gemeente
Zoetermeer

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Rekening in één oogopslag 8
Feiten en cijfers 14
Samenvattend resultaat 15
Jaarverslag 25
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 26
Programma 2 Samen leven en ondersteunen 50
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 70
Programma 4 Vrije tijd 88
Programma 5 Veiligheid 101
Programma 6 Dienstverlening en participatie 114
Programma 7 Inrichting van de stad 122
Overhead 141
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 146
VPB 149
Paragrafen 151

Paragraaf 1 Lokale heffingen 152
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 157
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 167
Paragraaf 4 Financiering 175
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 181
Paragraaf 6 Wet open overheid 195
Paragraaf 7 Verbonden Partijen 196
Paragraaf 8 Grondbeleid 202
Paragraaf 9 Zoetermeer 2040 207
Jaarrekening 209
Het overzicht van baten en lasten 210
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 213
Rechtmatigheid 213
Rechtmatigheidsverantwoording 220
Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma 222
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 222
Financieel overzicht Programma 1 222
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren 226

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs 227
Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat 228
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 228
Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie 228
Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan 230
Programma 2 Samen leven en ondersteunen 232
Financieel overzicht Programma 2 232
Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp 234
Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen 236
Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden 238
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 239
Financieel overzicht Programma 3 239
Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 241
Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte 242
Programma 4 Vrije tijd 244
Financieel overzicht Programma 4 244
Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen 246
Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad 246

Programma 5 Veiligheid 247
Financieel overzicht Programma 5 247
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning 249
Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk 249
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad 249
Programma 6 Dienstverlening en participatie 250
Financieel overzicht Programma 6 250
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid 252
Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie 252
Programma 7 Inrichting van de stad 253
Financieel overzicht Programma 7 253
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder 256
Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 256
Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte 259
Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid 260
Doelstelling 7.5 Overige 260
Overhead 260
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 263

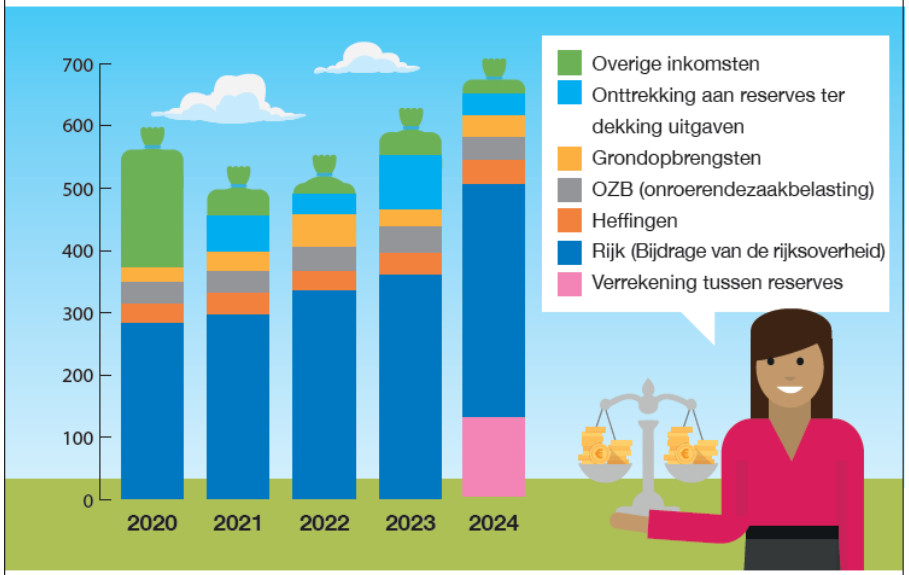
VPB 267
Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien 268
Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting 269
Overzicht van de incidentele baten en lasten 269
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 282
Overzicht van topinkomens 283
Balans 285
Toelichting op de balans 288
Activa 288
Vaste activa 288
Vlottende activa 294
Passiva 301
Vaste passiva 301
Vlottende passiva 321
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling 325
Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen 328
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 332
Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum 343

SiSa (Single information Single audit) 344
Overzicht taakvelden 370
Bijlagen 386
Bijlage 1 Afkortingen en begrippen 387
Bijlage 2 Staat van de gemeente 396
Bijlage 3 Verbonden partijen 397
Bijlage 4 Verplichte indicatoren 430
Bijlage 5 Cijferanalyse jeugd en Wmo-nieuw 433
Bijlage College producten, kosten en prestatie 434
Inleiding Bijlage college 434
Programma 1 Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie 435
Programma 2 Samen leven en ondersteunen 450
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 460
Programma 4 Vrije tijd 471
Programma 5 Veiligheid 486
Programma 6 Dienstverlening en participatie 494
Programma 7 Inrichting van de stad 500

Rekening in één oogopslag

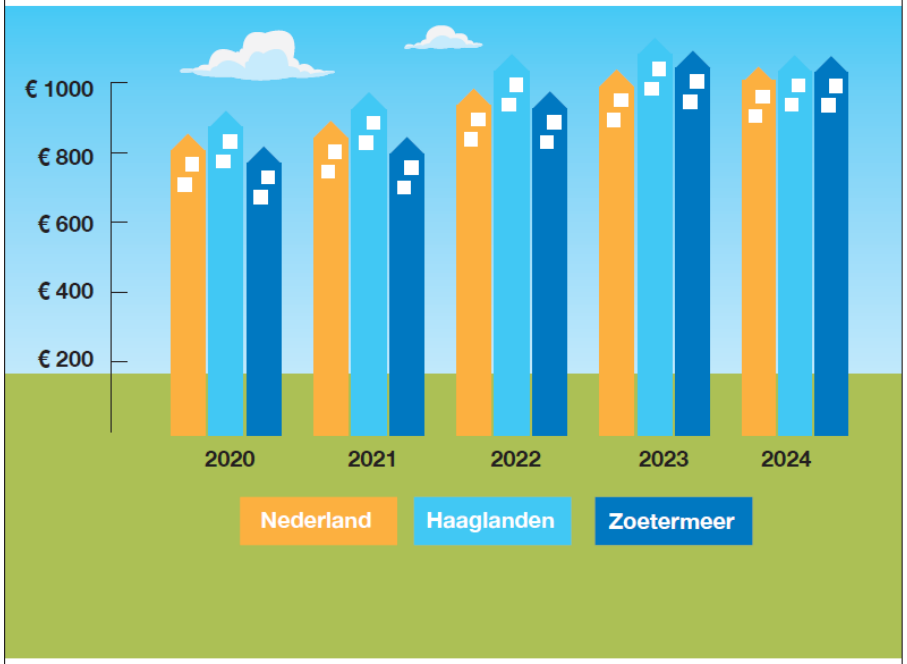

Verdeling inkomsten in miljoenen

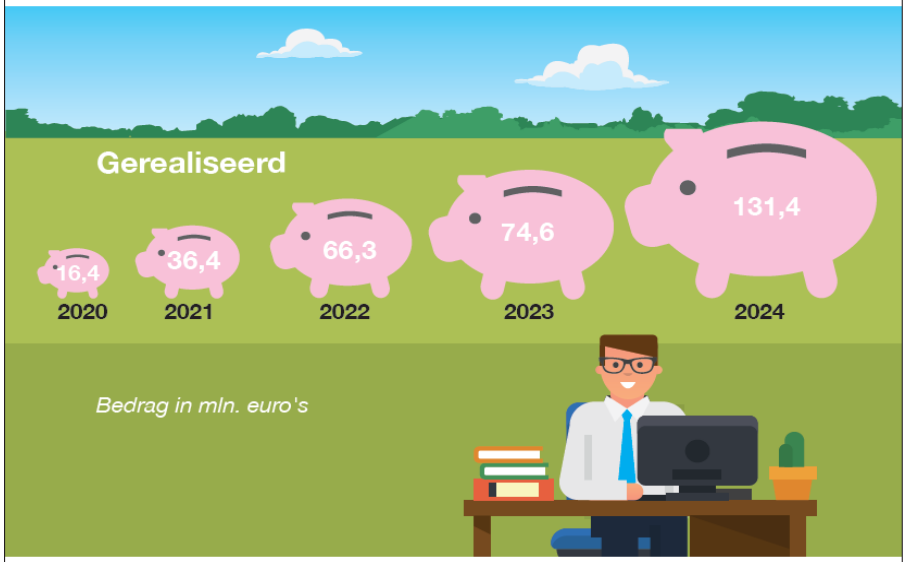
Toelichting
De gemeente ontvangt de meeste inkomsten vanuit het rijk. In 2020 waren de overige inkomsten hoog door de verkoop van de aandelen van Eneco. Een verrekening tussen reserves is geld dat is verschoven tussen budgetten uit reserves. Dit geld staat bij de inkomsten en uitgaven, omdat dat wettelijk verplicht is. In 2023 is de reserve investeringsfonds 2030 samengevoegd met de reserve fonds Zoetermeer 2040.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

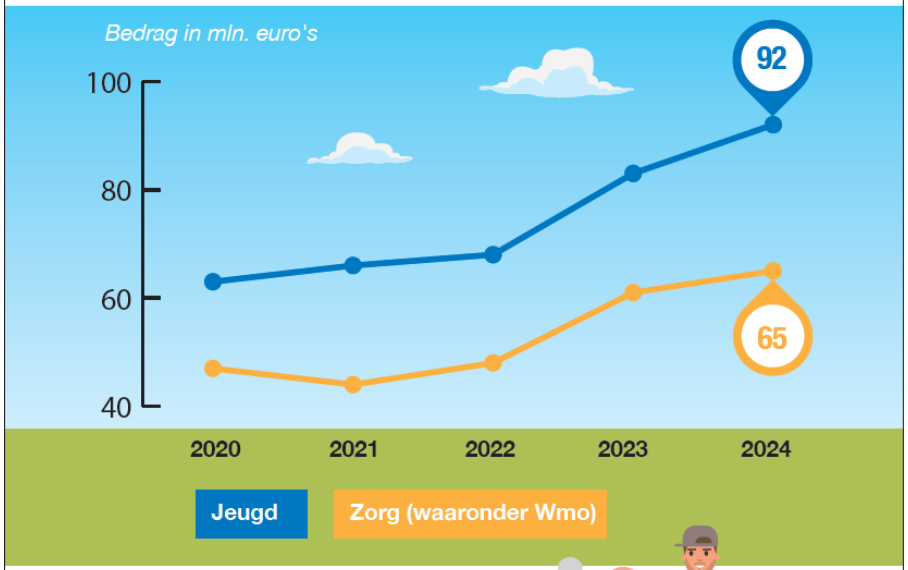
Toelichting
De woonlasten bestaan uit gemiddeld betaalde OZB (onroerendezaak-belasting), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In Zoetermeer zijn de woonlasten gemiddeld lager vergeleken met gemeenten in de regio.

Weerstandscapaciteit

Toelichting
De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte kosten te dekken.

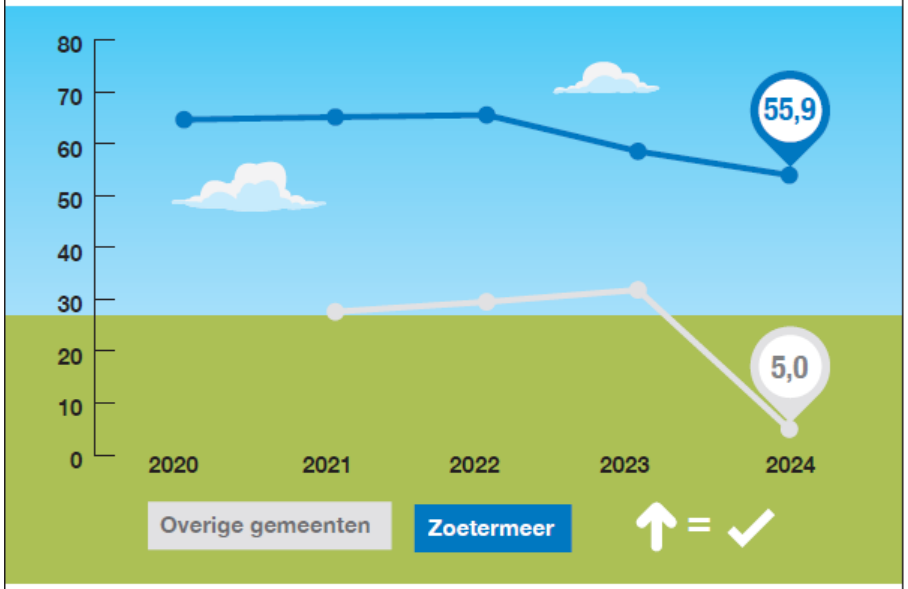
Kosten zorg (waaronder Wmo) en jeugd

Toelichting
De kosten in zorg (waaronder Wmo) en jeugd zijn de afgelopen jaren toegenomen.

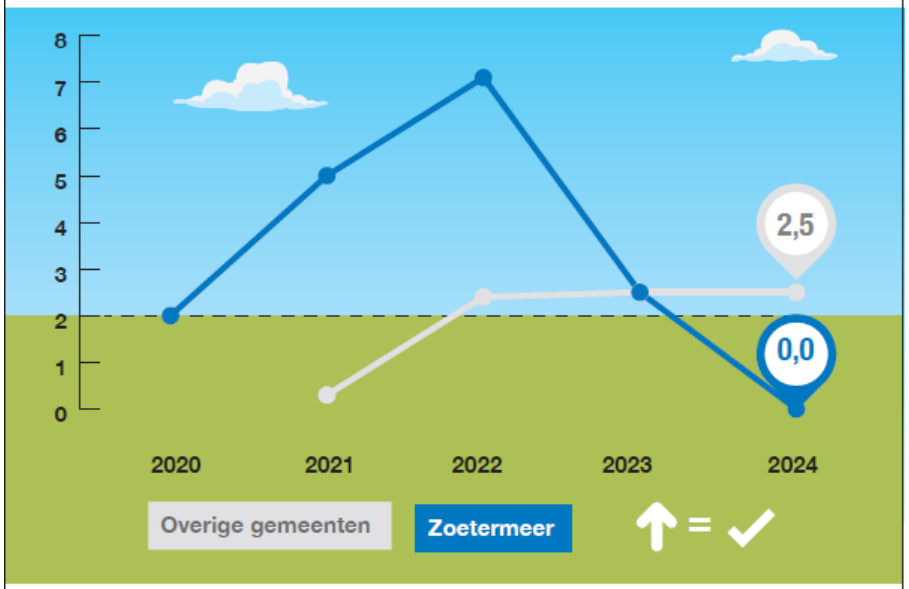

Solvabiliteitsratio

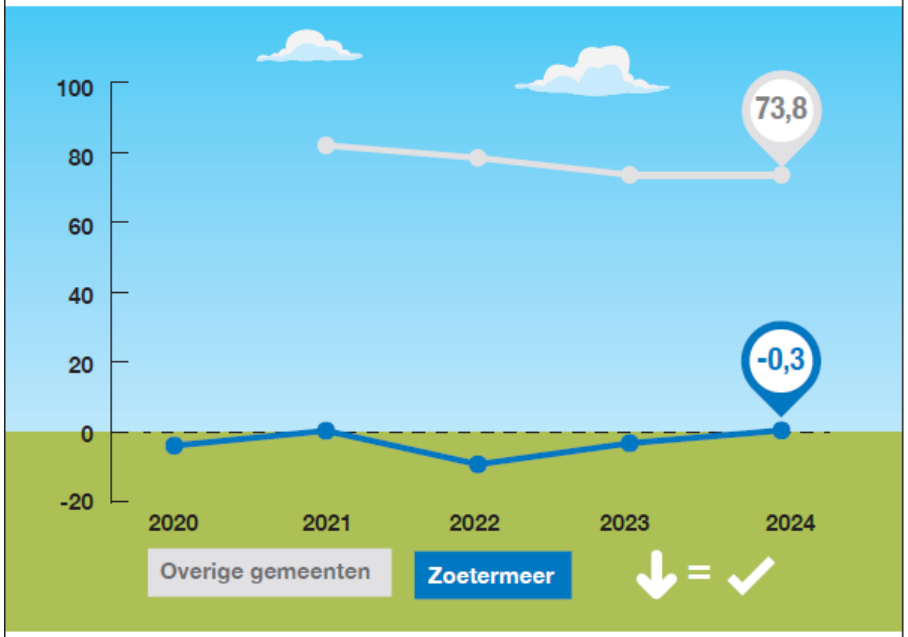
Toelichting
De verhouding tussen bezittingen en schulden bepaalt of de gemeente in staat is om schulden af te lossen. Bij een hoger getal hoeft de gemeente minder te lenen. Zoetermeer staat er beter voor dan andere gemeenten van vergelijkbare omvang.

Structurele exploitatieruimte

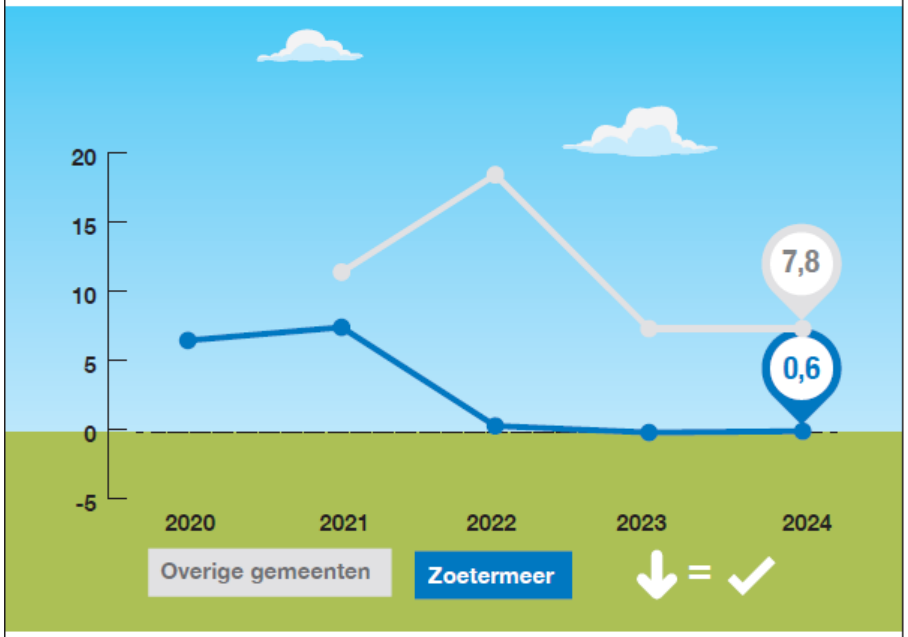
Toelichting
Het betreft de structurele ruimte in de begroting ten opzichte van de inkomsten.

Netto schuldquote

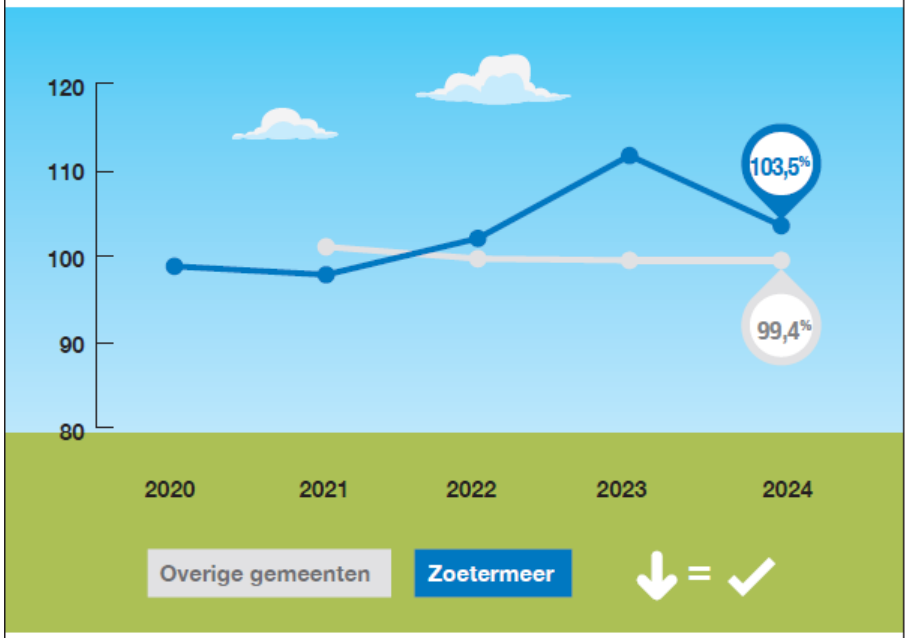
Toelichting
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente de schulden en de rente kan betalen. Zoetermeer heeft vergeleken bij gemeenten van gelijke omvang weinig schuld.

Kengetal grondexploitatie

Toelichting
Dit kengetal geeft de verhouding aan van de inkomsten door de verkoop van grond vergeleken met de totale inkomsten. Een laag getal betekent dat de gemeente niet erg afhankelijk is van die inkomsten. In veel andere gemeenten is dit kengetal hoger. In Zoetermeer is het risico dus relatief laag.

Belastingcapaciteit

Toelichting
Dit gaat om de ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen op basis van landelijk gemiddelde tarieven. Zoetermeer verhoogt alleen belastingen, zoals OZB, om de inflatie op te vangen.

Feiten en cijfers

Inwoners Zoetermeer (1)	Per 1-1-'25	Per 1-1-'24		Werkgelegenheid Zoetermeer (3)	Per 1-1-'25	Per 1-1-'24
Aantal inwoners	129.852	128.451		Aantal bedrijven	12.475	11.035
Aantal woningen (2)	58.213	57.654		Aantal arbeidsplaatsen	57.628	54.910
Gemiddeld aantal personen per woning	2,23	2,23		Waarvan aantal banen ICT-sector (4)	2.469	2.372
Oppervlakte gemeente (in ha)	3.705	3.705				
Beroepsbevolking Zoetermeer (5)	**Per 1-1-'25**	**Per 1-1-'24**		**Werkloosheid Zoetermeer**	**Per 1-8-'25**	**Per 1-8-'24**
Beroepsbevolking (aantal personen)	73.367 (1)	70.291		Aantal geregistreerde werkzoekenden (6)	5.970	5.747
				Werkloosheidspercentage (7)	3,8%	3,7%

1 Bron: BRP 1-1-2025.

2 Bron: BAG 1-1-2025.

3 Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden 2000-2024. De peildatum van de meest recente gegevens in dit register is 1-1-2024. Het weergegeven aantal betreft het aantal vestigingen. De aantallen zijn voorlopig en onder voorbehoud van registratie-/ systeemfouten. Cijfers over voorgaande jaren kunnen met terugwerkende kracht zijn gewijzigd.

4 Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden 2000-2024. Totaal aantal arbeidsplaatsen in SBI-bedrijfsklasse 62 (“Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie”). De aantallen van het voorgaande jaar kunnen met terugwerkende kracht zijn gecorrigeerd.

5 Bronnen: BRP en CBS Statline. De beroepsbevolking volgens de ILO-definitie bestaat uit de werkzame plus de werkloze 15- t/m 74-jarigen.
Dit is een schatting, berekend als het aantal 15- tot 75-jarigen in Zoetermeer, vermenigvuldigd met 76,01% (het aandeel van de beroepsbevolking in heel Nederland t.o.v. alle 15- tot 75-jarigen in Nederland (in 2024Q3)). Het CBS berekent zelf weliswaar ook de beroepsbevolking van Zoetermeer, maar die cijfers zijn minder recent (het meest recente cijfer gaat over 2023).

6 Het gaat om het aantal geregistreerde werkzoekenden zonder dienstverband. Bron: UWV.

7 Bron: CBS Statline. Het werkloosheidspercentage is het gemiddelde van een heel kalenderjaar.

Samenvattend resultaat

2024: Samen doen wat nodig is

Aan de vooravond van alweer het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2022-2026 nemen we u graag mee naar wat we met u in 2024 hebben mogen bereiken. We gaven (en geven) samen met u uitvoering aan wat wij vooraf bedachten dat nodig was en soms zelfs meer. Meer, omdat de actualiteit erom vroeg, of meer omdat het debat in de gemeenteraad daar aanleiding toe gaf.

Van 2024 op weg naar Zoetermeer 2040
We werkten in 2024, samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers, aan de Strategische visie Zoetermeer 2040. Een uitwerking van onze toekomstvisie, waar we in 2025 samen met u en de samenleving verder over in gesprek gaan. Een 2040 waarin voor ondermijning geen plaats is. Een 2040 met een levendige 'entree', een goed OV-netwerk en de bouwkranen van nu ruimte hebben gemaakt voor een dynamisch stadshart. Een 2040 waarvan we bij het aanbieden van deze jaarstukken, weinig zekerheid hebben over het beleid waaraan we in de toekomst naar hebben te handelen. We balanceren tussen discussies over hoogten van rijksgelden tot een wereldorde die niet meer vanzelfsprekend lijkt.

In Zoetermeer tonen wij ons weerbaar, waar het gaat om onze directe woon- en leefomgeving, voorzieningen, veiligheid en draagkracht. We helpen jongeren die dreigen af te glijden in criminaliteit. We investeren in bestaanszekerheid en weerbaarheid van kwetsbare groepen. Mensen maken Zoetermeer vitaal, mensen zijn de kracht achter de jaarstukken die nu voor u liggen. Niet alleen omdat het onze plicht is deze met u te delen, maar vooral omdat het een goed inzicht geeft van waar we met u, de gemeentelijke organisatie en de samenleving ons hard voor hebben ingezet. Want alleen samen maken we Zoetermeer tot ónze plek.

Financiële gevolgen en blik vooruit
Verder treft u in deze jaarrekening het exploitatieoverzicht per programma. Over 2024 was het rekeningresultaat ca. € 6,9 mln. positief, rekening houdend met een bedrag van € 20,6 mln. aan onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. Zonder inzet van deze reserves zou het resultaat € 13,8 mln. negatief bedragen. Voor het grootste deel betreft dit extra uitgaven uit hiervoor bestemde reserves zoals de reserve Zoetermeer 2040, maar ook is een bedrag van € 5 mln. aan de vrij inzetbare reserve onttrokken om eind 2023 het evenwicht in de begroting 2024 te herstellen. Hiermee werd voorkomen dat de gemeente onder preventief toezicht zou komen. Dankzij een gezonde financiële positie zijn we gelukkig in staat om tegenvallers op te vangen en tegelijkertijd te blijven investeren in de stad.

Met de voorjaarsnota heeft de Rijksoverheid bekend gemaakt aanvullende middelen voor 2026 en 2027 beschikbaar te stellen voor gemeenten. Maar dit is onvoldoende om de tekorten op te lossen. Wanneer de Rijksoverheid geen structurele middelen aan het gemeentefonds toevoegt, zullen lastige keuzes gemaakt moeten worden. Ondanks dat blijven we continue streven om Zoetermeer nog mooier en aantrekkelijker te maken.

Leeswijzer

Het college legt elk jaar tijdens het resultatendebat verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Dit gebeurt op basis van de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. Een groot deel van de opgenomen informatie is verplicht voorgeschreven vanuit wetgeving. De Gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

Het jaarverslag
Het jaarverslag begint met de programmaverantwoording. Hierin legt het college verantwoording af over de beleidsmatige resultaten in 2024. Voor de programmaverantwoording is het bij de Programmabegroting 2024-2027 vastgestelde beleid het uitgangspunt. De gemeente Zoetermeer heeft zeven programma's. In deze programma's wordt ingegaan of de beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen zijn bereikt in 2024. Vanuit het BBV worden daarnaast overzichten voorgeschreven: Het overzicht van de kosten van de overhead, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en Vennootschapsbelasting (VPB). Ook de paragrafen, zoals opgenomen in deze Jaarstukken, zijn verplicht.

De jaarrekening
De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop, de rechtmatigheidsverantwoording, de balans en de toelichting daarop, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de bijzondere gebeurtenissen na balansdatum en een aantal bijlagen.
Over onderwerpen, waarbij gedurende het jaar is gebleken dat er een afwijking op de begroting is ontstaan, is de raad geïnformeerd via de Tussenberichten (TB1 en TB2). Deze afwijkingen zijn verwerkt als 'begrotingswijziging'.
Ook is de raad in december geïnformeerd over grote of bijzondere afwijkingen na het Tweede Tussenbericht in het memo Memo - Financiële afwijkingen na Tweede Tussenbericht 2024 ('Waterstanden') (Memo financiële afwijkingen na TB2).

De accountantscontrole is met name gericht op het jaarrekeninggedeelte. De accountant controleert of de administratie van de gemeente aansluit bij de jaarrekening en of aan alle regelgeving over verslaggeving en rechtmatigheid is voldaan.

Als gevolg van rechtstreekse onttrekking van informatie uit het financiële systeem van de gemeente kunnen kleine afrondingsverschillen in de tabellen voorkomen.

Exploitatieresultaat
Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-499.126	-548.792	-533.312	15.481
Baten	476.633	518.283	519.553	1.269
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-22.494**	**-30.509**	**-13.759**	**16.750**
Toevoegingen	-9.459	-142.544	-147.493	-4.948
Onttrekkingen	27.630	165.224	168.120	2.896
Mutaties reserves	**18.171**	**22.680**	**20.627**	**-2.053**
Gerealiseerd saldo	**-4.323**	**-7.829**	**6.868**	**14.697**

Toelichting exploitatieresultaat

In bovenstaande tabel komt het rekeningresultaat (het verschil tussen werkelijke baten en lasten) naar voren van € 6,9 mln. positief. In de gewijzigde begroting 2024 was een begroot negatief saldo (na wijziging) van € 7,8 mln. opgenomen. Het verschil tussen de verwachting en het in de jaarstukken gemelde resultaat bedraagt afgerond € 14,7 mln. positief.

De raad is in december in het memo 'Financiële afwijkingen na het Tweede Tussenbericht 2024' geïnformeerd over € 7,5 mln. aanvullende grote of bijzondere afwijkingen na het Tweede Tussenbericht. Per saldo geeft de jaarrekening - ten opzichte van de eerdere verwachting - een financieel betere uitkomst van € 7,2 mln. De hoofdlijn van deze verbetering is toegelicht in het eerste hoofdstuk van de jaarstukken. En in meer detail in het onderdeel jaarrekening.

In onderstaande tabel duiden we op hoofdlijn het resultaat ten opzichte van de verwachting in 2024. Geplande activiteiten die niet uitgevoerd konden worden beïnvloeden het resultaat. In de duiding van het resultaat wordt vooruitgeblikt op het bestemmingsvoorstel.

Bedragen x €1.000

Programma's	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-9**	**3.684**	**154**	**-5**	**3.824**
2. Samen leven en ondersteunen	**5.156**	**1.136**	**0**	**-121**	**6.171**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**4.479**	**1.270**	**0**	**-1.032**	**4.717**
4. Vrije tijd	**1.113**	**-214**	**0**	**-23**	**877**
5. Veiligheid	**678**	**-209**	**0**	**-81**	**388**
6. Dienstverlening en participatie	**235**	**-1.538**	**0**	**13**	**-1.290**
7. Inrichting van de stad	**2.611**	**-8.603**	**-4.660**	**4.213**	**-6.438**
Overzicht overhead	**71**	**165**	**0**	**-27**	**209**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**922**	**5.545**	**-442**	**-42**	**5.982**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**226**	**32**	**0**	**0**	**258**
Totaal	**15.481**	**1.269**	**-4.948**	**2.896**	**14.697**

Samenvatting verschillenverklaringen op hoofdlijnen per programma

In de jaarrekening worden de verschillen in de “toelichting op het overzicht baten en lasten” groter dan € 100.000 verklaard. Onderstaande betreft per programma een samenvatting op hoofdlijnen (verschillen > € 0,5 mln.). De optelling tot het totaal per programma van het verschil tussen de gewijzigde begroting en rekening die in onderstaande samenvatting niet wordt verklaard, bestaat uit een optelling van diverse kleinere posten.

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie: € 3,8 mln. voordeel

Binnen doelstelling 1.5 stimuleren duurzame arbeidsparticipatie ontvangt en beheert de gemeente Zoetermeer als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de regio. Vanuit de decentralisatie-uitkering worden structurele kosten gemaakt om de regiefunctie uit te voeren (programmamanager, programmasecretaris) en de publieke werkgeversdienstverlening (WSP, social return) vorm te geven. Daarnaast zijn er incidentele middelen om dienstverlening aan inwoners vorm te geven (psychisch beperkten, arbeidsbeperkten, jongeren, en statushouders).
De besteding van deze middelen wordt bepaald in overleg met de regionale partners en wordt vastgelegd in het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsplan ZHC. In TB2 is melding gedaan van een verwachte onderbesteding van de beschikbare middelen. Ten opzichte van dat bericht vallen de kosten lager uit dan ingeschat. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het vertraagd invullen van openstaande vacatures en het herfaseren van (deel-)projecten.
Omdat de gemeente deze middelen namens de regionale samenwerking beheert (en daarmee dus niet vrij besteedbaar zijn) wordt met deze jaarrekening een voorstel gedaan tot een voorlopige bestemming van het resultaat. In TB2 is al een afwijking gemeld van € 1,9 mln. voordelig. Dit brengt het totale over te hevelen bedrag van 2024 naar 2025 op € 2,5 mln.

Binnen doelstelling 1.6 voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan is een voordeel behaald van € 1,2 mln. De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, wordt door het Rijk uitgekeerd aan de gemeente en bestaat uit vijf uitkeringen. De totale omvang van de BUIG voor de gemeente

Zoetermeer was € 52,9 mln. in 2024. De uitkering participatiewet (PW) is de voornaamste en beslaat ongeveer 95% van de BUIG; hiervan betaalt de gemeente de reguliere bijstandsuitgaven. Daarnaast zijn in volgorde van omvang aflopend:

- Loonkostensubsidie
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud (Bbz)

In 2024 is er € 0,16 mln. minder uitgegeven dan begroot en € 1,04 mln. meer binnengekomen dan begroot. Per saldo leidt dit tot een voordeel voor de gemeente Zoetermeer van € 1,2 mln. Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een loon- en prijsbijstelling van de BUIG (prijsverschil).

Programma 2 Samen leven en ondersteunen: € 6,2 mln. voordeel

Binnen doelstelling 2.1 bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp is een voordeel behaald van € 5,7 mln. In 2024 is er regelmatig gerapporteerd over de verwachte kostenontwikkeling voor de specialistische jeugdhulp. Al in de eerste helft van het jaar ontstond het beeld dat de kosten het beschikbare budget zouden overschrijden. Bij TB2 2024 heeft de raad daarom besloten om het budget voor specialistische jeugdhulp met € 12,6 mln. te verhogen. In de tweede helft van het jaar werden de prognoses naar beneden bijgesteld. Dit betekent dat er, ten opzichte van de Programmabegroting 2024-2027 zoals vastgesteld in november 2023, nog steeds sprake is van een overschrijding van het budget. De overschrijding is echter minder groot dan verwacht. Aangezien de raad het budget tussentijds heeft verhoogd, leidt dit bij de Jaarrekening 2024 tot het melden van een voordeel.

Daarnaast is er ten aanzien van het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp een voordeel behaald van € 0,7 mln. De raad heeft voor de uitvoering van het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp (met daarin vijf projecten die bijdragen aan het normaliseren van het jeugdhulpgebruik) voor 2024 en 2025 € 2,8 mln. beschikbaar gesteld. Hiervan was 50% opgenomen in de begroting 2024. Het voordeel bestaat enerzijds uit lagere kosten (€ 0,4 mln. minder uitgegeven (waarvan in Tb2 2024 € 0,2 mln. is gemeld)) en anderzijds uit extra dekking vanuit de specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord (€ 0,5 mln.). De lagere kosten zijn te verklaren doordat projectactiviteiten op het primair en voortgezet onderwijs in overleg met de scholen pas na de herfstvakantie zijn gestart. Daarnaast hebben de externe partners alleen werkelijke inzet vergoed gekregen en is de inzet van projectleden deels verschoven naar de uitvoering van crisismaatregelen jeugd. Voorgesteld wordt om het voordeel met een budgetoverheveling van 2024 naar 2026 voor het programma beschikbaar te houden.

Binnen doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen is een voordeel behaald van € 1,1 mln. wat toeziet op noodopvang Oekraïners. Het totale voordeel bedraagt hiermee € 5,4 mln. Dit komt ten gunste van het rekeningsaldo van de gemeente. De lagere kosten van € 0,5 mln. zijn vooral ontstaan door de verminderde uitkering van leefgeld. Dit komt omdat meer ontheemden werk hebben dan voorzien en voor de werkenden geen levensonderhoud behoeft te worden verstrekt. De gemeente ontvangt voor de opvang van het rijk een normvergoeding. Het rijk heeft deze in 2024 van € 82 naar € 61 per bed per dag verlaagt. De normvergoeding van het rijk voor de gemeente pakt in totaal door de vergoeding voor het leefgeld per saldo hoger uit dan verwacht. Daarnaast is de beschikbare capaciteit door een herschikking iets verhoogd. Dit geeft samen een aanvullend voordeel van € 0,5 mln.

Daarnaast is er binnen doelstelling 2.2 een nadeel behaald van 1,0 mln. met betrekking tot formatie en inhuur WMO. Het nadeel van € 1,0 mln. op de personele kosten en specifiek inhuur wordt veroorzaakt door personeelsverloop, ziekteverzuim en de noodzaak om vervanging in te zetten. Daarnaast is extra personeel ingezet om te waarborgen dat Wmo-meldingen binnen de wettelijke termijnen worden opgepakt. De instroom van Wmo aanvragen blijft hoog, met gemiddeld 100 meldingen per week, en de aanvragen worden steeds complexer, wat de afhandeltijd verlengt. Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om specialistische vacatures in te vullen, waardoor inhuur noodzakelijk blijft om de continuïteit te waarborgen. De toenemende werkdruk op Wmo-consulenten

wordt verder versterkt door factoren zoals de woningnood en de decentralisatie van beschermd wonen, wat structurele extra capaciteit vereist. In TB2 is een nadeel van € 0,32 mln. gemeld.

Ten derde is er een voordeel behaald van € 0,591 mln. met betrekking tot Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen. De Wmo hulpmiddelen, zoals een rolstoel of scootmobiel, worden ingezet om beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie van een cliënt te verminderen. Het budget bedraagt € 2,3 mln. In TB2 is een overschot gemeld van € 0,3 mln. In werkelijkheid is minder uitgegeven omdat er minder dure voorzieningen zijn verstrekt. Het voordeel is € 0,36 mln.

Tot slot is er binnen deze doelstelling een nadeel van € 0,671 mln. behaald met betrekking tot Wmo Begeleiding (Toekomst Sociaal Domein) en persoonsgebonden budget Begeleiding. De maatwerkvoorzieningen voor begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf zijn per 1 januari 2024 opnieuw regionaal ingekocht met vier gemeenten onder de naam Toekomst Sociaal Domein (TSD). Het budget TSD (€ 0,97 mln.) wordt overschreden met € 0,58 mln. In TB2 is een nadeel gemeld van € 0,3 mln. De forse toename van het aantal klanten begeleiding in 2024 ten opzichte van 2023 verklaart het tekort op het budget. Daarnaast is er sprake van hogere tarieven. De forse stijging bij de ZIN (Zorg in Natura) Begeleiding cliënten, is niet geconstateerd bij het aantal PGB Begeleiding cliënten. In TB2 is een voordeel gemeld van € 0,5 mln. Het regulier aanbod van begeleiding is vergroot, zoals via InZet (algemene voorziening). Dit maakt dat de kosten PGB Begeleiding teruglopen. De verwachting van de afname van het aantal PGB klanten in 2024 was alleen te hoog ingeschat. Dit heeft geleid tot een nadeel op de PGB Begeleiding van € 0,1 mln. Het totale nadeel op de maatwerkvoorzieningen ZIN en PGB is € 0,67 mln.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen: € 4,7 mln. voordeel
Binnen doelstelling 3.1 bevorderen duurzame ontwikkeling is een voordeel behaald van € 0,7 mln. De totale lasten op het product afval komen € 0,2 mln. lager uit (1,21%). Dit heeft vooral te maken met schommelingen in de hoeveelheden en prijzen in de afvalstromen (incidenteel). Daarnaast zijn er 8 voertuigen verkocht en vervangen. Door de interne doorbelastingen is dit kostenneutraal. Aan de batenkant is het voordeel € 0,5 mln. (2,61%). Dit komt vooral door hogere inkomsten van de afvalstoffenheffing en de vergoeding van de afvalstromen. Binnen doelstelling 3.2 behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte is een voordeel behaald van € 0,7 mln. Dit ziet toe op het onderdeel parkeren. In 2024 is een nieuwe aanbesteding gedaan voor parkeerbeheer, waarbij gestart is met de inzet een scanauto voor handhaving. Deze aanbesteding levert een voordeel op van € 0,06 mln. op de lasten. De inkomsten zijn € 0,6 mln. hoger uitgevallen. Dit komt door een toename van het aantal uitgegeven vergunningen, ontheffingen en naheffingen en er zijn meer inkomsten vanuit betaald parkeren.

Tot slot is er een voordeel behaald van € 1,3 mln. met betrekking tot vrijval voorziening tunnelbak Europaweg. De uitvoering van urgent groot onderhoud was voorzien in 2024 maar er is, gezien de belangrijke verkeerskundige functie voor gekozen om de constructieve werkzaamheden te combineren met overige groot onderhoud werkzaamheden (o.a. asfaltering) in 2025. Hierdoor zullen de werkzaamheden maar eenmalig overlast geven.

Programma 4 Vrije tijd: € 0,9 mln. voordeel
In doelstelling 4.1 bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen is een nadeel behaald van € 0, 617 mln. De voorziening grootonderhoud gebouwen bestaat uit twee delen: schoolgebouwen en overige gebouwen. In de begroting was een vrijval geraamd van € 0,62 mln. vanuit de voorziening overige gebouwen. Deze bleek niet nodig.

Programma 5 Veiligheid: € 0,4 mln. voordeel
De verklaringen liggen allemaal onder de gehanteerde grens van verschillen groter dan € 0,5 mln.

Programma 6 Dienstverlening: € 1,3 mln. nadeel
Binnen doelstelling 6.1 continueren klanttevredenheid is een nadeel behaald van € 1,8 mln. met betrekking tot de legesopbrengsten. Voor het afhandelen van Omgevingsvergunningen worden leges ontvangen. Er is (zoals gemeld bij het memo Financiële afwijkingen na Tweede Tussenbericht 2024) een nadeel van € 1,8 mln. De belangrijkste reden is dat er minder vergunningen voor grote projecten zijn aangevraagd en verstrekt dan rekening mee was gehouden in de begroting. Wel zien we nu een stijging van het aantal projecten.
Binnen doelstelling 6.2 bevorderen van de participatie is een nadeel behaald van € 0,6 mln. met betrekking tot de voorziening wethouderspensioenen. Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Het dalen van de verplicht te gebruiken rekenrente (DNB > 25 jr.) ten opzichte van 2023 betekent een extra storting in de voorziening wethouderspensioenen. Hierdoor is in 2024 een nadeel op de lasten van € 0,6 mln. Dit bedrag is gestort in de voorziening. Daarnaast is er een incidenteel voordeel van € 0,05 mln. door de bijdrage van acht gemeenten als gevolg van de New Town alliantie.

Programma 7 Inrichten van de stad: € 6,4 mln. nadeel
Binnen doelstelling 7.2 bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio is er een nadeel behaald van € 1,2 mln. Voor de uitvoering van het Grondbeleid is ongeveer € 23,1 mln. aan lasten en ongeveer € 23,8 mln. aan baten in de programmabegroting opgenomen. Het Grondbeleid wordt gevoerd om een programma (woningen, kantoren, voorzieningen en bedrijfsterreinen) te realiseren. De uitgangspunten hierbij zijn het rijks-, provinciale en regionale beleid en de gemeentelijke visie op het toekomstige ruimtelijk beleid. In de Nota Grondbeleid zijn de kaders en uitgangspunten weergegeven voor het grondbeleid van de gemeente.
Er is een relatie tussen de lasten, baten, mutaties in reserves en boekwaarde van de verschillende grondexploitaties (en faciliterend grondbeleid) op de balans. Het resultaat van de grondbedrijf functie is per saldo via een mutatie in de voorraad neutraal verwerkt, zodat de ontstane afwijkingen in de regel geen invloed hebben op het rekeningresultaat van de gemeente. Ook is er (jaarlijks) sprake van faseringsverschillen. De redenen zijn vaak divers en zijn vaak exogeen van aard. Met projectontwikkelaars is bijvoorbeeld een afnamecontract afgesloten, maar het tempo van de afname en daarmee de opbrengsten wordt door de ontwikkelaars zelf bepaald. Het effect van de faseringsverschillen is verwerkt in het Meerjarenperspectief Grondbeleid (MPG).
Het MPG bevat naast informatie over de voortgang, ook een actualisatie van de grondexploitaties, de resultaatprognoses en de risico's. In het MPG is het effect van de werkelijke voortgang meegenomen. Het resultaat van de actualisatie van het MPG is verwerkt in de jaarrekening en komt tot uitdrukking in mutaties in reserves en de winstafdrachten en het al dan niet vrijvallen van (een deel) van voorzieningen en reserves. De verwerking van het resultaat is vastgesteld in de Nota Grondbeleid en gaat via vastgestelde stappen: in eerste instantie voor 50% toegevoegd aan de reserve Financiële Positie Grondbedrijf (FiPo) en voor 50% aan de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. Vervolgens wordt de maximale omvang van de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf bepaald aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit. Het surplus wordt afgeroomd naar de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. In de paragraaf Grondbeleid is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de uitvoering van het grondbeleid.
Het nadelig resultaat ontstaat doordat er ook vennootschapsbelasting (Vpb) over het resultaat moet worden afgedragen aan het rijk. Hier staat eenzelfde voordeel tegenover dat verantwoord is bij het afzonderlijke onderdeel Vpb.

Baten
Het nadeel op de baten € 7,4 mln. bestaat uit een hogere mutatie in de voorraad onderhanden werken. Het verschil met de raming komt o.a. doordat de te verkopen gronden voor Dwarstocht, Voorweg Noord en voor de transformatorstations Stedin later worden geleverd dan verwacht. De hogere mutatie onderhanden werken houdt verband met lagere lasten.

Lasten
Het voordeel op de lasten van € 5,5 mln. ontstaat doordat begrote werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken doorschuiven naar een volgend boekjaar. Het faseringsverschil bij het bouw- en woonrijpmaken is onder meer ontstaan in de grondexploitatie Voorweg Noord, Dwarstocht en Palenstein.

Onttrekkingen reserves
De reserve FiPo, reserve Fonds Zoetermeer 2040 en reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf worden elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties. De herijking heeft geleid tot een afroming van de reserve FiPo en het Rif van totaal € 9,3 mln. en van de reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf van € 0,4 mln. Begroot was € 4,8 mln. Er is een totaalvoordeel van € 4,9 mln. gerealiseerd.

Toevoeging en reserves
Op basis van het grondbeleid komt het resultaat van de grondexploitaties (de winstneming) voor 50% ten gunste van de reserve FiPo en voor 50% ten gunste van de reserve Fonds Zoetermeer 2040. De toevoegingen voor de reserve FiPo en Fonds Zoetermeer 2040 zijn € 4,2 mln. hoger dan begroot (nadeel). Dit komt grotendeels door de afroming van de reserve FiPo omdat de omvang van de weerstandscapaciteit lager is vastgesteld. De weerstandscapaciteit is lager vastgesteld vanwege bijstelling (verlaging) van de projectrisico's.

Daarnaast is binnen deze doelstelling een nadeel behaald van € 5,1 mln. Vanaf maart 2021 zijn er voorbereidingskosten (VTA-kosten) gemaakt voor de planvorming en planologische procedure van Entree. Een belangrijk deel bestaat uit de kosten voor het maken van het exploitatieplan, de gebiedsbusinesscase, het schetsontwerp voor de openbare ruimte, de (ontwerp-)bestemmingsplanprocedure, de gebiedsmarketing en tenslotte de programmakosten in de periode 2021-2023. Diverse ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er in juni 2023 een pas op de plaats moest worden gemaakt en het plan voor Entree wezenlijk aangepast moest worden en onder de Omgevingswet kwam te vallen. Eind 2023 vervielen van rechtswege ook de afgesloten anterieure overeenkomsten en zijn nieuwe onderhandelingen met de grondeigenaren/ontwikkelaars gestart. Uit bespreking met de ontwikkelaars en onderzoek kwam naar voren dat de kosten die gemaakt zijn in de periode 2021 tot en met half 2023 niet verhaald konden worden waardoor er in de jaarrekening een afboeking heeft plaatsgevonden van in totaal ongeveer € 5 mln. De raad is hierover geïnformeerd met het raadsmemo afboeken plankosten bestemmingsplanprocedure Entree van 20 februari 2025. Het risico op afboeking is gemeld in de jaarrekening 2023.

Binnen doelstelling 7.5 overige is een nadeel behaald van € 0,72 mln. welke toeziet op diverse gemeentelijk vastgoed. Leegstand van gemeentelijke commerciële panden aan het Stadhuisplein en het Rakkersveld leiden tot een verlies op huurinkomsten en servicekosten van € 0,41 mln. Daarnaast zijn doordat de geplande investeringen achterliepen minder loonkosten verantwoord op projecten en werken voor derden. Deze verschuiving naar de exploitatie van de loonkosten betekent een nadeel van € 0,31 mln.

Overzicht Overhead: € 0,2 mln. voordeel
Er is een voordeel behaald van € 0,7 mln. ten aanzien van loonkosten overhead. Het voordeel op de lonen bedraagt € 0,69 mln. positief. Dit is voornamelijk het gevolg van openstaande vacatures voor financiële functies als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Op de baten is een voordeel van € 0,08 mln. behaald, als gevolg van een hogere bijdrage van het samenwerkingsverband doordat de gemeente meer aanbestedingstrajecten is aangegaan.
Er is daarnaast ook een nadeel van € 0,7 mln. ten aanzien van huisvestingskosten. Het nadeel is het gevolg van sterk gestegen kosten op het gebied van ambtelijke huisvestingskosten. De grootste afwijkingen zijn € 0,4 mln. ten aanzien van gebouwenbeheer en -onderhoud, € 0,09 mln. voor beveiliging en € 0,16 mln. voor overige pand gerelateerde kosten, zoals energielasten.

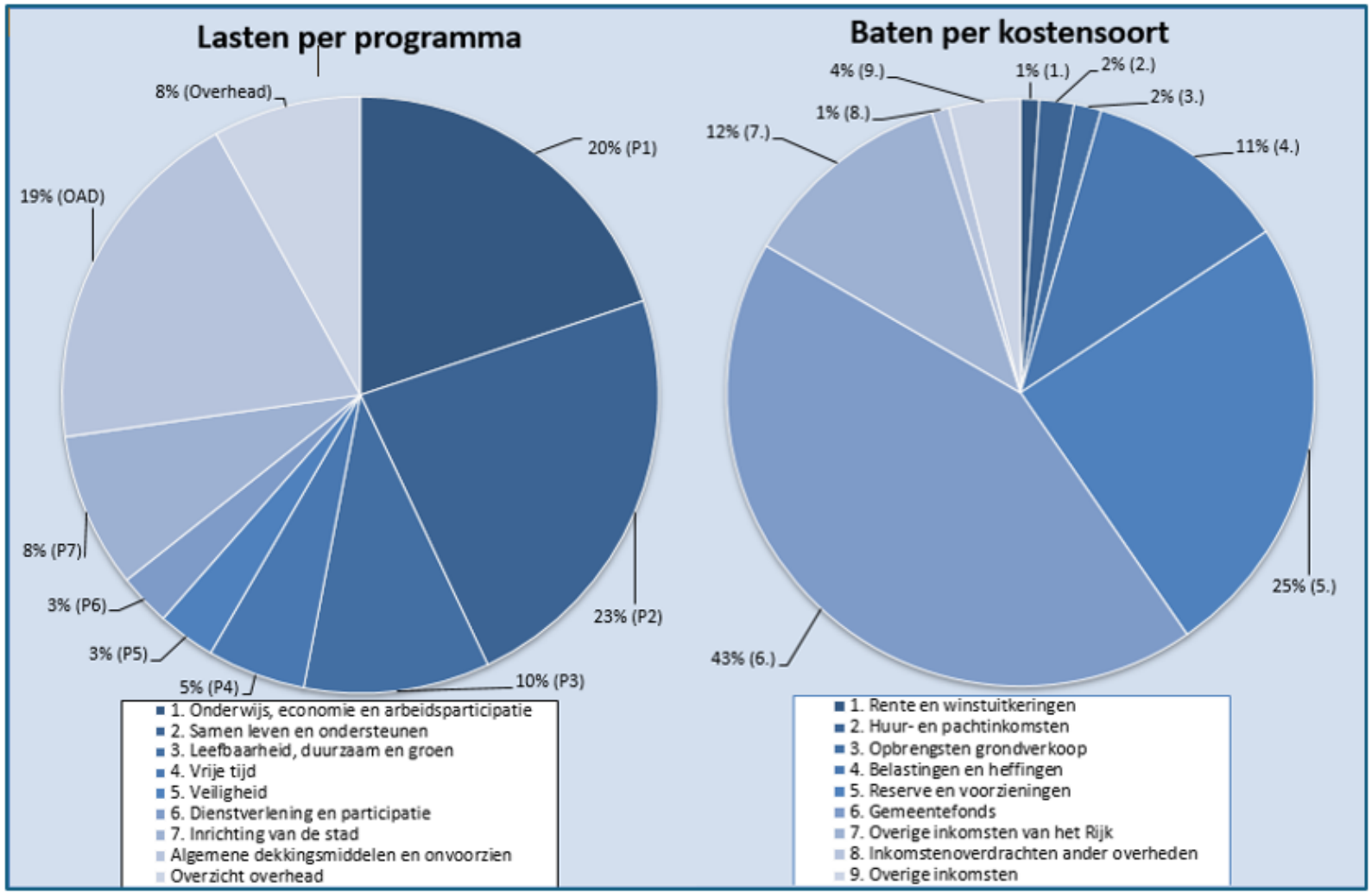
De overige verklaringen liggen onder de grens van verschillen groter dan € 0,5 mln.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien: € 5,9 mln. voordeel
Effecten septembercirculaire en decembercirculaire laat een voordeel zien van € 4.2 mln. Het verschil aan inkomsten uit de algemene uitkering is € 4,18 mln. Dit is gemeld in het Memo septembercirculaire en in het Memo financiële afwijkingen na TB2. Het voordeel heeft te maken met herverdeeleffecten tussen gemeenten en door de toevoeging van het niet gebruikte deel van het BTW-compensatiefonds aan de algemene uitkering.

Heffingsbedrag vennootschapsbelasting: € 0,26 mln. voordeel
Ten aanzien van vpb grondbedrijf is een voordeel behaald van € 0,6 mln. De vpb Grondbedrijf is begroot op € 0,8 mln. en komt uit op € 0,3 mln., een verschil van € 0,6 mln.

Overzicht lasten per programma, baten per kostensoort

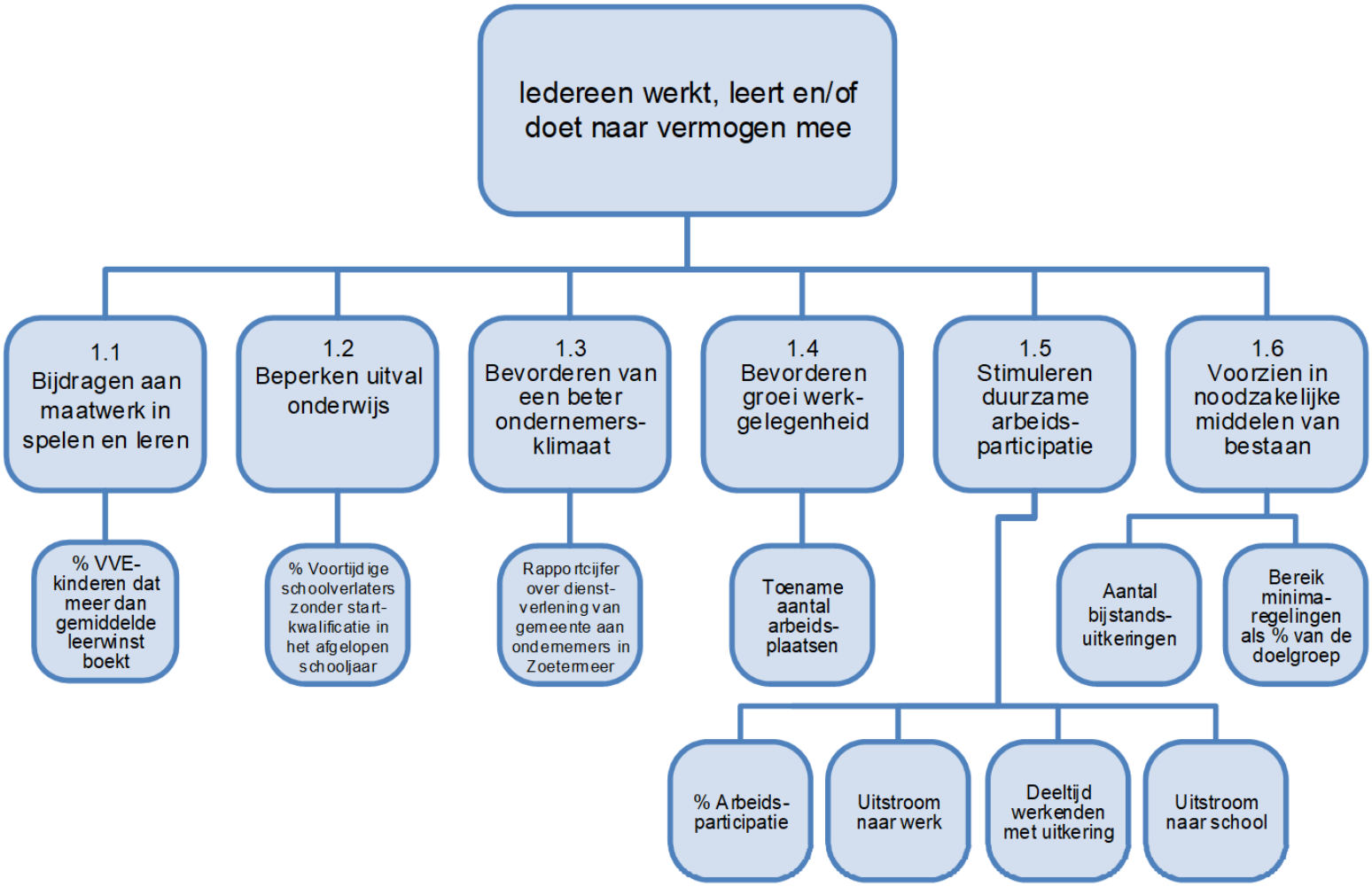
Uit de volgende grafiek ‘lasten per programma’ wordt duidelijk hoe de programma’s zich in omvang tot elkaar verhouden. De gemeente geeft het meeste budget uit in de programma’s 1 en 2, aan bijstandsuitkeringen en jeugdzorg. Veruit de meeste inkomsten van de gemeente komen terecht in ‘Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD)’. Voor deze grafiek ‘baten per kostensoort’ is daarom gekozen voor een andere weergave. Kostensoorten (of opbrengstsoorten) zijn een andere manier van indelen van de begroting dan naar programma. De inkomsten van de gemeente komen vanuit het Rijk, via het gemeentefonds en via andere uitkeringen vanuit het Rijk naar de gemeente. Vanuit belastingen en heffingen haalt de gemeente 11% van de inkomsten op.

Lasten per programma
8% (Overhead)
20% (P1)
19% (OAD)
8% (P7)
3% (P6)
3% (P5)
5% (P4)
10% (P3)
23% (P2)
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
2. Samen leven en ondersteunen
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen
4. Vrije tijd
5. Veiligheid
6. Dienstverlening en participatie
7. Inrichting van de stad
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
Overzicht overhead
Baten per kostensoort
4% (9.)
1% (1.)
2% (2.)
2% (3.)
1% (8.)
12% (7.)
11% (4.)
25% (5.)
43% (6.)
1. Rente en winstuitkeringen
2. Huur- en pachtinkomsten
3. Opbrengsten grondverkoop
4. Belastingen en heffingen
5. Reserve en voorzieningen
6. Gemeentefonds
7. Overige inkomsten van het Rijk
8. Inkomstenoverdrachten ander overheden
9. Overige inkomsten

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Algemene doelstelling: Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Onderwijs
Samen met de besturen voor onderwijs en kinderopvang zorgen we voor een goede en stimulerende leeromgeving voor ieder kind en elke (jong)volwassene. We willen dat zij zich volledig kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en sociale mensen. Daarom is in 2024 de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs en jeugdhulp versterkt. Dat doen we bijvoorbeeld door een collectief jeugdhulpaanbod op het speciaal onderwijs.

We werkten aan een betere overgang voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs richting de techniek. Voor het techniekonderwijs is het *Techniekplein* geopend. Daar maken basisscholen en het voorgezet- en middelbaar beroepsonderwijs kennis met bouw- en installatietechniek.

De wet '*Van school naar duurzaam werk*' wordt een jaar later ingevoerd dan gemeld in de begroting 2024. Waarschijnlijk in januari 2026. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren die gediplomeerd uitstromen van het mbo te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Die nazorgtaak ligt bij het mbo en zij stemmen af met de gemeente. Deze voorbereidingen zijn wel zoals gepland in 2024 gestart. Dit is voor het nieuwe regionale programma *voorkomen schoolverlaten*, samen met de *aanpak jeugdwerkeloosheid* en het *domein zorg en veiligheid.*

Economie
Voor een gezonde doorontwikkeling van de stad zijn meer banen nodig. We sturen daarvoor op voldoende en aantrekkelijke (duurzaam, van goede kwaliteit) ruimte voor werkgelegenheid en we ondersteunen ondernemerschap.

We onderzoeken hoe we de openbare ruimte zo goed mogelijk gebruiken voor werk. We kijken daarvoor ook naar bouwkavels die nog ontwikkeld worden. Daarnaast is geadviseerd over ruimtegebruik voor werkgelegenheid op andere plaatsen in de stad. Bijvoorbeeld bij:

- Ruimtelijke initiatieven
- In gebiedsprogramma's.
- Concept ruimtelijke strategie.
- Verschillende ontwerp omgevingsprogramma's.

De gebruikers en eigenaren van gebouwen en de gemeente zijn samen verantwoordelijk voor aantrekkelijke werkomgevingen. We onderhouden daarvoor de samenwerking met bestaande ondernemersgroepen. Ook is het gelukt om elk van de drie noordelijke bedrijventerreinen een eigen stichting te laten oprichten.

We maken het aantrekkelijker om een bedrijf in Zoetermeer te hebben. Dat doen we door meer mensen en geld in te zetten voor milieuvriendelijke veranderingen (de energietransitie). Ook blijven we MKB-ondernemers ondersteunen bij digitalisering.

Arbeidsparticipatie en inkomensbeleid
Om duurzame arbeidsparticipatie te stimuleren zijn in 2024 diverse activiteiten verricht via werkbedrijf de Binnenbaan en met de partners binnen de Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal.

In 2024 is wederom veel aandacht gegeven aan het herstellen van bestaanszekerheid van mensen. Steeds meer huishoudens hebben moeite om rond te komen. Het college heeft daarom een actieonderzoek gedaan naar 'besteedbaar inkomen'. De raad heeft in december het raadsvoorstel hierover vastgesteld.

We hebben ingezet op preventie en schuldhulpverlening om de financiële zelfredzaamheid van inwoners te vergroten en hen hierbij te ondersteunen waar dat nodig is.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

In de onderwijsvisie hebben wij opgeschreven wat wij belangrijk vinden. Dit hebben we verdeeld over 4 onderdelen; de pijlers. Wat hebben we bereikt in 2024 in de vier pijlers van onze onderwijsvisie?

Pijler 1. We stimuleren dat er een (onderwijs)aanbod op maat is. Zo kan ieder kind, iedere jongere en volwassene zich zo goed mogelijk ontwikkelen in kwalitatief goede accommodaties

- De '*Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs'* is niet vernieuwd. We wachtten op besluitvorming over de *Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting.* De Raad van State bracht daarover begin juli 2024 advies uit. Eind 2024 was deze wet nog niet in de Tweede Kamer behandeld.
- Het aantal leerlingen op het Integraal Kind Centrum (IKC) De Vijf Pilaren van het schoolbestuur Yunus Emre en Junis kinderopvang is ook in 2024 gegroeid. Na de zomervakantie 2024 is de school met een extra groep gestart. Voor deze extra groep is in het gebouw Carry van Bruggenhove 23 een klaslokaal beschikbaar gesteld. Met dit lokaal erbij heeft de school nu 12 klaslokalen in gebruik.
- Er zijn twee noodlokalen geplaatst naast IKC De Klimboom aan de Nesciohove 105. Voor deze noodlokalen is een omgevingsvergunning verleend voor 5 jaar. Deze zijn bedoeld voor kinderen van De Klimboom die tot de zomervakantie 2024 gebruik hebben gemaakt van klaslokalen in het gebouw Carry van Bruggenhove 23. De lokalen in de Carry van Bruggenhove 23 zijn na de zomervakantie toebedeeld aan De Vijf Pilaren.
- Eind februari is het voormalige zalencentrum 2BHome aan de Dr. J. W. Paltelaan 103 tijdelijk in gebruik genomen als onderwijslocatie voor de Internationale Schakelklassen (ISK) voor kinderen van 12 - 16 jaar. Dit zijn kinderen die vanuit het buitenland naar Nederland zijn gekomen en de Nederlandse taal nog niet spreken of begrijpen.

Pijler 2. Het organiseren met partners van goed onderwijsaanbod

- Ook in 2024 zijn vanuit het *Nationaal Programma Onderwijs (NPO)* verschillende activiteiten aangeboden om corona-achterstanden in het onderwijs te verminderen. Wat gebeurde er bijvoorbeeld?
    1. Het Doeboek voor natuur- en milieueducatie is gemaakt en verspreid.
    2. Er zijn verschillende gastlessen aangeboden.
    3. Er is online jongerenwerk aangeboden voor moeilijk bereikbare jongeren. Dit heeft geleid tot 1093 unieke deelnemers. Zij namen deel aan online evenementen. Ook is er een groep van bijna 200 jongeren in de online community. Binnen de online community kunnen de jongeren vragen stellen, ervaringen delen en voor de jongeren belangrijke thema's bespreken.
    4. We hebben extra ingezet op het voorkomen van schooluitval via de aanpak '*Aanwezigheid en welbevinden*" in het voortgezet onderwijs.
    5. Ook hebben verschillende voortgezet onderwijs-scholen hun schoolplein opnieuw ingericht om leerlingen meer te laten bewegen.
    6. Het driejarig onderzoek naar de inzet en samenwerking van de zorgteams is afgerond en geëvalueerd. De aanbevelingen zijn vertaald naar een concreet actieplan van en voor de zorgteams op de voortgezet onderwijsscholen voor 2025 en verder.
- Er is hard gewerkt om ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen te verminderen. Aan het begin van 2024 bereikten we 73% van de peuters met een achterstand. Aan het einde van 2024 is dit gestegen naar 79%. Ook zijn er meer vakantiescholen gekomen. In 2023 was er één. In 2024 waren er drie. De betrokkenheid van ouders is vergroot, omdat verschillende scholen zich extra hebben ingezet om hun ouderkamer te verbeteren.
- We hebben afspraken gemaakt met de kinderopvang en de schoolbesturen van het primair- en voortgezet onderwijs over het tegengaan van segregatie, het bevorderen van integratie, het oplossen van onderwijsachterstanden en het afstemmen van inschrijvings- en toelatingsprocedures. Deze afspraken zijn gemaakt tijdens het bestuurlijk platform *Lokaal Educatieve Agenda (LEA)*. In 2024 is vanuit de LEA de website 'rijke leeromgeving Zoetermeer' voor medewerkers in de kinderopvang en het onderwijs gelanceerd. De website geeft informatie over aanbod, praktijkervaringen en landelijke subsidieregelingen.

Pijler 3. Een goede start en actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt

- Het '*TechniekPlein Zoetermeer'* is in 2024 geopend. Dit is een praktijkruimte waar jongeren en volwassenen kennismaken met de techniek- en de bouwsector. Leerlingen van het primair, voortgezet en mbo-onderwijs leren hier meer over de beroepen in de bouw. Ook oefenen ze hier in een levensechte omgeving. Jongeren en volwassenen uit Zoetermeer en omliggende gemeenten kunnen hier terecht voor voorlichting en (om)scholing.
- In 2024 is het IT-onderwijs in de *Dutch Innnovation Factor (DIF)* verder ontwikkeld. De vijf labs van de DIF hebben geholpen met nieuwe innovaties op het gebied van IT/ICT, Cybersecurity, E-Health en Applied Data Science. Dit zijn:
    1. Het Experimenteerhuis
    2. Het Gamelab
    3. Het Inspiratielab
    4. I-Lab West
    5. Het Cybersecurity Livinglab).
- Ook is het IT Verband Zuid-Holland sterker geworden en zijn meer bedrijven aangesloten bij de Dutch Innovation Community.

Pijler 4. Iedere volwassen inwoner beschikt over voldoende basisvaardigheden

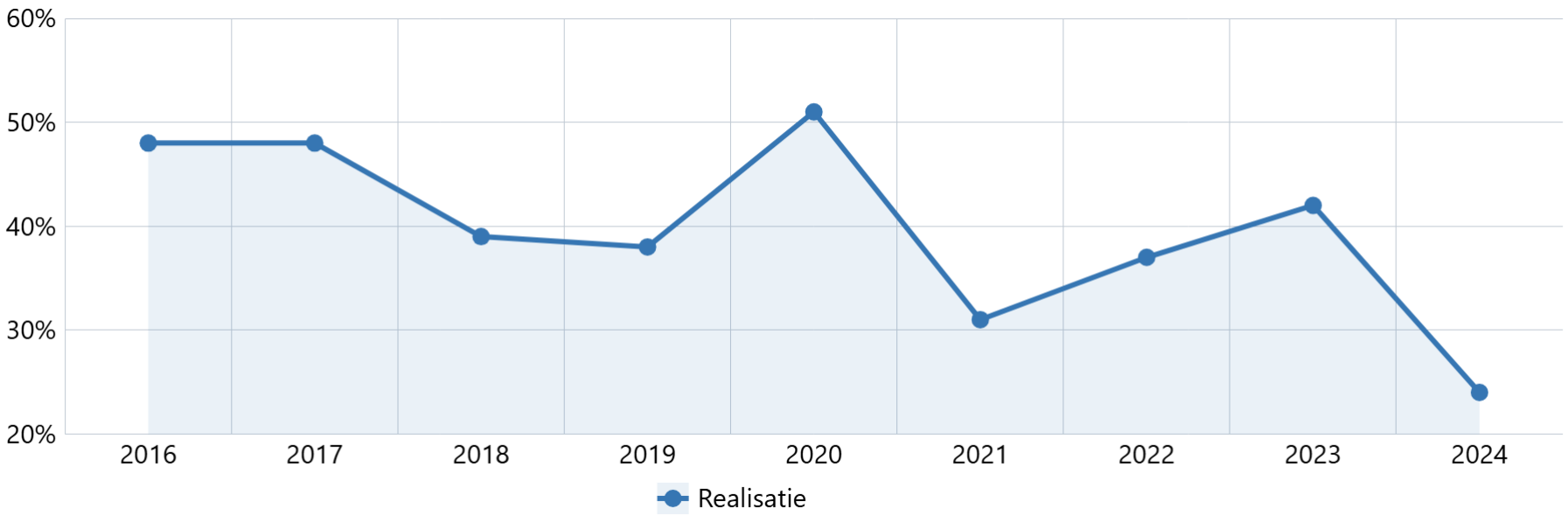
- Laaggeletterdheid richt zich op mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, digitale vaardigheden en rekenen; de basisvaardigheden. Het college is in 2024 doorgegaan met het uitvoeren van het regionale- en lokale meerjarenplan Laaggeletterdheid. De aandacht is onder andere gericht op

bewustwording onder personeel van gemeentelijke uitvoerende afdelingen. Zij kregen informatie over ‘wat laaggeletterdheid is en wat de gevolgen kunnen zijn’ en zij leerden laaggeletterdheid herkennen. Daarnaast was het regionale Glazen Radiohuis weer in de regio. Dit draagt bij aan kennis over laaggeletterdheid bij inwoners in de regio en werft nieuwe taal-vrijwilligers. Ook is een regionale netwerkbijeenkomst georganiseerd voor ondernemers genaamd ‘Taal op de Werkvloer’.
Het Zoetermeerse informele (camouflage) aanbod is in 2024 uitgebreid en onze aanbesteding op het formele educatieaanbod is scherper ingezet. Daarnaast is de evaluatiemonitor laaggeletterdheid verfijnd en uitgezet.

% VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2024)

Van kinderen met een ontwikkelingsachterstand die meedoen aan een Voor- en Vroegschools Educatie (VVE)-programma wordt de vooruitgang o.a. op het gebied van taal bijgehouden. We bekijken of de kinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland.
Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	46%	46%
Realisatie	42%	24%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het doel van 50% meer dan gemiddelde leerwinst bij peuters is niet gehaald. Ook het doel van 40% bij kleuters met onderwijsachterstanden is niet behaald. We zien dat de percentages meer dan gemiddelde leerwinst de laatste jaren bij beide groepen daalt. Dit komt onder andere doordat er steeds meer zorgkinderen in de groep geplaatst worden. Ook groeien veel kinderen meertalig op. Onder andere door social media gebruiken kinderen steeds vaker Engelse woorden in plaats van Nederlandse. Daarnaast zijn er steeds meer kinderen niet schoolrijp, dus niet klaar voor school als ze instromen in groep 1 van de basisschool. We zien wel dat kinderen vaak veel beter gaan spreken door het voor- en vroegschoolse educatie-aanbod (VVE). Deze ontwikkelingslijn wordt echter niet meegenomen in de huidige monitor. Vanaf 2024 gaan wij met een nieuwe monitor werken. Daardoor zien we beter welke brede ontwikkeling die deze kinderen doormaken. Met deze gegevens kunnen wij samen met de kinderopvang en het onderwijs beter onderzoeken wat er nodig is om deze kinderen te helpen om hun achterstanden te verminderen.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

De wet '*Van school naar duurzaam werk'* is een jaar uitgesteld; de verwachting is dat deze begin januari 2026 geldig wordt. De voorbereidingen voor het nieuwe regionale programma *voorkomen schoolverlaten* in samenwerking met de *aanpak jeugdwerkeloosheid* en *domein zorg en veiligheid* zijn wel volgens planning in 2024 gestart. Zo is het project '*Mbo als werkplaats'* van start gegaan. Er is een startfoto gemaakt van de studentenpopulatie van MboRijnland, opleidingsachtergrond, ondersteuningsvragen en het beschikbare aanbod op het gebied van: onderwijsbegeleiding, gezondheid, welzijn, werk, financiën, vrije tijd en veiligheid. Aan dit onderzoek hebben medewerkers uit het onderwijs, gemeentelijke medewerkers van de afdelingen Sociaal Domein en Veiligheid, Vergunningen en Handhaving (VVH) en partners in de stad deelgenomen. Op basis van het onderzoek is een integraal plan van aanpak opgesteld. Met dit plan stemmen we het bestaande aanbod en behoefte op deze thema's op elkaar af. En maken we het aanbod makkelijker toegankelijk voor studenten. Zo wordt duurdere zorg en schooluitval beperkt.

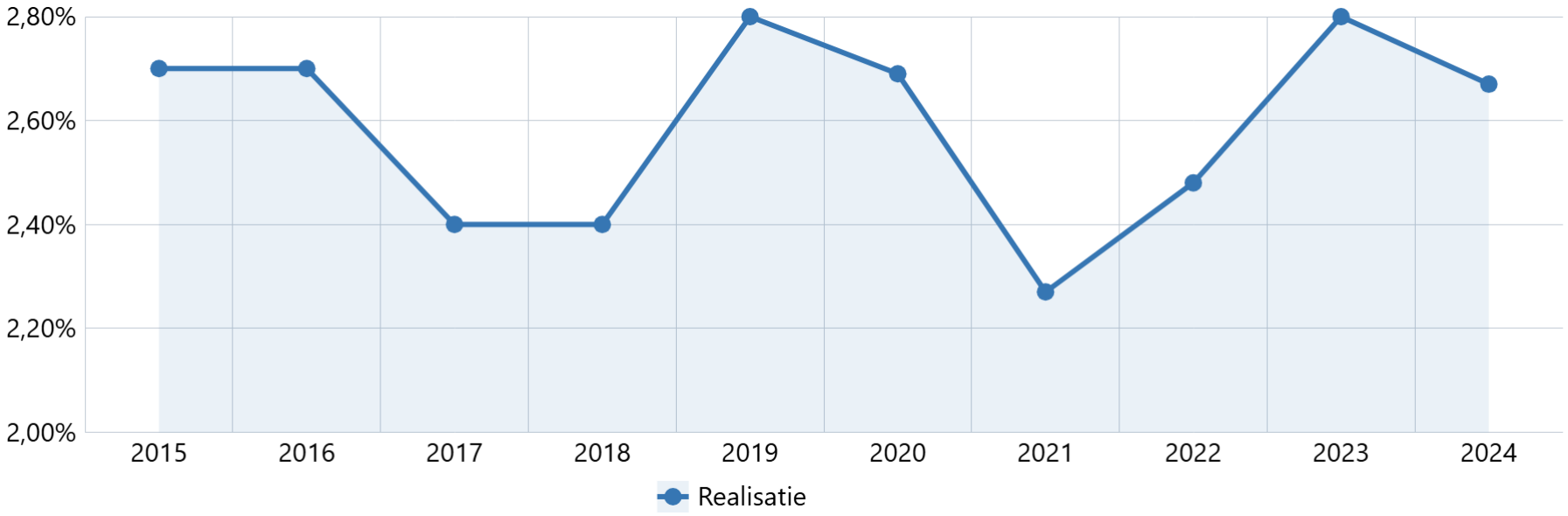
Er zijn drie evenementen georganiseerd om jongeren voor te bereiden op de arbeidsmarkt:

1. *The Next Step* voor het praktijk- en speciaal onderwijs,
2. *On Stage* voor het vmbo
3. *Create Your Future* voor mbo-studenten. Leerlingen en studenten kregen workshops en trainingen aangeboden, maakten kennis met verschillende beroepsen en konden meelopen op de werkvloer.

Jongeren met een afstand tot de onderwijs- en arbeidsmarkt hebben een steuntje in de rug gekregen bij hun vervolgstap. De *Leerwerkmakelaar heeft* 41 jongeren begeleid en naar een leerwerktraject BBL (29), een onderwijstraject BOL (5) of werk (7) geholpen. Daarnaast volgden 55 jongeren die uitgevallen waren een activeringstraject op het Leerwerkcentrum.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar (Realisatie 2024)
Het aantal vsv-ers ten opzichte van het totaal aantal deelnemers aan voortgezet onderwijs en mbo-onderwijs.
Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2023	2024
Begroting	2,30%	2,30%
Realisatie	2,80%	2,67%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In 2023 was 2,8% van de jongeren een voortijdig schoolverlater. Voor 2024 was het doel 2,3%. Dit doel is niet gehaald; in 2024 was het 2,67%. Als er meer vacatures zijn op de arbeidsmarkt, zie je vaak een kleine verhoging van het aantal voortijdig schoolverlaters.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Een aantrekkelijk omgeving voor ondernemers draagt eraan bij dat zij zich in Zoetermeer willen vestigen en dat zij kunnen groeien, ondernemen en innoveren. We zorgen ervoor dat het juiste bedrijf op juiste plek terechtkomt. Hierdoor worden bedrijventerreinen gebruikt door bedrijven die daar horen en op een andere locatie in de stad niet passen. Ook zorgen we ervoor dat wijk(winkel)centra zich ontwikkelen tot locaties met een goede kwaliteit en met een

passende mix van voorzieningen.
Naast voldoende en aantrekkelijke ruimte om te ondernemen is onze dienstverlening aan ondernemers van belang. We hebben daarom het afgelopen jaar meegedaan in verschillende projecten en samenwerkingsverbanden. Deze zijn gericht op het ondersteunen van het midden- en kleinbedrijf (MKB) in de verschillende vernieuwingen en veranderingen. Waaronder een meer (veilige) digitale economie en energietransitie. Via het accountmanagement was de gemeente voor ondernemers ook in 2024 goed toegankelijk. Dit heeft onder meer bijgedragen aan groei en huisvesting van startende en groeiende ondernemers in de stad, zoals: Multiply BV (retail marketingspecialist).

Wat hebben wij gedaan in 2024:

- De cofinanciering (gezamenlijke financiering) en deelname in MKB digitaal voor lokale ondernemers is voortgezet.
- MKB Digiwerkplaats is mogelijk gemaakt op het Dutch Innovation Park.
- We hebben (startende) ondernemers ondersteund bij hun wens om te groeien. Dit is gebeurd via de dienstverlening vanuit Ter Zake het Ondernemershuis.
- Op de drie noordelijke bedrijventerreinen: Rokkehage, Hoornerhage en Zoeterhage is een stichting tussen ondernemers opgericht.
- De gemeente en de stichtingsbesturen op de noordelijke bedrijventerreinen hebben acties ondernomen om deze terreinen aantrekkelijker en duurzamer te maken.
- Samen met onze partners hebben we opnieuw verschillende bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd, waaronder:
    - Economic Board Zoetermeer
    - Dag van de ondernemer
    - WE-IT
    - Open Coffee
    - Zoetermeerse Zakenvrouwen
- We hebben de samenwerking met WE-IT met twee jaar verlengd (2025 en 2026). Doel is groei van IT'ers in het mkb in Zuid-Holland.
- Eind 2024 is een onderzoek afgerond voor een door ondernemers zelf te onderhouden netwerk van logistieke bedrijven binnen de A12 corridor. Er is een conceptrapport opgeleverd. Daaruit blijkt dat ondernemers het parkmanagement of sectorale belangenbehartiging uit de sector afdoende vinden.
- De uitwerking van het onderdeel Energietransitie bedrijven staat in: *Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen, Pijler 1: Gebouwde Omgeving, paragraaf Utiliteit en Bedrijven*.

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer (Realisatie 2024)

Dit vinden Zoetermeerse ondernemers van het ondernemingsklimaat.
Bron: Ondernemerspeiling

Type	2023	2024
Begroting	6,9	6,9
Realisatie	6,2	6,6

Toelichting
Doel gehaald: nee, er is een lagere beoordeling dan in de begroting opgenomen.
Toelichting: De gemeente voert om het jaar de ondernemingspeiling uit. De meest recente peiling vond plaats in 2024. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening uit die peiling is een 6,6. Het rapportcijfer in de peiling daarvoor (2022) was een 6,2. Het cijfer voor de dienstverlening is dus gestegen met bijna een half punt. Dat is een waardevolle verbetering. Voor 2024 was als gemiddeld rapportcijfer een 6,9 als doel in de begroting opgenomen.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

In Zoetermeer is de IT-sector van groot belang om op toekomstige kansen voor economische groei en ontwikkeling in te spelen. Dat gebeurt door op vernieuwende technologien, robotisering en digitalisering in te spelen. Deze sector is in 2024 verder verstrekt door de komst van nieuwe bedrijven naar het Dutch Innovation Park en de groei van de *Dutch Innovation Community*. In aansluiting op (investerings)voorstellen uit de markt was er ook aandacht voor de ontwikkeling van de overige drie sectoren waarop we ons focussen:

1. Handel & logistiek
2. Bouw & installatie
3. Zorg

Met de groeiwens van de stad is blijvend aandacht nodig voor de ontwikkeling van ruimte voor werk. De bestaande bedrijventerreinen, winkel- en kantoorlocaties moeten beter benut worden en waar passend gemengd met andere functies. We willen dat de bedrijven die door hun milieuhinder niet passend zijn op andere plekken in de stad, ruimte behouden op de bedrijventerreinen. Blijvende aandacht is ook nodig om het voorzieningenniveau in de stad hetzelfde te houden of te verbeteren.
Voor de startende en groeiende bedrijven zijn de voorwaarden om zich in de stad te vestigingen versterkt. Dat doen we door ondersteuning in groei, huisvestigingsmogelijkheden, coaching en het attenderen op netwerkverbindingen.

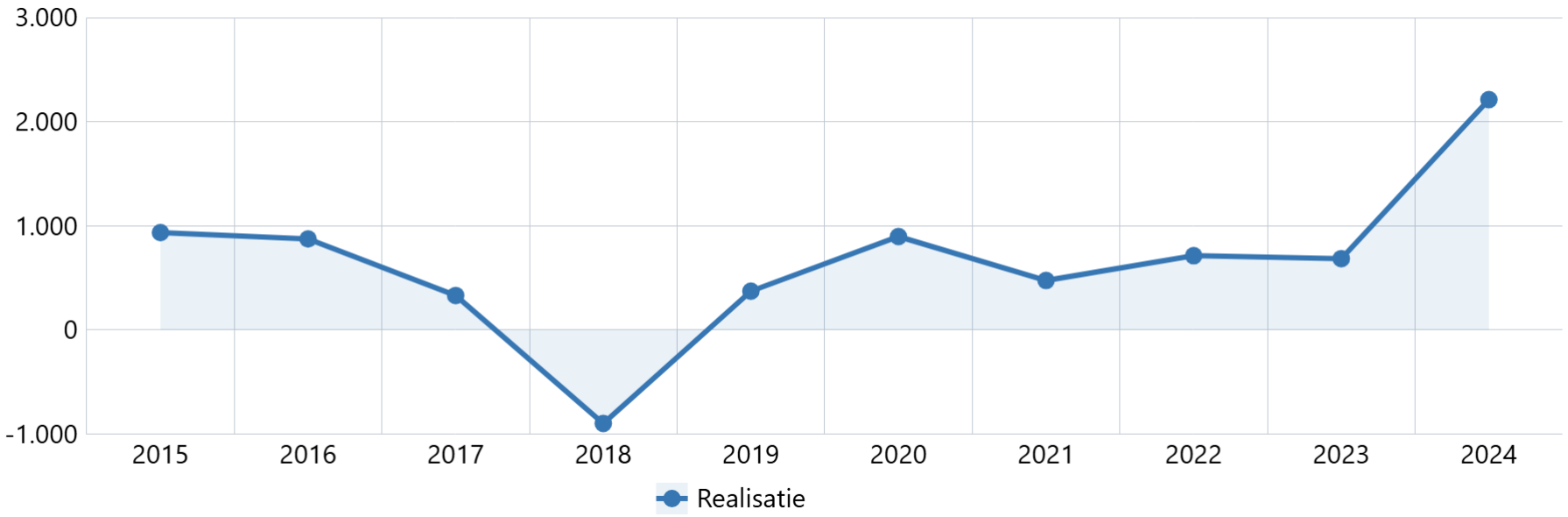
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- Op www.scalebooster.nl is informatie voor startende en groeiende bedrijven vernieuwd.

- Er is deelgenomen aan (regionale) ideeen en evenementen voor startende en groeiende ondernemers met nationale uitstraling, waaronder: Upstreamfestival en KvK Innovatie Top 100.
- Vanuit het Dutch Innovation Park is meegewerkt aan een onderzoek van Buck Consultants naar de meerwaarde van campussen in Nederland. Het park is aangemerkt als een van de 15 campussen in ontwikkeling. Op het Dutch Innovation Park groeit het aantal arbeidsplaatsen en het aantal bedrijven sneller dan op de 15 campussen in ontwikkeling. Gemiddeld genomen groeien campussen in deze ontwikkelingsfase vaak het snelst. Dit geldt voor zowel het aantal bedrijven als het aantal werknemers.
- We hebben verschillende bedrijfsbezoeken afgelegd om contact te houden met ondernemers. We bezochten vooral ondernemingen uit de vier focussectoren en ook uit de detailhandel en horeca.
- We hebben bijgedragen aan lokale kennis en inspiratie evenementen rond (vernieuwend) ondernemerschap, waaronder: Zoetermeer On Stage en Masterclass Ondernemerschap voor de Grote Expo van de Haagse Hogeschool.
- Samen met Platform Veilig Ondernemen Den Haag en het lokale georganiseerde bedrijfsleven is een regionaal Cyber Security Congres georganiseerd.
- De Innovatieprijs Zoetermeer 2024 is georganiseerd.
- Samen met het Werkgevers Servicepunt Zuid-Holland Centraal en De Binnenbaan (SEBO) hebben we een groep van 100 Zoetermeerse ondernemers in het zonnetje gezet in het kader van de landelijke Dag van de Ondernemer.
- Er zijn bijeenkomsten en evenementen georganiseerd die bijgedragen hebben aan het verbeteren van samenwerking en kennisuitwisseling tussen bedrijven en diverse onderwijspartners.
- Het Ontwerp Omgevingsprogramma gemeente Zoetermeer gebied Van Tuyllpark en de noordelijke bedrijventerreinen is afgerond en ter inzage gelegd.
- Voor het verouderde wijk(winkel)centrum De Leyens en de Noordelijke bedrijventerreinen zijn verbeterpunten bekeken in de openbare ruimte. Zo maken we deze plekken klaar voor de toekomst.
- We zijn gestart met het proces om het retailbeleid te herzien en te vernieuwen, zodat duidelijk wordt wat er nodig is om de wijk(winkel)centra klaar te maken voor de toekomst.
- De strategie bedrijventerreinen Metropoolregio Rotterdam-Den Haag 2023-2030 is opgeleverd. Naast dat we ontwikkelingen beter gaan volgen, zijn belangrijke doelen:
    - Marktevenwicht op langere termijn;
    - Beter gebruiken van bestaande bedrijventerreinen;
    - Bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst
    - Ruimte voor bedrijven met een hogere milieucategorieën (hmc)
- Eind 2024 heeft onderzoeksbureau Ecorys een concept procesplan opgeleverd voor het beter gebruiken van bestaande bedrijventerreinen. Deze informatie helpt bij de uitwerking van de afspraken in de regionale strategie bedrijventerreinen.
- We zijn gestart met het herzien van de kantorenstrategie Metropoolregio Rotterdam-Den Haag 2025-2035.

Toename aantal arbeidsplaatsen (Realisatie 2024)
Arbeidsplaatsen zijn arbeidsovereenkomsten van minimaal 1 uur per week. De toename is het aantal arbeidsplaatsen dat in het begrotingsjaar extra gerealiseerd wordt ten opzichte van het vorige jaar.
Bron: Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024 Zuid-Holland Centraal (1 juni 2023), Werkgelegenheidsregister (1 april 2024)

Type	2023	2024
Begroting	372	570
Realisatie	684	2.212

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal arbeidsplaatsen in de stad is toegenomen. Op het Dutch Innovation Park groeide het aantal arbeidsplaatsen meer dan in geheel Zoetermeer (20,2% tegenover in heel Zoetermeer een stijging van 4%). In 2024 zijn er op het Park iets meer dan 300 nieuwe arbeidsplaatsen bijgekomen (o.a. door vestiging van TKH-security en Rittal). Een aantal bedrijven is ook vertrokken: Atos Medical en CAE. Diverse startende bedrijven zijn gebleven in Zoetermeer, zoals: The Future Group, CNC Verspanen, PragmatiQ, NextNovate en Multiply.
In Zoetermeer is in 2024 het aantal bedrijfsvestigingen toegenomen met 1023 (van 11.452 naar 12.475). Het aantal faillissementen in 2024 is 38 (bron: https://regiodata.kvk.nl/). Dat zijn 28 faillissementen meer dan in het jaar 2023.
Het deel van de kantoren dat leeg staat is in 2024 toegenomen naar 10%. Dit was in 2023 9%. Er is vooral leegstand in de deelgebieden Entree en het Dutch Innovation Park en daarnaast gaat het om verdiepingen in bedrijfspanden op de bedrijventerreinen. De leegstand was in 2023 9%. De kantorenvoorraad is in 2024 iets afgenomen van 550.650 m2 vvo naar 546.283m2 vvo.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Om duurzame arbeidsparticipatie te stimuleren zijn in 2024 verschillende activiteiten verricht via werkbedrijf de Binnenbaan en met de partners binnen de Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal.

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het Werkcentrum Zuid-Holland centraal. Het Werkcentrum is een herkenbare plek waar alle vragen over werk, omscholing en personeelsvragenstukken gesteld kunnen worden. Waar we voorheen een ambitie hadden een Werkcentrum in te richten, is dit een wettelijke opdracht geworden per 2026. In 2024 is besloten een Werkcentrum in te richten in Zoetermeer dat de gehele week fysiek toegankelijk is. Daarnaast komen er inlooppunten in de regiogemeenten die 1 dag per week geopend zijn. Per 1 januari 2025 opent het Werkcentrum zijn deuren aan de Promenade in Zoetermeer (Stadshart).
- In 2024 is het dienstverleningsconcept voor het Werkcentrum ZHC uitgewerkt. Ook is alles voorbereid om het regionale mobiliteitsteam (RMT) en het Leerwerkloket te beëindigen. Een deel van hun diensten gaat over naar het Werkcentrum.
- De verwachting is dat het Werkcentrum in juni 2025 volledig operationeel is. Het digitale Werkcentrum is in 2024 voorbereid en per 7 januari 2025 operationeel (www.werkcentrumzuidhollandcentraal.nl).
- Het Werkgeversservicepunt begeleidt werkenden en werkzoekenden naar (ander) werk of (om) scholing. In 2024 hebben we 490 mensen naar werk begeleid.
- Ook hebben we evenementen georganiseerd om werkzoekenden, werkgevers en opleiders met elkaar in contact te brengen. Er waren 3 grote evenementen: Banenmarkt Mall of the Netherlands, Meet & Greet voor kandidaten uit het doelgroep register, Banenmarkt XL. Vier maanden na de

Banenmarkt zijn er 26 kandidaten succesvol bemiddeld naar werk. Daarna zijn de resultaten nauwelijks meer te achterhalen naar inspanningen vanuit de Banenmarkt XL.
- In de instrumentengids EVA staan de instrumenten beschreven die professionals binnen de gemeenten kunnen inzetten om inwoners kunnen ondersteunen en te begeleiden naar werk of duurzame participatie. De invoering van de gids in regio ZHC verloopt goed.

Vanuit het rijk hebben we tijdens de coronacrisis extra middelen ontvangen voor de Aanpak Jeugdwerkloosheid. De middelen zijn in 2024 ingezet voor:

- De inzet van leerwerkmakelaars in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) voor een zo sterk mogelijke positie van kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt. De leerwerkmakelaar helpt jongeren die werken en leren willen combineren. Zij krijgen begeleiding bij het vinden van een leerbaan tot en met de start van hun opleiding (BBL) en begeleiding gedurende eerste periode van het traject om uitval te voorkomen. Ook werkgevers krijgen ondersteuning. De dienstverlening is aanbesteed en loopt vanaf 1 januari 2024 voor twee jaar, met een optie tot verlenging van nog eens twee jaar.
- In de regio zijn in 2024 ruim 100 jongeren door de dienstverlening van de Leerwerkmakelaars geplaatst op: een BBL-traject (70), daarnaast zijn er plaatsingen op werk (18), naar een reguliere opleiding en stage. (Verwijzingen komen van uit de gemeenten Werk, Inkomen en Participatie, afdelingen Leerplicht en het Doorstroom Punt.
- Bemiddeling van jongeren tot 27 jaar naar een BBL-traject (Beroepsbegeleidende Leergang), werken en leren.
- De Individuele Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) is uitgebreid in de regio. In Zoetermeer is een bestaande en geborgde dienstverlening voor jongeren die dreigen af te glijden in de criminaliteit. IPTA is nu ook actief in Leidschendam-Voorburg.

Re-integratiedienstverlening aan bijstandsgerechtigden in 2024
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- Het doel voor 2024 om 200 mensen uit de uitkering naar werk te begeleiden is behaald. Tot 1 december heeft De Binnenbaan 228 kandidaten aan een betaalde baan geholpen. Daarnaast kregen 134 mensen een parttimebaan. Ook vonden 43 niet-uitkeringsgerechtigden werk, waarvan 29 met loonkostensubsidie. Verder startten 28 jongeren met werken tijdens hun zoekperiode, waardoor ze geen uitkering nodig hadden.
- De Binnenbaan heeft zich net als in 2023 ingezet om meer mensen aan het werk te krijgen met een loonkostensubsidie bij werkgevers. De loonkostensubsidie vergoedt werkgevers voor een eventueel verminderde productiviteit door een arbeidsbeperking. Eind 2024 zijn er 229 personen met een loonkostensubsidie aan de slag bij een externe werkgever. Dat is ruim boven het afgesproken doel van 210. Vergeleken met 2023 is dat een groei van 54 personen.
- Het aantal plaatsingen op een beschutte werkplek was met 77 plekken eind 2024 gelijk aan het afgesproken doel met De Binnenbaan en 10 hoger dan in 2023. De Sociale Werkvoorziening is sinds 2015 gesloten voor nieuwe instroom en hierdoor loopt het aantal mensen in de SW terug. Deze terugloop verloopt in 2024 sneller dan begroot. Een aantal kandidaten maakt gebruik van de Regeling Vervroegd Uittreden en medewerkers gaan na langdurig verzuim uit dienst. In 2024 liep het aantal WSW-ers terug van 225 naar 214, terwijl 223 begroot was.
- Simpel switchen: dit onderdeel bestaat o.a. uit de volgende projecten: Van deel naar heel (gekeken wordt of kandidaten die parttime werken meer uren kunnen werken) en de pilot Verkorte aanvraag snel besluit, inkomensregisseurs van de gemeente en werkregisseurs van De Binnenbaan pakken samen de bijstandsaanvraag op. Deze laatste pilot is in oktober gestart, in april 2025 evalueren we de pilot.
- Om de dienstverlening te verbeteren heeft De Binnenbaan gewerkt aan de ontwikkeling van het vakmanschap van de professionals o.a. door het bevorderen van een gezonde, vitale en veilige werkomgeving en het stimuleren van een leven lang ontwikkelen. In 2024 heeft 85% van het

kaderpersoneel van De Binnenbaan deelgenomen aan programma's die gericht zijn op vakmanschap en ontwikkeling. Alle werkregisseurs krijgen de training Participatiewet en intervisie.

- In 2024 is verder gewerkt aan een plan om het SEBO-keurmerk te versterken. Eind 2024 was het aantal SEBO-leden gegroeid van 53 in 2023 naar 60 in 2024.
- Van de twee projecten die vielen onder het programma sociale innovatie, de pilot Basisbanen en pilot Onder de Pannen, is besloten om deze niet te starten. Over het programma en de projecten is in de Programma en Projectrapportage aan de Raad gerapporteerd (Document Zoetermeer - Bijlage - Rapportage programma's en projecten 1e helft 2024 - iBabs Publieksportaal) en in de rapportage programma's en projecten 2e helft van 2024.

Inburgering
Op 31 december 2024 volgen in totaal 576 mensen een inburgeringstraject in Zoetermeer. Deze trajecten helpen nieuwkomers om de Nederlandse taal te leren en volwaardig te participeren in de samenleving. Een inburgeringstraject bestaat uit meerdere verplichte onderdelen, waaronder een leerroute, het participatieverklaringstraject (PVT) en de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).
Alle deelnemers zijn in het kader van hun inburgeringstraject gesproken en begeleid door het uitvoeringsteam Inburgering en de collega's van de Binnenbaan, en waar nodig door samenwerkingspartners. Hierdoor hebben zij ondersteuning gekregen bij het vinden van werk, onderwijs en andere vormen van participatie.
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- Deelname aan inburgeringstrajecten:
  - 302 deelnemers volgen de B1-route: gericht op taalvaardigheid tot niveau B1, met het doel werk te vinden.
  - 241 deelnemers volgen de Z-route: bedoeld voor inburgeraars met een lagere leerbaarheid, met focus op zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.
  - 33 deelnemers volgen de onderwijsroute: bestemd voor jonge inburgeraars die willen doorstromen naar regulier middelbaar of hoger onderwijs.
- Resultaten inburgering:
  - 38 personen hebben hun inburgeringstraject volledig afgerond of een vrijstelling ontvangen vanwege doorstroom naar een MBO-, HBO- of WO-opleiding.
  - 359 deelnemers hebben het participatieverklaringstraject afgerond.
  - 162 deelnemers hebben de module Arbeidsmarkt en Participatie afgerond.
- Inburgering vanuit de opvang:
  - Inburgeraars die verblijven in de Zoetermeerse opvang krijgen direct de mogelijkheid om te starten met hun inburgeringstraject.
  - 58 personen zijn in 2024 al vanuit de opvang gestart met hun traject.
  - Er wordt onderzocht hoe de motie de motie 2411-62 'Samen bouwen aan een nieuwe toekomst' in Zoetermeer kan worden uitgevoerd, met aandacht voor praktische toepasbaarheid en lokale haalbaarheid.
- Integratieversneller en arbeidsmarkt:
  - De regionale samenwerking via de integratieversneller heeft positieve resultaten opgeleverd.
  - 24 statushouders in de opvang zijn bemiddeld naar betaald werk.
  - 6 statushouders hebben inmiddels betaald werk gevonden in de opvang.

Met deze stappen versterken we de arbeidsmarktpositie van statushouders en bevorderen we hun integratie in Zoetermeer.

Asielopvang
Gemeente Zoetermeer heeft in het kader van de Spreidingswet gewerkt aan een gezamenlijk regioplan asielopvang Haaglanden binnen de RRT Haaglanden. Dit plan is als regio aangeboden aan de minister van Asiel en Migratie. De taakstelling voor Zoetermeer bedroeg op basis van de verdeelsleutel 703 asielopvangplekken.
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- Gerealiseerd: Regioplan Asielopvang regio Haaglanden ingediend (november 2024).
- Gerealiseerd: Gemeente Zoetermeer heeft voldaan aan de taakstelling van 703 opvangplekken door de capaciteit op de PI-Zoetermeer te verhogen.

Toelichting:
De gemeente heeft haar verantwoordelijkheid genomen en een bijdrage geleverd aan de opvang van asielzoekers binnen de gestelde kaders van de Spreidingswet.

Huisvesting statushouders
Gemeente Zoetermeer heeft in het kader van de huisvestingstaakstelling de opdracht om per halfjaar een vastgesteld aantal statushouders te huisvesten. De taakstelling wordt bepaald op basis van landelijke richtlijnen.
Wat hebben wij gedaan in 2024:

- Gerealiseerd: Taakstelling eerste helft 2024 behaald – 123 statushouders gehuisvest.
- Gerealiseerd: Inhaalactie achterstand 2023 – 59 statushouders alsnog gehuisvest in 2024.
- Gedeeltelijk gerealiseerd: Taakstelling tweede helft 2024 – van de 121 te huisvesten statushouders waren eind november 29 geplaatst, nog 92 te plaatsen.

Toelichting:
De gemeente heeft haar taakstelling voor de tweede helft van 2024 niet volledig kunnen realiseren, voornamelijk door de aanhoudende woningnood. Om de opgelopen achterstand te beperken, heeft de gemeente de volgende maatregelen getroffen:

- Inzet van de HAR-regeling: Tijdelijke opvang van 100 statushouders in het voormalige NH-hotel, gefinancierd uit beschikbare HAR-middelen.
- Overleg met woningcorporaties over lange termijn oplossingen om structurele huisvesting te realiseren.

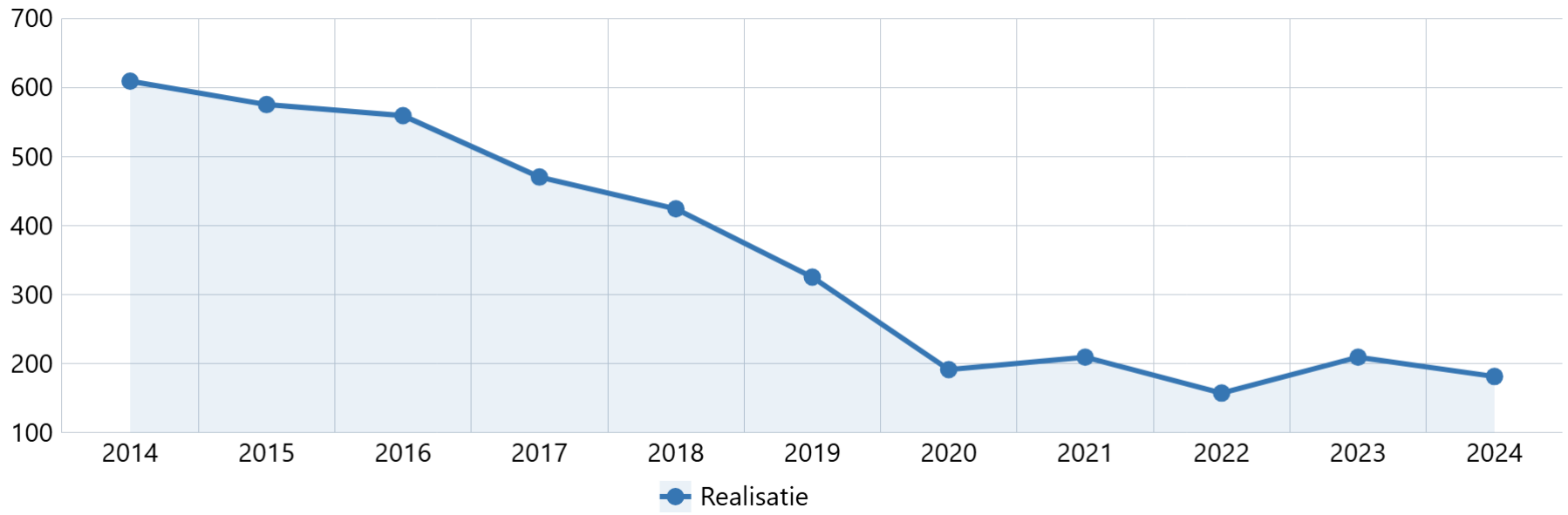
% Arbeidsparticipatie (Realisatie 2024)
Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de netto arbeidsparticipatie. Alle 15- tot 75-jarigen in de bevolking worden meegeteld. Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.
Bron: CBS

Type	2023	2024
Begroting	71%	72%
Realisatie	72%	76%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De economie trekt aan. De werkzame beroepsbevolking neemt toe.

Uitstroom naar werk (Realisatie 2024)
Uitstroom uit de bijstand als gevolg van werk.
Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2023	2024
Begroting	200	200
Realisatie	209	181

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Doel is ruimschoots behaald. Er is nog steeds krapte op de arbeidsmarkt waardoor er steeds meer mensen uitstromen naar werk en werkregisseurs van De Binnenbaan weten steeds beter de juiste match te maken.

Deeltijd werkenden met uitkering (Realisatie 2024)
Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.
Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2023	2024
Begroting	400	500
Realisatie	522	474

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Er zijn meer mensen volledig aan het werk gegaan en daarmee niet meer afhankelijk van een bijstandsuitkering.

Uitstroom naar school (Realisatie 2024)
Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.
Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2023	2024
Begroting	40	40
Realisatie	15	19

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: we zien dat de jongeren die zichzelf kunnen redden dat ook wel doen. Als een jongere zich meldt voor een bijstandsuitkering dan is daar vaak meer mee aan de hand. Vaak er is sprake van meerdere problemen op verschillende leefgebieden. Die problemen moeten eerst worden aangepakt en daarna is er weer ruimte voor ontwikkeling en dus een opleiding. Lukt een opleiding niet dan is praktijkleren soms een goed alternatief.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Inkomensvoorzieningen en minimabeleid
Steeds meer huishoudens hebben moeite met rondkomen (zowel huishoudens met sociaal minimum als daarboven, tot zelfs een brede groep middeninkomens). Waar we de kans krijgen spreekt het college het Rijk aan, om hiervoor structurele oplossingen te bieden, gericht op een werkelijk toereikend sociaal minimum en ervoor te zorgen dat werken daadwerkelijk loont. In 2024 heeft Zoetermeer hiervoor meegeschreven aan het manifest 'Geen Pleisters meer!' van de G40. Hierin roepen we het Rijk op om de aanbevelingen van de commissie Sociaal Minimum over te nemen en te zorgen voor een toereikend en voorspelbaar inkomen voor alle Nederlanders.
Het jaar 2024 stond binnen inkomensondersteuning/armoedebeleid in het teken van het actieonderzoek naar 'besteedbaar inkomen'. Het college onderzocht of en in hoeverre voor inkomensondersteunende voorzieningen uitgegaan kan worden van besteedbaar inkomen, in plaats van inkomen. Het verkennend onderzoek bestond uit twee delen: Een cijfermatig onderzoek van het Nibud en een actie-onderzoek door K2. Voor het actieonderzoek hebben we gekozen voor een innovatieve werkwijze, waar we samen met de doelgroep hebben gekeken waar hun grootste bestaansonzekerheid zit en hoe we dit het beste kunnen oplossen.
De verhalen van inwoners zijn verzameld in de verhalenbundel. Ook is er een expositie opgezet waar de verhalen van de inwoners te horen zijn. De expositie heeft landelijke aandacht gehad van het Ministerie van SZW en de VNG. De expositie is in 2025 te bezichtigen in het werkcafé van de Binnenbaan.

Wat hebben wij gedaan in 2024:

- De raad heeft in december het raadsvoorstel met de uitkomsten en aanbevelingen uit het actieonderzoek unaniem vastgesteld. Hierin staan de aanbevelingen van onze inwoners, het Nibud en onderzoeksbureau K2 over hoe we bestaansonzekerheid van werkende Zoetermeerders kunnen aanpakken.
- In maart heeft het college nieuwe beleidsregels voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) vastgesteld. De wijziging was bedoeld om de beleidsregels, volgens de aanbevelingen van de commissie Sociaal Minimum, te vereenvoudigen.

Preventie en schuldhulpverlening
Met schuldhulpverlening zorgen wij voor preventie, een passend aanbod voor het stabiliseren en oplossen van schulden, goede begeleiding, instrumenten voor effectievere schuldhulp, nazorg en het vergroten van financiële zelfredzaamheid.
We hielpen in 2024 meer inwoners met informatie en advies, stabilisering van schulden, budgetbeheer en doorverwijzing naar (aanvullende) ondersteuning. Het aantal ingezette producten steeg licht van 1.702 in 2023 naar 1.759 in 2024. Positief is dat ook inwoners zelfhelpinstrumenten, zoals Nibud geldplannen, benutten. We hebben contact met inwoners met een betalingsachterstand in het kader van vroegsignalering intensiever vormgegeven. Daardoor wordt meer bekend over de achtergrond van de betalingsachterstanden en kan betere passende ondersteuning worden ingezet.

Wat hebben wij gedaan in 2024:

- De preventiemedewerkers stonden in contact met inwoners, professionals en onderwijspartners in de stad om het thema 'geldzaken' op een laagdrempelige en interactieve manier vorm te geven. Het online bereik via #OMGZoetermeer op Instagram is gestegen. Er werd een nieuwe podcastserie 'OMG Money Talks' voor jongeren gelanceerd. Op verschillende basis- en middelbare scholen en bij mbo Rijnland zijn activiteiten

georganiseerd, zoals gastlessen over geld en voorlichting over de risico's van 'achterafbetaaldiensten'. Op Wereldarmoededag is met ervaringsdeskundigen en professionals een live radioshow gehouden, die armoede en hulpverlening in Zoetermeer onder de aandacht bracht en mensen hielp de juiste weg naar hulp te vinden.

- 274 Zoetermeerders hebben preventief een Nibud geldplan ingevuld. In 2023 waren dat 257. Het totaal gebruik is daarmee in 2024 weer gestegen met bijna 7%.
- Het project Vindplaats verborgen schulden heeft een eerste positieve evaluatie gehad. Bij de deelnemende werkgevers zijn voorlichtingssessies gehouden. Hiermee zijn ruim 160 werknemers met informatie bereikt over geldzorgen, het herkennen ervan en het hulpaanbod van de gemeente. Drie werknemers zijn in beeld gekomen voor ondersteuning bij geldzaken. Daarom is gekozen om het project uit te breiden, op te schalen en extra aandacht geven aan het inzichtelijk maken van de (financiële) baten.
- Het GeldPunt is begin 2024 geëvalueerd, waarbij aanbevelingen zijn gedaan die hebben bijgedragen aan een grotere bekendheid, een verbeterde registratie van hulpvragen en een sterkere verbinding met partners in de stad. Inwoners weten het inloopspreekuur goed te vinden en er is een derde locatie geopend bij de inZet-inlooplocatie in Meerzicht.
- Bij vroegsignalering kozen wij voor een proactievere aanpak die heeft bijgedragen aan een hoger bereik.
- De pilot met Certin, waarin we inwoners met een betalingsachterstand belden, bereikte 2086 mensen. In 480 gevallen betrof het een hulpvraag. Deze inwoners zijn vervolgens warm doorverwezen voor verdere ondersteuning. In de overige gevallen gaven inwoners aan dat zij de kwestie zelf hadden opgelost of konden oplossen, of dat er al contact was met instanties. Ook als ze het hulpaanbod afwezen, vonden inwoners het prettig dat er contact was opgenomen.
- We willen dat de inwoner onze ondersteuning als laagdrempelig ervaart. De website is toegankelijker gemaakt om ervoor te zorgen dat men zonder veel muisklikken op de gemeentelijke website makkelijk bij de informatie over schuldhulpverlening komt. De training Direct Duidelijk is door vrijwel alle schuldhulpverleningsconsulenten gevolgd. Standaardbrieven aan schuldeisers en cliënten zijn aangepast. Er zijn stappen gezet om de aanvraagprocedure en intakefase te verkorten, in aanloop naar de komende wijzigingen in de NVVK-basisdienstverlening.

Aantal bijstandsuitkeringen (Realisatie 2024)

Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12 van het betreffende jaar.
Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2023	2024
Begroting	2.375	2.520
Realisatie	2.564	2.568

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal bijstandsuitkeringen is stabiel. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zien we dat een groot deel van de bijstandspopulatie een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep (Realisatie 2024)

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.
Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2023	2024
Begroting	85%	85%
Realisatie	72%	69%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het bereik is onder begroot, vooral vanwege een relatief laag bereik bij de gemeentepolis. Dit hoeft echter niet negatief te zijn, omdat de gemeentepolis niet voor iedereen de best passende verzekering is. In het kader van de actieagenda gaan we voor de jaarstukken over 2025 kijken hoe bereik effectiever kunnen meten én monitoren.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	**-21.906**	**9.617**	**-2.329**	**3.280**	**-11.338**
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	**-3.004**	**690**	**0**	**0**	**-2.315**
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	**-2.514**	**689**	**0**	**70**	**-1.755**
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	**-383**	**0**	**0**	**0**	**-383**
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	**-24.617**	**2.714**	**0**	**250**	**-21.653**
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	**-80.697**	**59.511**	**0**	**0**	**-21.186**
TOTAAL PROGRAMMA	**-133.122**	**73.221**	**-2.329**	**3.600**	**-58.629**

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 1.1
Het budget is o.a. ingezet voor onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, lokaal onderwijsbeleid en onderwijsachterstanden.

Doelstelling 1.2
Het budget is o.a. ingezet voor het beperken van voortijdig schoolverlaten, de zorgstructuur, de aansluiting onderwijs, arbeidsmarkt en volwasseneneducatie.

Doelstelling 1.3
Het budget is o.a. ingezet voor (strategisch) beleid, maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat en verhogen samenwerking en organisatiegraad op werklocaties. Ook is bijgedragen aan samenwerkingen in de regio, zoals: WE-IT en Business Park Haaglanden.

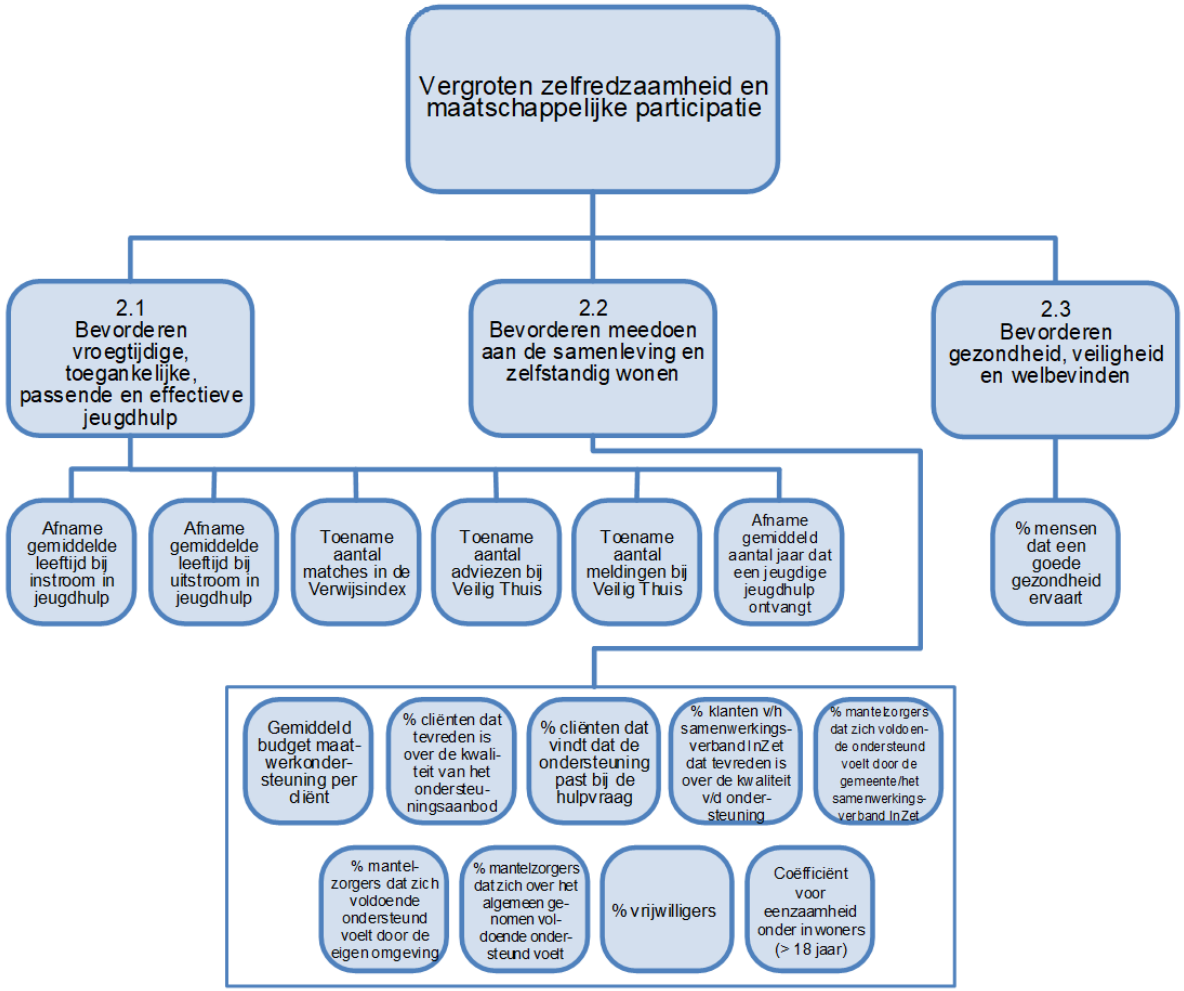
Doelstelling 1.4
Het budget is ingezet voor de innovatieprijs en bijdragen aan verschillende (regionale) initiatieven en events voor start- & scale-ups. Daarnaast voor onderzoek voor de retail in Zoetermeer en voor stimuleringsmaatregelen.

Doelstelling 1.5
Het budget is ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de (regionale) arbeidsmarkt en sociale activering door middel van o.a. bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV.

Doelstelling 1.6
Het budget is ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebeleid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de ZoetermeerPas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Algemene doelstelling: Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie
De ambitie van het college is dat inwoners van Zoetermeer zo zelfstandig, zelfredzaam en gezond mogelijk zijn. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het college heeft in 2024 ingezet op activiteiten die ervoor zorgen dat inwoners regie kunnen nemen over hun eigen gezondheid. Ook is versterken van de sociale basis een belangrijk speerpunt, zodat inwoners meer naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen.

Het jeugdbeleid stond in 2024 in het teken van het keren van de kostenstijging voor de specialistische jeugdhulp. Dat gebeurde door het inzetten van maatregelen vanuit de Crisisorganisatie Sociaal Domein en door de uitvoering van projecten binnen het Programma Toekomstbestendige Jeugdhulp. Belangrijk daarbinnen waren de visie op de Hervorming van de Specialistische Jeugdhulp en de ontwikkeling van lokale (buurt)teams. Daarnaast is ingezet op het vergroten van de sturing op het maatschappelijk resultaat van het preventief aanbod.

Afgelopen jaar zijn de wachtlijsten voor Wmo-aanvragen volledig weggewerkt. Alle meldingen worden binnen de wettelijk termijn van 8 weken opgepakt. Dit biedt ruimte voor verdere kwaliteitsverbeteringen van het proces. Ook kunnen we meer investeren in de deskundigheid en opleiding van ons personeel. In 2024 is wederom een nieuwe groep trainees gestart met hun opleiding tot Wmo-consulent. We versterken de verbinding tussen uitvoering en beleid door samen te werken aan innovatieprojecten zoals 'positieve gezondheid in het huishouden'. Tegelijk zien we dat inwoners over het algeheel iets minder tevreden zijn over de Wmo-ondersteuning. Een belangrijke oorzaak daarvoor lijkt het personeelstekort bij aanbieders en wisselingen waarbij passende vervanging niet meteen beschikbaar is.

Programma Sociale Innovatie
Het project' Positieve gezondheid in het huishouden' is in 2024 afgerond. Het project 'Innovatief wijkgericht ondersteuningsaanbod gericht op preventie' is inhoudelijk afgerond en bevindt zich in de nazorgfase. De projecten 'Preventie in de praktijk' en 'Wijkimpact Jeugd Meerzicht' (voorheen 'resultaat gedreven inzet voor jeugdigen en gezinnen') hebben heel 2024 gelopen en over deze projecten vinden in 2025 tussenevaluaties plaats. In de Programma en projectenrapportage aan de raad is over het programma en deze projecten gerapporteerd.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Normaliseren, preventie en vroegsignalering
In 2024 is een aantal stappen gezet om binnen het preventief jeugdbeleid scherper te sturen op de gewenste maatschappelijke resultaten. Het doel is immers dat jeugdigen kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien in Zoetermeer. In de gesprekken en afspraken met de gesubsidieerde organisaties, is kritisch gekeken naar de effectiviteit van activiteiten. De organisaties moeten nu beter laten zien wat de opbrengst is voor ouders en jeugdigen op langere termijn. Ook is de subsidieregeling 2025 aangescherpt, zodat stap voor stap meer bewezen effectieve interventies beschikbaar komen in Zoetermeer. Het gaat met name om bewezen effectieve interventies die een alternatief zijn voor het inzetten van specialistische jeugdhulp. Daarnaast zijn in 2024 nieuwe afspraken

gemaakt over preventieve trainingen die worden aangeboden op het basis- en voortgezet onderwijs. Ook binnen dit trainingsaanbod wordt het aandeel bewezen effectieve trainingen vergroot.

Naast bovenstaande, wordt een aantal onderwerpen uitgelicht:

- *Scheidingspunt:*
  Het Scheidingspunt is een onderdeel van het aanbod van inZet en fungeert als laagdrempelige voorziening voor ouders die te maken hebben met een scheiding. Het Scheidingspunt is het aanspreekpunt en organiseert ook activiteiten. Ouders weten het Scheidingspunt goed te vinden. Daarnaast werken de gemeenten in de regio Haaglanden samen met de rechtbanken in het kader van het Uniform Hulpaanbod bij echtscheidingszaken.
- *Jongerenwerk:*
  Er is een jeugdhonk in Buytenwegh opgericht. De evaluatie van dit initiatief laat zien dat er een positief effect was op talentontwikkeling, sturing op gedrag vanuit het jongerenwerk en het opbouwen van een sociaal netwerk. Ook was er een positieve impact op de sociale cohesie binnen de wijk.
- *Kansrijke Start en Gezonde leefstijl jeugd:*
  Kansrijke Start en Gezonde leefstijl jeugd zijn onderdeel van de aanpak ‘Integraal werken aan een gezonde stad’. Deze aanpak is de uitwerking vanuit het landelijke GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), waarvoor het Rijk extra middelen verstrekt. Kansrijke Start heeft in 2024 in het teken gestaan van het betrekken van onder andere huisartsen, verloskundigen, kraamzorg, Jeugdgezondheidszorg, Welzijn en sociaal domein. In aanvulling op het bestaande aanbod van partijen, wordt ingezet op het versterken van de samenwerking en het verbeteren van de zorg en ondersteuning aan inwoners. De gemeente ondersteunt gezinnen ook praktisch. Zo werkt de gemeente samen met Stichting Babyspullen. In 2024 hebben hierdoor 25 Zoetermeerse gezinnen een babystarterspakket ontvangen. Daarnaast wordt, samen met de regiogemeenten, gewerkt aan het implementeren van de aanpak Nu Niet Zwanger.

Schoolmaatschappelijk Werk en Preventie+
Het Schoolmaatschappelijk Werk op het basisonderwijs heeft 900 aanmeldingen opgepakt van leerlingen die (mogelijk) extra zorg of ondersteuning nodig hadden. 33% van deze leerlingen is doorverwezen naar de specialistische jeugdhulp. De overige leerlingen, 67%, konden door het Schoolmaatschappelijk Werk verder worden geholpen of werden verwezen naar vrij-toegankelijke vormen van ondersteuning. In vergelijking met eerdere jaren (toen was het percentage rond de 60%) verwees het Schoolmaatschappelijk Werk minder jeugdigen door naar specialistische jeugdhulp.

In 2024 zijn er daarnaast 27 Preventie+-trajecten ingezet. Preventie+ betreft kortdurende ondersteuning vanuit het Schoolmaatschappelijk Werk aan het gehele gezin. Preventie+ is een vorm van preventieve ondersteuning. Regelmatig werden echter ook gezinnen aangemeld met complexe problematiek. In 2024 heeft het Schoolmaatschappelijk Werk Preventie+ beter afgebakend, zodat duidelijker is bij welke ondersteuningsvragen Preventie+ passend is voor gezinnen.

Praktijkondersteuners Huisarts Jeugd
De Praktijkondersteuners Huisarts jeugd (POH-jeugd) hebben in 2024 875 trajecten afgesloten. 45% van de jeugdigen die zij zagen, werd doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. Van de overige 55% werden de meeste jeugdigen kortdurend begeleid door een POH-jeugd. Ook werden jeugdigen doorverwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen. De percentages zijn vergelijkbaar met eerdere jaren.

Bij de Perspectiefnota 2025 werden voor 2024 extra middelen toegekend om de formatie POH-jeugd te verhogen, zodat meer kinderen konden worden geholpen en wachttijden konden worden voorkomen. Het bleek echter een uitdaging om geschikte professionals te vinden. Hierdoor zijn de extra middelen maar gedeeltelijk zijn benut.

Verbinding versterken in het sociaal domein, in het bijzonder tussen onderwijs en jeugdhulp
Begin 2024 is op een cluster 4-school voor speciaal onderwijs gestart met collectief jeugdhulpaanbod in de vorm van een Expertisepool. De Expertisepool is een team van vaste jeugdhulpprofessionals die verbonden zijn aan het speciaal basisonderwijs (SBO), het speciaal onderwijs (SO) en aan de Zoetermeerse Onderwijs Jeugdhulparrangementen (ZOJA). De toevoeging van vaste formatie jeugdhulpprofessionals op het speciaal (basis-) onderwijs draagt bij aan een verhoogd leer- en ontwikkelproces voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Vanaf het schooljaar 2024-2025 wordt ook collectieve jeugdhulp aangeboden op een school voor cluster 3-onderwijs. In 2024 hebben evaluatiegesprekken plaatsgevonden. Het eerste beeld is positief:

- Er is sneller hulp aanwezig (de hulp start binnen drie weken);
- Het pedagogisch klimaat op school is verbeterd, zodat leerlingen beter kunnen leren kunnen;
- De kwaliteit van het onderwijs is omhooggegaan, doordat de leerkracht de focus meer op het onderwijs kan leggen in plaats van bezig te zijn met de problematiek van één of meerdere leerlingen in de klas.

Het is nog te vroeg om te kunnen vaststellen of de inzet van collectieve jeugdhulp zorgt voor een verlaagde instroom in de individuele specialistische jeugdhulp. Pas na verloop van tijd zijn gegevens beschikbaar over het jeugdhulpgebruik op deze scholen. Daarnaast is het collectieve aanbod alleen ingezet voor leerlingen die nog geen jeugdhulp ontvingen. Leerlingen die al specialistische jeugdhulp ontvangen, maken het traject bij de huidige aanbieder af. Tussendoor wisselen is niet wenselijk.

Het voornemen was om in 2024 ook op drie scholen voor Speciaal Basisonderwijs te starten met het collectieve aanbod. Door formatieproblemen is dit niet gelukt. Hiervan is al melding gedaan bij TB2.

Kinderdienstencentra (KDC)
In het afgelopen jaar is ingezet op het vergroten van het aantal plaatsen op Kinderdienstencentra (KDC). Helaas bleek het niet mogelijk om op korte termijn een passende locatie in Zoetermeer beschikbaar te hebben. Een aanbieder heeft wel extra plaatsen kunnen realiseren op een locatie in de Haagse wijk Leidschenveen. Er is afgesproken dat de plaatsen op dit KDC ook voor kinderen uit de regiogemeenten toegankelijk zijn.

Specialistische jeugdhulp
In 2023 was er een forse stijging van de kosten en het gebruik van de specialistische jeugdhulp. Ook in 2024 zette deze kostenstijging door. De projecten die in 2023 onder het Programma Toekomstbestendige Jeugdhulp waren gestart, zijn in 2024 voortgezet. Bij het project Hervorming specialistische jeugdhulp heeft de raad een visiedocument vastgesteld. Dit document vormt de basis voor de doorontwikkeling naar lokale (buurt-)teams, de verdere ontwikkeling van vrij toegankelijke voorzieningen en de inkoop van de specialistische jeugdhulp.

Vanwege de zorgen over de stijging van het gebruik en de kosten, is in 2024 ook de Crisisorganisatie Sociaal Domein Zoetermeer opgezet. Door het uitvoeren van diverse maatregelen wordt geprobeerd om het aantal jeugdigen met specialistische jeugdhulp te laten afnemen. Hiermee moeten ook de kosten dalen. Samen met de regiogemeenten in Haaglanden is daarnaast een start gemaakt met de regionale aanpak kostenbeheersing jeugd.

In 2024 hadden de Gecertificeerde Instellingen voor jeugdbescherming (GI's) te maken met een uitzonderlijk hoge wervingsopgave. Dit kwam door de invoering van de lagere caseloadnorm (het aantal gezinnen per jeugdbeschermer). Het is de GI's grotendeels gelukt om voor het landsdeel Zuidwest, waar Zoetermeer onder valt, de benodigde medewerkers te werven. Er zijn echter nog wel jeugdigen die moeten wachten op een vaste jeugdbeschermer. De nieuwe medewerkers hebben een inwerkperiode voor ze een volledige caseload kunnen uitvoeren. De verwachting is dat in de loop van 2025 verbetert.

Op bovenregionaal niveau werken de gemeenten daarnaast aan de transformatie van de gesloten jeugdhulp (JeugdhulpPlus). Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld voor de afbouw en ombouw van gesloten jeugdhulp en de opbouw van meer passende vormen van jeugdzorg, zoals kleinschalige residentiële accommodaties of ambulante alternatieven. Voor het landsdeel ZuidWest is € 41,5 mln. beschikbaar. Dit bedrag zal grotendeels worden ingezet voor de af- en ombouw van locaties voor gesloten jeugdhulp in Zuid-Holland. Het bedrag dat overblijft wordt ingezet voor het ontwikkelen van alternatieven.

Contractmanagement jeugd
In het afgelopen jaar is de nadruk gelegd op de effectiviteit van jeugdzorgtrajecten. In de periodieke gesprekken van het contractmanagement jeugd met de jeugdhulpaanbieders werd dit onderwerp expliciet aan de orde gesteld.

Er is een project uitgevoerd dat gericht is op de professionalisering van het contractmanagement en het toezicht op jeugdzorgaanbieders. Het project is in december 2024 afgerond. Het project bestond uit drie onderdelen. De belangrijkste resultaten zijn:

- *Verbeterde samenwerking:*
  Er is een werkproces ontwikkeld om de samenwerking tussen contractmanagement jeugd, toezicht jeugd en het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SBJH) te verbeteren. Er is nu meer duidelijkheid over de rol- en taakverdeling. De contractmanager jeugd heeft een controlerende rol ten opzichte van het SBJH en signaleert verdachte situaties richting de toezichthouder. Deze aanpak leidde in 2024 tot verdiepend onderzoek naar vijf zorgaanbieders.
- *Professioneel opdrachtgeverschap:*
  Er zijn instructies uitgewerkt die helpen bij het uitvoeren van effectief, efficiënt en datagedreven contractmanagement en toezicht. De kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van de geboden zorg staan hierbij centraal. Deze instructies helpen bij het verbeteren en professionaliseren van het contractmanagement en toezicht. Daarnaast kan beter gestuurd worden op de uitvoering van contracten.
- *Informatiemanagement:*
  Er zijn verbeteringen aangebracht in de informatie-uitwisseling tussen het SBJH en het lokaal contractmanagement. Deze verbeteringen worden meegenomen in verantwoordingsvereisten voor toekomstige jeugdhulpcontracten.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
De gemeente neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Veilig Thuis Haaglanden geeft advies en pakt meldingen op van huiselijk geweld in de regio Haaglanden. Veilig Thuis heeft in 2023 het aantal casussen op de wachtlijst met de helft verminderd (van 458 naar 211

casussen). Voor 2024 was het doel om de wachtlijst nog verder (afname van 100 casussen) te verminderen. Ook dit is gelukt. Daarnaast is er ingezet op verbetering van de communicatie en het beter bereiken van specifieke doelgroepen.

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp (Realisatie 2024)

De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.
Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Jaar	2023	2024
Begroting	9,0	9,3
Realisatie	9,1	8,9

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De gemiddelde leeftijd bij instroom is gedaald tot iets onder de negen jaar. Dit is nagenoeg gelijk aan eerdere jaren.
NB. Het betreft een voorlopig cijfer. Afhankelijk van declaraties kan dit getal nog iets wijzigen.

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp (Realisatie 2024)

De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.
Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	13,0	12,5
Realisatie	13,2	13,2

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Hoewel de wens is dat jeugdigen eerder uitstromen uit de jeugdhulp, zien we dit nog niet terug in een verlaging van de gemiddelde leeftijd bij uitstroom. Zowel lokaal als landelijk is de trend dat jeugdigen meer en/of langer zorg ontvangen.
NB. Het betreft een voorlopig cijfer. Afhankelijk van declaraties kan dit getal nog iets wijzigen.

Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex (Realisatie 2024)

Het aantal matches dat ontstaat vanuit de Verwijsindex Haaglanden, zodat inzicht ontstaat in het signaleringsgedrag.
Bron: Verwijsindex Haaglanden

Type	2023	2024
Begroting	950	850
Realisatie	758	822

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De Verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals uit bijvoorbeeld de jeugdzorg of het onderwijs een signaal kunnen afgeven, dat zij betrokken zijn bij een jeugdige (0-23 jaar). Als twee of meer professionals een signaal afgeven over dezelfde jeugdige ontstaat een match. Daarna kunnen professionals met elkaar bespreken hoe zij de jeugdige en het gezin zo goed mogelijk kunnen ondersteunen.
Hoewel het aantal matches in 2024 weer iets hoger ligt dan in 2023 het geval was, is het aantal organisaties dat actief signaleert in de Verwijsindex beperkt. Het plan is om de Verwijsindex als wettelijke verplichting uit de Jeugdwet te schrappen, omdat het draagvlak onvoldoende is. Totdat de wetswijziging van kracht is, moeten gemeenten de Verwijsindex in stand houden.

Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis (Realisatie 2024)
Het aantal gevraagde adviezen aan Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.
Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2023	2024
Begroting	1.300	1.100
Realisatie	1.147	1.146

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Veilig Thuis werkt aan het verminderen van de wachtlijsten en het verbeteren van de communicatie.

Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis (Realisatie 2024)
Het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.
Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2023	2024
Begroting	1.100	1.000
Realisatie	909	990

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal meldingen bij Veilig Thuis is gestegen ten opzichte van 2023 en ligt net iets onder het verwachte aantal meldingen.

Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (Realisatie 2024)
Percentage jeugdigen dat 3 jaar of langer aaneengesloten jeugdhulp ontvangt.
Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	46,0%	45,0%
Realisatie	46,1%	48,0%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In 2024 kregen 2.279 jeugdigen drie jaar of langer aaneengesloten hulp. Op een totaal aantal jeugdigen met jeugdhulp van 4.747 is dit 48,0%. Hoewel het totaal jeugdigen met jeugdhulp vooralsnog iets lager ligt, neemt het aantal jeugdigen dat langdurig jeugdhulp ontvangt nog toe. Dit is in lijn met het landelijke beeld.
NB. Het betreft een voorlopig percentage. Afhankelijk van declaraties kan het percentage nog iets wijzigen.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Woonzorgvisie
In 2024 is met maatschappelijke partners gewerkt aan het opstellen van de uitvoeringsagenda van de woonzorgvisie. Deze agenda is onderdeel van het programma 'Woningbouw als aanjager'. In de woonzorgvisie is een aantal hoofdthema's opgenomen; 'passend en gevarieerd woonaanbod', 'meedoen in de wijk' en 'zorgaanbod op maat'. In de uitvoeringsagenda is per thema de ambitie, gewenste resultaten en concrete activiteiten die daarbij horen, uitgewerkt. Het is bijvoorbeeld duidelijk hoeveel woningen voor senioren moeten worden gebouwd de komende jaren en op welke plekken in de stad. Ook lopen er verschillende projecten die passen bij de ambities van de woonzorgvisie, zoals het project 'Karakter.', "t Seghewaert' en de flexwoningen aan de Ruimtebaan.

Sterke Sociale Basis
De inwoner staat centraal in de Sterk Sociale Basis. Samen met de gemeente, organisaties en verenigingen zetten inwoners zich in voor belangrijke thema's als de aanpak van eenzaamheid, vrijwilligersondersteuning, gezondheid en inclusie. Dankzij actieve vrijwilligers zijn er in 2024 veel bijeenkomsten georganiseerd. Bijvoorbeeld diverse sociale eetactiviteiten in het netwerk Eten en Ontmoeten. In een Sterke Sociale Basis ondersteunen inwoners elkaar met

informele hulp. Daarom is het belangrijk dat het college de Sterke Sociale Basis ondersteunt en faciliteert. Met behulp van inwoners en bewonersinitiatieven verkleinen we de druk op de beschikbaarheid van (professionele) zorg en ondersteuning. De introductie van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft in 2024 als doel de samenwerking tussen de sociale basis en andere domeinen te versterken, zowel binnen als buiten de gemeente.

Het speerpunt in 2024 was verdere netwerkversterking binnen de sociale basis. Er werd een groot congres voor de Sterke Sociale Basis georganiseerd waar slim verbinden van de verschillende netwerken centraal stond.

Gebiedsgerichte ondersteuning - inZet
In 2024 heeft inZet het ondersteuningsaanbod verder ontwikkeld. Het project 'innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie' van het Sociaal innovatie fonds speelde hierin een belangrijke rol. Binnen dit project is nieuw ondersteuningsaanbod onderzocht en ontwikkeld dat meer afgestemd is op de behoefte van inwoners in de verschillende wijken. Onder andere groepsbijeenkomsten over verschillende onderwerpen (opvoeding, huisvesting) en themasessie over positieve gezondheid voor inwoners.

Ook heeft inZet vanuit GALA en IZA gewerkt aan de opgaven voor een Gezonde Stad en het verbinden van het medisch en sociaal domein.

- De ketenaanpak Welzijn op recept is opgestart in de wijken Noordhove-Seghwaert en Buytenwegh-De Leyens. Welzijn op recept is een alternatief voor traditionele zorg. Huisartsen kunnen voor mensen met psychosociale klachten, zoals vermoeidheid, stress en angst, een 'recept' voor een welzijnscoach uitschrijven. De welzijnscoach bekijkt samen met de inwoner of er activiteiten zijn die de klachten kunnen verhelpen. Op deze manier wordt iemands hulpvraag op een integrale manier vanuit zorg en welzijn bekeken.
- De nieuwe dagbesteding 'De Buurvrouw' is gestart op twee locaties in de stad. Dit is een ontmoetingsplek voor mensen met verminderde zelfredzaamheid en beginnende geheugenproblemen. Het doel is dat mensen actief en sociaal blijven en vaardigheden behouden om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. De Buurvrouw is een voorziening voor en door alle betrokkenen; de deelnemers zelf geven invulling aan de activiteiten, hun naasten kunnen meekomen en er wordt gewerkt met vrijwilligers.

Verder is in 2024 het onderzoek afgerond naar de financiële middelen die beschikbaar zijn voor inZet. Er is een nieuw rekenmodel ontwikkeld om op een zo objectief mogelijke manier een passend budget te bepalen dat inZet nodig heeft om de opdracht van de gebiedsgerichte ondersteuning uit te kunnen voeren. Dit heeft geleid tot aanpassing van het budget.

WMO Maatwerkvoorziening
In 2024 heeft het college het project 'Positieve gezondheid in het huishouden' uitgevoerd, dat onderdeel is van het programma Sociale Innovatie. De raad is hierover geïnformeerd via het memo Afronding project Positieve gezondheid in het huishouden. Daarna heeft het college het participatieplan Positieve gezondheid in het huishouden uitgevoerd zoals vastgesteld door de raad. Op basis van de uitkomsten van dit project en het participatietraject heeft het college het raadsvoorstel Huishoudelijke ondersteuning 2025 opgesteld.

Gemiddeld budget maatwerkondersteuning per klant (Realisatie 2024)
Deze indicator laat zien wat in het gemiddelde budget is voor alle Wmo maatwerkvoorzieningen per cliënt.
Bron: Gemeentelijke database Wmo/Begroting

Type	2023	2024
Begroting	2.850	3.500
Realisatie	3.396	2.790

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het gemiddeld budget maatwerkvoorziening per klant gaat over alle soorten Wmo-maatwerkvoorzieningen, zoals scootmobielen, rolstoelen, woningaanpassingen en huishoudelijke ondersteuning. Het verschillende voorzieningen en de aantallen die verstrekt worden wisselen per jaar. Ze zijn afhankelijk van de individuele behoeften van inwoners. Bijvoorbeeld, het ene jaar worden veel dure woningaanpassingen verstrekt en het andere jaar bijna geen. Dat heeft rechtstreeks effect op het gemiddelde budget. Doordat alle soorten maatwerkvoorzieningen meewegen in deze indicator, is het lastig een nauwkeurige begroting te maken en wisselt de realisatie ieder jaar. We hebben het voornemen om in de Perspectiefnota een voorstel op te nemen om deze indicator aan te passen.

% Klanten dat tevreden is over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod (Realisatie 2024)
Het college voert jaarlijks het cliëntervaringsonderzoek uit onder Wmo cliënten naar de ervaring met gemeentelijke voorzieningen op grond van de Wmo.
Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

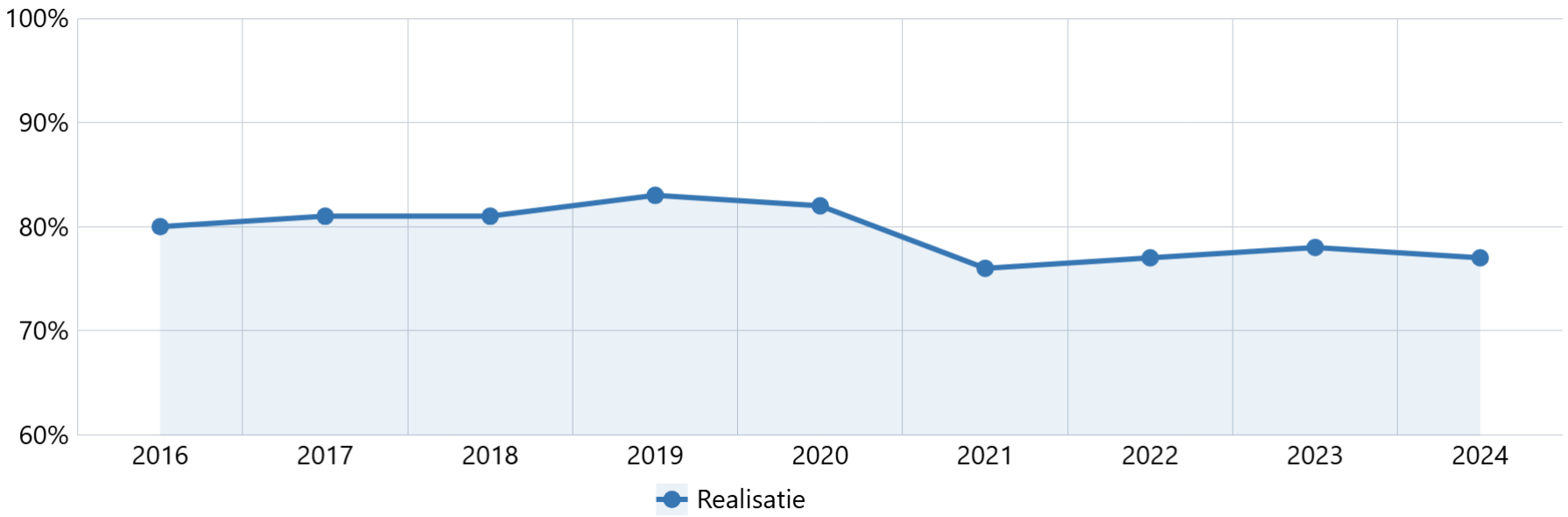
Type	2023	2024
Begroting	80%	80%
Realisatie	74%	71%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het percentage cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van de ondersteuning is gedaald ten opzichte van vorig jaar. In het Cliëntervaringsonderzoek wordt geen specifieke toelichting op deze vraag gegeven. Over het algemeen blijkt dat de tevredenheid over de ondersteuning daalt door wisselingen van hulpverleners.

% Klanten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag (Realisatie 2024)

Het college voert jaarlijks het cliëntervaringsonderzoek uit onder Wmo cliënten naar de ervaring met gemeentelijke voorzieningen op grond van de Wmo.
Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2023	2024
Begroting	80%	80%
Realisatie	78%	77%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het percentage cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van de ondersteuning is gedaald ten opzichte van vorig jaar. In het Cliëntervaringsonderzoek wordt geen specifieke toelichting op deze vraag gegeven. Over het algemeen blijkt dat de tevredenheid over de ondersteuning daalt door wisselingen van hulpverleners.

% Klanten v/h samenwerkingsverband dat tevreden is over de kwaliteit v/d ondersteuning (Realisatie 2024)
Het samenwerkingsverband inZet voert ieder jaar een onderzoek uit om ervaring van cliënten met de ondersteuning en dienstverlening te meten. Het streven is dat 80% van de cliënten minimaal het cijfer 7,5 geeft.
Bron: Cliënttevredenheidsonderzoek inZet

Type	2023	2024
Begroting	80,0%	80,0%
Realisatie	81,0%	75,0%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het streven is dat minstens 80% van de cliënten minimaal het cijfer 7,5 geeft voor de kwaliteit van de ondersteuning. Dat percentage is niet helemaal gehaald. De opdracht van inZet is om de ondersteuning zo licht als mogelijk aan te bieden en meer te werken met groepsbegeleiding en welzijnsactiviteiten in plaats van één op één begeleiding. Cliënten hebben tijd nodig om aan deze verandering te wennen en dat zien we terug in het percentage cliënten dat tevreden is over de ondersteuning. Uit het cliënttevredenheidsonderzoek blijk dat cliënten de kwaliteit van de ondersteuning gemiddeld met een 7,5 beoordelen. Gemiddeld zijn cliënten (zeer) tevreden over de kwaliteit van de ondersteuning.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband (Realisatie 2024)
De indicator is de uitkomst van vragen naar de ervaren ondersteuning van mantelzorgers. Er wordt gevraagd naar ondersteuning door de gemeente / het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de stadspeiling.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	20,0%	20,0%
Realisatie	22,0%	17,0%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In de stadpeiling wordt mantelzorgers gevraagd of de gemeente zorgt voor voldoende ondersteuning. 17% van de mantelzorgers antwoordt hierop 'ja'. Ook 17% antwoordt 'nee'. Het grootste gedeelte van de mantelzorgers heeft hier geen mening over. Van de ondervraagde mantelzorgers geeft

eveneens 17% aan dat dat ze gebruik hebben gemaakt van mantelzorgondersteuning van de gemeente (voornamelijk de Dag van de mantelzorg, het mantelzorgcafé en de mantelzorgwaardering). Het grootste gedeelte van de mantelzorgers wordt door de eigen omgeving ondersteund.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de eigen omgeving (Realisatie 2024)

De indicator is de uitkomst van vragen naar de ervaren ondersteuning van mantelzorgers. Er wordt gevraagd naar ondersteuning door de gemeente / het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de stadspeiling.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	70,0%	71,0%
Realisatie	80,0%	76,0%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Van alle mantelzorgers vindt 76% dat ze voldoende ondersteuning krijgen uit het eigen netwerk. Mantelzorgers vinden binnen de eigen familie de meeste ondersteuning.

% Mantelzorgers dat zich over het algemeen genomen voldoende ondersteund voelt (Realisatie 2024)

De indicator is de uitkomst van vragen naar de ervaren ondersteuning van mantelzorgers. Er wordt gevraagd naar ondersteuning door de gemeente / het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de stadspeiling.
Bron: Stadspeiling

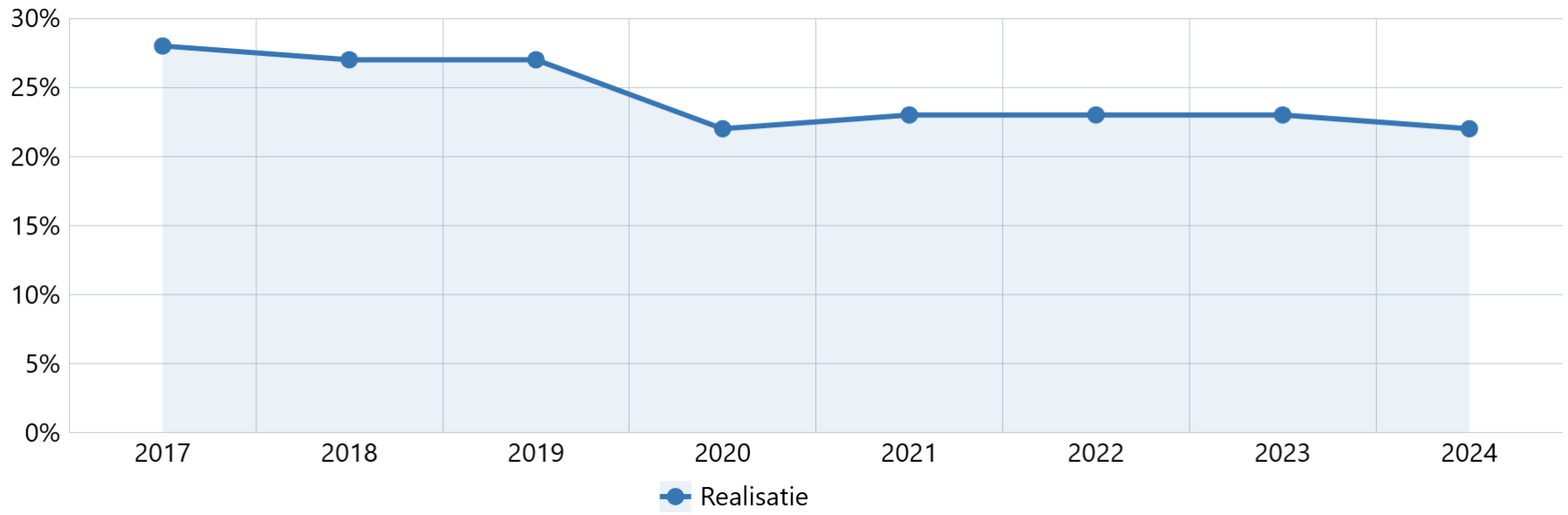
Type	2023	2024
Begroting	70%	71%
Realisatie	72%	69%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het percentage mantelzorgers dat zich over het algemeen genomen voldoende ondersteund voelt, blijft al meerdere jaren vrij stabiel. In 2024 is het percentage iets afgenomen t.o.v. vorig jaar. Mantelzorgers die aangeven dat ze niet voldoende ondersteund worden, hebben vooral behoefte aan meer informatie en praktische ondersteuning, bijvoorbeeld bij financiën en vervoer.

% Vrijwilligers (Realisatie 2024)

Percentage van het aantal vrijwilligers gemeten via de stadspeiling.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	28%	24%
Realisatie	23%	22%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal vrijwilligers herstelt geleidelijk na de COVID-19 periode. Het college blijft werken aan het vinden en verbinden van vrijwilligers.

Coëfficiënt voor eenzaamheid onder inwoners (> 18 jaar) (Realisatie 2024)
Deze indicator is de uitkomst van elf stellingen die in de omnibusenquête worden voorgelegd en betrekking hebben op eenzaamheid. Hieruit wordt een eenzaamheidsscore berekend volgens de methode van De Jong Gierveld en Kamphuis (1985). Iemand die de enquête invult, kan een totale score halen tussen nul (niet eenzaam) en 11 (zeer sterke eenzaamheid).
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	2,3	2,3
Realisatie	2,5	2,6

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De eenzaamheidsscore is sinds de COVID-19 periode gestegen. In de periode van 2022-2024 is de eenzaamheidsscore gestabiliseerd. Het college blijft werken aan een verlaging van de eenzaamheidsscore en zet hiervoor de extra middelen voor de aanpak van eenzaamheid vanuit GALA in.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Gezonde Stad
Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is onderdeel van de vastgestelde nota Gezondheidsbeleid 2024-2027. Deze nota biedt een kader om de gezondheid van inwoners centraal te stellen. Het college werkt aan het verbinden van verschillende domeinen en partijen om samen te werken aan thema's zoals valpreventie, de sociale basis en de fysieke leefomgeving. Zo is er een koppeling gemaakt tussen BRAVO! (Brede Activiteiten voor Ouderen) en valpreventie, met als hoogtepunt het BRAVO! Festival in oktober 2024. Verder is de Zoetermeerse Aanpak Gewoon Gezond (ZAGG) ontwikkeld. Dit is een integrale benadering van bestaande initiatieven gericht op gezond leven en gezond gewicht. Dit gebeurt door gezonde voeding en door meer bewegen. Binnen ZAGG werken het medisch en sociaal domein samen vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

Integraal Zorgakkoord
In 2024 is met steun van het Integraal Zorgakkoord (IZA) geïnvesteerd in de regionale samenwerking via Haaglanden gezonder. Dit zijn de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar. Het doel is om de zorg toegankelijk en bereikbaar te houden voor degenen die het echt nodig hebben. Met tijdelijke middelen (SPUK) van de rijksoverheid is ingezet op het opzetten van regionale samenwerking in vijf ketenaanpakken; 'Kind naar gezond gewicht', 'Kansrijke start', 'Gezonde leefstijlinterventie', 'Valpreventie' en 'Welzijn op recept'.

Tijdens de ALV van de VNG op 29 november 2024 is besloten om (tijdelijk) te stoppen met gesprekken over IZA. Er is niet voldaan aan de voorwaarden die gemeenten hebben gesteld bij de start van IZA. Gemeenten gaan pas weer aan tafel als er sprake is van een gelijkwaardige start van een nieuw akkoord. Daarnaast moet er voldoende perspectief zijn op structurele middelen en draagkracht om de extra druk op het sociaal domein op te vangen.

Samen ZoeterMeer Gezond
De lokale samenwerking met partijen in het medisch domein, waaronder Samen ZoeterMeer Gezond (voorheen Zoetermeer 2025) is in 2024 verstevigd. Binnen Samen ZoeterMeer Gezond werken zorg- en welzijnsorganisaties en de gemeente onder andere samen aan de uitwerking van de IZA afspraken voor

de gemeente Zoetermeer. Vanuit de gemeente wordt meegewerkt aan alle actielijnen van Samen ZoeterMeer Gezond ('Acute zorg', 'Chronische zorg', 'GGZ', en 'Preventie'). Binnen die actielijnen zijn plannen gemaakt om inwoners meer verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen gezondheid. Daarbij is de nadruk van behandeling naar lichte ondersteuning belangrijk, met extra aandacht op preventie. Begin 2024 is een strategisch adviseur aangesteld binnen de gemeente om de samenwerking tussen partijen in het sociaal en medisch domein te bevorderen. Eén van de hoogtepunten in deze stevige samenwerking is het behoud van de geboortezorg in Zoetermeer.

% Mensen dat een goede gezondheid ervaart (Realisatie 2024)

In de omnibus enquête wordt gevraagd aan te geven wat de deelnemers aan de enquête vinden van hun gezondheid. Het cijfer geeft aan hoeveel deelnemers aangeven een zeer goede of een goede gezondheid ervaren.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	70%	73%
Realisatie	71%	75%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het percentage mensen dat een goede gezondheid ervaart, is gestegen.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	**-92.186**	**931**	**0**	**263**	**-90.992**
Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)	**-54.607**	**11.092**	**0**	**623**	**-42.892**
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	**-9.937**	**7.947**	**0**	**0**	**-1.990**
TOTAAL PROGRAMMA	**-156.729**	**19.970**	**0**	**886**	**-135.874**

Financiën op hoofdlijnen

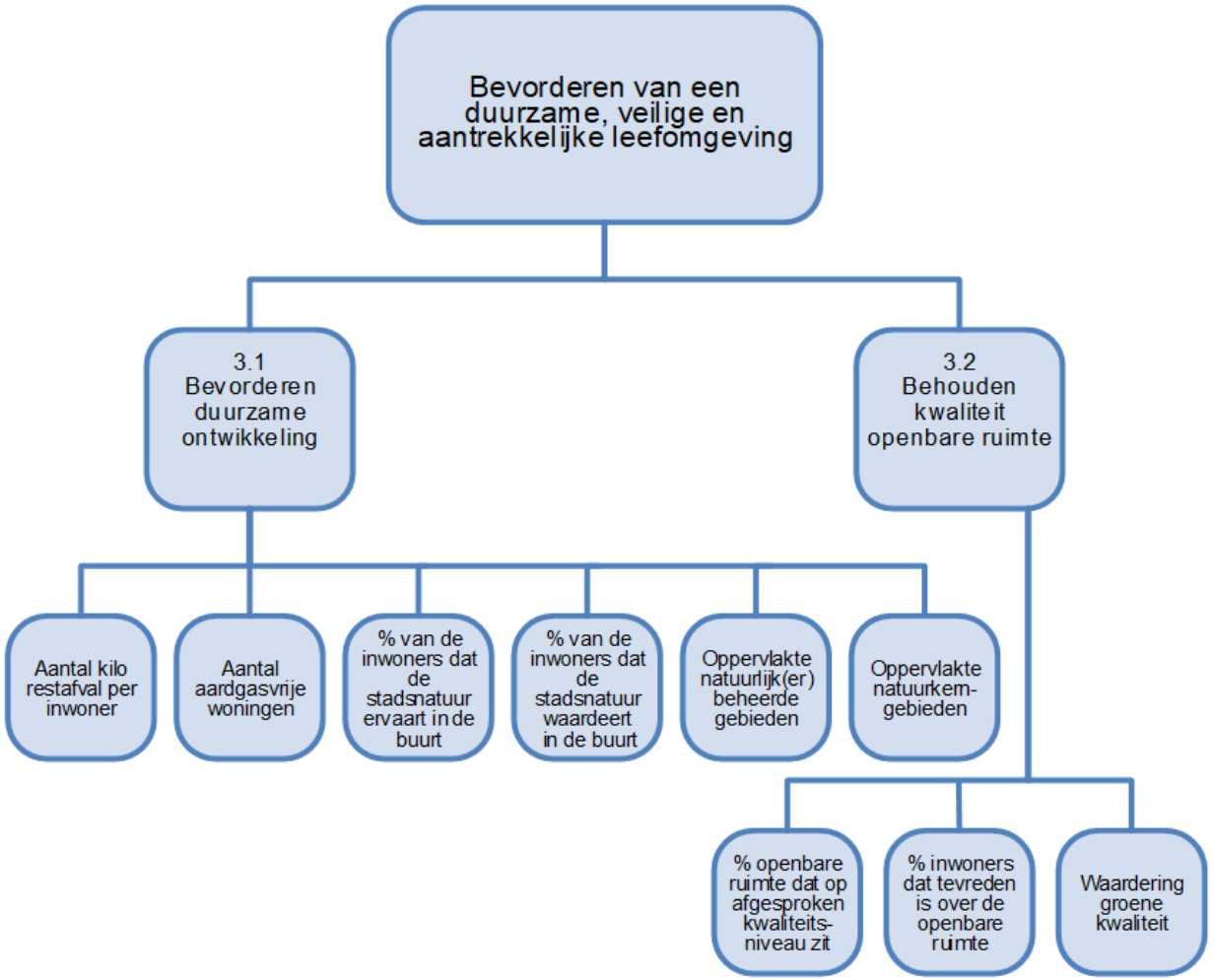
Doelstelling 2.1
Het grootste deel van het budget is ingezet voor specialistische jeugdhulp. Daarnaast is het budget besteed aan preventieve ondersteuning op het gebied van opvoeden en opgroeien. Het gaat dan onder meer om subsidies voor de jeugdgezondheidszorg en het jongerenwerk. Ook kinderopvang op sociaal-medische indicatie wordt vanuit het budget voor doelstelling 2.1 gefinancierd. De gemeente draagt daarnaast bij aan kosten die gemaakt worden in het kader van regionale samenwerking. Het gaat dan om deelnemersbijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en GGD en Veilig Thuis Haaglanden, maar ook om bijdragen voor regionale projecten of initiatieven op het gebied van de jeugdhulp. Tot slot is het budget besteed aan de uitvoering van projecten voor het Programma Toekomstbestendige Jeugdhulp en de maatregelen van de Crisisorganisatie Sociaal Domein.

Doelstelling 2.2
Het budget is grotendeels ingezet ten behoeve van de gebiedsgerichte ondersteuning door inZet, de individuele maatwerkvoorzieningen Wmo (huishoudelijke hulp, vervoers- en woonvoorzieningen e.d.) en voor begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf dat per 1 januari 2024 opnieuw regionaal is ingekocht met vier gemeenten onder de naam Toekomst Sociaal Domein (TSD). Daarnaast is een deel van het budget bestemd voor Algemene voorzieningen die worden gesubsidieerd door de gemeente. Tot slot is het budget besteed aan de personeelskosten van de uitvoeringsorganisatie Wmo.

Doelstelling 2.3
Het budget is besteed aan preventief gezondheidsbeleid (Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord) en aan de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Haaglanden.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Algemene doelstelling: Bevorderen van een duurzaam, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Resultaten voor bevorderen duurzame ontwikkeling

- In 2024 is het restafval vergeleken met 2023 licht gestegen van 199 kg naar 202 kg per inwoner per jaar;
- Er is een burgerberaad Afvalbeleid gehouden. Dit heeft 15 adviezen opgeleverd die worden opgepakt in het nieuwe afvalbeleid;
- Voor de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale aanpak Isolatie die in 2023 is ontvangen, is het bestedingsvoorstel vastgesteld en de uitvoering gestart;
- Vanuit het nieuwe Energieloket voor VvE's is er met 120 VvE's contact geweest; dat is bijna een derde van het totaal aantal VvE's;
- We hebben aan alle scholen aangeboden om in kaart te brengen hoeveel zonnepanelen geplaatst kunnen worden en wat de kosten hiervan zijn. Hier is veel gebruik van gemaakt;
- Het beoogde zonneveld, 25.000 zonnepanelen, aan de Roeleveenseweg is in 2024 definitief vergund;
- We hebben met partijen als GGD, corporaties en verhuurders concrete acties voor klimaatadaptatie opgepakt.

Resultaten voor behouden kwaliteit openbare ruimte

- De openbare ruimte is volgens de afgesproken kwaliteitsniveaus beheerd en onderhouden;
- Inwoners waarderen de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving met een 7,2 en de waardering voor de groene kwaliteit van de gemeente is gelijk gebleven (7,5);
- We hebben extra ingezet op communicatie richting de inwoners en dat heeft effect gehad, want we zien een toename van 7% bij de positieve afhandeling van meldingen;
- Om werkzaamheden beter af te stemmen is een intentieverklaring 'Samenwerking in de openbare ruimte' ondertekend tussen Dunea, Stedin en Zoetermeer.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Energietransitie
We werken langs diverse sporen aan het ondersteunen en stimuleren van particuliere huiseigenaren (VvE's en eengezinswoningen) bij energiebesparing en het aardgasvrij maken van de woningen of complexen. We hebben de succesvolle subsidieregeling "Handen Ineen" in 2024 voortgezet. Ook is de regeling samen met aanvragers geëvalueerd en wordt deze in 2025 en 2026 verbeterd voortgezet.

Er zijn 14 bewonersinitiatieven actief (samen 3.000 woningeigenaren) die stappen willen zetten richting aardgasvrije woningen. Vijf initiatieven hebben met ondersteuning van de gemeente verduurzamingsadvies ingewonnen, variërend van een stappenplan voor de woningtypen tot specifiek advies voor ventilatie

of warmtepompen. Twee initiatieven hebben een collectieve inkoopactie georganiseerd, voor vloerisolatie en dubbel glas. De energieambassadeurs van DEZo (Duurzame Energiecoöperatie Zoetermeer) hebben in 2024 in totaal ongeveer 240 energiescans aan huis gedaan. Het aantal energiecoaches is gegroeid naar ruim 40.

Woningeigenaren in VvE-verband hebben hun eigen specifieke vragen over verduurzaming en behoefte aan onafhankelijk advies. Om hierin te voorzien is eind 2023 een VvE-loket opgericht. In 2024 is er vanuit het Energieloket met 120 VvE's contact geweest.

In 2024 is aan alle scholen het aanbod gedaan om in kaart te brengen hoeveel zonnepanelen geplaatst kunnen worden op de schooldaken. Bijvoorbeeld bij schoolbestuur Unicoz zijn er mogelijkheden om bij 11 scholen het jaarlijks elektriciteitsverbruik geheel of bijna volledig te verduurzamen met zonnestroom. Bij 16 scholen van Unicoz kunnen de zonnepanelen binnen 6 tot 10 jaar terugverdiend worden. Met de schoolbesturen vindt in 2025 overleg plaats over de vervolgstappen om daadwerkelijk zonnepanelen op de scholen te krijgen.
In 2024 is de definitieve omgevingsvergunning verleend voor het zonneveld van 25.000 panelen aan de Roeleveenseweg. Er is beroep ingesteld, waardoor pas in 2025 duidelijk wordt of de omgevingsvergunning definitief wordt. De ontwikkelaar werkt ondertussen samen met Dunea en een aantal energiecoöperaties aan het organiseren van lokaal eigendom van het zonneveld.

Van het rijk ontvingen we € 2,2 mln. in het kader van de tweede tranche van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Met deze SPUK kan de gemeente eigenaar-bewoners ondersteunen die moeite hebben met het verduurzamen van hun woning. Voor het bedrag dat in 2023 is ontvangen (eerste tranche) is het bestedingsvoorstel vastgesteld. In 2024 is de uitvoering gestart met een Doe-het-zelf regeling. Eigenaar-bewoners die zelf de isolatiemaatregelen in de woning uitvoeren, kunnen de materialen geheel of grotendeels met de tegoedbon aanschaffen.

Van het rijk ontvangen we tot 2030 jaarlijks ongeveer € 2 mln. in het kader van de CDOKE-regeling, bedoeld voor de personele uitvoeringskosten van het klimaat- en energiebeleid. In 2023 is gestart met het uitbreiden van de uitvoeringscapaciteit en dit is voortgezet in 2024.

Groen & biodiversiteit
We werken op verschillende fronten aan groen en biodiversiteit in en om de stad. Het project Tuinrangers is gestart om het vergroenen van tuinen te bevorderen en zo een bijdrage te leveren aan de leefomgeving en de natuur. Tuinrangers zijn vrijwilligers uit Zoetermeer, die worden opgeleid om inwoners gratis met praktische adviezen te helpen om hun tuin te vergroenen. In dit initiatief werkt Zoetermeer samen met Stichting Steenbreek en IVN.

Zoetermeer werkt met regionale partners samen aan de versterking van groengebieden De Nieuwe Driemanspolder, Buytenhout, Bentwoud en Duin, Horst & Weide. Voor de laatste twee gebieden zijn nieuwe Uitvoeringsprogramma's benoemd en bekrachtigd. Op basis daarvan is gestart met diverse projecten die recreatie en natuur in de gebieden versterken.

Klimaatadaptatie
Beleid voor klimaatadaptatie is in hoofdlijnen opgenomen in het concept ontwerp Ruimtelijke Strategie. Het is één van de ruimtelijke strategische keuzes: Zorgen voor een klimaatbestendige en natuurinclusieve stad. Met onder andere water en bodem sturend en klimaatadaptief bouwen. Daarnaast wordt bij de start van projecten de mogelijkheid bekeken voor klimaatadaptieve maatregelen.

Samenwerking en het stimuleren van initiatieven speelt ook een belangrijke rol bij de klimaatadaptatie, dus daar is in 2024 ook op ingezet. Zo is er samen met de GGD en de woningcorporaties een Lokaal Hitteplan Zoetermeer opgesteld, de Berging Rekening Courant (BRC) geactualiseerd en geëvalueerd en is de dialoog gestart met corporaties en verhuurders over kwetsbare bewoners.

Afvalinzameling
In 2024 is het aantal kilogram restafval ten opzichte van 2023 gestegen van 199 kg naar 202 kg per inwoner per jaar. We hebben geïnvesteerd in een duurzamer en meer circulaire bedrijfsvoering. De inzamelvoertuigen die voorheen op diesel reden, rijden op biologische HVO-diesel. Dit bespaart CO2 uitstoot.

In 2024 hebben we een pilot burgerberaad uitgevoerd over het nieuw op te stellen afvalbeleid. 150 inwoners hebben hieraan meegewerkt. Het burgerberaad heeft 15 adviezen opgesteld voor het nieuwe afvalbeleid. De voorbereiding van het nieuwe beleid is gestart.

Aantal aardgasvrije woningen (Realisatie 2024)
Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).
Bron: CBS Statline

Type	2023	2024
Begroting	4.400	5.100
Realisatie	4.760	5.760

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De CBS-data lopen door verzameling en controle van de gegevens 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de jaarcijfers over 2024 in feite de gegevens van 2023 betreffen. In 2023 was 10,1% van het woningenbestand aardgasvrij.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren (in ton) (Realisatie 2024)

De CO2 uitstoot in alle sectoren gezamenlijk binnen Zoetermeer.
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	397.000	385.000
Realisatie	374.000	365.000

Toelichting

Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De uitstoot laat een dalende lijn zien, die zelfs iets voor loopt op de eigen prognose. De daling komt voort uit autonome maatregelen zoals aardgasvrije en energiezuinige nieuwbouwwoningen, isolatiemaatregelen bij bestaande woningen, etc. Daar bovenop komt een extra daling vanuit de gebouwde omgeving: door de hoge energieprijzen hebben inwoners hun stookgedrag aangepast en is er fors bezuinigd op de energie die gebruikt wordt voor het verwarmen van de woning.

NB: Omdat de data in de Klimaatmonitor op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achterlopen, worden hier de (geschatte) cijfers over 2023 gepresenteerd.
Deze indicator is bij de Programma Begroting 2025 komen te vervallen.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor woningen (in ton) (Realisatie 2024)

De totale hoeveelheid uitgestoten CO2 door Zoetermeerse woningen.
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	137.000	131.000
Realisatie	125.000	108.000

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Omdat de data in de Klimaatmonitor op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achterlopen, worden hier de cijfers over het voorgaande jaar (2023) gepresenteerd.
De CO2 uitstoot voor de gebouwde omgeving laat een dalende lijn zien. Deze is het grootst bij de woningen. Deze afname is voor een deel autonoom als gevolg van aardgasvrije en energiezuinige nieuwbouwwoningen, toename van energiezuinige apparatuur en isolatiemaatregelen bij bestaande woningen. Het grootste deel van de daling komt voort uit ander stookgedrag. Door de hoge energieprijzen zijn inwoners bewuster omgegaan met energie, waarbij er fors bezuinigd is op de energie die gebruikt wordt voor het verwarmen van de woning. De milde winter van 2023 speelde ook een belangrijke rol. Door de verandering in het stookgedrag is de CO2 daling veel groter dan de prognose, maar de verwachting is dat een deel van dit effect de komende jaren weer zal verdwijnen omdat de energieprijzen niet meer zo extreem hoog zijn.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor bedrijven (dienstverlening, geen industrie) (in ton) (Realisatie 2024)

De totale hoeveelheid uitgestoten CO2 door Zoetermeer bedrijven (publieke en commerciële dienstverlening).
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	80.500	76.500
Realisatie	85.400	82.000

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Omdat de data in de Klimaatmonitor op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achterlopen, worden hier de cijfers over 2023 gepresenteerd. De CO2-uitstoot laat al jaren een dalende lijn zien. De CO2-uitstoot over 2023 ligt boven de prognoses voor 2024, maar als de trendlijn wordt doorgetrokken, dan zal deze daar wel in de buurt komen. Bij de commerciële dienstverlening is de jaarlijkse daling duidelijk zichtbaar. Bij de publieke dienstverlening stagneert de daling.

Geïnstalleerd vermogen in zonne- en windenergie in Megawatt (MW) (Realisatie 2024)
Het vermogen aan zonne- en windenergie dat in 2024 is geïnstalleerd.
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	69,0	85,0
Realisatie	79,0	80,0

Toelichting
Doel gehaald: Nee en Ja.
Toelichting: Er zijn alleen cijfers over de eerste helft van 2024 bekend. Als de trendlijn wordt doorgetrokken is het aannemelijk dat de prognose voor 2024 wel wordt gehaald. De vraag naar zonnepanelen was in 2024 minder groot dan de jaren daarvoor. De discussies over het afbouwen van de salderingsregeling hebben een negatieve invloed op het aanschaffen van zonnepanelen.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt (Realisatie 2024)
Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten- en dierenleven in de stad verstaan.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	87%	87%
Realisatie	86%	87%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het percentage inwoners dat natuur ervaart is licht gestegen en ligt nu op het beoogde niveau.

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt (Realisatie 2024)

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt waardeert. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten- en dierenleven in de stad verstaan.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	87%	87%
Realisatie	92%	91%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het percentage inwoners dat stadsnatuur in de buurt ervaart licht gezakt, maar ligt nog ruim boven het beoogde niveau.

Toename oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden (extra m2) (Realisatie 2024)

Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.
Bron: Groenkaart

Type	2023	2024
Begroting	19	0
Realisatie	19	0

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Voor 2024 waren er geen plannen.

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha) (Realisatie 2024)

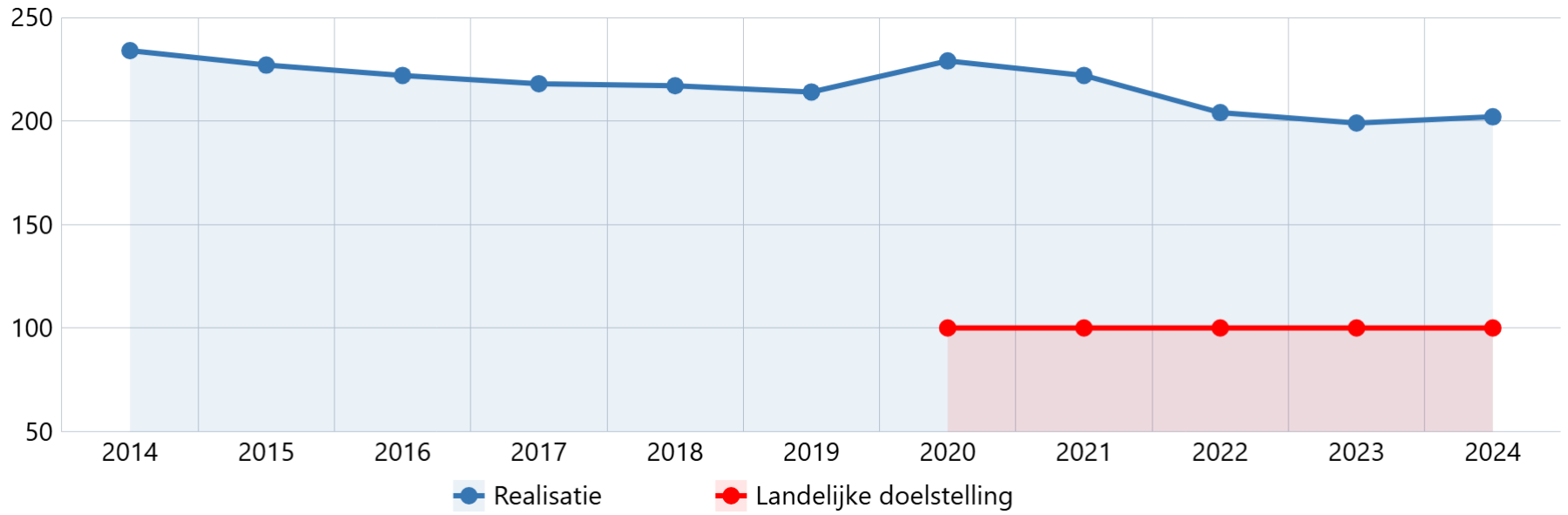
Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.
Bron: CBS Statline

Type	2023	2024
Begroting	161	161
Realisatie	134	145

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De begrenzing van de natuurkern in het van Tuyllpark is opgenomen in het ontwerp Omgevingsprogramma Gebied van Tuyllpark en Noordelijke Bedrijventerreinen, dat ter inzage is gelegd. Dit verklaart de toename in de hectares begrensde natuurkern. De begrenzing van de natuurkern in de Nieuwe Driemanspolder volgt in 2025.

Aantal kilogram restafval per inwoner (Realisatie 2024)
Het aantal kilogram huishoudelijk restafval dat per inwoner per jaar gemiddeld wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	206	202
Realisatie	199	202

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De hoeveelheid restafval per inwoner is dit jaar gelijk aan de begroting maar wel licht gestegen. Dit is een trendbreuk met de afgelopen jaren. In de grafiek is zichtbaar dat tijdens de coronaperiode een incidentele stijging was.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

Belangrijke resultaten voor het behouden van de kwaliteit openbare ruimte in 2024
Het afgelopen jaar is via het onderhoud en diverse maatregelen gewerkt aan het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte. De vastgestelde beeldkwaliteitsniveaus en de doelen voor de waardering van de openbare ruimte en groen zijn gehaald.

Het percentage van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit, is 94% (93% in 2023). Het percentage inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte is 85% (gelijk aan 2023). Positief is dat de betrokkenheid bij de openbare ruimte is toegenomen; inwoners willen meer betrokken worden bij onderhoudswerkzaamheden. De groep inwoners die wil meepraten of helpen bij de vormgeving van de openbare ruimte is toegenomen naar 29% ten opzichte van 24% in 2023. Hieronder enkele resultaten:

Waardering voor de openbare ruimte

- Waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving: 7,2
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving: 6,8
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud in de winkelcentra (inclusief Stadshart en Dorpstraat): 7,0
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud van de hoofdwegen en naastliggende fiets- en voetpaden: 7,0

Waardering voor het groen

- Waardering groene kwaliteit in de stad (buurtgroen, wijkgroen, stadsgroen en regiogroen): 7,5
- Waardering voor het regiogroen: 7,9
- Waardering voor het stadsgroen: 7,5
- Waardering voor wijkgroen: 7,3
- Waardering voor buurtgroen (woonomgeving): 7,4

Betrokkenheid bij de openbare ruimte

- De bereidheid van respondenten om (af en toe) mee te helpen bij het beheer en onderhoud van hun directe woonomgeving is 52%;
- 56% van de respondenten is tevreden over hoe zij betrokken worden bij onderhoudswerkzaamheden in de directe woonomgeving;
- Bij veranderingen in de openbare ruimte wil 55% alleen geïnformeerd worden, 21% wil meepraten (consulteren) en 7% wil samen met de gemeente voorgestelde plannen en ontwikkelingen verder vormgeven (coproductie);
- 73% van de respondenten had te maken met iets dat vies, kapot, of onveilig was in de openbare ruimte (zoals overhangend groen, losliggende stoeptegels, volle prullenbakken of zwerfafval). 39% van deze respondenten melde dit bij de gemeente;
- Van het aantal respondenten dat een melding deed is 57% tevreden over de afhandeling. Dit is een verbetering van 7% t.o.v. 2023.

Meldingen Openbare Ruimte
In 2024 zijn er 39.440 meldingen gedaan. Dit is een toename van bijna 13%. De toename van het aantal meldingen komt voornamelijk door de thema's voertuigen, afvaldumping, ondergrondse containers en zwerfvuil. Het aantal meldingen over:

- Voertuigen is met bijna 30% toegenomen. Vooral in het aantal meldingen over foutgeparkeerde voertuigen is een stijging te zien;
- Ondergrondse containers is met ruim 30% toegenomen. Deze toename is te verklaren door de veroudering van de systemen, waardoor deze storingsgevoeliger zijn. In 2024 is gestart met het weer up-to-date krijgen van deze systemen;
- Afvaldumpingen is met 60% toegenomen. De oorzaak hiervan is lastig te achterhalen. De basis dienstverlening van de gemeente is tweewekelijks inzamelen van de minicontainers, legen van de verzamelcontainers bij een vulling van 80% en gratis grofvuil inzameling;
- Zwerfvuil op straat is met bijna 30% toegenomen. De toename is mogelijk te verklaren door de extra aandacht die vanuit de gemeente hieraan is besteed in het kader van het project "Schoon is gewoon" waardoor bewoners meer meldingen zijn gaan doen. Daarnaast zijn er meer meldingen dan eerdere jaren binnengekomen over gedumpte lachgascilinders.

Top 10 subcategorieën aantal meldingen (programma overstijgend) (Deze top 10 subcategorieën zijn samen 61,9% van het totaal aantal meldingen):

1. Overlast door voertuigen (7.106);
2. Ondergrondse container (2.721);
3. Onderhoud van wegen, paden of parkeervakken (2.677);
4. Afvaldumping/ Grofvuil (2.517)
   (Het onbeheerd of niet volgens de regels achterlaten van afval, bijvoorbeeld bijplaatsing van afval bij grofvuil of het dumpen van afval op (verlaten) bedrijfsterreinen);
5. Zwerfvuil/ Glas op straat (2.237);
6. Beplanting/ onkruid (1.748);
7. Overlast door brommers, scooters of fietsen (1.701);
8. Gebruik openbare ruimte (1.597)
   (Het plaatsen van iets op- of aan de weg, zoals een uitstalling zonder melding of vergunning);
9. Bomen (1.149);
10. Lantaarnpaal uit (943).

Assetmanagement
De raad heeft in 2024 de opdracht gegeven om assetmanagement verder te ontwikkelen. Dit gaat over het optimaal beheren van alle objecten binnen de openbare ruimte. Per vakgebied zijn beheerplannen opgesteld welke gebruikt worden voor het dagelijks beheer, klein onderhoud, groot onderhoud en vervangingen per kapitaalgoed.

Koers voor de buitenruimte
In het kader van de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 is het gemeentelijk beleid doorgelicht. Hieruit is gebleken dat een beleidsactualisatie voor de buitenruimte nodig is. In het concept ontwerp Ruimtelijke Strategie Zoetermeer van december 2024 zijn de opgaven en keuze voor verschillende thema's benoemd, waaronder thema's van belang voor de buitenruimte. Vanuit deze bevindingen zijn de eerste verkenningen voor de Koers gestart. Deze gaan over de doelen en normen voor de buitenruimte en over wijkparken.

Tijdelijke kwaliteitsimpuls openbare ruimte
Er is een extra impuls gegeven aan het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Onderstaand enkele voorbeelden van maatregelen:

- Acties ter aanvulling/versterking van het dagelijks onderhoud (zoals kauwgum verwijderen winkelcentra, ruimen van bladafval op trottoirs);
- Vervanging en aanpassing van groenvakken;
- Verharding omvormen naar groenvakken;
- (Mede) uitvoering gegeven aan verschillende projecten (zoals het Blauwe schoolplein, groenrenovatie Toverberg);
- Uitvoering gegeven aan initiatieven van inwoners ontstaan vanuit de motie “Opknappen van stukjes Zoetermeer”;
- Er zijn 1.600 bomen uitgereikt aan inwoners vanuit de motie “Natuurlijke schatten voor een Groen Zoetermeer!”.

Aanpassing bomenbeleid
We willen inwoners meer invloed geven als ze overlast van bomen ervaren. Daarom zijn we aan de slag met een aanpassing van het bomenbeleid. De aanpassing maakt het mogelijk om een verzoek in te dienen voor maatregelen bij bomen in het buurtgroen. Een groot aantal inwoners heeft via de inloopavond en de website doemee.nl hun mening en ideeën gegeven over de voorgenomen aanpassing.

Bomenmonitor
Het aantal bomen is in 2024 gestegen met 210 stuks naar 46.048.

Zwerfafval
Vanuit het thema “Schoon is gewoon” zijn er verschillende campagnes/acties gedaan ter bevordering van bewustwording zwerfvuil:

- Project Verloot je Zooitje – gedurende de zomervakantie werd de jeugd in de wijk Meerzicht gestimuleerd om zwerfafval te prikken. Meer dan 90 kinderen hebben zich hiervoor ingezet en hebben 1.300 kg aan zwerfafval bij elkaar geprikt;
- Basisschool educatieprogramma waarbij scholieren worden geïnformeerd over de impact en gevolgen van zwerfafval en wat wij met z’n allen eraan kunnen doen om de gevolgen tegen te gaan (2.830 scholieren bereikt);

- Er is een prullenbakkenplan opgesteld met plaatsingscriteria. In 2024 is een start gemaakt met een scan in 2 wijken. Deze scan geeft zicht op optimale plaatsing van prullenbakken en daarmee een schonere gemeente. In 2025 krijgt dit een vervolg;
- Afvalbutlers campagne – Educatieve Campagne gericht op middelbare school schollieren (1.600 scholieren bereikt).

Vergroenen schoolpleinen
Het afgelopen jaar zijn twee schoolpleinen ingericht als groenschoolplein en twee andere schoolpleinen zijn gedeeltelijk vergroend, in totaal is er 699 m2 aangepakt. Naast de gemeente heeft ook de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap Rijnland financieel bijgedragen in de vergroening van deze schoolpleinen.

Verbeteren waterkwaliteit
De gemeente Zoetermeer en het Hoogheemraadschap van Rijnland werken samen in het project “Ons Blauwe Goud” om de waterkwaliteit in de Zoetermeerse plas en het stedelijk gebied te verbeteren. In 2024 is gewerkt aan:

- Uitbreiden water in het Westerpark;
- In het Bossenpark zijn ter voorbereiding op het realiseren van een nieuwe waterpartij en natuurvriendelijke oevers, kabels en leidingen verlegd;
- De voorbereidingen voor de aanleg van een ijzerzandfilter zijn gestart.

Verbeteren toegankelijkheid
Naar aanleiding van vragen vanuit de WMO over toegankelijkheid in de buitenruimte hebben we diverse verbeteringen doorgevoerd, ook woningcoöperaties hebben dit opgepakt.
Door de gemeente zijn er diverse werkzaamheden uitgevoerd zoals aanpassingen aan:

- Het straatwerk zodat inwoners met scootmobielen of rollators de stoepen beter op- en afkunnen;
- Een helling in Meerzicht naast een trap aangelegd;
- In de Nieuwe Driemanspolder is de vissteiger aangepast.

Ook bij nieuwe ontwikkelingen speelt toegankelijkheid een belangrijke rol. Zo is de Toegankelijkheidsraad in 2024 betrokken bij de projecten Central park en Sartrezijde en daarin hebben zij ook geadviseerd.

Verbeteren communicatie- en participatie
Er lopen verschillende communicatiecampagnes om inwoners bewust te maken van hun gedrag, bijvoorbeeld de rioolcampagne die uitlegt hoe verstoppingen van het riool te voorkomen zijn.

We hebben verder invulling gegeven aan de nota participatie bij projecten in de openbare ruimte. Bij alle integrale projecten brengen we de verschillende belangen eerder in beeld. Dit zien we terug in positieve reacties van bewoners over onder andere de vraag en antwoord documenten en de betrokkenheid van bewoners via DoeMee.

Verder zijn alle bewonersbrieven duidelijker gemaakt en de beantwoording van de meldingen is verbeterd.

Samenwerking externe partijen
Dunea, Stedin en Zoetermeer hebben een intentieverklaring 'Samenwerking in de openbare ruimte' ondertekend. Dit om de overlast voor inwoners en ondernemers te beperken. Hierin is afgesproken dat we de werkzaamheden in de boven- en ondergrond afstemmen.

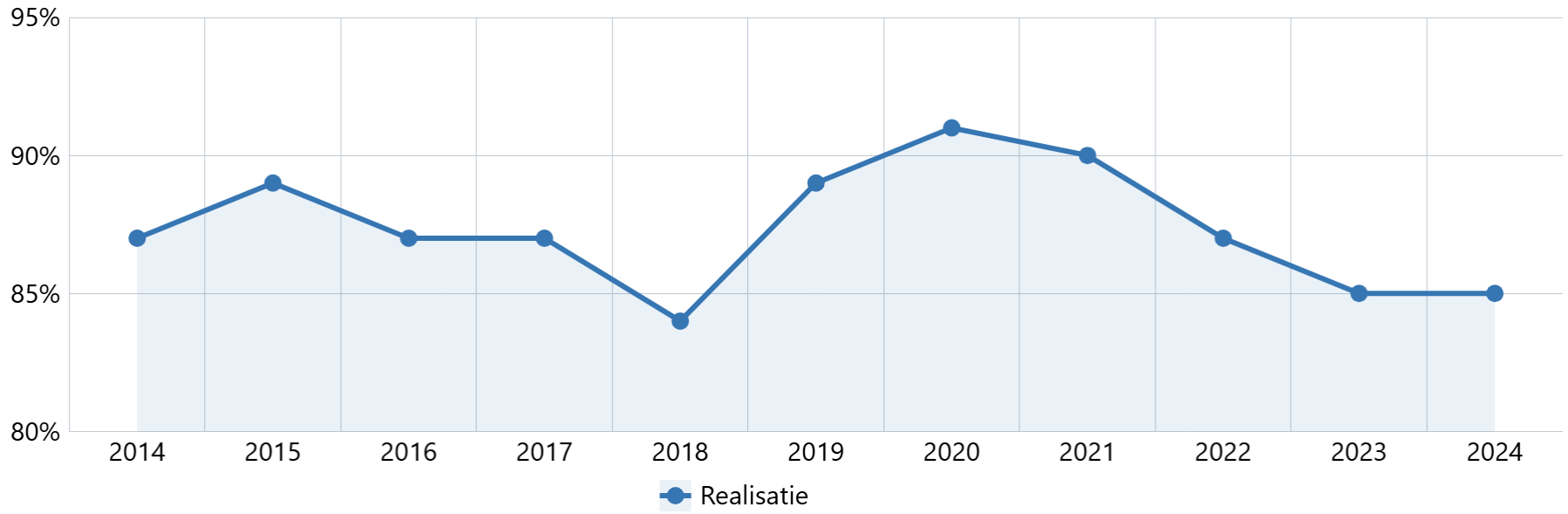
% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit (Realisatie 2024)
Per kwartaal wordt op willekeurige meetlocaties de beeldkwaliteit gemeten en de procentuele scores op en boven de norm bepaald. De ambities zijn per gebiedstype vastgesteld in de Nota Onderhoud Openbare Ruimte.
Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	93%	94%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In 2024 zijn er in drie kwartalen beleidsmetingen uitgevoerd. We voldoen aan de norm voor het afgesproken kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte (Realisatie 2024)
In de Stadspeiling wordt de waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving gemeten en gaat om alle waarderingen met een rapportcijfer 6 of hoger.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	85%	85%
Realisatie	85%	85%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De tevredenheid over de openbare ruimte is gelijk aan 2023. De wijken Buytenwegh en Meerzicht-Oost zijn als laagst gewaardeerd en de wijken in Oosterheem als hoogste. Per jaar is er per wijk een schommeling zichtbaar in de waardering.

In de toelichting voor de waardering wordt als verbeterpunt de oneffen verharding het vaakst genoemd, met name op stoepen en fietspaden. Onder andere door de aanleg van glasvezel zijn er veel graafwerkzaamheden, wat een negatief effect heeft op de effenheid van de verharding.

Waardering bewoners groene kwaliteit (Realisatie 2024)

Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk-, stads- en regiogroen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,5	7,5

Toelichting

Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het gemiddelde cijfer is stabiel ten opzichte van 2023.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	**-17.646**	**22.362**	**0**	**615**	**5.331**
Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)	**-50.759**	**15.124**	**-184**	**1.604**	**-34.215**
TOTAAL PROGRAMMA	**-68.404**	**37.486**	**-184**	**2.218**	**-28.884**

Financiën op hoofdlijnen

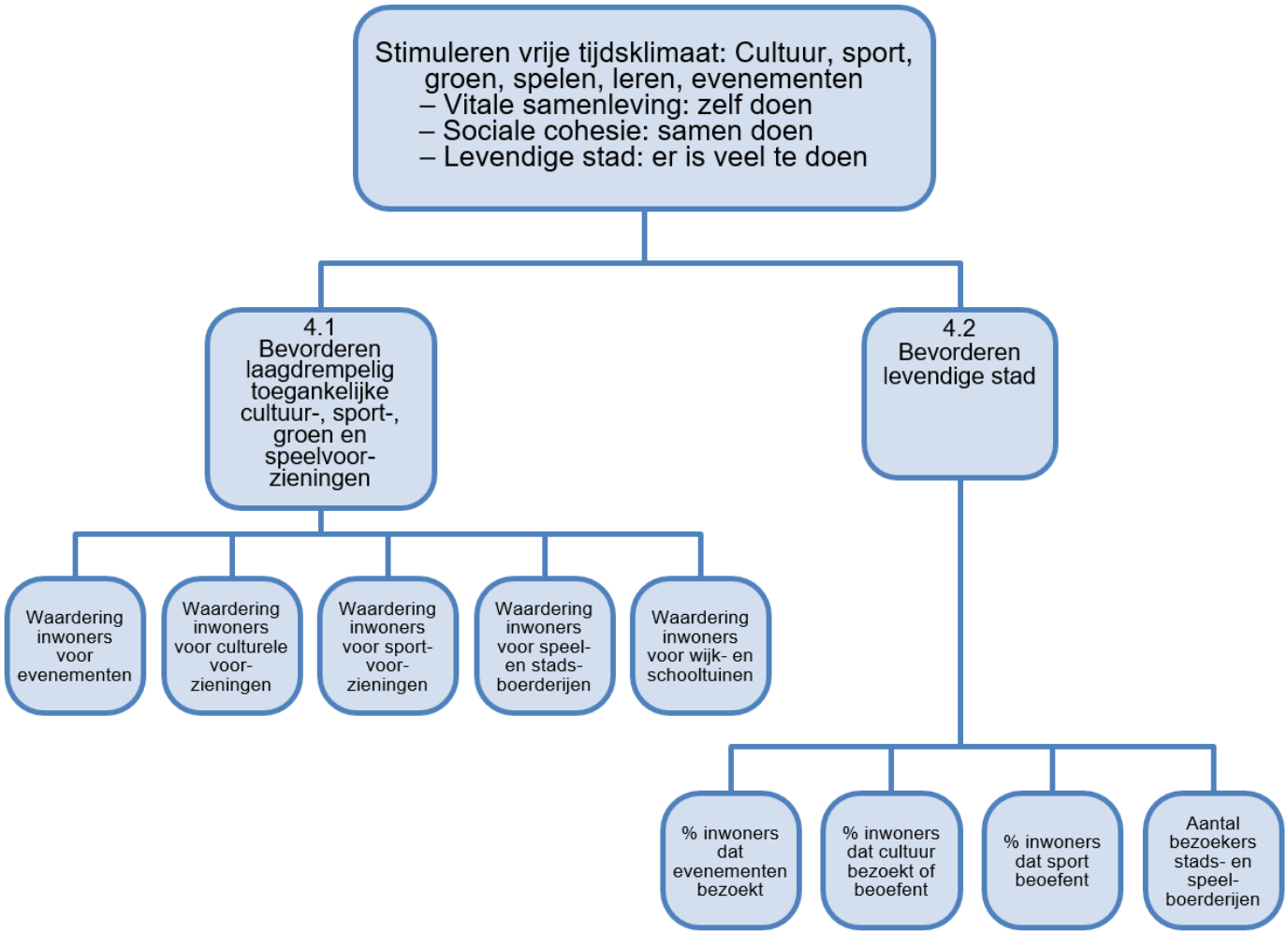
Doelstelling 3.1
Onder doelstelling 3.1 (bevorderen duurzame ontwikkeling) valt het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Hiervoor is ongeveer € 13,8 mln. uitgegeven. De inkomsten onder deze doelstelling bestaan vooral uit de afvalstoffenheffing en overige opbrengsten afval (€ 20,47mln.).

Aan het verbeteren van het leefmilieu (geluid- en luchtkwaliteit, energiebesparing en verbetering biodiversiteit), Duurzaam en Groen, is in totaal € 1,9 mln. besteed. Daarnaast is € 1,6 mln. ontvangen van het Rijk voor het aantrekken van extra capaciteit via de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en is er € 0,6 mln. onttrokken vanuit het duurzaamheidsfonds en de brede bestemmingreserve ter dekking van de uitgaven.

Doelstelling 3.2
De kosten voor deze doelstelling bestaan uit budgetten voor dagelijks, periodiek en groot onderhoud van de openbare ruimte. Hieraan is € 50,5 mln. uitgegeven. Daartegenover stonden inkomsten van € 16,7 mln. bestaande uit rioolheffing, parkeerinkomsten, onttrekkingen uit reserves, vrijval voorziening, inkomsten begraafplaats en bijdragen van derden.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 4 Vrije tijd

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen, spelen, leren, evenementen

Binnen dit programma werken we aan een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod dat bijdraagt aan een leefbare en vitale stad. We streven naar een breed en kwalitatief aanbod van voorzieningen in de stad. Dit helpt om inwoners en bezoekers te binden en boeien, en om doelstellingen van andere programma's te realiseren.
De gemeente kan dit niet alleen. Samen met partners en inwoners in de stad blijven we inzetten op een sterk aanbod van cultuur, kunst, evenementen, boerderijen, natuureducatie en sport. De gemeente speelt hierbij de rol van aanjager, ondersteuner en organisator.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Sport

- Tijdens de zomerstop zijn bij drie voetbalclubs (S.V.O. Buytenpark, FC Zoetermeer en DSO) vier nieuwe kunstgrasvelden aangelegd als vervanging van oude natuurgrasvelden. Dit verhoogt de capaciteit, omdat kunstgras langer bespeelbaar is. Bij DSO is bovendien een semi-openbaar kunstgrasveld toegevoegd met belijning voor junioren, zodat het beter aansluit bij die doelgroep.
- Bij veel voetbalvelden is de oude verlichting vervangen door ledverlichting.
- In 2024 is het onderzoek naar de capaciteit van zwemwater afgerond en aansluitend is het nieuwe investeringsplan voor sportaccommodaties tot 2030 naar de raad gestuurd.
- Zwembad De Watergeus is geopend en de renovatie van zwembad De Veur is gestart.
- De nieuwbouw van de sporthal in het Van Doornenplantsoen bleek duurder dan verwacht. Na extra budget van de gemeenteraad kon het project doorgaan.
- Begin 2024 werd het ontwerp voor de was- en kleedkamer aan de Scheglaan afgerond, maar de aannemersprijs lag boven budget. Samen met FC Zoetermeer worden oplossingen gezocht zonder extra budget. Dit loopt door in 2025 en vraagt om aanpassingen in het ontwerp.
- In 2024 zijn er verschillende aanvragen ingediend voor de Investeringssubsidie voor amateurverenigingen. Sommige zijn al goedgekeurd, andere worden in 2025 beoordeeld. Voorbeelden hiervan zijn: ledverlichting bij de Grizzlies (honk- en softbal), materiaal voor melodisch slagwerk voor muziekvereniging Harpe Davids en investeringen voor materialen bij het nieuwe zwembad voor Zwemvereniging Zoetermeer (ZVZ).

Kunst & Cultuur

- Vijf culturele instellingen in Zoetermeer hebben subsidie gekregen om hun voorzieningen te verbeteren: Stadstheater Zoetermeer, Openbare Bibliotheek Zoetermeer, CKC & partners, Kunstgarage Franx en Poppodium Boerderij.
- Er zijn plannen gemaakt voor een erfgoedinstelling in de stad.

- Wijck heeft samen met wijkbewoners het culturele aanbod in verschillende wijken vergroot. Het gaat om de wijken Seghwaert, Meerzicht, Palenstein, Rokkeveen, Buytenwegh en Oosterheem.
- Aan het eind van 2024 is de Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2030 samen met het culturele veld geëvalueerd.
- Aan het Zuidwaarts is een kunstetalage ingericht waar geïnteresseerden hun eigen tentoonstelling kunnen maken. Aanleiding hiervoor was motie 2111-05.
- Samen met inwoners zijn twee kunstwerken ontworpen: één in het Centraal Park bij de Dobbeplas en één langs de Singel in Palenstein. Daarnaast is bij zwembad De Watergeus het kunstwerk 4M opgeleverd, met betrokkenheid van inwoners en zwemverenigingen.

Groen, Spelen, Leren

- De renovatie van de stadsboerderijen en de wijk- en schooltuinen is voorbereid.
- Op de drie stadsboerderijen zijn veel activiteiten georganiseerd samen met buurtsportcoaches en lokale partners. Kinderen, ouders en begeleiders konden deelnemen aan speelse en educatieve programma's.
- Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn er op alle drie de stadsboerderijen leerzame speurtochten ontwikkeld. Ook is er een Buiten Doe boek gemaakt voor leerlingen van groep 6 en is gestart met een themaweek en gastlessen op scholen.
- Beheerders hebben hard gewerkt aan de behandeling van dierziekten, zoals vogelgriep en blauwtong.
- De samenwerking tussen natuur- en milieuorganisaties en de gemeente is ook in 2024 weer versterkt door het organiseren van vier bijeenkomsten per jaar.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2024)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.
Bron: Stadspeiling

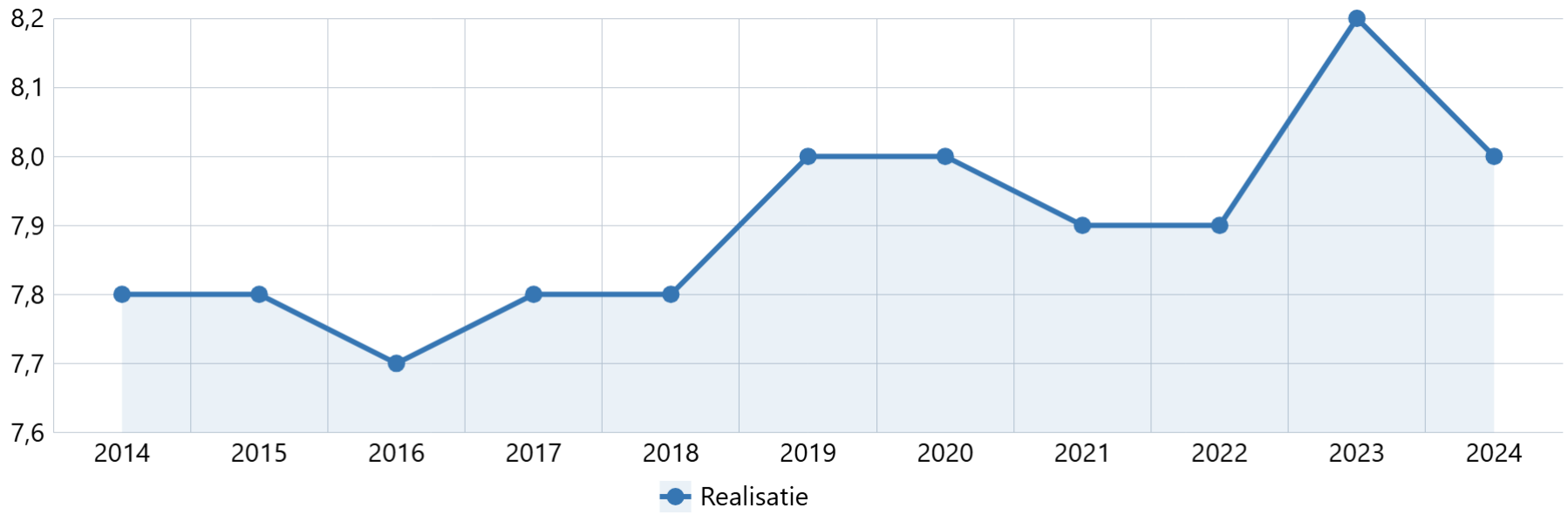
Type	2023	2024
Begroting	7,8	7,9
Realisatie	7,2	7,1

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Meer dan een derde van de respondenten (38,9%) beoordeelt het totale evenementenaanbod in Zoetermeer als goed. Vijftien procent mist een onderdeel van het aanbod van grote evenementen, vooral op het gebied van muziek. Ongeveer tien procent van de respondenten (11,1%) mist middelgrote en kleinschalige evenementen in hun wijk of buurt, vooral door een gebrek aan informatie over de beschikbare evenementen. Veel respondenten geven aan niet te weten of er evenementen in hun wijk of buurt plaatsvinden.

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2024)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van voor het Nationaal Videogame Museum, CKC & partners, Bibliotheek Zoetermeer, Stadstheater Zoetermeer, Poppodium Boerderij en Franx gedeeld door 6.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,9	7,9
Realisatie	8,2	8,0

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Sinds 2024 worden alleen de 6 basisinstellingen meegenomen in de indicator.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie 2024)
Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, buitensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,2	7,2
Realisatie	7,1	7,1

Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De doelstelling is net niet gehaald. De stijging die vorig jaar is ingezet (van 6,6 naar 7,1) is wel gebleven. De stijging komt vooral door een hoger waarderingscijfer voor het zwembad.

Waardering inwoners voor speel- en stadsboerderijen (Realisatie 2024)
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten voor de speel- en stadsboerderijen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		7,5
Realisatie	7,9	8,2

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In de perspectiefnota 2024 is voorgesteld de indicator te wijzigen van 'groen- en speelvoorzieningen’ in twee aparte indicatoren namelijk: ‘Waardering inwoners voor speel- en stadsboerderijen’ en 'Waardering voor wijk- en schooltuinen'. Omdat deze waarderingscijfers wel al apart zijn gemeten, kunnen we hier een realisatiecijfer voor 2023 delen al was er nog geen doelstelling voor.

Waardering inwoners voor wijk- en schooltuinen (Realisatie 2024)
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten voor de wijk- en schooltuinen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		7,5
Realisatie	8,0	8,1

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In de perspectiefnota 2024 is voorgesteld de indicator te wijzigen van 'groen- en speelvoorzieningen' in twee aparte indicatoren namelijk: 'Waardering inwoners voor speel- en stadsboerderijen' en 'Waardering voor wijk- en schooltuinen'. Omdat deze waarderingscijfers wel al apart zijn gemeten, kunnen we hier een realisatiecijfer voor 2023 delen al was er nog geen doelstelling voor.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Sport

- De nieuwe 'Sportagenda 2025 en verder' is naar de raad gestuurd.
- In 2024 kreeg sport een hoger budget dan voorgaande jaren dankzij tijdelijke extra middelen van het Rijk (Brede SPUK) en de gemeenteraad. Dit werd onder andere gebruikt om de uren van de verenigingsondersteuner uit te breiden en 'clubkadercoaching' te starten. De verenigingsondersteuner helpt het bestuur, terwijl de clubkadercoach zich richt op begeleiding van trainers. Ook zijn er meer buurtsportcoaches ingezet, met extra aandacht voor jeugd, ouderen en gezondheid (hieronder verder toegelicht).
- Sportbeleid en de buurtsportcoaches zijn nauw betrokken bij de aanpak van 'Integraal werken aan de gezonde stad'. Zo is er gestart met JOGG (Jongeren Gewoon Gezond) en ZAGG (Zoetermeerse Aanpak Gewoon Gezond).
- Speciaal voor ouderen werd het 'BRAVO-festival' georganiseerd. Het gratis evenement bood een gevarieerd programma met volop bewegingsmogelijkheden, inspirerende sprekers en een gezellige dag met maatschappelijke- en sportpartners.
- De gemeente ondertekende samen met NOC*NSF, Rabobank, KNVB, POS en KNGU het convenant voor het sport- en beweegloket. Dit versterkt het gemeentelijk sportloket en verbetert kennisdeling.

- Met het Sportakkoord kunnen sportaanbieders met andere maatschappelijke partners een stimuleringsbijdrage aanvragen voor nieuwe sportinitiatieven. Omdat hier weinig gebruik van werd gemaakt, is een ‘pitchavond’ georganiseerd om nog laagdrempeliger nieuwe ideeën te pitchen. De drie beste ideeën kregen een podiumplek op het eerstvolgende Sportgala.
- Door een motie van de gemeenteraad kregen Zoetermeerders gratis zwemkaartjes om het nieuwe zwembad te ontdekken. Hier werd weinig gebruik van gemaakt, daarom kunnen de kaartjes ook komend jaar nog enkele maanden worden ingewisseld.
- De gemeente heeft een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met de nieuw opgerichte Sportadviesraad. De Sportadviesraad geeft het college zowel gevraagd als ongevraagd advies.

Kunst & Cultuur

- Met de subsidieregeling Cultuurcoaches hebben culturele organisaties coaches ingezet als belangrijke schakel tussen inwoners en cultuuraanbieders. Dit gebeurde via de Brede regeling combinatiefunctionarissen binnen de Brede SPUK. Zestien organisaties, waaronder Mevrouw Latenstaan, Oude Kerk Zoetermeer, Historisch Genootschap Oud Soetermeer, Theaterhart en Filmhuis Cameo ontvingen subsidie voor de uitvoering van hun jaarprogramma. Daarnaast ontvingen zeven projecten subsidie via de regeling culturele projecten. Deze projecten leverde een bijdrage aan de doelen van de Cultuurvisie 2030.
- Het Rijk heeft budget vrijgemaakt om jongeren (14-27 jaar) meer aan cultuur te laten meedoen. Veertien projecten, zoals MusicSoulHouse On Tour zijn goedgekeurd.
- Professionele culturele organisaties konden subsidie aanvragen om cultuurcoaches in te zetten op het snijvlak van Cultuur en Sociaal Domein. Zeven organisaties hebben hiervan gebruik gemaakt.
- Er is gewerkt aan een sociaal-culturele broedplaats voor jongeren in Palenstein.
- Greg & Baud Productions won de Kunst- en Cultuurprijs met hun voorstelling 'Taboe.' Illustrator en Street Artist Tobias Becker Hoff ontving de Stimuleringsprijs.
- De Raad heeft lokaal mediabeleid vastgesteld met richtlijnen voor de ondersteuning van lokale journalistieke organisaties.
- Er is onderhoud uitgevoerd aan 110 kunstwerken in de openbare ruimte. Kunstspecials dit jaar waren: De IJsslee in het Dobbepark (renovatie), de RuikStruikenTuin naast het CKC (renovatie), de Witte Fietsen aan de Moerbeigaarde (renovatie, inclusief herstellen verlichting) en de fontein van Interaction in de Grote Dobbe (terugplaatsing 2025).
- Door de samenwerking met Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte zijn de wanden van zes fiets- en voetgangerstunnels voorzien van kleurrijke kunstwerken die het verhaal van Zoetermeer vertellen.
- De website met informatie over kunst in de openbare ruimte is vernieuwd.

Erfgoed

- Voor cultuurhistorie lag de aandacht op het inventariseren en beschermen van het erfgoed van de groeikern uit de periode 1945-1990 (motie 1811-38 is afgedaan). Ook zijn de kerkenvisie en de cultuurhistorische waardenkaart opgesteld (hiermee is motie 2106-36 is afgedaan). Dit in samenwerking met partners Historisch Genootschap Oud Soetermeer, Schatbewakers en het ArchitectuurPunt.
- De Open Monumentendag had als thema 'Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen'. Inwoners kregen informatie over deze dag in een gratis gidsje met artikelen over het jaarthema en informatie over de locaties en de activiteiten. Er deden 22 locaties mee met in totaal 2.500 bezoekers. Aan

de Open Monumentendag klassendagen deden 900 kinderen mee van 13 verschillende scholen. Kinderen uit groep zeven en acht kregen uitleg op school en bezochten daarna een locatie.

Evenementen

- Er zijn verschillende grote en kleine evenementen ondersteund met subsidie die bijdragen aan cultuur, sport en verbinding. Voorbeelden zijn: Vijverpop, Oldtimerdag, Live at the Lake, Bevrijdingsfestival, Halloweenstad en Koningsdag.
- Op de website van de gemeente is de evenementenpagina aangepast zodat organisatoren makkelijker informatie kunnen vinden over het organiseren van evenementen. Organisatoren zien meteen welke locaties geschikt zijn voor het organiseren van evenementen. Dit zorgt voor een betere benutting van evenemententerreinen.
- Door vaker voorgesprekken te voeren met organisatoren is de subsidieverlening en ondersteuning van organisatoren efficiënter geworden.
- Milieuvriendelijke maatregelen bij evenementen zijn gestimuleerd, zoals het testen met herbruikbare bekers en afvalscheiding.
- Om de samenwerking tussen organisatoren, ondernemers en maatschappelijke partners te verbeteren zijn branche overleggen en een informatiemarkt georganiseerd.

Groen, Spelen, Leren

- De stadsboerderijen en wijk- en schooltuinen leren bezoekers over natuur, gezondheid en duurzaamheid. In totaal hebben 958 kinderen uit groep 5 en 6 schooltuinlessen gevolgd. Daarnaast hebben 108 klassen gastlessen gevolgd op verschillende groene locaties.
- Speelboerderij het Buitenbeest vierde haar 10-jarig jubileum met een feestelijk programma. In twee dagen kwamen er meer dan 2.000 bezoekers.
- De aanbesteding voor de bouw van het nieuwe Westpunt is afgerond. Het Westpunt is een bezoekerscentrum bij de natuurtuin in het Westerpark.

% Inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2024)

% Respondenten van de Stadspeiling dat een groot, middelgroot en/of klein evenement bezoekt.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	42%	42%
Realisatie	66%	71%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Van de respondenten van de Stadspeiling ging 71% naar een evenement in Zoetermeer. Dit is meer dan vorig jaar en past bij het doel om een breed en gevarieerd aanbod te bieden.

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2024)

% Respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.
Bron: Stadspeiling

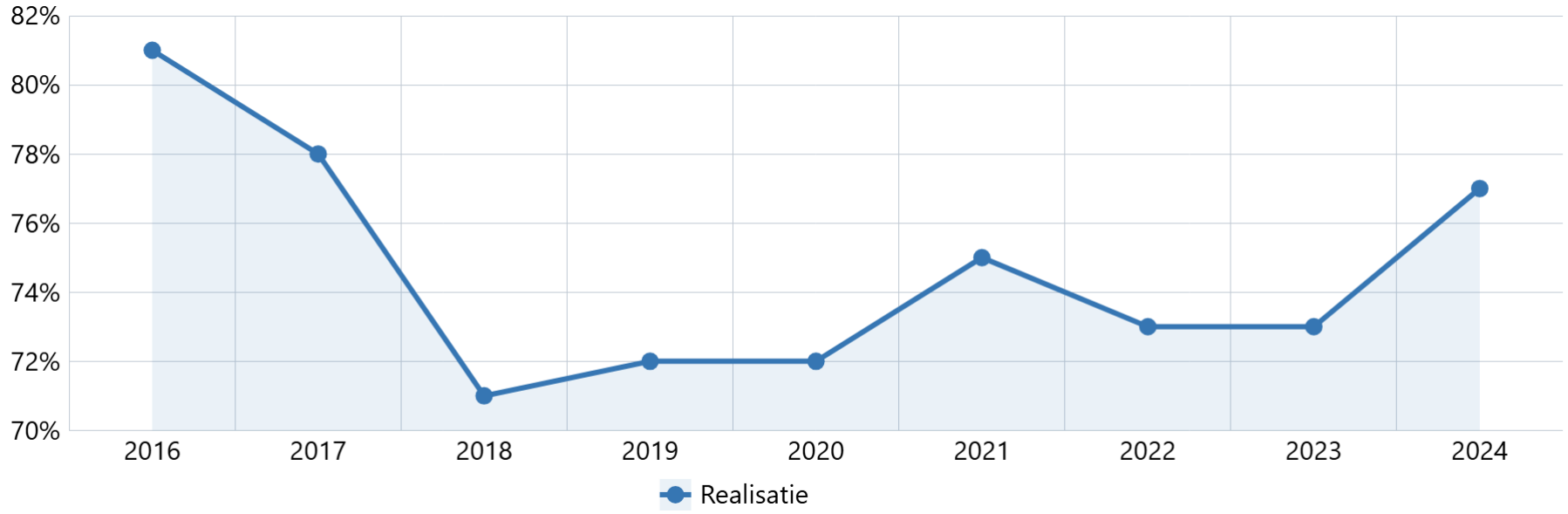
Type	2023	2024
Begroting	84%	84%
Realisatie	81%	83%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De doelstelling is net niet gehaald, met een verschil van 1%. Maar de stijging van eerdere jaren zet wel door.

% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2024)

Som van het % respondenten van de stadspeiling dat aan georganiseerde of ongeorganiseerde sportactiviteiten doet, of beide.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	72%	72%
Realisatie	73%	77%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Er is een stijging zichtbaar, en het cijfer is niet zo hoog geweest sinds 2017. Vooral inwoners onder de 30 jaar sporten meer.

Aantal bezoekers stads- en speelboerderijen (Realisatie 2024)
Het aantal bezoeken op de stads- en speelboerderijen inclusief de bezoeken aan wijk- en schooltuinen en Speelmeeractiviteiten.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	375.000	375.000
Realisatie	367.128	397.486

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het aantal bezoekers is gestegen. Dit is in lijn met de trend van meer interesse voor natuur- en buitenactiviteiten.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	**-28.212**	**9.887**	**0**	**307**	**-18.018**
Bevorderen levendige stad (4.2)	**-8.084**	**837**	**0**	**10**	**-7.237**
TOTAAL PROGRAMMA	**-36.295**	**10.724**	**0**	**317**	**-25.255**

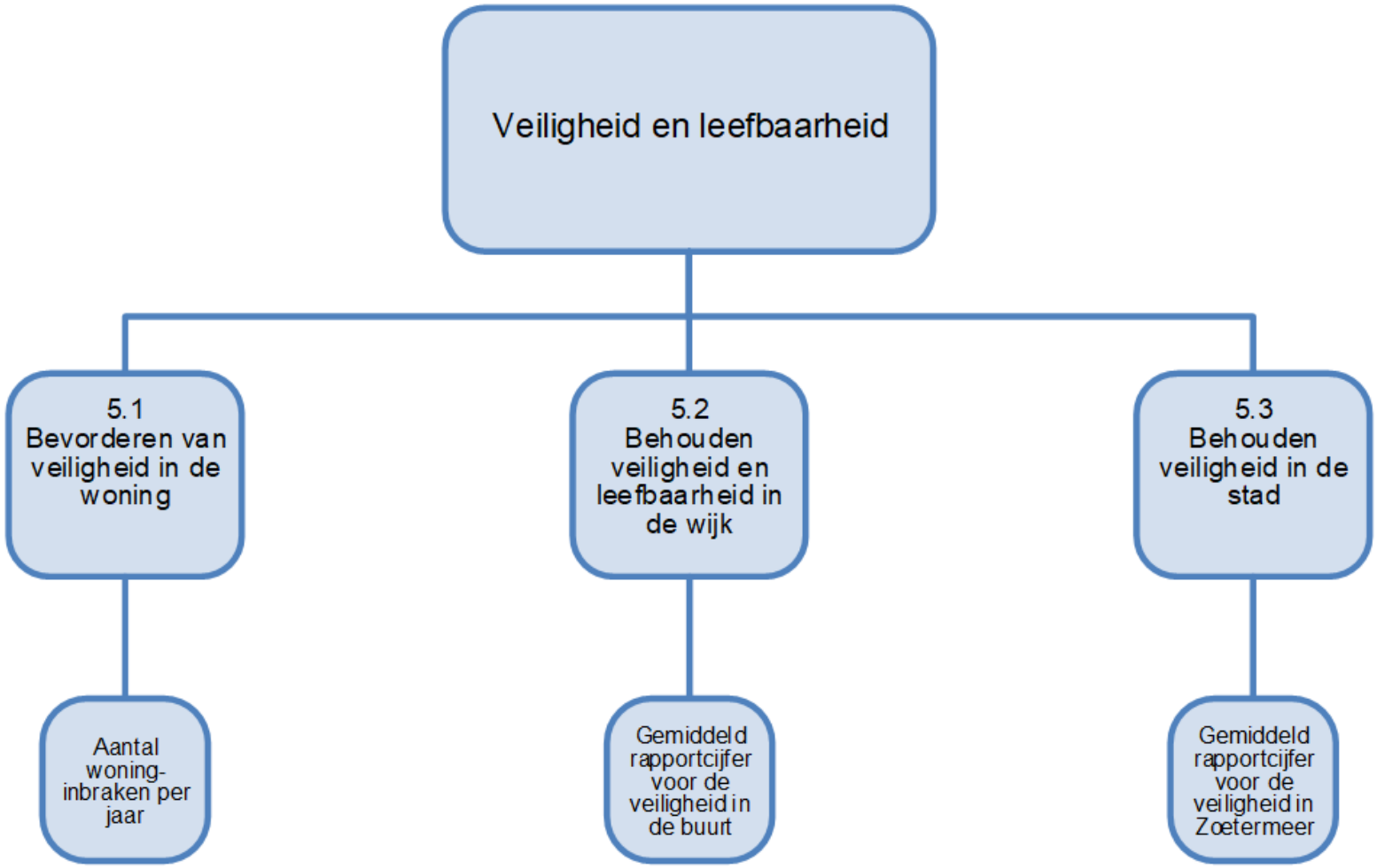
Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 4.1
Met de uitgaven voor laagdrempelige culturele en sportvoorzieningen hebben we vooral de meerjarige subsidiëring van ongeveer € 9,6 mln. voor culturele basisinstellingen bekostigd. De exploitatie van onze voorzieningen voor natuur- en milieueducatie (de drie stadsboerderijen, de speelboerderij en de wijk- en schooltuinen) en de sport- en welzijnsaccommodaties bedraagt ongeveer € 16,1 mln. De inkomsten van ongeveer € 9,7 mln. komen vooral uit de huuropbrengsten van de accommodaties.

Doelstelling 4.2
De uitgaven voor het bevorderen van een levendige stad bedroegen ongeveer € 8,1 mln. Deze uitgaven gingen vooral naar sport-, spel- en vrijetijdsontwikkeling, amateurkunst en cultuureducatie, het Centrum voor Kunst en Cultuur (CKC), het onderhoud van kunst in de openbare ruimte, evenementen en het monumentenbeleid. De inkomsten bestonden voor een groot deel uit € 0,7 mln. van de Brede SPUK-regeling van het Rijk.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 5 Veiligheid

Algemene doelstelling: Veiligheid en leefbaarheid

Veiligheid en leefbaarheid
De speerpunten die zijn vastgelegd in de kadernota “Voor een veilig Zoetermeer, kadernota veiligheidsbeleid 2023-2026" zijn de basis voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid. De speerpunten zijn:

1. Problematische jeugd(groepen)
2. Ondermijning
3. Extremisme en maatschappelijk ongenoegen
4. Digitale criminaliteit
5. Zorg en Veiligheid

Samenwerking met veiligheidspartners zoals politie, brandweer, het Openbaar Ministerie en partners in het sociaal domein, zowel intern als extern, zoals zorgaanbieders, Veilig Thuis, jeugdreclassering- en bescherming en jongerenwerk, was hierbij essentieel.

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Huiselijk geweld
Het aantal gevallen van huiselijk geweld is met tien gestegen van 49 naar 59. In 2024 heeft de politie 228 meldingen geregistreerd. Dat zijn er 35 meer dan in 2023. De verhouding ‘politieregistraties-tijdelijk huisverbod’ (*dit betreft het percentage tijdelijk huisverboden afgezet tegen het totale aantal politieregistraties van huiselijk geweld, met die kanttekening dat het aantal politieregistraties niet gelijk staat aan het aantal gevallen van huiselijk geweld; een aantal registraties kan betrekking hebben op één en hetzelfde adres*) was in 2024 26%. In 2023 was deze verhouding 25%.

Woonoverlast
In totaal zijn in 2024 210 concrete casussen geregistreerd. Daarvan zijn er 68 afgerond. Het aantal lopende casussen is 142. In 39 van die lopende casussen gaat het om corporatiewoningen. Het aantal lopende casussen van koopwoningen is aanzienlijk lager, namelijk 34. De overige 9 lopende casussen hebben betrekking op particuliere huurwoningen. In 2023 had Seghwaert van alle wijken de meeste openstaande casussen. In 2023 was dat met 31 openstaande casussen de wijk Meerzicht.

Onderstaand een aantal voorbeelden van woonoverlast waar het team Woonoverlast in de dagelijkse praktijk mee wordt geconfronteerd.

- Geluidsoverlast die door één bewoner (de directe buurman, of –vrouw), maar soms ook door meer bewoners in een straat wordt ervaren.
- Geluidsoverlast veroorzaakt door personen met een zorgcomponent.

- Buren die elkaar wederzijds beschuldigen van het veroorzaken van woonoverlast.
- Personen met verward gedrag en/of een verslavingscomponent.
- Personen die kampen met verzamelwoede.
- Personen die hun woning ernstig tot zeer ernstig bevuilen.
- Personen die veel huisdieren hebben. Dit leidt vooral tot ‘hygiënische overlast'. Denk aan stank en het aantrekken van ongedierte.

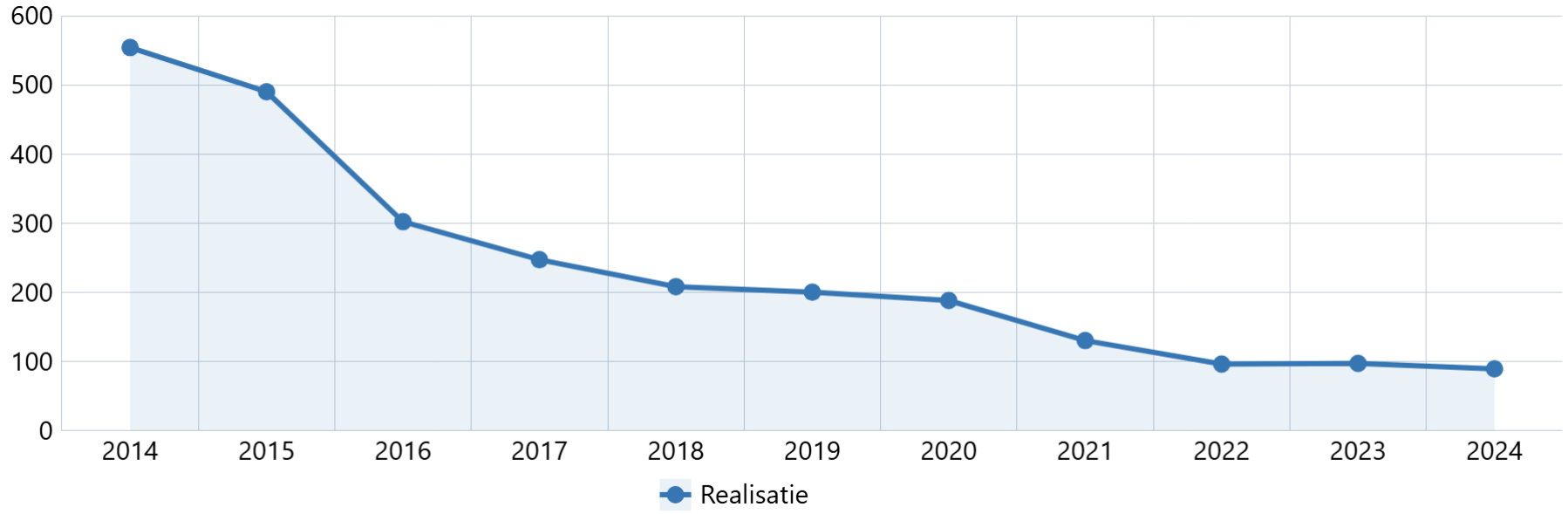
Tabel 5.1 bevat de aantallen uit 2024. Er is een onderverdeling gemaakt naar woonoverlast vanuit koopwoningen, huurwoningen van corporaties en huurwoningen van particulieren.

Woonoverlast 2024	Koop		Corporatie		Particulier		Totaal
	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	
Centrum	6	3	10	5	5	2	31
Meerzicht	4	6	24	9	3	0	46
Buytenweg	0	6	24	6	0	0	36
De Leyens	0	0	8	3	0	1	12
Seghwaert	8	3	14	9	0	1	35
Noordhove	8	1	0	1	0	0	10
Rokkeveen	5	4	8	5	0	1	23
Oosterheem	3	1	11	1	1	0	17
Totaal	**34**	**24**	**99**	**39**	**9**	**5**	**210**

Aantal woninginbraken per jaar (Realisatie 2024)

Het aantal geschatte woninginbraken per jaar op basis van misdrijfcijfers van politie.
Bron: Politie

Type	2023	2024
Begroting	180	180
Realisatie	97	89

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal woninginbraken blijft dalen. Hiervoor is geen verklaring te geven. Daar staat tegenover dat digitale criminaliteit is gestegen met 30%.

Doelstelling 5.2 Bevorderen/ behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Handhaving
In 2024 heeft Team Handhaving in totaal 13.939 meldingen verwerkt. Dit is een stijging van 30,8% ten opzichte van 2023. De top 3 categorie van meldingen

bestaat uit: voertuigen, brommers/fietsen en gebruik openbare ruimte. Meldingen die behoren tot de categorie ‘Voertuigen’ hadden vooral betrekking op foutgeparkeerde voertuigen. Het gaat om 3.877 meldingen. Het gros van de meldingen in de categorie ‘Brommers/fietsen’, ongeveer 900, is gemaakt over wees- en wrakfietsen. In de laatste categorie, ‘Gebruik openbare ruimte’, zijn er diverse onderwerpen waarover is gemeld. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan winkelwagens, bouwcontainer/-keet en overhangend groen.
Het team heeft zich ook in 2024 gericht op het ritme van de stad, waaronder scholenaanpak, parkeerproblematiek, wrak- en weesfietsen en de specialismen in het team; wijkzorg, jeugd, evenementen, ondermijning en drank- en horeca. Vanwege langdurige afwezigheid van de boa voor de flora en fauna is op dit onderwerp minder ingezet.

In het jaar 2024 hebben er meer controles plaatsvonden voor de Alcoholwet. Naast de controles voor de Alcoholwet zijn ook exploitatievergunningen gecontroleerd en hebben algemene en informatieve gesprekken plaatsgevonden.

In het kader van de aanpak ondermijning zijn in 2024 27 bedrijven gecontroleerd. Daarnaast is meegewerkt aan 6 grote controles in samenwerking met politie en ketenpartners. Bij twee van deze controles zijn speurhonden ingezet. Naast het controleren van bedrijven zijn er ook gesprekken met ondernemers gevoerd en verzegelde panden gecontroleerd.

Cameratoezicht
Ook in 2024 is op diverse locaties tijdelijk cameratoezicht ingesteld om verstoring van de openbare orde tegen te gaan en te handhaven. Op sommige locaties hangen meerdere camera's. Het aantal camera's fluctueert per jaar. De uitvoering en het toezicht zijn belegd bij politie Eenheid Den Haag op basis van het con-venant cameratoezicht. Naast tijdelijk toezicht is ook vast cameratoezicht ingesteld voor de duur van vier jaar (2022-2026). Het vaste cameratoezicht is gericht op horeca rondom het Stadhuisplein en bij het SilverDome (Van der Hagenstraat), de Mandelabrug en een klein gebied in de wijk Buytenwegh. Het vaste cameratoezicht wordt elke vier jaar geëvalueerd.

Jaarwisseling
Elk jaar treft de gemeente Zoetermeer samen met partners zoals politie, brandweer, particuliere beveiliging, Gro-up en buurpreventie, maatregelen om de jaarwisseling veilig en feestelijk te laten verlopen en waarbij overlast en schade zoveel mogelijk worden voorkomen.

Ook dit jaar zijn twee lasershows op de Markt georganiseerd. Bij de lasershow voor kinderen waren ongeveer 2.000 toeschouwers. Bij de lasershow om middernacht hebben ongeveer 1.000 toeschouwers gezamenlijk het nieuwe jaar ingeluid. Het jongerenfeest in het SilverDome trok dit jaar 2.000 bezoekers in de leeftijd van 16-23 jaar.

De schade aan gemeentelijke eigendommen bedraagt dit jaar € 63.857. Dit betekent een toename van € 11.070 ten opzichte van de schade tijdens de jaarwisseling 2023-2024. De schade aan afvalbakken vormt met € 28.122 de hoogste schadepost deze jaarwisseling. Dit is volledig veroorzaakt door zwaar (illegaal) vuurwerk.

Op de tweede plaats komt de schade aan mini- en ondergrondse containers (€ 12.615). Dit is veel hoger dan vorig jaar (2023: € 2.305). Dit komt door de vernieling van een bedienzuil van een ondergrondse container (€ 12.035).

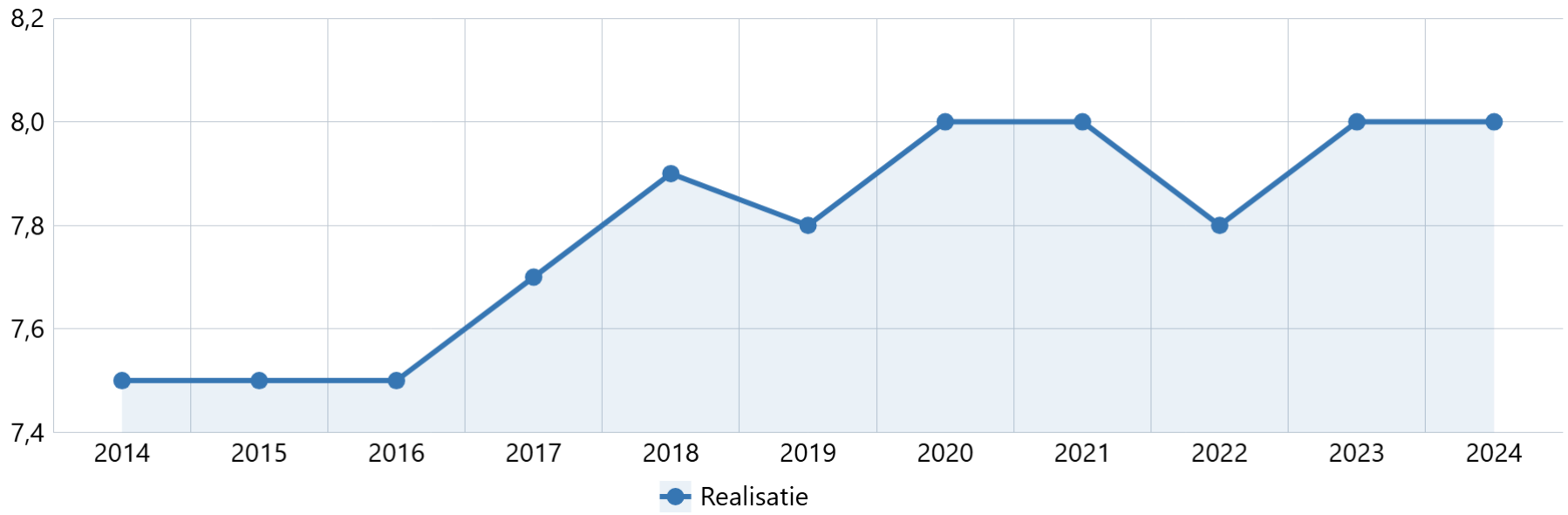
De op twee na grootste schadepost is die aan verharding. Met € 6.600 ligt deze wel een stuk lager dan vorig jaar (2023: € 15.350).

Om de schade te beperken zijn preventieve maatregelen genomen zoals het afsluiten van afvalbakken, ondergrondse containers en milieu-eilanden, het verwijderen van brandbaar materiaal en het aanwijzen van vuurwerkvrije zones. Daarnaast is ook de campagnes ‘Helpende Hens’ dit jaar voor de derde keer ingezet. Met de campagne ‘Helpende Hens’ worden inwoners gewezen op het veilig en juist gebruik maken van oliedrums en vuurtonnen, zodat schade aan verharding kan worden voorkomen. Ten opzichte van de jaarwisseling 2023/2024 is er een toename te zien in het aantal ingeleverde vouchers voor gratis zakken zand. Voorafgaand aan de jaarwisseling zijn 971 vouchers ingeleverd, terwijl dit voorafgaand aan de jaarwisseling 2023/2024 507 vouchers betroffen. Ook is de campagne ‘Denk na: Houd Het Heel’ voortgezet. Deze campagne is gericht op het creëren van bewustwording onder de inwoners over de kosten van de aangerichte schade.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt (Realisatie 2024)

Het rapportcijfer geeft aan in welke mate inwoners zich veilig voelen in de buurt.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,0

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Net als in 2023 is het rapportcijfer een 8.

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Aanpak problematische jeugd(groepen)
De aanpak van het Zoetermeerse rivaliserende jeugdnetwerk, die sinds 2022 uitgevoerd werd, is in het voorjaar van 2024 afgesloten door de Lokale Driehoek. De aanpak is uitgevoerd samen met politie, het Openbaar Ministerie, jeugdbeschermingsorganisaties en andere partners in het sociale domein. De aanpak was gericht op een jeugdnetwerk dat zich schuldig maakte aan zware geweldsincidenten waarbij wapens gebruikt werden. De aanpak heeft geleid tot het terugdringen van de geweldsincidenten binnen het jeugdnetwerk en het voorkomen van nieuwe aanwas. Ook was te zien dat de kans op recidive en

verder afglijden was afgenomen doordat jongeren gemiddeld genomen weer (vaker) passender dagbesteding, een betere thuissituatie en een sterker (positief) sociaal netwerk hadden.

In 2024 is de regionale aanpak op rivaliserende jeugdgroepen, die samen met het Gemeente Den Haag, Gemeente Delft, het Openbaar Ministerie en Politie wordt uitgevoerd voortgezet. In het voorjaar van 2024 is de regionale expertisepool gestart waar kennis over fenomenen zoals groepsrivaliteit, online jeugdcultuur en wapengeweld gedeeld worden. Zo is een onder meer een training gegeven over straatcultureel sensitief werken. Ook heeft een uitwisseling met de Zweedse politie en gemeente Stockholm plaatsgevonden in het kader van de (soortgelijke) jeugdveiligheidsproblematiek die daar speelt.
In 2024 hebben in Zoetermeer geen zware geweldsincidenten plaatsgevonden waarbij groepsrivaliteit een rol speelde waarbij de jeugdgroepleden, die in dit kader in beeld zijn, betrokken waren. Wel is er nog steeds sprake van dat jongeren uit deze (Haagse en Delftse) groepen in Zoetermeer woonachtig zijn.

In het najaar van 2024 is de aanpak op een nieuwe problematische jeugdgroep gestart. Het betreft een overlastgevende jeugdgroep die zich in verschillende wijken in de stad ophoudt. De jonge groep (13- tot 17-jarigen) kenmerkt zich door het overlastgevende groepsgedrag (zoals geluidsoverlast, vervuiling, hangen op plekken waar dat niet toegestaan is) in de openbare ruimte en relatief lichte criminaliteit (zoals winkeldiefstal, vandalisme, gebruik softdrugs). Door de leeftijd en de kwetsbare persoonlijke situatie van een deel van de groepsleden, is kans op een verhoogd risico op verder afglijden en mogelijke uitbuiting. Om dit te voorkomen, is de aanpak op deze jeugdgroep gestart. De nadruk van deze aanpak ligt, naast het voorkomen van verdere overlast voor de Zoetermeerse inwoners, ook op het inzetten van passende interventies om verder afglijden en uitbuiting van deze jongeren te voorkomen. Hierin wordt samengewerkt met politie, jongerenwerk en partners uit het jeugdhulpdomein.

Persoonsgerichte aanpak Jeugd (PGA Jeugd)
De PGA Jeugd is in 2024 voortgezet. In totaal hebben er gedurende 2024 ongeveer 120 jongeren in de PGA gezeten. Van ongeveer 50 jongeren is de aanpak gedurende het jaar afgesloten. Ook worden er regelmatig nieuwe casussen aangemeld. Op peildatum 31 december 2024 zitten er nog ongeveer 70 jongeren in de persoonsgerichte aanpak.

Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA)
Naast de meer herstelgerichte aanpakken vanuit de PGA Jeugd en RIO is in 2024 weer ingezet op de preventieve aanpak IPTA. Met deze intensieve coaching is ingezet op het normaliseren van de levens van risicojongeren, waarbij toeleiding naar werk of scholing een kerndoel is. Met de aanpak wordt beoogd (verder) afglijden in criminaliteit te voorkomen. De methodiek is dit jaar met ondersteuning vanuit IPTA Zoetermeer opgestart in de gemeente Leidschendam-Voorburg. De inzet in deze gemeente wordt gedekt met middelen vanuit de aanpak jeugdwerkloosheid Zuid-Holland Centraal. In 2024 zijn in totaal 54 jongeren begeleid, waarvan er 17 in dit jaar zijn gestart. De overige begeleidingstrajecten zijn al eerder gestart en lopen nog.

Re-integratie officier (RIO)
De aanpak van de Re-integratie officier (RIO), gericht op (ex-) detentiejongeren (18 tot 27 jaar) die een high impact crime (HIC) hebben begaan, is in 2024 voortgezet. Samen met partners uit de strafrechtsketen (gevangeniswezen, reclassering, politie en Openbaar Ministerie) is gewerkt aan het resocialiseren van jongeren en het voorkomen van strafrechtelijke recidive. De ervaringen die met deze aanpak zijn opgedaan worden voorts meegenomen in de voorbereiding van een verbeterde nazorgaanpak voor alle Zoetermeerse (ex-) gedetineerden. Daarnaast is voorgesorteerd op een uitbreiding van het project met een tweede RIO en de inzet van de burgemeester als landelijk boegbeeld RIO, waarvoor hij is gevraagd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Met de RIO-aanpak zijn in 2024 14 (ex-)detentiejongeren begeleid waarvan 4 begeleidingstrajecten in dit jaar zijn gestart. De overige begeleidingstrajecten zijn in 2023 gestart en lopen nog.

In het kader van het thema wapens en jongeren zijn de mogelijkheden onderzocht om een Zoetermeers lesprogramma te ontwikkelen om de weerbaarheid van jongeren te vergroten. In 2025 volgt een plan van aanpak.

Vorig jaar hebben 41 personen een gebiedsverbod gekregen. Aan 27 van die 41 personen is in het kader van de aanpak ‘Wapens en jongeren’ een gebiedsverbod opgelegd. Deze personen zijn in de openbare ruimte aangetroffen met een wapen. Voorbeelden hiervan zijn een een machete, een (keuken)mes of pepperspray. Eén persoon is met een vuurwapen aangetroffen. Het aantal gebiedsverboden dat in verband met een aangetroffen wapen is opgelegd, is 66% van het totaal aantal opgelegde gebiedsverboden. In 2023 was dat percentage 46%. Van de 27 personen aan wie een gebiedsverbod is opgelegd in het kader van de aanpak 'Wapens en Jongeren' waren er acht minderjarig. Dit is 30%.

Extremisme en Maatschappelijk Ongenoegen
In 2024 is de lijn naar voorkoming van extremisme dat is ontstaan uit maatschappelijk ongenoegen en ideologie voortgezet. De lokale vertaalslag van de aanpak sluit hierbij aan op de actuele dreigingen en fenomenen, zoals benoemd in de Nationale Extremismestrategie 2024-2029 (bron: Bevorderen, Beschermen, Bestrijden Nationale Extremismestrategie 2024-2029, Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid) en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) (bron: Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid).

Preventie
Op preventief vlak zijn weerbaarheidstrajecten ingezet op kwetsbare individuen en groepen. In samenwerking met Gro-Up jongerenwerk is een interventie ontwikkeld om jongeren minder kwetsbaar te maken voor de online leefwereld. De doelgroep bestaat uit jongeren van 12 tot 23 jaar, op (V)MBO-niveau, die kwetsbaar zijn voor radicalisering, extremistisch gedachtengoed en desinformatie, met een diverse achtergrond (cultureel, politiek, gender). Dit project is afgerond. De eindevaluatie staat gepland in januari 2025.
Er zijn opvoeddebatten georganiseerd op het weerbaar maken van oudergroepen met een migratieachtergrond. Dit project loopt door in 2025. Samen met het sociaal domein is er een stadsdialoog georganiseerd om in te spelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zorgen en onrust.

Deskundigheidsbevordering
Voor het blijvend investeren in het versterken van de meld- en signaleringsstructuur, en het onderhouden van een sterk, professioneel netwerk is ingezet op deskundigheidsbevordering door middel van het geven van trainingen en het organiseren van een terugkomdag.

Er zijn 19 trainingen gegeven gericht op bewustwording en preventie over diverse (inter)nationale trends en fenomenen voor professionals, ook in de politie-eenheid Den Haag. In 2024 zijn er 231 professionals getraind. Het gemiddelde rapportcijfer dat zij hebben gegeven voor de trainingen is een 8,2. Het OMO (Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijk Onrust) heeft een presentatie gegeven over de Soevereine beweging aan medewerkers van de gemeente.

Voor de Expertpool (een pool bestaande uit lokale professionals met de expertise extremisme en radicalisering) zijn voorlichtingen gegeven over het DTN, polarisatie, desinformatie, online haat verspreiding, gamificatie en straatsignalen. Binnen dit netwerk van professionals is er preventief extra aandacht besteed aan actuele maatschappelijke ontwikkelingen/spanningsvelden.

Persoonsgerichte aanpak Contraterrorisme, extremisme en radicalisering (PGA CTER)
In 2024 is er wederom ingezet op terugkeerders uit strijdgebied en radicaliserende individuen om doorgroei in- en het voorkomen van het voortduren van

extremisme te voorkomen. Er is hierop gehandeld volgens het plan en de doelen die zijn gesteld vanuit de PGA-R en in het kader van nazorg. Er hebben huisbezoeken plaatsgevonden en er zijn gesprekken gevoerd met individuen en familieleden. Ook werden er bezoeken afgelegd aan personen die gedetineerd zitten in de penitentiaire inrichtingen. De gedane interventies zijn afgestemd binnen het casusoverleg bij het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden.

Ondermijning
In 2024 hebben 6 integrale controledagen plaatsgevonden, hierbij zijn in totaal 27 ondernemingen gecontroleerd. Aangetroffen misstanden varieerden van illegale bewoning in bedrijfspanden tot het aantreffen van gestolen voertuigen en personen waarbij mogelijk sprake is van arbeidsuitbuiting. Naast gemeentelijke handhavers en politie, hebben ook de Nederlandse Arbeidsinspectie, Douane, Stedin en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit deelgenomen. Op twee controledagen is gebruikgemaakt van detectiehonden van Het Twickelerveld.

Handhaving en politie hebben ook 30 zogenaamde ‘knock and talk’ gesprekken gevoerd met ondernemers op bedrijventerreinen. Deze gesprekken hebben als doel om de ondernemers bewuster te maken van de signalen van ondermijning en wat zij kunnen doen als zij dit in hun omgeving tegenkomen. Daarnaast vergroot het de zichtbaarheid van handhaving en politie op de bedrijventerreinen.

In 2024 zijn meerdere HEIT-controles uitgevoerd. Het ging hierbij om meerdere autobedrijven en prostitutiecontroles. Hierbij zijn o.a. milieuovertredingen en gebrekkige administratie geconstateerd. Bij de prostitutiecontroles is in totaal 9 keer bedrijfsmatige onvergunde prostitutie aangetroffen in woningen.
Op alle aangetroffen overtredingen is gehandhaafd door de gemeente of ketenpartners. Dit heeft o.a. geleid tot bestuurlijke waarschuwingen en tijdelijke sluitingen van woningen.

Er zijn in totaal 20 casussen behandeld in 2024. Dit betreft 15 langlopende casussen die vóór 2024 zijn gestart en vijf casussen die ín 2024 zijn gestart. In 2024 zijn 14 casussen afgerond, zes casussen lopen door in 2025. Van de afgeronde casuïstiek is in vijf gevallen het signaal ontkracht, er bleek na onderzoek geen sprake te zijn van ondermijning. In één geval waren er onvoldoende aanknopingspunten voor onderzoek. In de andere acht gevallen heeft handhaving plaatsgevonden door de ketenpartners. In drie gevallen heeft dit geleid tot een tijdelijke sluiting van het pand.
In 2024 zijn in totaal 177 signalen binnengekomen. Hiervan was 69% afkomstig van Meld Misdaad Anoniem, 8% via de gemeentelijke meldpunten, 18% van onze partners en 5% via andere wegen (bijv. mondelinge melding bij de handhavers).

De meest voorkomende thema’s in de signalen en casuïstiek waren drugs, onvergunde prostitutie en witwassen. Dit waren ook in 2023 de meest voorkomende thema’s.
Daarnaast hebben verschillende activiteiten op gebied van bewustwording en kennisvergroting plaatsgevonden. De leden van de buurtpreventie teams Wijk en Agent Samen (WAS) hebben een training gevolgd over het herkennen en melden van signalen van ondermijning. Voor hen in teven een e-learning ontwikkeld over dit onderwerp. Jongerenwerkers zijn getraind in het herkennen van ondermijning, jonge aanwas en online jongerenwerk. De trainingen en e-learning zijn gefinancierd door het RIEC Den Haag en in gezamenlijkheid met de gemeente georganiseerd.

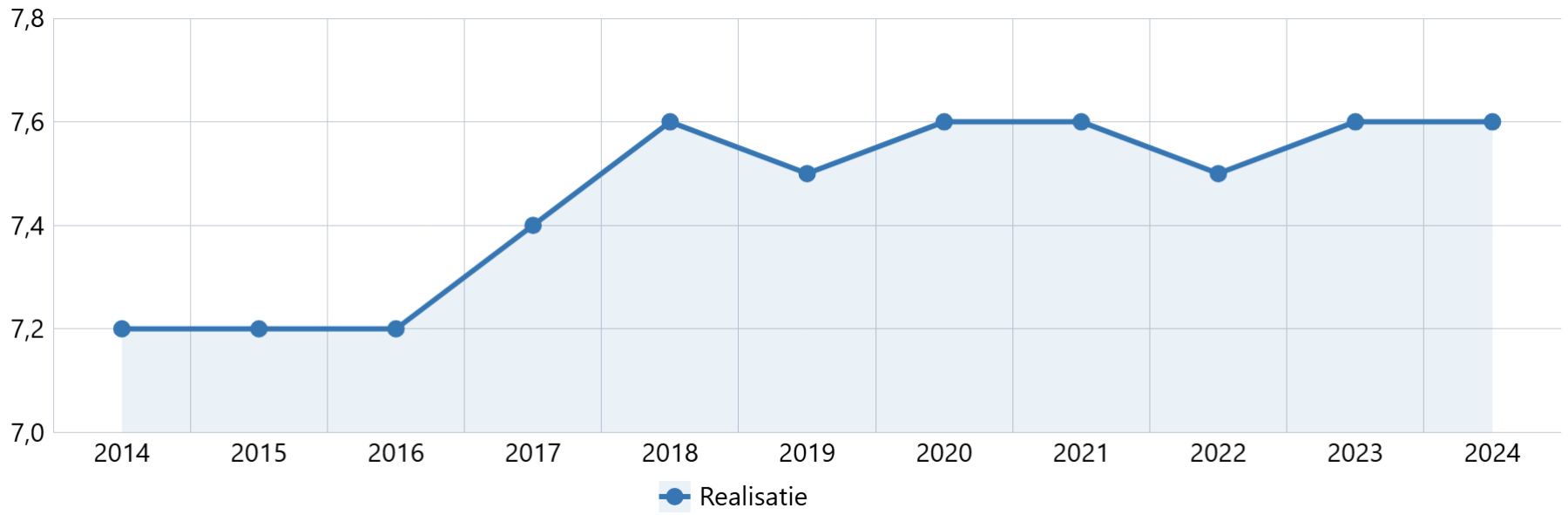
Intern zijn presentaties gegeven bij verschillende vakafdelingen om het bewustzijn over ondermijning te vergroten. Hierbij lag de focus op hoe de collega's ondermijning in hun eigen werk kunnen tegenkomen, en hoe zij daarmee om kunnen gaan.
Tijdens de Week van de Veiligheid is in samenwerking met de afdeling Economie een kleinschalige ondernemersbijeenkomst georganiseerd voor leden van de ondernemerscollectieven op de noordelijke bedrijventerreinen. Het hoofdthema was ondermijning en de rol van ondernemers in de signalering en aanpak

daarvan.
Daarnaast hebben de clusters Ondermijning en Bibob stands bemand op het door de regionale politie georganiseerde Ondermijningsfestival. Hierbij is informatie over de Zoetermeerse manier van werken gedeeld met aanwezige politiemedewerkers.
Er is een start gemaakt met het opstellen van beleid omtrent mensenhandel. Omdat dit beleid naast veiligheid ook het sociaal domein raakt, worden zij betrokken bij de invulling ervan.
De DPIA voor de aanpak ondermijning is in augustus vastgesteld door de toezichthouders. Hiermee is het werkproces ondermijning en de wijze van omgang met de privacy van betrokkenen geborgd.
Het dashboard ondermijning op zoetermeer.incijfers.nl is eind maart live gegaan. Hierin staan de cijfers over de gemeentelijke aanpak van ondermijning. Hiermee bieden wij inwoners inzicht in de geboekte resultaten. Vooralsnog wordt het dashboard jaarlijks geactualiseerd.

Crisisbeheersing
De negen gemeenten in Haaglanden werken intensief samen op het gebied van de gemeentelijke taken van crisisbeheersing. Hierbij worden planvorming en vakbekwaamheidsprogramma's gezamenlijk ontwikkeld en beheerd. In 2024 is een belangrijke mijlpaal bereikt met het afronden van het project Doorontwikkeling Bevolkingszorg. Met ingang van 1 juli zijn de gemeentelijke taken op het gebied van bevolkingszorg ondergebracht in een gemeenschappelijke organisatie. Door deze samenwerking zijn voordelen op het gebied van robuustheid, eenduidigheid en kosten bereikt. Een soortgelijk project is gestart om de gemeentelijke taken op het gebied van crisiscommunicatie door te ontwikkelen en meer aan te laten sluiten op de huidige verwachtingen van bestuur en samenleving.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer (Realisatie 2024)
Het rapportcijfer geeft aan in welke mate inwoners zich veilig voelen in de stad.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,4	7,4
Realisatie	7,6	7,6

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Na een daling in 2022 ten opzichte van 2021 is het cijfer voor het jaar 2024 gelijk aan dat in 2023. Hiervoor is geen directe aanleiding te noemen.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 5 Veiligheid	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)	**-56**	**0**	**0**	**200**	**144**
Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)	**-3.374**	**1**	**0**	**0**	**-3.372**
Behouden veiligheid in de stad (5.3)	**-17.912**	**1.240**	**0**	**0**	**-16.672**
TOTAAL PROGRAMMA	**-21.342**	**1.241**	**0**	**200**	**-19.901**

Financiën op hoofdlijnen

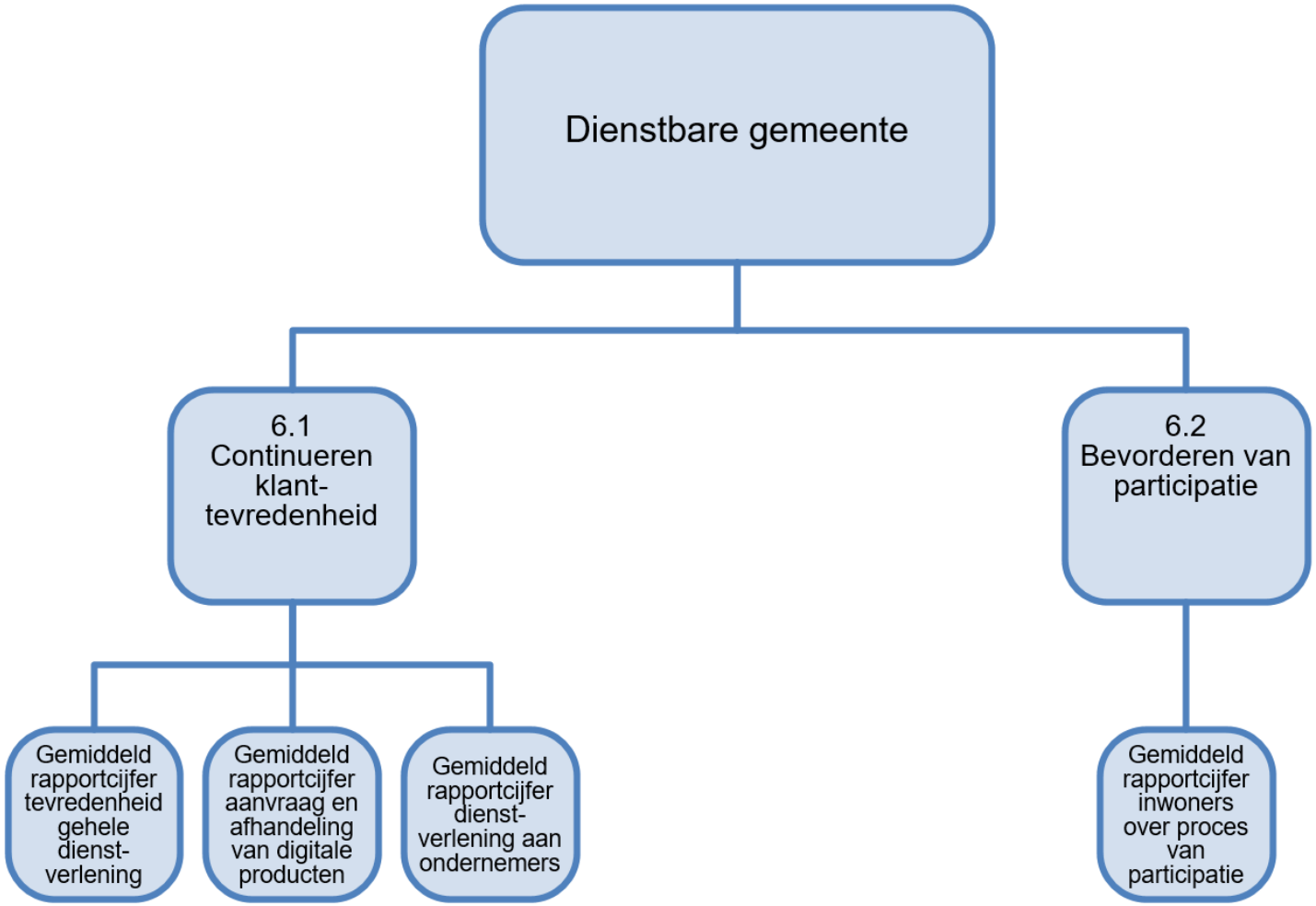
Doelstelling 5.1
Hier worden met name de kosten van de huisverboden op verantwoord.

Doelstelling 5.2
Om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te bevorderen en te behouden is in 2024 € 3,4 mln. uitgegeven met name de kosten voor de inzet van Boa's

Doelstelling 5.3
Om de veiligheid in de stad te waarborgen is in 2024 € 17,4 mln. uitgegeven. Dit betrof een bijdrage aan de de Veiligheidsregio Haaglanden, kosten in relatie tot de aanpak van radicalisering, extremisme en polarisatie, aanpak ondermijning en problematische jeugdgroepen. De inkomsten van € 1,1 mln. betreffen met name de van het Rijk verkregen middelen voor aanpak radicalisering

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Algemene doelstelling: Dienstbare gemeente

Dienstverlening is van ons allemaal. Zeg wat je doet en doe wat je zegt is ons motto. En we werken met servicenormen, zodat de verwachtingen helder zijn. We meten of we aan onze servicenormen voldoen en meten de kwaliteit door onze inwoners naar hun ervaring te vragen.

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Dienstverlening is van ons allemaal
In 2024 was de start van de zogenaamde paspoortpiek: de komende vier jaar zal het extra druk zijn aan de balies en aan de telefoon vanwege de identiteitsbewijzen. Dit heeft gelukkig minder invloed op dienstverlening gegeven dan vooraf gedacht. In juli is besloten om de balies ook op de maandag open te stellen voor het afhalen van identiteitsbewijzen. Daarmee is meer rust in de hal ontstaan. Ook de receptiebalie draagt bij aan een goede ontvangst van de inwoners.

Het feit dat je bij binnenkomst al bij een medewerker terecht kunt met vragen, wordt positief ervaren. De medewerkers achter de receptie hebben het afgelopen jaar meerdere complimenten gekregen. Helaas staat daar tegenover dat agressie en discriminatie aan de balies en aan de telefoon ook toeneemt. Wij doen hier altijd melding van en hebben afgelopen jaar drie keer een pandverbod opgelegd, omdat er herhaling plaats vond. Voor het meten van de kwaliteit van de dienstverlening hebben we een nieuwe manier (Klant in focus) ingevoerd. Door Klant in focus is het mogelijk om 24/7 reacties op de dienstverlening te ontvangen. Het werkt sinds juli 2024 voor de balies en de digitale dienstverlening, sinds oktober voor de website en zal in 2025 ook worden ingevoerd bij de telefonie. We hopen dit de komende jaren verder uit te breiden naar andere werkprocessen.

Verkiezingen
Op 6 juni 2024 waren de verkiezingen voor het Europees Parlement. Omdat de opkomst voor deze verkiezingen relatief laag is, hebben we ervoor gekozen om dit keer decentraal te tellen. Dat betekent dat de stembiljetten op de verkiezingsdag zowel op partij- als op kandidaatsniveau geteld zijn.

Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ondanks enkele opstartproblemen is de invoering succesvol verlopen. Het gebruik van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) verliep over het algemeen goed. Gedurende het jaar zijn verbeteringen doorgevoerd om de efficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening te verhogen.

Er is extra capaciteit ingezet bij de Omgevingsbalie. Hier werd goed gebruik van gemaakt zowel op afspraak als op vrije inloopmomenten. Er is prioriteit gegeven aan het verbeteren van de kwaliteit van de brieven die klanten in het proces ontvangen.

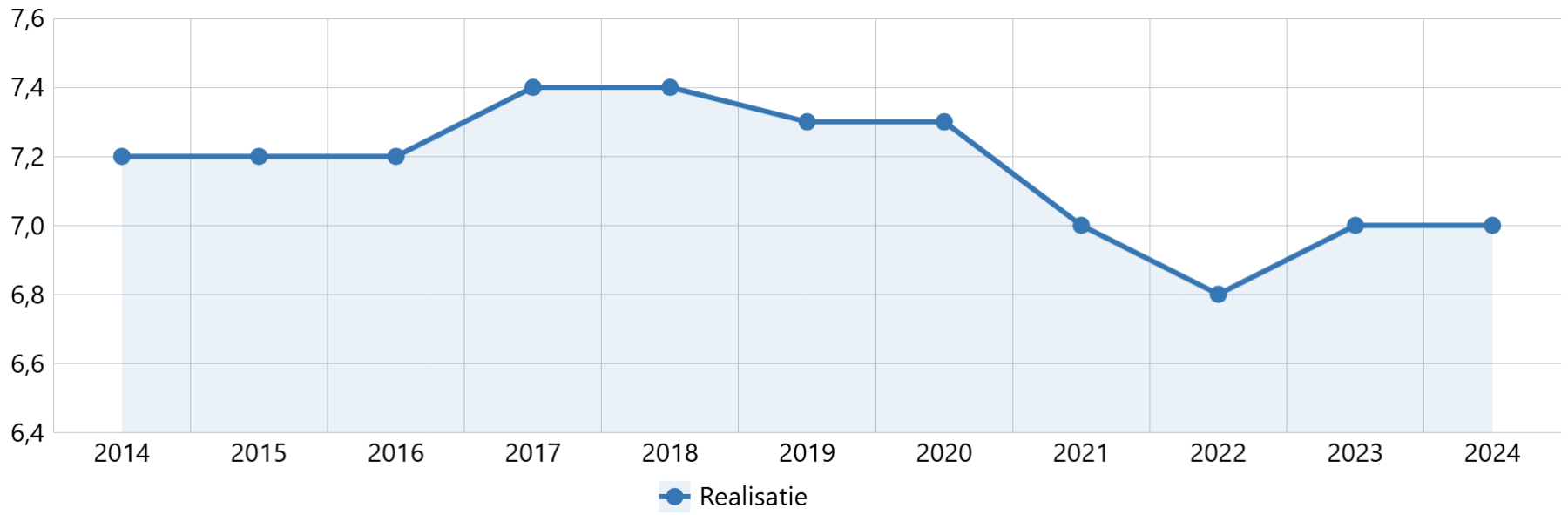
Met de invoering van de Omgevingswet is de fase van implementatie overgegaan in transitie. De Omgevingswet biedt nieuwe instrumenten om beleid te maken en uit te voeren, zoals het omgevingsprogramma en het omgevingsplan. Tijdens de transitiefase ligt de nadruk op de verdere ontwikkeling van deze instrumenten en het verbeteren van de dienstverlening. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet is automatisch een tijdelijk omgevingsplan ontstaan. Dit wordt in stappen omgezet naar een definitief omgevingsplan.

Begin 2024 is nieuwe software aangeschaft om dit proces te ondersteunen, omdat de beschikbare software niet voldeed. Dit zorgde voor enige vertraging, maar het proces ligt nu op schema om het plan zorgvuldig af te ronden.

Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening (Realisatie 2024)

De waardering voor de gehele dienstverlening van de gemeente gemeten in een rapportcijfer.
Bron: Stadspeiling

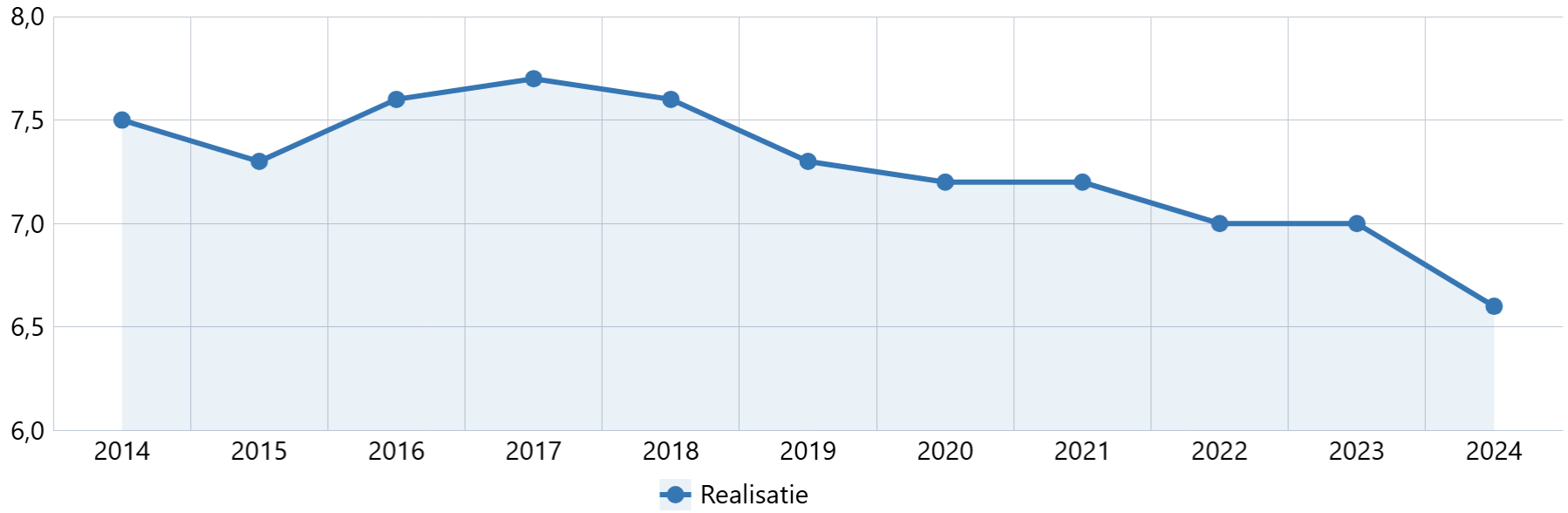
Type	2023	2024
Begroting	7,4	7,4
Realisatie	7,0	7,0

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het waarderingscijfer is gelijk gebleven.

Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten (Realisatie 2024)
De waardering voor de digitale dienstverlening van de gemeente gemeten in een rapportcijfer.
Bron: Klant in focus

Type	2023	2024
Begroting	7,3	7,3
Realisatie	7,0	6,6

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Er is gebruik gemaakt van een nieuwe manier van het meten van de kwaliteit (Klant in focus). Hierbij kunnen wij 24/7 reacties op de dienstverlening ontvangen. Uit de feedback kunnen we nog geen verklaring vinden voor de daling van het cijfer. Waar mogelijk passen wij doorgegeven verbeterpunten aan.

Gemiddeld rapportcijfer dienstverlening aan ondernemers (Realisatie 2024)
De waardering van de ondernemers voor de dienstverlening.
Bron: Ondernemerspeiling

Type	2023	2024
Begroting	6,9	6,9
Realisatie	6,2	6,6

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De gemeente voert elke twee jaar de ondernemingspeiling uit. De meest recente peiling vond plaats in 2024. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening uit die peiling is een 6,6. Het rapportcijfer in de peiling daarvoor (2022) was een 6,2. De waardering van de dienstverlening is dus gestegen met bijna een halve procent. Dat is een waardevolle verbetering.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

Inwoners waarderen participatieprocessen in 2024 gemiddeld met een 7. Dit blijkt uit de Stadspeiling van dit jaar. Dit is een stijging ten opzichte van 2023, toen onze inwoners participatieprocessen gemiddeld een 6,6 gaven. In 2022 was dit een 6.4. Het behaalde resultaat ligt precies in lijn met de verwachtingen en dat is voor het eerst sinds jaren.
In 2024 zijn de verbeterpunten die in 2023 zijn aangebracht, verder doorgevoerd. We zijn meer de wijken ingegaan om op straat met inwoners te spreken en hebben gebruik gemaakt van gemeentelijke locaties in de wijken voor bijeenkomsten. We hebben ook nieuwe vormen van participatie uitgeprobeerd. Zo is in 2024 de pilot burgerberaad gestart en afgerond. 150 inwoners hebben de gemeente voorwaarden meegegeven waaraan het nieuwe afvalbeleid moet voldoen. Verder is in 2024 het huidige participatiebeleid geëvalueerd onder inwoners, partners in de stad waarmee de gemeente op het gebied van participatie samenwerkt, medewerkers, college en gemeenteraad. Ook het burgerberaad is geëvalueerd onder deze groepen. De resultaten van de evaluaties worden verwerkt in de nieuwe kadernota Participatie 2025-2030 en de Participatieverordening 2025-2030.

Gemiddeld rapportcijfer inwoners over proces van participatie (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer voor het proces van participatie door respondenten van de Stadspeiling die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek aan participatieprocessen hebben deelgenomen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	6,9	7,0
Realisatie	6,6	7,0

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Sinds 2021 neemt de waardering voor de participatie toe. We organiseren de bijeenkomsten meer in de wijken, laten inwoners meedenken over de hele omgeving bij een nieuw project en gaan vaker de straat op om inwoners te vragen naar hun bijdrage. Er worden meer projecten via Doemeezoetermeer.nl gedeeld en deelname onder inwoners via dit platform is het afgelopen jaar met bijna 200% toegenomen.

Totalen per doelstelling
Bedragen x €1.000

Programma 6 Dienstverlening en participatie	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Continueren klanttevredenheid (6.1)	**-12.548**	**5.304**	**0**	**18**	**-7.226**
Bevorderen van de participatie (6.2)	**-6.719**	**46**	**0**	**0**	**-6.673**
TOTAAL PROGRAMMA	**-19.267**	**5.350**	**0**	**18**	**-13.899**

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 6.1

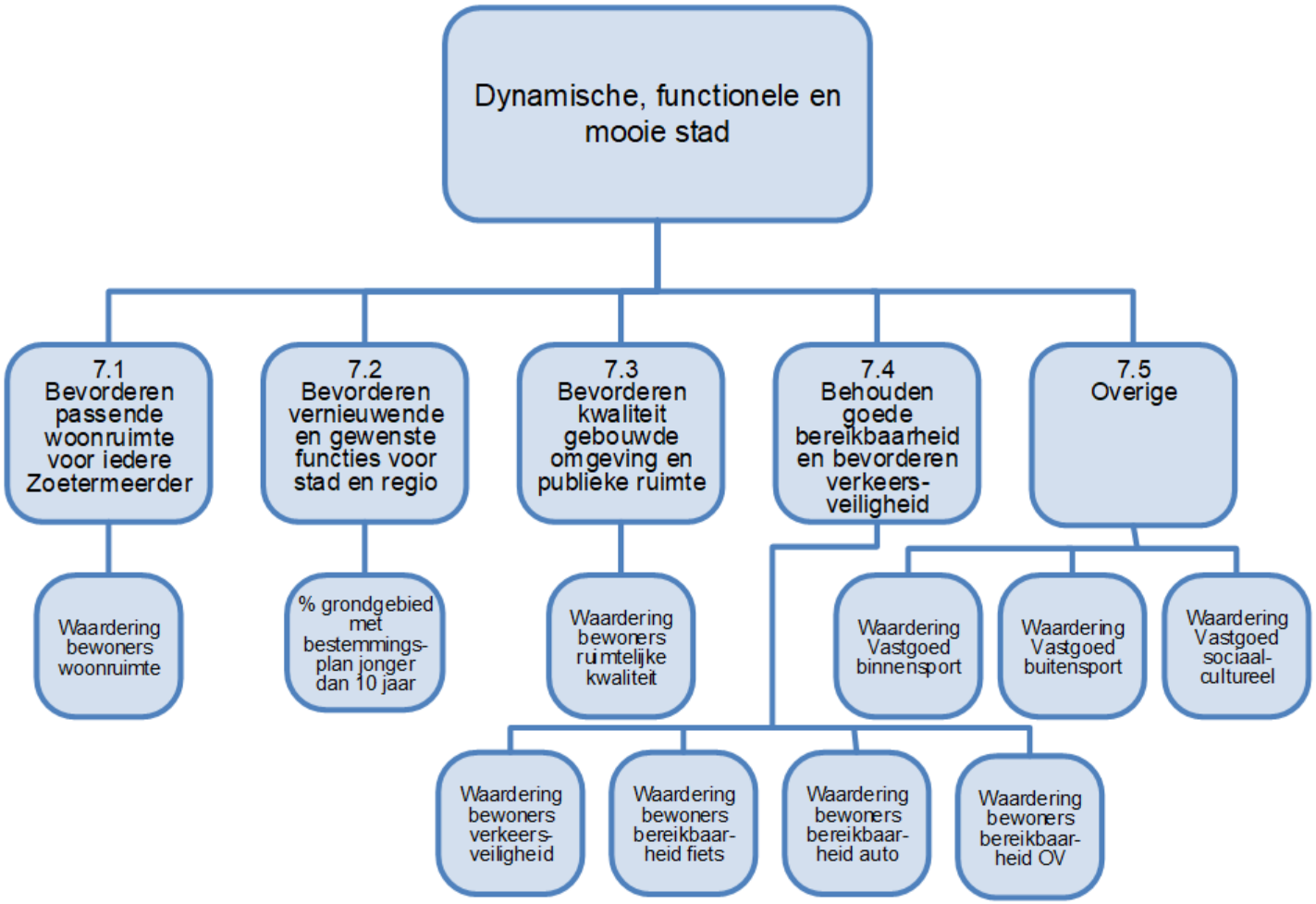
De inkomsten betreffen de legesinkomsten (€ 5,3 mln.)

Doelstelling 6.2

Onder de doelstelling *bevorderen van participatie* vallen de kosten voor raad, griffie en college. In 2024 is € 4,1 mln. besteed aan het college en bestuurlijke samenwerking en € 2,6 mln. aan de griffie en raad. De kosten voor participatie en burgerberaad vindt u terug onder Overzicht Overhead.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk jaarrekening/toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 7 Inrichting van de stad

Algemene doelstelling: Dynamische, functionele en mooie stad

Zoetermeer: Een dynamische, functionele en mooie stad

We willen een aantrekkelijke stad zijn om in te wonen. Daarom zorgen we voor voldoende woningen die passen bij de behoeften van verschillende mensen. We bouwen nieuwe huizen in Entree, de binnenstad en andere plekken. Kwaliteit, duurzaamheid, bereikbaarheid en woonaantrekkelijkheid zijn belangrijk. Ook is er ruimte nodig voor groen, water, werk, cultuur en onderwijs. We werken aan een ruimtelijke strategie om deze ruimte goed te benutten.

Speerpunten 2024:

1. Meer betaalbare en toekomstbestendige woningen: Door te focussen op betaalbare huur- en koopwoningen, wordt het voor meer mensen mogelijk om in Zoetermeer te wonen.
2. Duurzaamheid: De nadruk op duurzaamheid zorgt voor energiezuinige woningen en een groenere leefomgeving.
3. Verbeterde bereikbaarheid: Nieuwe verbindingen zoals de lightrail naar Rotterdam en snellere bus naar Leiden verbeteren de mobiliteit.
4. Gezonde leefomgeving: Het omgevingsbeleid zorgt voor duidelijke richtlijnen die bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving.
5. Regionale samenwerking: Door samen te werken met andere gemeenten wordt de regio als geheel sterker en toekomstbestendiger.

Deze maatregelen dragen bij aan een aantrekkelijke, leefbare en duurzame stad voor iedereen.

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

We streven naar een woningvoorraad die klaar is voor de toekomst en geschikt is voor elke doelgroep. Dit doen we door samen te werken met ontwikkelaars, bouwers, corporaties en zorgpartijen. Zo zorgen we ervoor dat iedereen een passende woning kan vinden, nu en in de toekomst. De volgende mijlpalen zijn in 2024 bereikt.

Nieuw Woonbeleid
In 2024 hebben we gewerkt aan het beleidsprogramma 'Woningbouw als Aanjager' en daarbij de volgende resultaten geboekt:

- Het participatievoorstel is vastgesteld en er zijn verschillende participatiebijeenkomsten georganiseerd.
- Het woningbehoefteonderzoek is afgerond.
- De contourennotitie is vastgesteld en besproken in de gemeenteraad.
- De voorbereiding van het Volkshuisvestingsprogramma is in volle gang.

Toekomstbestendige woningvoorraad
In 2024 is er onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de bestaande woningen, de noodzaak voor verduurzaming en de mogelijkheden voor aanpassingen zoals levensloopgeschikt maken, woningsplitsen, optoppen, aanbouwen en uitplinten. Dit onderzoek heeft verschillende uitdagingen in de wijken aan het licht gebracht. De mogelijkheden om hierop te sturen zijn opgenomen in het nieuwe Volkshuisvestingsprogramma.

Actief sturen op het Woningbouwprogramma
Sinds de vaststelling van het Woningbouwprogramma in 2017 streven we naar een jaarlijkse woningbouwproductie van gemiddeld 700 woningen. Hoewel de prognose voor 2025 een daling laat zien, verwachten we dat het gemiddelde aantal woningen per jaar in de periode 2025-2029 rond de 780 zal liggen. Voor de periode 2025-2038 staan er in totaal 9.984 woningen gepland. Per medio 2025 geldt een nieuw woonbeleid waarin de uitgangspunten voor de sturing op het woningbouwprogramma voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Formatie Wonen
Vanuit landelijk beleid en wet- en regelgeving komen er steeds meer taken op het beleidsterrein Wonen af. Ook de uitvoering van het Volkshuisvestingsprogramma brengt extra taken met zich mee. In het afgelopen jaar is de tijdelijke extra budgettaire ruimte gebruikt om een adviseur Wonen in te huren die ons heeft versterkt bij de werkzaamheden. Er wordt in kaart gebracht hoe de opgaven voor Wonen zich verhouden tot het beschikbare aantal fte's, met als doel dat de gemeente in 2025 en verder beschikt over een toekomstbestendig team Wonen.

Seniorenmakelaar
Dankzij de inzet van de seniorenmakelaar zijn 44 seniorenhuishoudens verhuisd naar een gelijkvloerse woning. Hierdoor zijn 44 grote sociale huurwoningen vrijgekomen voor gezinnen. Door de toenemende vraag naar de diensten van de seniorenmakelaar is in oktober 2024 een tweede seniorenmakelaar gestart.

Dakenaanpak
In 2024 is de ‘Aanpak multifunctionele daken Zoetermeer’ gestart om ongebruikte daken te benutten voor natuur, waterberging, energieopwekking en recreatie. Belangrijke resultaten zijn:

- Een collectieve inkoopactie voor groene schuurdaken in Rokkeveen (ongeveer 25 daken vergroend).
- Het Dakenfestival Binnenstad Zoetermeer om de bewustwording te vergroten.
- Een aanpak voor het optoppen van wooncomplexen, met subsidie van de provincie.

Taakstelling voor huisvesting vergunninghouders
In 2024 bestond de taakstelling voor de eerste helft uit 121 personen en voor de tweede helft uit 123 personen.

- De achterstand die was ontstaan door het niet behalen van de taakstelling in de tweede helft van 2023, is in 2024 ingehaald mede dankzij de inspanningen van de corporaties.
- In de eerste helft van 2024 is de wettelijke taakstelling gerealiseerd.
- De taakstelling voor de tweede helft van 2024 is niet gehaald. Er resteert een taakstelling van 68 personen die in 2025 geplaatst moeten worden, naast de taakstelling voor 2025 zelf.

- Om te voldoen aan de vraag van de tweede helft van 2024 en de toekomstige vraag, hebben de gemeente en corporaties gezamenlijk besloten om de samenwerking te versterken. De gemeente verkent nieuwe en al onderzochte mogelijkheden voor huisvesting. Er wordt onder meer gekeken naar een doorstroomlocatie voor meerdere doelgroepen, waaronder spoedzoekers.

Aanvragen urgentieverklaringen
In 2024 heeft de dienstverlening voor urgentieverklaringen opnieuw een andere inrichting gekregen. Dit komt doordat het capaciteitsgebrek binnen de gemeente is opgelost, waardoor het faciliteren van de Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer (TUZ) beter verloopt. De samenwerking met een externe partij voor het uitvoeren van de intakes heeft ervoor gezorgd dat er minder formele urgentieaanvragen worden ingediend. Echter, wanneer er wel een aanvraag wordt ingediend, is deze vaak kansrijk. Tijdens de intake wordt namelijk al een advies gegeven, waardoor het aantal formele aanvragen is afgenomen. Aanvragers hoeven hierdoor niet meer een formele aanvraag te doen om te weten of hun aanvraag kans van slagen heeft.

In totaal zijn er in 2024 292 kans-adviesgesprekken gevoerd. Op basis hiervan zijn 54 aanvragen in behandeling genomen. Hiervan zijn er 21 afgewezen, 6 aanvragen waren eind 2024 nog in behandeling en er zijn geen aanvragen ingetrokken.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Soc/med incl. verlengingen	262	283	284	206	188	143	65	39*
Herstructureringsurgenties	230	270	189	11	0**	0**	0**	15***
Totaal	492	553	473	217	188	143	65	54

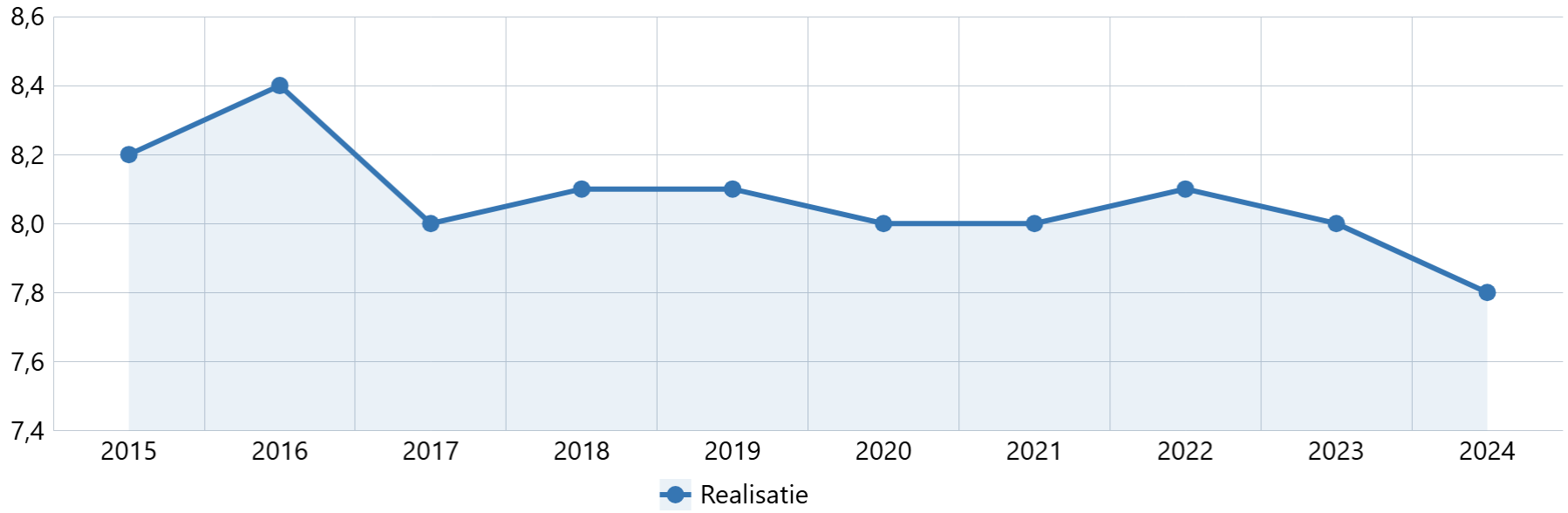
* Net als in 2023 zorgt een striktere toetsing op basis van de Huisvestingsverordening en de beleidsregel Urgentieverklaringen voor minder afgegeven urgenties. Dit is een direct gevolg van de woningnood, waardoor een strengere toets noodzakelijk is voor een eerlijke verdeling ten opzichte van de reguliere woningzoekenden.

** De herstructureringsurgentie wordt verleend aan bewoners in het actiegebied om woonruimte vrij te maken voor sloop of renovatie. Wanneer deze situatie niet van toepassing is, zoals in de periode 2021 tot en met 2023, wordt er geen urgentie toegekend.

*** In 2024 zijn er 15 urgenties verstrekt voor sloopwoningen van De Goede Woning, die gepland staan voor 2025.

Waardering bewoners woonruimte (Realisatie 2024)
Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers)
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,0	7,8

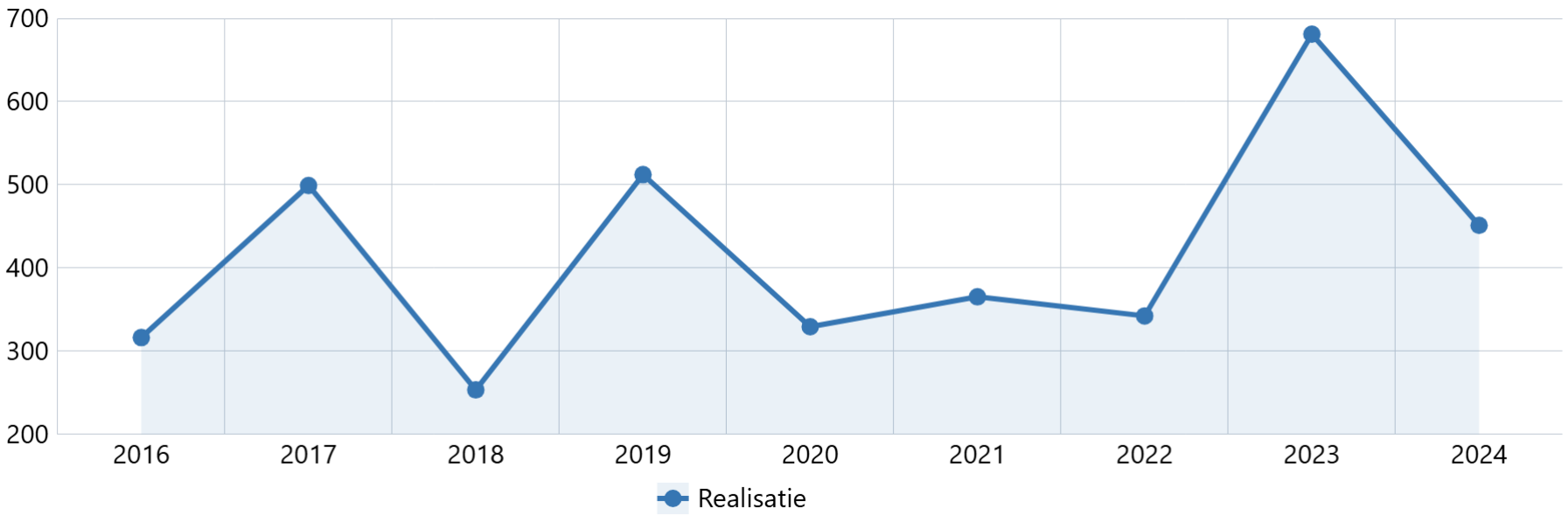

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In 2024 geven huishoudens hun woning gemiddeld een 7,8, de laagste waardering sinds 2014. Opvallend is het grote verschil tussen eigenaren en huurders van eengezinswoningen. Over het algemeen is er in Zoetermeer sprake van woningnood en onderhoudsachterstanden in sommige wijken. Een mogelijke verklaring voor de verschillen is dat kopers hun woning makkelijker kunnen aanpassen aan hun wensen dan huurders.

Aantal op te leveren woningen per jaar (Realisatie 2024)

Het aantal per jaar bij te bouwen woningen (minimaal 700 woningen).
Bron: Woningbouwmonitor 24 januari 2024

Type	2023	2024
Begroting	701	701
Realisatie	681	451

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In 2024 was het plan om 422 woningen te bouwen, wat lager is dan de doelstelling van gemiddeld 700 woningen per jaar. Via de projecten zijn er uiteindelijk in dat jaar 376 woningen gerealiseerd. De overige 46 woningen zijn doorgeschoven naar 2025. Daarnaast zijn er via de reguliere vergunningprocedure 75 woningen aangevraagd en opgeleverd, waardoor het totaal aantal opgeleverde woningen in 2024 op 451 komt.

Motie 2105-15: Aan het jaarverslag een overzicht van de Zoetermeerse woningen toevoegen met een indeling in categorieën

Bij de afdoening van Motie 2105-15 is voorgesteld om de beschikbare informatie over de woningvoorraad van Zoetermeer in categorieën te presenteren. Eind 2024 bestaat deze uit:

Koopwoningen	33.147 (57%)
Huurwoningen van corporaties	19.887 (34%)
Overige huurwoningen	4.996 (9%)
Totaal	58.030

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Onze ambities vragen om een divers en hoogwaardig voorzieningenniveau. Dit betekent functies die inspelen op maatschappelijke behoeften of aanvullend zijn binnen de regio. Onderwijs, zorg, welzijn, cultuur en sport moeten van hoog niveau blijven en goed aansluiten bij de behoeften van de stad. We ontwikkelen niet altijd zelf initiatieven of projecten, maar faciliteren maatschappelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk om kansen optimaal te benutten. De volgende mijlpalen zijn in 2024 bereikt.

Programma Entree

- Er is gewerkt aan de doorstart van Entree onder de Omgevingswet. Belangrijke documenten zoals het Omgevingsprogramma en de Ontwikkelvisie zijn in concept afgerond.
- De raad heeft in juli een herprogrammering van Entree vastgesteld, met een woonprogramma van 6.250 - 7.250 woningen.
- De looptijd van de anterieure overeenkomsten met verschillende grondeigenaren is verlengd en in oktober is ook een addendum getekend met De Raad Bouw.
- Het project Terra Nova is, met behulp van de inzet van de Startbouwimpuls (SBI-subsidie, in oktober gestart met een programma van 400 middenhuur woningen.
- We hebben in maart en juni een voorkeursrecht gevestigd op bepaalde plots om meer regie te krijgen.
- Er zijn gesprekken gevoerd over de nieuwe locatie van mboRijnland bij station Zoetermeer.
- Vanaf juni is verder gewerkt aan de uitwerking van de varianten en de subsidiestrategie voor het Stationsgebied Zoetermeer.

Programma Binnenstad

- De toekenning van de Woningbouwimpuls subsidie, naast de mobiliteitssubsidie, voor de versnelling van de woningbouw in de Binnenstad door het Rijk.
- Het afronden van de mobiliteitsstrategie, inclusief analyse en onderzoeken.
- De vaststelling van het participatievoorstel beeldkwaliteitsplan Binnenstad, waardoor uitvoering kan beginnen.

- Onderzoeken en plannen van aanpak voor inzicht in de ondergrondse infrastructuur, inclusief een masterplan riolering en een plan van aanpak voor de energietransitie.
- De uitvoering van het plan van aanpak placemaking, met activiteiten zoals het gat in de Markt, Binnenstad netwerkbijeenkomsten en het grote zomer dakenfestival.
- De positieve afronding van de aanbesteding van het project Centraal Park, de start van de sloop van Engelandlaan 270 en Delfse wallen. Er zijn momenteel zes projecten in uitvoering, met communicatie en omgevingsmanagement centraal in de Binnenstad.
- De afronding van de haalbaarheidsfase Markt 10 (2.0) en goedkeuring door de raad. De uitvoeringsfase is gestart met de voorbereiding voor de aanbesteding.

Wijkaanpak Meerzicht en Buytenwegh

- Het ontwikkelperspectief Meer voor Meerzicht 2035 is opgesteld en in december ter besluitvorming aan de raad aangeboden.
- Een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse is opgeleverd ter onderbouwing van het plan Meerzicht 2035.
- Voor project 1 binnen de gebiedsontwikkeling Hart van Meerzicht is een intentieovereenkomst gesloten met de eigenaar.
- Het project 'Preventie in de praktijk' is volop in uitvoering, met hulp aan de eerste bewoners en ongeveer twintig aangemelde casussen.
- De wijkverkenning van Buytenwegh is uitgevoerd, waarbij 616 huishoudens zijn bereikt, wat ruim 10% van de huishoudens in de wijk vertegenwoordigt. Er zijn in totaal 230 huis-aan-huisgesprekken gevoerd en 370 onlinereacties ontvangen. Daarnaast hebben 1072 mensen de website van Samen Buytenwegh bezocht, waarvan 624 in het Nederlands, 174 in het Engels en 27 in het Arabisch. Als afsluiting van de inwonersconsultatie is er een inloopavond georganiseerd die goed werd bezocht, met iets meer dan 100 aanwezigen. De analyse van de inbreng van inwoners en andere onderzoeken over Buytenwegh is gestart in december en liep tot februari 2025.

Project Stationsgebied

- Er is gewerkt aan de projectanalyse van het stationsgebied, wat leidde tot nieuwe inzichten in de samenhang met het woonprogramma in het Entreegebied.
- Er is een inventarisatie gemaakt van verkregen subsidies en bijbehorende cofinanciering, wat resulteerde in een subsidiestrategie voor de financiering van de deelprojecten.
- In samenwerking met OV-stakeholders zijn diverse inrichtingsvarianten voor het stationsgebied uitgewerkt, inclusief de positie van een busplatform en de integratie van de Nelson Mandelabrug.
- In de tweede helft van 2024 heeft een ingenieursbureau onderzoek gedaan naar herstelwerkzaamheden voor de Nelson Mandelabrug, inclusief doorlooptijden en investeringskosten.

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Kwaliteit speelt een cruciale rol bij elke ruimtelijke ontwikkeling en het aanpakken van onze uitdagingen. Een optimale mix van diversiteit, functionaliteit en

kwaliteit kan alleen worden bereikt als nieuwe projecten uniek zijn en goed aansluiten bij hun omgeving. Onze uitdagingen beperken zich niet tot de gemeentegrens, maar zijn vaak regionaal of zelfs groter van aard. De volgende mijlpalen zijn in 2024 bereikt.

Belangrijke stappen in ruimtelijke ordening in Nederland
In 2024 zijn er belangrijke stappen gezet op het gebied van ruimtelijke ordening in Nederland. Op 21 juni 2024 heeft het rijk het voorontwerp van de Nota Ruimte naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze nieuwe Nota Ruimte biedt een langetermijnvisie op de ruimtelijke inrichting van Nederland en markeert een hernieuwde regie van het rijk in de ruimtelijke ordening. De Nota Ruimte doet uitspraken over woningbouw, landbouw, natuur, Defensie, waterveiligheid, het energienetwerk en de economie. Deze uitspraken zijn ook van toepassing op Zoetermeer. De samenwerking met provincies, gemeenten en waterschappen levert belangrijke bouwstenen voor de Nota Ruimte over de inpassing van de nationale opgaven op hun eigen grondgebied.

Provinciale koers van Zuid-Holland
De provincie Zuid-Holland heeft met het 'Ruimtelijk Voorstel' een nieuwe koers voor de verdeling van de ruimte in de provincie gepresenteerd. Dit voorstel, dat op 6 maart 2024 door Provinciale Staten is vastgesteld, dient als strategisch kader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en is in april 2024 aan het rijk aangeboden.

Samenwerking binnen de regio Haaglanden
Binnen de Haagse regio is de samenwerking verder versterkt met de publicatie van het document ‘Ruimtelijke Puzzel — Handreiking Haagse Regio’. Deze handreiking, die de sterke punten en uitdagingen van de regio beschrijft, is goed ontvangen en zal naar verwachting worden meegenomen bij het opstellen van de nieuwe Nota Ruimte. Dit document vormt tevens de basis voor verdere samenwerking in de regio, waarbij in 2025 gezamenlijk de grootste dilemma’s zullen worden uitgewerkt.

De regionale Bestuurlijke Tafel Wonen heeft als doel een beter functionerende regionale woningmarkt. Deze samenwerking richt zich onder andere op de woonruimteverdeling. Voor de toewijzing van huurwoningen onder de liberalisatiegrens, en in twee gemeenten voor toewijzing van middenhuurwoningen, voeren zij via de huisvestingsverordening eenzelfde beleid. De betrokken gemeenten zijn: Delft, 's-Gravenhage, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. De gemeenten betrekken Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH) en Samenwerkende Huurdersorganisatie Haaglanden (SHH) bij hun overleg.

Extra formatie Milieu en duurzaamheid
Milieukwaliteit en duurzaamheid versterken de woonaantrekkelijkheid van de stad en zijn essentieel voor de ambities in de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040. We moeten toekomstige wettelijke taken voorbereiden en uitvoeren, vooral met de komst van de Omgevingswet en de maatschappelijke discussie hierover.

Vanaf half 2024 is een aanvulling van 2,5 fte goedgekeurd: 1 fte voor Bodem, water en ondergrond, 0,5 fte voor Gezondheid: luchtkwaliteit, geluid, straling, externe veiligheid
en 1 fte voor Klimaatadaptatie & circulaire economie. Dankzij deze extra fte's konden we onze basistaken verrichten op het gebied van:

- Beheer en bescherming van bodem, water en ondergrond
- Monitoren en verbeteren van luchtkwaliteit, beheersen van geluidsoverlast, reguleren van straling en waarborgen van externe veiligheid

- Bevorderen van klimaatadaptatie en verkennen van circulaire economie

Met deze extra capaciteit hebben we de kwaliteit van onze advisering en beleidsvorming verbeterd en zijn we beter voorbereid op toekomstige uitdagingen en wettelijke verplichtingen. De extra fte's blijven nodig om onze doelen te realiseren en te voldoen aan de groeiende eisen op het gebied van milieu en duurzaamheid.

Waardering bewoners ruimtelijke kwaliteit (Realisatie 2024)
De waardering van de bewoners gemeten op basis van een vaste vragenreeks in de Stadspeiling.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	76%	76%
Realisatie		75%

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Met een resultaat van 75% is het streefcijfer voor 2024 (76%) net niet gehaald. Deze meetfactor wordt tweejaarlijks gemeten. In 2022 was het resultaat ook 75%.

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Bereikbaarheid, leefomgevingskwaliteit en verkeersveiligheid zijn belangrijke thema's. De komende jaren werken we aan duurzame oplossingen om de stad beter bereikbaar en veiliger te maken. We zorgen voor goede verbindingen met de regio en denken aan alle verkeersdeelnemers. De volgende mijlpalen zijn in 2024 bereikt.

Regionale samenwerking
In 2024 hebben we intensief samengewerkt met diverse partners aan onze mobiliteitsopgaven, zoals de busverbinding Leiden-Zoetermeer en de OV- en fietsverbindingen Zoetermeer-Rotterdam. Onze partners zijn onder andere MRDH, Verstedelijkingsalliantie, NOVEX, MoVe, NS, Prorail en Bereik!

- Binnen MRDH hebben we gewerkt aan de mobiliteitsvisie 2050, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid.
- We hebben doorgewerkt aan de Metropolitane Fietsroute Zoetermeer-Rotterdam.
- Zoetermeer neemt deel aan regionale overleggen van wegbeheerders, zoals Bereik!, om hinder voor reizigers te beperken door goede afstemming van wegwerkzaamheden en evenementen.
- Via programma MOVE werken we samen met regionale partners aan de doorontwikkeling van lijn 400 (LeiZo). In 2024 is de verkenning afgerond en het voorkeursalternatief is een snelle busverbinding die in de toekomst wordt verlengd naar het Bioscience park in Leiden, station Zoetermeer en Lansingerland-Zoetermeer. De raad is geïnformeerd over het eindresultaat van de verkenning.
- De verkenning voor een toekomstbestendige Krakeling is gestart. Een breed onderzoek moet inzicht geven in de oorzaken en verbeteringen om de potentie van de Krakeling te benutten. Dit resulteert in verschillende voorkeursvarianten voor verdere uitwerking.

Mobiliteitsvisie
Mobiliteit is een cruciaal onderdeel van de Ruimtelijke Strategie 2040.

- In 2024 hebben we gewerkt aan de Ruimtelijke Strategie op het gebied van mobiliteit. Belangrijke thema's hierbij waren de verdeling van mobiliteitsruimte, mobiliteitsnormen, verbetering van voet- en fietsnetwerken, en verlaging van snelheden.
- Daarnaast hebben we gewerkt aan de vervanging van de Mobiliteitsvisie 2030. Door de komst van de Omgevingswet moet deze visie worden opgenomen in een thematisch omgevingsprogramma.

Verkeersveiligheid
In 2024 hebben we de verkeersveiligheid op verschillende plekken verbeterd:

- Bij de kruispunten Amerikaweg/Vorstiusrode, Aziëweg/Wallendreef en Oranjelaan/Dr. J.W. Paltelaan/Willem de Zwijgerlaan/Nassaulaan zijn traditionele verkeerslichten vervangen door slimme verkeerslichten. Voor fietsers zijn extra voorzieningen aangebracht zoals wachttijdvoorspellers en detectielussen.
- Bij de drukke oversteek Willem Dreeslaan/Schipluidenpad zijn de verkeerslichten vervangen en is verwegdetectie voor fietsers toegevoegd, waardoor de wachttijd voor fietsers is verkort.
- Het kruispunt Velddreef/Tochtpad is aangepast om het zicht op fietsers te verbeteren. De fietsoversteek is aangepast en bromfietsdrempels zijn korter en steiler gemaakt om de snelheid van (brom)fietsers te verlagen.

Rondom scholen wordt de verkeersveiligheid op verschillende manieren verbeterd:

- Jaarlijks worden fietsverkeersexamens voor leerlingen uit groep 7 en 8 georganiseerd.
- Met het project School op Seef leren basisschoolleerlingen zich veilig en verantwoord te gedragen in het verkeer.

- Campagnes zoals "Wij gaan weer naar school", "Zet je licht aan", "Mono" en "BOB" helpen het aantal verkeersslachtoffers te verminderen.

Bereikbaarheid fiets

- Metropolitane Fietsroute (MFR) Zoetermeer-Rotterdam: In 2024 is de hellingbaan bij Lansingerland door de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) als "complex" aangemerkt. Hierdoor hebben we meer tijd gekregen om deze te realiseren. De overige delen van de MFR moeten in 2026 gereed zijn.
- Beste grote fietsgemeente 2024: We zijn uitgeroepen tot beste grote fietsgemeente van 2024. Onze score is verbeterd van 3,81 in 2022 naar 4,02.
- Rokkeveen en HagaZiekenhuis Zoetermeer: De onderzoeken naar de bereikbaarheid zijn in 2024 gestart en lopen door in 2025.

Monitoring parkeerdruk

- We monitoren de parkeerdruk in de stad en sturen bij waar nodig. Bij projecten en reconstructies wordt parkeerdruk meegenomen om de leefbaarheid te verbeteren.
- Voor het centrumgebied is een parkeerbalans opgesteld om de invloed van nieuwbouwprojecten op parkeren te berekenen en monitoren. Deze wordt regelmatig bijgewerkt om parkeerproblemen te voorkomen.
- Het parkeerterrein bij winkelcentrum De Leyens is geoptimaliseerd en heringericht in 2024 op basis van een parkeeronderzoek.

Pilot buurtvervoer
In de eerste helft van 2024 hebben we samen met busvervoerder EBS een verzorgingsgebied voor de pilot bepaald en een programma van eisen opgesteld. We hebben ook met MRDH gesproken over subsidiëring. De pilot voldoet aan de beleidslijn Maatwerkvoer Mmmove!, maar deze loopt in 2025 af, waardoor de subsidieregeling stopt en ons tweejarige pilot nog niet kan starten. We onderzoeken ook andere opties om de bereikbaarheid te verbeteren, zoals samenwerking met de regiotaxi.

Nachtbus

- Vanaf de nacht van 9 op 10 februari is de nachtbus (lijn 800) weer actief, uitgevoerd door een private vervoerder met beveiliging.
- Vanaf de nacht van 26 op 27 april rijdt de nachtbus van HTM (N6) tussen Den Haag en Zoetermeer weer als onderdeel van de reguliere concessie.

Waardering verkeersveiligheid (Realisatie 2024)
Gemiddeld algemeen rapportcijfer ten aanzien van de tevredenheid over de verkeersveiligheid op buurtniveau door respondenten van de Stadspeiling (18+).
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,5	7,5
Realisatie		6,7

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Met een score van 6,7 hebben we het doel van 7,5 niet bereikt. Ondanks educatieve programma's en infrastructurele maatregelen zien we een stijgende lijn in het aantal verkeersslachtoffers binnen Zoetermeer.

Waardering bereikbaarheid auto (Realisatie 2024)

Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per auto van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,7	7,7
Realisatie		7,9

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Met een score van 7,9 hebben we ons doel van 7,7 behaald. Zoetermeer staat bekend om zijn goede bereikbaarheid per auto. Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd.

Waardering bereikbaarheid fiets (Realisatie 2024)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer van de bereikbaarheid per fiets binnen Zoetermeer.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	8,1	8,1
Realisatie		8,3

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Met een score van 8,3 hebben we ons doel van 8,1 behaald. Het fietsnetwerk binnen Zoetermeer wordt hoog gewaardeerd en we zijn in 2024 opnieuw uitgeroepen tot beste grote fietsstad. Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd.

Waardering bereikbaarheid ov (Realisatie 2024)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer door respondenten van de Stadspeiling (18+). Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,5	7,5
Realisatie		7,1

Toelichting:
Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Met een score van 7,1 hebben we ons doel van 7,5 niet gehaald. De gevolgen van de coronacrisis en de daaropvolgende personeelsproblemen binnen het openbaar vervoer zorgen ervoor dat het openbaar vervoer nog niet functioneert zoals voor de coronacrisis. Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd.

Doelstelling 7.5 Overige

In ons gemeentelijk vastgoed vinden we het belangrijk dat er activiteiten plaatsvinden die bijdragen aan onze doelen, zoals onderwijs, sport, sociale en culturele activiteiten, en ambtelijke huisvesting. Het is essentieel dat de gebouwen van goede kwaliteit zijn en goed verspreid over de stad. Bij langdurige leegstand worden gebouwen verkocht. Voor maatschappelijke huisvestingsvragen waarvoor geen passende ruimte beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en toegankelijkheid van de gebouwen zijn speerpunten.

De volgende mijlpalen zijn in 2024 bereikt:

- Het nieuwe zwembad ‘de Watergeus’ is opgeleverd en in gebruik genomen.
- In de Veur is gestart met het renoveren van het zwembad. De bouwkundige werkzaamheden zijn eind 2024 afgerond.
- Vooruitlopend op de investeringsagenda sport zijn vier natuurgrasvelden bij de voetbalverenigingen vervangen door kunstgras.
- In 2024 is er gewerkt aan de investeringsagenda Sport, welke aan het eind van het jaar is aangeleverd bij de gemeenteraad voor besluitvorming.

Waardering Vastgoed binnensport (Realisatie 2024)
Het percentage heeft betrekking op het minimaal landelijk gemiddelde %.
Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2023	2024
Begroting	81%	81%
Realisatie	66%	

Toelichting:
Doel gehaald: Niet van toepassing.
Toelichting: De waarderingscijfers voor Binnensport, Buitensport en Sociaal-cultureel worden niet meer apart gemeten. Dit komt door het lage aantal respondenten en de nieuwe methode van het klanttevredenheidsonderzoek. We voeren om de twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uit. Hierdoor zijn er geen gegevens beschikbaar over de realisatie in 2024.

Waardering Vastgoed buitensport (Realisatie 2024)

Het percentage heeft betrekking op het minimaal landelijk gemiddelde %.
Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2023	2024
Begroting	81,0%	81,0%
Realisatie	66,0%	

Toelichting:
Doel gehaald: Niet van toepassing.
Toelichting: De waarderingscijfers voor Binnensport, Buitensport en Sociaal-cultureel worden niet meer apart gemeten. Dit komt door het lage aantal respondenten en de nieuwe methode van het klanttevredenheidsonderzoek. We voeren om de twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uit. Hierdoor zijn er geen gegevens beschikbaar over de realisatie in 2024.

Waardering Vastgoed sociaal-cultureel (Realisatie 2024)

Het percentage heeft betrekking op het minimaal landelijk gemiddelde %.
Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2023	2024
Begroting	81,0%	81,0%
Realisatie	66,0%	

Doel gehaald: Niet van toepassing.
Toelichting: De waarderingscijfers voor Binnensport, Buitensport en Sociaal-cultureel worden niet meer apart gemeten. Dit komt door het lage aantal respondenten en de nieuwe methode van het klanttevredenheidsonderzoek. We voeren om de twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uit. Hierdoor zijn er geen gegevens beschikbaar over de realisatie in 2024.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 7 Inrichting van de stad	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)	**-1.847**	**636**	**0**	**0**	**-1.211**
Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)	**-30.555**	**24.278**	**-18.273**	**18.733**	**-5.817**
Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)	**-1.845**	**0**	**0**	**0**	**-1.845**
Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)	**-1.093**	**92**	**0**	**31**	**-969**
Overige (7.5)	**-3.603**	**1.182**	**0**	**0**	**-2.421**
TOTAAL PROGRAMMA	**-38.943**	**26.189**	**-18.273**	**18.764**	**-12.263**

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 7.1
De uitgaven voor wonen van ongeveer € 1,8 mln. werden met name ingezet voor de uitvoerings- en beleidstaken voor wonen (inclusief de Bestuurlijke Tafel

Wonen Haaglanden en woonwagenhuisvesting). Hier staat een opbrengst van € 0,6 mln. (standplaatsenvergoeding, aandeel overige gemeenten Bestuurlijke Tafel Wonen en bijdrage woningcorporaties) tegenover.

Doelstelling 7.2
De uitgegeven gelden voor vernieuwing hadden vooral betrekking op grondexploitaties (€ 26 mln. lasten en baten), uitgaven diverse gebiedsontwikkelingen zoals de Binnenstad € 1,1 mln. en de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 (€ 2,8 mln.). In 2024 is € 5 mln. afgeboekt op de Entree. De inkomsten uit incidentele verkopen, huren en pachten bedragen € 3,3 mln. en daar tegenoverstaande kosten € 2,9 mln.

Doelstelling 7.3
De uitgaven voor ruimtelijke ordening van € 1,8 mln. werden voor het grootste deel gedaan voor de personele inzet op het gebied van welstand en ruimtelijke ordening.

Doelstelling 7.4
De uitgaven voor verkeer van € 1,1 mln. zijn gedaan voor verkeer en de OV-schaalsprong.

Doelstelling 7.5
De overige uitgaven van € 3,6 mln. en € 1,2 mln. inkomsten betreffen met name de exploitatie van de commerciële panden van de vastgoedportefeuille en overhead.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Overhead

Algemene doelstelling

In het programma Overhead zijn de baten en lasten van de overhead van de gemeentelijke organisatie opgenomen. Dit omvat financiën en control, personeel en organisatie, informatievoorziening en automatisering, juridische aangelegenheden en bestuursondersteuning, facilitaire zaken en huisvesting, communicatie, concerncontrol en alle leidinggevenden met de bijbehorende ondersteuning.

Geraamde lasten van de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale geraamde lasten, exclusief stortingen in de reserves (Realisatie 2024)
Bron: Key2Financiën

Type	2023	2024
Begroting	11%	12%
Realisatie	10%	10%

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De gerealiseerde overheadlasten bedroegen in 2024 10% van de totale gerealiseerde lasten, wat overeenkomt met het percentage in 2023.

Kosten van het personeel in een overheadfunctie uitgedrukt in een percentage van de totale kosten van het personeel (Realisatie 2024)
Bron: Key2Financiën

Type	2023	2024
Begroting	34%	34%
Realisatie	34%	34%

Toelichting:
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het percentage van de loonkosten dat is toe te schrijven aan overheadfuncties bedraagt 34%, wat in lijn is met voorgaande jaren.

Indicatoren Overhead

Indicatoren Overhead	Peiljaar	Zoetermeer	Grootteklasse 100.000 –300.000	Bron
Formatie: Fte per 1.000 inwoners	2024	9,9	g.n.b.	Eigen gegevens uit formatieplan 2024
Bezetting: Fte per 1.000 inwoners	2024	9,6	g.n.b.	Eigen gegevens uit formatieplan 2024
Apparaatskosten: Kosten per inwoner	2024	€ 1.143,47	g.n.b.	Eigen jaarrekening 2024
Externe inhuur: Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	19,0%	g.n.b.	Eigen jaarrekening 2024
Overhead: % van totale lasten	2024	10,1%	g.n.b.	Eigen jaarrekening 2024

Totalen per bedrijfsonderdeel
Bedragen x €1.000

Overhead	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Communicatie	**-3.259**	**1**	**0**	**0**	**-3.259**
Concerncontrol	**-1.229**	**0**	**0**	**0**	**-1.229**
Directie	**-968**	**0**	**0**	**0**	**-968**
Financiën en control	**-5.337**	**13**	**-290**	**0**	**-5.614**
Facilitaire zaken & Huisvesting	**-8.701**	**50**	**0**	**0**	**-8.651**
Informatievoorziening & Automatisering	**-12.393**	**8**	**0**	**0**	**-12.385**
Juridische & Bestuurszaken en Inkoop	**-6.375**	**169**	**0**	**0**	**-6.206**
Management & Afdelingsondersteuning	**-8.767**	**3**	**0**	**0**	**-8.764**
Personeel en Organisatie	**-7.354**	**4**	**0**	**0**	**-7.350**
TOTAAL OVERHEAD	**-54.383**	**247**	**-290**	**0**	**-54.426**

Financiën op hoofdlijnen

Communicatie
Het communicatiebudget hebben we besteed aan personele inzet voor interne en externe Communicatie(advisering), perswoordvoering, Direct Duidelijk en participatietrajecten. Door City Marketing verbeteren we de reputatie en vergroten we de naamsbekendheid van de gemeente Zoetermeer.

Concerncontrol
Concerncontrol voert de volgende taken uit:

- De verbijzonderde interne controlefunctie
- Het organiseren van de 213a onderzoeken, het vormgeven aan de rol van CISO (Chief Information Security Officer)
- Het verder bouwen aan het management controlsysteem van de gemeente

Facilitaire zaken & Huisvesting
De huisvestingskosten en de facilitaire dienstverlening vallen onder dit budget.

Financiën en Control
Financiën en Control is (mede)verantwoordelijk voor:

- De financiële en fiscale advisering

- Projectcontrol
- Financiële administratie
- Datagedreven werken
- Kaderstelling en de P&C-cyclus

Informatievoorziening & Automatisering
Informatievoorziening & Automatisering is (mede)verantwoordelijk voor:

- Automatisering, informatiebeheer en archivering
- Functioneel beheer
- Advisering op de informatievoorziening, projectmanagement
- Het verzamelen, analyseren en ontsluiten van data

Daarnaast hebben we kosten gemaakt voor:

- Aanschaf, onderhoud en beheer van de eigen IT-infrastructuur (systemen),
- De afgenomen clouddiensten, connectiviteit, informatiebeveiliging
- Digitale middelen zoals laptops, (mobiele) telefoons, etc.

Juridische aangelegenheden & bestuursondersteuning
Juridische aangelegenheden & bestuursondersteuning voert de volgende taken uit:

- Inkoop- & aanbesteding
- Juridische ondersteuning
- Ondersteuning bestuur en directie
- Rechtsbescherming
- Subsidiebureau
- Onderzoek en statistiek
- Lobby

Management & afdelingsondersteuning
De directie, (lijn)management en secretariaten vallen onder dit budget.

Personeel & Organisatie
Personeel en Organisatie heeft de volgende taken:

- Personeelsbeheer & advies
- (Salaris)administratie
- Werving & selectie
- Loopbaanontwikkeling
- Duurzame inzetbaarheid
- Flankerend beleid

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

De algemene dekkingsmiddelen zijn bijzonder omdat ze vrij te gebruiken zijn in vergelijking met andere dekkingsmiddelen. Zij vormen de financiële dekking van de negatieve saldi op de programma's 1 tot en met 7 en het overzicht Overhead. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds
- Inkomsten uit de belastingen
- Rente-inkomsten

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Aan algemene uitkering is in 2024 € 295,6 mln. ontvangen. Hiervan is € 0,6 mln. afkomstig uit voorgaande jaren.
De belangrijkste ontwikkelingen voor de hoogte van de algemene uitkering zijn de volgende:

Accres
De groei van de totale landelijke omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds noemen we het accres. Dit accres is bedoeld voor het kunnen betalen van loon- en prijscompensatie en overige groei van de gemeentelijke kosten doordat Nederland groeit.

De systematiek voor het bepalen van het accres is in 2024 gewijzigd. In plaats van de methodiek waarbij de groei van het gemeentefonds samenhangt met de groei van de rijksuitgaven (trap-op-trap-af) is de groei van het fonds nu gekoppeld aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP, de groei van de Nederlandse economie). Het accres zou hierdoor eigenlijk naar beneden moeten worden bijgesteld (groei BBP was lager), maar hiervoor zijn gemeenten in 2024 gecompenseerd door het rijk. Per saldo heeft de systeemwijziging geen effect op 2024.

Herverdeeleffecten
De algemene uitkering wordt verdeeld op basis van 43 maatstaven zoals het aantal inwoners, het aantal huishoudens, oppervlakte, jongeren, ouderen en oppervlakte. Deze maatstaven hebben geen effect op de totale omvang van de algemene uitkering (het macrobudget). Maar wanneer de aantallen veranderen, verandert wel de verdeling tussen de gemeenten. We noemen dit herverdeeleffecten. De financiële gevolgen hiervan leggen we uit in de verschillenverklaring in de jaarrekening.

Extra taken voor gemeenten
Wanneer gemeenten extra taken krijgen, moet het rijk aangeven hoe gemeenten de kosten voor deze extra taken kunnen dekken. Over het algemeen worden

door het rijk middelen toegevoegd aan de algemene uitkering om deze taken uit te voeren. In 2024 zijn extra taken toegevoegd en zijn daarvoor extra middelen ontvangen. De uitgaven staan opgenomen op het betreffende programma. De omvangrijkste zijn:

- Aanpak armoede en schulden
- Alleenverdieners problematiek
- Meerkosten opvang Oekraïners
- Spreidingswet

Belastingen

De belastingopbrengsten van € 41,6 mln. bestaan uit:

- Onroerende Zaken Belasting (OZB) voor € 41,1 mln.
- Toeristenbelasting voor € 0,4 mln.
- Precariorechten voor € 0,1 mln.

De hondenbelasting is per 1-1-2024 afgeschaft.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Treasury
Op het onderdeel Treasury worden de rentelasten en -baten opgenomen. De gemeente Zoetermeer heeft sinds de verkoop van Eneco een liquiditeitsoverschot. De middelen die niet nodig zijn voor de financiering hebben afgelopen jaar bij de schatkist van het rijk gestaan en zijn gedeeltelijk voor korte termijn uitgeleend aan andere gemeenten. Dit heeft de gemeente € 5,7 mln. aan rentebaten opgeleverd. Daarnaast ontvangt de gemeente rentebaten op de startersleningen van € 0,1 mln. De gemeente heeft nog een aantal lopende leningen waarover rente betaald wordt. De rentelasten hierover bedroegen in 2024 ongeveer € 0,43 mln. In de paragraaf Financiering worden de financiering en rentelasten en -baten nader toegelicht.

Winstuitkering Stedin
De gemeente heeft aandelen Stedin. Deze hebben in 2024 een opbrengst winstuitkering van ruim € 1,3 mln. opgeleverd.

Dekking eenmalig concern
Voor de dekking van de lasten, wordt in bepaalde (met de raad afgesproken) gevallen een concernreserve ingezet.

In 2024 is de reserve algemeen dekkingsmiddel overgeheveld naar de reserve vrij inzetbaar (€ 122 mln.) zodat 10% van deze reserve van de toezichthouder ingezet mag worden als structurele dekking voor het begrotingstekort in 2024 (en in 2025).
De concernreserves zijn:

- Reserve algemeen dekkingsmiddel
- Vrij inzetbare reserve
- Reserve Fonds 2040
- Reserve dekking kapitaallasten

Totalen per product

Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Verantwoording overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD)					
002.47 Belastingen	**-3.030**	**42.035**	**0**	**0**	**39.006**
913.01 Beleggingen (exploitatie)	**0**	**1.366**	**0**	**0**	**1.366**
914.01 Rente reserves en voorzieningen	**-816**	**0**	**-524**	**0**	**-1.340**
915.01 Treasury	**-355**	**5.794**	**0**	**0**	**5.439**
921.01 Algemene uitkering	**0**	**295.586**	**0**	**0**	**295.586**
922.95 Algemene baten en lasten concern (oad)	**-33**	**309**	**-1.405**	**0**	**-1.128**
922.98 Dekking eenmalig concern	**0**	**0**	**-124.489**	**142.117**	**17.628**
Totaal Verantwoording overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD)	**-4.234**	**345.092**	**-126.417**	**142.117**	**356.558**

VPB

Algemene doelstelling

Als gevolg van de invoering van de ‘Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen’ zijn gemeenten vanaf 2016 verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Gemeenten moeten daar rekening mee houden: de Vpb is immers een last, en die maakt deel uit van het stelsel van baten en lasten en het resultaat. Daarom moet de Vpb vermeld worden als een onderdeel van het programmaplan.

Ontwikkelingen

De gemeente is voor de Vpb voor een aantal clusters Vpb-plichtig, waaronder de actieve bouwgrondexploitaties en de reststromen afval. De gemeente neemt het fiscaal resultaat hiervan op in de Vpb-aangifte. De te betalen Vpb wordt voor nu ingeschat op € 0,25 mln., verliesverrekening en correcties van eerdere jaren niet meegerekend.

Overige clusters zijn verlieslatend of kennen een vrijstelling en hebben daarmee geen financiële relevantie.

Ook het resultaat voor de reclameactiviteiten wordt vooralsnog in de aangifte opgenomen. Echter op dit onderdeel wordt bezwaar aangetekend. Als de Hoge Raad dit jaar beslist dat de exploitatie van het privaatrechtelijke deel van de reclameactiviteiten geen ondernemersactiviteit is dan zal de gemeente het bedrag terugkrijgen. Mochten er op dit onderdeel ontwikkelingen zijn dan zal hier tijdens de reguliere P&C-momenten over worden gerapporteerd.

Over de al ingediende aangiften jaren 2016 t/m 2023 wordt een aanvullende Vpb-last verwacht van ongeveer € 0,175 mln. in verband met de afgesloten vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst

Totaal per product

Bedragen x €1.000

Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	Jaarrekening				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
909.09 Vennootschapsbelasting	**-592**	**32**	**0**	**0**	**-560**
TOTAAL VPB	**-592**	**32**	**0**	**0**	**-560**

Excel-tabel

Te betalen Vpb 2024	
Resultaat restromen afval	€ 11.000
Resultaat grondbedrijf	€ 953.000
Resultaat reclame	€ 217.000
Af: Gemengde kosten	-€ 6.000
Basisbedrag waarop Vpb berekend wordt	**€ 1.175.000**
Heffing 19% < € 200.000	€ 38.000
Heffing 25,8% > € 200.000	€ 252.000
Te betalen Vpb	**€ 290.000**
Verwachte terugvordering VpB reclame	-€ 42.000
Belastingrente	€ 104.000
Correctie t/m 2023	€ 209.000
Te verwachten te betalen Vpb	**€ 561.000**

De Vpb voor het Grondbedrijf was begroot op € 0,82 mln. en is uiteindelijk € 0,29 mln. geworden. Oorzaak is dat de fiscale winst op projecten Grondbedrijf lager is uitgevallen dan begroot.
Over de Vpb Reclame-inkomsten loopt een rechtszaak waarbij wij ervan uitgaan dat de Vbp reclame-inkomsten (Vpb € 42.000) op € 0 uitkomt. De tegenboeking reclameactiviteiten voor 2024 is inmiddels verwerkt.
Over eerder Vpb-aanslagen was nog belastingsrente van € 0,1 mln. verschuldigd.
Voor voorgaande jaren zijn correcties op de Vpb-aanslagen van € 0,21 mln.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van de belastingen, retributies en bestemmingsheffingen van het afgelopen jaar. De belangrijkste afwijkingen die zich voordoen in de jaarrekening worden toegelicht. Daarnaast worden de ontwikkelingen van de gemeentelijke woonlasten weergegeven volgens de cijfers van het COELO. Tot slot wordt er een beeld neergezet van het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2024.

Gemeentelijke tarieven en heffingen

Beleidsuitgangspunten
In de Nota lokale heffingen 2016 zijn de beleidslijnen voor lokale heffingen vastgesteld. Lokale heffingen worden onderscheiden in belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Door de gemeente wordt de volgende belastingen geheven: OZB (onroerendezaakbelasting), parkeerbelastingen, toeristenbelasting en precariobelasting.

Voor de retributies en bestemmingsheffingen mag de heffing niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente maakt voor de geleverde diensten. Dit zijn o.a. afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgelden, lijkbezorging en leges. Daarnaast wordt de BIZ-bijdrage van de Dorpsstraat geheven, waarvan de opbrengst voor een specifieke doelgroep is.

Algemeen stijgingspercentage
De tarieven van de heffingen en belastingen zijn in 2024 op basis van de begrotingsuitgangspunten met het algemene stijgingspercentage van 2,3% gestegen. Een uitzondering hierop zijn de tarieven die door het rijk worden vastgesteld, zoals de tarieven voor rijbewijzen en reisdocumenten.

OZB (onroerendezaakbelasting)
In 2024 is het tarief voor de OZB (net als in 2023) eenmalig verlaagd. Door de hogere waardestijging dan verwacht van de woningen en niet-woningen was het tarief te hoog vastgesteld. De te veel betaalde OZB in 2023 is teruggegeven in 2024. De inkomsten voor 2024 zijn hierdoor eenmalig € 2,3 mln. lager.

De tarieven van de onroerendezaakbelastingen (OZB) 2024 zijn naast een verhoging voor de inflatiecorrectie, aangepast voor de gestegen WOZ-waarde van de woningen (8,45%) en niet-woningen (13%) ten opzichte van 2023.

Afvalstoffenheffing
De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2024 verhoogd met het algemene stijgingspercentage en met € 2,90 per huishouden. Deze verhoging komt voor € 0,55 door de structureel hogere kapitaallasten voor de aanschaf van de hybride inzamelvoertuigen. En voor € 2,35 door het verhogen van de vermogensnorm, waardoor meer huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding. Deze verhoging van de vermogensnorm is alleen voor 2024.

Rioolheffing
De rioolheffing voor kleinverbruikers (tot 500 m3 waterverbruik) bestond in 2024 uit een vast bedrag van € 80,30 per aansluiting en een percentage van 0,0147% van de WOZ-waarde. De aanslag per perceel was maximaal € 312,30.

Overzicht heffingen en belastingopbrengsten met toelichting

Heffingen en belastingopbrengsten

Bedragen * € 1000

Prog.	Heffing / Belasting	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Verschil rek-begr		Verschil rek-begr na wijz	
						Bedrag	Perc.	Bedrag	Perc.
1	Leges vent- en standplaatsverg. / winkeltijden	103	124	122	130	6	5%	8	7%
1	Marktgelden / leges marktvergunningen	106	189	189	109	-80	-42%	-80	-42%
2	Leges gehandicaptenparkeerplaatsen / -kaarten	75	61	61	90	29	48%	29	48%
3	Afvalstoffenheffing	18.090	18.770	18.905	18.993	223	1%	88	0%
3	Leges verkeersvergunningen	3	8	8	3	-5	-63%	-5	-63%
3	Parkeerbelasting	1.984	2.056	2.056	2.646	590	29%	590	29%
3	Lijkbezorgingsrechten	836	479	554	615	136	28%	61	11%
3	Rioolheffing	7.932	8.044	8.044	8.258	214	3%	214	3%
5	Leges vergunningen bestuurlijk juridische zaken	92	126	126	91	-35	-28%	-35	-28%
6	Leges publiekszaken (inclusief rijksleges)	1.651	2.848	2.848	2.917	69	2%	69	2%
6	Leges omgevingsvergunning	3.591	5.530	4.030	2.357	-3.173	-57%	-1.673	-42%
7	Leges woonvergunningen	7	32	32	0	-32	-100%	-32	-100%
7	Leges gemeentelijke bestemmingsplannen	0	3	3	3	0	0%	0	0%
OAD	Onroerendezaakbelastingen	44.081	41.042	41.042	41.135	93	0%	93	0%
OAD	Toeristenbelasting	368	636	436	381	-255	-40%	-55	-13%
OAD	Precariobelasting	104	147	147	108	-39	-27%	-39	-27%

De belangrijkste afwijkingen tussen begroting, begroting na wijziging en rekening 2024 worden hieronder toegelicht. De uitgebreide toelichting vindt u bij de betreffende programma's. De begroting na wijziging bestaat uit de kolom begroting en de wijzigingen uit TB1 en TB2.

- De hogere parkeerbelasting komt door een toename van het aantal uitgegeven vergunningen, ontheffingen en naheffingen en er zijn meer inkomsten vanuit betaald parkeren.
- Voor de lijkbezorgingsrechten zijn er meer inkomsten ontvangen, dit komt door de toename van het aantal begravingen en omdat er meer graven verkocht zijn.
- De lagere inkomsten van de omgevingsvergunning worden veroorzaakt doordat er minder grote aanvragen zijn ingediend.
- Leges woonvergunningen: kosten worden verhaald op de ontwikkelaars via anterieure overeenkomsten en niet via afzonderlijke leges.

- Voor de toeristenbelasting is in de begroting een meeropbrengst opgenomen vanwege de komst van het Van der Valk hotel. Het hotel is nog niet gereed.

Kostendekkendheid
De opbrengst van de leges en heffingen mag op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat in totaliteit de baten van de leges niet hoger mogen zijn dan de lasten. In de Nota lokale heffingen 2016 is een nadere toelichting opgenomen hoe de kostentoerekening wordt opgesteld. De werkwijze in Zoetermeer is dat alle kosten die mogen worden toegerekend, in principe worden toegerekend. Bij de bepaling van de kosten van de leges en heffingen worden ook de kosten van overhead toegerekend. Dit gebeurt op basis van een uurtarief per direct uur.

Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing brengen we hieronder in beeld wat de werkelijke kosten, opbrengsten en kostendekkendheid zijn geweest voor 2024.

Kostendekkendheid 2024	Begroot					Werkelijk				
	Lasten- (excl overhead)	Overhead	Totale lasten	Baten	Dekkings%	Lasten- (excl overhead)	Overhead	Totale lasten	Baten	Dekkings%
Afvalstoffenheffing	17.117.000	2.974.000	20.091.000	18.771.000	93	16.374.000	2.974.000	19.348.000	18.993.000	98
Rioolheffing *	7.739.000	311.000	8.049.000	8.044.000	100	7.777.000	311.000	8.088.000	8.258.000	102

* inclusief lasten en baten grootverbruik

Voor de afvalstoffenheffing is de kostendekkendheid in werkelijkheid iets hoger dan in de begroting. De werkelijke lasten zijn lager dan begroot, dit komt onder andere door door schommelingen in de hoeveelheden en prijzen van de afvalstromen (zie programma 3 in deze jaarrekening en in TB2). De werkelijke baten zijn hoger dan begroot, dit komt omdat er meer aanslagen zijn opgelegd dan begroot.
De kostendekkendheid van de rioolheffing komt boven de 100% uit. De lasten zijn in werkelijkheid iets hoger dan begroot. De baten zijn ook hoger dan begroot, dit komt doordat er meer/hogere aanslagen zijn opgelegd dan begroot.

Lokale lastendruk

COELO-vergelijking
Jaarlijks verricht het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek naar de gemeentelijke woonlasten. De publicatie daarvan vindt plaats in de Atlas van de Lokale Lasten. Onder de gemeentelijke woonlasten verstaat het COELO de OZB voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden eventueel verminderd met een heffingskorting.
Door het COELO wordt jaarlijks een vergelijkend overzicht opgesteld van alle Nederlandse gemeenten. In dit overzicht, dat begint met de gemeente met de laagste heffingen (nr. 1) en eindigt met de gemeente met de hoogste heffingen, neemt Zoetermeer in 2024 positie 223 in. Dit was in 2023 positie 287. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling opgenomen van de afgelopen vijf jaar. De daling op de ranglijst heeft deels te maken met de eenmalige teruggaaf van

de te veel betaalde OZB in 2023 die in 2024 teruggegeven is. Daarnaast zie je het inhaaleffect bij andere gemeenten voor de inflatie, zij hebben de tarieven in 2023 beperkter laten stijgen en dit in 2024 ingehaald.

Ontwikkeling woonlasten 2019 - 2024
In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de woonlasten in Zoetermeer zichtbaar gemaakt voor de afgelopen jaren aan de hand van een woning van € 0,232 mln. in 2019, rekening houdend met de gemiddelde waardeontwikkeling van de woningen van de jaren 2019 tot en met 2024.

Woonlasten voor een woning met een meerpersoonshuishouden van 2019 t/m 2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Waarde	€ 232.000	€ 258.000	€ 271.000	€ 298.000	€ 349.000	€ 371.000
OZB	€ 390,15	€ 396,46	€ 401,13	€ 413,25	€ 448,81	€ 449,65
Afvalstoffenheffing	€ 280,12	€ 284,60	€ 298,14	€ 311,77	€ 350,63	€ 361,66
Rioolrecht	€ 110,16	€ 111,79	€ 113,25	€ 116,63	€ 130,00	€ 134,38
Gemeentelijke lasten	**€ 780,42**	**€ 792,86**	**€ 812,52**	**€ 841,66**	**€ 929,44**	**€ 945,69**

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen en belastingen

Kwijtschelding is het sociale vangnet voor de lokale lastendruk. Zoetermeer houdt rekening met de draagkracht van de inwoners. In die visie past een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid voor mensen die hun aanslagbiljet gemeentelijke belastingen door hun financiële situatie niet kunnen betalen. Zoetermeer hanteert daarom de maximale landelijke normen die gelden. Kwijtschelding wordt toegepast op rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende-zaak belasting.

Naast inwoners kunnen ook ondernemers, die minder verdienen dan het minimumloon en niet te veel vermogen hebben, kwijtschelding aanvragen. Kwijtschelding wordt dan toegepast op de woonlasten.

In 2024 hebben 4.981 mensen kwijtschelding aangevraagd voor gemeentelijke heffingen en belastingen. Na de toets van de in behandeling genomen aanvragen is 78% gehonoreerd (3.894 aanvragen). Het totaalbedrag aan kwijtschelding bedraagt € 1,6 mln., waarvan het grootste deel betrekking heeft op de afvalstoffenheffing (€ 1,2 mln.) en een belangrijk deel op de rioolheffing (€ 0,4 mln.). Aan OZB zijn maar hele kleine bedragen kwijtgescholden.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Zoetermeer. De beschikbare weerstandscapaciteit is de belangrijkste financiële buffer voor risico's, waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De omvang van deze risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit bepalen of de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikt.

Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen presenteert een toekomstbestendig kader voor het omgaan met risico's. Het gaat om het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van doelstellingen kunnen beïnvloeden. Dus proactief in plaats van reactief handelen. Het accent ligt op het vroegtijdig opmerken en sturen in plaats van een focus op interne controle en verantwoorden achteraf. Dit stimuleert ook het vergroten van het voorspellend vermogen, zodat verrassingen worden geminimaliseerd.
Er wordt gebruik gemaakt van de systematiek van risicoscore met kansklasse en gevolgklasse voor het kwalificeren, kwantificeren en analyseren van risico's. Bij de kwalificaties van risico's de volgende vijf kansklassen te onderscheiden:

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1 Onwaarschijnlijk	< 10%	Geen risicobedrag opnemen
2 Mogelijk	10 - 30%	20% van risico opnemen
3 Aannemelijk	30 - 50%	40% van risico opnemen
4 Waarschijnlijk	50 - 70%	60% van risico opnemen
5 Bijna zeker	>70%	100% van het bedrag: Een voorziening treffen of opnemen in calculatie

In principe worden risico's met een score van 1 niet of nauwelijks meegewogen, maar soms kan het toch belangrijk zijn deze separaat zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld vanwege de financiële impact of politiek-bestuurlijke aandacht.
Bij de kwantificering van de risico's de volgende vijf gevolgklassen te onderscheiden:

Gevolgklasse	Omvang risico in €
1	< € 100.000
2	€ 100.000 – € 500.000
3	€ 500.000 – € 1.250.000
4	€ 1.250.000 – € 2.500.000
5	> € 2.500.000

Risico’s

Inschaling risicoscore
Risico’s worden geprioriteerd met behulp van een risicoscore. De risicoscore wordt bepaald door de kansklasse en de gevolgklasse te vermenigvuldigen. In de onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt hoe de risicoscore wordt ingeschaald: zie de cellen in de laatste twee kolommen Bedrag en Kans. Risico’s in de groene vlakken worden als laagste ingeschaald. Deze risico’s zijn wel in beeld, maar vragen geen extra aandacht. Risico’s met een lage inschaling in geel worden toegelicht. De risico’s die hoog worden ingeschaald (oranje) vragen minimaal elk kwartaal extra aandacht van directie en management.

De belangrijkste risico’s op peildatum eind 2024 staan hieronder.

Risico	Bedrag	Kans
Grondzaken		
Project specifieke risico's		
Edisonpark (Kwadrant B&F)***	€ 2,88 mln.	60%
Markt 10***	€ 0,55 mln.	40%
Palenstein***	€ 0,22 mln.	20%
Oosterheem***	€ 0,95 mln.	20%
Dwarstocht***	€ 0,13 mln.	40%
Engelandlaan 140***	€ 0,13 mln.	20%
Cadenza 2***	€ 0,04 mln.	20%
Lansinghage	€ 0,02 mln.	20%
Van Leeuwenhoeklaan***	€ 0,78 mln.	20%
Van Aalstlaan 24***	€ 0,17 mln.	20%
Voorweg Noord	€ 0,11 mln.	60%
Algemene risico's		
Lagere opbrengststijging	€ 0,51 mln.	20%
Vertraging extra plankosten***	€ 1,32 mln.	40%
Extra kosten VTA	€ 0,07 mln.	20%
Extra kostenstijging civiel techniek***	€ 1,44 mln.	20%
Stijging rente*	€ 1,53 mln.	20%
Netcongestie*	€ 0,86 mln.	40%

Concern		
Gemeentegaranties geldleningen aan woningcorporaties***	€ 2,70 mln.	***
Gemeentegarantie zorg	****	****
Vpb plicht reclameopbrengsten	€ 0,70 mln.	20%
Cybercriminaliteit	**	**
Sterigenics	**	**

* Nieuw risico
** Om bijzondere (juridische) redenen niet vermeld/nog niet in te schatten
*** Bedrag en/of kans gewijzigd
**** Financiële impact onwaarschijnlijk en/of politiek-bestuurlijke aandacht

Gewijzigde, nieuwe en afgevoerde risico's
Ten opzichte van de in de Programmabegroting 2025-2028 gemelde risico's zijn de volgende risico's gewijzigd, nieuw of vervallen:

Risico	Toelichting mutatie bij jaarverslag
Grondzaken	
Projectspecifieke risico's	
Edisonpark (Kwadrant B&F)	Risico geen Koop-/Realisatieovereenkomst/kapvergunning.
Markt 10	Risico Woningbouwimpulssubsidie vervallen door verkrijgen subsidie. Risico kabels en leidingen heeft zich daadwerkelijk voorgedaan en is verwerkt in de grondexploitatie.
Palenstein	Voortgang project in combinatie met risicomanagement.
Oosterheem	Vanwege nieuwe kavelprijzen is het maximale financiële risico groter geworden voor de kavels in Oosterhage. Door vertraging in de vooraanleg nutsvoorzieningen zijn er nieuwe risico's voor Sara Lydiahoeve bijgekomen.
Dwarstocht	Risico grondprijs niet juist/geen sociale huurwoningen zijn vervallen en risico woonrijpmaken is verminderd door voortschrijdende realisatie.
Engelandlaan 140	Voortgang project zorgt voor lagere risico's.
Cadenza 2	Voortgang project en afronding trafo station.
Delftsewallen	Grondexploitatie wordt afgesloten.
Van Leeuwenhoeklaan	Voortgang project. Grond is verkocht.
Van Aalstlaan 24	Nieuw risico op niet tijdig verkrijgen nutsvoorzieningen.
Algemene risico's	
Extra kostenstijging civiel techniek	Hogere kosten civiel zorgt voor een hoger risico.
Vertraging extra plankosten	Meer geraamde plankosten zorgt voor een hoger risico bij uitloop.
Netcongestie	Nieuw: algemeen risico door marktontwikkelingen in provincie Zuid-Holland.
Stijging rente	Nieuw: rente op 0%, daardoor ook lager risico bij stijging rente.

Concern	
Gemeentegaranties geldleningen aan woningcorporaties	Een aantal leningen hebben een rentevergoeding gebaseerd op een variabel Euribor rentepercentage opgehoogd met een opslag. Het variabele Euribor rentepercentage is gewijzigd tussen de ijkmomenten. Door de lagere Euribor rentepercentages is het risicobedrag lager geworden.
Gemeentegaranties voor eigen woningen	Risico is vervallen.
Gebouw Olympus	Risico is vervallen. De gemeente is in hoger beroep in het gelijk gesteld. De wederpartij heeft geen verzet aangetekend.
GR Bleizo	Risico is vervallen. Het college van de gemeente Lansingerland en de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben in 2024 een overeenstemming opgesteld over het bouwen van 5.000 woningen, bedrijvigheid en voorzieningen op de locatie Bleizo-West en verschillende andere ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Lansingerland. Het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo is in 2021 door de beide gemeenteraden vastgesteld. Nu er een conceptbestuursovereenkomst tussen de provincie en Lansingerland is, is ook het opstellen van de ontwikkelstrategie opgestart.

Financiële omvang risico's
De financiële consequenties van deze risico's zijn via een Monte Carlo berekening in NARIS in beeld gebracht. Er is een kansberekening gemaakt op de waarschijnlijkheid van het zich tegelijkertijd in het jaar voordoen van de risico's en het bedrag wat daarmee gemoeid is. Er is een simulatie uitgevoerd waarbij 100.000 trekkingen plaatsvinden. Zoetermeer hanteert daarbij een betrouwbaarheidsmarge/statische zekerheid van 95%. Het reserveren van het totale bedrag aan ingeschatte risicogevolgen namelijk niet noodzakelijk. De kans dat alle onderkende risico's zich tegelijkertijd in een jaar voordoen is niet erg waarschijnlijk. Bij het hanteren van een 100% betrouwbaarheidsmarge wordt er te veel geld gereserveerd in een algemene reserve dan nodig.
Het berekende risico van de algemene - en projectspecifieke risico's bij grondzaken bedraagt afgerond € 3,9 mln. waarvoor weerstandscapaciteit wordt gevormd. Voor concern is het berekende risico € 0,6 mln.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Tot de weerstandscapaciteit voor incidentele risico's worden de algemene reserves gerekend. In geval van tekortschietende algemene reserves kunnen ook de bestemmingsreserves worden aangewend. Dit betekent dan wel dat wordt afgezien van de realisatie van een bestemming of dat er zo snel mogelijk aanvullende dekkingsmaatregelen worden gezocht om de bestemmingsreserve weer beschikbaar te krijgen. De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt eind 2024 € 165 mln.
De tabel laat zien hoe de weerstandscapaciteit is opgebouwd.

Bedragen * € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2024 inclusief resultaat 2024	
Weerstandscapaciteit exclusief grondzaken		
Vrij inzetbare reserve		
- stand reserve 31-12-2023	184,7	
- mutaties 2024 en volgende jaren	-64,9	
Rekeningsresultaat	6,9	
Totaal weerstandscapaciteit excl. grondzaken		*126,7*
Weerstandscapaciteit grondzaken		
Reserve versterking financiële positie grondzaken	4,2	
Reserve risico's	0,6	
Totaal weerstandscapaciteit grondzaken		*4,8*
Totale weerstandscapaciteit		**131,5**

Weerstandsvermogen

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de waarschijnlijke risico-omvang is gedefinieerd als de ratio voor het weerstandsvermogen. Als gewenste ratio voor het weerstandsvermogen wordt voor het concern exclusief grondzaken ‘voldoende’ gehanteerd. Het NAR hanteert hiervoor de bandbreedte van een ratio tussen 1.0 en 1.4. In Zoetermeer wordt de grenswaarde van 1.0 gehanteerd.
Als ratio voor het weerstandsvermogen van grondzaken wordt eveneens ‘voldoende’ als toereikend gezien. Ook hier wordt de ondergrens van 1.0 als ratio gehanteerd. Als de ratio lager is dan 1.0 betekent dat dus dat er onvoldoende weerstandscapaciteit is. Anders gesteld: de risico-omvang vermenigvuldigd met de ratio bepaalt de benodigde weerstandscapaciteit.
Bij de berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen het concern (exclusief grondzaken) en grondzaken. In de tabel is weergegeven hoe het weerstandsvermogen van deze onderdelen is opgebouwd.

Bedragen * € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2024 inclusief resultaat 2024	
Weerstandsvermogen exclusief grondzaken		
Totaal aan gekwantificeerde risico's	0,6	
Norm voor niet gekwantificeerde risico's	20,6	
Gewenst niveau in euro's tegen ratio 1,0		21,2
Weerstandscapaciteit excl. grondzaken		126,7
Overschot aan weerstandscapaciteit excl. grondzaken		**105,5**
Grondbedrijf		
Totaal aan risico's grondzaken		3,9
Weerstandscapaciteit grondzaken		4,8
Overschot aan weerstandscap. grondzaken obv ratio 1.0		**0,9**

Concern exclusief grondzaken
Uit het simulatiemodel met de risico's van het concern exclusief grondzaken blijkt dat de omvang van de risico's (met een zekerheid van 95%) uitkomt op € 0,6 mln. De omvang van de berekende risico's wordt aangevuld met 4% (voor de niet te kwantificeren risico's) van het begrotingstotaal (lasten) van de gewone dienst van de begroting, exclusief grondzaken.

Gebleken is dat sommige risico's moeilijk zijn te schatten. Daarbij is het wenselijk een zekere financiële buffer aan te houden. Tussen het bekend worden van budgettaire tegenvallers en het treffen van passende maatregelen kan enige tijd bestaan. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij de periodieke aanbesteding van onderhoud van de openbare ruimte. De beschikbare budgetten kunnen onvoldoende blijken. De budgettaire frictie die daardoor ontstaat, moet kunnen worden opgevangen.

De berekende norm voor de niet gekwantificeerde risico's voor deze jaarrekening bedraagt € 20,6 mln. De totale risico-omvang wordt dus ingeschat op € 21,2 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 126,7 mln. De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt afgerond 6,0 en voldoet daarmee ruim aan de norm. Tegelijkertijd past hierbij de volgende kanttekening. Om de begroting reëel en structureel in evenwicht te houden, heeft in 2024 een overheveling van de reserve Algemeen dekkingsmiddel naar de Vrij inzetbare plaatsgevonden. Hierbij is gebruik gemaakt van het zogenaamde 'surplus' in deze algemene reserve. Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Hiervan kan de gemeente maximaal 10% inzetten voor het dekken van de structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. In totaal was de overheveling € 122 mln. Vervolgens is eerst € 6,5 mln. onttrokken aan de Vrij inzetbare reserve ter dekking van het incidentele begrotingstekort en daarna € 5 mln. van het surplus aangewend ter dekking van het structurele begrotingstekort. Ook in de Programmabegroting 2025 is een beroep gedaan op het surplus.

Een en ander betekent dat we interen op ons eigen vermogen (=financiële buffer/spaarpot) vanwege de dekking van de begrotingstekorten in 2024 en 2025. Naar verwachting is voor 2026 opnieuw een onttrekking aan de reserve noodzakelijk voor een sluitende begroting.

Grondzaken
De omvang van de risico's is volgens de simulatie van het NARIS € 3,9 mln. Grondzaken beschikt over een weerstandscapaciteit per 31 december 2024 van € 4,8 mln. Het weerstandsvermogen komt daarmee uit op 1,2 namelijk 4,8 (weerstandscapaciteit)/3,9 (risico-omvang).
Een tekort (ratio < 1,0) of overschot van de weerstandscapaciteit van grondzaken ten opzichte van het totaal van de risico's kan leiden tot afroming of aanvulling van de weerstandscapaciteit. Als sprake is van een ratio > 1,2 wordt het overschot gestort in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 (voormalig Reserve Investeringsfonds 2030).
De ratio van 1,2 leidt dus niet tot een afroming in 2025.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn verplicht voorgeschreven en hebben voor de raad vooral een signaleringswaarde bij het beschouwen van de financiële positie van de gemeente. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet zo veel en moet altijd in relatie met de andere kengetallen worden bezien. Vergelijkende cijfers zijn te vinden op de site Waarstaatjegemeente.nl (https://www.waarstaatjegemeente.nl/).

Financiële kengetallen
De eerste vier kengetallen staan in relatie met financiële risico's met een lange termijn karakter, die een gemeente loopt. De laatste twee kengetallen geven aan in hoeverre ruimte in de exploitatie bestaat om de financiële lange termijn risico's af te kunnen dekken.

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
1a Netto schuldquote	-3,8%	28,5%	-0,3%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4,3%	28,0%	-0,7%
2 Solvabiliteitsratio	58,3%	57,1%	55,9%
3 Kengetal grondexploitatie	0,6%	5,8%	0,6%
4 Structurele exploitatie ruimte	0,3%	0,3%	0,0%
5 Belastingcapaciteit	111,8%	100,0%	103,5%

De netto schuldquotes geven inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Ze geven een indicatie van de mate, waarin de rentelasten op de exploitatie drukken. De schuldquotes vallen net als in voorgaande jaren aanzienlijk lager uit dan de begroting. Een van de oorzaken is dat het jaar 2024 afsluit met een positief rekeningsaldo. Verder is afgelost op enkele langlopende leningen. Er zijn geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken vanwege de ruime liquiditeit. Dit leidt tot een verbeterde verhouding tussen schulden en financiële activa.

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal en geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is afgenomen maar nog steeds ruim voldoende. Het eigen vermogen is iets gedaald terwijl het balanstotaal groter is dan in 2023. Dat is vooral veroorzaakt door een hoger bedrag aan voorschotten van het rijk.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de gronden moet worden terugverdiend bij verkoop. Het kengetal is ten opzichte van 2023 gelijk gebleven. Het verschil met de begroting wordt veroorzaakt door latere verkoop van grond voor Oosterheem en Voorweg Noord. Het verloop van waarde van de grondexploitaties is te zien in de toelichting op de voorraden in de jaarrekening onder vlottende activa.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. De exploitatieruimte is dit jaar afgerond 0.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit in 2024 ligt boven de 100%. Dit betekent dat de woonlasten in Zoetermeer hoger liggen dan het landelijk gemiddelde, zie ook paragraaf Lokale heffingen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven (met derden) van de gemeente op transactiebasis. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo speelt een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden. Er zijn landelijke afspraken gemaakt over het toegestane tekort voor gemeenten. De vertaling naar individuele gemeenten wordt elk jaar gepubliceerd in de septembercirculaire. Deze zogenaamde EMU-referentiewaarde is geen norm maar een indicatiewaarde. Een groter tekort is toegestaan als gemeenten gezamenlijk binnen de normen blijven. Zoals uit de tabel blijkt heeft Zoetermeer een negatief EMU-saldo over 2024. De gemeente heeft meer geld uitgegeven dan dat ze heeft ontvangen maar blijft binnen de referentiewaarde. De referentiewaarde voor 2024 is € -23.146.

Bedragen * € 1.000

Reële transacties	Balans		(Mutatie)
	2023	2024	2024
Resultaat (voor bestemming)	-3.777	-13.759	-13.759
Mutatie (im)materiele vaste activa	396.690	403.018	6.328
Voorzieningen	54.565	59.926	5.361
Voorraden	2.886	3.368	482
Boekwinst bij verkoop			
		EMU-saldo	**-15.208**

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De instandhouding van de meeste kapitaalgoederen is in de gemeente Zoetermeer vastgelegd in beheerplannen. Daarin is het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen opgenomen. In de beheerplannen is ook het gewenste kwaliteitsniveau van de voorziening vastgelegd. Hierna wordt per categorie ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen. De volgende categorieën worden behandeld:

- Openbare ruimte
- Riolering
- Ondergrondse inzamelmiddelen
- Begraafplaatsen
- Gebouwen
- Beeldende Kunstobjecten

De kosten groot onderhoud zijn:

Omschrijving	Begroot	Realisatie
Openbare ruimte	€ 10.045.000	€ 5.648000
Riolering	€ 2.982.000	€ 2.228.000
Ondergrondse inzamelmiddelen	€ 729.000	€ 120.000
Begraafplaatsen	€ 666.000	€ 560.000
Gebouwen	€ 6.124.000	€ 5.676.000
Beeldende kunstobjecten	€ 131.000	€ 129.000

Openbare ruimte

Algemeen beleidskader
In de Nota Onderhoud Openbare Ruimte (versie 5 oktober 2022, vastgesteld door de raad in december 2022) zijn de verwachte kosten voor groot onderhoud en vervanging voor de periode tot en met 2064 berekend. Ook het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau is hierin opgenomen. Het betreft de kapitaalgoederen

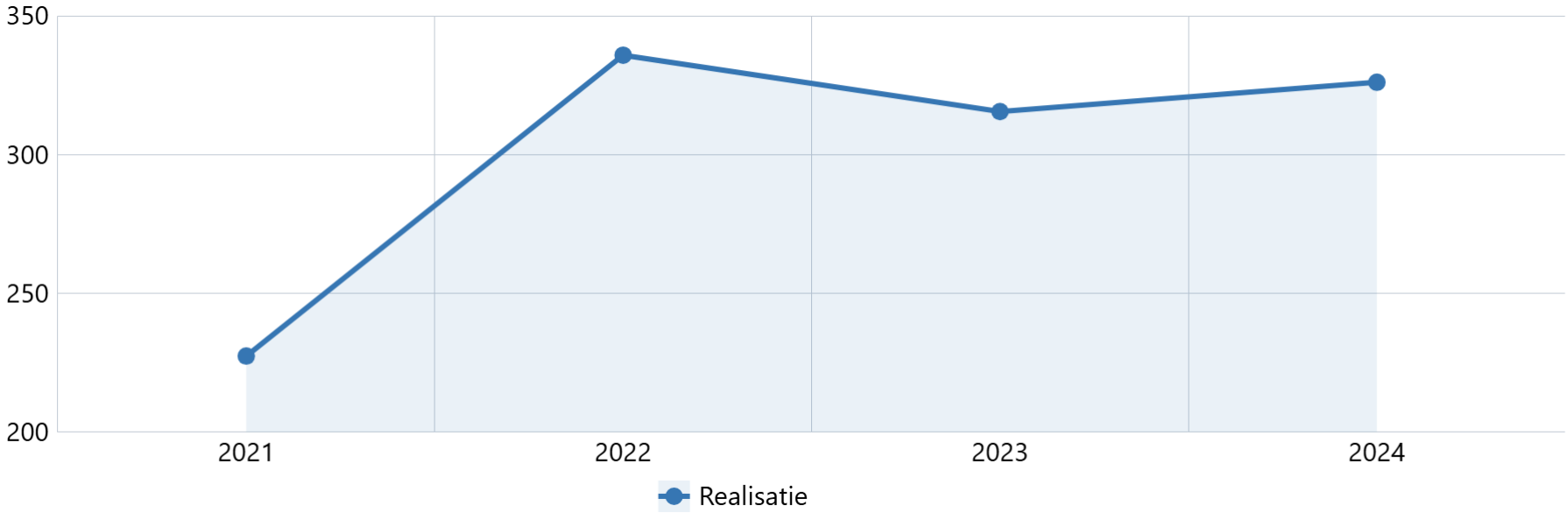
wegen, kunstwerken, groen, bomen, spelen, water, verkeerslichtregelinstallatie, openbare verlichtingen en straatmeubilair.
Het beheer richt zich op de optimalisatie van het (groot) onderhoud en vervanging om de (maatschappelijke) opgaven te helpen bereiken en de levensduur van kapitaalgoederen in stand te houden dan wel te verlengen. De kapitaalgoederen in de openbare ruimte moeten veilig zijn en aan de wet- en regelgeving voldoen. Binnen de kaders moet verantwoorde participatie plaatsvinden.

Volgens de nota Waarderen, activeren en afschrijven worden de investeringen in kapitaalgoederen met maatschappelijk nut (wegen, kunstwerken een water) geactiveerd en afgeschreven. De overige investeringen in kapitaalgoederen worden direct ten laste van de algemene middelen gebracht. De begrote jaarlijkse uitgaven voor het dagelijks beheer, grootonderhoud en ook vervangingen van de kapitaalgoederen openbare ruimte bedraagt ongeveer € 45 mln. per jaar. De waarde van de kapitaalgoederen openbare ruimte met maatschappelijk nut is ongeveer € 1,5 miljard.

Financiële consequenties
De Gemeente is constant in beweging, dat geldt ook voor het openbaar gebied. Er wordt veel energie gestoken in het op orde brengen en houden van de areaalgegevens met inspecties van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit geeft vertrouwen in de grondslag voor het in beeld brengen van de benodigde inspanningen voor groot onderhoud en vervanging binnen het primaire beheerproces.
Het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte is aanbesteed volgens de afgesproken kwaliteit tegen actuele marktprijzen. Het dagelijks-, grootvervangingsonderhoud en kapitaallasten van vervangingen wordt gefinancierd vanuit de algemene middelen en komen ten laste van programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen.

De uitgaven voor het verkrijgen of vervaardigen van de kapitaalgoederen met maatschappelijk nut die worden geactiveerd, wordt per kalenderjaar tot uitdrukking gebracht onder de materiele vaste activa op de balans. Hierdoor worden de uitgaven aan de investering toegerekend en verdeeld met kapitaallasten over de periode waarin het nut zich voordoet. Voor het onderhouden van deze kapitaalgoederen is € 10,1 mln. beschikbaar gesteld waarvan in 2024 een onderbesteding was van € 4,4 mln. Niet alle geplande integrale geprogrammeerde projecten konden worden uitgevoerd in 2024. Dit is het gevolg van wijzigingen in planningen en afstemmingen intern en met nutsbedrijven en waterschappen. De werkzaamheden die waren gepland voor 2024 worden in 2025, 2026 en 2027 uitgevoerd.

Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro) (Realisatie)

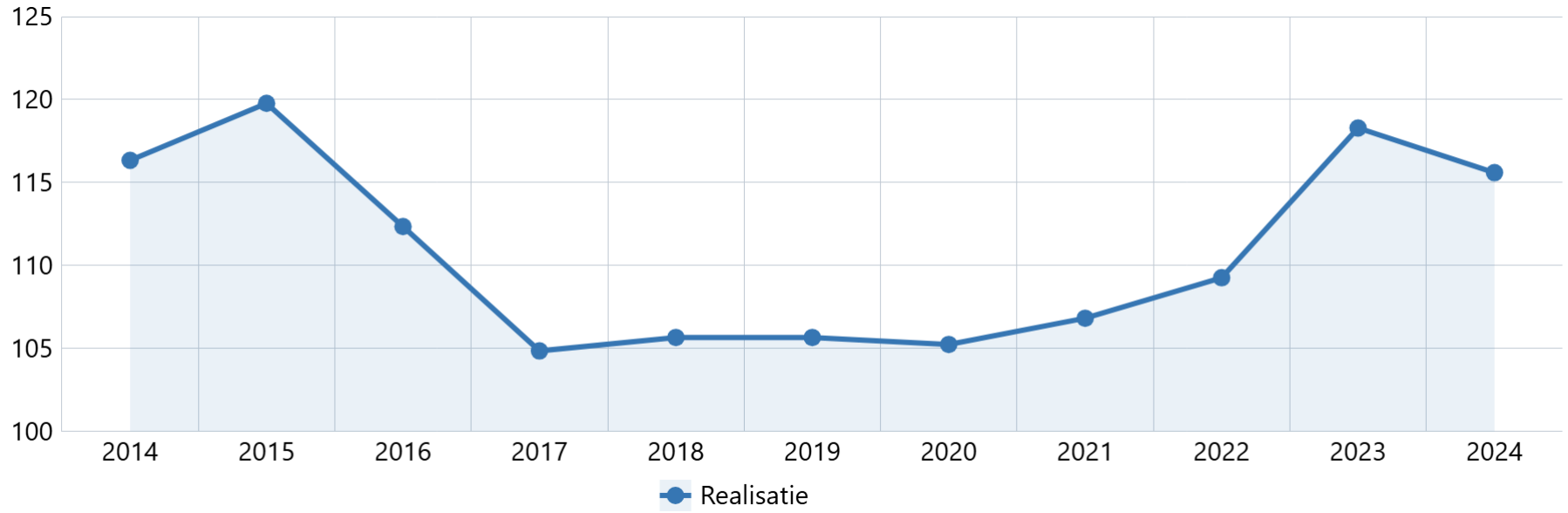
Toelichting Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro)
Vanaf 2021 is de methodiek van het berekenen van de kosten gewijzigd waardoor vergelijking met voorgaande jaren niet zinvol is.

Riolering

in de nota Riolering geeft de gemeente aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afval- en hemelwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering.

Voorziening Grootonderhoud Ondergronds
In 2024 is € 0,7 mln. minder uitgegeven dan begroot aan investeringen en is 6 km riolering gerelined. De norm voor relining is 6,5 km per jaar.
De financiële onderschrijding komt voornamelijk door het uitlopen van de voorbereiding voor groot onderhoud aan het gemaal Rokkeveen.

Trendgrafiek Kosten riolering per aansluiting (in euro) (Realisatie)

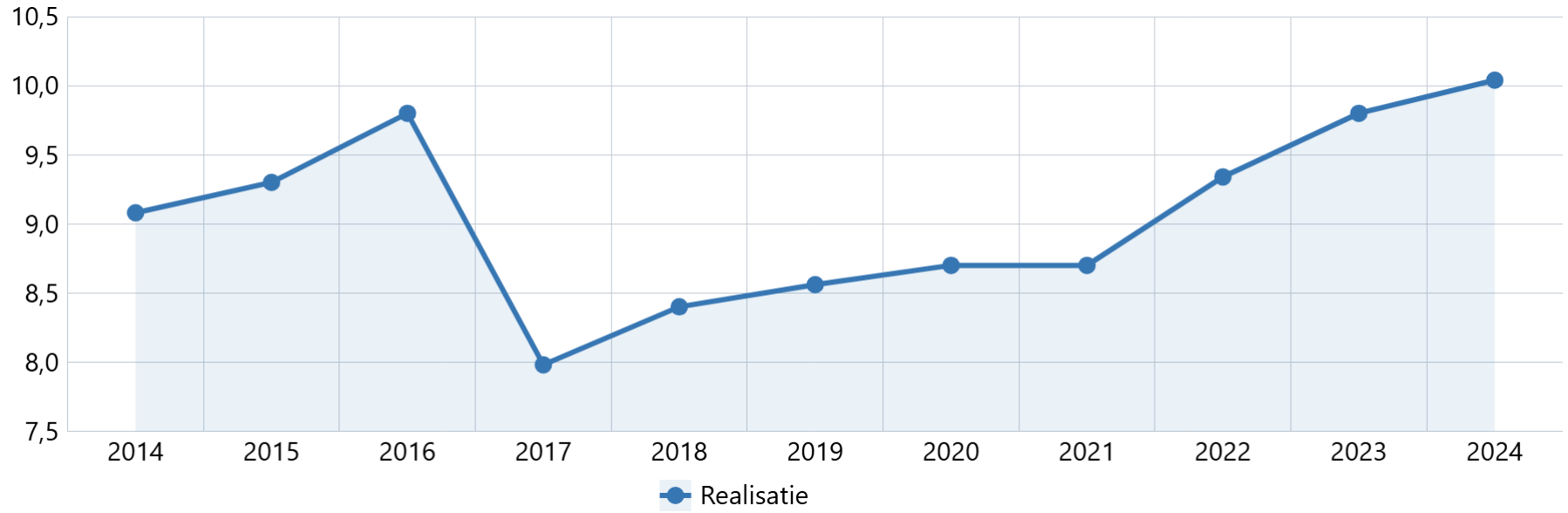

Ondergrondse inzamelmiddelen

Omschrijving beleidskader
De kosten van het groot onderhoud van de ondergrondse inzamelmiddelen voor afvalinzameling verlopen niet gelijkmatig over de jaren. Om een constante lastenraming in de begroting te hebben wordt gebruik gemaakt van de voorziening afvalstoffenheffing. In het bestedingsplan groot onderhoud staan de kosten voor de komende jaren geraamd.

Uitvoering
In 2024 was € 0,7 mln. begroot voor grootonderhoud aan de verzamelcontainers en het vervangen van displays van de bedienzuilen. In 2024 is hieraan € 0,12 mln. uitgegeven. De staat van de containers is dusdanig dat werkzaamheden in de tijd doorgeschoven kunnen worden.

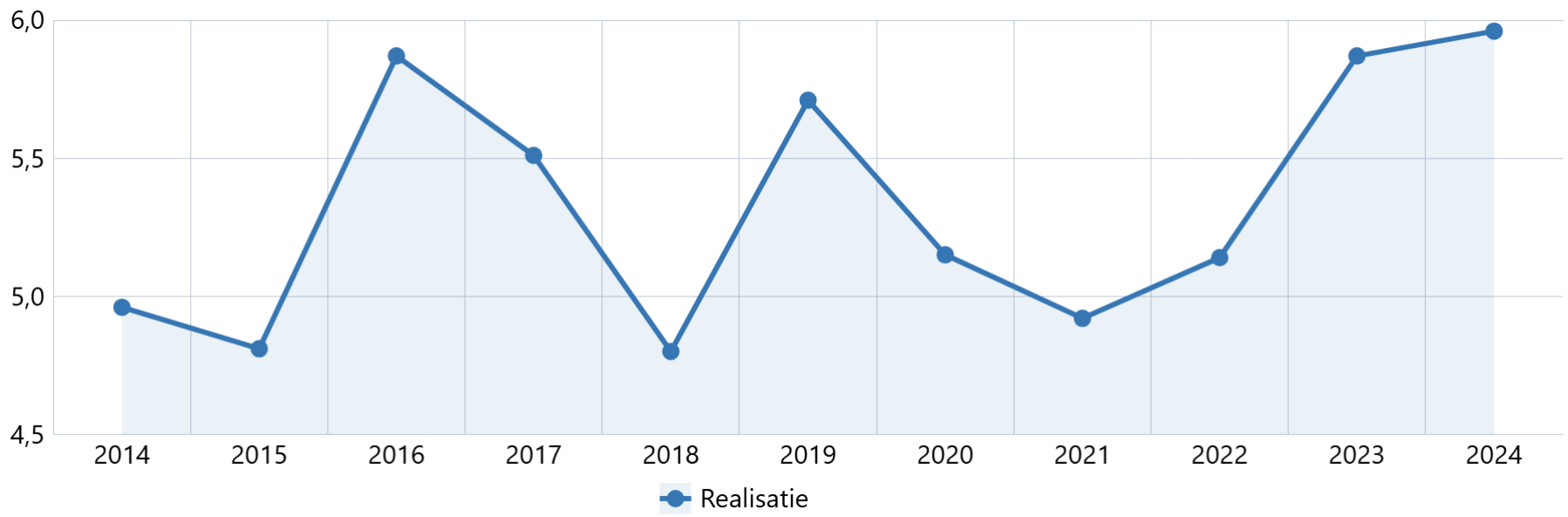
Trendgrafiek Kosten Ondergrondse inzamelmiddelen per inwoner (in euro) (Realisatie)

Begraafplaatsen

In 2024 heeft het reguliere onderhoud aan de begraafplaatsen plaatsgevonden. De onderhoudswerkzaamheden dienen om de begraafplaats in stand te houden.

Trendgrafiek Kosten Begraafplaatsen per inwoner (in euro) (Realisatie)

Gebouwen

Het vastgoedbeleid is gericht op het huisvesten van activiteiten die doorgaans niet door de markt worden opgepakt, maar essentieel zijn voor het behalen van maatschappelijke doelen. De focus ligt op het vergroten van maatschappelijke waarde, het bevorderen van inclusie door het realiseren van toegankelijk vastgoed en het ondersteunen van lokale gemeenschappen, terwijl de kosten beheersbaar blijven. De portefeuille moet flexibel genoeg zijn om in te spelen op maatschappelijke vraagstukken en beleidsdoelen die gesteld worden binnen de gemeente. Daarnaast is het doel om op een uniforme manier met het vastgoed om te gaan.

Het vastgoedbeheer is erop gericht om voor gemeentelijke objecten essentiële zaken, zoals onderhoud, verhuur en exploitatie op een goed niveau te houden. Daar hoort ook een adequate dienstverlening bij en advisering om nieuwe maatschappelijke voorzieningen te kunnen ontwikkelen binnen de stad.
Het is belangrijk dat voorzieningen meegroeien met de groei van de inwoners de komende jaren richting 2040. De gemeente Zoetermeer heeft diverse panden in eigendom die nodig zijn om maatschappelijke en publieke functies te huisvesten, variërend van onderwijs-, sport-, cultuur- tot welzijn- en overheidsorganisaties. Ultimo 2024 bestaat de vastgoedportefeuille uit 305 objecten.

Het afgelopen jaar waren enkele van de belangrijkste vastgoedprojecten gericht op de oplevering van het nieuwe zwembad De Watergeus, de verdere ontwikkeling van een nieuw schoolgebouw voor het Motion Beweeg College, en de bouw van een nieuwe sporthal aan het Van Doornenplantsoen. De inzet blijft de komende jaren gericht op verdere verduurzaming en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed.

Het Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke accommodaties (MJOP) vormt de basis voor de egalisatievoorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties. De komende tien jaar wordt gemiddeld zo'n € 4,7 mln. per jaar aan grootonderhoud besteed. Naast grootonderhoud wordt er ook dagelijks en regulier onderhoud verricht. In 2024 is hieraan ca € 3,2 mln. besteed.

Beeldende kunstobjecten

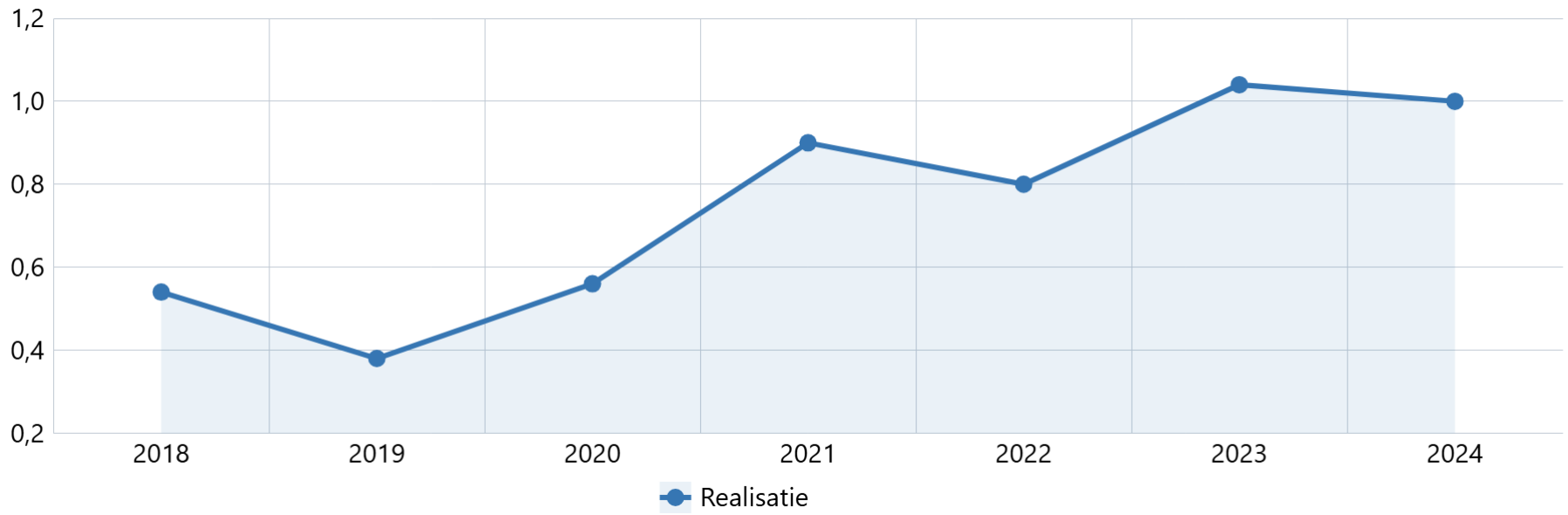
Omschrijving algemeen beleidskader
Het reguliere onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte (BKOR) is gericht op de duurzame instandhouding van het gemeentelijk kunstbezit. Het onderhoud wordt planmatig uitgevoerd volgens een meerjarenonderhoudsplan, dat weer wordt vertaald naar jaarplannen. De reguliere werkzaamheden (inspectie, reguliere schoonmaak, klein- en groot onderhoud en verhelpen van calamiteiten) zijn grotendeels aanbesteed in één raamovereenkomst. Voor bijzondere objecten (zoals fontein, geurtuin, en dergelijke) lopen aparte contracten. Binnen het lopende budget is beperkt ruimte gehouden om kleine (onvoorziene) schades te herstellen.

Tussen 2021 en 2024 voerden we een aantal ‘kunstspecials’ uit. Dat waren eenmalige grote restauraties en renovaties die niet binnen het reguliere onderhoud vallen. Het ging om het verhelpen van grotere schades, het hergebruiken van kunstwerken uit gesloopte (school)gebouwen en verduurzaming van kunstwerken.

Financiële consequenties
De reguliere uitgaven voor onderhoud van beeldende kunstwerken zijn verwerkt in de exploitatie en komen ten laste van programma 4, Vrije Tijd.

Tussen 2021 en 2024 kwam er incidenteel budget uit de reserve BKOR om de ‘kunstspecials’ uit te voeren. Hiervoor was binnen de reserve een bedrag gespaard. Omdat dit gevarieerde projecten waren, lopen deze kosten over de jaren uiteen.

Trendgrafiek Kosten beeldende kunst per inwoner (in euro) (Realisatie)

Toelichting trendgrafiek

Vanaf 2021 staan in dit overzicht niet alleen de uitgaven voor onderhoud aan beeldende kunst in de openbare ruimte, maar ook het reguliere budget voor beheer van beeldende kunst in gemeentelijke gebouwen (voornamelijk het stadhuis).
Tussen 2021 en 2024 zorgen ook de 'kunstspecials' (zie de omschrijving) tijdelijk voor hogere kosten.

Paragraaf 4 Financiering

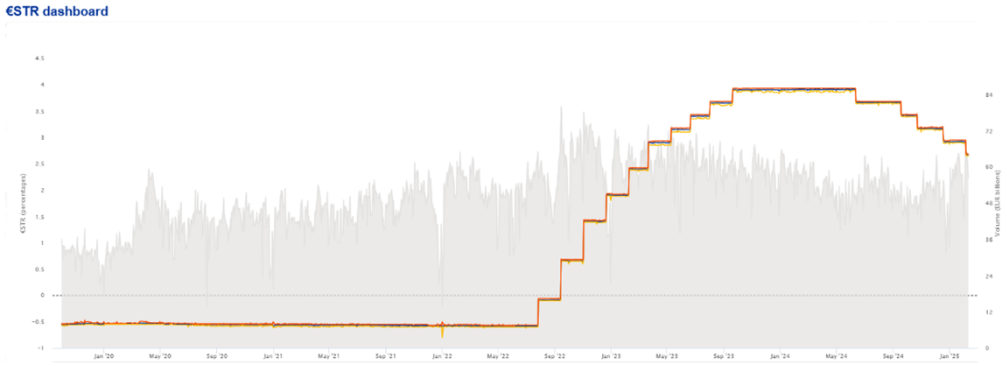
Inleiding

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's met als doelstelling: "Het beheren van financiële posities en geldstromen op een zodanige wijze dat de daaraan verbonden risico's worden beperkt en de daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten worden geoptimaliseerd". De beheersing van deze geldstromen dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente karakter van de treasury-activiteiten staat hierbij voorop. Uit de treasury-activiteiten volgen rentelasten en/of rentebaten.
In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in 2024, op de uitkomsten van het risicobeheer en op het renteresultaat.

Belangrijke ontwikkelingen

De gemeente heeft per saldo een liquiditeitsoverschot: er is meer geld in kas dan dat er (langlopende) leningen zijn. Om die reden hebben de hierna beschreven ontwikkelingen betrekking op het uitzetten van geld en niet op het aantrekken van leningen.

Marktrentes 2024 kortlopende leningen u/g
De €str (Euro Short term rate,) is opgezet om weer te geven hoeveel een bank moet betalen wanneer deze tot de volgende werkdag (overnight) geld leent van diverse financiële tegenpartijen zonder daarbij zekerheid te stellen (dit wordt soms 'ongedekt' genoemd). Tot deze tegenpartijen behoren banken, geldmarkt-, beleggings- en pensioenfondsen, evenals andere financiële partijen, waaronder centrale banken.

Het rentetarief van schatkistbankieren is afgeleid van de €str. In bovenstaande grafiek is het verloop van de €str weergegeven. De rente is vanaf september 2022 gaan stijgen, vanaf september 2023 tot juni 2024 was de rente stabiel op 3.9%. Daarna is de rente weer vier stapjes naar beneden gegaan. Eind 2024 bedroeg de rente 2.9%. Op het moment van schrijven is de rente verder gezakt naar 2,65%, wat te zien is aan het eind van de grafiek.

In 2024 zijn we gestart met het uitlenen van geld aan andere overheden. We deden dit met een beperkt deel van de overliquiditeit. Het grootste deel stond het hele jaar bij de schatkist. We leenden geld uit om twee voorname redenen.:

1. Het treasury beleid omvat onder andere het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's
2. Vanuit een moreel oogpunt zetten we publieke middelen graag in, in de publieke sectot, opdat andere publieke partijen minder hoeven te lenen bij de private sector. Zo blijven revenuen meer binnen het publieke domein.

Met het uitlenen van geld aan andere gemeenten proberen we de renteopbrengst te beschermen tegen rentedaling.

Marktrentes 2024 langlopende leningen u/g
Rentescenario
In 2024 gold het volgende rentescenario:

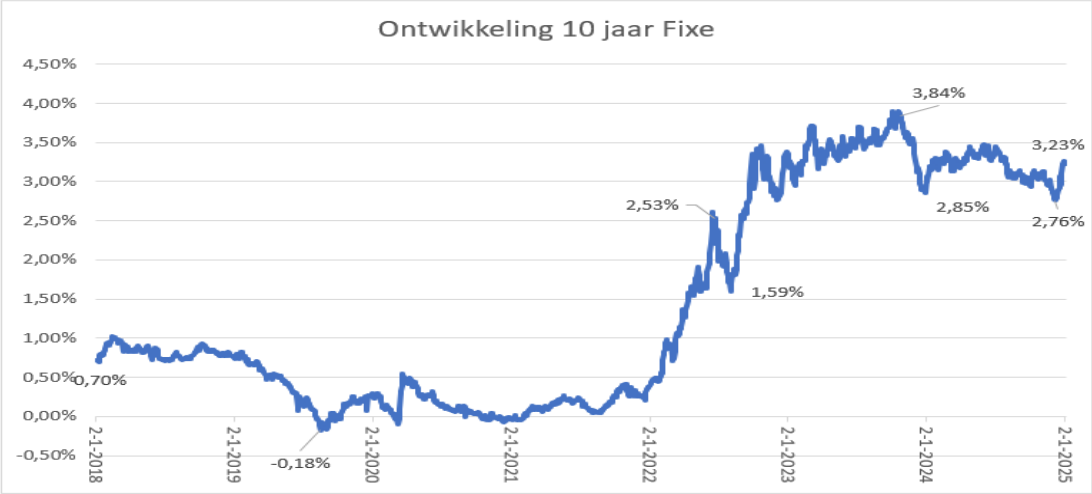
Rentescenario Programmabegroting 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2028
Nieuwe leningen lang (langer dan 1 jaar)	1,3%	1,7%	2,0%	2,0%	2,0%
Rente kortlopende leningen (korter dan een jaar)	0,3%	0,7%	1,0%	1,0%	1,0%

Om renteschommelingen geen invloed te laten hebben op de exploitatie, hanteren wij een rentescenario. De systematiek en "spelregels" van dit scenario zijn vastgelegd in de in 2018 vastgestelde rentenota. Deze is in 2024 herzien maar voor 2024 gold nog de rentenota 2018. Bovenstaand het rentescenario dat van toepassing was in het jaar 2024. Hierin staat het laatste jaar voor langlopende leningen op 2%. Dit percentage wordt in de berekening van de financiële consequenties bij investeringsbeslissingen verwerkt.

Het rentescenario wordt jaarlijks opgenomen in de perspectiefnota en vastgesteld bij de programmabegroting. Volgens de "spelregels" van de rentenota was er in 2024 een mogelijkheid om het rentescenario aan te passen bij de PN 2025. Hier is niet toe besloten omdat er enerzijds sprake was van overliquiditeit die naar verwachting enkele jaren zou aanhouden en anderzijds bekend was dat de ECB de rente zou gaan verlagen medio 2024 omdat de inflatie richting de doelstelling van 2% bewoog. Dalende inflatie, dus dalende rente. Aan het eind van 2024 zien we de lange rente echter weer stijgen. De markt verwacht dus weer toenemende inflatie op de midden-lange termijn. Als deze trend doorzet zou dat kunnen betekenen dat bij de PN 2026 het rentescenario wordt aangepast.

Het werkelijke rentetarief voor leningen met een lange looptijd is afgelopen jaar gestegen, van 2.86% naar 3,23% gemeten op eind december. Gemiddeld lag de rente in 2024 wel ca een kwart procent lager dan in 2023 . Als de gemeente een investering doet, dan rekenen we met de rente voortkomend uit ons rentescenario. De lange rente in dit scenario is gebaseerd op de enteontwikkeling van de 10 jaars fixe, een 10 jaars tarief van de BNG dat op haar beurt weer

is afgeleid van de zogeheten refi rente van de ECB. Onderstaand de ontwikkeling van de 10 jaars fixe. De 10 jaars fixe lag afgelopen jaar gemiddeld op 3,18%. Eind 2024 zien we rente stijgen.

Ontwikkeling leningenportefeuille

De portefeuille langlopende leningen opgenomen gelden is in 2024 verder afgenomen vanwege contractuele aflossingen van langlopende leningen. Het onderstaande overzicht toont de actuele stand met het verwachte verloop. In 2024 zijn geen langlopende leningen aangetrokken in verband met de ruime liquiditeit. Het verloop van de portefeuille langlopende lening is als volgt:

Bedragen x € 1 mln.

Overzicht lang geld					
Stand lening per 1/1	**Rente**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Opgenomen					
BNG	4,600%	0,1	0,0	0,0	0,0
BNG	4,600%	0,1	0,0	0,0	0,0
BNG (19-12-17/20-12-27)	0,827%	10,0	10,0	10,0	10,0
AG (27-2-18/27-2-38)	1,770%	20,0	20,0	20,0	20,0
BNG (20-6-19/20-6-24)	-0,120%	20,0	0,0	0,0	0,0
BNG (06-12-19/06-12-29)	0,039%	12,0	10,0	8,0	6,0
Totaal opgenomen		**62,1**	**40,0**	**38,0**	**36,0**

Saldo liquiditeit en langlopende leningen
Ultimo 2024 is, evenals ultimo 2023, sprake van een zogenaamde dubbele positie. Het positieve saldo van de liquide middelen (rekening-courant bij de bank en bij de Schatkist) is hoger dan het resterende saldo van de langlopende lening o/g en is als volgt:

Bedragen * € 1 mln.

Liquiditeitspositie 31/12	2021	2022	2023	2024
Saldo rekening courant en schatkist	80,9	122,4	135,2	155,7
Saldo leningen	-66,3	-64,2	-62,1	-40,0
Liquiditeitsoverschot per saldo	**14,6**	**58,2**	**73,1**	**115,7**

Risicobeheer

Op het gebied van financiering worden verschillende risico's onderkend. De wet financiering decentrale overheden (fido) is gericht op het beheersen van renterisico's. Deze beheersing krijgt vorm door wettelijke limieten voor de omvang van de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en limieten op renteherzieningen en herfinanciering van de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet
Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (totaal van de begrote lasten) mag kort (= korter dan een jaar) worden gefinancierd met geleend geld. In 2024 was de kasgeldlimiet voor de gemeente Zoetermeer € 41,4 mln.:

Bedragen * € 1 mln.

Berekening van de kasgeldlimiet	2024
Begrotingstotaal	486,8
Vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet	**41,4**

Dat wil dus zeggen dat de gemeente maximaal € 41,4 mln. aan leningen met een looptijd korter dan een jaar mag aantrekken. In 2024 zijn geen leningen aangetrokken dus is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm
De norm voor het beheersen van het budgettaire renterisico op lange termijn is de renterisiconorm.
De jaarlijks verplichte aflossingen en herzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (het totaal van de begrote lasten) en is voor 2024 als volgt:

Bedragen * € 1 mln.

Berekening van de renterisiconorm	2024
Renteherzieningen (1)	0
Aflossingen (2)	22,1
Renterisico (3) = (1+2)	*22,1*
Begrotingstotaal	486,8
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm (4)	*97,4*
Ruimte onder renteriscionorm (5) = (4-3)	**75,3**

Dat wil zeggen dat de gemeente in 2024 maximaal € 97,4 mln. aan leningen mocht aflossen en / of waarvan de rente herzien mag worden. In geheel 2024 is € 22,1 mln. afgelost aan langlopende leningen.

Renteresultaat

Saldo van de financieringsfunctie
Het saldo van de financieringsfunctie wordt gedefinieerd als het saldo van (a) de betaalde rentelast over de leningen en over de aangetrokken middelen in de rekening courant en (b) de ontvangen rentebate over de uitzettingen. Onderstaande tabel geeft dit saldo voor 2024 weer:

Bedragen * € 1

Saldo financieringsfunctie 2024	Betaalde rente	Ontvangen rente
Rente lange leningen (lasten)	444.164	24.000
Rente korte leningen	12.200	-
Rente rekening courant	6.618	5.679.344
Rente uitgezette startersleningen	-	115.029
Totaal	*462.982*	*5.818.373*
Saldo financieringsfunctie		**5.355.391**

Renteresultaat, rente-egalisatiereserve en rente-omslagpercentage
De netto rentebate in 2024 bedraagt € 5.355.391. In de begroting was rekening gehouden met € 4.650.372. Uit het saldo tussen beide bedragen is € 705.019 toegevoegd aan de rente-egalisatiereserve in overeenstemming met het beleid (Rentenota 2018).

Bedragen * € 1

Rente-egalisatiereserve	2021	2022	2023	2024
Stand begin boekjaar	2.189.393	2.050.784	2.701.122	4.194.559
Onttrekking	-138.609			
Toevoeging		650.338	1.493.437	705.019
Stand einde boekjaar	**2.050.784**	**2.701.122**	**4.194.559**	**4.899.578**

De rente-egalisatiereserve bedraagt eind 2024 € 4,9 mln., de maximale hoogte bedraagt € 5,5 mln. Deze hoogte is berekend op grond van de rekenregel 1,5% van de verwachte financieringsbehoefte van de aankomende vier jaar.
Het rente-omslagpercentage wordt volgens onderstaande methode berekend:

Bedragen * € 1

Renteomslagpercentage 2024		Begroot	Werkelijk	Verschil
a.	Rentelasten	550.036	439.046	-110.990
b.	Rentebaten (inclusief startersleningen)	1.700.408	5.794.477	4.094.069
c.	*Verschil (a-b)*	*-1.150.372*	*-5.355.431*	*-4.205.059*
d.	(BIE)	-241.167	-68.894	172.273
e.	*Toe te rekenen aan programma's (c-d)*	*-1.391.539*	*-5.424.325*	*-4.032.786*
f.	Boekwaarde vaste activa per 01/01	499.614.000	353.143.210	-146.470.790
Renteomslagpercentage (e/f)		**-0,279%**	**-1,54%**	

Het doel van het rente-omslagpercentage is om te bepalen of (en hoeveel) rente toegerekend moet worden aan de programma's. In de begroting 2024 is geen rente toegerekend aan de programma's omdat het rente-omslagpercentage kleiner is van 0,1%. Bij de jaarrekening 2024 is het rente-omslagpercentage herberekend op de werkelijke cijfers. In overeenstemming met het beleid (Rentenota 2018) is er bij de jaarrekening opnieuw geen rente toegerekend aan programma's.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

De manier waarop de organisatie omgaat met medewerkers is een belangrijk thema binnen de paragraaf Bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering gaat over de manier waarop de organisatie mensen en middelen inzet om het werk te doen dat moet worden gedaan, om taken goed en snel uit te voeren. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen en resultaten van bedrijfsvoering in vier thema's. Als eerste is dat de mens in de organisatie. Vervolgens de organisatie zelf, management en bestuur en als laatste processen en systemen.

Verder staan in deze paragraaf onderwerpen die met bedrijfsvoering te maken hebben en waarvan is afgesproken om de raad en de toezichthouder via de P&C-cyclus op de hoogte te houden. Hierbij gaat het om doorlichtingsonderzoeken (231a Gemeentewet), fraude en continuïteit, uitvoering van de Wet open overheid (Woo), rechtmatigheid en medebewindstaken.

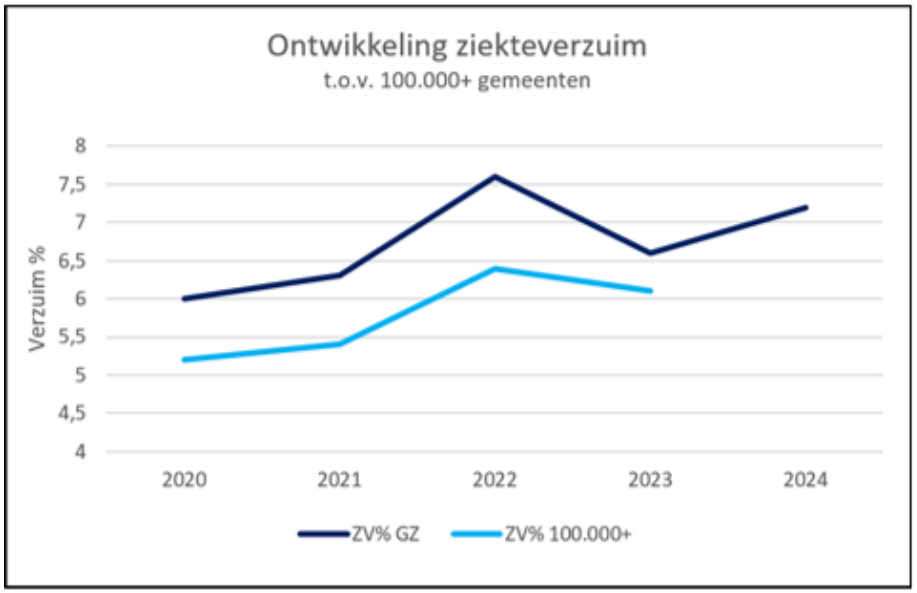
Organisatieontwikkelingen

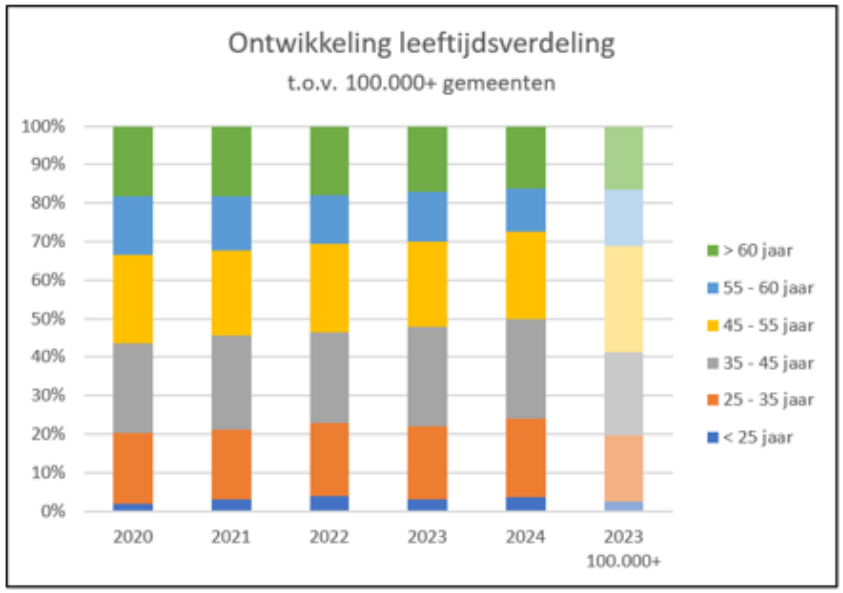
Aandacht voor de mens in de organisatie
Als medewerkers gezond en bevlogen aan het werk zijn levert dat betere prestaties op, minder verzuim en blijven medewerkers langer werken bij de gemeente. Daarom is het doel medewerkers duurzaam fysiek, mentaal en sociaal gezond aan het werk te houden. Naast de wettelijke taken op het gebied van arbo, hebben management en P&O in 2024 gewerkt aan verschillende onderwerpen op afdelings- en teamniveau. Dit zijn onder andere analyses die leiden tot een meer gerichte aanpak om duurzame inzetbaarheid te verhogen en het verzuim te beperken. Voor individuele medewerkers bestaat de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door diverse coaches en zijn opnieuw de gezondheidsmaand en diverse campagnes gevoerd.

Voor collega's in verzuim is gezocht naar een nieuwe partij om de arbodienstverlening voort te zetten vanaf maart 2025. Deze aanbesteding is geslaagd en er is een nieuwe partij gevonden die goed aansluit bij de wensen van de gemeente.

Sinds september 2024 wordt invulling gegeven aan de rol van agressiecoördinator. Deze interne expert zorgt voor toepassing van het agressieprotocol en ziet toe op de actualiteit, volledigheid en evaluatie ervan. Verder is deze medewerker vraagbaak en klankbord voor de organisatie en coördineert deze medewerker activiteiten als de training 'Omgaan met agressie'. De laatste taak is het bijhouden van het Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR).

Indicatoren Bedrijfsvoering
In 2024 is het verzuim opnieuw gestegen van 6,6% naar 7,2%. De meldingsfrequentie (het aantal keer dat een medewerker zich gemiddeld per jaar ziekmeldt) is zeer licht gedaald van 1,24 naar 1,20 per jaar en het aandeel medewerkers dat het hele jaar niet heeft verzuimd (percentage nulverzuim) is gestegen van 37,5% naar bijna 40%.
Het verzuim van de 100.000+ gemeenten over 2024 wordt in de Personeelsmonitor van het AenO Fonds gepubliceerd in mei 2025.

De tweede indicator voor bedrijfsvoering is de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand.
Bijna de helft van de medewerkers is jonger dan 45 jaar; deze groep maakt elk jaar een iets groter deel van het totaal aantal medewerkers uit. Ook voor deze gegevens geldt dat de vergelijkbare verdeling voor de 100.000+ gemeenten in 2024 in mei worden gepubliceerd. De gemeente Zoetermeer heeft al jaren een jonger personeelsbestand dan die 100.000+ gemeenten.
Het is voor de gemeente belangrijk om jonge ambtenaren aan te trekken en om ze te boeien zodat ze bij de gemeente blijven werken. Daarom is in 2024 het traineeprogramma Zoetermeer van start gegaan. Het eerste jaar is succesvol verlopen. De acht trainees hebben aan verschillende inhoudelijke en uitdagende opdrachten gewerkt en hebben zichzelf zowel op professioneel als persoonlijk vlak kunnen ontwikkelen.

Werving en selectie van nieuw personeel
Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is het percentage niet-vervulde vacature tussen 2022 en 2023 gedaald van 6% naar 3% bij een stijgend aantal vacatures. Het aandeel niet-vervulde vacatures in 2024 is voorlopig 0%, maar omdat een deel van de vacatures in het laatste deel van het jaar is ontstaan, is er aan het einde van het jaar nog sprake van lopende vacatures.
Het succesvolle referralprogramma is in 2024 voortgezet. Medewerkers worden aangemoedigd om kandidaten uit hun eigen netwerk aan te dragen voor een functie en krijgen een beloning wanneer deze kandidaat in dienst van de gemeente komt. In 2025 wordt de aandraagbonus gecontinueerd.

De oefening met Open Hiring was succesvol. Bij Open Hiring neemt een werkgever een medewerker aan zonder sollicitatieprocedure, zonder naar een CV te vragen of een sollicitatiegesprek te houden. Met Open Hiring krijgt iedereen kans op een baan ongeacht verleden, opleiding of ervaring.

Project In-, Door- en Uitstroom
Wanneer de juiste personen zijn gevonden, is het van groot belang om meteen te starten met het binden van deze nieuwe collega's aan de organisatie. Het Project In-, Door- en Uitstroom (IDU) heeft een harde, proceskant, waarover meer bij Aandacht voor processen en systemen.
Bij de zachte kant is aandacht voor de medewerkers zelf. In 2024 heeft de introductiedag voor nieuwe medewerkers een vaste plaats gekregen binnen de organisatie. Elke maand maakten vele nieuwe collega's kennis met elkaar, met de organisatie, de sturingsfilosofie en met Zoetermeer 2040.
Sinds december 2024 krijgt een nieuwe medewerker een buddy (Zoetermaatje) toegewezen om, de nieuwe collega de eerste periode op weg te helpen.

Uit een onderzoek hoe we beter kunnen leren van de medewerkers die de organisatie verlaten, zijn aanbevelingen gedaan om het proces van exitgesprekken beter vorm te geven.

Diversiteit en inclusie
In de sturingsfilosofie is opgenomen dat de gemeentelijke organisatie een goede afspiegeling van de samenleving wil zijn en dat ruimte wordt gegeven aan diversiteit en verschillende perspectieven. Open contact en een lerende houding zijn hierbij sleutelwoorden. Het management stimuleert een omgeving waarin vanuit verschillende perspectieven, ervaringen en achtergronden uitwisseling plaatsvindt. In 2024 is in gesprekken met het management aandacht geweest voor verdere bewustwording.

Participatiebanen heeft ook in 2024 de nodige focus gehad. De afdeling P&O heeft samen met De Binnenbaan acties in gang gezet die bijdragen aan het behalen van het wettelijk vastgesteld quotum voor het aantal participatiebanen. Samen is gekeken welke kandidaten goed aansluiten. Een aantal collega's heeft deelgenomen aan een buddytraining om de begeleiding te verbeteren. De gemeente was aanwezig op de banenmarkt in het teken van participatiebanen. Dit jaar is gestart met een medewerkersnetwerk voor werknemers met een participatiebaan waar in alle vertrouwelijkheid en veiligheid uitgewisseld kan worden. Er is een eerste bijeenkomst geweest waar de nodige ideeën voorbij zijn gekomen om de begeleiding beter te laten aansluiten.

In 2024 is het aantal participatiebanen (1 P-baan is 25,5 uur) gestegen met 41,0 nagenoeg gelijk aan het aantal van 2023 (41,4); hiermee is de norm van 44,0 niet gehaald.

Aandacht voor de organisatie
Om de taken van de organisatie uit te voeren, is aandacht voor de mensen in de organisatie een eerste stap. Daarnaast is er aandacht voor de organisatie zelf nodig. Denk hierbij aan sturing, het benodigde leiderschap, organisatie, structuur en hoe het beste samengewerkt kan worden.

Organisatieontwikkeling
Bij de organisatieontwikkeling staat de missie centraal: *met hart voor de stad samen bouwen aan het Zoetermeer van vandaag én morgen.* In 2024 is de sturingsfilosofie vastgesteld. De sturingsfilosofie is als basis gebruikt bij reorganisaties, zoals die van het Sociaal Domein, om te zorgen dat de structuur eenduidig is en invulling wordt gegeven aan het versterken van de uitvoering.

Projectmatig werken
De herziene Zoetermeerse Werkwijze voor Projectmatig werken is in de zomer van 2024 vastgesteld. Hierin zijn verbeteringen uit de praktijk verwerkt en is nog meer toegewerkt naar één werkwijze waarmee de hele organisatie uit de voeten kan.

Ook heeft de raad voor het eerst een gezamenlijke rapportage ontvangen met fysieke- en sociaal domein projecten. Voorafgaand aan de politieke behandeling stonden de projectmanagers uit de verschillende domeinen naast elkaar op de projectenmarkt. De werkwijze voor programmatisch werken krijgt ook steeds meer vorm; de verwachting is dat vanaf de 1e helft van 2025 alle programma's op één uniforme worden aangestuurd en uitgevoerd.

Inhuur derden
Naast vast personeel maakt de gemeente gebruik van extern personeel. Vaak geldt een van de volgende vijf redenen om hiervan gebruik te maken:

- Overbrugging van vacature op bestaande formatieruimte;
- Vervanging van ziekte / zwangerschap;
- Specialistische kennis;
- Tijdelijke krachten ten behoeve van projecten en
- Flexibiliteit en piekbelasting.

Hoeveel extern personeel wordt ingezet is afhankelijk van externe en van organisatie specifieke ontwikkelingen. Externe ontwikkelingen zijn de nog steeds krappe arbeidsmarkt, met name in specialistische functies. De woningbouwopgave en opvang van diverse groepen vluchtelingen zijn voorbeelden van organisatie specifieke ontwikkelingen.

Een paar afdelingen maken gebruik van een flexibele schil van uitzendkrachten rond een vaste schil van eigen personeel. Dit biedt flexibiliteit zodat de dienstverlening naar de stad en de inwoners door kan gaan in drukke tijden. In deze groep wordt vooral ingehuurd tegen het minimumloon.

In 2024 is € 25,80 mln. uitgegeven aan inhuur van extern personeel. Hoewel de uitgaven voor inhuur in absolute bedragen met € 1,48 mln. zijn gestegen, is de verhouding van kosten voor extern personeel ten opzichte van de loonkosten voor (vast) personeel gelijk gebleven op 19% tegen 81%. Het verschil met de 100.000+ gemeenten is voor 2024 nog niet te maken; deze gegevens komen uit de Personeelsmonitor AenO Fonds die in mei 2025 wordt gepubliceerd.

De kosten voor extern personeel zijn voor een groot deel gebudgetteerd; in 2024 was hiervoor bijna € 19 mln. beschikbaar. Voor vervanging van langdurig ziekte of zwangerschapsverlof ontvangt de gemeente veelal geld van het UWV. De rest is gedekt uit reguliere personeelsbudgetten of uit tijdelijke projectbudgetten.

In de tabellen hieronder zijn de kosten voor inhuur op drie manieren weergegeven: in tabel 1 op programma-productniveau, in tabel 2 naar reden van inhuur en in tabel 3 naar tariefgroep.

Tabel 1: Programma-product (Bedragen x € 1.000)

Programma's	Bedrag 2024
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**5.049**
310.15 - Economische ontwikkeling	412
480.06 - Voortijdig schoolverlaten	94
610.01 - Participatie	461
610.02 - Hoogwaardig handhaven	88
610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen	3.994
2. Samen leven en ondersteunen	**4.975**
662.01 - Wmo maatwerk	1.882
670.01 - Wmo algemene voorziening	1.014
670.04 - Wmo preventie	151
671.01 - Universele preventie jeugd	20
671.03 - Maatwerk jeugd	184
671.04 - Specialistische jeugdhulp	1.642
714.01 - Gezondheidszorg	81
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**2.088**
721.19 - Afvalinzameling	135
723.36 - Milieubeleid	934
810.18 - Algemeen beheer	199
810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud	423
810.48 - Groot onderhoud	397
4. Vrije tijd	**994**
530.02 - Exploitatie sportaccommodaties	300
530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling	164
530.05 - Strategisch beleid sport	91
540.03 - Cultuur	139
560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen	254
Overige producten programma 4	46
5. Veiligheid	**1.334**
002.26 - Vergunningen apv- en bijzondere wetten	135
002.27 - Veiligheid en openbare orde	358
140.18 - Handhaving openbare ruimten	456
820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten	384

Programma's	Bedrag 2024
6. Dienstverlening en participatie	**2.770**
002.21 - Basisregistraties ppl	85
003.01 - Publieksplein	860
820.16 - Wabo-vergunningen	1.825
7. Inrichting van de stad	**3.083**
810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer	1.122
820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen	77
820.46 - Volkshuisvestingsbeleid	380
822.36 - Woonwagenhuisvesting	156
830.42 - Grondexploitatie palenstein	161
830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden	334
830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering	481
830.80 - Binnenstad	50
922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedr	238
Overige producten programma 7	85
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**332**
002.47 - Belastingen	332
Overzicht overhead	**3.718**
999.11 - Communicatie	130
999.12 - Financiën	442
999.14 - Personeel en organisatie	69
999.15 - Juridische Aangelegenheden en Bestuursonc	591
999.18 - Informatie & Automatisering	1.416
999.26 - Overhead Strategie, Beleid, programma's	278
999.33 - Overhead Stedelijke ontwikkeling	302
999.35 - Afdelingsoverhead Projectenbureau	135
999.37 - Vastgoed	314
Overige producten overhead	41
Rubriek 7	**1.455**
Voorzieningen	1.455
Eindtotaal	**25.796**

Toelichting: De stijging van inhuur is met name terug te vinden in programma 2 (voor WMO-ondersteuning) en bij overhead (voor informatie en automatisering).

Tabel 2: Reden van inhuur.

Reden inhuur	Bedrag 2024
Inhuur tbv overbrugging vacature	5.351
Ziekte/zwangerschapsvervanging	3.495
Specialistische kennis	2.596
Inhuur t.b.v. projecten	8.063
Flexibiliteit en piekbelasting	6.291
	25.796

Toelichting: Ruim de helft van de inhuur is voor projecten en voor flexibiliteit en piekbelasting.

Tabel 3: Per tariefgroep.

Tariefgroep	Werk. Uitgaven 2024	Aantal FTE (gem.)	Aantal uur = fte x 1.450
A (tot 50)	2.764.220	56	81.469
B (50 tot 75)	5.529.530	59	84.860
C (75 -100)	7.522.344	60	86.638
D (100 - 125)	7.106.800	45	64.692
E (125 en hoger)	2.873.462	14	20.633
Eindtotaal	**25.796.357**	**233**	**338.292**

Toelichting: De helft van de inhuur, zowel mensen als uren, valt in tarieven tussen € 50 en € 125 per uur.

Het Nieuwe Werken 2.0
Op 1 januari 2024 is de regeling Hybride werken ingegaan. Deze regeling zorgt ervoor dat medewerkers die (ook) thuis werken, daar een geschikte werkplek kunnen inrichten. Hiervoor zijn vergoedingen geregeld voor bepaalde middelen, zoals een bureau(stoel) en monitor. De regeling wordt begin 2025 geëvalueerd.

Aandacht voor management en bestuur
Rechtmatigheid
Vanaf verslagjaar 2023 geldt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het afgeven van een oordeel over de rechtmatigheid via de rechtmatigheidsverantwoording.
In lijn hiermee is ook in 2024 gestuurd op verdere verbetering van de administratieve processen en een betrouwbare registratie van afwijkingen.

Controlfunctie
In 2024 is een doorlichtingsonderzoek (volgens verordening 213a) naar ‘Digitaal leiderschap’ uitgevoerd. In december 2024 is het meerjarenplan interne doorlichting 2025-2028 vastgesteld (iBabs).

Aandacht voor processen en systemen
Datagedreven werken
2024 was het tweede jaar van het programma Datagedreven werken. In dit jaar is er een datateam specifiek rond Zoetermeer 2040 ingericht (afvaardiging van allerlei dataexperts uit de organisatie). Dit team is gestart met het verdere concretiseren en monitoren van beoogde prestatie en effecten vanuit visie 2040 en onderzoek Louter. Daarnaast is er een start gemaakt met de monitoring van het landelijk uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Beide focusgebieden leiden tot het beleidsdocument Datagedreven beleidsontwikkeling en -evaluatie (die in 2025 in het MT ter besluitvorming wordt voorgelegd). In 2024 is een start gemaakt met de verdere samenwerking tussen de verschillende data expertises die momenteel in verschillende teams zijn ondergebracht. Voor het ontwikkelen van dataproducten voor Zoetermeer 2040 komen deze disciplines wekelijks samen. Te denken valt aan GEO, Business Intelligence, Onderzoek & Statistiek en Gegevensmanagement.

Een extern bureau heeft een advies uitgebracht om deze expertises binnen Zoetermeer te verenigen tot één datateam. Dat advies is overgenomen door het directieteam. In 2025 wordt hier verdere uitwerking aan gegeven.

In 2024 is er verder uitvoering gegeven aan de datasamenwerking met SamenZoetermeerGezond. Als Zoetermeer zijn we actief betrokken bij het inrichten van gezamenlijke dataproducten en integraal werken aan thema’s rond de gezonde inwoner.
Tot slot zijn gesprekken gevoerd met de Haagse Hogeschool om te komen tot een (regionale) samenwerking. Deze samenwerking bestaat nu uit losse opdrachten, maar de ambitie is om nauwer samen te werken aan grote maatschappelijke thema’s.

Project In-, Door en Uitstroom
Het nieuwe geautomatiseerde IDU-proces (in-door-uitstroom van medewerkers) is verder uitgebouwd en geïmplementeerd. In 2024 zijn mutaties van meer dan 400 medewerkers succesvol gerealiseerd. In de praktijk betekent dit het volgende:

<u>In dienst</u>
Op de eerste werkdag zijn alle middelen zoals o.a. laptop, mobiel, toegangspas automatisch op tijd beschikbaar. De nieuwe medewerker is uitgenodigd voor de introductiedag en verplichte trainingen en heeft aanvullende informatie ontvangen over Zoetermeer als stad en werkgever.

Daarnaast wordt gewerkt aan het geautomatiseerd toekennen van rechten voor de meer dan 300 applicaties waarmee binnen de gemeente wordt gewerkt.

<u>Uitdienst</u>
Het uitdienst proces is volledig geautomatiseerd en gereed. De toegang tot systemen, applicaties en gebouwen wordt automatisch stopgezet en er wordt bewaakt dat verstrekte middelen zoals laptop, mobiel en OV-pas tijdig worden ingeleverd.

Informatiebeveiliging, privacy en informatievoorziening

Informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer (IPI)
De vakgebieden Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer hebben ook in 2024 samen opgetrokken om de organisatie te ondersteunen bij en bewust te maken van de ontwikkelingen en risico's rondom deze vakgebieden. Via de introductie van de wekelijkse zogenaamde Snappie-mail wordt de kennis in de organisatie over hoe (en waarom) veilig en zorgvuldig te handelen in praktijksituaties vergroot. Daarnaast zijn extra IPI-workshops gehouden om meer (nieuwe) medewerkers te bereiken. Ook is IPI-bewustwording meegenomen in het in 2024 gehouden 213a onderzoek Digitaal leiderschap en via besprekingen van de IPI-toezichthouders met het management.

Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de (verdere) opkomst van kunstmatige intelligentie, veelal artificiële intelligentie (AI) genoemd. Ook is in 2024 de AI Act in werking getreden. De impact van AI op de gemeentelijke organisatie - de kansen en de risico's - is op meerdere niveaus verkend en heeft geleid tot bewustwording, Chat GPT richtlijnen en aanpassingen en aanvullingen in bestaande procedures (inkoop, DPIA).

De vakgebieden IPI hebben verder gezamenlijk ondersteund bij acht in 2024 afgeronde Data Protection Impact Analyses (DPIA’s).
Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen voor de afzonderlijke vakgebieden beschreven.

Informatiebeveiliging
In 2024 is op tactisch niveau divers beleid vastgesteld: het beveiligingsbeleid voor websites en apps, het bewustwordingsbeleid en het wachtwoordbeleid. Sinds medio november moeten wachtwoorden voldoen aan strengere eisen; dit wordt technisch afgedwongen. De frequentie van wijzigen wachtwoord is daarbij verlaagd.

In 2024 is een cloudvisie opgesteld en zijn de standaard ICT eisen en wensen herzien en aangevuld met eisen en wensen specifiek voor cloud leveranciers en clouddiensten.

De jaarlijkse onafhankelijke penetratietest is uitgevoerd waarbij geen kritieke aanbevelingen zijn gedaan. Ook is dit jaar voor het eerst ZeroDayZoetermeer georganiseerd waarbij studenten het externe aanvalsoppervlak van de gemeente Zoetermeer hebben getest. Tot slot is een systeem aangeschaft dat geautomatiseerd penetratietesten kan uitvoeren, gebaseerd op bekende kwetsbaarheden.

Er zijn veel (nieuwe) apps waarbij niet altijd duidelijk is hoe deze omgaan met de gegevens van haar gebruikers. Team Informatiebeveiliging houdt de actualiteiten bij en neemt actie als dat nodig is. Zo zijn verschillende onveilige applicaties en websites geblokkeerd in 2024, zoals WeTransfer en Dropbox. Ook het monitoren en inperken van en acteren op phishingpogingen heeft veel aandacht gehad in 2024. In de organisatie is extra alertheid gevraagd voor het risico van phishing.

Om voorbereid te zijn op een ICT-calamiteit is blijvende aandacht voor dit onderwerp nodig. In 2024 heeft het college zich over handelingsperspectieven bij een ernstige ICT-calamiteit laten bijpraten door een externe IT-partner en is er samen met werkbedrijf De Binnenbaan een cybercrisisoefening gehouden.

Met de naderende invoering van cyberbeveiligingswetgeving (op grond van het Europese NIS2) heeft de gemeente een impactanalyse uitgevoerd, met de positieve uitkomst dat wij op koers liggen.

De jaarlijkse controle Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) is opnieuw met goed resultaat afgesloten. ENSIA helpt ons om in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de normen die gelden voor de Nederlandse overheid, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Privacy
In september 2024 is een fulltime Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) gestart. Hiermee is deze functie uitgebreid en kan het toezicht verder volgens het privacybeleid worden vormgegeven. In 2024 is een concernbrede risicoanalyse privacy opgesteld die inzicht biedt in wat de grootste privacyrisico's voor de gemeente zijn. Deze risico's liggen bij de afdelingen waar veel gevoelige gegevens worden verwerkt, zoals gegevens over iemands gezondheid of iemands financiële positie.

Er is een interne audit uitgevoerd op verwerkingen van politiegegevens door buitengewoon opsporingsambtenaren. Op grond van de Wet politiegegevens is deze interne audit een jaarlijkse verplichting. Daarnaast moet elke vier jaar een externe audit worden uitgevoerd. In 2024 zijn hiervoor voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd.

Cijfers: Inzageverzoeken, datalekken en klachten
Er zijn in totaal 82 (vermoedens van) datalekken gemeld. Dat is een flinke stijging ten opzichte van het voorgaande jaar (65 meldingen). Dit kan komen doordat medewerkers datalekken beter herkennen en weten waar ze deze moeten melden.
Van de 82 gemelde lekken, bleken 23 gevallen geen datalek te zijn. Bijvoorbeeld omdat iemand een mobiele telefoon is verloren, maar onbevoegden geen toegang tot de telefoon hebben gekregen. In tien gevallen is het lek ontstaan onder verantwoordelijkheid van een derde partij.
Drie datalekken zijn aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Dat is verplicht wanneer het lek ernstig nadeel voor de betrokken personen kan hebben, zoals een risico op misbruik van informatie of wanneer gevoelige informatie is gelekt.
Het proces voor het melden van datalekken is in 2024 aangepast, waardoor meldingen efficiënter worden afgehandeld.

Er zijn in 2024 acht klachten ingediend over privacygerelateerde onderwerpen. Daarvan zijn drie klachten gegrond en één klacht deels gegrond verklaard. De overige klachten waren ofwel ongegrond ofwel tussentijds afgebroken.
Ook zijn er 19 inzageverzoeken geweest. De meeste van deze verzoeken richtten zich op één dossier of één onderwerp. Er waren vijf verzoekers die inzage vroegen in alle informatie die de gemeente over hem/haar verwerkt.

Informatiebeheer
Na de nulmeting van het Kwaliteitszorgsysteem in 2023, is dit najaar de eerste reguliere meting op de Kwaliteitscontrole Informatie- en Archiefbeheer uitgevoerd (Archiefwet art. 16).

Het Handboek Vervanging is begin 2024 geïmplementeerd en in het najaar geauditeerd door de Toezichthouder Informatiebeheer. Vervanging is het proces waarbij archiefbescheiden worden vervangen door een andere vorm waarbij het origineel vervolgens wordt vernietigd.

Het Protocol voor vernietigen van analoog archief is opgesteld en goedgekeurd.

De uitvoering van de richtlijnen voor E-mailarchivering heeft het grootste deel van het jaar gelopen. Het waar nodig herzien van de werkprocessen en borgen van de data uit de zogenaamde functionele mailboxen (met meerdere gebruikers) is afgerond. Enige mailboxen hebben momenteel uitstel van vernietiging, met goedkeuring van de toezichthouder informatiebeheer.

Projecten
Vanuit het Evaluatierapport Mandelabrug is er een projectplan opgesteld en gestart met het concernbreed verhogen van het informatiebeheerbewustzijn.

Informatiebeheer heeft deelgenomen aan de Werkgroep Digitaal Samenwerken. De afdelingen zijn door de werkgroep begeleid in het effiënt samenwerken in MS 365.

Daarnaast zijn diverse projecten opgestart en/of afgerond waardoor de kwaliteit van onder andere opschoning en digitalisering van diverse blokken bouwdossiers, snippergroen en contracten is verbeterd.

Er is een communicatieplan voor informatiebeheer in werking getreden, ter verhoging van het bewustzijn rondom Informatiebeheer en om te communiceren over concernbrede wijzigingen, zoals de e-mailarchivering.

Fraude en continuïteit
De gemeente past een mix van maatregelen toe om fraude te voorkomen, en om te zorgen dat eventuele fraude wordt ontdekt.

Preventieve maatregelen zijn: adequate procedures bij het aantrekken van medewerkers, het afleggen van de eed en belofte door elke medewerker, de inrichting van de organisatie met functiescheidingen, mandaten, richtlijnen en procedures. Vervolgens zijn op alle relevante processen interne controles georganiseerd gericht op het adequaat beveiligen van activa en het voeren van een deugdelijke administratie en verantwoording.

Tenslotte worden nog op basis van risicoanalyse verbijzonderde interne controles achteraf uitgevoerd om vast te stellen dat beheersmaatregelen ook daadwerkelijk hebben gewerkt.

Gedurende het verslagjaar heeft er een incident plaatsgevonden. Hierover is de raad per geheim memo geïnformeerd op 18-9-2024.

Rechtmatigheid

Begrotingscriterium	**x € 1.000**
1A. Overschrijding lasten op programmaniveau	0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten per activum	335
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	
3A. Overschrijding van baten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	
3B. Onderschrijding van baten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	
3C. Onderschrijding van lasten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	
4A. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1A) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	
4B. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1B) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	
Totaal acceptabele begrotingsonrechtmatigheden	
5. Saldo onacceptabele begrotingsonrechtmatigheden	
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	2.153
M&O criterium	
Totaal onrechtmatigheden	2.488
Niet acceptabel	2.488
Acceptabel	

De onacceptabel begrotingsafwijkingen (onderdeel 5) groter dan € 100.000 zijn onderstaand per criterium toegelicht.

Begrotingsrechtmatigheid

Er is sprake van onrechtmatigheid op het (deel)investeringskrediet inventaris zwembad van € 0,221 mln. Ook is er een onrechtmatigheid te melden op het krediet R&D Nederlandlaan van € 0,114 mln. De andere overschrijdingen vallen of onder de grens van € 0,1 mln. (eventueel salderend als de bijdragen op de investering worden meegenomen) of zijn als deelkredieten opgenomen en vallen daarmee onder een groter krediet waardoor het saldo van de overschrijdingen en onderschrijdingen onder de grens van € 0,1 mln. blijven.
In totaal is € 0,335 mln. onrechtmatig.

Inkooprechtmatigheid

Uit de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels is gebleken dat er voor een bedrag van 2,1miljoen niet rechtmatig is ingekocht. Dit bedrag bestaat in totaal uit 8 posten die uit de steekproef van de verbijzonderde interne controle voortkomen en 1 post die voortkomt uit de controle van het cluster inkoop.

Van de 8 posten uit de steekproef van de verbijzonderde interne controle is gebleken dat 7 posten al onrechtmatig waren in 2023 en een doorwerking hadden in 2024. Vier hiervan waren al gemeld via een collegememo aan de raad. In 5 van de 8 posten was er sprake van een onrechtmatigheid wegens overschrijding van het Europese drempelbedrag.

Uit de controle van het cluster inkoop is 1 onrechtmatige post naar voren gekomen die al eerder via een collegememo aan de raad is gemeld. De betreffende overeenkomst is in september 2024 beëindigd en er is opnieuw aanbesteed.

Beheersing en maatregelen inkooprechtmatigheid
Voor alle dossiers waarbij inkooponrechtmatigheid is geconstateerd zijn de inkopen gestaakt (het betrof hier eenmalige inkopen) en/of -al dan niet opnieuw- Europees aanbesteed. Van deze aanbestedingen is het grootste deel in 2024 afgerond, waardoor een deel van 2024 nog onrechtmatig was. Bij 1 post is in dit stadium nog niet in te schatten wanneer de aanbesteding is afgerond en wat de impact met betrekking tot de inkooprechtmatigheid zal zijn voor het controlejaar 2025.

In 2024 heeft het college onder andere een aantal maatregelen genomen om het proces rondom de verplichtingenadministratie en het contractbeheersysteem te verbeteren. Waar in 2023 het percentage op de verplichtingen nog op 65% lag, ligt dit in 2024 op 80%. Daarnaast wordt er per kwartaal een spendanalyse gemaakt waardoor mogelijke overschrijdingen eerder gesignaleerd en besproken kunnen worden met de betreffende budgethouder. Ook is het “startformulier aanbestedingstraject” in 2024 aangepast waardoor de contractwaarde bij de start van een aanbesteding beter wordt vastgelegd. Tot slot is het Cluster Inkoop samen met het Business Intelligence team bezig om nieuwe inkooprapportages te ontwikkelen. Hiermee worden bestaande handmatige overzichten

geautomatiseerd en nieuwe overzichten gecreëerd. Met deze maatregelen en ontwikkelingen kunnen we sneller inspelen op dreigende inkooponrechtmatigheden.

Controle ingekochte Jeugd (RTA en LTA) en WMO (BG en HH)

Samenvatting ontvangen en niet ontvangen Jeugd (RTA en LTA) en WMO (BG en HH) controleverklaringen zorginstellingen

	x1000		
Jeugd ontvangen		65.898	97%
Jeugd verwachting te ontvangen	67.975		100%
Jeugd onzeker	2.076		3%
Totaal verantwoording Jeugd		67.975	
WMO ontvangen		14.416	99%
WMO verwachting te ontvangen	14.416		99%
WMO onzeker	200		1%
Totaal verantwoording WMO		14.616	

Samenvatting fouten en onzekerheden ingekochte zorg Jeugd en WMO BG en HH

	x1000			
	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
	fout	onzekerheid	fout	onzekerheid
Jeugd		2.076		2.076
WMO		200		200
Stand van zaken 20-5-2025				

Overzicht uitvoering medebewindtaken

De Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is erop gericht om het horizontaal toezicht door de raad voor medebewindstaken te versterken. Het gemeentebestuur van Zoetermeer heeft dit als volgt ingevuld:

- Naast de programmaverantwoording wordt in deze subparagraaf apart ingegaan op de uitvoering van medebewindstaken door het college in 2024.
- Met de provincie is een bestuursovereenkomst gesloten op grond waarvan de gemeenten voor vijf beleidsdomeinen de stand van zaken voor de uitvoering aangeven (IBT-rapportage). Deze rapportage is weergegeven via het IBT-dashboard van de provincie Zuid-Holland. In dit dashboard wordt een actuele situatie over de beleidsdomeinen in alle Zuid-Hollandse gemeenten weergegeven. Klik hier voor het dashboard. De IBT-rapportage voor Zoetermeer is ook als bijlage in dit jaarverslag opgenomen (bijlage 2).

Uitvoering medebewindtaken in 2024
Op basis van de toezichtindicatoren voor de beleidsdomeinen en de bestuursovereenkomst (IBT-rapportage) wordt over de uitvoering van de medebewindstaken in 2024 het volgende opgemerkt door de toezichthouder (dit betreft de beleidsdomeinen die geen groene scoren hebben).

Monumentenzorg en archeologie
Het oordeel voor 2024 is gebaseerd op de nieuwe indicatoren zoals vermeld in het Uitvoeringsprogramma IBT 2024. De gemeente scoort geel omdat de actualiteit van het beleid (archeologie) en de formatie niet lijken te voldoen. Over de verdere invulling gaan de provincie en de gemeente in gesprek.

Informatie- en archiefbeheer
De KPI-rapportage van de archivaris is na behandeling in het college van B&W op 23 april 2024 aan de raad en de provincie gestuurd. Uit het verslag is naar voren gekomen dat de gemeente stappen heeft gezet in de verdere verbetering van het archief- en informatiebeheer, maar nog niet geheel voldoet aan de wettelijke eisen. De gemeente scoort geel. De bevindingen van de gemeentearchivaris zijn betrokken als input in het Projectplan voor het concernbreed verbeteren van het Informatiebeheer, zoals afgesproken in het Raadsbesluit Evaluatie Nelson Mandelabrug 2024-003556. Daarnaast worden diverse verbeteringen doorgevoerd, waaronder het vaststellen van een nieuw functiehuis voor Team Informatiebeheer en de professionalisering van het toezicht op het archief- en informatiebeheer. Verder vindt een doorontwikkeling van de kwaliteitszorg met het kwaliteitszorgsysteem plaats en worden eerder opgestelde verbeterplannen gefaseerd uitgevoerd. De organisatie gaat informatiebeheerplannen opstellen en beheerfunctionaliteit toevoegen aan applicaties, werken aan de implementatie van Zaakgericht werken en Digitaal Samenwerken en het toepassen van DPIA's (Data Protection Impact Assessments) binnen informatiebeheer. Tenslotte wordt ingezet op de verbetering van (de naleving van) het migratie- en vernietigingsproces.

Huisvesting vergunninghouders
De gemeente had op 31 december 2024 een achterstand van 68 vergunninghouders en is daarom op 1 januari 2025 op oranje in de IBT-ladder geplaatst: afspraken maken met termijn.

Paragraaf 6 Wet open overheid

In 2024 zijn er 63 Woo-verzoeken om openbaarmaking van documenten ontvangen (de passieve openbaarmaking). Verzoeken worden (deels) toegekend, (deels) afgewezen als de informatie al openbaar is en soms omgezet naar een informatieverzoek van de indiener. Woo-besluiten en de geanonimiseerde stukken worden gepubliceerd op het publicatieplatform van gemeente Zoetermeer (open.zoetermeer.nl). Ook de Woo-besluiten uit de voorgaande jaren zijn op het publicatieplatform te vinden.

De gemeente maakt op eigen initiatief stukken uit 7 informatiecategorieën openbaar (de actieve openbaarmaking). Het gaat om de volgende categorieën: Wet- en regelgeving, Organisatiegegevens, Bestuursstukken, Raadsstukken, Woo-verzoeken, Jaarplannen, Onderzoeken. Hiermee voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichting en de inspanningsverplichting om meer openbaar te maken dan wettelijk verplicht. De gemeente volgt de berichtgeving van de Rijksoverheid en VNG.

Paragraaf 7 Verbonden Partijen

Inleiding

De gemeente Zoetermeer is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en/of financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden, die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden levert bijdragen aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke - en financiële risico's op.

Kadernota verbonden partijen

Korte inhoud Kadernota en checklist Verbonden partijen
In de Kadernota Verbonden partijen zijn beleidsrichtlijnen opgenomen waaraan een (beoogde) deelname aan (nieuwe) samenwerkingsverbanden moet worden getoetst. Ook is een checklist beschikbaar die kan worden gebruikt bij afwegingen over het aangaan, inrichten of herzien van een samenwerkingsverband. De checklist is niet limitatief, maar geeft de belangrijkste onderwerpen aan, waarover moet worden nagedacht om op de grootste risico's bij samenwerking een passend antwoord te hebben.

In 2023 is de Kadernota Verbonden partijen geactualiseerd vanwege de gewijzigde Wet gemeenschappelijk regelingen in 2022 in verband met versterking van de democratische legitimering. De wetswijziging introduceert aanpassingen en aanvullingen op al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten. Bepaalde aanpassingen zijn al direct per 1 juli 2022 ingegaan. Andere wijzigingen zijn gericht op de gemeenschappelijke regelingen (GR'n) zelf. In het wetsvoorstel is bepaald dat de GR'n de mogelijkheid tot 1 juli 2024 hadden om de regelingen aan te passen.

Definitie Samenwerkingsverband
Een samenwerkingsverband bestaat tussen de gemeente en één of meer andere publieke en/of private partijen en heeft een eigen juridische entiteit, waarin activiteiten in organisatorisch verband worden uitgevoerd en de gemeente een bestuurlijk -, financieel -, integriteits- of ander risico loopt. Deze definitie sluit samenwerkingsverbanden zonder juridische entiteit, zoals subsidieverstrekkingen, leningen en garantstellingen, uit en deze vallen buiten de reikwijdte van de Kadernota Verbonden Partijen.

De nota bevat beleidsrichtlijnen die betrekking hebben op vier terreinen:

- Afwegingskader:
  Is sprake van toegevoegde waarde en is sprake van het meest geëigende middel?
- Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking:
  Afhankelijk van de aard van de activiteiten (in ieder geval publiek belang) en het doel van de samenwerking.

- Rolverdeling:
  Wie en hoe vervullen de gemeentelijke vertegenwoordigers hun rol als bestuurslid en hoe gaan zij om bij conflicterende belangen tussen het samenwerkingsverband en de gemeente?
- Good-governance:
  Regie op de samenwerking borgen de aspecten: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

Belangrijke ontwikkelingen

Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen van verbonden partijen vermeld.

Financiën van gemeente en verbonden partijen onder druk
Oplopende kosten van onder andere het sociaal domein en onzekerheid over de rijksmiddelen zetten de gemeentefinanciën steeds verder onder druk. Vrijwel alle gemeenten en sommige verbonden partijen hebben de afgelopen jaren één of andere vorm van bezuinigingsoperatie uitgevoerd of zijn er mee bezig. Ook voor de komende jaren heerst onzekerheid en dreigen tekorten. En dat vraagt naar verwachting acties om te komen tot sluitende begrotingen. Voor gemeenschappelijke regelingen in de regio Haaglanden geldt, dat zij jaarlijks voorafgaand aan een nieuwe begrotingscyclus een kaderbrief ontvangen, waarin de (financiële) uitgangspunten zijn opgenomen, waarmee rekening moeten worden houden. In de laatste kaderbrief is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de financiële ontwikkelingen en om inzichtelijk te maken hoe te komen tot een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Ook is de gemeenschappelijke regelingen gevraagd om na te denken over mogelijkheden tot vermindering van taken en lasten.

Stedin
De afgelopen jaren heeft Stedin met behulp van de ('oude' en 'nieuwe') aandeelhouders het eigen vermogen versterkt om tegen aantrekkelijke voorwaarden geld te kunnen aantrekken om de benodigde uitgaven voor de energietransitie mogelijk te maken. In 2024 is dit traject afgesloten met het binnenhalen van nieuwe aandeelhouders uit de provincies Utrecht en Zeeland, waarmee de spreiding van aandeelhouders over het verzorgingsgebied van Stedin ook nog eens sterk is verbeterd.
De congestie (tekort aan transportcapaciteit) loopt gestaag op. In grote delen van Nederland is de grens van de capaciteit van het hoogspanningsnet van TenneT in zicht of al bereikt. Naast congestie op het hoogspanningsnet van Tennet lopen we ook steeds vaker tegen de grenzen van ons eigen regionale net aan. Stedin gaat zich de komende jaren richten op de ontwikkeling van nieuwe warmtenetten binnen haar eigen verzorgingsgebied.

Dunea
Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Een grote uitdaging voor Dunea is het verhogen van de productie. Het aantal klanten (voornamelijk huishoudens) van Dunea groeit meer en sneller dan tot nu toe verwacht. Ook is de verwachting dat het watergebruik per persoon de komende jaren stijgt. Dit betekent dat geplande projecten en daarmee de investeringen naar voren moeten worden gehaald. De vergunningverlening voor nieuwe projecten wordt alleen steeds omvangrijker en tijdrovender wat vertragend werkt. Bijkomend probleem is dat een aantal systemen toe is aan groot onderhoud en dat dat tijdelijk ten koste gaat van de productie. Hierbij geldt dat het steeds tijdrovender wordt om alle benodigde procedures (met name rond natuurvergunningen) te volgen voordat nieuwe investeringen en groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd. Ook vraagt de

kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS en de vervuiling van rivierwater meer investeringen. Voor het onderhoud van het duingebied zijn meer investeringen en beheer nodig.
De bovengenoemde ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en daarnaast stijgen de kosten door de gevolgen van de hoge inflatie (met name de kosten voor energie en in iets mindere mate de arbeidskosten zijn hard gestegen. De tarieven stijgen de komende jaren beperkt.

Werkbedrijf De Binnenbaan BV (DBB)
Werkbedrijf De Binnenbaan BV (DBB) zit inmiddels in het vijfde jaar na de oprichting op 1 januari 2021. De DBB voert de Sociale Werkvoorziening, de integratie-activiteiten van de bijstandsgerechtigden van de gemeente Zoetermeer en het gemeentelijk deel van het Werkgevers Servicepunt uit. De DBB kent een algemene vergadering van aandeelhouders (AVA), waarin namens het college van B&W de wethouders worden afgevaardigd met in de portefeuilles Werk en Financiën. Zoetermeer vertegenwoordigt 98% van de aandelen. Leidschendam-Voorburg en Rijswijk vertegenwoordigen elk 1% van de aandelen. De DBB heeft een raad van commissarissen met drie externe leden.

De dienstverleningsopdracht van de DBB is opgenomen in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met een looptijd van 5 jaar. De huidige DVO loopt tot en met 2025 en momenteel worden nieuwe gesprekken gevoerd over de verlening van de DVO vanaf 2026 inclusief nieuwe tariefafspraken. Jaarlijks worden de aandachtspunten bij de dienstverlening en het budget opgenomen in een Opdracht- en Budgetbrief. Deze Opdracht- en Budgetbrief wordt ter kennisgeving aan de gemeenteraad verzonden. De re-integratiedienstverlening aan kandidaten is gebaseerd op de prioriteitstelling uit de kadernota ‘Meedoen met Meerwaarde’. Deze is onder meer afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt en de hoogte van het risico op escalatie. Het bieden van de juiste en passende manier van ondersteuning richting werk moet er mede aan bijdragen dat de gemeente Zoetermeer geen tekort heeft op het beschikbare bijstandsbudget (de BUIG). De gemeente werkt samen met de DBB om de samenwerking tussen de werkregisseurs van de DBB en de inkomensregisseurs van de gemeente te verbeteren. Met als doel dat mensen sneller en effectiever geholpen kunnen worden.

Een aantal ontwikkelingen heeft (mogelijk) gevolgen voor de resultaten van de DBB:

1. De Sw-doelgroep wordt kleiner en gemiddeld steeds ouder, waardoor de verdiencapaciteit van deze groep steeds minder wordt. Dit zet druk op de nettoresultaten.
2. Ook de krapte op de arbeidsmarkt, hoewel positief voor de netto arbeidsparticipatie, zorgt voor mogelijke onderbezetting van de leer- en werksoorten. Dit heeft als risico dat het beoogde nettoresultaat niet wordt gehaald.
3. Met veel nieuwe processen, nieuw personeel en een hoog ziekteverzuim is de druk op mensen en de organisatie hoog. Vanwege de krappe arbeidsmarkt zijn vacatures bij De Binnenbaan lastig te vervullen en de drempel om over te stappen naar een andere werkgever voor medewerkers van de DBB is relatief klein. Voor de DBB is het daarom belangrijk om te werken aan het zijn van een aantrekkelijke werkgever.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is met onder andere de havenindustrie, de glastuinbouw, het hightechcluster, de cybersecuritysector en als (inter)nationaal bestuurlijk centrum, belangrijk voor de Nederlandse economie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt er de komende jaren ongeveer 400.000 inwoners bij. Dat vraagt om meer woningen (240.000 in de zuidelijke Randstad), meer werk en een betere bereikbaarheid. Naast de grote woningbouwopgave, staan de 21 gemeenten in de metropoolregio voor de uitdaging om de economie te vernieuwen en te zorgen dat banen en woningen goed bereikbaar zijn.
Een nieuwe gezamenlijke Strategische Agenda voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2023-2026 is op 26 mei 2023 vastgesteld. Op basis van deze

Strategische Agenda is De Strategie Werklocaties 2019-2030 MRDH van 22 april 2024 opgesteld. Deze bevat de visie tot 2030 en regionale afspraken tot 2023 over werklocaties in de MRDH. In 2024 is de 10 jaar bestaande MRDH geëvalueerd, resulterend in eindrapport Evaluatie Metropoolregio Rotterdam Den Haag (Berenschot).

Het strategische kader voor de begroting 2025 wordt gevormd door de vier regionale opgaven en zes opdrachten die in de strategische agenda zijn opgenomen. In de begroting van 2025 zijn de geactualiseerde plannen verwerkt in de planning en control cyclus van de MRDH en deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo (GR Bleizo)
De gebiedsontwikkeling van Bleizo vindt plaats volgens de in 2014 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer vastgestelde ontwikkelingsaanpak ‘Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013’. Deze strategie richt zich op de ontwikkeling van een hoogwaardig gebied, met vervoerswaarde, rondom het nieuwe OV Knooppunt Bleizo. De Vervoersknoop Bleizo is in 2019 volledig in gebruik genomen. De gronden van Bleizo-Oost zijn inmiddels uitgegeven. Na enkele verkennende studies naar de mogelijkheden voor woningbouw op Bleizo-West is in oktober 2021 het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo vastgesteld door de gemeenteraden van Zoetermeer en van Lansingerland. De uitwerking in een ontwikkelstrategie loopt vertraging op omdat het provinciale omgevingsbeleid nog niet is aangepast. December 2024 hebben provincie en gemeente Lansingerland een concept bestuursovereenkomst gesloten over de ruimtelijke ontwikkeling Lansingerland. Met deze overeenkomst kan de verdere uitwerking van PROEFtuin Bleizo in 2025 worden opgepakt. In oktober 2024 heeft de GR Bleizo de resterende gronden (ongeveer7 ha.) van Bedrijvenschap Hoefweg gekocht. Hiermee is alle grond voor PROEFtuin Bleizo nu in handen van GR Bleizo. Voorts is de regeling van de GR aangepast waardoor woningbouw ontwikkeling nu ook mogelijk wordt. De uitwerking van PROEFtuin Bleizo en de ontwikkelstrategie daarvoor wordt in 2025 opgepakt., Vooralsnog blijft de ontwikkelvisie van 2014 de basis voor de grondexploitatie en de begroting van de GR Bleizo.

In 2024 waren de activiteiten beperkt:

- Algemene activiteiten van de projectorganisatie;
- Beheer van de gronden;
- aAdvisering aan de gemeenten ten behoeve van de ontwikkelstrategie van Bleizo-West.

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, en ook uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
Eind 2021 zijn alle bedrijfskavels uitgegeven en opgeleverd. De resterende kavels gelegen bij het NS-station Lansingerland-Zoetermeer, die deel uitmaken van het gebied van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West zijn in oktober 2024 verkocht aan de GR Bleizo.
Het Algemeen Bestuur heeft in juli 2024 het liquidatieplan voor GR Hoefweg vastgesteld. Het was de bedoeling om Hoefweg vóór 01-01-2025 op te heffen. Door de situatie bij PRISMA waar het Bedrijvenschap Hoefweg in deelneemt, heeft de opheffing van het Bedrijvenschap Hoefweg vertraging opgelopen. Opheffing van de GR Bedrijvenschap Hoefweg staat nu gepland in het eerste kwartaal van 2025.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden voert een aantal taken uit in het kader van de Jeugdwet. Dit betreft onder andere de ondersteuning bij regionaal te contracteren jeugdhulp, het contractmanagement en het afwikkelen van het declaratie- en betalingsverkeer. De ambitie van het Servicebureau Jeugdhulp

Haaglanden is om de dienstverlening verder te professionaliseren. De focus ligt daarbij op doorontwikkeling van de automatisering, ontzorgen, professionalisering van de informatievoorziening en het stroomlijnen van de administratieve keten tussen jeugdhulpaanbieders, gemeenten en Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden zet zich daarnaast in om tot een kostenreductie in de uitvoering van jeugdhulp te komen.

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (GR GGD en VT Haaglanden)
De GR GGD en VT heeft als doel:

1. Voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling;
2. Bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de regionale gezondheidsdienst, als bedoeld in de Wet publieke gezondheid, en een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. De twee uitvoeringsorganisaties Veilig Thuis en GGD zijn onderdeel van gemeente Den Haag.
De nadruk bij Veilig Thuis ligt op de uitvoering van het verbeterplan, het versterken van de ketensamenwerking, en deelname aan de proeftuin in Haaglanden op basis van het Toekomstscenario kind- en gezinsbeschermingen.

In 2024 is verder uitvoering gegeven aan activiteiten ten behoeve van de afspraken in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De GGD heeft een actieve rol gespeeld bij de invulling van de actielijn preventie in het regioplan en bij het opzetten van regionale samenwerking in de ketenaanpakken. In 2025 zal dit worden doorontwikkeld. Verder heeft de GGD een grote rol gespeeld bij de invulling van gezondheidsbevordering als onderdeel van de nieuwe omgevingswet die 1 januari 2024 in werking is getreden. Het uitgangspunt bij alle activiteiten blijven de vijf ambities zoals beschreven in de in 2021 ontwikkelde visie 2030. In de visie van de GGD worden vijf ambities beschreven:

1. Voorvechter gelijke kansen op een goede gezondheid;
2. Adviseur voor een gezonde leefomgeving;
3. Regionale partner acute problemen publieke gezondheid;
4. Veilig vangnet waar dat (nog) ontbreekt;
5. Deskundige, proactieve organisatie.

In 2024 is deze visie geëvalueerd. Uit de evaluatie komt dat de GGD op goede wijze werkt aan de vijf gestelde ambities. Daarbij is in 2024 duidelijk geworden dat we in 2025 en verder voor grote uitdagingen komen te staan als het gaat om publieke gezondheid. Onze regering benadrukt het belang van preventie, maar koerst af op bezuinigingen op publieke gezondheid en op pandemische paraatheid. Opgeteld bij de bezuinigingsopgave waar gemeenten voor staan, die ook zijn weerslag heeft op de GGD, wordt 2025 een bepalend jaar voor de mate waarin de GGD ook in de toekomst aan haar visie kan vasthouden.

Overzicht verbonden partijen

Zoetermeer kent de volgende verbonden partijen:

Deelnemingen in vennootschappen:
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Dunea NV
- Stedin NV
- Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Gemeenschappelijke regelingen:
- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
- Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden en Veilig thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
- Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen: inkoopbureau H-10)
- Gemeenschappelijke regeling Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Stichtingen en verenigingen:
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Gemeenten voor duurzame ontwikkelingen (GDO)
- Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)
- Vereniging De BredeStroomversnelling

In de bijlage Verbonden partijen is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording meer gedetailleerde informatie (over doel, beleid, risico's, belangen en dergelijke) per verbonden partij opgenomen.

Relatie met paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het specifieke, strategische risico voor de gemeenschappelijke regeling Bleizo is vervallen. De locatie Bleizo-West in de gemeente Lansingerland is namelijk inmiddels aangewezen als nieuwe, grootschalige woningbouwlocatie.

Paragraaf 8 Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde grondbeleid in 2024. De inhoud van deze paragraaf bevat:

- De visie op het Zoetermeerse grondbeleid
- De manier waarop het grondbeleid is uitgevoerd
- Een prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie en een onderbouwing van de winstneming
- Risicobeleid in relatie tot grondbeleid.

De visie op het Zoetermeerse grondbeleid
De belangrijkste ambities en opgaven voor de stad zijn vastgesteld in de Visie Zoetermeer 2040. Deze visie wordt aangevuld met de Ruimte Strategie Zoetermeer 2040, die naar verwachting in 2025 wordt vastgesteld. Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken die hieruit voortvloeien. Het karakter van het Zoetermeerse grondbeleid wordt bepaald door drie leidende principes: ambitie gestuurd, waarde creërend en adaptief.

- Ambitie gestuurd
  Grondbeleid staat ten dienste van beleidsdoelstellingen en (ruimtelijke) ambities. Het is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in samenhang te realiseren. Een duidelijke koers zoals vastgelegd in de Visie Zoetermeer 2040, en de bijbehorende uitwerking in beleids- en gebiedsprogramma's en omgevingsplan, vormen een belangrijke voorwaarde voor een ambitie gestuurd grondbeleid.
- Waarde creërend
  Grondbeleid is bedoeld om ruimtelijke opgaven mogelijk te maken en daarmee maatschappelijke doelen te verwezenlijken of te versterken. Grondbeleid gaat vooral over het creëren van maatschappelijk waarde. Tegelijkertijd moet het ook betaalbaar blijven. Bij het streven naar kwaliteit en diversiteit wordt gezocht naar een gezonde balans tussen maatschappelijke en financiële waarden.
- Adaptief
  De gemeente handelt in de geest van de Omgevingswet en faciliteert via randvoorwaarden ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving én in samenwerking met de samenleving. De gemeente gaat uit van het bundelen van krachten en biedt initiatiefnemers een reikende hand als nodig. Wanneer meer regie door de gemeente wenselijk is, is het gemeentelijk grondbeleid voldoende wendbaar om slagvaardig te kunnen handelen om te komen tot tijdige realisatie.

Op basis van de drie leidende principes spreekt de gemeente van “situationeel grondbeleid”. Dit betekent concreet dat de gemeente per situatie afweegt welke grondbeleidsvorm passend is bij de belangen van de gemeente, marktpartijen en de samenleving. De volledige visie op het Zoetermeerse grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid Zoetermeer 2021.

Uitvoering grondbeleid
Op de gemeentelijke website Plannen en Projecten is een uitgebreid overzicht te raadplegen van de activiteiten die uitvoering geven aan het grondbeleid van de gemeente. De gemeente onderscheidt in essentie drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en samenwerkend.

Actief grondbeleid
Actief grondbeleid wordt gekenmerkt door een overheid die zich beweegt op de grondmarkt waar ook andere (markt)partijen actief zijn. De gemeente verwerft de benodigde gronden, maakt de gronden bouwrijp (grondproductie) en verkoopt vervolgens bouwkavels aan derden. Voor een actief grondbeleid project wordt door de raad een grondexploitatie geopend.
In 2024 zijn geen nieuwe grondexploitaties geopend, wel zijn de kaders van twee lopende grondexploitaties herzien: Edisonpark (raadsbesluit d.d. 8 juli 2024) en Markt 10 (raadsbesluit d.d. 7 oktober 2024). In de huidige grondexploitatieprojecten worden er tot 2033 nog 959 woningen gerealiseerd.
In 2024 heeft binnen de grondexploitaties grondverkoop voor 95 woningen plaatsgevonden (raming was 138 woningen). Oplevering van woningen vindt in de regel ongeveer 1 tot 2 jaar na grondverkoop plaats. Het verschil met de raming komt voornamelijk doordat de verkochte grond voor Oosterheem en Voorweg Noord later wordt geleverd dan verwacht.
Binnen de grondexploitatie Oosterheem heeft Zoetermeer nog ongeveer 3,8 ha. uit te geven grond ten behoeve van bedrijventerrein. De resterende gronden zijn opnieuw verkaveld en worden gefaseerd uitgegeven in de komende 3 jaar. Er is in 2024 ongeveer 0,22 ha. bedrijventerrein verkocht (raming was 1,5 ha.). De geraamde grondtransacties schuiven grotendeels door naar 2025.
In 2024 is de grondexploitatie Gasfabriek Delftsewallen afgesloten.

Tabel actief grondbeleid

Projectnaam	looptijd t/m	2025	2026	2027	2028	2029	2030 en verder
Boerhaavelaan	2025						
Cadenza 2	2026						
Dwarstocht	2026						
Edisonpark	2033						
Engelandlaan 140	2025						
Lansinghage	2027						
Markt 10	2030						
Oosterheem	2028						
Palenstein-herstructurering	2026						
Van Aalstlaan	2029						
Van Leeuwenhoeklaan	2027						
Voorweg Noord	2027						

Strategische aankopen
Op 16 december 2024 is de Nota Strategische aankopen vastgesteld als beleidskader voor het strategisch verwerven van vastgoed ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. In 2024 zijn geen strategische aankopen gedaan, wel zijn er voorkeursrechten gevestigd op een aantal percelen: Bredewater 4-6, Bredewater 8-14, Bredewater 16, Bredewater 22, Van der Hagenstraat 3, Abdissenbos 3 en Abdissenbos 9.

Financieel resultaat grondbedrijffunctie

Financieel resultaat 2024

Bedragen x € 1.000

Resultaatcategorie	Bedrag
Tussentijdse winstnemingen	4.065
Vrijval Risicoreserve	370
Mutatie voorziening nadelige complexen	-2.004
Faciliterend grondbeleid	-277
Overige lasten (rente, beheerlasten, c.a.)	-605
Vennootschapsbelasting	-200
Resultaat grondbedrijffunctie 2024	**1.349**

Toelichting financieel resultaat grondbedrijffunctie
Het resultaat van de grondbedrijffunctie bedraagt € 1,349 mln. positief. Met name de tussentijdse winstnemingen van Oosterheem van € 1,95 mln. en Lansinghage van € 1,6 mln. dragen hieraan bij. Uit de risicoreserve Grondbedrijffunctie is € 0,37 mln. vrijgevallen: vanwege de voortgang in Oosterheem en Van Leeuwenhoeklaan zijn minder middelen benodigd in deze reserve.
Omdat o.a. de grondexploitatie Markt 10 negatief is (€ 4,9 mln.), heeft er een storting in de voorziening Nadelige complexen plaatsgevonden. Daar tegenover is de verlieslatende grondexploitatie Gasfabriek Delftsewallen afgesloten waarbij sprake is van een opname uit de voorziening van € 2,2 mln. De nog te ontwikkelen gronden (MVA) zijn opnieuw getaxeerd. De hogere taxatiewaarden heeft tot een vrijval van € 0,65 mln. geleid. Per saldo is de voorziening Nadelige complexen met € 2,004 mln. opgehoogd.
De faciliterende projecten hebben in 2024 per saldo een nadeel van € 0,277 mln. opgeleverd (Dumeeflat en Palenstein deelgebied D). Aan overige lasten is € 0,605 mln. toegerekend aan de grondbedrijffunctie: het gaat hier om beheerlasten, rentelasten en lasten voor beleidsontwikkeling. En aan te betalen vennootschapsbelasting is per saldo € 0,2 mln. opgenomen in het resultaat.

Prognose Grondexploitaties en winstnemingen

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31.12.2024	Prognose			
		Lasten	Baten	Rente	Resultaat
Totaal_Grondexploitaties	**23.558**	**52.506**	**58.166**	**0**	**-17.898**

In de huidige portefeuille van bouwgronden in exploitatie is de verwachting dat er de komende jaren nog € 52,5 mln. aan investeringen en nog € 58,2 mln. aan opbrengsten worden gerealiseerd. De meeste kosten zijn nog te realiseren bij de projecten Oosterheem (€ 6,4 mln.), Markt 10 (€ 11,0 mln.) en Edisonpark (€ 22,7 mln.). De meeste opbrengsten zijn nog te realiseren bij de projecten Oosterheem (€ 11,7 mln.), Markt 10 (€ 7,8 mln.) en Edisonpark (€ 28,1 mln.). De boekwaarde bedraagt eind 2024 € 21,37 mln.

Bij voldoende zekerheid over een positief projectresultaat wordt er jaarlijks tussentijds winst genomen. Dat gebeurt op basis van de voor gemeenten voorgeschreven “percentage of completion” methode. De verwerking van het resultaat vindt volgens de Nota grondbeleid, getrapt plaats: de te nemen winst wordt gestort in de Risicoreserve tot een maximum van 2,5% van de nog te realiseren bruto omzet van de grondexploitatie. Van het resterende resultaat gaat 50% naar de reserve Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie en 50% naar de reserve Fonds Zoetermeer 2040.
In 2024 is er € 4,06 mln. winst genomen (2023: € 3,11 mln.) op basis van de ‘percentage of completion methode’. De winsten over 2024 komen hoofdzakelijk voort uit de projecten Oosterheem (€ 1,95 mln.) en Lansinghage (€ 1,6 mln.).
Bij de grondexploitaties Engelandlaan en Edisonpark is sprake van een geringe terugdraaiing van eerder genomen tussentijdse winst. Het eindresultaat van een aantal grondexploitaties zijn naar beneden bijgesteld door herziene kaders, gewijzigde fasering en indexering van kosten. Hierdoor komt het geprognotiseerde totale eindresultaat uit op -/- € 17,9 mln. De gemeenteraad wordt via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties uitvoerig geïnformeerd over de mutaties.

De gerealiseerde winstneming per complex bedraagt:

Bedragen x € 1.000

Complex	Bedrag
Dwarstocht	289
Engelandlaan 140	-38
Edisonpark	-7
Lansinghage	1.558
Oosterheem	1.945
Van Leeuwenhoeklaan	317
Totaal	4.065

In 2024 zijn bij een aantal projecten de verwachte resultaten op de projecten veranderd ten opzichte van 2023. Hierdoor zijn bij een aantal projecten de verliesvoorzieningen gemuteerd. De totale verliesvoorzienig op de grondexploitaties is in 2024 € 27,3 mln. (2023: 24,6 mln.). Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de toename van de verliesvoorziening op het project Markt 10 (€ 4,9 mln.) en de afname bij het afgesloten project Gasfabriek Delftsewallen (€ 2,2 mln.).

Faciliterend grondbeleid
Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente de gronden in een plangebied niet in eigendom. De grondexploitatie wordt gevoerd door de private grondeigenaren. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol door het vaststellen van de kaders en randvoorwaarden van de ontwikkeling. De door de gemeente te maken kosten, zoals het wijzigen van het omgevingsplan of de aanleg van openbare voorzieningen, worden niet via de gronduitgifte maar via een anterieure overeenkomst verhaald. Hiervoor is de Nota Kostenverhaal Zoetermeer 2024 vastgesteld. Per eind 2024 is voor de faciliterende projecten € 0,6 mln. vooruit ontvangen en is € 1,6 mln. opgenomen als zijnde nog te ontvangen van de private initiatiefnemers op basis van afgesloten intentie- en anterieure overeenkomsten en nog te verkopen percelen grond.
Het is om diverse redenen niet altijd mogelijk om alle kosten te verhalen. Het gaat dan vaak om door de gemeente gemaakte uren voor plankosten die niet verhaald kunnen worden op de initiatiefnemer. Op basis van de verrichte werkzaamheden en een risico-inschatting is de verwachting dat € 0,277 mln. niet kan worden verhaald via een anterieure overeenkomst. Deze kosten zijn in overeenstemming met de financiële kaders van het grondbeleid (Nota grondbeleid) ten laste gebracht van het resultaat van de grondbedrijfsfunctie. Via de rapportages Projecten en Programma's wordt halfjaarlijks gerapporteerd over de actuele stand van zaken van faciliterende projecten.

Belangrijke ontwikkelingen

Reserve Fonds Zoetermeer 2040
In 2024 is € 2,14 mln. aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040 toegevoegd vanuit de grondbedrijffunctie. Op basis van het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2025 zal er in de periode 2025-2032 nog € 0,86 mln. worden toegevoegd aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040 (in totaal € 3,00 mln.).

Bedragen x € 1 mln.

Winstafdrachten Rif	2024	2025	2026	2027	2028	2029 e.v.	Totaal
Prognose bij jaarrekening 2023	1,72	0,37	0,42	0,45	0,25	-0,20	3,00
Tussentijdse bijstelling 2024	-0,24	-0,10	-0,14	-0,20	0,24	-0,32	-0,76
Jaarrekening 2024 o.b.v. MPG2025	0,66	0,60	0,44	0,75	-0,88	-0,81	0,76
Totaal 2024 - 2029 e.v.	**2,14**	**0,86**	**0,71**	**1,00**	**-0,39**	**-1,32**	**3,00**

Risicobeleid in relatie tot grondbeleid
Langlopende projecten zoals grondexploitaties zijn niet zonder risico's. Risicomanagement is erop gericht om de risico's te vermijden, te reduceren dan wel over te dragen naar een derde partij. Om de financiële gevolgen van risico's die eventueel optreden op te kunnen opvangen, wordt er weerstandscapaciteit voor grondexploitaties aangehouden, bestaande uit de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de Risicoreserve grondbedrijf.
De minimale en maximale omvang van de weerstandcapaciteit zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico's. De spelregels over de hoogte van deze reserves en de relatie met de reserve Fonds Zoetermeer 2040 zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid. Per 31 december 2024 is op basis van risicosimulatie een maximale weerstandscapaciteit aanwezig van € 4,8 mln. Dit komt overeen met 1,2 keer de gekwantificeerde risico's.

Paragraaf 9 Zoetermeer 2040

Inleiding

Visie Zoetermeer 2040
Op 31 januari 2022 is de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 (hierna te noemen Visie ZM2040) vastgesteld door de gemeenteraad. De Visie ZM2040 geeft een integrale visie voor de ontwikkeling van de stad en haar samenleving voor de lange termijn weer. Hierin staat de opgave centraal om tot een betere balans en een opwaartse beweging in de stad te komen. Met deze visie is ook de Zoetermeerse Aanpak vastgesteld, waarmee de visie aan de hand van de beleidscyclus wordt gerealiseerd. De methodiek van de beleidscyclus is het uitgangspunt om de Visie ZM2040 systematisch tot uitvoering te brengen. Deze sluit ook aan bij de systematiek en het instrumentarium van de Omgevingswet.

Strategische Agenda 2040
De brug van visie naar uitvoering is de Strategische Agenda. Hierin is opgenomen waaraan we de afgelopen jaren aan hebben gewerkt. Zo geeft de Strategische Agenda richting aan de wijze waarop de Visie ZM 2040 wordt gerealiseerd. De Strategische Agenda is door de raad vastgesteld.

In de rapportage 'Stand van Zaken Strategische Agenda Zoetermeer 2040' in combinatie met de 'Staat van Zoetermeer' blikken we terug op wat bereikt is en kijken we kort vooruit. In deze paragraaf ligt de focus op de ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Overzicht

Nieuwe agenda Zoetermeer 2040
De eerste Strategische Agenda heeft drie verschillende 'sporen', namelijk:

- Spoor 1: De doorlichting van beleid
- Spoor 2: Actualiseren van lopende programma's, projecten en acties
- Spoor 3: Formuleren nieuwe beleidsprogramma's

De doorlichting van het beleid is afgerond. In totaal zijn 61 beleidsdocumenten doorgelicht. De rapportage maakt duidelijk dat voor de helft van de beleidsnota's een kleine of grotere herziening nodig is om deze in lijn te brengen met de Visie ZM2040. De herzieningen van beleid vinden plaats in bestaande beleidscycli. Daarnaast is geconcludeerd dat enkele beleidsnota's ingetrokken kunnen worden. Dit is belegd bij betrokken afdelingen.

Voor spoor 2 geldt dat dit continu de aandacht heeft. Het college wil dat bij de formulering van beleid of het opzetten van nieuwe projecten het bereiken van de doelstellingen van de Visie ZM2040 altijd centraal staan. In de Strategische Agenda zijn de grote gebiedsontwikkelingen in de stad (Entree, Binnenstad, DIP en Meerzicht) met nadruk genoemd. Het afgelopen jaar is daar onverminderd hard aan gewerkt.

Voor Spoor 3 zijn twee pijlers benoemd in de Strategische Agenda, namelijk het opzetten van programmaplannen voor 'Woningbouw als aanjager van een sociaaleconomisch krachtige stad' en voor de 'Wijken van de toekomst' (Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert). Het programmaplan voor Woningbouw als aanjager is op dit moment in ontwikkeling en zal in de eerste helft van 2025 worden voorgelegd aan de raad.

De wijkverkenning voor Buytenwegh is in 2024 gestart. Deze bevindt zich in een afrondende fase. De verwachting is dat deze opgeleverd wordt voor de zomer van 2025. Op basis van deze verkenning bepalen we het vervolg.

Actualisatie Agenda 2040
Het college heeft in het vierde kwartaal van 2024 een geactualiseerde versie van de Strategische Agenda voorgelegd aan de raad, welke in januari 2025 is vastgesteld.

De belangrijkste onderlegger is dat dat acute koerswijzingen momenteel niet noodzakelijk zijn. We constateren dat vooral het behouden van focus en voeren van regie van groot belang zijn. De nieuwe Agenda 2040 richt zich specifiek op een aantal overkoepelende thema’s, maar zet vooral in op goede regie en sturing. Er is daarom besloten om de verantwoording van de Visie 2040 op te nemen in de reguliere P&C cyclus. De Agenda 2040 zal daar zijn beslag krijgen. Daarnaast is de frequentie van de ‘Staat van Zoetermeer’ verlaagd naar eenmaal per twee jaar. Eén keer in het eerste jaar van de collegeperiode en één keer in het derde jaar van de collegeperiode.

Ruimtelijke Strategie Zoetermeer
In het voorjaar van 2023 is gestart met de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (verder: RSZ). De RSZ is een ruimtelijke verbeelding van de Visie ZM2040. Vanuit de omgevingswet is iedere gemeente verplicht om een dergelijke verbeelding te maken. De doelstelling is om te komen tot een ruimtelijk strategisch kader. Met dit kader willen we ruimtevragen die voortkomen uit de visie, beleidsprogramma's of die op dat moment actueel zijn, integraal afwegen. Het is de bedoeling dat het een duidelijk, uitnodigend en samenhangend beeld geeft over het ruimtelijk handelingsperspectief voor (ontwikkel)vraagstukken voor de stad.

In september zijn de 'Zoetermeerse principes' voor de RSZ besproken. Deze principes waren de leidraad voor de verdere uitwerking van de RSZ, welke is uitgewerkt in tien strategische keuzes. Eind 2024 is een eerste conceptversie van de RSZ afgerond. Deze zal in het voorjaar van 2025 voorliggen bij de gemeenteraad. Ook maakt een wettelijk verplichte omgevingseffectrapportage (OER) onderdeel uit van de RSZ.

Overige aandachtspunten vanuit de Visie ZM2040
Naast bovenstaande actie wordt er continu verder gewerkt aan de verbinding met en het stimuleren van andere zaken die in het belang zijn voor het realiseren van de Visie ZM2040. Denk aan het duurzaamheidsfonds, sociaal innovatiefonds, de New Townlobby, innovatie(projecten), Fonds 2040 en nieuwe (ruimtelijke) initiatieven. Tenslotte kijkt het college naar de mogelijkheden om de begroting beter op de Visie ZM2040 te laten aansluiten.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten

Samenvattend

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-499.126	-548.792	-533.312	15.481
Baten	476.633	518.283	519.553	1.269
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-22.494**	**-30.509**	**-13.759**	**16.750**
Toevoegingen	-9.459	-142.544	-147.493	-4.948
Onttrekkingen	27.630	165.224	168.120	2.896
Mutaties reserves	**18.171**	**22.680**	**20.627**	**-2.053**
Gerealiseerd saldo	**-4.323**	**-7.829**	**6.868**	**14.697**

Lasten

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-122.182**	**-133.113**	**-133.122**	**-9**
2. Samen leven en ondersteunen	**-136.698**	**-161.885**	**-156.729**	**5.156**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-69.102**	**-72.883**	**-68.404**	**4.479**
4. Vrije tijd	**-35.713**	**-37.408**	**-36.295**	**1.113**
5. Veiligheid	**-21.642**	**-22.020**	**-21.342**	**678**
6. Dienstverlening en participatie	**-19.090**	**-19.501**	**-19.267**	**235**
7. Inrichting van de stad	**-26.875**	**-41.554**	**-38.943**	**2.611**
Overzicht overhead	**-57.563**	**-54.454**	**-54.383**	**71**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-10.261**	**-5.155**	**-4.234**	**922**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**0**	**-818**	**-592**	**226**
Resultaat lasten	**-499.126**	**-548.792**	**-533.312**	**15.481**

Baten

Bedragen x €1.000

Baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**61.873**	**69.538**	**73.221**	**3.684**
2. Samen leven en ondersteunen	**6.840**	**18.833**	**19.970**	**1.136**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**34.500**	**36.217**	**37.486**	**1.270**
4. Vrije tijd	**11.788**	**10.937**	**10.724**	**-214**
5. Veiligheid	**754**	**1.450**	**1.241**	**-209**
6. Dienstverlening en participatie	**8.321**	**6.888**	**5.350**	**-1.538**
7. Inrichting van de stad	**21.824**	**34.792**	**26.189**	**-8.603**
Overzicht overhead	**198**	**82**	**247**	**165**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**330.535**	**339.547**	**345.092**	**5.545**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**32**	**32**
Resultaat baten	**476.633**	**518.283**	**519.553**	**1.269**

Toevoegingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Toevoegingen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-2.483**	**-2.483**	**-2.329**	**154**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**0**	**-184**	**-184**	**0**
4. Vrije tijd	**0**	**0**	**0**	**0**
7. Inrichting van de stad	**-3.891**	**-13.613**	**-18.273**	**-4.660**
Overzicht overhead	**-290**	**-290**	**-290**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-2.796**	**-125.974**	**-126.417**	**-442**
Resultaat toevoegingen	**-9.459**	**-142.544**	**-147.493**	**-4.948**

Onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Onttrekkingen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**3.513**	**3.605**	**3.600**	**-5**
2. Samen leven en ondersteunen	**1.249**	**1.007**	**886**	**-121**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**5.489**	**3.250**	**2.218**	**-1.032**
4. Vrije tijd	**75**	**339**	**317**	**-23**
5. Veiligheid	**681**	**281**	**200**	**-81**
6. Dienstverlening en participatie	**130**	**5**	**18**	**13**
7. Inrichting van de stad	**2.248**	**14.551**	**18.764**	**4.213**
Overzicht overhead	**27**	**27**	**0**	**-27**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**14.218**	**142.159**	**142.117**	**-42**
Resultaat onttrekkingen	**27.630**	**165.224**	**168.120**	**2.896**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Exploitatieresultaat

De primitieve begroting 2024 sloot met een nadelig resultaat van € 4,3 mln. Als primitieve begroting geldt de door de raad op 6 november 2023 vastgestelde begroting 2024 inclusief het afrondend begrotingsvoorstel.
In 2024 is de raad tweemaal door middel van een Tussenbericht geïnformeerd over de uitvoering van de begroting. De begroting na alle wijzigingen laat een nadelig resultaat zien van € 7,8 mln. Hierin zijn alle door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen voor het dienstjaar 2024 begrepen.
Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 6,9 mln. batig en is afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. De raad is in december in het Memo financiële afwijkingen na TB2 geïnformeerd over € 7,5 mln. voordelig aanvullende grote of bijzondere afwijkingen na TB2. Per saldo geeft de jaarrekening - ten opzichte van de eerdere verwachting - een financieel beter uitkomst van € 7,2 mln..

Rechtmatigheid

Tabel rechtmatigheid lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-122.182**	**-133.113**	**-133.122**	**-9**
2. Samen leven en ondersteunen	**-136.698**	**-161.885**	**-156.729**	**5.156**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-69.102**	**-72.883**	**-68.404**	**4.479**
4. Vrije tijd	**-35.713**	**-37.408**	**-36.295**	**1.113**
5. Veiligheid	**-21.642**	**-22.020**	**-21.342**	**678**
6. Dienstverlening en participatie	**-19.090**	**-19.501**	**-19.267**	**235**
7. Inrichting van de stad	**-26.875**	**-41.554**	**-38.943**	**2.611**
Overzicht overhead	**-57.563**	**-54.454**	**-54.383**	**71**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-10.261**	**-5.155**	**-4.234**	**922**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**0**	**-818**	**-592**	**226**
Totaal	**-499.126**	**-548.792**	**-533.312**	**15.481**

Toelichting rechtmatigheid lasten

De raad is in het Memo financiële afwijkingen na TB2 geïnformeerd over € 7,5 mln. aanvullende grote of bijzondere afwijkingen na TB2 aan de lastenkant. Voor programma 7 is er sprake van een overschrijding ten opzichte van hetgeen gemeld is. De hoofdlijn van deze verbetering is toegelicht in het eerste hoofdstuk van de jaarstukken. En in meer detail in het onderdeel jaarrekening 'toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma'.

Tabel rechtmatigheid baten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**61.873**	**69.538**	**73.221**	**3.684**
2. Samen leven en ondersteunen	**6.840**	**18.833**	**19.970**	**1.136**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**34.500**	**36.217**	**37.486**	**1.270**
4. Vrije tijd	**11.788**	**10.937**	**10.724**	**-214**
5. Veiligheid	**754**	**1.450**	**1.241**	**-209**
6. Dienstverlening en participatie	**8.321**	**6.888**	**5.350**	**-1.538**
7. Inrichting van de stad	**21.824**	**34.792**	**26.189**	**-8.603**
Overzicht overhead	**198**	**82**	**247**	**165**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**330.535**	**339.547**	**345.092**	**5.545**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**32**	**32**
Gerealiseerd saldo	**476.633**	**518.283**	**519.553**	**1.269**

Toelichting rechtmatigheid baten

De raad is het Memo financiële afwijkingen na TB2 geïnformeerd over € 7,5 mln. aanvullende grote of bijzondere afwijkingen na TB2 aan de batenkant. Per saldo geeft de jaarrekening - ten opzichte van de eerdere verwachting - aan de batenkant een financieel beter uitkomst van € 4,4 mln. De hoofdlijn van deze verbetering is toegelicht in het eerste hoofdstuk van de jaarstukken. En in meer detail in het onderdeel jaarrekening 'toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma'.

Tabel rechtmatigheid reserve

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Toevoegingen	-9.459	-142.544	-147.493	-4.948
Onttrekkingen	27.630	165.224	168.120	2.896
Mutaties reserves	**18.171**	**22.680**	**20.627**	**-2.053**

Toelichting rechtmatigheid reserve

Bij een beroep op specifiek voor het doel in het leven geroepen bestemmingsreserve is het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijk aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze beleidslijn maakt het mogelijk om bij lagere kosten dan geraamd ook een lagere aanwending van de reserve te kunnen verantwoorden. Per saldo geeft de jaarrekening - ten opzichte van deze beleidslijn voor programma 7 en het overzicht OAD een overschrijding.

De raad heeft op 16 mei 2023 besloten om de Reserve Investeringsfonds 2023 en Fonds Zoetermeer 2040 samen te voegen per 31 december 2023 en de Reserve Investeringsfonds 2030 per 31 december op te heffen. Hierdoor is er geen sprake van een onrechtmatige onttrekking bij deze reserve in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen,

Toevoegingen van het positieve resultaat van een grondexploitatie aan de Reserve investeringsfonds 2030 en de Reserve financiële positie grondbedrijf worden geboekt, ongeacht de hiervoor begrote bedragen.

Tabel rechtmatigheid investeringskredieten

Bedragen x €1.000

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
71028047 Server omgeving HCI 2024	**-489**	**-489**	**0**
73301002 Wwhv woonwagens Gooimeer	**0**	**0**	**0**
73301100 Reconstructie ontslutingsweg Nutricia	**0**	**0**	**0**
73301101 Reconstructie Bleiswijkseweg	**-56**	**-56**	**0**
73310033 Fietssuggestiestroken Voorweg	**0**	**0**	**0**
73310039 Metropolitane fietsroute Blweg tussen Binnenweg	**0**	**0**	**0**
73310040 Maatregelen Actieplan Verkeersveiligheid	**0**	**0**	**0**
73310041 Verbeteren verkeersveiligheid schoolomgfase 2	**0**	**0**	**0**
73310045 fietspad Van Tuyllpark fase 1	**0**	**0**	**0**
73319000 Aanleg Vervoersknoop Bleizo	**-158**	**-158**	**0**
73320009 Aanleg Centraal Park	**-3.653**	**-3.653**	**0**
73321050 Herinr Noordelijke Entree Stationsgeb ztm cenrum	**-168**	**-168**	**0**
73700125 Bouw brandweerkazerne Abdissenbos	**-1**	**-1**	**0**
73720120 Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 147SCA	**0**	**0**	**0**
73720130 Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 255sport	**0**	**0**	**0**
73720150 Aardgasvrij Croesinckplein 2426 Welkom 2	**-1**	**-1**	**0**
73726015 Uitbreiding trafostation Stadstheater	**0**	**0**	**0**
73726016 Herbouw t Westpunt	**0**	**0**	**0**
73726017 Herbouw t Westpunt inrichtinginstallaties	**0**	**0**	**0**
73726021 Toneelhijsinstallatie Theater hardware verv in 24	**0**	**0**	**0**
73732150 Nieuwbouw was en kleedaccommodatie FC Zoetermeer	**-33**	**-33**	**0**
73732151 4 kunstgrasvelden 2023103800 10 jaar	**0**	**0**	**0**
73732152 4 kunstgrasvelden 2023103800 20 jaar	**0**	**0**	**0**
73732153 4 kunstgrasvelden 2023103800 30 jaar	**0**	**0**	**0**
73732154 4 kunstgrasvelden 2023 10 jr SVO Buytenpark	**-326**	**-398**	**-71**
73732155 4 kunstgrasvelden 2023 20 jr SVO Buytenpark	**-14**	**-17**	**-3**
73732156 4 kunstgrasvelden 2023 30 jr SVO Buytenpark	**-293**	**-356**	**-64**
73732157 4 kunstgrasvelden 2023 10 jr FC Zoetermeer	**-745**	**-908**	**-163**
73732158 4 kunstgrasvelden 2023 20 jr FC Zoetermeer	**-172**	**-210**	**-38**
73732159 4 kunstgrasvelden 2023 30 jr FC Zoetermeer	**-617**	**-751**	**-135**
73732160 4 kunstgrasvelden 2023 10 jr DSO	**-326**	**-398**	**-71**
73732161 4 kunstgrasvelden 2023 20 jr DSO	**-191**	**-233**	**-42**
73732162 4 kunstgrasvelden 2023 30 jr DSO	**-295**	**-360**	**-65**
73732180 Bouw nieuw zwembad	**-972**	**-523**	**449**

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
73732185 Inventaris nieuw zwembad	**-958**	**-958**	**0**
73732190 Grond nieuw zwembad	**0**	**-449**	**-449**
73739110 Voorber kr onderz zonnepanelen gemeentel accom	**-42**	**-42**	**0**
73740110 Aanpassing stadhuis	**51**	**51**	**0**
73740120 Aanpassing stadhuis tbv UWV	**-2.357**	**-2.357**	**0**
73740125 Vervanging bureaustoelen Stadhuis 2024	**0**	**0**	**0**
73740126 Zuidwaarts 9 Werkplein meubilair 2024	**0**	**0**	**0**
73740127 Audio visuele middelen Stadhuis 2024	**0**	**0**	**0**
73742611 Uitbreiding Bijvoetplan 45	**0**	**0**	**0**
73742629 Overwater 1 energieneutraal zonnepanelen	**33**	**33**	**0**
73742661 Aanpassing Electrablauw 1	**0**	**0**	**0**
73742710 Rakkersveld 137 kopp a duurz energiebronnen Pstein	**0**	**0**	**0**
73742720 Rakkersveld 257 kopp a duurz energiebronnen Pstein	**0**	**0**	**0**
73742731 Tussent renovatie schoolgeb Saturnusgeel 64	**0**	**0**	**0**
73744011 Nieuwbouw sporthal van Doornenplantsoen	**-283**	**-283**	**0**
73744012 Nieuwbouw sporthal van Doornenplantsoeninrichting	**0**	**0**	**0**
73744020 Nieuwbouw schoolgebouw VO Van Doornenplantsoen	**-524**	**-548**	**-24**
73744775 Tussent renovatie schoolgeb Clauslaan 4	**0**	**0**	**0**
73746010 Nieuwbouw IKC De Touwladder De Hofvijver	**-112**	**-112**	**0**
73746020 Nieuwbouw De Keerkring SO De Horizon SBO	**-53**	**-53**	**0**
73746040 Nieuwbouw IKC Het Palet	**0**	**0**	**0**
73746050 Nieuwbouw De Keerkring VSO Pleysier College	**0**	**0**	**0**
73746060 Nieuwbouw De Vijf Pilaren	**0**	**0**	**0**
73746110 LVI Florasingel 17 IKC De Floriant	**0**	**0**	**0**
73746120 LVI Kadelaan 208 IKC De Tjalk oude bouwdeel	**0**	**0**	**0**
73746130 LVI Goudenregenzoom 73 De Waterlelie	**0**	**0**	**0**
73746140 LVI Sieraadlaan 100 De Edelsteen	**0**	**0**	**0**
73746500 Noodlokalen IKC De Klimboom	**0**	**-284**	**-284**
73746505 Eerste inrichting Leo Kanner	**-36**	**-36**	**0**
73746510 Eerste inrichting De Vijf Pilaren	**-82**	**-82**	**0**
73748024 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2024	**-88**	**-88**	**0**
73881700 VTA vervangingsinvesteringen	**0**	**0**	**0**
73881711 Asfalt verharding vervanging	**-2.532**	**-2.532**	**0**
73881716 Elementen verharding vervanging	**-2.298**	**-2.298**	**0**

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
73881721 Houten bruggen	**-21**	**-21**	**0**
73881723 Stalen bruggen	**-131**	**-131**	**0**
73881724 Betonnen bruggen viaducten en tunnels	**-112**	**-112**	**0**
73881752 Beschoeiingen	**-210**	**-210**	**0**
73881753 Natuurvriendelijke oevers	**-392**	**-392**	**0**
73909999 Vervanging tractiemiddelen begroting	**0**	**0**	**0**
73922034 Ford Transit V59FJK	**-77**	**-77**	**0**
73932259 Nissan Townstar V95DNT	**-35**	**-35**	**0**
73933148 Nissan Townstar V92DNT	**-35**	**-35**	**0**
73934185 Nissan Townstar V94DNT	**-35**	**-35**	**0**
73939009 Nissan Townstar V91DNT	**-38**	**-38**	**0**
73939361 Volvo Palfinger 49BXX8	**-361**	**-361**	**0**
73939362 Volvo Palfinger 20BZH1	**-361**	**-361**	**0**
73949911 JCB Verreiker T72GJX	**-110**	**-110**	**0**
73980001 Stationaire pers AIZ	**-69**	**-69**	**0**
73992909 Ondergrondse containers bestaande stad	**-169**	**-169**	**0**
74000000 RD kosten algemeen nog te verdelen	**0**	**0**	**0**
74098103 Vastgoedverwerving ASP RD kosten	**0**	**0**	**0**
74126107 RD Rand palenstein	**0**	**0**	**0**
74129107 RD EuropawegOndineschouw	**0**	**0**	**0**
74130107 RD Luxemburglaan	**307**	**307**	**0**
74132107 RD Denemarkenlaan	**-111**	**-111**	**0**
74135107 RD Nederlandlaan	**-277**	**-277**	**0**
74136107 RD Belgilaan	**49**	**49**	**0**
74140001 RD Entree West 8	**0**	**0**	**0**
74150001 Realisatie flexwonen Ruimtebaan	**-340**	**-340**	**0**
74180107 RD Centrum West	**0**	**0**	**0**
74200007 Entree Zoetermeer Risicoreservering VTA	**0**	**0**	**0**
74200008 Entree Zoetermeer Rentekosten	**0**	**0**	**0**
74200010 Entree Zoetermeer Openbare kunst	**0**	**0**	**0**
74204220 Inv EntreeKruispuntLeeuwenhoeklaan	**0**	**0**	**0**
74204310 Inv Entree Fietverbinding Afrikaweg	**-7**	**-7**	**0**
74206100 Entree Bouwrijp maken Station	**0**	**0**	**0**
74206200 Entree BRM Afrikaweg	**0**	**0**	**0**

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
74206300 Entree Bouwrijp maken fietsbrug plintgebouw	**0**	**0**	**0**
74206400 Entree Investering OR Afrikaweg	**0**	**0**	**0**
74206500 Entree Investering OR Boerhaavelaan	**-26**	**-26**	**0**
74206600 Entree Investering OR Bredewater	**0**	**0**	**0**
74207007 Entree Zoetermeer Programmakosten	**-11**	**-11**	**0**
74207100 Entree Zoetermeer Planologie	**-2.147**	**-2.147**	**0**
74207200 Entree Zoetermeer Openbare ruimteplankosten	**-633**	**-633**	**0**
74207300 Entree Zoetermeer Eigenarenplankosten	**-323**	**-323**	**0**
79903100 Overige langlopende leningen	**0**	**0**	**0**
Totaal kredieten (lasten)	**-23.465**	**-24.425**	**-960**

Toelichting rechtmatigheid investeringskredieten

Er is sprake van onrechtmatigheid op het (deel)investeringskrediet inventaris zwembad van € 0,221 mln. Ook is er een onrechtmatigheid te melden op het krediet R&D Nederlandlaan van € 0,114 mln. De andere overschrijdingen vallen of onder de grens van € 0,1 mln. (eventueel salderend als de bijdragen op de investering worden meegenomen) of zijn als deelkredieten opgenomen en vallen daarmee onder een groter krediet waardoor het saldo van de overschrijdingen en onderschrijdingen onder de grens van € 0,1 mln. blijven.
In totaal is € 0,335 mln. onrechtmatig.

Investering	**Bedrag**	**Toelichting**
Zwembad bouw	-€ 0,172 mln.	In totaliteit is de realisatie van het zwembad niet onrechtmatig maar voor de totale bouw van het zwembad is in het raadsvoorstel drie afzonderlijke investeringskredieten afgegeven. Inclusief inkomsten betekent dit voor de inventaris een overschrijding van € 0,221 mln en daarmee is dit onderdeel onrechtmatig.
Zwembad inventaris	€ 0,221 mln.	
Zwembad grond	- € 0,276 mln.	
R&D Nederlandlaan	€ 0,114 mln.	De overschrijding is ontstaan door vertraging in de planvorming onder meer veroorzaakt door het zich terugtrekken van de belangrijkste ontwikkelpartner. Onderdelen waardoor de overschrijding is ontstaan op de uitgaven zijn: • Gemeente investeert nu zelf in onderzoeken en plankosten, in plaats van initiatiefnemer. Het verhalen van kosten zal pas in de volgende fase plaats vinden.

		• Gemeente werkt nu zelf de ruimtelijke plannen in de haalbaarheidsfase uit, in plaats van toetsend te zijn. Dit resulteert in meer VTA. • Er is meer externe capaciteit voor dit project ingezet, mede door het uitvallen van interne projectmanagers.

Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en ook de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.808.046. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Begrotingscriterium	**x € 1.000**
1A. Overschrijding lasten op programmaniveau	-
1B. Overschrijding investeringsbudgetten per activum	335
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3A. Overschrijding van baten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-

3B. Onderschrijding van baten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
3C. Onderschrijding van lasten op programmaniveau die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
1/3 Totaal begrotingsonrechtmatigheden (1A+1B+2+3A+3B+3C)	-
4A. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1A) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-
4B. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1B) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-
4 Totaal acceptabele begrotingsonrechtmatigheden (4A+4B)	-
5. Saldo onacceptabele begrotingsonrechtmatigheden (1/3 - 4)	335
Voorwaardencriterium	
6. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	2.153
M&O criterium	
7. Geen onrechtmatigheden	-
Totaal onrechtmatigheden (1/3 + 6 + 7)	2.488
Niet acceptabel	2.488
Acceptabel	

Conclusie
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2,49 mln. bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 6,81. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 6,81 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Inkooprechtmatigheid:
Uit de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels is gebleken dat er voor een bedrag van 2,1 miljoen niet rechtmatig is ingekocht. Dit bedrag bestaat in totaal uit 7 posten die uit de steekproef van de verbijzonderde interne controle voortkomen en 1 post die voortkomt uit de controle van het cluster inkoop.

Van de 7 posten uit de steekproef van de verbijzonderde interne controle is gebleken dat 7 posten reeds onrechtmatig waren in 2023 en een doorwerking hadden in 2024. Vier hiervan waren reeds gemeld via een collegememo aan de raad. In 5 van de 7 posten was er sprake van een onrechtmatigheid wegens overschrijding van het Europese drempelbedrag.

Uit de controle van het cluster inkoop is 1 onrechtmatige post naar voren gekomen die al eerder via een collegememo aan de raad is gemeld. De betreffende overeenkomst is in september 2024 beëindigd en er is opnieuw aanbesteed.

Beheersing en maatregelen inkooprechtmatigheid
Voor alle dossiers waarbij inkooponrechtmatigheid is geconstateerd zijn de inkopen gestaakt (het betrof hier eenmalige inkopen) en/of -al dan niet opnieuw- Europees aanbesteed. Van deze aanbestedingen is het grootste deel in 2024 afgerond, waardoor een deel van 2024 nog onrechtmatig was. Bij 1 post is in dit stadium nog niet in te schatten wanneer de aanbesteding is afgerond en wat de impact met betrekking tot de inkooprechtmatigheid zal zijn voor het controlejaar 2025.

In 2024 heeft het college onder andere een aantal maatregelen genomen om het proces rondom de verplichtingenadministratie en het contractbeheersysteem te verbeteren. Waar in 2023 het percentage op de verplichtingen nog op 65% lag, ligt dit in 2024 op 80%. Daarnaast wordt er per kwartaal een spendanalyse gemaakt waardoor mogelijke overschrijdingen eerder gesignaleerd en besproken kunnen worden met de betreffende budgethouder. Ook is het “startformulier aanbestedingstraject” in 2024 aangepast waardoor de contractwaarde bij de start van een aanbesteding beter wordt vastgelegd. Tot slot is het Cluster Inkoop samen met het Business Intelligence team bezig om nieuwe inkooprapportages te ontwikkelen. Hiermee worden bestaande handmatige overzichten geautomatiseerd en nieuwe overzichten gecreëerd. Met deze maatregelen en ontwikkelingen kunnen we sneller inspelen op dreigende inkooponrechtmatigheden.

Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financieel overzicht Programma 1

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsemancipatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-122.182	-133.113	-133.122	-9
Baten	61.873	69.538	73.221	3.684
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-60.309**	**-63.575**	**-59.901**	**3.674**
Toevoegingen	-2.483	-2.483	-2.329	154
Onttrekkingen	3.513	3.605	3.600	-5
Mutaties reserves	**1.029**	**1.122**	**1.271**	**150**
Gerealiseerd saldo	**-59.280**	**-62.453**	**-58.629**	**3.824**

Financiële verschillen programma 1

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren					
Nationaal Programma Onderwijs	-3	2	0	0	**-1**
Onderwijsachterstandenbeleid - rijksdeel	-659	811	0	0	**152**
Onderwijsachterstandenbeleid - gemeentelijk deel	104	105	0	0	**209**
Leerlingenvervoer	-253	1	0	0	**-252**
Lokaal onderwijsbeleid & huisvesting kinderopvang	-70	134	0	0	**64**
Huur- & lokaalvergoedingen Onderwijshuisvesting	0	215	0	0	**215**
Onderhoud & beheer Onderwijsgebouwen	408	0	0	0	**408**
Toevoeging reserve Beeldende kunst OR agv nieuwbouw	0	0	154	0	**154**

Overige verschillen	6	-1	0	0	5
Totaal					**954**
Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs					
Voortijdig schoolverlaten / RMC / volwasseneducatie	305	0	0	0	305
Overige verschillen	-51	-61	0	0	-112
Totaal					193
Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat					
Personeelslasten economie	116	0	0	0	116
Reclame	42	-65	0	0	-23
Overig	12	-58	0	0	-46
Totaal					47
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid					
Personeelslasten economie	-39	0	0	0	-39
Overig	29	0	0	0	29

Totaal					-10
Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie					
Volwasseneneducatie	309	-98	0	0	210
Arbeidsmarktregio/RMT	259	291	0	0	550
Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkeling	113	0	0	0	113
Arbeidstoeleiding PrO-vso ZHC 23-25	-171	0	0	0	-171
Overig	-74	-32	0	-5	-111
Totaal					591
Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan					
Gemeentelijke armoede- en schuldhulpverleningsbeleid	215	232	0	0	447
Wet Inburgering	-588	370	0	0	-217
BUIG (bijstandslasten)	159	1.040	0	0	1.199
Personeel	488	0	0	0	488
Alleenverdienersproblematiek	168	0	0	0	168
Correctie aansluiting subadministratie	-843	214	0	0	-630

Kwijtscheldingen	24	55	0	0	79
Correctie TOZO	0	468	0	0	468
Overig	-11	58	0	0	48
Totaal					2.049
TOTAAL PROGRAMMA 1					**3.824**

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Verschillenverklaring

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) (nadeel € 1.000)
De gemeente heeft in 2022 de gehele Rijksbijdrage voor het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen voor de periode 2022-2025. Dit geld mag tot en met juli 2025 worden besteed en zal naar verwachting geheel ingezet worden.
De afwijking is voor de lasten een nadeel (ten opzichte van begroot) van € 0,03 mln. en voor de baten een voordeel (ten opzichte van begroot) van € 0,02 mln.

Onderwijsachterstandenbeleid - rijksdeel (voordeel € 152.000)
De afwijking op de baten is ontstaan door de lagere vaststelling in 2024 van een aantal verstrekte subsidies 2023 (€ 0,39 mln.). Daarnaast is er sprake van een hogere specifieke uitkering 2024 van het rijk (hoger dan begroot: € 0,17 mln.). Tenslotte is gebleken dat op de balanspost Vooruitontvangen een te hoog bedrag is opgenomen, dat wil zeggen € 0,25 mln. hoger dan maximaal met het rijk afgerekend zal worden. Dat bedrag valt vrij ten gunste van het rekeningresultaat. De afwijking van de lasten is met name veroorzaakt door een hoger bedrag aan verstrekte subsidies (€ 0,56 mln.) en hogere personeelslasten (€ 0,09 mln.).

Onderwijsachterstandenbeleid - gemeentelijk deel (voordeel € 209.000)
Het voordeel op de baten heeft betrekking op lager vastgestelde subsidies 2023 (dus een terugvordering) voor Gro-up en Junis kinderopvang (€ 0,105 mln.). Op de lasten doet zich een geringe onderschrijding voor (voordeel € 0,104 mln.).

Leerlingenvervoer (nadeel € 252.000)
Er is leerlingenvervoer als een kind niet zelfstandig naar school kan of omdat de school ver weg is.

Per augustus 2024 is de nieuwe aanbesteding ingegaan. Dit contract kent hogere tarieven. Daarnaast is een toename van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Ten opzichte van vorig jaar zijn er ongeveer 100 unieke leerlingen bijgekomen. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 0,25 mln.

Lokaal onderwijsbeleid (voordeel € 64.000)
De huurinkomsten / vergoeding servicekosten van kinderopvangvoorzieningen en brede school zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Hierdoor is er een voordelig verschil ontstaan.

Huur- & lokaalvergoedingen Onderwijshuisvesting (voordeel € 215.000)
De te ramen huurinkomsten/servicekosten zijn niet volledig in de begroting opgenomen. Hierdoor is er een voordelig verschil ontstaan.

Onderhoud & beheer Onderwijsgebouwen (voordeel € 408.000)
De reservering voor groot onderhoud van tijdelijke onderwijsgebouwen is geactualiseerd. Dit betekent een lagere afstorting aan de egalisatieonderhoudsvoorziening ad. € 0,14 mln. Verder is er een voordeel ontstaan op de portefeuille onderwijsgebouwen ten aanzien van het onderhoud & beheer van per saldo € 0,27 mln.

Reserve Beeldende kunst Openbare Ruimte (voordeel € 154.000)
Gekoppeld aan de start van de nieuwbouw van schoolgebouwen vindt een afstorting plaats in de reserve beeldende kunst OR. Het gaat hier om de bouw van scholen volgens het Integraal Huisvestingplan Onderwijs waaronder het MBC-college. De geplande start van de bouw is naar achteren verschoven in de tijd. De afstorting schuift door naar het jaar waarin de bouwactiviteiten worden aangevangen.

Overig (voordeel € 5.000)
Per saldo een klein voordeel op de lasten (€ 6.000) en de baten (-€ 1.000).

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Verschillenverklaring

Voortijdig schoolverlaten / RMC (voordeel € 305.000)
De personeelslasten voor leerplicht en doorstroompunt vallen in 2024 lager uit door het verloop van personeel, onderbezetting en ziekteverzuim. Dit heeft geleid tot een voordeel aan de uitgavenkant van € 0,3 mln.

Overig (nadeel € 112.000)

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Verschillenverklaring

Personeelslasten Economie (voordeel € 116.000)
De inzet van het personeel en de inhuurkrachten was lager en iets anders dan tijdens TB2 was voorzien en in het contract van de inhuurkrachten was opgenomen. Hierdoor is het in TB2 voorziene nadeel van € 0,3 mln. uitgekomen op een nadeel € 0,184 mln. Dit geeft ten opzichte van de begroting na wijziging een voordeel van € 0,116 mln. bij doelstelling 1.3. Tegen over dit voordeel staat een nadeel op personeelslasten bij doelstelling 1.4 van € 39.000.

Reclame-inkomsten en uitgaven (nadeel € 23.000)
De opbrengst reclame aan lichtmasten is door opzeggingen € 65.000 lager dan begroot. Daardoor behoefde er ook geen onderhoud plaats te vinden. Dit geeft per saldo een nadeel van € 23.000.

Overig (nadeel € 46.000)

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Verschillenverklaring

Personeelslasten Economie (nadeel € 39.000)
De inzet van het personeel en de inhuurkrachten was lager en iets anders dan tijdens TB2 was voorzien en in het contract van de inhuurkrachten was opgenomen. Hierdoor is het in TB2 voorziene nadeel van € 0,3 mln. uitgekomen op een nadeel € 0,184 mln. Dit geeft ten opzichte van de begroting na wijziging een voordeel van € 0,116 bij doelstelling 1.3. Tegen over dit voordeel staat een nadeel op personeelslasten bij doelstelling 1.4 van € 39.000.

Overig (voordeel € 29.000)

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Verschillenverklaring

Volwasseneneducatie (voordeel € 210.000)
Het WEB-budget is een regionaal rijksbudget, bedoeld voor de regionale aanpak van laaggeletterdheid. Zoetermeer is de contactgemeente van de regio en dus verantwoordelijk voor de financiële afwikkeling.

Voor 2024 hebben wij in totaal € 1,8 mln. aan rijksgeld ontvangen en € 0,4 mln. vanuit 2023 mogen meenemen (25% meeneemregel). Het besteedbaar budget was daarmee € 2,2 mln.
Dit budget is niet geheel gebruikt. Een reden is dat een aantal gemeenten hun deel van het regionale budget niet volledig ingezet heeft.
Er is uiteindelijk € 1,7 mln. besteed. Van wat er over is, mogen we 25% meenemen naar 2025 (€ 0,45 mln.) en wordt er € 0,05 mln. door het Rijk teruggevorderd.

Het nadeel op de baten ten opzichte van de begroting bedraagt in totaal € 0,10 mln., met name als gevolg van de lagere uitgaven (lager dan geraamd). Doordat als gevolg hiervan de ontvangen baten deels worden doorgeschoven naar 2025, ontstaat er per saldo een nadeel ten opzichte van de begroting. Daarnaast zijn er niet geraamde inkomsten als gevolg van lagere subsidievaststellingen 2023.
Het voordeel op de lasten ten opzichte van de begroting bedraagt in totaal € 0,31 mln. als gevolg van lagere uitgaven.

Arbeidsmarktregio/RMT (voordeel € 547.000)
De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de regio. Vanuit de decentralisatie-uitkering worden structurele kosten gemaakt om de regiefunctie uit te voeren (programmamanager, programmasecretaris) en de publieke werkgeversdienstverlening (WSP, social return) vorm te geven. Daarnaast zijn er incidentele middelen om dienstverlening aan inwoners vorm te geven (psychisch beperkten, arbeidsbeperkten, jongeren, en statushouders).

De besteding van deze middelen wordt bepaald in overleg met de regionale partners en wordt vastgelegd in het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsplan ZHC. In TB2 is melding gedaan van een verwachte onderbesteding van de beschikbare middelen. Ten opzichte van dat bericht vallen de kosten lager uit dan ingeschat. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het vertraagd invullen van openstaande vacatures en het herfaseren van (deel-)projecten.

Omdat de gemeente deze middelen namens de regionale samenwerking beheert (en daarmee dus niet vrij besteedbaar zijn) wordt met deze jaarrekening een voorstel gedaan tot een voorlopige bestemming van het resultaat. In TB2 is al een afwijking gemeld van € 1,92 mln. voordelig. Dit brengt het totale over te hevelen bedrag van 2024 naar 2025 op € 2,44 mln.

Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen (voordeel € 113.000)
In de programmabegroting 2024-2027 is voor de jaarschijven 2024 en 2025 € 0,213 mln. gealloceerd aan de inzet van extra beleidsadviseurs om nieuwe kennis en werkwijzen te ontwikkelen voor Zoetermeer 2040. Inzet hierbij is om nieuwe expertise en werkprocessen te ontwikkelen om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen. De middelen zijn in 2024 niet besteed. Met deze jaarrekening wordt een voorstel gedaan tot een voorlopige bestemming van het resultaat. In TB2 is al een afwijking gemeld van € 0,1 mln. voordelig.

Arbeidstoeleiding PrO-vso ZHC 23-25 (nadeel € 171.000)
De gemeente Zoetermeer ontvangt uit het Europees Sociaal Fonds Plus middelen voor de integrale begeleiding van leerlingen in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en het Praktijkonderwijs (PrO) richting de arbeidsmarkt. De projectperiode is 1 augustus 2023 t/m 31 juli 2025. In boekjaar 2024 heeft een tussentijdse verrekening plaatsgevonden met de Pro/VSO-scholen, waardoor de lasten € 0,17 mln. hoger liggen dan begroot. De eindafrekening zal in boekjaar 2025 plaatsvinden.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Verschillenverklaring

Gemeentelijke armoede- en schuldhulpverleningsbeleid (voordeel € 447.000)
Het Rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag (toeslagenaffaire). Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders. Deze uitgaven worden vergoed door het Rijk, wat leidt tot hogere inkomsten. Hogere uitgaven t.b.v. de toeslagenaffaire leiden op zijn beurt weer tot lagere uitgaven voor bijzondere bijstand in de vorm van individuele verstrekkingen en scholingsbijdragen.

Bovenstaande leidt tot een voordeel aan de uitgavenkant van € 0,22 mln., en een voordeel aan de inkomstenkant van € 0,23 mln.

Wet Inburgering (nadeel € 217.000)
De hogere lasten ten opzichte van de begroting zijn te verklaren doordat € 0,6 mln. meer is uitgegeven aan inburgeringstrajecten. Gemeenten ontvangen via een Specifieke Uitkering van het Ministerie van SZW-middelen voor de bekostiging van de inburgeringsvoorzieningen. Ook de baten zijn hiermee € 0,6 mln. hoger dan begroot.

Daarnaast is geconstateerd dat de inkomsten in de jaarrekening 2023 voor € 0,217 mln. te hoog zijn gerapporteerd. De (boekhoudkundige) correctie hiervan zorgt in 2024 voor een nadeel van € 0,217 mln. aan de batenzijde.

BUIG & Bbz (Bijstand) (voordeel € 1.199.000)
De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, wordt door het Rijk uitgekeerd aan de gemeente en bestaat uit vijf uitkeringen. De totale omvang van de BUIG voor de gemeente Zoetermeer was € 52,9 mln. in 2024. De uitkering participatiewet (PW) is de voornaamste en beslaat ongeveer 95% van de BUIG; hiervan betaalt de gemeente de reguliere bijstandsuitgaven. Daarnaast zijn in volgorde van omvang aflopend:

- Loonkostensubsidie
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud (Bbz)

In 2025 is er € 0,16 mln. minder uitgegeven dan begroot en € 1,04 mln. meer binnengekomen dan begroot. Per saldo leidt dit tot een voordeel voor de gemeente Zoetermeer van € 1,20 mln. Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een loon- en prijsbijstelling van de BUIG (prijsverschil).

Personeel (voordeel € 488.000)
Dit voordeel wordt verklaard door ziekengelduitkering van het UWV van € 0,192 mln. waarmee in de begroting geen rekening was gehouden. De overige € 0,3 mln. is een meevaller op de personeelsbegroting van SHV en JGH.

Alleenverdienersproblematiek (voordeel € 168.000)
In de septembercirculaire 2024 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om financiële ondersteuning te bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. De middelen zijn in 2024 nog niet besteed.

Correctie aansluiting sub-administratie (nadeel € 630.000)
Bij de controle van de jaarrekening 2023 heeft de accountant van de gemeente Zoetermeer aan aansluitverschil geconstateerd tussen de hoofdadministratie (bedrijf 10) en de sub-administratie van het sociaal domein (bedrijf 40). Dit betrof een verschil van ongeveer € 0,84 mln. In 2024 is de oorzaak van het ontstaan van dit verschil uitgezocht en gecorrigeerd. De correctieboeking zorg per saldo voor een (boekhoudkundig) nadeel van € 0,63 mln.

Kwijtscheldingen (voordeel € 79.000)
Het aantal kwijtscheldingsaanvragen is ten opzichte van vorig jaar licht gedaald met ongeveer 3%. Daarnaast heeft de verhoging van de kwijtscheldingsnorm vorig jaar niet geleid tot de verwachte meerkosten waarvoor een correctie is gemaakt. Per saldo zijn de kosten € 0,046 mln. lager uitgevallen dan geraamd. De inkomsten hebben betrekking op de 'Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen (C62)'. In totaal € 0,033 mln.

Correctie Tozo (voordeel € 468.000)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) was een regeling bedoeld om zelfstandig ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Het voorzag in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud wanneer het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalde, en een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen die ontstonden door de coronacrisis. Indien mogelijk worden deze leningen door zelfstandig ondernemers aan de gemeente afgelost. Het Rijk staat garant voor deze leningen, wat betekent dat aflossingen (grotendeels) terug worden betaald aan het Rijk.

Bij de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat de terugbetalingen aan het Rijk in 2022 en 2023 boekhoudkundig niet goed zijn verwerkt. De correctie hiervan levert in 2024 een voordeel op van € 0,47 mln.

Overig (voordeel € 47.000)

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Financieel overzicht Programma 2

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-136.698	-161.885	-156.729	5.156
Baten	6.840	18.833	19.970	1.136
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-129.858**	**-143.052**	**-136.759**	**6.292**
Onttrekkingen	1.249	1.007	886	-121
Mutaties reserves	**1.249**	**1.007**	**886**	**-121**
gerealiseerd resultaat	**-128.609**	**-142.045**	**-135.874**	**6.171**

Financiële verschillen programma 2

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp					
Preventie	120				120
Specialistische jeugdhulp	4.048	229			4.277
Voorziening JeugdhulpPlus		499			499
Integrale Vroeghulp	125				125
Vrij besteedbaar budget JGH	182				182

Jeugdhulpvervoer	-470				-470
Crisisorganisatie	261				261
Programma Toekomstbestendige Jeugdhulp	720				720
Btw GR Servicebureau en Veilig Thuis	142				142
Personeelskosten	-330	48			-282
Overige	66	22		36	124
Totaal					**5.698**
Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen					
SIF-project Preventie in de praktijk	112	0	0	-112	0
Noodopvang Oekraïne	500	586	0	0	1.086
Noodopvang statushouders	200	0	0	0	200
Formatie en inhuur Wmo	-1.035	0	0	0	-1.035
Wmo huishoudelijke ondersteuning en maaltijdvoorziening	255	0	0	0	255
Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen	591	0	0	0	591
Wmo Begeleiding (Toekomst Sociaal Domein) en persoonsgebonden budget Begeleiding	-671	0	0	0	-671
Overige	-60	54	0	-44	-50

Totaal					**376**
Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden					
SPUK GALA	300	-300	0	0	0
Overige	99	-2	0	0	97
Totaal					**97**
TOTAAL PROGRAMMA 2					**6.171**

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Verschillenverklaring

Preventie (voordeel € 120.000)
In de Perspectiefnota 2025 zijn voor 2024 extra financiële middelen beschikbaar gekomen om de formatie van de Praktijkondersteuners Huisarts jeugd (POH-jeugd) te verhogen. Dit budget is niet volledig benut, omdat het niet is gelukt om geschikte professionals te vinden. Het betreft een voordeel van € 0,07 mln.

Het budget voor kinderopvang op sociaal-medische indicatie is in de Perspectiefnota 2024 verhoogd. De gemeente betaalt van dit budget de kosten van de geïndiceerde kinderopvangplaatsen (verminderd met de ouderbijdrage). Er is € 0,05 mln. minder uitgegeven dan begroot.

Specialistische jeugdhulp (voordeel € 4.277.000)
In 2024 is er regelmatig gerapporteerd over de verwachte kostenontwikkeling voor de specialistische jeugdhulp. Al in de eerste helft van het jaar ontstond het beeld dat de kosten het beschikbare budget zouden overschrijden. Bij TB2 heeft de raad daarom besloten om het budget voor specialistische jeugdhulp met € 12,6 mln. te verhogen. In de tweede helft van het jaar werden de prognoses naar beneden bijgesteld. Dit betekent dat er, ten opzichte van de Programmabegroting 2024-2027 zoals vastgesteld in november 2023, nog steeds sprake is van een overschrijding van het budget. De overschrijding is echter minder groot dan verwacht. Aangezien de raad het budget tussentijds heeft verhoogd, leidt dit bij de Jaarrekening 2024 tot het melden van een voordeel.

Voorziening JeugdhulpPlus (voordeel € 499.000)
Met de Jaarrekening 2022 is een voorziening van € 0,75 mln. getroffen voor JeugdhulpPlus. Dit was onder meer voor het in stand houden van de JeugdhulpPlus vanwege de lagere instroom en de gewenste ombouw naar kleinschalige voorzieningen. In 2023 is hiervoor € 0,25 mln. betaald. Vanwege landelijk toegekende middelen op dit onderwerp (SPUK- en BREN-middelen) is het aandeel dat de gemeenten moeten betalen lager dan verwacht. Hierdoor kan het resterende deel van de voorziening vrijvallen. Dit betreft een voordeel van € 0,5 mln.

Integrale Vroeghulp (voordeel € 125.000)
Integrale Vroeghulp biedt ondersteuning aan kinderen tussen de 0 en 7 jaar met een vermoeden van ontwikkelingsproblemen. Integrale Vroeghulp is onderdeel van het aanbod van inZet (doelstelling 2.2). Het budget voor Integrale Vroeghulp staat echter nog begroot bij doelstelling 2.1. Doordat dit budget niet is overgeheveld in 2024, is dit een voordeel van € 0,13 mln. op doelstelling 2.1.

Vrij besteedbaar budget JGH (voordeel € 182.000)
De onderbesteding van het vrij besteedbaar budget met € 0,18 mln. komt doordat de medewerkers in de uitvoering in eerste instantie altijd zoeken naar mogelijkheden binnen bestaande wetten en financiële middelen. Pas wanneer hier echt geen mogelijkheden in worden gevonden, wordt dit vrij besteedbare budget aangewend. Daarnaast speelt mee dat de bekendheid van dit budget nog verder vergroot moet worden binnen het Sociaal domein. Tegelijk zien we dat de huidige opbrengsten al groot zijn, zowel financieel ter voorkoming van duurdere hulp als in de levens van de mensen voor wie het bedoeld is.

Jeugdhulpvervoer (nadeel € 470.000)
In augustus 2024 is het nieuwe contract voor het jeugdhulpvervoer in werking getreden. De tarieven van de nieuwe vervoerder liggen hoger dan de tarieven van de vorige vervoerder. Daarnaast wordt gezien dat er, vanwege lange wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders, uitgeweken wordt naar aanbieders en of locaties buiten Zoetermeer. Dit maakt de afstand langer, waardoor het gebruik van ov-vervoer of de fiets niet haalbaar is. Ook zijn locaties van jeugdhulpaanbieders niet altijd dichtbij ov-vervoer. Hierdoor is meer jeugdhulpvervoer nodig. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 0,47 mln.

Crisisorganisatie (voordeel € 261.000)
In 2024 is extra budget beschikbaar gesteld voor de Crisisorganisatie Sociaal Domein en de maatregelen die hieruit voortkomen. Door onverwachte personele omstandigheden is de inzet van het ZIN-team later en in lagere bezetting gestart dan gepland. Hierdoor is niet het volledige budget benut. Ook is de maatregel 'Toezicht en controle administratie en facturatie' anders vormgegeven. Door te starten met een data-analyse op de controleverklaringen van de zorgaanbieders, in plaats van een controle door een extern bureau, is het budget nog volledig niet benut.

Programma Toekomstbestendige Jeugdhulp (voordeel € 720.000)
De raad heeft voor de uitvoering van het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp (met daarin vijf projecten die bijdragen aan het normaliseren van het jeugdhulpgebruik) voor 2024 en 2025 € 2,8 mln. beschikbaar gesteld. Hiervan was 50% opgenomen in de begroting 2024.

Het voordeel bestaat aan de ene kant uit lagere kosten (€ 0,42 mln. minder uitgegeven (waarvan in TB2 € 0,2 mln. is gemeld)) en aan de andere kant uit extra dekking vanuit de specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord (€ 0,5 mln.). De lagere kosten komen doordat projectactiviteiten later zijn gestart. Op het primair en voortgezet onderwijs zijn de activiteiten, in overleg met de scholen, pas na de herfstvakantie gestart. Daarnaast hebben de externe partners alleen werkelijke inzet vergoed gekregen. Ook is de inzet van projectleden deels verschoven naar de uitvoering van crisismaatregelen jeugd. Voorgesteld wordt om het voordeel met een budgetoverheveling van 2024 naar 2026 voor het programma beschikbaar te houden.

Btw GR Servicebureau en Veilig Thuis (voordeel € 142.000)
De gemeenten kunnen de doorgeschoven omzetbelasting vanuit de gemeenschappelijke regelingen opnemen in hun opgave van het btw-compensatiefonds. Op deze wijze wordt het bedrag achteraf geclaimd bij het btw-compensatiefonds. Er is een positieve afrekening over de jaren 2021-2024. Dit is een voordeel van €0,14 mln.

Personeelskosten Jeugd beleid en uitvoering (nadeel € 282.000)
De personele kosten vallen € 0,28 mln. hoger uit dan begroot. In TB2 is al een nadeel van € 0,27 mln. gemeld. Het nadeel ontstaat met name door hogere personeelslasten bij Jeugd- en Gezinshulp. Er is extra inhuur van personeel nodig geweest als gevolg van verloop, ziekteverzuim en inzet op de uitvoering van maatregelen voor de Crisisorganisatie Sociaal Domein.

Overige (voordeel € 124.000)

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Verschillenverklaring

Project Sociaal Innovatie Fonds Preventie in de praktijk (saldo € 0)
Voor het project Preventie in de praktijk zijn minder casussen behandeld dan gepland omdat het eigen maken van de methodiek meer tijd heeft gekost. Hierdoor is de planning verschoven en zal het restant benodigd zijn in 2025.
Voor het project was in 2024 € 0,3 mln. geraamd. In werkelijkheid bedragen de lasten ongeveer € 0,19 mln. De lasten zijn dus € 0,11 mln. lager dan begroot. Als gevolg hiervan is de onttrekking aan de reserve Sociaal Innovatiefonds eveneens € 0,11 mln. lager dan begroot. De verschillen op de lasten en de baten vallen tegen elkaar weg.

Noodopvang Oekraïners (voordeel € 1.086.000)
Op de noodopvang van de ontheemde Oekraïners is een (aanvullend) voordeel behaald van € 1,086 mln. Het totale voordeel bedraagt hiermee € 5,4 mln. Dit komt ten gunste van het rekeningsaldo van de gemeente. De lagere kosten van € 0,5 mln. zijn vooral ontstaan door de verminderde uitkering van leefgeld. Dit komt omdat meer ontheemden werk hebben dan voorzien en voor de werkenden geen levensonderhoud behoeft te worden verstrekt. De gemeente ontvangt voor de opvang van het rijk een normvergoeding. Het rijk heeft deze in 2024 van € 82 naar € 61 per bed per dag verlaagt. De normvergoeding van het rijk voor de gemeente pakt in totaal door de vergoeding voor het leefgeld per saldo hoger uit dan verwacht. Daarnaast is de beschikbare capaciteit door een herschikking iets verhoogd. Dit geeft samen een aanvullend voordeel van € 0,5 mln.

Noodopvang statushouders (voordeel € 200.000)
Sinds 2021 vangen we op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) statushouders en asielzoekers op in de toen leegstaande Penitentiaire Inrichting (PI) in Zoetermeer. De gemeente ontvangt hiervoor een vaste vergoeding van € 0,28 mln. De gemeente is verantwoordelijk voor o.a. het garanderen van de openbare orde en de veiligheid, de inrichting van de onderwijsvoorzieningen, de handhaving van de leerplicht, de publieke gezondheidszorg en de jeugdhulpverlening. Hiervoor is een budget van € 0,2 mln. beschikbaar. In 2024 behoefde er geen gebruik te worden gemaakt van dit

budget en dat geeft een voordeel van € 0,2 mln. Het gebruik is ook situatieafhankelijk en hangt samen met de samenstelling en het totaal van de opgevangen groepen.

Formatie en inhuur Wmo (nadeel € 1.035.000)
Het nadeel van € 1,0 mln. op de personele kosten en specifiek inhuur wordt veroorzaakt door personeelsverloop, ziekteverzuim en de noodzaak om vervanging in te zetten. Daarnaast is extra personeel ingezet om te waarborgen dat Wmo-meldingen binnen de wettelijke termijnen worden opgepakt. De instroom van Wmo aanvragen blijft hoog, met gemiddeld 100 meldingen per week, en de aanvragen worden steeds complexer, wat de afhandeltijd verlengt. Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om specialistische vacatures in te vullen, waardoor inhuur noodzakelijk blijft om de continuïteit te waarborgen. De toenemende werkdruk op Wmo-consulenten wordt verder versterkt door factoren zoals de woningnood en de decentralisatie van beschermd wonen, wat structurele extra capaciteit vereist. In TB2 is een nadeel van € 0,32 mln. gemeld.

Wmo huishoudelijke ondersteuning en maaltijdvoorziening (voordeel € 255.000)
De huishoudelijke ondersteuning is de meest gebruikte voorziening binnen de Wmo. Het budget bedraagt € 13,8 mln. (inclusief PGB). In TB2 is een melding gemaakt van € 1,5 mln. voordeel. Er is een groei van het aantal aanvragen huishoudelijke ondersteuning maar tegelijkertijd was de begroting 2024 aan de ruime kant waardoor er opnieuw een overschot is ontstaan van € 0,46 mln. Daarnaast zijn in 2024 alle achterstanden weggewerkt, waardoor de kosten niet meteen in 2024 tot uitdrukking komen.

Binnen de raamovereenkomst huishoudelijke ondersteuning viel ook de maaltijdvoorziening. Het omvat ondersteuning bij het bereiden en nuttigen van maaltijden aan kwetsbare inwoners die dit door hun beperking niet zelfstandig kunnen. In 2024 is de maaltijdvoorziening tijdelijk losgekoppeld van de raamovereenkomst omdat er geen aanbieder meer was die onder de huidige voorwaarden en tarieven kon leveren. Dit duurt tot de start van de nieuwe raamovereenkomst huishoudelijke ondersteuning in november 2025. In 2024 is er meer gebruik gemaakt (€ 0,39 mln.) van deze voorziening dan vooraf was begroot (€ 0,19 mln.). Daarnaast is deze ondersteuning tijdsintensief en relatief duur, waardoor de kosten daarmee snel oplopen. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 0,2 mln. De overschrijding op de maaltijdvoorziening en het overschot op de huishoudelijke ondersteuning verklaart het totale voordeel van € 0,26 mln.

Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen (voordeel € 591.000)
De Wmo hulpmiddelen, zoals een rolstoel of scootmobiel, worden ingezet om beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie van een cliënt te verminderen. Het budget bedraagt € 2,3 mln. In TB2 is een overschot gemeld van € 0,3 mln. In werkelijkheid is minder uitgegeven omdat er minder dure voorzieningen zijn verstrekt. Het voordeel is € 0,36 mln.

Ook de woningaanpassingen hebben het doel om de zelfredzaamheid van mensen met een hulpvraag of beperking te verbeteren door (langer) zelfstandig thuis te wonen. Omdat het daadwerkelijk aantal aanvragen voor woningaanpassingen en de toekenning daarvan moeilijk te voorspellen is, is het structurele budget van de woningaanpassingen van € 1,5 mln. gebaseerd op de realisatie van de afgelopen vijf jaren. Tussentijds wordt een inschatting gemaakt van de nog te verwachten kosten en wordt de begroting bijgesteld. Dit is in TB2 gebeurd waar een overschrijding is gemeld van € 0,3 mln. In werkelijkheid zijn de kosten lager uitgevallen omdat er minder woningaanpassingen zijn geïndiceerd. Dit heeft geleid tot een voordeel van €0,24. Het totale voordeel van de hulpmiddelen en de woningaanpassingen samen geeft een voordeel van € 0,59 mln.

Wmo Begeleiding (Toekomst Sociaal Domein) en persoonsgebonden budget Begeleiding (nadeel € 671.000)
De maatwerkvoorzieningen voor begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf zijn per 1 januari 2024 opnieuw regionaal ingekocht met vier gemeenten onder de naam Toekomst Sociaal Domein (TSD). Het budget TSD (€ 0,97 mln.) wordt overschreden met € 0,58 mln. In TB2 is een nadeel gemeld van € 0,3 mln. De forse toename van het aantal klanten begeleiding in 2024 ten opzichte van 2023 verklaart het tekort op het budget. Daarnaast is er sprake van hogere tarieven.

De forse stijging bij de ZIN (Zorg in Natura) Begeleiding cliënten, is niet geconstateerd bij het aantal PGB Begeleiding cliënten. In TB2 is een voordeel gemeld van € 0,5 mln. Het regulier aanbod van begeleiding is vergroot, zoals via InZet (algemene voorziening). Dit maakt dat de kosten PGB Begeleiding teruglopen. De verwachting van de afname van het aantal PGB klanten in 2024 was alleen te hoog ingeschat. Dit heeft geleid tot een nadeel op de PGB Begeleiding van € 0,1 mln. Het totale nadeel op de maatwerkvoorzieningen ZIN en PGB is € 0,67 mln.

Overige (nadeel € 50.000)

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Verschillenverklaring
Uitgaven en inkomsten op grond van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) (saldo € 0)
In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord is de samenwerking tussen het sociaal domein, het fysieke domein en sport verstevigd. De nota Gezondheidsbeleid 2024 - 2027 heeft daaraan richting gegeven.
De specifieke uitkering GALA 2024 bedroeg afgerond € 2,0 mln. Hiervan had € 0,7 mln. betrekking op het hoofdthema Sport, cultuur en bewegen (zie programma 4 Vrije Tijd) en € 1,3 mln. op de hoofdthema's Gezondheid en sociale basis en Ondersteunende onderdelen. Aan laatstgenoemd bedrag is € 0,22 mln. toegevoegd dat over was van het jaar 2023 en € 0,06 mln. indexatie 2024. Totaal beschikbaar voor 2024: € 1,58 mln.
Van laatstgenoemde bedrag is in 2024 € 1,23 mln. aangewend. Vooral vanwege een gebrek aan capaciteit konden bepaalde zaken niet worden uitgevoerd, waardoor er een budgettair saldo is op GALA. Er vloeit € 0,35 mln. terug naar het rijk.

Overige verschillen (voordeel € 97.000)

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financieel overzicht Programma 3

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-69.102	-72.883	-68.404	4.479
Baten	34.500	36.217	37.486	1.270
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-34.602**	**-36.666**	**-30.918**	**5.748**
Toevoegingen	0	-184	-184	0
Onttrekkingen	5.489	3.250	2.218	-1.032
Mutaties reserves	**5.489**	**3.066**	**2.034**	**-1.032**
gerealiseerd resultaat	**-29.112**	**-33.600**	**-28.884**	**4.717**

Financiële verschillen programma 3

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling					
Afvalinzameling	169	525	0	0	694
Energiearmoede	840	-840	0	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	279	-279	0	0	0
Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	283	-283	0	0	0

Duurzaamheidsfonds	404	0	0	-404	0
Klimaatgelden	130	0	0	-130	0
Budget groen	201	0	0	0	201
Overig	44	3	0	0	47
Totaal					**942**
Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte					
Begraafplaatsen	150	64			214
Adviescommissie bomen	100				100
Wegen klein onderhoud	430				430
Wegen groot onderhoud en vervanging	-163				-163
Gladheidsbestrijding en ongedierte	340				340
Dagelijks onderhoud openbare ruimte	430				430
Riolering	115	267			382
Parkeren	57	590			647
Buitengym en verbetering schoolpleinen	226				226
Nazorg grondexploitaties	497			-497	0

Voorziening Europatunnel		1.248			1.248
Overig	-54	-25			-79
Totaal					3.775
TOTAAL PROGRAMMA 3					**4.717**

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Verschillenverklaring

Afvalinzameling (voordeel € 694.000)
De totale lasten op het product afval komen € 0,169 mln. lager uit (1,21%). Dit heeft vooral te maken met schommelingen in de hoeveelheden en prijzen in de afvalstromen (incidenteel). Daarnaast zijn er 8 voertuigen verkocht en vervangen. Door de interne doorbelastingen is dit kostenneutraal.
Aan de batenkant is het voordeel € 0,525 (2,61%). Dit komt vooral door hogere inkomsten van de afvalstoffenheffing en de vergoeding van de afvalstromen.

Energiearmoede (saldo € 0)
De subsidie voor energiearmoede wordt onder andere gebruikt voor energiebesparende maatregelen bij sociale woningbouwprojecten. De gemeente is nog in gesprek met de woningbouwcorporaties om dit op een effectieve en juridisch juiste manier in te regelen. Om deze reden zijn er geen uitgaven verricht in 2024, maar zal dit doorschuiven naar 2025. Dit geeft een eenmalig voordeel op de lasten van € 0,84 mln. Hier tegenover staat een even hoog subsidiebedrag. De afwijking is gemeld in het Memo financiële afwijkingen na TB2.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (saldo € 0)
In 2024 is verder gewerkt aan de versterking van de gemeentelijke organisatie voor het uitvoeren van de klimaat- en energietaken. In verband met de onzekerheid over het voortzetten en de omvang van de rijkssubsidie voor 2026-2030 is besloten om de subsidie te spreiden over de verschillende jaren. In TB2 was hiervoor al een voordeel gemeld van € 1,2 mln. Hier komt door latere invulling van openstaande vacatures nog € 0,279 mln. bovenop. De besteding vindt in latere jaren plaats. Spreiding over de verschillende jaren is in overeenstemming met de subsidieregeling toegestaan.

Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (saldo € 0)
De specifieke uitkering is erop gericht om eigenaar-bewoners die moeite hebben met het verduurzamen van hun woning te helpen via ondersteuning en extra financiële middelen. De gemeente hiervoor een subsidieregeling vastgesteld. Een externe instantie voert deze regeling uit en heeft hiervoor een voorschot

ontvangen. Uit de verantwoording blijkt dat in 2024 is nog beperkt gebruik is gemaakt van de regeling. Dit geeft een voordeel van € 0,283 mln. Hier tegenover staat een even hoog subsidiebedrag.

Duurzaamheidsfonds (saldo € 0)
In 2024 zijn plannen uitgewerkt voor de besteding van de reserve. In TB2 is de verwachting opgenomen dat dit leidt tot bestedingen van ongeveer € 0,5 mln. Doordat de belangstelling van de inwoners lager is dan verwacht is het aantal bestedingen beperkt gebleven tot een voordeel van ongeveer € 0,14 mln. Om de stimulering tot verduurzaming te bevorderen zijn de subsidieregelingen aangepast, is de duur verlengd en wordt meer voorlichting over de mogelijkheden verstrekt. De verwachting is dat dit in verdere jaren wel tot besteding zal leiden. Tegenover de lagere kosten staat een lagere onttrekking van het duurzaamheidsfonds.

Klimaatgelden (saldo € 0)
Op het budget van de klimaatgelden is een voordeel ontstaan van € 0,13 mln. Hiervoor zijn in 2024 opdrachten verstrekt, maar de uitvoering is vertraagd. Tegenover de lagere kosten staat een lagere onttrekking van de brede bestemmingsreserve.

Budget groen (voordeel € 201.000)
Op het werkbudget voor groenprojecten is een voordeel behaald van € 0,2 mln. Dit komt voort uit vertraging en herijking van het nieuwe beleid voor de buitenruimte (de Koers voor de buitenruimte). De herijking was nodig om de actualisatie goed aan laten te sluiten op de nog vast te stellen Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040.

Overig (voordeel € 42.000)

Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte

Verschillenverklaring

Begraafplaatsen (voordeel € 214.000)
De onderhoudskosten vallen € 92.000 lager uit. Er was dit jaar minder onderhoud nodig dan begroot. Er is ook minder toegevoegd aan de voorziening Afkoopsommen onderhoud. Het voordeel bedraagt € 58.000.
De baten vallen € 64.000 hoger uit door voornamelijk een toename van het aantal begravingen en omdat er meer koopgraven zijn afgenomen.

Externe adviescommissie bomen (voordeel € 100.000)
In 2024 is uitvoering gegeven aan adviezen van de Externe Adviescommissie Bomen (EAB) op overlast van bomen. Het project Topaas is doorgeschoven naar 2025. Voorgesteld wordt om dit incidentele voordeel van € 0,1 mln. over te hevelen.

Klein onderhoud (voordeel € 430.000)
In 2024 zijn we nog niet toegekomen aan de geplande werkzaamheden voor het klein onderhoud van wegen. Hierdoor is een eenmalig voordeel ontstaan van

€ 0,43 mln. waarvan € 0,3 mln. in 2024 beschikbaar was voor schadeherstel als gevolg van de aanleg van glasvezelkabels. Voorgesteld wordt om dit bedrag (€ 0,3 mln.) over te hevelen naar 2026.

Groot onderhoud (nadeel € 163.000)
De geplande vervanging van wegen is vanwege de samenhang met de integraal geprogrammeerde projecten niet volledig uitgevoerd. Om de wegen veilig te houden is er meer groot onderhoud uitgevoerd dan gepland.

Gladheidsbestrijding en ongedierte (voordeel € 340.000)
Vanwege de zachte winter zijn minder uitgaven gedaan voor de gladheidsbestrijding. Daarnaast zijn er minder kosten voor de bestrijding van ongedierte gemaakt.

Dagelijks onderhoud openbare ruimte (voordeel € 430.000)
Voor het dagelijks integraal onderhoud van de wijken van Zoetermeer was in 2024 € 13,4 mln. beschikbaar. Door het doorschuiven van werkzaamheden is een voordeel ontstaan van € 0,43 mln.

Riolering (voordeel € 382.000)
Het voordeel van € 0,382 mln. op riolering bestaat uit de volgende onderdelen:

- Toename van het aantal calamiteiten en werkzaamheden die hieruit voortkwamen (nadeel € 0,191 mln.);
- De reiniging en inspectie van een aantal hoofdleidingen verschuiven van 2024 naar 2025 (voordeel € 0,115 mln.);
- Voor het baggeren heeft de gemeente een overeenkomst met de waterschappen. Doordat de waterschappen minder bagger werkzaamheden hebben uitgevoerd is er onderschrijding (voordeel € 0,167 mln.);
- Hogere opbrengsten uit de rioolheffing (voordeel € 0,257 mln.);
- Overige voor- en nadelen (voordeel € 34.000).

Parkeren (voordeel € 647.000)
In 2024 is een nieuwe aanbesteding gedaan voor parkeerbeheer, waarbij gestart is met de inzet van een scanauto voor handhaving. Deze aanbesteding levert een voordeel op van € 57.000 op de lasten. De inkomsten zijn € 0,59 mln. hoger uitgevallen. Door het inzetten van de scanauto is het betaalgedrag verbeterd en is het aantal uitgegeven vergunningen, ontheffingen en naheffingen toegenomen.

Nazorg grondexploitaties (saldo € 0)
De reserve voor de nazorg van afgesloten grondexploitaties is bedoeld voor de laatste aanpassingen in openbare ruimte. In 2024 is een onttrekking aan de reserve gedaan van € 0,103 mln. Hierdoor blijft € 0,497 mln. in de reserve.

Buitengym en verbetering schoolpleinen (voordeel € 226.000)
Voor het aanleggen van twee buitengymlocaties en de verbetering van schoolpleinen was in 2024 € 0,27 mln. beschikbaar. Hiervan is € 44.000 uitgegeven.

Vrijval voorziening tunnelbak Europaweg (voordeel € 1.248.000)

De uitvoering van urgent groot onderhoud was voorzien in 2024 maar er is, gezien de belangrijke verkeerskundige functie voor gekozen om de constructieve werkzaamheden te combineren met overige groot onderhoud werkzaamheden (o.a. asfaltering) in 2025. Hierdoor zullen de werkzaamheden maar eenmalig overlast geven. Voor het bedrag dat vrijvalt uit de voorziening wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan.

Overig (nadeel € 79.000)

Programma 4 Vrije tijd

Financieel overzicht Programma 4

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-35.713	-37.408	-36.295	1.113
Baten	11.788	10.937	10.724	-214
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-23.925**	**-26.471**	**-25.572**	**899**
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	75	339	317	-23
Mutaties reserves	**75**	**339**	**317**	**-23**
Gerealiseerd resultaat	**-23.850**	**-26.132**	**-25.255**	**877**

Financiële verschillen programma 4

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen					

Subsidieregeling Impuls jongerencultuur Zoetermeer	55	-55			0
Erfgoedcentrum/Stadslobby	183				183
Voorziening grootonderhoud		-617			-617
Toegankelijkheid vastgoed	229				229
Huurinkomsten sportvoorzieningen		409			409
Overige	77	14		-7	84
Totaal					288
Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad					
Deze zomer naar het zwembad	355				355
Brede SPUK (buurtsportcoaches)	155				155
Overige	60	36		-16	80
Totaal					600
TOTAAL PROGRAMMA 4					877

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen

Verschillenverklaring

Subsidieregeling Impuls jongerencultuur Zoetermeer (saldo € 0)
Met deze regeling stimuleert het College cultuurdeelname door jongeren tussen de 14 en 27 jaar. De subsidietermijn is door het Rijk met een jaar verlengd. De beschikbare middelen zijn niet volledig besteed hierdoor ontstaat er een voordeel van € 0,055 mln. op de uitgaven en een nadeel van hetzelfde bedrag op de baten.

Erfgoedcentrum/Stadslobby (voordeel € 183.000)
De ontwikkeling van de locatie Brusselstraat met daarin opgenomen een erfgoedcentrum (ook wel Stadslobby genoemd) als onderdeel van het project Modernisering Brandweerkazerne is nog niet begonnen. Daardoor is op het budget van het erfgoedcentrum/stadslobby een voordeel behaald.

Vrijval voorziening grootonderhoud (nadeel € 617.000)
De voorziening grootonderhoud gebouwen bestaat uit twee delen: schoolgebouwen en overige gebouwen. In de begroting was een vrijval geraamd van € 0,62 mln. vanuit de voorziening overige gebouwen. Deze bleek niet nodig.

Toegankelijkheid vastgoed (voordeel € 229.000)
Het voordeel van € 0,23 mln. komt door een onderbesteding op de Toegankelijkheidsmiddelen. Omdat om het eenmalige middelen gaat, wordt hiervoor een voorstel gedaan tot budgetoverheveling zodat de werkzaamheden in 2025 kunnen worden afgerond.

Huurinkomsten sportvoorzieningen (€ 409.000)
In de begroting 2024 waren de volledige huurinkomsten van het nieuwe zwembad de Watergeus nog niet opgenomen.

Overige verschillen (voordeel € 84.000)

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Verschillenverklaring

Deze zomer naar het zwembad (voordeel € 355.000)
Samen met de exploitant van zwembad De Watergeus is motie 2306-46a uitgevoerd: Deze zomer naar het zwembad. Voor de zomervakantie ontvingen alle huishoudens een brief met gratis zwemkaartjes. Hier is weinig gebruik van gemaakt, vandaar dat de kaartjes ook komend jaar nog enkele maanden ingewisseld kunnen worden. Op basis van de begrote € 0,6 mln. en de voorschotnota € 0,245 mln. ontstaat er dit jaar een voordeel van € 0,355 mln. Omdat we nog kosten kunnen verwachten, stellen we een voorstel tot budgetoverheveling voor.

Brede SPUK buurtsportcoaches (voordeel € 155.000)
Een aantal uitkeringen zijn door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gebundeld in één brede ‘specifieke uitkering’ (Brede SPUK). Gemeenten kunnen dit geld inzetten voor het aanmoedigen van gezondheid, sport en bewegen, valpreventie en het versterken van de sociale basis. De Buurtsportcoaches hebben een bijdrage aan een aantal thema’s geleverd. Een aantal van de thema’s zijn in programma 2, doelstelling 2.3 opgenomen. Hierdoor ontstaat er een voordeel van €0,155 mln. op de personeels uitgaven in programma 4.

Overig (voordeel € 80.000)

Programma 5 Veiligheid

Financieel overzicht Programma 5

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Programma 5 Veiligheid	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-21.642	-22.020	-21.342	678
Baten	754	1.450	1.241	-209
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-20.888**	**-20.570**	**-20.101**	**469**
Onttrekkingen	681	281	200	-81
Mutaties reserves	**681**	**281**	**200**	**-81**
Gerealiseerd resultaat	**-20.207**	**-20.289**	**-19.901**	**388**

Financiële verschillen programma 5

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning					

Bijdrage kwartiermaker digitale criminaliteit				-81	-81
Overig	-43				-43
Totaal					-124
Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk					
Inzet handhaving	-125				-125
Overig	-23	-77			-100
Totaal					-225
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad					
Loonkosten ten laste van Subsidies	416				416
Nog niet bestede subsidie	132	-132			0
Nog niet bestede middelen Social Hub	114				114
Subsidie HIC (High Impact Crime)	111	111			222
Bijdrage Veiligheidsregio Haaglanden	95				95
Overig	1	-111			-110
Totaal					737

TOTAAL PROGRAMMA 5	388

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Verschillenverklaring

Bijdrage kwartiermaker digitale criminaliteit (nadeel € 81.000)
De bijdrage voor de kwartiermaker digitale criminaliteit zal worden doorgeschoven naar 2025.

Overig (nadeel € 43.000)

Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Verschillenverklaring

Inzet handhaving (nadeel € 125.000)
Vanwege het tijdelijk moeten inhuren op formatie zijn de lasten voor inzet personeel wat hoger uitgevallen.

Overig (nadeel € 100.000)

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Verschillenverklaring

Loonkosten ten laste van Subsidies (voordeel € 416.000)
Door het aantrekken van een aantal subsidies (zoals Social Hub en Preventie Met Gezag) konden de loonkosten ten laste van deze subsidies worden gebracht.

Nog niet bestede subsidie (saldo € 0)
Door nog niet bestede subsidie (Preventie met Gezag) is er een voordeel op de lasten en nadeel op de baten. Per saldo neutraal

Nog niet bestede middelen Social Hub (voordeel € 113.000)
De middelen voor het realiseren van een Social Hub zijn dit jaar niet volledig ingezet. De planning voor realisatie in 2025 zal wel gehaald worden. De middelen worden via een budgetoverhevelingsvoorstel overgeheveld naar 2025

Subsidie HIC (High Impact Crime (voordeel € 222.000)
De toekenning van de middelen HIC (High Impact Crime) is in 2025 binnengekomen. De uitvoering vond al plaats in 2024. Ook hier konden loonkosten ten laste van deze subsidie worden gebracht. Bij het 1e Tussenbericht zal het totaal van deze subsidie gemeld worden.

Bijdrage Veiligheidsregio Haaglanden (voordeel € 95.000)
De bijdrage aan de Veiligheidsregio Haaglanden van € 11,2 mln. is iets lager uitgevallen.

Overig (nadeel € 110.000)

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Financieel overzicht Programma 6

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Programma 6 Dienstverlening en participatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-19.090	-19.501	-19.267	235
Baten	8.321	6.888	5.350	-1.538
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-10.769**	**-12.614**	**-13.917**	**-1.303**
Onttrekkingen	130	5	18	13
Mutaties reserves	**130**	**5**	**18**	**13**
Gerealiseerd resultaat	**-10.639**	**-12.609**	**-13.899**	**-1.290**

Financiële verschillen programma 6

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid					
Legesopbrengsten		-1.844			-1.844
Burgerzaken	85	94		18	197
Voorbereiding omgevingswet	259				259
Totaal					-1.388
Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie					
Griffie	257				257
Functioneren bestuur	-604	46			-558
Vrije beleidsruimte Raad	246				246
Vrije beleidsruimte College	152				152
Totaal					97
TOTAAL PROGRAMMA 6					-1.290

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Verschillenverklaring

Legesopbrengsten (nadeel € 1.844.000)
Voor het afhandelen van Omgevingsvergunningen worden leges ontvangen. Er is een nadeel van € 1,8 mln. (hiervan is € 1 mln. gemeld in het memo financiële afwijkingen na TB2) . De belangrijkste reden is dat er minder vergunningen voor grote projecten zijn aangevraagd en verstrekt dan rekening mee was gehouden in de begroting. Wel zien we nu een stijging van het aantal projecten.

Burgerzaken (voordeel € 197.000)
Het aantal naturalisaties en aanvragen voor een persoonsdocument zijn hoger dan verwacht. Na aftrek van de afdrachten aan het Rijk en overige kosten die ook toerekenbaar zijn aan de leges, is het saldo op de leges bijna nul. Verder is een bedrag aan loonkostensubsidie ontvangen. Ook zijn sommige kosten lager uitgevallen onder meer bij verkiezingen en door kosten af te boeken die niet meer nodig zijn (realistisch begroten). Het resultaat is hierdoor € 0,2 mln. positief.

Voorbereiding Omgevingswet (voordeel € 259.000)
Op 1 januari 2024 is de omgevingswet in werking getreden. Voor de transitiefase is in 2024 een budget beschikbaar gesteld van € 0,46 mln. Door softwareproblemen is een vertraging ontstaan waardoor € 0,26 mln. niet is uitgegeven.
Voorgesteld wordt het voordeel van € 0,26 mln. via een resultaatbestemming over te zetten naar 2025.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

Verschillenverklaring

Griffie (voordeel € 257.000)
In de begroting is rekening gehouden met wettelijke vergoedingen en rechtspositieregelingen voor raadsleden. In 2024 is dit budget niet volledig gebruikt. Dit verklaart een groot deel van het overschot. Daarnaast is door een lagere bezetting gedurende het jaar ook een voordeel behaald op de personele inzet.

Voorziening wehouderspensioenen (nadeel € 558.000)
Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening is getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Het dalen van de verplicht te gebruiken rekenrente (DNB >25 jr) ten opzichte van 2023 betekent een extra storting in de voorziening wethouderspensioenen. Hierdoor is in 2024 een nadeel op de lasten van € 0,6 mln. Dit bedrag is gestort in de voorziening. Daarnaast is er een incidenteel voordeel € 50.000 door de bijdrage van acht gemeenten als gevolg van de New Town alliantie.

Vrije beleidsruimte Raad (voordeel € 246.000)
In 2024 is uitsluitend voor de moties *2306-11 'Bevordering van cyberveiligheid van onze ouderen'* en *2306-13 'Bevordering van cyberveiligheid van onze jeugd'* een beroep gedaan op het potje van de raad. Hierdoor is er een voordeel behaald van € 0,25 mln.

Vrije beleidsruimte College (voordeel € 152.000)
Er is geen gebruik gemaakt van het potje van het college in 2024.

Programma 7 Inrichting van de stad

Financieel overzicht Programma 7

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Programma 7 Inrichting van de stad	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-26.875	-41.554	-38.943	2.611
Baten	21.824	34.792	26.189	-8.603
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.051**	**-6.762**	**-12.754**	**-5.992**
Toevoegingen	-3.891	-13.613	-18.273	-4.660
Onttrekkingen	2.248	14.551	18.764	4.213
Mutaties reserves	**-1.643**	**938**	**491**	**-447**
Gerealiseerd resultaat	**-6.694**	**-5.824**	**-12.263**	**-6.438**

Financiële verschillen programma 7

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder					

Woningbouwsubsidies	1.460	-1.460	0	0	0
Woonwagenhuisvesting	125	-11	0	0	114
Buitengebieden	76	0	0	0	76
Volkshuisvesting	52	0	0	0	52
Overig	72	-21	0	0	51
Totaal					**293**
Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio					
Opstalovereenkomst	-450	0	0	0	-450
Gemeentelijke eigendommen Grondzaken	185	87	0	0	272
Grondexploitaties en faciliterend grondbeleid	5.484	-7.047	-4.545	4.902	-1.206
Gebiedsprogramma Middengebied Entree	-5.049	0	0	0	-5.049
Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg	0	115	-115	0	0
Gebiedsprogramma Meerzicht	-75	80	0	0	5
Strategische Agenda Zoetermeer 2040	677	24	0	-634	67
Kapitaallasten	66	0	0	0	66
Overig	53	-8	0	-55	-10

Totaal					**-6.305**
Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte					
Lasten Ruimtelijk beleid	72	0	0	0	72
Overig	73	-33	0	0	40
Totaal					**112**
Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid					
Overig	53	76	0	0	129
Totaal					**129**
Doelstelling 7.5 Overige					
Diverse gemeentelijk vastgoed	-310	-406	0	0	-716
Overig	49	0	0	0	49
Totaal					**-667**
TOTAAL PROGRAMMA 7					**-6.438**

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Verschillenverklaring

Woningbouwsubsidies (saldo € 0)
Om de woningbouw te stimuleren is in de programmabegroting voor drie projecten een budget opgenomen van € 1,46 mln. met dekking vanuit subsidie van de provincie. De verschillende projecten zijn vertraagd. Het project Engelandlaan 140 wordt in 2025 opgeleverd, het project 't Seghe Waert start in 2025 en het project Palenstein is wel gestart, maar de beschikking is nog niet opgemaakt en de uitbetaling geschiedt in 2025. Daardoor worden de subsidies pas in 2025 verstrekt. Dit geeft voor 2024 een voordeel op de kosten van € 1,46 mln. Hier staat een even hoog nadeel subsidieopbrengsten tegenover. In het Memo financiële afwijkingen na TB2 was een voordeel gemeld van € 1,21 mln.

Woonwagenhuisvesting (voordeel € 114.000)
De inzet van externe deskundigen en juristen op het woonwagendossier bedroeg € 0,16 mln. Dit geeft een voordeel van € 80.000. Onderzocht wordt of er een structureel element in dit voordeel zit. Op de woonwagenexploitatie is door lagere onderhoud en kapitaallasten (vanwege vertraging van de realisatie woonwagens) een voordeel van € 45.000 ontstaan. Hier staan ook lagere inkomsten tegenover € 11.000.

Buitengebieden (voordeel € 76.000)
Op het werken aan de regionale groengebieden is een voordeel behaald van € 76.000. Het werken aan de gebieden geschiedt via verschillende samenwerkingsverbanden met regionale partners. Aandacht en capaciteit is gegaan naar de vernieuwing van de samenwerkingen en nieuwe afspraken over het investeren in middelen en capaciteit in deze gebieden. In november is een samenwerkingsovereenkomst door de Landschapstafel Duin Horst & Weide 2024-2028 getekend, met daaraan verbonden het Uitvoeringsprogramma 2024-2028. In dezelfde maand is het door het Bestuurlijk Overleg Bentwoud het Uitvoeringsprogramma Bentwoud 2024-2028 vastgesteld.

Volkshuisvesting (voordeel € 52.000)
In de begroting is budget vrijgemaakt voor de aanstelling van een tweede seniorenmakelaar. Deze is aangesteld in oktober. Dit geeft een voordeel van € 37.000. Daarnaast zijn er vanwege het lopende onderzoek van het programma woningbouw als aanjager geen onderzoeken uitgevoerd. Dit geeft een voordeel van € 15.000.

Overig (voordeel € 51.000)

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Verschillenverklaring

Opstalovereenkomst (nadeel € 450.000)
Voor de afwikkeling van een verlopen en niet verlengde opstalovereenkomst is op hoofdlijnen minnelijke overeenstemming bereikt met de eigenaar van het

opstalrecht. Onderdeel van de afspraken is het betalen van een vergoeding van € 0,45 mln. door de gemeente. Bij de beëindiging van dit opstalrecht heeft de gemeente de verplichting om een vergoeding voor de waarde van achterblijvende opstallen te betalen. Het betreft een contractuele plicht die uit de wet voortvloeit. Het nadeel is gemeld in het Memo financiële afwijkingen na TB2.

Gemeentelijke eigendommen Grondzaken (voordeel € 272.000)
De gemeente heeft grond in haar bezit en voor de exploitatie (regulier beheer, advisering en begeleiding verkopen) is in 2024 een budget opgenomen van ongeveer € 2,60 mln. aan uitgaven en ongeveer € 3,18 mln. aan inkomsten. Het betreft structureel en incidenteel budget. Incidenteel is er een voordeel op inkomsten van € 87.000 gerealiseerd door een ontvangen reserveringsvergoeding op een perceel en een uitgekeerde vergoeding voor de brandschade bij een gemeentelijk pand. Aan de lastenkant is een voordeel gerealiseerd van € 0,185 mln. op loonkosten. Het in TB2 verwachte nadeel op loonkosten van € 0,3 mln. is lager uitgevallen.

Grondexploitaties en faciliterend grondbeleid (nadeel € 1.206.000)
Voor de uitvoering van het Grondbeleid is ongeveer € 23,1 mln. aan lasten en ongeveer € 23,8 mln. aan baten in de programmabegroting opgenomen. Het Grondbeleid wordt gevoerd om een programma (woningen, kantoren, voorzieningen en bedrijfsterreinen) te realiseren. De uitgangspunten hierbij zijn het rijks-, provinciale en regionale beleid en de gemeentelijke visie op het toekomstige ruimtelijk beleid. In de Nota Grondbeleid zijn de kaders en uitgangspunten weergegeven voor het grondbeleid van de gemeente.
Er is een relatie tussen de lasten, baten, mutaties in reserves en boekwaarde van de verschillende grondexploitaties (en faciliterend grondbeleid) op de balans. Het resultaat van de grondbedrijf functie is per saldo via een mutatie in de voorraad neutraal verwerkt, zodat de ontstane afwijkingen in de regel geen invloed hebben op het rekeningresultaat van de gemeente. Ook is er (jaarlijks) sprake van faseringsverschillen. De redenen zijn vaak divers en zijn vaak exogeen van aard. Met projectontwikkelaars is bijvoorbeeld een afnamecontract afgesloten, maar het tempo van de afname en daarmee de opbrengsten wordt door de ontwikkelaars zelf bepaald. Het effect van de faseringsverschillen is verwerkt in het Meerjarenperspectief Grondbeleid (MPG).

Het MPG bevat naast informatie over de voortgang, ook een actualisatie van de grondexploitaties, de resultaatprognoses en de risico's. In het MPG is het effect van de werkelijke voortgang meegenomen. Het resultaat van de actualisatie van het MPG is verwerkt in de jaarrekening en komt tot uitdrukking in mutaties in reserves en de winstafdrachten en het al dan niet vrijvallen van (een deel) van voorzieningen en reserves. De verwerking van het resultaat is vastgesteld in de Nota Grondbeleid en gaat via vastgestelde stappen: in eerste instantie voor 50% toegevoegd aan de reserve Financiële Positie Grondbedrijf (FiPo) en voor 50% aan de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. Vervolgens wordt de maximale omvang van de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf bepaald aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit. Het surplus wordt afgeroomd naar de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. In de paragraaf Grondbeleid is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de uitvoering van het grondbeleid.

Het nadelig resultaat ontstaat doordat er ook vennootschapsbelasting (Vpb) over het resultaat moet worden afgedragen aan het rijk. Hier staat eenzelfde voordeel tegenover dat verantwoord is bij het afzonderlijke onderdeel Vpb.

<u>Baten</u>
Het nadeel op de baten € 7,05 mln. bestaat uit een hogere mutatie in de voorraad onderhanden werken. Het verschil met de raming komt o.a. doordat de te verkopen gronden voor Dwarstocht, Voorweg Noord en voor de transformatorstations Stedin later worden geleverd dan verwacht. De hogere mutatie onderhanden werken houdt verband met lagere lasten.

Lasten
Het voordeel op de lasten van € 5,5 mln. ontstaat doordat begrote werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken doorschuiven naar een volgend boekjaar. Het faseringsverschil bij het bouw- en woonrijpmaken is onder meer ontstaan in de grondexploitatie Voorweg Noord, Dwarstocht en Palenstein.

Onttrekkingen reserves
De reserve FiPo, reserve Fonds Zoetermeer 2040 en reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf worden elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties. De herijking heeft geleid tot een afroming van de reserve FiPo en het Rif van totaal € 9,3 mln. en van de reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf van € 0,4 mln. Begroot was € 4,8 mln. Er is een totaalvoordeel van € 4,9 mln. gerealiseerd.

Toevoeging en reserves
Op basis van het grondbeleid komt het resultaat van de grondexploitaties (de winstneming) voor 50% ten gunste van de reserve FiPo en voor 50% ten gunste van de reserve Fonds Zoetermeer 2040. De toevoegingen voor de reserve FiPo en Fonds Zoetermeer 2040 zijn € 4,5 mln. hoger dan begroot (nadeel). Dit komt grotendeels door de afroming van de reserve FiPo omdat de omvang van de weerstandscapaciteit lager is vastgesteld. De weerstandscapaciteit is lager vastgesteld vanwege bijstelling (verlaging) van de projectrisico's.

Gebiedsprogramma Middengebied Entree (nadeel € 5.049.000)
Vanaf maart 2021 zijn er voorbereidingskosten (VTA-kosten) gemaakt voor de planvorming en planologische procedure van Entree. Een belangrijk deel bestaat uit de kosten voor het maken van het exploitatieplan, de gebiedsbusinesscase, het schetsontwerp voor de openbare ruimte, de (ontwerp-)bestemmingsplanprocedure, de gebiedsmarketing en tenslotte de programmakosten in de periode 2021-2023. Diverse ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er in juni 2023 een pas op de plaats moest worden gemaakt en het plan voor Entree wezenlijk aangepast moest worden en onder de Omgevingswet kwam te vallen. Eind 2023 vervielen van rechtswege ook de afgesloten anterieure overeenkomsten en zijn nieuwe onderhandelingen met de grondeigenaren/ontwikkelaars gestart. Uit bespreking met de ontwikkelaars en onderzoek kwam naar voren dat de kosten die gemaakt zijn in de periode 2021 tot en met half 2023 niet verhaald konden worden waardoor er in de jaarrekening een afboeking heeft plaatsgevonden van in totaal ongeveer € 5 mln. De raad is hierover geïnformeerd met het raadsmemo afboeken plankosten bestemmingsplanprocedure Entree van 20 februari 2025. Het risico op afboeking is gemeld in de jaarrekening 2023.

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg (saldo € 0)
De looptijd van de gemeenschappelijke regeling (GR) Bedrijvenschap Hoefweg is per per 1 januari 2025 beëindigd. Het batig saldo is op basis van de statuten op basis van 50/50 verdeeld over de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. Het aandeel van de gemeente bedraagt € 3,965 mln. Dit is in overeenstemming met de besluitvorming gestort in de reserve Zoetermeer 2040. De werkelijke uitkering is € 0,115 mln. hoger ten opzichte van de melding in het 2e Tussenbericht. Hier staat een hogere storting tegenover.

Gebiedsprogramma Meerzicht (voordeel € 5.000)
Binnen de hoofdlijnen van het toekomstbestendige woningen, een veilige leefbare wijk en een verbeterde woonomgeving wordt de ontwikkeling voor Hart van Meerzicht uitgewerkt. Voor de kosten van een verkenning is subsidie verkregen. De extra kosten zijn deels gedekt vanuit de subsidie en deels vanuit de bestaande dekking. Dit geeft per saldo een voordeel van € 5.000.

Strategische Agenda Zoetermeer 2040 (voordeel € 67.000)
Op de uitvoering van de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 is ten opzichte van de eerdere melding in TB2 een verder voordeel ontstaan. Hierdoor schuift een deel van het werk door naar 2025. Voor 2024 geeft dit op de uitgaven een voordeel van € 0,677 mln. Daar tegenover staan hogere inkomsten van € 0,024 mln. en een lagere bijdrage van de reserve van € 0,634 mln. Dit per saldo een voordeel van € 67.000. De lagere uitgaven van € 0,677 mln. bestaan uit de volgende posten:

- Ruimtelijke Strategie: voordeel € 0,244 mln.
- Woningbouw als aanjager € 0,168 mln.
- Onderzoekskosten € 55.000.
- Relatiemanagement € 0,123 mln.
- Nieuwe initiatieven: voordeel € 0,087 mln.

In 2024 is gewerkt aan de ontwikkeling van de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (RSZ) en zijn de opgaven per thema uitgewerkt. Hiervoor zijn de ‘Zoetermeerse principes’ opgesteld die vertaald zijn naar 7 richtinggevende uitspraken over de toekomst van de stad. Na vaststelling van deze principes is verder gewerkt aan de RSZ. Deze is uitgewerkt in tien strategische keuzes. Om hiertoe te komen zijn onderzoeken verricht en opdrachten uitgezet. Niet alles wat in 2024 was gepland is door de verschillende organisaties uitgevoerd. Dat zal in 2025 gebeuren. Naar verwachting wordt in het 3e kwartaal een eindresultaat ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Voor het programma woningbouw als aanjager behoefde niet alle budgetten voor onderzoek te worden aangewend. Het geplande participatietraject voor het ontwerp-Volkshuisvestingsprogramma geschiedt in 2025 wanneer dit ter inzage wordt gelegd. Daarna wordt nog een participatieverslag opgesteld. Op het budget onderzoekskosten strategische agenda is een voordeel ontstaan. Hiervoor zijn in 2024 al wel opdrachten verstrekt maar deze zijn nog niet allemaal afgerond. Dat gebeurt in 2025. Op relatiemanagement is de personele inzet beperkt gebleven. De gemeente was wel aanwezig op de landelijke vastgoed bijeenkomst en de bijeenkomsten voor de permanente markt dialoog zijn doorgegaan. Voor het budget nieuwe initiatieven geldt dat er in afwachting van beschikbare capaciteit in 2024 beperkt nieuwe initiatieven zijn opgestart. Er is onderzoek verricht en er zijn maatregelen genomen om de doorlooptijd te verkorten en belemmeringen voor een snelle doorstart weg te nemen. Daarmee wordt het proces effectiever en spelen we capaciteit vrij om nieuwe initiatieven op te pakken en daarmee de woningbouw te versnellen.

Kapitaallasten (voordeel € 66.000)
Vanwege uitgestelde investeringen is een voordeel behaald op het budget voor de kapitaallasten van € 66.000.

Overig (nadeel € 10.000)

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Verschillenverklaring
Lasten Ruimtelijk beleid (voordeel € 72.000)
In 2024 is minder gebruik gemaakt van de advisering van derden voor de algemene vergunningverlening. Dit geeft een voordeel van € 72.000.

Overig (voordeel € 40.000)

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Verschillenverklaring
Overig (voordeel € 129.000)

Doelstelling 7.5 Overige

Verschillenverklaring
Diverse gemeentelijk Vastgoed (nadeel € 716.000)
Leegstand van gemeentelijke commerciële panden aan het Stadhuisplein en het Rakkersveld leiden tot een verlies op huurinkomsten en servicekosten van € 0,406 mln.
Daarnaast zijn doordat de geplande investeringen achterliepen minder loonkosten verantwoord op projecten en werken voor derden. Deze verschuiving naar de exploitatie van de loonkosten betekent een nadeel van € 0,31 mln.

Overig (nadeel € 23.000)

Overhead

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Overhead	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-57.563	-54.454	-54.383	71
Baten	198	82	247	165
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-57.365**	**-54.372**	**-54.136**	**236**
Toevoegingen	-290	-290	-290	0
Onttrekkingen	27	27	0	-27
Mutaties reserves	**-263**	**-263**	**-290**	**-27**
Gerealiseerd resultaat	**-57.627**	**-54.634**	**-54.426**	**209**

Financiële verschillen Overhead

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Loonkosten overhead	611	76			687
Personeelsvergoedingen: woon-werkverkeer	176				176
Informatisering en Automatisering	147				147
Wet open overheid	79				79
Subsidiecoördinator	82				82
Stelpost Overhead	341				341
Voorziening bovenwettelijk spaarverlof	-108				-108
Regeling vervroegd uittreden	-217				-217
Huisvestingskosten	-694	45			-649

Fietsenstalling	-481				-481
Overig	135	17			152
TOTAAL OVERHEAD					209

Verschillenverklaring

Loonkosten Overhead (voordeel € 687.000)
Het voordeel op de lonen bedraagt € 0,69 mln. positief. Dit is voornamelijk het gevolg van openstaande vacatures voor financiële functies als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Op de baten is een voordeel van € 0,08 mln. behaald, als gevolg van een hogere bijdrage van het samenwerkingsverband doordat de gemeente meer aanbestedingstrajecten is aangegaan.

Personeelsvergoedingen: woon-werkverkeer (voordeel € 176.000)
Het voordeel van € 0,18 mln. op het budget voor woon-werkverkeer is voornamelijk het gevolg van een lager aantal medewerkers dat gebruik heeft gemaakt van de fiscale uitruilregeling voor de fiets.

Informatisering en Automatisering (voordeel € 147.000)
Het resultaat van Informatisering en Automatisering is positief met € 0,15 mln., voornamelijk door lagere afschrijvingskosten en lagere uitgaven voor datagedreven werken. In 2022 zijn in het coalitieakkoord extra middelen toegekend voor opleiding en training in het kader van datagedreven werken. Door het vertrek van de ambtelijk opdrachtgever zijn de uitgaven vertraagd. Nu er weer een opdrachtgever is en het programma is aangepast, moet de opleiding van medewerkers worden hervat. Er zal (voor een deel) een verzoek worden ingediend om het niet gebruikte bedrag over te hevelen.

Wet open overheid (voordeel € 79.000)
In 2024 is er € 0,79 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Wet open overheid. Het voordeel van € 79.000 is ontstaan doordat de projectleider minder uren werkte dan oorspronkelijk gepland. Dit komt doordat de beleidslijnen vanuit de overheid vertraging opliepen. Ook was er minder geld nodig voor externe trainingen, omdat medewerkers de trainingen zelf hebben gegeven.

Subsidiecoördinator (voordeel € 82.000)
Om het maximale uit de subsidiemogelijkheden te kunnen halen is naast extra inzet ook een professionele aanpak noodzakelijk. Hiervoor is in 2024 en 2025 € 0,12 mln. beschikbaar gesteld om een subsidieadviesbureau in te zetten voor subsidieverwerving op zowel nationaal als Europees niveau. Het voordeel van € 82.000 heeft verschillende oorzaken: De subsidiecoördinator is pas later in het jaar gestart, het aantal gemaakte uren was minder dan verwacht en het tarief was lager dan geraamd. Voorgesteld wordt deze € 82.000 met een budgetoverheveling over te zetten naar 2025.

Stelpost Overhead (voordeel € 341.000)
Bij uitbreiding van het personeel houden we rekening met hogere overheadkosten, die op een stelpost worden geparkeerd. In 2024 is er minder gebruik gemaakt van de stelpost, wat heeft geleid tot een voordeel van € 0,34 mln.

Voorziening bovenwettelijk spaarverlof (nadeel € 108.000)
Met de regeling verlofsparen kunnen medewerkers, passend bij hun levensfase, hun bovenwettelijke vakantiedagen inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Doordat meer medewerkers dan verwacht gebruik hebben gemaakt van deze regeling, is een nadeel van € 0,11 mln. ontstaan.

Regeling vervroegd uittreden (nadeel € 217.000)
De Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) biedt medewerkers de mogelijkheid om het dienstverband te beëindigen in combinatie met een maandelijkse ontslagvergoeding ter overbrugging tot aan de AOW-leeftijd. Uiteindelijk maken meer medewerkers gebruik van deze regeling, wat leidt tot een nadeel van € 0,22 mln.

Huisvestingskosten (nadeel € 649.000)
Het nadeel is het gevolg van sterk gestegen kosten op het gebied van ambtelijke huisvestingskosten. De grootste afwijkingen zijn € 0,40 mln. ten aanzien van gebouwenbeheer en -onderhoud, € 0,09 mln. voor beveiliging en € 0,16 mln. voor overige pand gerelateerde kosten, zoals energielasten.

Fietsenstalling (nadeel € 481.000)

De fietsenstalling nabij de Frankrijklaan 6 moet plaatsmaken voor de grondexploitatie Markt 10. De inbreng en afboeking was begroot in 2025. Financieel-technisch is dit een voorzienbaar verlies (het verschil tussen de boekwaarde en de inbreng) dat in 2024 moet worden verwerkt. Dat geeft een extra afschrijvingslast van € 481.000. Hier staat een even hoog voordeel in 2025 tegenover.

Overig (voordeel € 152.000)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-10.261	-5.155	-4.234	922
Baten	330.535	339.547	345.092	5.545
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**320.274**	**334.391**	**340.858**	**6.467**
Toevoegingen	-2.796	-125.974	-126.417	-442
Onttrekkingen	14.218	142.159	142.117	-42
Mutaties reserves	**11.422**	**16.185**	**15.700**	**-485**
Gerealiseerd resultaat	**331.696**	**350.576**	**356.558**	**5.982**

Financiële verschillen Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bedragen x € 1.000

	afwijking lasten	afwijking baten	toevoeging reserve	onttrekking reserve	saldo
Algemene uitkering					
Effecten septembercirculaire en decembercirculaire		4.180			4.180
Verrekening oude jaren		589			589
Reserveringen	1.380				1.380
Storting reserve fonds 2040 n.a.v. woningbouw			260		260
Belastingen					
Heffen en invordering	-64	86			22
Bezwaarschriften	-335				-335

Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	69				69
Treasury					
Te betalen / ontvangen / doorbelaste rente	-135	705	-705		-135
Hogere opbrengst Stedin		90			90
Concernreserves					
Geen onttrekking aan kapitaaldekkingsreserve				-40	-40
Overig					
Btw effecten	-30	-130			-160
Overig	37			25	62
TOTAAL OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN					5.982

Verschillenverklaring

Effecten septembercirculaire en decembercirculaire (voordeel € 4.180.000)

Het verschil aan inkomsten uit de algemene uitkering is € 4,18 mln. Dit is gemeld in het Memo septembercirculaire en in het Memo financiële afwijkingen na

TB2. Het voordeel heeft te maken met herverdeeleffecten tussen gemeenten en door de toevoeging van het niet gebruikte deel van het BTW-compensatiefonds aan de algemene uitkering.

Verrekening oude jaren (voordeel € 589.000)
Dit betreft een verrekening van de algemene uitkering over eerdere jaren.

Reserveringen (voordeel € 1.380.000)
Een deel van de reservering voor nieuwe taken (taakmutaties) is niet ingezet in 2024. Dit levert een voordeel op van € 0,3 mln. Dit is gemeld in het Memo financiële afwijkingen na TB2. Daarnaast zijn in de begroting reserveringen gedaan ten behoeve van extra uitgaven vanwege prijsstijgingen en vergrijzing van de bevolking. Deze reserveringen staan tegenover de gestegen lasten op de andere programma's.

Storting reserve Fonds 2040 n.a.v. woningbouw (voordeel € 260.000)
Om extra kosten vanwege woningbouw (groei van de stad) te kunnen dekken storten we € 750 per nieuwe woning in de reserve Fonds 2040. Op basis van de gebouwde woningen in 2023 (dus woningen die per 1 januari 2024 gereed waren) blijkt de storting € 0,26 mln. lager.

Heffen en invordering (voordeel € 22.000)
Voor de taxatie van complexe objecten is een extern bureau ingeschakeld. De kosten hiervan bedragen
€ 0,06 mln. De opbrengst aan invorderingskosten is € 0,09 mln. hoger dan verwacht. Het resultaat per saldo is minimaal.

Bezwaarschriften (nadeel € 335.000)
Het enorme aantal bezwaarschriften van 2023 heeft geleid tot aanzienlijk meer beroepszaken, meer proceskosten en hogere proceskostenvergoedingen. De proceskosten zijn met € 60.000 toegenomen en de proceskostenvergoeding met € 0,2 mln. Dit jaar zijn minder bezwaarschriften ingediend maar nog steeds ligt het aantal iets hoger dan het normale jaargemiddelde. Om alle bezwaren binnen de gestelde termijn af te handelen is een deel van de bezwaarschriften uitbesteed aan een extern bureau. De kosten hiervan bedragen € 70.000.

Voorziening dubieuze belastingdebiteuren (voordeel € 69.000)
Op basis van verwachte oninbare vorderingen is de dotatie aan de voorziening met € 69.000 verlaagd.

Treasury (nadeel € 135.000)
De rentelasten (voor leningen) waren ongeveer zoals begroot, de rentebaten (schatkistbankieren & uitzettingen) waren ongeveer € 0,7 mln. hoger dan begroot. De hogere baten komen hoofdzakelijk voort uit een hoger dan verwachte liquiditeit door vooruit-ontvangen gelden (specifieke uitkeringen en/of subsidies). Dit heeft samen geresulteerd in een toevoeging aan de rentegalisatiereserve van € 0,7 mln. Daarnaast is er voor € 0,135 mln. minder doorbelast dan begroot aan de grondexploitaties. Dit heeft te maken met zowel een lager rentepercentage dat mag worden toegerekend aan de grondexploitatie als door de lagere boekwaarde van de grondexploitaties.

Hogere opbrengst aandelen Stedin (voordeel € 90.000)
De aandelen Stedin hebben € 90.000 meer opgeleverd dan geraamd.

Concernreserves (nadeel € 40.000)
De kapitaaldekkingsreserve is bedoeld om de kapitaallasten te dekken van bepaalde investeringen. Hierover wordt door de raad een specifiek besluit genomen. Op basis van de verwachting zou in 2024 € 40.000 worden onttrokken. De investering in een WarmteKoudeOpslag (WKO) voor gemeentelijke panden in Palenstein is nog niet uitgevoerd. Hierdoor is de onttrekking aan de reserve ook niet nodig is.

BTW-effecten (nadeel € 160.000)
De effecten van de BTW-analyse over de jaren 2021 t/m 2023 zijn in de begroting volledig geraamd op dit programma OAD. In werkelijkheid landt een deel van de effecten op andere programma's, waardoor op OAD een nadeel ontstaat. In totaliteit is er geen afwijking op de BTW.

Overig (voordeel € 62.000)

VPB

Financieel overzicht
Bedragen x €1.000

Vennootschapsbelasting	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	0	-818	-592	226
Baten	0	0	32	32
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**0**	**-818**	**-560**	**258**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**-818**	**-560**	**258**

Financiële verschillen VPB

Bedragen x € 1.000

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Vbp Grondbedrijf	209	362			571
Belastingrente Vpb	-136	32			-104

Correcties vorige jaren Vpb	-603	394			-209
Overig	-4	4			0
TOTAAL VPB					258

Verschillenverklaring

Algemeen
De Vpb wordt begroot op de lasten. De boekingen zijn gebaseerd op een voorlopige aanslag (lasten) en een herberekening op basis van de de situatie eind 2024. Is de voorlopige aanslag hoger dan de uiteindelijke berekening dan wordt het verschil als baten geboekt. Ditzelfde geldt ook voor de belastingrente en correcties voorgaande jaren.

Vpb Grondbedrijf (voordeel € 571.000)
De Vpb Grondbedrijf is begroot op € 0,82 mln. en komt uit op € 0,25 mln., een verschil van € 0,57 mln.

Belastingrente Vpb (nadeel € 104.000)
Over de Vbp 2022 was nog € 0,14 mln. rente verschuldigd, over de Vpb 2021 is nog € 32.000 ontvangen. Per saldo € 0,1 mln.

Correcties vorige jaren Vpb (nadeel € 209.000)
Voor voorgaande jaren zijn correcties op de Vpb-aanslagen van € 0,21 mln. Dit geeft een nadeel van € € 0,21 mln.

Overig (Saldo € 0)

Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien

In 2024 is geen gebruik gemaakt van een post onvoorzien. De stelpost onvoorzien is niet in de begroting opgenomen en er zijn dan ook geen mutaties in de jaarrekening.

Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Te betalen Vpb 2024	
Resultaat restromen afval	€ 11.000
Resultaat grondbedrijf	€ 953.000
Resultaat reclame	€ 217.000
Af: Gemengde kosten	-€ 6.000
Basisbedrag waarop Vpb berekend wordt	**€ 1.175.000**
Heffing 19% < € 200.000	€ 38.000
Heffing 25,8% > € 200.000	€ 252.000
Te betalen Vpb	**€ 290.000**
Verwachte terugvordering VpB reclame	-€ 42.000
Belastingrente	€ 104.000
Correctie t/m 2023	€ 209.000
Te verwachten te betalen Vpb	**€ 561.000**

De Vpb voor het Grondbedrijf was begroot op € 0,82 mln. en is uiteindelijk € 0,29 mln. geworden. Oorzaak is dat de fiscale winst op projecten Grondbedrijf lager is uitgevallen dan begroot.
Over de Vpb Reclame-inkomsten loopt een rechtszaak waarbij wij ervan uitgaan dat de Vbp reclame-inkomsten (Vpb € 42.000) op € 0 uitkomt. De tegenboeking reclameactiviteiten voor 2024 is inmiddels verwerkt.
Over eerder Vpb-aanslagen was nog belastingsrente van € 0,1 mln. verschuldigd.
Voor voorgaande jaren zijn correcties op de Vpb-aanslagen van € 0,21 mln.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

De Programmabegroting 2024 met de in 2024 vastgestelde begrotingswijzigingen is het uitgangspunt voor het overzicht van incidentele baten en lasten. Het overzicht is aangevuld met de overige incidentele posten. Verschuivingen tussen reserves zijn buiten het overzicht gehouden. Die zijn voor de exploitatie neutraal.

Verschillen tussen begroting en realisatie worden toegelicht in de Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma in de Jaarrekening.

	bedragen x € 1.000	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
	Incidentele baten en lasten	baten	lasten	baten	lasten
Nr	**Programma's, baten en lasten**				
	Progr. 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie				
1	Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (baten op OAD)		129		122
2	Aanpak zorgfraude		107		115
3	Actieagenda Economie		110		107
4	ESF project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022		348		342
5	ESF project baankansen Vso en PrO 2022-2023	204	204	204	213
6	Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen		113		0
7	Strategie werklocaties (DIF)		70		105
8	Eenmalige energietoeslag 2023		900		402
9	Verbouwing Paltelaan 103		92		130
10	Toeslagenaffaire kwijtschelding, verstrekkingen en uitvoeringskosten	2.692	2.692	3.166	2.801
11	Correctie ToZo, correctie 2022 en 2023			468	
	overige posten < € 100.000	0	167	0	67
	Progr. 2 Samen leven en ondersteunen				
12	Toegankelijkheid		150		0
13	Woonzorgvisie, incl overhead		106		93
14	Opvang vluchtelingen (HAR, bijdrage COA)	187	187	187	129
15	Noodopvang statushouders		200		0
16	Noodopvang Oekrainevluchtelingen	8.350	4.000	8.936	3.496
17	Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven akkoord (GALA)	1.524	1.524	1.222	1.225
18	Activiteiten Integraal Zorg Akkoord (IZA)	6.725	6.725	6.724	6.724
19	Projecten Sociaal Innovatiefonds		901		759
20	Projecten jeugd		1.207		487
21	Maatregelen crisisorgansatie Sociaal Domein		474		213
	Progr. 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen				
22	Beheersysteem openbare ruimte		100		87
23	Bomen		150		205
24	Tijdelijk budget klein onderhoud wegen		550		231
25	Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte		1.500		1.638
26	Riolering dagelijks onderhoud en exploitatie		100		50
27	Klimaatakkoord, duurzaam & groen		604		474
28	Duurzaam & Groen, t.l.v. het Duurzaamheidsfonds		545		141

	bedragen x € 1.000	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
	Incidentele baten en lasten	baten	lasten	baten	lasten
29	Lokale aanpak isolatie (LAI)	285	285	2	2
30	Energiearmoede	840	840		-3
31	Project verbetering schoolpleinen		150		44
32	Nazorg grondexploitaties	184	601	184	99
33	Afboeken voorbereidingskosten 2019-2022		301		301
34	Buitengym		120		0
35	Vrijval voorziening Europatunnel			1.248	
36	Vrijval voorziening Mandelabrug			55	
	overige posten < € 100.000	152	188	152	172
	Progr. 4 Vrije tijd				
37	Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2030		178		178
38	Herstelregeling cultuur		100		93
39	SPUK impuls jongerencultuur	295	295	240	240
40	Groen, spelen, leren, netwerkregisseur		116		116
41	Project toegankelijk maken vastgoed		400		179
42	Zoetermeers noodfonds		204		204
	overige posten < € 100.000	0	75	-32	60
	Progr. 5 Veiligheid				
43	Extra impuls handhaving	200	200	200	200
	overige posten < € 100.000		81	80	80
	Progr. 6 Dienstverlening en samenspraak				
44	Omgevingswet		462		202
45	Potje van het college		140		0
46	Hoger potje van de raad		150		30
	overige posten < € 100.000		45		58
	Progr. 7 Inrichting van de stad				
47	Nachtbus				
48	Afboeking voorbereidingskosten Entree		200	18	187
49	Grondzaken (inclusief af te dragen VPB)		-		5.049
50	Binnenstad	23.774	23.958	17.516	18.645
51	Schaalsprong		769		827

	bedragen x € 1.000	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
	Incidentele baten en lasten	baten	lasten	baten	lasten
52	Snowworld	70	1.773	116	1.368
53	Nieuwe initiatieven	141	141	116	202
54	Binnengebied Palenstein		420		333
55	Woningb als aanjager	145	145	145	145
56	Woningbouwsubsidies		469		301
57	Gebiedsontwikkeling Meerzicht	1.460	1.460	0	0
58	Wijkaanpak Buytenwegh		753	81	870
59	Gebiedsvisie Vernedepark en Paltelaan		220		229
60	Verkoop hoeve Voorweg 55		182		229
61	GR Bedrijvenschap Hoefweg	1.350	674	1.350	629
	overige posten < € 100.000	3.850		3.965	
		0	357	0	337
	Overzicht Overhead				
62	Subsidieverwerving		120		38
63	Verbeteren kwaliteit en functioneren Stadhuis-Forum, herstelmaatregelen		700		770
64	Traineeprogramma		153		154
65	Reiskostenregeling		500		104
66	Burgerberaad afvalbeleid		194		194
67	Fietsenstalling				481
	overige posten < € 100.000		80		0
	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
1	Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (lasten op programma 1)	129		174	
68	Opbrengst OZB (waardeontwikkeling)	-2.300		-2.300	
	Totaal incidentele baten en lasten	**50.257**	**62.154**	**44.216**	**53.704**
	Incidentele mutaties reserves	157.901	139.440	160.839	144.651
	Totaal	**208.159**	**201.594**	**205.056**	**198.355**

Toelichting per programma

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

1. Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid
In de septembercirculaire 2019 is een decentralisatie-uitkering voor de aanpak van laaggeletterdheid toegekend. Het betreft een tijdelijke aanvulling van vijf jaar. De inkomsten staan op het overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD).

2. Aanpak zorgfraude
Voor de aanpak van fraude door zorgaanbieders is in het coalitieakkoord een bedrag gereserveerd van € 0,107 mln. per jaar voor 2023/2025 en voor 2026 de helft.

3. Actieagenda Economie
Voor de actieagenda Economie is in het coalitieakkoord € 0,110 mln. per jaar gereserveerd voor vier jaar.

4. ESF project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022
De gemeente Zoetermeer heeft als centrumgemeente van de arbeidsmarkttregio middelen ontvangen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) om kwetsbare uitkeringsgerechtigden te bereiken en stapsgewijs toe te leiden naar arbeidsparticipatie of betaald werk.

5. ESF project baankansen Vso en PrO 2022-2023
Ook voor het doen van investeringen in arbeidstoeleiding en arbeidsinpassing van leerlingen uit het praktijkonderwijs heeft Zoetermeer middelen ontvangen uit het ESF en doorgestort aan de betreffende scholen.

6. Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen
In de Programmabegroting 2024-2027 is voor 2024 en 2025 budget beschikbaar gesteld voor de inzet van extra beleidsadviseurs om nieuwe kennis en werkwijzen te ontwikkelen voor Zoetermeer 2040 om de samenhang tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen.

7. Strategie werklocaties
In 2022 is de MRDH gestart met het actualiseren van de Strategie Werklocaties 2019-2030. Het werk liep door in 2023 en 2024. Om te komen tot een actualisatie is er een uitgebreid regionaal participatietraject doorlopen. De lasten worden gedekt uit de Reserve Fonds Zoetermeer 2040.

8. Energietoeslag
Als gevolg van de sterk stijgende energieprijzen zijn de huishoudens met lagere inkomens ondersteund in hun koopkracht. Het kabinet heeft daarvoor middelen vrijgemaakt om met inzet van de gemeenten, de huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm, een compensatie te verstrekken van € 1.300 per huishouden. De inkomsten hiervoor zijn opgenomen op OAD. Een deel van uitgaven is in 2024 gedaan.

9. Verbouwing Paltelaan 103
Het voormalige zalencentrum 2BHome is verbouwd om tijdelijk als onderwijslocatie voor internationale schakelklassen voor kinderen van 12-16 jaar te kunnen dienen.

10. SPUK, toeslagenaffaire
Het rijk heeft gemeenten gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Het gaat om een combinatie van uitkeringen, kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen en uitvoeringskosten.

11. ToZo
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) was een regeling bedoeld om zelfstandig ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Het voorzag in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud wanneer het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalde, en een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen die ontstonden door de coronacrisis. In 2024 zijn er correcties in de administratie verwerkt.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

12. Toegankelijkheid
Om een impuls te geven aan de toegankelijkheid is in het coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' een jaarlijks budget gereserveerd.

13. Woonzorgvisie
In het coalitieakkoord 2022-2026 is vier jaar € 133.000 beschikbaar gesteld voor de woonzorgvisie.

14. Opvang vluchtelingen (HAR en bijdrage COA)
De gemeente heeft gebruik gemaakt van de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) van het COA voor de invulling van de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

15. Noodopvang statushouders
Sinds 2021 vangt Zoetermeer statushouders en asielzoekers op in de voormalige penitentiaire inrichting. Hiervoor ontvangt de gemeente een vaste vergoeding van het COA.

16. Noodopvang Oekraïners
Voor de opvang van ontheemde Oekraïners ontvangt de gemeente een bijdrage van het rijk. Het rijk vergoedt niet de werkelijke kosten maar hanteert een norm.

17. Uitvoeringsplan Gezonde en Actief Leven Akkoord (GALA)
De Brede Specifieke Uitkering is een bundeling van 15 nieuwe en bestaande rijksregelingen op het gebied van gezondheid, sport en welzijn, waarmee gemeenten preventief kunnen werken aan een gezonde generatie in 2040.

18. Integraal zorgakkoord (IZA)
Net als in 2023 heeft Zoetermeer ook voor 2024 vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) een groot bedrag van het Rijk ontvangen om de gezondheid van inwoners te bevorderen. In 2024 zijn de middelen ingezet voor regionale samenwerking en zijn vijf ketenaanpakken opgezet.

19. Projecten sociaal innovatiefonds
In 2022 is gestart met de inrichting van het programma Sociale innovatie. Het gaat om zeven projecten in het Sociaal Domein in programma's 1, 2 met dekking uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

20. Projecten jeugd
De raad heeft voor de uitvoering van het programma Toekomstbestendige jeugdhulp voor 2024 en 2025 € 2,8 mln. beschikbaar gesteld. Het programma omvat vijf projecten die bijdragen aan het normaliseren van het jeugdhulpgebruik.

21. Maatregelen crisisorganisatie Sociaal Domein
Ten behoeve van het keren van de kosten van specialistische jeugdhulp is in 2024 een crisisorganisatie ingericht. Door diverse maatregelen wordt geprobeerd het aantal jeugden met specialistische jeugdhulp en daarmee ook de kosten af te laten nemen. Er is voor twee jaar budget.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

22. Beheersysteem openbare ruimte
De ontwikkeling en gebruik van data en software wordt steeds meer ingezet bij beheer en onderhoud van de stad. Dit brengt hogere kosten met zich mee. De verwachting is dat deze meerkosten tijdelijk zijn en door standaardisering en efficiency over enkele jaren worden terugverdiend.

23. Bomen
In het coalitieakkoord is € 0,150 mln. beschikbaar gesteld voor vervanging van bomen op voorstel van inwoners die overlast van bomen ervaren.

24. Tijdelijk budget klein onderhoud wegen
In 2024 was budget beschikbaar voor schadeherstel aan wegen als gevolg van de aanleg van glasvezelkabels.

25. Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte
In het coalitieakkoord is als tijdelijke impuls voor de openbare ruimte € 1,5 mln. per jaar uitgetrokken voor de jaren 2023/2026. Het bedrag komt uit Fonds Zoetermeer 2040.

26. Riolering dagelijks onderhoud en exploitatie
In het Tweede Tussenbericht is melding gemaakt van hogere lasten door toename van het aantal calamiteiten.

27. Klimaatakkoord Duurzaam & Groen
Vanuit het klimaatakkoord is een decentralisatie-uitkering verkregen voor het helpen van inwoners bij de energietransitie.

28. Duurzaamheidsfonds
Het Duurzaamheidsfonds is gevormd voor het incidenteel bevorderen van energiebesparende maatregelen, het aardgasvrij maken van woningen en het opwekken van duurzame energie.

29. Lokale aanpak isolatie (LAI)
De specifieke uitkering is erop gericht om eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen te helpen met het verduurzamen.

30. Energiearmoede (SPUK)
De middelen worden gericht ingezet om huishoudens in een kwetsbare positie te helpen met het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen.

31. Project verbetering schoolpleinen
In 2024 en 2025 is budget vrijgemaakt voor de verbetering van vier schoolpleinen.

32. Nazorg grondexploitaties
Nazorg is bedoeld voor de laatste aanpassingen in openbare ruimte van afgesloten grondexploitaties.

33. Afboeking voorbereidingskosten 2019-2022
In 2019 is voor de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen een voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld van € 0,5 mln. Van 2019 tot en met 2023 is hierop € 0,302 mln. uitgegeven aan voorbereidings- en advieskosten. De kosten zijn niet toerekenbaar aan de toekomstige verduurzamingsprojecten en moeten daarom worden afgeboekt.

34. Buitengym
In motie 2206-69 is budget opgenomen voor meer buitengymplekken. Er worden in samenspraak met de buurt buitengymlocaties in verschillende wijken gerealiseerd.

35. Voorziening Europatunnel
De uitvoering van urgent groot onderhoud was voorzien in 2024 maar er is, gezien de belangrijke verkeerskundige functie voor gekozen om de constructieve werkzaamheden te combineren met overige groot onderhoud werkzaamheden (o.a. asfaltering) in 2025. De voorziening valt vrij in 2024.

36. Vrijval voorziening Mandelabrug
Een deel van de voorziening die voor de Mandelabrug was getroffen kan vrijvallen.

Programma 4 Vrije tijd

37. Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2030
In 2021 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie 2030 vastgesteld. Deze visie geeft op hoofdlijnen richting aan het cultuurbeleid in de periode 2022-2030 en bestaat uit acht programmalijnen. In 2023 is gestart met de uitvoering.

38. Herstelregeling cultuur
De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de culturele sector. Culturele organisaties hebben waar nodig noodsteun gekregen om de financiële gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen.

39. SPUK impuls jongerencultuur
Zoetermeer heeft van het ministerie van OCW een bedrag ontvangen om een impuls te geven aan jongerencultuur. In 2024 zijn acht projecten van kunst- en cultuuraanbieders ondersteund met activiteiten voor jongeren van 14 tot en met 27 jaar. Met deze regeling stimuleert het College cultuurdeelname door jongeren tussen de 14 en 27 jaar.

40. Groen, spelen, leren, netwerkregisseur
Om samen met interne en externe partijen toekomstgericht beleid vanuit GSL te maken, is inzet van een netwerkregisseur GSL nodig. De functie van netwerkregisseur GSL wordt tijdelijk ingezet voor de jaren 2023 tot en met 2025, inclusief werkbudget voor de organisatie van activiteiten.

41. Project toegankelijk maken vastgoed
Openbare gebouwen moeten toegankelijk zijn voor mensen met een handicap of beperking. In het Stadstheater, zwembad De Veur, gymzalen, sportaccommodaties en atelierruimtes worden aanpassingen doorgevoerd.

42. Zoetermeers noodfonds
Op voorstel van de raad is een noodfonds gecreëerd waar sportverenigingen en culturele instellingen een aanvraag voor kunnen indienen als bijdrage in de hogere energielasten.

Programma 5 Veiligheid

43. Extra impuls handhaving
Voor handhaving zijn in het coalitieakkoord, naast structurele middelen, ook tijdelijke middelen voor een extra impuls opgenomen. In de jaren 2023/2025 € 0,6 mln. en in 2026 de helft. Deze extra middelen komen ten laste van Fonds Zoetermeer 2040.

Programma 6 Dienstverlening en participatie

44. Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Hierbij zijn ook de overgangstermijnen opnieuw vastgesteld. De Omgevingsvisie moet uiterlijk 1 januari 2027 voldoen (dit was 2025). Het nieuwe Omgevingsplan moet voor 1 januari 2032 gereed zijn (dit was 2029). De ontwikkeling van de Omgevingswet is nog in beweging.

45. Potje van het college
Op grond van het coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' is gedurende de collegeperiode € 0,14 mln. per jaar ter beschikking gesteld als werkbudget voor de wijkwethouders en wijkregisseurs om op snelle wijze kleine maar belangrijke zaken op te pakken en op te lossen.

46. Hoger potje van de raad
In het coalitieakkoord 2022-2026 is opnieuw een zogenaamd potje van de raad opgenomen en het bedrag is voor deze periode verhoogd.

Programma 7 Inrichting van de stad

47. Nachtbus
In het begrotingsdebat in 2023 heeft de raad besloten tot het beschikbaar stellen van een budget om een nachtbus te kunnen laten rijden tussen Den Haag en Zoetermeer ter overbrugging tot de bus in de reguliere dienstregeling van de HTM opgenomen wordt.

48. Afboeking voorbereidingskosten Entree
Vanaf 2021 zijn er voorbereidingskosten gemaakt voor de planvorming van de Entree. Door diverse ontwikkelingen is dit project in 2023 on hold gezet en zijn afgesloten overeenkomsten vervallen. Er moesten nieuwe onderhandelingen worden gevoerd waaruit bleek dat de gemaakte kosten niet konden worden verhaald. In de jaarstukken van 2023 was dit als een risico opgenomen. In en raadsmemo van 20 februari 2025 is de raad over de afboeking ten laste van 2024 geïnformeerd.

49. Grondzaken
De in dit programma geraamde incidentele baten en lasten betreffen de geraamde kosten en opbrengsten in de grondexploitaties. Alhoewel de projecten een meerjarig karakter hebben, worden de in de begroting opgenomen baten en lasten toch als incidenteel beschouwd.

50. Binnenstad
Ten behoeve van de vernieuwing van de stad in onder andere de Binnenstad is een programma opgezet. Het programma omvat diverse deelprojecten op het gebied van woningbouw, mobiliteit en de aanleg van Centraal Park. De middelen komen uit de Reserve Zoetermeer 2040.

51. Schaalsprong
De Schaalsprong bestaat uit veel met elkaar samenhangende deelprojecten waaronder woningbouw, wijkverkenningen en gebiedsontwikkelingen. Daarvoor zijn middelen gereserveerd in de Reserve Zoetermeer 2040. Elk jaar worden de plannen geactualiseerd en via raadsbesluiten aan de raad voorgelegd.

52. Project Snowworld, haalbaarheidsfase
Voor het doorlopen van de haalbaarheidsfase van het project 'SnowWorld uitbreiding en modernisering' is in 2023 een budget van € 250.000 beschikbaar gesteld. Een deel van de kosten is in 2024 gemaakt. De kosten zijn verhaalbaar.

53. Nieuwe initiatieven
Met het raadsmemo van 20 december 2022 over de prioritering van projecten is aangegeven dat er niet voldoende capaciteit is om de huidige projecten uit te voeren en er slechts beperkt capaciteit beschikbaar is om nieuwe initiatieven op te pakken. In afwachting van de beschikbare capaciteit zijn in 2024 beperkt nieuwe initiatieven opgestart. Er is onderzoek verricht en er zijn maatregelen genomen om de doorlooptijd voor een snelle doorstart weg te nemen. Daarmee wordt her proces effectiever en wordt capaciteit vrijgespeeld om nieuwe initiatieven op te pakken en daarmee de woningbouw te versnellen.

54. Binnengebied Palenstein
Een gedeelte van het openbaar gebied van Palenstein is onderdeel van de herstructurering Palenstein. In het binnengebied ontwikkelt Vidomes een bouwplan. Er zijn afspraken gemaakt dat de gemeente het binnengebied bouwrijp en woonrijp zal maken. De kosten van de herinrichting zijn voor rekening van Vidomes.

55. Woningbouw als aanjager
Het programma Woningbouw als aanjager is onderdeel van de Strategische agenda Zoetermeer en heeft twee hoofdoelstellingen: 1. Voldoen aan de grote vraag naar woningen en 2. Een bijdrage leveren aan een sociaaleconomisch krachtigere stad. Het programma is in 2024 opgestart.

56. Woningbouwsubsidies
Om de woningbouw te stimuleren is in de Programmabegroting voor drie projecten een budget opgenomen met dekking vanuit een subsidie van de provincie. Het gaat om Engelandlaan 140, ’t Seghe Waert en Palenstein.

57. Gebiedsprogramma wijkontwikkeling Meerzicht
In de Visie Zoetermeer 2040 is aangegeven dat de focus gelegd wordt op de wijken die kwetsbaar zijn. Meerzicht is de eerste woonwijk die langs de lijnen van Zoetermeer 2040 wordt aangepakt. In 2024 is het programma aangevuld met meer inzet voor het opknappen van het winkelcentrum ‘Hart van Meerzicht’ en uitbreiding van het participatieproces. De middelen worden gedekt vanuit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

58. Wijkaanpak Buytenwegh
Onderdeel van het coalitieakkoord is de aanpak van kwetsbare wijken, waaronder Buytenwegh. In 2024 is de wijkverkenning van Buytenwegh uitgevoerd. De uitkomsten van de onderzoeken en de inbreng van inwoners is gestart in december en loopt door in 2025. De uitgaven worden gedekt uit de Reserve Fonds Zoetermeer 2040.

59. Gebiedsvisie Vernèdepark en Paltelaan
In de visie Zoetermeer 2040 is het toekomstbeeld van Zoetermeer 'Stad in en tussen de parken'. De raad heeft het college opdracht gegeven om voor het Vernèdepark en de omgeving Paltelaan een integrale gebiedsvisie op te stellen en daar voor twee jaar budget beschikbaar gesteld. De kosten worden gedekt uit de Reserve Fonds Zoetermeer 2040.

60. Verkoop hoeve Voorweg 55
In december 2022 heeft het college besloten om de hoeve Voorweg 155 te verkopen. De netto opbrengst is gestort in de Vrij inzetbare reserve. Dit is gemeld in het Eerste Tussenbericht 2024.

61. GR Bedrijvenschap Hoefweg
In juli 2024 heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling het liquidatieplan van de GR vastgesteld. Bij opheffing van de regeling wordt een verdeling van 50%-50% aan de deelnemers van de regeling aangehouden. De resterende gronden van GR Bedrijvenschap Hoefweg zijn overgedragen aan de GR Bleizo. Dit verkoopopbrengst is in de reserves gestort.

Overzicht Overhead

62. Subsidieverwerving
Er is budget in 2024 en 2025 beschikbaar gesteld is om het aanvragen van subsidies te centraliseren en te professionaliseren en het maximale uit de subsidiemogelijkheden te halen door het inschakelen van een subsidieadviesbureau.

63. Stadhuis-Forum
Uit een evaluatie onder de verschillende groepen gebruikers is gebleken dat het Stadhuis-Forum op onderdelen niet goed functioneert. De raad heeft budget toegekend in 2024 en 2025 voor aanpassingen.

64. Traineeprogramma
In oktober 2022 heeft het college in een memo aan de raad aangegeven dat het college een tweejarig traineeprogramma voor maximaal acht trainees wil ontwikkelen. Het traineeprogramma Zoetermeer is in 2023 uitgewerkt en volgens planning begin januari 2024 van start gegaan.

65. Reiskostenregeling
Er is nieuw beleid vastgesteld voor de reiskostenvergoeding. Door de financiële situatie is slechts voor twee jaar budget beschikbaar gesteld.

66. Burgerberaad afvalbeleid
In het coalitieakkoord is budget gereserveerd voor de start van een inwonersberaad. Met dit inwonersberaad worden inwoners betrokken bij de plannen voor afvalinzameling. Zij krijgen zo de kans om de politiek te adviseren.

67. Fietsenstalling
De raad heeft besloten tot een herinrichting van Markt 10. Onderdeel daarvan is de fietsenstalling van het personeel. De huidige fietsenstalling wordt gesloopt. Dit leidt tot een extra afschrijvingslast in 2024.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid
Zie 1.

68. Opbrengst OZB (waardeontwikkeling)
Bij het bepalen van de tarieven voor de OZB wordt rekening gehouden met de verwachte waardestijging. Bij een waardestijging wordt het tarief verlaagd en andersom. In 2023 bleken de waardestijgingen fors hoger dan waarbij de tariefstelling mee gerekend was. De te hoge tarieven van 2023 zijn gecompenseerd door een incidentele extra verlaging van de tarieven in 2024.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Volgens de BBV zijn reservemutaties incidenteel tenzij ze als structureel kunnen worden aangemerkt. Onderstaande reservemutaties zijn structureel.

Bedragen x € 1.000

Structurele resevemutaties	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
	baten	lasten	baten	lasten
Vrij inzetbare reserve		290		290
Reserve dekking kapitaallasten	42			
Reservemutaties groei van de stad		962		700
Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen	2.280	1.853	2.280	1.853
Inzet surplus Vrij inzetbare reserve	5.000		5.000	
Totaal	**7.323**	**3.104**	**7.280**	**2.842**

Elk jaar wordt ten laste van de exploitatie € 0,29 mln. aan de Vrij inzetbare reserve toegevoegd dat is voorgefinancierd ten behoeve van ambtelijke huisvesting uit de Vrij inzetbare reserve en met een jaarlijks vast bedrag wordt 'terugbetaald'. Daarnaast is een reserve ingesteld ter dekking van kapitaallasten. Als gevolg van ‘groei van de stad’ wordt 50% van de extra baten gestort in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 voor te maken kosten om die groei te realiseren en wordt er onttrokken aan de reserve als die kosten zich voordoen. De reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen dient om pieken en dalen in de kapitaallasten van investeringen te egaliseren. Op deze wijze ontwikkelen de lasten zich in de jaren geleidelijk en minder schoksgewijs. Dit is noodzakelijk omdat de schoolgebouwen (vooral in het voortgezet onderwijs) in een relatief korte periode zijn neergezet en daarom ook de kosten van renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af zullen komen. In 2024 heeft de gemeente gebruik gemaakt van de nieuwe mogelijkheid om een deel van het surplus in de vrij inzetbare reserve onder voorwaarden te mogen inzetten als structurele bate.

Overzicht van topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) schrijft topfunctionarissen een bezoldigingsmaximum voor; over 2024 is dat € 0,233 mln. Daarnaast geldt een maximum norm ontslagvergoedingen per individu voor topfunctionarissen van € 75.000 (één jaarsalaris). Topfunctionarissen zijn personen die leiding geven aan de gehele organisatie. Bij gemeenten zijn dat de griffier en de gemeentesecretaris. Politieke ambtsdragers vallen niet onder de wet.

De WNT verplicht tot een jaarlijkse publicatie in de jaarrekening van de bezoldiging (en eventuele ontslagvergoedingen) van iedere (gewezen) topfunctionaris, ongeacht de hoogte ervan en van iedere andere (reguliere) functionaris in dienstbetrekking, als de bezoldiging of de ontslaguitkering het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen overschrijdt.
Onderstaand overzicht is opgemaakt met inachtneming van de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde Uitvoeringsregeling WNT.

In 2024 waren er geen (gewezen) reguliere functionarissen in dienstbetrekking van wie de totale bezoldiging hoger was dan de maximumnorm. Geen van de genoemde personen heeft een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband ontvangen.

Gegevens 2024	R. Blokland	B.J.D. Huykman
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 09-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.788	152.920
Beloningen betaalbaar op termijn	23.284	22.007
Subtotaal	164.072	174.927
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	218.995
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	164.072	174.927
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023 bedragen x € 1	R. Blokland	B.J.D. Huykman
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.809	154.760
Beloningen betaalbaar op termijn	21.675	22.579
Subtotaal	155.483	177.340
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	155.483	177.340

Gegevens 2024 bedragen x € 1	E Eijkelberg	A Quentin
Functiegegevens	Directeur vervanger gemeentesecretaris	Directeur vervanger gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	14-10 t/m 31-12	14-10 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	40.100	36.051
Beloningen betaalbaar op termijn	5.019	5.227
Subtotaal	*45.119*	*41.278*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	50.292	50.292
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t
Bezoldiging	45.119	41.278
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Balans

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-'24	31-12-'23
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**1.128**	**1.048**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling (grondexploitaties)	1.128	1.048
Materiële vaste activa	**401.890**	**395.642**
Investeringen met een economisch nut:		
1. gronden uitgegeven in erfpacht	4.771	4.771
2. overige investeringen met economisch nut	329.788	330.206
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.879	14.416
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	52.452	46.249
Financiële vaste activa	**11.083**	**11.418**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	9.008	9.008
Overige langlopende geldleningen	2.075	2.410
Totaal vaste activa	**414.101**	**408.108**
Vlottende activa		
Voorraden	**3.368**	**2.886**
Grond- en hulpstoffen:	108	117
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.260	2.769
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**172.912**	**154.832**
Vorderingen op openbare lichamen	2.777	914
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	155.623	135.067
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	658	221
Overige vorderingen	13.854	18.630
Liquide middelen	**107**	**114**
Kas- en banksaldi	107	114
Overlopende activa	**54.822**	**40.687**
1. van Europese overheidslichamen	0	0
2. van het Rijk	4.383	3.891
3. van overige Nederlandse overheidslichamen	511	256
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	49.927	36.540
Totaal vlottende activa	**231.209**	**198.519**
Totaal-generaal activa	**645.310**	**606.627**

Bedrag waarvan het recht bestaat op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-'24	31-12-'23
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**360.968**	**374.726**
Reserves:		
1. Algemene reserves	189.553	77.553
2. Bestemmingsreserves	164.547	286.772
Gerealiseerde resultaat	6.868	10.401
Voorzieningen	**59.926**	**54.565**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**40.026**	**62.116**
Onderhandse leningen van:		
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	20.010	42.100
buitenlandse instellingen	20.000	20.000
Waarborgsommen	16	16
Totaal vaste passiva	**460.920**	**491.407**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**30.230**	**29.490**
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	1
Overige schulden	30.230	29.489
Overlopende passiva	**154.160**	**85.730**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	28.839	28.087
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	117.101	50.073
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	7.552	5.574
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	668	1.996
Totaal vlottende passiva	**184.390**	**115.220**
Totaal-generaal passiva	**645.310**	**606.627**

Gewaarborgde geldleningen	949.273	895.456
Garantstellingen (bankgaranties)	29.508	26.199

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringen die niet tastbaar zijn. Door wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden de voorbereidingskosten voor grondexploitaties vanaf 2016 geactiveerd als kosten van onderzoek en ontwikkeling. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actuele grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	1.098	80				49	1.128
Waardecorrectie	-49						
TOTAAL	**1.048**	**80**				**49**	**1.128**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. Onderscheid wordt gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
In de toelichting bij de reserves is vermeld uit welke bestemmingsreserves middelen zijn onttrokken voor de (gedeeltelijke) dekking van de afschrijvingen van geactiveerde investeringen.

Investeringen met een economisch nut

Dit betreffen de gronden die in erfpacht uitgegeven zijn, waarvoor jaarlijks een canon in rekening wordt gebracht. Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	4.771						4.771

Overige investeringen met een economisch nut

Investeringen met een economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Correctie	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	54.035		449					54.483
Woonruimten	750			410	5			335
Bedrijfsgebouwen	269.196		4.186	301	6.068	1.506	481	265.026
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	4.659		3.971		434	679		7.517
Vervoersmiddelen	751		330		108			973
Machines, apparaten en installaties	4.341		543		344	80		4.461
Overige materiële vaste activa	5.243	-411	1.076	139	661	3		5.106
Totaal	**338.975**	**-411**	**10.556**	**850**	**7.621**	**2.267**	**481**	**337.901**
Waardecorrectie bedrijfsgebouwen	-130							-35
Waardecorrectie warme gronden	-8.634							-8.079
TOTAAL	**330.211**	**-411**	**10.556**	**850**	**7.621**	**2.267**	**481**	**329.788**

Het actief investering Centraal Park (160) stond ten onrechte gepresenteerd als MVA economisch nut i.p.v. MVA maatschappelijk nut. In deze jaarrekening heeft herrubricering plaatsgevonden naar de juiste activa categorie.

Een 2-tal boekwaarden van investeringen m.b.t. ondergrondse containers (€ 0,251 mln.) zijn ten onrechte gerangschikt onder investeringen MVA economisch nut i.p.v. MVA economisch nut heffing. In deze jaarrekening heeft herrubricering plaatsgevonden naar de juiste activa categorie.

Het object Voorweg 155 is in maart 2024 verkocht waardoor er een desinvestering (€ 0,410 mln.) heeft plaatsgevonden.

De Raad heeft op 15 juli 2019 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld met als intentie een traject in te zetten waarmee in 2020 een plan aan de Raad wordt voorgesteld om gemeentelijke accommodaties te verduurzamen. Het project is echter door personeelswisselingen volledig stil komen te liggen waarna het in 2024 met nieuw elan is opgepakt.

De voorbereidingskosten t/m 2023 (€ 0,301 mln.) zijn echter niet bruikbaar voor de geactualiseerde businesscase. Hiervoor heeft een afboeking plaatsgevonden in 2024 welke als desinvestering is opgenomen.

De fietsenstalling wordt gesloopt ten behoeve van de ontwikkeling van Markt 10. Hiervoor is het nodig in deze jaarrekening een duurzame waardevermindering (0,481 mln.) als last te nemen.

In het 2e tussenbericht 2024 is aangegeven dat het object Oosterheemplein 156 al in 2022 is afgestoten. Hierdoor dient in deze jaarrekening alsnog een desinvestering van de boekwaarde (€ 0,139 mln.) plaats te vinden.

De belangrijkste investeringen > € 0,5 mln. in 2024 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Aanpassingen Stadhuis t.b.v. UWV	2.357
Bouw nieuw zwembad	972
Inventaris nieuw zwembad	958
4 kunstgrasvelden 2023 10 jr (FC Zoetermeer)	908
4 kunstgrasvelden 2023 30 jr (FC Zoetermeer)	617
Nieuwbouw school VO van Doornenplantsoen	548

In 2024 waren er geen desinvesteringen > € 0,5 mln.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Dit betreffen de boekwaarden van de begraafplaats (gronden, gebouwen en infrastructurele werken), de afvalinzameling (huisvuilauto's, overige tractiemiddelen, mini- en ondergrondse containers) en de apparatuur voor het betaald parkeren. Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Correctie	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	1.683							1.683
Bedrijfsgebouwen	1.516				48			1.468
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	2.258				76			2.183
Vervoersmiddelen	1.685		723		213			2.195
Machines, apparaten en installaties	959		69		92			936
Overige materiële vaste activa	6.312	250	169		317			6.413
TOTAAL	**14.414**	**250**	**961**		**746**			**14.879**

Een 2-tal boekwaarden van investeringen m.b.t. ondergrondse containers (250) zijn ten onrechte gerangschikt onder investeringen MVA economisch nut i.p.v. MVA economisch nut heffing. In deze jaarrekening heeft herrubricering plaatsgevonden naar de juiste activa categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut betreffen de investeringen die worden gedaan in met name groen, wegen en kunstwerken. Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2024	Correctie	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2024

Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	46.247	160	12.877	5.049	1.030	754	0	52.452
	46.247	**160**	**12.877**	**5.049**	**1.030**	**754**		**52.452**

Het actief investering Centraal Park (160) stond ten onrechte gerangschikt als MVA economisch nut i.p.v. MVA maatschappelijk nut. In deze jaarrekening heeft herschikking plaatsgevonden naar de juiste activa categorie.

De afgelopen jaren zijn plannen gemaakt m.b.t. de ontwikkeling van Entree. In juni 2023 is duidelijk geworden dat het ontwerpbestemmingsplan grondig moest worden herzien en dat de planologische procedure onder de nieuwe Omgevingswet een doorstart moest krijgen. Belangrijk gevolg hiervan was dat een groot deel van de gemaakte plannen opnieuw moest worden uitgewerkt om aan te sluiten op de nieuwe situatie. Bovendien werd besloten om meer woningen en minder kantoren te bouwen, wat ook invloed had op de eerder uitgevoerde onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de verkeersstudies en de eerder doorlopen MER-procedure. De Raad is hier eerder uitgebreid over geïnformeerd en heeft o.a. de herprogrammering een besluit genomen. Omdat alleen kosten die direct bijdragen aan de ontwikkeling kunnen worden verhaald op de ontwikkelende partijen, en een aantal van die producten niet meer worden gebruikt voor de ontwikkeling onder de nieuwe kaders die 2023 aan het licht kwamen, kunnen de gemaakte kosten voor niet-herbruikbare producten niet worden verhaald op de grondeigenaren en maken ze geen onderdeel uit van de nieuwe anterieure overeenkomsten. In de jaarrekening 2023 vermeld dat bij de verdere uitwerking van het omgevingsprogramma zou worden onderzocht of dit risico zich daadwerkelijk zou voordoen. Aangezien het risico zich nu voordoet worden de kosten (5.049) bij de jaarrekening 2024 afgeboekt.

De belangrijkste investeringen > € 0,5 mln. in 2024 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Aanleg Centraal Park	3.653
Entree Zoetermeer	3.147
Asfalt verharding 2024	2.532
Elementen verharding - vervanging 2024	2.298
Beschoeiingen en Natuurvriendelijke oevers	602

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen
De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft het volgende:

Omschrijving	Aantal	Aandeel	Nominaal (€)	Waarde (€)
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	3.510	0,0063%	2,50	8.775
De Binnenbaan	980	98%	100,00	98.000
Stedin (1)	18.518	4,45%	100,00	1.851.800
TOTAAL				**1.958.575**

(1) De nominale waarde is € 1.851.800, de werkelijke waarde (gebaseerd op de historische kosten) is € 8.901.417.

Hiernaast bezit de gemeente nog de volgende aandelen die in de balans tegen € 0,00 zijn opgenomen:

Omschrijving	Aantal	Aandeel	Nominaal (€)	Waarde (€)
Stedin	116.280	2,04%	100	0
Dunea	373.309	9,33%	5	0

Overige langlopende geldleningen
De overige langlopende geldleningen betreffen de volgende leningen:

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Startersleningen	2.075	2.410

In 2024 zijn via het Stimuleringsfonds Vereniging Nederlandse Gemeenten (SVn) geen startersleningen verstrekt. De starterslening is bij aanvang renteloos en aflossingsvrij. Bij voldoende financiële draagkracht wordt vanaf het vierde jaar door de SVn een marktconform rentepercentage gehanteerd gebaseerd op 15 jaar vast en aflossing op basis van annuïteiten. Naast de reguliere aflossingen van € 70.688 werden er in 2024 leningen vervroegd gedeeltelijk of geheel afgelost tot een bedrag van € 263.611.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen
De grond- en hulpstoffen bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Onderdelenmagazijn autowerkplaats afd. Afvalinzameling	86	93
Voorraad dieselolie afd. Afvalinzameling	22	24
TOTAAL	108	117

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Deze categorie betreft de lopende grondexploitaties. Het zijn de projecten waarvoor de raad de grondexploitatie voor de volledige looptijd heeft vastgesteld.

De grondexploitaties zijn herzien naar de situatie per ultimo 2024. Bij negatieve grondexploitaties is de Voorziening Nadelige complexen op de juiste hoogte gebracht. Dit deel van de voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen dat de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex dan gebeurt dit tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiva zijde.
In het licht van de huidige marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen belangrijke schattingsposten. Er bestaat een wezenlijk risico dat zich materiële aanpassingen kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Complex	Boek-waarde 31-12-23	Voor-ziening 31-12-23	Balans-waarde 31-12-23	Boek-waarde 01-01-24	Investe-ringen	Winstne-ing/afsl. compl.	Inkom-sten	Boek-waarde 31-12-24	Voor-ziening 31-12-24	Balans-waarde 31-12-24
5	Dwarstocht	-7.411	0	-7.411	-7.411	3.677	290	0	-3.444	0	-3.444
11	Lansinghage	-1.355	0	-1.355	-1.355	59	1.558	-2.383	-2.121	0	-2.121
18	Oosterheem	-1.857	0	-1.857	-1.857	3.376	1.945	-1.674	1.790	0	1.790
22	Gasfabriekterrein Delftsewallen	2.818	2.189	629	2.818	50	-2.100	-768	0	0	0
26	Centrum Oost/Cadenza	100	101	-1	100	103	0	0	203	203	0
32	Van Leeuwenhoeklaan	3.366	0	3.366	3.366	362	317	-5.375	-1.330	0	-1.330
37	Boerhaavelaan	884	217	667	884	2	0	0	886	189	697
42	Palenstein	16.508	16.508	0	16.508	1.688	0	0	18.196	18.196	0
46	van Aalstlaan	840	0	840	840	193	0	0	1.033	0	1.033
108	Voorweg Noord	2.507	0	2.507	2.507	27	0	0	2.534	0	2.534
130	Markt 10	1.507	0	1.507	1.507	202	0	0	1.709	1.709	0
131	Engelandlaan 140	-487	0	-487	-487	45	-38	-17	-497	0	-497
137	Edisonpark	4.364	0	4.364	4.364	875	-7	-634	4.598	0	4.598
	TOTAAL	**21.784**	**19.015**	**2.769**	**21.784**	**10.659**	**1.965**	**-10.850**	**23.557**	**20.297**	**3.260**

In onderstaand overzicht zijn de geraamde lasten en baten opgenomen van de bouwgronden in exploitatie en het geschatte eindresultaat. De inschattingen zijn gebaseerd op externe makelaarsrapporten en kostencalculaties van derden.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2024	Lasten	Baten	Resultaat
TOTAAL grondexploitaties	23.557	52.506	58.166	17.897

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2024			31-12-2023	
a. Vorderingen op openbare lichamen		2.777			914
b. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		658			221
c. Rekening-courantverhoudingen met Rijk (schatkistbankieren)		155.623			135.067
d. Overige vorderingen:					
Belastingvorderingen	7.774			8.289	
Af: Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-542			-570	
Vorderingen bijstand	9.946			10.349	
Af: Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-6.962			-7.108	
Overige vorderingen	3.657			7.734	
Af: Voorzieningen dubieuze debiteuren	-19			-64	
Totaal overige vorderingen		13.854			18.630
TOTAAL		**172.912**			**154.832**

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op de volgende openbare lichamen, waaronder gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het Rijk en overige openbare lichamen.

Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

Dit betreft een rekening-courantverhouding met de stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVn), waar de startersleningen worden geadministreerd. Via deze rekening-courant worden de kosten (beheervergoeding) en opbrengsten van de startersleningen verrekend.

Rekening-courantverhoudingen met het Rijk (Schatkistbankieren)
De wet Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Het betreft middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Tot een bepaald bedrag (drempelbedrag, gebaseerd op de begrotingsomvang) mogen de decentrale overheden overtollige middelen buiten de schatkist van het Rijk aanhouden.

Onderstaand een overzicht met de drempelbedragen per kwartaal. In geen van de kwartalen is sprake van een overschrijding van het drempelbedrag.

Bedragen x € 1.000

(1)	Drempelbedrag	9.712	9.712	9.712	9.712
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	122	149	125	120
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	9.590	9.563	9.587	9.592
(3b) = (2) > (1)	**Overschrijding van het drempelbedrag**				

In 2024 heeft de gemeente gebruik gemaakt van automatisch schatkistbankieren met een limiet van € 100.000 op de lopende BNG-rekening. Daarnaast heeft de gemeente een RABO-rekening (maximaal € 50.000) en kasgelden (maximaal € 10.000).

Overige vorderingen
De overig vorderingen zijn verdeeld naar categorieën op basis van de aard van de vordering.

Belastingvorderingen
De openstaande vorderingen betreffen de belastingjaren 2016 tot en met 2024. Hiervan is € 0,5 mln. als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze belastingdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.

Vorderingen bijstand
De openstaande vorderingen van € 9,9 mln hebben betrekking op vorderingen op (voormalige) bijstandscliënten. Er is vanuit het voorzichtigheidsbeginsel voor gekozen om rekening te houden met de mogelijkheid dat vorderingen niet of niet geheel zullen worden terugbetaald door de cliënten. Hiervoor is een voorziening dubieuze debiteuren in het leven geroepen. Hiervan is € 6,9 mln. als dubieus aangemerkt omdat bij de betreffende bijstandscliënten -gelet op de inkomenssituatie- de aflossing van verstrekte bedragen geen vanzelfsprekendheid is.

Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen. In 2024 heeft een aanwending i.v.m. gestelde debiteuren van in totaal € 1,078 mln. plaatsgevonden, waarvan € 502.789,63 buiten invorderingen en € 0,575 mln. kwijtscheldingen. Op grond van de debiteurenpositie per ultimo 2024 is € 1,073 mln aan de voorziening onttrokken.

Overige vorderingen
De openstaande vorderingen betreffen diverse overige debiteuren. Hiervan is € 0,02 mln als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze debiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.
De grootste posten zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijvingen	
UWV - bijdrage werkzaamheden	1.518
Kostenverhaalbijdrage Voorweg	250
Moor export	183
Leges	120

Liquide middelen

Omschrijvingen	31-12-2024
BNG rekeningen	99
RABO rekening	1
Centrale Kas	5
Kassen VT	2
	107

Overlopende activa

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Uitkeringen van het Rijk	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
Regeling specifieke uitkering stimulering sport		2.177	1.994	183
Specifieke uitkering Zoetermeer HIC-aanpak (High Impact Crimes)		80		80
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	785	8.888	8.933	740
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	2.640	2.801	2.640	2.801
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek		260		260
Kwijtsch vord gedupeerden TA 2023	112	120		232
Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire - KOTA	354	19	293	80
SPUK IZA		7		7
Totaal	3.891	14.352	13.860	4.383

Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
Praktische fietslessen	23	29	23	29
School op Seef	11	20	11	20
verbeteren verkeersveiligheid schoolomgeving	92		92	0
Digitalisering vouchers	7		7	0
RMT		81		81
RRA		20		20
Regeling SPUK flexibele inzet woningbouw, vliegende brigade	95	185	202	78
Regeling SPUK flexibele inzet woningbouw, bestuurlijke tafel wonen		48	0	48
Meerjarige regeling SPUK flexibele inzet woningbouw, vliegende brigade		244	129	115
Meerjarige regeling SPUK flexibele inzet woningbouw, bestuurlijke tafel wonen		45	37	8
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027		112		112

Totaal	228	784	501	511

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen
De overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen bestaan uit diverse posten van verschillende aard en omvang.

De grootste posten zijn als volgt:

Overige Nog Te Ontvangen	**31-12-2024**
NTO overig -winstuitkering GR Hoefweg	3.750
NTO SB met onderbouwing	830
VGB huur Watergeus 2024	824
NTO overig - Nto OZB Gebruik 2024	710
VPB reclameopbrengsten 2016 tm 2020 - 5242	584
Vooruitbetaalde bedragen	**31-12-2024**
van 63614810 - 29448 - VRH	5.904
I&A 20879 aanbesteding HCI 01-01-25 t/m 30-08-25	791

Onder de overige nog te ontvangen bedragen bevinden zich ook vorderingen in het kader van faciliterend grondbeleid. De notitie grondbeleid 2023 van de Commissie BBV hanteert een onderverdeling in vier categorieën.

In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst. Bij het ontbreken van een anterieure overeenkomst kan in een aantal gevallen uiteindelijk achteraf (na het vaststellen van het omgevingsplan) alsnog een posterieure overeenkomst worden gesloten.

1	Anterieure overeenkomst	€ 1,6 mln.

2	Omgevingsplan	€ 0
3	Kostenverhaalbeschikking	€ 0
4	Kostenverhaalbeschikking	€ 0

Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Reserves
In de jaarrekening (realisatie) zijn toevoegingen of onttrekkingen aan reserves slechts verantwoord als daarvoor bij de begroting of begrotingswijziging autorisatie door de raad is verleend en voor zover ook nodig en tot maximaal het daarvoor gebudgetteerde bedrag. Uitzondering hierop zijn de volgende resultaatbestemmingen, die in de jaarrekening zijn verantwoord ongeacht de hiervoor begrote bedragen:

- Voor de Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen is een inflatiecorrectie toegepast om de betreffende reserve waardevast te houden. De hoogte van de inflatie wordt vastgesteld bij de begroting en de werkelijk storting is gebaseerd op de werkelijke stand van de reserve op 1-1 van het rekeningsjaar. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de rentenota 2018 op 5 november 2018.
- De (voorlopige) bestemming van het resultaat van het Grondbedrijf is in de jaarrekening voor 50% is verrekend met de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en voor 50% met de reserve versterking financiële positie Grondbedrijf. Dit is vanaf 2008 geautoriseerd op grond van raadsbesluit van 17 november 2008. In 2008 wordt in het raadsbesluit de Reserve Investeringsfonds 2030 genoemd. Deze is ultimo 2023 opgeheven en alle middelen zijn overgeheveld naar de Reserve Fonds Zoetemeer 2040. De raad heeft hierbij besloten om alle geraamde onttrekkingen, toevoegingen, verwachtingen en geoormerkte middelen op te nemen in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040.
- De over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud bovengronds worden op basis van de Begrotingsraad op 11 november 2013 verrekend met de egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds.
- Voorts wordt de reserve afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve als deze uitstijgt boven het maximum van € 5 mln.
- De afroming van de rente-egalisatiereserve boven de vastgestelde bovengrens ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Deze generieke gedragslijn is door de raad vastgesteld op 5 november 2018 (rentenota 2018).

- Bij verkoop van vastgoed worden incidentele verkoopresultaten (positief en negatief) in de vorm van een hogere / lagere verkoopopbrengst ten opzichte van de restant boekwaarde ten gunste of ten laste van de vrij inzetbare reserve gebracht. Dit is door de raad besloten op 27 juni 2016 (Perspectiefnota 2017 en gevolgen Gemeentefonds 2016).
- Bij een beroep op specifieke voor het doel in leven geroepen bestemmingsreserves wordt het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijkgetrokken aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de perspectiefnota 2020 op 1 juli 2019.
- Bij een beroep op specifiek voor het doel in het leven geroepen bestemmingsreserve is het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijk aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze beleidslijn maakt het mogelijk om bij lagere kosten dan geraamd ook een lagere aanwending van de reserve te kunnen verantwoorden volgens de nota reserves en voorzieningen.
- Een positief resultaat van de jaarrekening 2024 dat ten gunste wordt gebracht van de Reserve Algemeen Dekkingsmiddel (Raadsbesluit Perspectiefnota 2025, dd. 24-6-2024)

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is afzonderlijk in de balans vermeld als onderdeel van het eigen vermogen.

Toelichting reserves
Het verloop van de reserves in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Algemene reserves:	Saldo 01-01-2024	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2024
1	Reserve verstrekking financiële positie grondbedrijf	7.186		1.925	4.867		4.244
2	Reserve i.v.m. risico's grondbedrijf	950			369		581
3	Vrij inzetbare reserve	69.417	10.401	123.004	18.094		184.728
	Totaal A. Algemene reserves	**77.553**	**10.401**	**124.929**	**23.330**		**189.553**

B	Bestemmingsreserves:	Saldo 01-01-2024	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2024
1	Reserve Integraal veiligheidsbeleid	183					183
2	Reserve egalisatie investering schoolgebouwen	6.160		2.853	2.280		6.733

3	Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen	311			10		301
4	Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte	437		42	103		374
5	Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds	5.000					5.000
6	Reserve algemeen dekkingsmiddel	126.538			124.788		1.750
7	Brede bestemmingsreserve	7.816		184	588		7.412
8	Reserve dekking kapitaallasten	1.274		5.067			6.341
9	Rente-egalisatie reserve	4.194		705			4.900
10	Reserve EU-initiatieven	93					93
11	Reserve risico's programma Entree	5.460					5.460
12	Reserve fonds Zoetermeer 2040	114.893		13.013	15.633		111.883
13	Reserve Duurzaamheidsfonds Zoetermeer 2040	10.000		700	141		10.560
14	Sociaal innovatiefonds	2.605			810		1.795
15	Reserve Zoetermeer Noodfonds	1.808			436		1.372
	Totaal B. Bestemmingsreserves	**286.772**	**0**	**22.564**	**144.789**		**164.547**
	TOTAAL RESERVES	**364.325**	**10.401**	**147.493**	**168.119**		**354.100**

Exploitatieresultaat 2023
Het voordelig exploitatieresultaat van 2023 is op grond van het raadsbesluit van 17 juni 2024 (Resultatendebat) toegevoegd aan de vrij inzetbare reserve.
De definitieve resultaatbestemming heeft plaatsgevonden in de raad van 24 juni 2024 bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025; deze is verwerkt in de toevoegingen en onttrekkingen bij de betreffende reserves.
Hierna volgt een toelichting van de aard en de reden van elke reserve en de mutaties daarin. De vermelde bedragen zijn x € 1.000.

A1. Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf
Deze reserve dient om samen met de reserve in verband met risico's Grondbedrijf te waarborgen dat het totaal van de risico's binnen het Grondbedrijf

afdoende kan worden gedekt. Deze reserve vormt het belangrijkste onderdeel van de weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf waarbij de minimale en maximale omvang zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico's. Vooruitlopend op de definitieve resultaatbestemming wordt jaarlijks 50% van het resultaat van het Grondbedrijf aan deze reserve toegevoegd danwel onttrokken. De reserve wordt elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties.

Toevoegingen	Bedrag
Tussentijdse winstneming van de winstgevende grondexploitaties en het resultaat grondbedrijf 2024	1.932
Verrekening nadelig resultaat faciliterend project Oostergo	-8
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**1.924**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Afroming n.a.v. herziening grondexploitaties	4.674
Resultaat grondbedrijf 2024	193
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**4.867**

A2. Reserve i.v.m. risico's Grondbedrijf

Deze reserve dient ter beperking van het risico dat vanuit de winstgevende grondexploitaties te vroeg winst wordt genomen en maakt ook deel uit van de weerstandscapaciteit Grondbedrijf. Het risico heeft uitsluitend betrekking op de grondexploitaties waarvoor tussentijds winst is genomen. Deze reserve bedraagt op peildatum 2,5% van de nog te maken kosten en de nog te realiseren verkoopopbrengsten tot maximaal het bedrag van de gecumuleerde tussentijdse winstnemingen.

Onttrekkingen	Bedrag
Vrijval vanwege de voortgang van de grondexploitaties Oosterheem en Dwarstocht	362
TOTAAL ONTTREKKINGEN	362

A3. Vrij inzetbare reserve
Deze reserve dient om reservemiddelen waarop geen verplichting rust in beeld te brengen. Hierdoor vervult deze reserve ook de functie van financiële buffer voor het opvangen van negatieve rekeningresultaten en risico's. Als zodanig maakt deze reserve deel uit van het weerstandsvermogen zoals aangegeven in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement van 14 december 2020.

Toevoegingen	**Bedrag**
Ambtelijke huisvesting en duurzaamheid	290
Netto verkoopopbrengst Hoeve Voorweg	676
Overheveling van de reserve Algemeen Dekkingsmiddel	122.038
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**123.004**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Burgerberaad over afvalbeleid	194
Dekking resultaatbestemming vanuit 2022	690
Dekking incidenteel nieuw beleid	6.500
Aanwending ten gunste van het begrotingssaldo	5.000
Dekking Resultaatbestemming vanuit 2023	5.309
Terugdraaien aanwending t.g.v. begrotingssaldo voor klimaatakkoord = terugdraaien dekking resultaatbestemming 2022	-300
Overheveling naar de reserve Duurzaamheidsfonds Zoetermeer 2040	700
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**18.093**

B*1. Reserve Integraal Veiligheidsbeleid*
Deze reserve dient om de kosten te dekken van maatregelen tegen onveilige situaties in de openbare ruimte, waaronder cameratoezicht (raadsbesluit 9 juli 2007).

B2. Reserve egalisatie investering schoolgebouwen
Deze reserve dient om pieken en dalen in de lasten van investeringen te egaliseren. Op deze wijze ontwikkelen de lasten zich in de jaren geleidelijk en minder schoksgewijs. Dit is noodzakelijk omdat de schoolgebouwen (vooral in het voortgezet onderwijs) in een relatief korte periode zijn neergezet en daarom ook de kosten van renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af zullen komen.
In 2023 is het integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2023-2027 vastgesteld. De daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten bepalen mede de hoogte van deze reserve.

Toevoegingen	
Storting volgens de meerjarenbegroting	2.329
Toevoeging waardeaanpassing prijsstijgingen	524
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**2.853**
Onttrekkingen	
Onttrekking jaarlijkse afschrijvingslasten	2.280
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**2.280**

B3. Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen
Deze reserve dient ter dekking van subsidies op grond van de verordening investeringssubsidie en gemeentegarantie amateurverenigingen, die op 30 januari 2023 door de raad is vastgesteld.

Onttrekkingen	**Bedrag**
Onttrekking reserve Investeringsimpuls Amateurverenigingen	10
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**10**

B4. Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte
Deze reserve dient om de kosten van het realiseren van beeldende kunst in de openbare ruimte te dekken. De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 11 mei 2019, gelijktijdig met het opheffen van de reserve kunstopdrachten en de vaststelling van een geactualiseerde verordening "Percentageregeling beeldende kunst in de openbare ruimte".

Toevoegingen	Bedrag
	42
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**42**

Onttrekkingen	Bedrag
Boeking reserve Beeldende Kunst in Openbare Ruimte	103
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**103**

B5. Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds
Deze reserve dient om wisselingen/pieken in feitelijke uitgaven door de jaren op te vangen. De reserve is in 2014 ingesteld bij de vaststelling van de begroting 2014 (op 11 november 2013). De hoogte van deze reserve is gemaximeerd op € 5 mln. Als de reserve boven dit bedrag uitkomt, wordt deze bij de jaarrekening afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud worden verrekend met de reserve.

In 2024 is niet onttrokken en geen toevoegingen gedaan aan de Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds. Dit komt doordat het nadeel op groot onderhoud opgevangen kon worden op het totale voordeel in programma 3.

B6. Reserve algemeen dekkingsmiddel

Deze reserve staat tegenover de activa op de balans en zorgt ervoor dat niet voor alle activa een lening hoeft worden aangetrokken. Dit zorgt voor lagere rentelasten in de exploitatie.

Onttrekkingen	Bedrag
Overheveling naar de Reserve Egalisatie Investeringen Schoolgebouwen	1.000
Overheveling naar de Vrij inzetbare reserve	25.000
Overheveling naar Reservefonds Zoetermeer 2040	1.750
Overheveling naar de Vrij inzetbare reserve	97.038
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**124.788**

B7. Brede bestemmingsreserve

Deze reserve dient om expliciet door de raad aangegeven kosten te dekken. Deze reserve heeft een financieel-technisch karakter.

Toevoegingen	Bedrag
Nutrihage	184
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**184**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Wijkplan Palenstein	10
Klimaat	474
Nazorg grondexploitaties	104
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**588**

B8. Reserve dekking kapitaallasten

De reserve dekking kapitaallasten wordt aangewend ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten en heeft zodoende een dempende werking op het begrotingssaldo.

Toevoegingen	
Binnenstad Herinrichting Markt 10	5.067
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**5.067**

B9. Rente-egalisatie reserve

Deze reserve dient om de effecten van een wijziging in rentedruk voor de exploitatie van de begroting op te vangen. Door de aanwezigheid van deze reserve zijn schommelingen in de marktrente niet van invloed op het rekeningresultaat. Bij raadsbesluit van 5 november 2018 (Rentenota 2018) is besloten tot de generieke gedragslijn om de reserve boven de bovengrens bij de jaarrekening af te romen ten gunste van de vrij inzetbare reserve. De bovengrens is bepaald op 1,5% van de financieringsbehoefte voor 4 jaar.

Toevoegingen	Bedrag
Saldo rentelasten en baten naar egalisatiereserve	705
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**705**

B10. Reserve EU-initiatieven

In 2004 is een zogeheten ‘Revolving Fund subsidieverwerving’ ingesteld. In 2006 is dit gewijzigd in de huidige reserve. De reserve wordt gevoed uit de netto-subsidieopbrengsten van EU-projecten (het surplus aan vrije subsidiemiddelen). Uit dit budget kan de incidentele inzet van vakinhoudelijke medewerkers aan subsidieverwervingsprojecten worden gedekt. De restrictie hierbij is, dat de netto inkomsten uit de betreffende subsidieprojecten jaarlijks worden toegevoegd aan het ‘Revolving fund’. Het plafond van de reserve is gesteld op een maximum van € 0,15 mln.

B11. Reserve risico's programma Entree

Met het raadsbesluit- geamendeerd raadsvoorstel voorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma Entree.
Voor deze risico's is een inhoudelijke analyse opgesteld van het risico zelf en van de beheersmaatregelen. Na deze beheersmaatregelen blijft er met de kennis van dit moment, een rest-risico over. Hieraan is een bedrag verbonden van € 5,46 mln.

B12. Reserve fonds Zoetermeer 2040

De reserve is op 28 juni 2021 ingesteld (raadsbesluit 06 37 69 47 55 - Afwegingskader Investeringsfonds op basis van Eneco-middelen). Op 26 juni 2023 is besloten om de eerder vastgestelde criteria te laten vervallen en deze te vervangen door een hoofdvraag naar wat de verwachte maatschappelijke bijdrage is die met het voorstel wordt bereikt. Dit is verdeeld in drie onderdelen:

a. Bijdrage aan het keren van de mechanismen van Zoetermeer 2040
b. Maatschappelijk nut in tijdsduur
c. Maatschappelijk nut in bereik doelgroep.

Bijdrage aan het keren van de mechanismen van Zoetermeer 2040
Om over een langere termijn positieve maatschappelijke impact voor de stad te bereiken is het belangrijk om positief bij te dragen aan de mechanismen zoals die staan beschreven in de VisieZoetermeer 2040:

1. Concurrerende woonaantrekkelijkheid
2. Sociaaleconomische kracht
3. Samenhang beroepsbevolking en werkgelegenheid
4. Verschillen tussen wijken en buurten

Als absolute ondergrens voor voorstellen wordt het uitgangspunt gehanteerd dat een voorstel overtuigend moet bijdragen aan minimaal één -en bij voorkeur meerdere- van de vier mechanismen.

Afweging maatschappelijk nut in tijdsduur
Het verdient de voorkeur om de Eneco-gelden in te zetten voor zaken die – ook al betreft het een tijdelijke investering – een zo lang mogelijk effect voor de stad en haar inwoners hebben. Dit 'tijdsduur criterium' sluit aan bij de analyse van Zoetermeer 2040 waarin richtingen/plannen zijn gepresenteerd die een lange adem vergen. Als richtlijn wordt hierbij gehanteerd dat voorstellen minimaal drie jaar effect opleveren en dat dit effect uiterlijk binnen vijf jaar zichtbaar is.
Afweging maatschappelijk nut in bereik doelgroep
Het verdient de voorkeur dat het bereik van het voorstel zo groot mogelijk is. Het in beeld brengen en beargumenteren van de omvang en samenstelling van evenals het bereik en effect op- de doelgroep waarop een voorstel zich richt, wordt meegewogen in het afwegingproces. Hierbij is het uitgangspunt: hoe kleiner de groep begunstigden, hoe groter de positieve impact van een voorstel moet zijn om een investering te kunnen rechtvaardigen.

Toevoegingen	Bedrag
Winstneming 137-Edisonpark	-3
Verrekening nadelig resultaat Oostergo	-8
Verrekening resultaat Grondbedrijf Algemeen	-100
Reservering extra kosten groei aantal woningen	699
Winstneming 032-Van Leeuwenhoeklaan	158
Winstneming 005-Dwarstocht	145
Winstuitkering GR Hoefweg	3.966
Winstneming 018-Oosterheem	801
Afromen reserve FiPO tgv reserve Zoetermeer 2040	4.674
Overheveling van de Reserve Algemeen Dekkingsmiddel	1.750
Winstneming 011-Lansinghage	779
Winstneming 131-Engelandln 140	-19
Winstneming 018-Oosterheem deel 2	171
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**13.013**

Onttrekkingen	Bedrag
Onderzoekskosten woningbouwprogrammering en bestemmingsplannen	48
Gebiedsprogr. Meerzicht	752
Relatiebeheer	37
Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	1.500
Bijdrage aan de exploitatie voor het beheer van de openbare ruimte	235
Voorbereiding woningbouw	95
Procesondersteuning en ondersteuning visie Zoetermeer 2040 en ontwikkeling ruimtelijke strategie	852
Strat werklocaties - Noordelijke bedrijven terreinen	70
Bijdrage Dutch Innovation Park	276
Gebiedsvisie Vernedepark en Paltelaan	182
Bijdrage nieuwe initiatieven	333
Bijdrage OV schaalsprong	31
Overheveling naar de Voorziening nadelige complexen voor nadelig resultaat Markt 10	4.265

Verrekening resultaat 830.73 Grondbedrijf Algemeen	192
Markt 10 Overheveling naar de Reserve Dekking Kapitaallasten	5.068
Subsidieregeling Maatschappelijke initiatieven	18
Bijdrage Gebiedsprogramma Binnenstad	669
Groene daken	80
Stationsgebied Entree en A12	54
Extra impuls handhaving	200
Woningbouw als aanjager	301
Wijkplan Buytenwegh	220
Voorbereidings kosten markt 10	62
Woonzorgvisie	93
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**15.633**

B13. Reserve duurzaamheidsfonds Zoetermeer 2040

De gemeenteraad heeft op 31 januari 2022 € 7,5 mln. beschikbaar gesteld voor de vorming van een duurzaamheidsfonds. De raad heeft op 5 juni 2023 hier € 2,5 mln. aan toe te voegen. Het fonds draagt bij aan het keren van de gesignaleerde negatieve mechanismen in Zoetermeer 2040 door een hierop gerichte realisatie van de ambities in het programma Duurzaam & Groen Zoetermeer in Transitievisie warmte en Lokale verkenning windenergie en zonnestroom. Het fonds is gericht op het creëren en ondersteunen van voorbeelden die knelpunten aanpakken en oplossen ten behoeve van het aanjagen van startende initiatieven.
De gelden in het fonds zijn op grond van het raadsbesluit van 5 juni 2023 verdeeld over drie bestedingscategorieën: Duurzame initiatieven, Eigenaar-bewoners en Gemeentelijk vastgoed. In dezelfde raadvergadering zijn ook criteria per bestedingscategorie vastgesteld.

Toevoegingen	**Bedrag**
Storting klimaatgelden 2023/25 tlv reserve vrij inzetbaar cf besluitvorming perspectiefnota 2025	700
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**700**
Onttrekkingen	
Onttrekking duurzaamheidsinitiatieven eigenaar-bewoners	140
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**140**

B14. Sociaal innovatiefonds

Op 28 juni 2021 heeft de gemeenteraad het Raadsvoorstel “Afwegingskader Investeringsfonds op basis van Eneco-middelen” vastgesteld. Onderdeel van dit besluit is het instellen van een sociaal innovatiefonds, inclusief het afwegingskader waar aanvragen voor dit fonds aan moeten voldoen. In aanvulling op de criteria waar elke aanvraag aan moet voldoen zijn hierin ook specifieke criteria opgenomen voor het sociaal innovatiefonds: investeringen zijn gericht op het herstellen van de bestaanszekerheid, het bevorderen van positieve gezondheid, en het verbeteren van kansengelijkheid van Zoetermeerders, om te komen tot betere (gezondheids-) zorg en ondersteuning voor meer mensen met minder geld. Leidend criterium voor de aanvragen is de impact die daarmee gemaakt wordt, oftewel wat is de verwachte maatschappelijke bijdrage die met het voorstel wordt bereikt. In het raadsvoorstel zijn acht aanvragen opgenomen voor het investeringsfonds, voor het thema sociaal innovatiefonds. Het gaat om:

a. Basisbanen
b. Vindplaatsen verborgen schulden
c. Onder de pannen
d. Impact gedreven inzet voor jeugd & gezinnen
e. Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie
f. Positieve gezondheid en het huishouden
g. Preventie in de praktijk
h. Programmamanager sociaal innovatiefonds

Voor deze acht aanvragen is de inzet van middelen op basis van het sociaal innovatiefonds het fundament waarop nieuwe ontwikkelingen in gang kunnen worden gezet.

Onttrekkingen	Bedrag
Verrekening reserve Sociaal Domein	181
Verrekening reserve Sociaal Domein	310
Bijdrage reserve Sociaal Domein	125
Verrekening reserve Sociaal Domein	138
Verrekening met reserve	17
Verrekening reserve Sociaal Domein	39
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**810**

B15. Reserve Noodfonds

Op 13 januari 2023 is de gemeenteraad geïnformeerd over het energienoodfonds. Het noodfonds is om daar waar rijksregelingen tekortschieten en de nood hoog is ondersteuning te bieden. Het college wil in deze moeilijke situatie steun geven aan inwoners, maatschappelijke organisaties/verenigingen en aan ondernemers en bedrijven. Bij de toedeling van de middelen uit het Noodfonds heeft het college gekeken naar wat nodig is voor verschillende doelgroepen, aanvullend op rijksmaatregelen en naar wat de mogelijkheden zijn. Hiervoor wordt € 1 mln. gereserveerd ten behoeve van steun aan maatschappelijke organisaties met de Subsidieregeling Incidentele ondersteuning Energiecrisis, € 60.000 voor de uitvoeringskosten van deze subsidieregeling en € 0,2 mln. wordt gereserveerd voor een bijdrage aan de subsidieregeling ‘Stimulering energietransitie’. De resterende € 0,74 mln. wordt gereserveerd om, na de tussentijdse evaluatie van het Noodfonds, in te kunnen zetten waar blijkt dat aanvullende steun nodig is voor inwoners, maatschappelijke organisaties, verenigingen, ondernemers en bedrijven.

Onttrekkingen	**Bedrag**
Onttrekking reserve Zoetermeers Noodfonds	203
Onttrekking reserve Zoetermeers Noodfonds	233
TOTAAL ONTTREKKINGEN	**436**

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Middelen van derden die specifiek besteed moeten worden, m.u.v. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	**Saldo 01-01-2024**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	Saldo 31-12-2024
1	Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	478	73	42		509
2	Voorziening middelen derden riolering	410	35			445
3	Voorziening middelen derden afval	108	9			117
	Totaal A. Middelen van derden enz.	**996**	**117**	**42**	**0**	**1.071**
B	**Egalisatievoorzieningen:**	**Saldo 01-01-2024**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2024**
1	Voorz. onderhoud schoolgebouwen gemeente	1.332	113		728	717
2	Voorziening groot onderhoud overige accommodaties	9.600	6.152		4.947	10.805

3	Voorziening riolering	27.236	5.429		2.165	30.500
4	Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers	1.583	457		120	1.920
	Totaal B. Egalisatievoorzieningen	**39.751**	**12.151**	**0**	**7.960**	**43.942**
C	**Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:**	**Saldo 01-01-2024**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2024**
1	Voorziening wethouderspensioenen	5.027	1.181		177	6.030
2	Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf	5.574	3.212	1.792		6.994
3	Voorziening pensioencomp. zwembadmedew.	331			39	293
4	Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties	427				427
5	Voorziening Nelson Mandela brug	307	49	55	57	244
6	Voorziening bovenwettelijk spaarverlof	349	288			638
7	Voorziening Jeugdhulp plus	499		499		0
8	Voorziening Tunnelbak Europaweg	1.150	98	1.248		0
9	Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden	152	217		81	288
	Totaal C. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**13.817**	**5.045**	**3.594**	**354**	**14.914**
	afrondingsverschil		-1			-1
		54.564	**17.312**	**3.636**	**8.314**	**59.926**

A1. Voorziening afkoopsommen onderhoud graven
Deze voorziening dient ter dekking van de kosten die de gemeente de komende jaren moet maken voor de aangegane verplichting om het onderhoud aan graven en bijbehorende omgeving te plegen en de graven te ruimen. De waarde aanpassing en de van derden ontvangen afkoopsommen voor onderhoud zijn aan de voorziening toegevoegd. Jaarlijks vindt er een ontrekking plaats ter dekking van het onderhoud.

A2. Voorziening middelen derden riolering
De van burgers ontvangen bedragen uit de rioolheffing moeten ook besteed worden aan kosten van de riolering. Een resultaat op het rioolbudget (waarvan dat budget gedekt is uit de inkomsten uit rioolheffing) als gevolg van bijvoorbeeld niet uitgevoerd werk moet gestort worden in de voorziening, zodat deze middelen in de toekomst beschikbaar zijn voor het uitvoeren van deze werken. Een positief resultaat komt dus niet ten gunste van het rekeningresultaat.

In 2024 is er een nadeel ontstaan op de kosten die betrekking hebben op de rioolheffing waardoor geen storting in deze voorziening nodig was.

A3. Voorziening middelen derden afval
De Voorziening middelen derden afval is gevormd om uitgestelde investeringen met betrekking tot de afvalstoffenheffing in latere jaren te compenseren. In 2024 is hier geen gebruik van gemaakt.

B1. Voorziening onderhoud schoolgebouwen gemeente
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud aan schoolgebouwen waarvoor de gemeente geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk blijft (multifunctionele gebouwen met onder meer een onderwijsbestemming) te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven voor gebouwenonderhoud voorkomen. Omdat deze voorziening is gebaseerd op contante waarde wordt deze aangepast met inflatierente.
Aan de basis van deze voorziening ligt het beheerplan groot onderhoud schoolgebouwen en overige accommodaties. Na actualisatie van de beheerplannen groot onderhoud eind 2022 blijkt dat de voorziening van voldoende omvang is om de grootonderhoud kosten voor de komende 10 jaar op te kunnen opvangen. Uiterlijk om de vijf jaar wordt de voorziening herijkt voor de dan volgende periode van 10 jaar.

B2. Voorziening groot onderhoud overige accommodaties.
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven voor gebouwenonderhoud voorkomen. Omdat deze voorziening is gebaseerd op contante waarde wordt deze aangepast met inflatierente.
Aan de basis van deze voorziening ligt het beheerplan groot onderhoud schoolgebouwen en overige accommodaties. Na actualisatie van de beheerplannen groot onderhoud eind 2022 blijkt dat de voorziening van voldoende omvang is om de grootonderhoud kosten voor de komende 10 jaar op te kunnen opvangen. Uiterlijk om de vijf jaar wordt de voorziening herijkt voor de dan volgende periode van 10 jaar.

B3. Voorziening riolering
Het doel van deze voorziening is om de kosten van het groot onderhoud en vervanging van het rioolstelsel over de jaren te egaliseren. Daarmee worden fluctuaties van uitgaven voorkomen. De basis van deze voorziening is het gemeentelijke rioleringsplan dat is vastgesteld in de Nota Riolering 2023-2026

B4. Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud aan de verzamelcontainers te egaliseren. In 2024 zijn de kosten voor groot onderhoud aan de verzamelcontainers gedekt uit deze voorziening.

C1. Voorziening wethouderspensioenen
Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks worden de verplichtingen op basis van nieuwe actuariële berekeningen herijkt. Voor het bepalen van de hoogte van deze voorziening wordt de door het ministere van BZK voorgeschreven wettelijke overdrachtsrente gehanteerd. Eind 2024 is deze rente aangepast van 3,16% naar 2,325%.
Het kabinet heeft het voornemen gemeenten te verplichten (op zijn vroegst per 01-01-2028) de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers onder te brengen bij het ABP.

C2. Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf
Bij een negatief eindresultaat van een grondexploitatie dient direct een voorziening getroffen te worden ter grootte van het volledige verlies. De voorziening nadelige complexen is gewaardeerd op eindwaarde. De voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde van deze complexen (activazijde van de balans). In die gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex is dat gebeurd tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant blijft in de voorziening aan de passiefzijde van de balans. Dit laatste bestaat per ultimo 2024 uit:

Bedragen x € 1.000

Complex:	

Bouwgrond in exploitatie	Bedrag
Palenstein	3.170
Centrum Oost/Cadenza	612
Markt 10	3.197
Oostergo	15
TOTAAL	**6.994**

C3. Voorziening pensioencompensatie zwembadmedewerkers
Op grond van de uitplaatsing van een zestal zwembadmedewerkers is in 2015 een voorziening getroffen voor toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit rechten op pensioen- en loonsuppletie.

C4. Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties
Deze voorziening is ingesteld bij raadsbesluit van 28 november 2016 (Technische aanpassingen grondexploitaties BBV) voor verplichtingen i.v.m. afrondende werkzaamheden die voortvloeien uit grondexploitaties die worden afgesloten.

C5. Voorziening Nelson Mandela brug
Voor de totale lasten van het ontmantelen, het verstevigen, de noodbrug en het gebruikers gereedmaken moet in het jaar dat de onveiligheid van de brug is vastgesteld een voorziening worden gevormd (nagevraagd bij Commissie BBV). De bijkomende kosten zoals vervangend vervoer, wegafzettingen en verkeersregelaars zijn onderdeel van de te vormen voorziening. Deze voorziening is om deze reden gevormd. De voorziening is vanaf nu nog bedoelt voor de huur van de tijdelijke brug en de opslag van het civiele kunstwerk.

C6. Voorziening bovenwettelijk spaarverlof
Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Bovenwettelijke vakantie-uren die worden gebruikt voor verlofsparen, verjaren niet.
Bij verlofsparen is er sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.

C7. Voorziening Jeugdhulp plus
Deze voorziening is om de risico's op te vangen als gevolg van de landelijke ontwikkelingen om jeugdigen niet meer op te vangen via jeugdhulpplus (JHP), maar volgens de landelijke politieke wens deze jeugdigen op te vangen in kleinschalige voorzieningen. Het huidige vastgoed is ingericht op gesloten jeugdzorg, in combinatie met de dalende instroom JHP zorgt dit voor leegstand die niet wordt vergoed.

C8. Voorziening tunnelbak Europaweg (groot onderhoud)
Na een calamiteit en uitgevoerde herstelwerkzaamheden zijn aaneenvolgend constructieve inspecties geweest. Uit deze inspecties is gebleken dat in 2025 extra groot onderhoud nodig is. Het doel van de voorziening is om de totale lasten die samenhangen aan de uitkomst van de inspectie te laten landen in het jaar dat het is geconstateerd. Dit is in dezelfde werkwijze gebeurt als de Voorziening Mandelabrug.

C9. Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden
De voorziening is getroffen voor de financiële verplichtingen tegenover ex-medewerkers en de fiscus. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. De hoogte van de voorziening voldoet om de verplichtingen te kunnen dekken tot aan de AOW-datum.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

A. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
De onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen betreffen de volgende leningen:

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2024	31-12-2023
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	0	48
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	0	43
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (19 december 2017 / 2027)	10.000	10.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	5 jaar (20 juni 2019 / 2024)	0	20.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (6 december 2019 / 2029)	10.010	12.009
TOTAAL		**20.010**	**42.100**

B. Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen
De onderhandse leningen van buitenlandse instellingen betreffen de onderstaande lening(en). De totale rentelast in 2024 bedraagt afgerond € 0,4 mln.

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2024	31-12-2023
AG Insurance	20 jaar (27 februari 2018 / 2038)	10.000	10.000
AG Insurance	20 jaar (27 februari 2018 / 2038)	10.000	10.000
TOTAAL		**20.000**	**20.000**

C. Waarborgsommen
De waarborgsommen hebben vooral betrekking op verhuurde objecten en aangekochte gronden. Als de afspraken zijn nagekomen door de andere partij wordt de waarborgsom teruggestort.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

A. Overige kasgeldleningen
Saldo van de kasgeldleningen is € 0

B. Banksaldi
De banksaldi betreffen negatieve banksaldi bij de BNG

C. Overige schulden
De overige schulden bestaan uit een veelvoud van kortlopende schulden aan diverse crediteuren. De volgende posten zijn groter dan € 0,5 mln.:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Loonheffing december 2024	7.539
Besteding SPUK IZA 24	737
SPUK IZA declaratie kosten t/m november	1.053
Decl. kosten 2024 projecten IZA Wassen	503
1eTm/Lansingpad	601
Kansrijke Start Nu niet zwanger 2024	805
Realisatie Centraal Park Termijn 6	946

Overlopende passiva

A. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang. De grootste posten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
NTB - Spec. Jeugdhulp 2024 dd 1-1-25, 28-1-25	10.045
NTB - Gedeelt. Terugbet. VWS SPUK IZA 2023	5.185
NTB- posten 2024 afd Zorg JGH	2.711
NTB - 62460800 decl. IZA dec. 24 Den Haag	2.651
NTB - VT uitk ger 2024	1.068
NTB - SB met factuur	848
VGB - Optisport Exploitatiebijdrage De Watergeus 2	635

B. De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren
Het verloop hiervan in 2024 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Uitkeringen van het Rijk	Saldo 01-01-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug betalingen	Saldo 31-12-2024
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	5.242	331	2.355	3.218
Volwasseneneducatie - WEB	408	1.816	1.771	453
Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	31			31

Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 - Aanval op uitval	11	122	129	4
Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 - kwalificatieplicht	128	144	214	58
Rijksbijdrage actieplan wapens en jongeren	32			32
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 - Sport breed	53	90	138	5
Specifieke uitkering woningbouwimpuls	11.553	14.901		26.454
Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw		11.739		11.739
specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur – Zoetermeer: binnenstad	10.960	11.290	224	22.026
specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur – Zoetermeer: binnenstad - Entree		11.745		11.745
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen - NPO	824		396	428
Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 - RMC	32	80	110	2
Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	1.400	2.915	1.444	2.871
Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	177	80	169	88
Rijksbijdrage arbeidstoeleiding PRO-VSO ZHC	204		204	0
Rijksbijdrage RIO-IPTA	163		163	0
Aanpak energiearmoede	2.112			2.112
Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen - RHA	1.186			1.186
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid - CDOKE	1.173	2.427	1.632	1.968
Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties - LAI	1.138	2.236	2	3.372
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 - GALA	231		231	0
Dealbreakers	78		78	0
Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	5.567			5.567
Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	4.912			4.912
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen - SUVIS	1.497		169	1.328
Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	268	295	240	323
SUVIS maatregelen (scholen)	368		368	0
Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	153	929	1.071	11
specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting - Zoetermeer		15.753		15.753
Specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024		132		132
Beleidskader bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken		30		30
TOZO (correctie t.o.v. balans 31-12-2023)	1.721		468	1.253

Totaal	51.622	77.166	11.687	117.101
Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	**Saldo 01-01-2024**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terug betalingen**	**Saldo 31-12-2024**
A12 corridor	31		31	0
Arbeidsmarkttoeleiding AMR ZHC 22-23		864		864
Bestuurlijke tafel wonen		349	298	51
Versterken en verbeteren Dutch Innovation Community	170		80	90
Prov ZH Engelandlaan (Haaglanden depot)	492	123		615
GR Bleizo / Bijdrage Vervoersknoop Bleizo	3.835		158	3.677
Tijdelijke impulsregeling KLIMAATADAPTATIE 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	390			390
Knelpuntenpot Sociale Huur	400			400
Knelpuntenpot inzake project "Roggeakker"	100	100		200
Palenstein vlek D	200			200
RSIV 2023 (Lokale Weerbaarheid Cybercrime)	108	442	294	256
Project subsidie 't SEGHEWAERT		200		200
Projectsubsidie SOORTENMANAGEMENTPLANNEN Zoetermeer	50		4	46
Regeling SPUK flexibele inzet woningbouw		56	34	22
Regeling SPUK flexibele inzet woningbouw		57		57
Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		38		38
Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		29		29
Woonvormen senioren project "Roggeakker"	184			184
“Lerend netwerk preventie Zoetermeer”		153		153
On Stage evenementen	4		4	0
Projectsubsidie Dwarstocht/Happy Days		80		80
Totaal	**5.964**	**2.491**	**903**	**7.552**

C. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren
Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang.
De grootste post in 2024 is:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
VO 648160407000 - Voorweg 208B faciliterend	417

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente kan voor de uitoefening van de publieke taak garanties te verlenen. Dit maakt het voor instellingen mogelijk geldleningen aan te gaan en daarmee investeringen te doen, die zonder deze garantie niet mogelijk is. Het betreft investeringen in activiteiten die de gemeente maatschappelijk van belang acht, zonder hiervoor directe financiële middelen beschikbaar te stellen. Daarbij is de overtuiging dat deze activiteiten met publiek belang anders niet tot stand komen. Garanties (ook wel borgtocht genoemd) zijn een vorm van financiële steunverlening. De gemeente loopt mogelijk financieel risico als een beroep wordt gedaan op een garantstelling. Om dit risico te beperken, stelt de gemeente als eis dat er sprake is van een zekere borgstelling (onderpand). Centraal staat dan ook de financiering van vastgoed en duurzame kapitaalgoederen, De garanties zijn verdeeld in:

Garanties met primair risico
Bij een primair risico (gemeentegarantie) wordt de gemeente als eerstvolgende door de geldverstrekker aangesproken als de instelling (geldnemer) niet kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen.

Garanties met secundair risico.
Bij een secundair risico (garantstelling door achtervang) ligt het primaire risico bij een andere partij (bijvoorbeeld een waarborgfonds). De gemeente loopt hierbij een secundair risico: de garanties worden verstrekt door het waarborgfonds (primair) en de gemeente is achtervang.

De financiële risico's van de verleende garanties zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderdeel risico's concern.

Bedragen x € 1.000

Geldnemer	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	% waarvoor borg is verleend	Restant geldlening	
Primair risico:				31-12-2023	31-12-2024
Woningcorporaties	Volkshuisvestingsopgave DEAB	136.280	100%	129.980	129.980

Zorgcentra / gezondheidsinstellingen	Gemeentegarantie	26.093	100%	3.224	2.560
Sportverenigingen c.a.	Gemeentegarantie	2.761	100%	505	2.441
Overige instellingen	Gemeentegarantie	100	100%	63	58
Overige instellingen (glasnet)	Gemeentegarantie	850	15%	303	219
Afronding					
TOTAAL PRIMAIR RISICO		**166.084**		**134.075**	**135.258**
Secundair risico:					
Woningcorporaties (WSW)	Volkshuisvestingsopgave DEAB aandeel als schadegemeente	4.143.967	50%	761.139	813.804
Sportverenigingen (SWS)	Vrijwaring SWS	365	50%	242	211
TOTAAL SECUNDAIR RISICO		**4.144.332**		**761.381**	**814.015**
TOTALEN:		**4.310.416**		**895.456**	**949.273**

Woningcorporaties
Aan woningcorporaties zijn garantstellingen verstrekt voor het kunnen uitvoeren hun kerntaak zijnde: het leveren van Diensten van Algemeen en Economisch Belang (DAEB). Onder DAEB wordt verstaan: investeringen in zowel nieuwe en bestaande sociale huurwoningen als in de directe leefomgeving. DAEB-activiteiten komen ten goede aan de primaire doelgroep: mensen met een laag tot modaal inkomen. De verleende garantstellingen zijn onder te verdelen in twee soorten risico's:

Primair risico
Gemeentegaranties (€ 130 mln.)
Dit zijn garantstellingen op leningen voor woningbouwcomplexen die, zowel in het bezit als in exploitatie zijn bij een corporatie. De looptijd van deze garantstelling is tot: - uiterlijk het einde van de exploitatie van het woningbouwcomplex door de corporatie; - het moment dat de garantstelling kan worden omgezet naar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. In 2024 is het saldo van de garantstelling en het risico gelijk gebleven op € 129,98 mln. Dit uitwerking van dit financieel risico is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Secundair risico
Achtervang bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) (50 % * € 814 mln.) Het borgingstelsel van het WSW is een gelaagde zekerheidsstructuur bestaande uit twee buffers en een vangnet van achtervangers:

- 1e buffer: Het risicovermogen van het WSW
- 2e buffer: De zogenaamde obligo (-verplichting) van alle deelnemende corporaties aan het WS

Vangnet: renteloze geldleningen van achtervangers:
De renteloze geldleningen worden als volgt over de achtervangers verdeeld:

- 50 % voor de Staat
- 50 % voor de gemeenten met de nadere onderverdeling:
- 25 % de schadegemeenten (gemeente waarin een corporatie actief is en waarvoor het WSW gebruik moet maken van het vangnet van achtervangers).
- 25 % alle gemeenten die in de achtervang inclusief schadegemeente

In mei 2024 is een nieuwe uniforme achtervang-overeenkomst afgesloten met het WSW die alle voorgaande overeenkomsten vervangt. Voor de verstrekte garantstellingen tot mei 2024 blijven de afspraken gehandhaafd tot het einde van de rentevaste periode of einde looptijd van de garantstelling. Door de nieuwe achtervang-overeenkomst is het in de tabel vermelde bedrag in de kolom “oorspronkelijke bedrag van de geldlening” hoger dan in de jaarrekening 2023. In de jaarrekening 2023 is alleen het bedrag opgenomen van verleende garanties aan corporaties die alleen aan de gemeente Zoetermeer waren gekoppeld. In de jaarrekening 2024 heeft het vermelde bedrag betrekking op alle verleende garanties van alle corporaties die in de gemeente Zoetermeer actief zijn.

In 2024 is het saldo van het door het WSW toegerekende Zoetermeers aandeel in de achtervang garantstellingen ten opzichte van 2023 toegenomen met € 52,764 mln. tot € 813,804 mln. De garantstelling is hoger geworden door:

- De aflossing van leningen door; jaarlijkse aflossing, einde looptijd en einde rentevaste periode.
- Het verlenen nieuwe garantstellingen voor herfinancieringen en nieuwe leningen.
- De jaarlijkse aanpassing van de verdeelsleutel door het WSW van het garantstellingsaandeel van de gemeente (saldo leningen van alle corporaties die in de gemeente actief/ waarde van het DEAB bezit in de gemeente) dit is van toepassing voor corporaties die in meerdere gemeenten actief zijn..

Het financieel risico voor deze achtervang (50%, waarvan 25% voor het aandeel als schadegemeente en 25 % voor het aandeel in alle gemeenten) van € 813,804 mln. wordt miniem geacht.

Eigen woningen
De garanties voor eigen woningen (nationale hypotheek garantie) zijn niet in de tabel opgenomen omdat ultimo 2024 er geen primaire garantstellingen zijn en de secundaire garantstellingen zijn gevrijwaard door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Voor de verleende garanties vanaf 2011 fungeert

het Rijk als achtervang en is er geen financieel risico voor de gemeente.
Voor de nog lopende verleende gevrijwaarde garanties tot en met 2010 fungeert de gemeente als achtervang voor het WEW; Het financieel risico van deze achtervangpositie wordt nihil geacht.

Zorgcentra, gezondheidsinstellingen en sportverenigingen en overige instellingen
Er zijn leningen afgesloten door gezondheidsinstellingen, sportverenigingen en andere instellingen met een maatschappelijk nut, waarvoor de raad een garantie heeft verstrekt. De meeste garanties zijn van vóór 1996; in dat jaar heeft de raad besloten in beginsel geen garanties meer te verstrekken. Als onderdeel van de investeringsimpuls voor amateurverenigingen heeft de raad in november 2005 besloten om dit instrument in relatie tot deze verenigingen weer toe te passen. Met het verstrekken van een gemeentegarantie aan FC Zoetermeer is het saldo van het oorspronkelijke bedrag geldleningen aan sportverenigingen c.a. met € 1,975 mln. toegenomen.

Toezicht op risico's
De omvang en de risico's van de garanties worden bewaakt en regulier via de geëigende instrumenten van de P&C-cyclus gerapporteerd aan de raad.
Specifiek voor garantstellingen zijn de financiële risico's gemeentegaranties in beeld (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing):

- Geldleningen aan woningbouwcorporaties
- Eigen woningen

Garantieaanspraken
Er zijn in 2024 geen garantieaanspraken.

Garantstellingen (bankgaranties)
Per ultimo 2024 waren bij de gemeente 26 bankgaranties met een totaalwaarde van afgerond € 29 mln. aanwezig. Het betreffen vooral garanties van aannemersbedrijven die de gemeente als financiële zekerheid vraagt bij de uitvoering van werken.

Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Artikel 53 van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht gemeenten om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de gemeente is verbonden, voor zover:

- de verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en

- deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. Voorbeelden daarvan zijn langlopende huurcontracten en leasecontracten. Het is niet de bedoeling dat in de toelichting een lange lijst van meerjarig aangegane verplichtingen wordt opgenomen. Het gaat alleen om verplichtingen die politiek-bestuurlijk en financieel gezien van belang zijn.d

De gemeente Zoetermeer hanteert een grens van € 500.000 welke de verplichting moet bedragen om te worden gezien als Niet uit de balans blijkende verplichting. Daarnaast dient te verplichting een looptijd te hebben van langer dan een jaar.

De bepaling van deze grens komt voort uit de overweging dat verplichtingen onder dit drempelbedrag geen materiële invloed hebben op de beslissingen van de gebruikers van de jaarrekening.
Door deze drempelwaarde te hanteren, wordt een balans gevonden tussen volledigheid en praktisch nut, waarbij alleen die verplichtingen worden gerapporteerd die een aanzienlijke impact kunnen hebben op de financiële positie en besluitvorming. Dit draagt bij aan een helder en relevant financieel overzicht, waarbij de gebruikers van de jaarrekening goed geïnformeerd kunnen blijven zonder overbodige details die het inzicht zouden kunnen vertroebelen.

Bedragen x € 1

Omschrijving verplichting	Verplichting jaarlijks	Verplichting totaal	Eind jaar	Einddatum contract
Inzet POH-jeugd	641.000	1.923.000	2027	31-12-2027
Busvervoer schoolzwemmen	1.206.000	1.206.000	2025	31-08-2025
Receptie- en beveiliging	795.000	1.325.000	2026	31-08-2026
Schoonmaakonderhoud en glasbewassing perceel 4	1.268.000	1.268.000	2025	30-11-2025
Zelfredzaamheidsroute	517.000	2.541.000	2029	30-11-2029
Standaardprogrammatuur en dienstverlening	2.666.000	5.220.000	2026	16-12-2026
Beheer fietsenstallingen	887.000	6.209.000	2031	31-12-2031
Levering van gas	965.000	4.825.000	2029	31-12-2029
Onderhoud sportparken	616.000	616.000	2025	31-12-2025
Overslag, transport en verwerken huishoudelijk afval	4.515.000	4.515.000	2025	31-12-2025
Integraal onderhoud recreatiegebieden	898.000	1.047.000	2026	28-02-2026
Groot en dagelijks onderhoud sport- en speeltoestellen	998.000	2.245.500	2027	31-03-2027
Klein dagelijks onderhoud riolering en calamiteiten	854.000	1.921.500	2027	31-03-2027
Schoonmaak glasbewassing en sanitaire voorzieningen	696.000	1.798.000	2028	31-05-2028
Vervangen en onderhoud VRI installaties	603.000	854.000	2026	31-05-2026
Onderhoud elementenverharding	4.555.000	16.322.000	2028	28-07-2028
Leerlingen- en jeugdhulpvervoer	736.000	2.637.000	2028	31-07-2028
Kinderopvang sociaal medische indicatie, perceel 1	862.000	3.448.000	2028	31-12-2028
Integraal onderhoud Zoetermeer Zuid Oost perceel 1 Rokkeveen	1.436.000	3.111.000	2027	28-02-2027
Integraal onderhoud Zoetermeer Zuid Oost perceel 2 Oosterheem	1.227.000	2.658.000	2027	28-02-2027
Integraal onderhoud Zoetermeer - Hoofdwegen en Bedrijventerreinen	971.000	5.987.000	2031	28-02-2031
Integraal onderhoud Zoetermeer Midden Centrum - Stadshart	1.694.000	10.446.000	2031	28-02-2031
Integraal onderhoud Zoetermeer Midden Seghwaert - Noordhove	1.811.000	11.167.000	2031	28-02-2031
Relinen van het riool	1.786.000	5.358.000	2027	31-12-2027
Onderhoud Elektrotechnische en Werktuigbouwkundige elementen	768.000	5.376.000	2031	31-12-2031
Integraal onderhoud Zoetermeer West	2.227.000	7.052.000	2028	29-02-2028
MRDH regiotaxi Haaglanden	1.404.000	8.950.500	2031	15-05-2031
Hyper converged infrastructure en dienstverlening	850.000	2.975.000	2028	30-06-2028
Bouwkundig onderhoud	4.640.000	37.120.000	2032	31-12-2032
WMO hulpmiddelen	PM	PM		
WMO huishoudelijke ondersteuning	PM	PM		
Bomen & heesters	PM	PM		
Levering speeltoestellen	PM	PM		

Bedragen x € 1

Levering sporttoestellen	PM	PM		
Inhuur personeel	PM	PM		
Huurverplichtingen scholen	PM	PM		
TOTAAL	**43.092.000**	**160.121.500**		

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarstukken zijn opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële Verordening gemeente Zoetermeer ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 18-12-2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, en ook de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten.

Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld.

De baten en lasten worden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Dat wil zeggen dat het jaar waarin de prestatie is verricht (levering van goederen of diensten) bepalend is voor de toerekening.

Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa algemeen
In de Financiële verordening gemeente Zoetermeer zijn regels voor het financieel beheer opgenomen, waaronder regels voor waardering en afschrijving van vaste activa. Hierbij is de ondergrens voor het activeren van investeringen met een economisch nut bepaald op € 50.000, waarbij bedragen onder de € 10.000 niet worden geactiveerd (uitgezonderd gronden en terreinen die altijd geactiveerd moeten worden). Bij bedragen tussen de € 10.000 en € 50.000 is er een keuzemogelijkheid die in het raadsvoorstel voor de kredietaanvraag moet worden gemotiveerd.

Bij het activeren en afschrijven van vaste activa is ook de op de Financiële verordening aansluitende nota activa- en afschrijvingsbeleid gevolgd.

Als een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Als geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Besluit Ruimtelijke ordening (BRO);
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of -als gedelegeerd - collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investeringen met een economisch nut;
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Activa die ultimo 2016 nog op de balans waren opgenomen als niet in exploitatie genomen bouwgronden, zijn per 1 januari 2016 grotendeels tegen dezelfde boekwaarde op de balans opgenomen onder de materiële vaste activa.

Investeringen met economisch nut
Geactiveerde investeringen met een economisch nut worden afgeschreven op basis van de annuïteitenmethode, tenzij hierop bij specifiek kredietbesluit van de raad is afgeweken.
Als uitzondering hierop geldt dat op gronden niet wordt afgeschreven.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De gemeente Zoeteremeer heeft geen spaarvoorziening riolering.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:
Zoals voorgeschreven in de verslaggevingsregels (BBV) zijn vanaf 2017 ook de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd. Dit zijn investeringen waar geen markt voor is, die niet verhandelbaar zijn en waarvan het gebruiksnut langer is dan één jaar, zoals de aanleg van wegen, straten, pleinen, groen en water en het levensduur verlengende onderhoud.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden onder € 0,1 mln. niet geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie gebracht.

Investeringen met een maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven.

Afschrijvingsbeleid
Bij Raadsbesluit van 8 april 2024 is de Nota waarderen, activeren en afschrijven vaste activa herijkt en vastgesteld. Wanneer een object niet op onderstaande lijst voorkomt, of wanneer van de vastgestelde afschrijvingstermijnen wordt afgeweken, wordt dit toegelicht en beargumenteerd in het betreffende raadsvoorstel.

- De betonnen bruggen waren nog niet goed in de afschrijvingstabel opgenomen. In de Nota Onderhoud openbare ruimte is gerekend met 90 jaar;
- De natuurvriendelijke oevers en de beschoeiing waren nog niet opgenomen in de afschrijvingstabel. In de Nota Onderhoud openbare ruimte zijn deze ook opgenomen;
- De afschrijvingstermijn van personenauto's en bedrijfsauto's was niet aangepast in de afschrijvingstabel. Een aantal jaar geleden is gebleken dat de voertuigen langer mee kunnen dan 6 respectievelijk 8 jaar. De begroting is al eerder aangepast op de afschrijvingstermijn van 9 jaar;
- De brandmeldinstallaties, het materieel voor de gladheidsbestrijding en de zonnepanelen waren nog niet opgenomen in de afschrijvingstabel. Op deze objecten wordt al wel afgeschreven;
- De ICT-hardware is gesplitst in computer hardware en overige hardware;
- Bij software wordt de afschrijvingstermijn 5 jaar in plaats van per apart raadsvoorstel.

Met betrekking tot materiële vaste activa gelden op grond van deze nota de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvings-termijn in jaren
Gronden en terreinen	
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimte	
Woningen	40
Bedrijfsgebouwen	
Schoolgebouwen (investeringen vanaf 17 december 2012)	50
Schoolgebouwen die volgens het in 2012 herijkte beheerplan geheel worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw	50
Per 17 december 2021 bestaande schoolgebouwen die bij of na het bereiken van de 25 jarige leeftijd, technisch en/of functioneel worden aangepast	25
Nieuwe overige gebouwen grotendeels van steen	50
Bestaande overige gebouwen grotendeels van steen	40
Overige gebouwen grotendeels van hout	20
Tijdelijke gebouwen/noodlokalen/loodsen/opslagplaatsen	15
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Wegen	
Asfaltverharding	50
Elementenverharding	50
Kunstwerken	
Bruggen hout	35
Bruggen staal	60
Bruggen beton	90
Geluidsschermen	40
Water	
Kademuren	80
Natuurlijkvriendelijke oevers	40
Beschoeiing	40
Overig	
Parkeerverwijssysteem	10
Liften	20
Roltrappen	20
Vervoermiddelen	
Personenauto's	9
Bedrijfsauto's	9
Machines, apparaten en installaties	
Brandmeldinstallaties	15
Materieel gladheidsbestrijding	11
Zonnepanelen	25
Diverse	5
Overige materiele vaste	
Inventaris	10
ICT computer hardware	4
ICT overige hardware	5
ICT software	5
Ondergrondse inzamelmiddelen ten behoeve van afvalinzameling	30
Sportvoorzieningen	20

De eerste (volle jaar) afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de geactiveerde investering tot stand is gekomen c.q. in exploitatie is genomen.
De in (voortdurend en eeuwigdurend) erfpacht uitgegeven percelen met canonbetaling zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij de eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Erfpachtgronden worden onder de materiële vaste activa opgenomen. Bij raadsbesluit kan worden afgeweken van de standaard afschrijvingstermijnen.

Financiële vaste activa
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Uitgezette geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Jaarlijks worden de aflossing en hierop in mindering gebracht. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Als sprake is van een duurzame waardevermindering van de aandelen zal een afwaardering plaatsvinden naar de lagere marktwaarde.

Voorraden
Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Als de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

- Onderdelenmagazijn autowerkplaats: laatst bekende inkoopprijs exclusief omzetbelasting;
- Voorraad dieselolie: inkoopprijs exclusief omzetbelasting;

Onderhanden werk waaronder bouwgrond in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het Raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verhoogd met de genomen winsten of verminderd met de gerealiseerde opbrengsten, of de lagere marktwaarde.

Als de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord en wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. Dit deel van de voorziening wordt in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex gebeurt dat tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiefzijde van de balans.

De waardering van de voorziening is gebaseerd op de Voortgangsrapportage ruimtelijke fysieke projecten (inclusief herziening grondexploitaties per 01-01-2024).

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Dit deel van de voorziening wordt in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex gebeurt dat tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiefzijde van de balans. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Bij de complexen waarvoor een nadelig resultaat wordt verwacht dat als onvermijdelijk is te beschouwen, wordt een voorziening nadelige complexen getroffen op basis van eindwaarde.
Dit deel van de voorziening wordt in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde waarbij in de gevallen dat de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex dat gebeurt tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiefzijde van de balans.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (vorderingen)
Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde waarbij voor verwachte oninbaarheid een gevormde voorziening in mindering kan worden gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Voorziening dubieuze debiteuren
De hoogte van de voorzieningen voor dubieuze bijstandsdebiteuren en belastingdebiteuren wordt ingeschat op een percentage oninbaarheid van de vorderingen op basis van ervaringscijfers. Jaarlijks wordt bij de voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren op grond van werkelijke en ingeschatte oninbare vorderingen een beoordeling gemaakt op toereikendheid van de voorziening.

Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op oninbaarheid, bijvoorbeeld ingeval van een dreigend faillissement.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro;
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves het gerealiseerd resultaat in het boekjaar. Mutaties in deze reserves komen enkel tot stand op basis van genomen raadsbesluiten over de toevoegingen en onttrekkingen aan de specifieke reserves. Regel hierbij is dat toevoegingen volgens raadsbesluit dienen plaats te vinden. Onttrekkingen dienen in beginsel volgens raadsbesluit plaats te vinden, tenzij anders is besloten. Hierbij kan een onttrekking plaatsvinden op basis van werkelijke kosten of saldoregulatie van een product.

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van lasten van groot onderhoud van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Om te zorgen dat de besteding voor groot onderhoud in de toekomst uitgevoerd kan worden, volgens MJOP is het nodig de voorzieningen voor groot onderhoud waardevast te houden door jaarlijks de inflatie toe te voegen aan zowel de voorziening als aan het bedrag van de storting. Het betreft de volgende voorzieningen:

- Voorziening groot onderhoud schoolgebouwen;
- Voorziening groot onderhoud riolering;
- Voorziening groot onderhoud afvalcontainers;
- Voorziening afkoopsommen onderhoud graven;
- Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.

De voorziening APPA (pensioenen wethouders) wijkt hiervan af. Hiervoor wordt door het Rijk jaarlijks een rentepercentage vastgesteld op waarvan de contante waarde van de voorziening wordt bepaald.

Schattingsmethodiek
De hoogte van de voorziening nadelige complexen wordt berekend aan de hand van een inschatting van het eindresultaat van de complexen (eindwaarden), veelal op basis van kostencalculaties van derden en externe makelaarsrapporten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is hiervan een specificatie opgenomen.

Afrondingen balanstabellen
De cijfers in de balanstabellen worden opgenomen in bedragen x € 1.000. Hierdoor lijkt het optisch of de bedragen niet aansluiten. Dit is echter niet het geval. De bedragen betreffen de werkelijke getallen gedeeld door € 1.000. In de balanstabellen worden daarom geen afrondingen opgenomen.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

De niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen worden opgenomen als de financiële verplichting jaarlijks meer dan € 500.000 bedraagt én de verplichting langer loopt dan een jaar.

Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording
De verantwoordingsgrens is een door de raad vastgesteld percentage, waarboven het college de afwijkingen moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. Voor zowel fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld.

Op 14 december 2020 heeft de gemeenteraad van Zoetermeer besloten om de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van de totaal begrote lasten. Voor dit percentage is gekozen omdat dit aansluit bij het percentage dat de controlerend accountant hanteert in het kader van de materialiteit, namelijk de 1%-norm voor fouten. Dit is eenduidig en helder. Daarnaast heeft Zoetermeer de interne beheersing op orde en bewezen over een effectieve verbijzonderde interne controlefunctie te beschikken.

De gemeenteraad heeft op 17 oktober 2022 besloten om de grens voor het rapporteren over afwijkingen over rechtmatigheid vast te stellen op € 0,1 mln. Deze afwijkingen worden vervolgens gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemene uitkering
De algemene uitkering is opgenomen volgens de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie.

Dividend
Dividendopbrengsten van deelnemingen worden verantwoord in het jaar waarin het dividendbesluit is genomen.

Opbrengsten leges
De opbrengsten van de leges worden verantwoord in het jaar dat ze worden ontvangen.
Voor de omgevingsvergunningen geldt dat ze een lange doorlooptijd kunnen hebben. De opbrengsten van de leges omgevingsvergunningen worden verantwoord in het jaar dat de beschikking naar de aanvrager verstuurd wordt.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Eigen bijdrage op grond van de WMO
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Interne leveringen
Bij interne leveringen (tussen organisatie-onderdelen) wordt het prestatie-moment als toerekeningsbeginsel toegepast.

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die een toelichting of aanpassing van de cijfers in de jaarstukken vereisen.

SiSa (Single information Single audit)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	
JenV	**A20**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026** Gemeenten	Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/01*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A20/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A20/05*		
		1	4338776	Analyse	Ja	€ 60.440	€ 60.440		
		2	4338776	Signalering	Ja	€ 4.381	€ 4.381		
		3	4338776	Regie	Ja	€ 367.707	€ 434.707		
		4	4338776	Coördinatie	Ja	€ 11.196	€ 11.196		
		5	4338776	Generieke preventie-projecten	Ja	€ 43.125	€ 90.685		
			Kopie Beschikingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/06*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/07*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/08*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/11*	
		1	4338776	Analyse	Nee		Nee	Ja	
		2	4338776	Signalering	Nee		Nee	Ja	
		3	4338776	Regie	Nee		Nee	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		4	4338776	Coördinatie	Nee		Nee	Ja
		5	4338776	Generieke preventie-projecten	Nee		Nee	Ja
JenV	**A31**	**Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A31/04*		
			€ 111.113	€ 111.113	Nee			
JenV	**A42**	**HIC-aanpak Zoetermeer 2024-2025**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A42/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A42/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A42/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A42/04*		
			€ 91.180	€ 91.180	Nee			
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			223	650	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			€ 974.609	€ 974.609				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Werkelijke kosten *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€ 1.622.217	€ 4.686.862	€ 119.968	€ 459.141	€ 84.850	€ 123.811
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
							€ 2.801.644	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			€ 18.943	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 120.864	€ 0	4	731	6	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 3.844.522	€ 2.053.327	€ 176.728	€ 392.818	€ 3.279.150	€ 3.217.113
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie**	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		Contactgemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D10/01*	*Aard controle R* *Indicator: D10/02*	*Aard controle R* *Indicator: D10/03*	*Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 1.815.967	€ 408.931	€ 2.224.898	€ 1.727.377	€ 453.992	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D10/07*					
			€ 43.529					
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 428.751	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 31.642	€ 857.051	€ 428.300	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**	Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1 Bibliotheek Zoetermeer	€ 14.456	€ 25.722	Nee		
			2 St Cultuurpodium Boerderij	€ 25.000	€ 65.834	Nee		
			3 St Kunst en Cultuur	€ 13.109	€ 84.459	Nee		
			4 St Museum De Voorde	€ 0	€ 39.000	Nee		
			5 St Franx	€ 24.000	€ 66.800	Nee		
			6 Ver. Mevrouw Latenstaan	€ 11.000	€ 22.900	Nee		
			7 St Nationaal Videogame Museum	€ 0	€ 50.850	Nee		
			8 Stadstheater Zoetermeer	€ 19.704	€ 46.904	Nee		
			9 Stichting Greg & Baud Productions	€ 0	€ 9.200	Nee		
			10 Stichting Storytellers	€ 0	€ 24.800	Nee		
			11 Anna Vastgoed Beheer B.V.	€ 5.060	€ 12.870	Nee		
			12 MusicSoulHouse	€ 23.415	€ 23.415	Nee		
			13 AOMA Esports	€ 19.100	€ 19.100	Nee		
			14 Stichting de Schele Pelikaan	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			15 Kantjeboord Lifestyle	€ 5.000	€ 5.000	Nee		
			16 Stichting Urban Art Studio	€ 46.593	€ 46.593	Nee		
			17 Kick 'n Studios	€ 23.167	€ 23.167	Nee		
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	*Aard controle R* *Indicator: E3/02*	*Aard controle R* *Indicator: E3/03*	*Aard controle R* *Indicator: E3/04*	*Aard controle R* *Indicator: E3/05*	*Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	IenM/BSK-2017/191978	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*IenM/BSK-2017/191978*	€ 5.050	€ 0	€ 0		Nee
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1	060503 Gemeente Delft	5000005745	€ 1.298	€ 167.000	€ 66.601	€ 398.004
			2	060503 Gemeente Delft	5000006257	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1	060503 Gemeente Delft	5000005745	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		2	060503 Gemeente Delft	5000006257	Nee				
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: E44B/10	*Indicator: E44B/11*	*Indicator: E44B/12*	*Indicator: E44B/13*			
		1	060503 Gemeente Delft	5000005745	1 tm 4	Nee			
		2	060503 Gemeente Delft	5000006257	1 tm 5	Nee			
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**	Beschikkingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024*	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: E104/01	*Indicator: E104/02*	*Indicator: E104/03*	*Indicator: E104/04*	*Indicator: E104/05*	*Indicator: E104/06*	
		1	*5000006433*	€ 0	€ 224.155	€ 224.155	590	489	
		2	*5000006651*		€ 0	€ 0	0	0	
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: E104/07	*Indicator: E104/08*	*Indicator: E104/09*	*Indicator: E104/10*			
		1	5000006433	0	0	Nee			
		2	5000006651	0	0	Nee			
			Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: E104/11	*Indicator: E104/12*	*Indicator: E104/13*	*Indicator: E104/14*	*Indicator: E104/15*		
		1	*Reconstructie Denemarkenlaan*		€ 0	€ 0	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		2	*Openbare parkeergarage Denemarkenlaan*		€ 0	€ 0	Nee	
		3	*Reconstructie Luxemburglaan / Duitslandlaan*		€ 0	€ 0	Nee	
		4	*Omleggen infrastructuur* *reconstructie Nederlandlaan, Opheffen verkeerslus JL van Rijweg-Nederlandlaan tbv aanpassing verkeerssysteem Binnenstad*		€ 0	€ 0	Nee	
		5	*Realiseren van een nieuwe parkbrug voor voet/fiets over Randstadrail t.h.v. Nederlandlaan tussen Engelandlaan en Promenadeplein om zo de verschillende woongebieden aan elkaar te verbinden.*		€ 0	€ 0	Nee	
		6	*Reconstructie Engelandlaan / Frankrijklaan*		€ 0	€ 0	Nee	
		7	*Aanleg fiets- en voetgangers-verbindingen incl. groen tussen* *deelgebieden door het Centraal Park rondom de grote Dobbe, inclusief upgrade straat 'Zuidwaarts'*		€ 224.155	€ 224.155	Nee	
		8	*Openbare parkeervoorziening en fietsparkeervoorzieninig "Markt"*		€ 0	€ 0	Nee	
		9	*Reconstructie straat "Onderlangs"*		€ 0	€ 0	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		10	*Bijdrage aan bovenplanse kosten Entree (reconstructie kruising Afrikaweg-Van Leeuwenhoeklaan en Afrikaweg Meerzichtl aan) toerekenbaar aan Binnenstad*		€ 0	€ 0	Nee	
		11	*Fietsroute noord-zuid over de A12 en het spoor*		€ 0	€ 0	Nee	
		12	*Hellingbaan voor aanlanding van fietsverbinding aan de zuidzijde van de A12*		€ 0	€ 0	Nee	
IenW	**E110**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/01*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/02*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/03*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/05*	
			5000007017	€ 0	€ 0		€ 0	
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/11*
			0	0	0	0	Nee	Ja
			Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/16*	
		1	*Herinrichten brugdek Mandelabrug tot stationshal en herinrichten*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

			aansluitingen naar OV haltes					
			2 *Realisatie Entreegebouw station Zuidzijde, inclusief mobiliteitshub met deelfietsen*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 *Realisatie fietsbrug tussen Afrikaweg en Station Zoetermeer*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 *Aanleg vrij liggende fiets en wandelroutes langs de Boerhaavelaan en Bredewater*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 45.895.887	€ 58.697	€ 2.144.795	€ 3.277	€ 81.913	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			(levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	(levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 87.485	€ 0	€ 0	€ 3.341.465	€ 0	€ 81.780
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 65.771	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeenteeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 987	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.755	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 10.115	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 13.194	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 227.228	€ 11.814
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45.376	€ 133
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 23.309	€ 272.604	€ 11.947
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
				Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
			6	Totaal	0	0	N.v.t.	
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
				hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.729	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	€ 1.729	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01* € 1.444.279	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03* Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01* € 29.522	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03* Ja		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01* € 169.297	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02* € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03* € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01* € 1.993.930	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02* € 2.177.478				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Beheer en onderhoud sportaccommodaties	€ 1.618.921	€ 1.436.607	€ 0	€ 182.314	
		2	Nieuwbouw sportaccommodaties	€ 24.491	€ 13.198	€ 0	€ 11.293	
		3	Aanleg sportvelden	€ 534.066	€ 534.066	€ 0	€ 0	
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01* € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02* € 16.734	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03* Ja			
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 90.372	€ 84.434	€ 163.160	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 618.692	€ 618.692	€ 1.215.955	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 139.033	€ 241.006	€ 259.277	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 111.226	€ 94.271	€ 182.392	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 34.758	€ 38.154	€ 52.371	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 121.654	€ 37.788	€ 52.312	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 330.204	€ 232.328	€ 348.832	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 69.516	€ 15.690	€ 42.917	Ja	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 17.379	€ 13.996	€ 20.952	Ja	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 250.260	€ 265.069	€ 404.644	Ja	Ja
		11	Mantelzorg	€ 69.516	€ 73.966	€ 141.094	Ja	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 69.516	€ 68.427	€ 119.725	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 66.041	€ 58.432	€ 100.246	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 17.379	€ 16.582	€ 42.174	Ja	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 50.747	€ 63.422	€ 87.721	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*
		1	*1045519*	Ja	Ja	€ 981.696	€ 0	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls**		Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 6		*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D1*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
		Gemeenten		*Indicator: J9/01*	*Indicator: J9/02*	*Indicator: J9/03*	*Indicator: J9/04*	*Indicator: J9/05*	*Indicator: J9/06*
			1	2021-0000014544	Nee	Nee	400	204	0
			2	2024-0000048587	Ja	Ja	150	150	0
				Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: J9/07	*Indicator: J9/08*	*Indicator: J9/09*	*Indicator: J9/10*	*Indicator: J9/11*	*Indicator: J9/12*
			1	2021-0000014544	Nee	€ 3.146.871	€ 10.379.194	€ 325.379	€ 3.616.269
			2	2024-0000048587	Ja	€ 490.561	€ 490.561	€ 238.819	€ 238.819
				Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*		
				Indicator: J9/13	*Indicator: J9/14*	*Indicator: J9/15*	*Indicator: J9/16*		
			1	2021-0000014544	Ja		Nee		
				In 2023 werd duidelijk dat het (ontwerp-)bestemmingsplan grondig moest worden herzien en dat de planologische procedure onder de nieuwe Omgevingswet een doorstart moest krijgen. Belangrijk gevolg hiervan was dat een groot deel van de gemaakte plannen opnieuw moest worden uitgewerkt om aan te sluiten op de nieuwe situatie. Bovendien werd besloten om meer woningen en minder kantoren te bouwen, wat ook invloed had op de eerder uitvoerde onderzoeken, zoals bijvoorbeeld de verkeerstudies en de eerder doorlopen MER-procedure. Omdat er minder kantoorruimte en meer (kleinere) woningen komen, zou er plek zijn voor maximaal 5700 tot 7250 woningen in plaats van de oorspronkelijk 4500. Dat is een mix van goedkope woningen (27-30%), middenhuur en betaalbare koop (25-35%) en vrije sector (35-48%). Met de grondeigenaren is gesproken. De verwachting is dat in 2025 nieuwe afspraken worden gemaakt en dat zij ook een grotere financiële bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Entree dan eerder, op basis van de eerdere afspraken was vastgelegd. De totale gebiedsbusinesscase zal op basis van deze ontwikkelingen worden herzien en zal naar verwachting in de loop van 2025 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		2	2024-0000048587	Ja		Nee			
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D2*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: J32/01	*Indicator: J32/02*	*Indicator: J32/03*	*Indicator: J32/04*	*Indicator: J32/05*	*Indicator: J32/06*	
		1	SUVIS21-00821404	€ 191.880	€ 568.734	Ja		Ja	
		2	SUVIS21-00821417	€ 211.633	€ 627.281	Ja		Ja	
		3	SUVIS21-00821427	€ 186.929	€ 725.576	Ja		Ja	
		4	SUVIS21-2-02824277	€ 0	€ 0	Nee	Verzoek tot intrekking ingediend	Nee	
		5	SUVIS21-2-02824485	€ 0	€ 0	Nee	Verzoek tot intrekking ingediend	Nee	
		6	SUVIS21-2-02824491	€ 0	€ 0	Nee	Verzoek tot intrekking ingediend	Nee	
		7	SUVIS21-2-02824713	€ 0	€ 0	Nee	Verzoek tot intrekking ingediend	Nee	
		8	SUVIS21-2-02835234	€ 0	€ 0	Nee	Verlenging aangevraagd (uiterste datum 28 februari 2026)	Nee	
			Kopie Beschikkingsnummer/ Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle D2*	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: J32/07	*Indicator: J32/08*	*Indicator: J32/09*				
		1	SUVIS21-00821404	Ja					
		2	SUVIS21-00821417	Ja					
		3	SUVIS21-00821427	Ja					
		4	SUVIS21-2-02824277	Nee	Subsidie in jan 2025 teruggestort				
		5	SUVIS21-2-02824485	Nee	Subsidie in jan 2025 teruggestort				
		6	SUVIS21-2-02824491	Nee	Subsidie in jan 2025 teruggestort				
		7	SUVIS21-2-02824713	Nee	Subsidie in jan 2025 teruggestort				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
		8	SUVIS21-2-02835234	Nee	Verlenging aangevraagd (uiterste datum 28 februari 2026)				
VRO	**J41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw**	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen	
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: J41B/01	*Indicator: J41B/02*	*Indicator: J41B/03*	*Indicator: J41B/04*	*Indicator: J41B/05*	*Indicator: J41B/06*	
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 90.350	€ 132.833	€ 0	1	1	
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 93.960	€ 93.960	€ 10.440	1	1	
		3	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 33.737	€ 33.737	€ 3.749	1	1	
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: J41B/07	*Indicator: J41B/08*	*Indicator: J41B/09*				
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	4.500	Nee				
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	4.500	Nee				
		3	030008 Provincie Zuid-Holland	100	Nee				
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: J55/01	*Indicator: J55/02*	*Indicator: J55/03*	*Indicator: J55/04*	*Indicator: J55/05*	*Indicator: J55/06*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			1.317	€ 0	€ 178.115	756	€ 0	€ 118.354
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			2.073	€ 0	€ 258.648			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			5.812	2.536	0	0	2.073	222
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03608115*	€ 1.500	1	0	€ 0	€ 0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: J94/07	*Indicator: J94/08*	*Indicator: J94/09*				
		1	€ 0	€ 1.500	Nee				
VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D1*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D1*	*Aard controle R*	
			Indicator: J105/01	*Indicator: J105/02*	*Indicator: J105/03*	*Indicator: J105/04*	*Indicator: J105/05*	*Indicator: J105/06*	
		1	*2023-0000096317*	400	Nee	0	Ja	€ 0	
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D1*	
			Indicator: J105/07	*Indicator: J105/08*	*Indicator: J105/09*	*Indicator: J105/10*	*Indicator: J105/11*	*Indicator: J105/12*	
		1	*2023-0000096317*	€ 0	Ja	De bouw is gestart in Q4 2024 op 11 oktober	204	N.v.t.	
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*					
			Indicator: J105/13	*Indicator: J105/14*					
		1	*2023-0000096317*	Nee					
VRO	**J106**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget**	Beschikkingsnummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)				
				Automatisch berekend	*Automatisch berekend*				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: J106/01	*Indicator: J106/02*	*Indicator: J106/03*				
			2023-0000100077	€ 0	€ 0				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*	
			0	0	0	0	Nee	
			Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/09*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/11*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/12*		
		1	*Gebiedsmaatregelen woning-bouwlocatie-Zoetermeer Entree*	€ 0	€ 0	Nee		
VRO	**J109**	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**	Plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J109/05*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J109/06*
		1	*2024-0000032527*	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/07*	Cofinanciering (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J109/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*	
		1	*2024-0000032527*	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2023-03512793*	*Edisonpark, project Villa Eigenwijze*	€ 0	€ 0	€ 0	0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		2	*RHA2023-03513660*	*Transformatie Vaartdreef en 't Seghe Waert*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		3	*RHA2022-03305003*	*Flexwonen Ruimtebaan, Zoetermeer*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	*Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Edisonpark, project Villa Eigenwijze*	0	Ja	Ja	Nee	
		2	*Transformatie Vaartdreef en 't Seghe Waert*	0	Ja	Ja	Nee	
		3	*Flexwonen Ruimtebaan, Zoetermeer*	0	Ja	Ja	Nee	
VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J210B/01*	*Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	*Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 0	2	1.170	Nee
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 89.176	€ 9.908	1	4.500	Nee
		3	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 109.889	€ 12.210	1	4.500	Nee
		4	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 45.000	€ 10.113	1	4.500	Nee
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	*Aard controle R* *Indicator: K28/02*	goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	*Aard controle R* *Indicator: K28/05*	gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 743.644	€ 846.345	€ 0	€ 2.345.616	€ 42.217	€ 159.415
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 8.230.181			€ 0	€ 0	€ 583.137
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 23.750	€ 51.060	€ 0	€ 8.888.128	€ 25.904.049	

Overzicht taakvelden

Taakveldenoverzicht
Bedragen x €1.000

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
0.1 Bestuur		
Lasten	-5.962	-6.308
Baten	0	46
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.962**	**-6.263**
Totaal 0.1 Bestuur	**-5.962**	**-6.263**
0.2 Burgerzaken		
Lasten	-7.251	-7.129
Baten	2.843	2.941
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.408**	**-4.188**
Totaal 0.2 Burgerzaken	**-4.408**	**-4.188**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
Lasten	-931	-1.128
Baten	3.204	3.190
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.273**	**2.062**
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**2.273**	**2.062**
0.4 Overhead		
Lasten	-56.481	-56.360
Baten	87	254
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-56.394**	**-56.106**
Totaal 0.4 Overhead	**-56.394**	**-56.106**
0.5 Treasury		
Lasten	-1.033	-1.190
Baten	6.341	7.161
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.308**	**5.971**
Totaal 0.5 Treasury	**5.308**	**5.971**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		
Lasten	1.550	0
Baten	289.555	295.586
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**291.104**	**295.586**
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**291.104**	**295.586**
0.8 Overige baten en lasten		
Lasten	-3.909	-873
Baten	1.701	308
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.208**	**-565**
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	**-2.208**	**-565**

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		
Lasten	-818	-592
Baten	0	32
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-818**	**-560**
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**-818**	**-560**
0.10 Mutaties reserves		
Toevoegingen	-142.544	-147.493
Onttrekkingen	165.224	168.120
Mutaties reserves	**22.680**	**20.627**
Totaal 0.10 Mutaties reserves	**22.680**	**20.627**
0.61 OZB woningen		
Lasten	-2.033	-2.167
Baten	25.330	25.438
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**23.297**	**23.271**
Totaal 0.61 OZB woningen	**23.297**	**23.271**
0.62 OZB niet-woningen		
Lasten	-725	-1.038
Baten	16.037	16.110
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**15.312**	**15.071**
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	**15.312**	**15.071**
0.63 Parkeerbelasting		
Baten	2.056	2.646
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.056**	**2.646**
Totaal 0.63 Parkeerbelasting	**2.056**	**2.646**
0.64 Belastingen overig		
Lasten	-211	-247
Baten	550	445
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**339**	**198**
Totaal 0.64 Belastingen overig	**339**	**198**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		
Lasten	-11.491	-11.228
Baten	0	24
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-11.491**	**-11.204**
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-11.491**	**-11.204**
1.2 Openbare orde en veiligheid		

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Lasten	-8.081	-7.723
Baten	1.416	1.190
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-6.666**	**-6.533**
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	**-6.666**	**-6.533**
2.1 Verkeer en vervoer		
Lasten	-27.804	-31.967
Baten	2.055	3.399
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-25.749**	**-28.568**
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	**-25.749**	**-28.568**
2.2 Parkeren		
Lasten	-1.944	-1.827
Baten	0	0
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.944**	**-1.827**
Totaal 2.2 Parkeren	**-1.944**	**-1.827**
2.5 Openbaar vervoer		
Lasten	-31	-46
Baten	0	0
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-31**	**-46**
Totaal 2.5 Openbaar vervoer	**-31**	**-46**
3.1 Economische ontwikkeling		
Lasten	-114	-108
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-114**	**-108**
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	**-114**	**-108**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Lasten	-2.955	-2.524
Baten	7.833	3.814
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.878**	**1.290**
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**4.878**	**1.290**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Lasten	-771	-742
Baten	360	297
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-411**	**-445**
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-411**	**-445**
3.4 Economische promotie		
Lasten	-3.715	-3.525

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Baten	477	435
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.238**	**-3.091**
Totaal 3.4 Economische promotie	**-3.238**	**-3.091**
4.1 Openbaar basisonderwijs		
Lasten	-176	-256
Baten	45	32
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-131**	**-224**
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	**-131**	**-224**
4.2 Onderwijshuisvesting		
Lasten	-10.961	-10.440
Baten	1.230	1.444
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-9.732**	**-8.996**
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	**-9.732**	**-8.996**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		
Lasten	-15.663	-15.722
Baten	8.571	9.407
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.092**	**-6.315**
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-7.092**	**-6.315**
5.1 Sportbeleid en activering		
Lasten	-3.663	-2.921
Baten	716	760
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.947**	**-2.161**
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	**-2.947**	**-2.161**
5.2 Sportaccommodaties		
Lasten	-11.679	-11.450
Baten	4.785	4.672
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-6.894**	**-6.778**
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	**-6.894**	**-6.778**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Lasten	-8.879	-9.021
Baten	2.194	2.148
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-6.685**	**-6.873**
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-6.685**	**-6.873**
5.4 Musea		
Lasten	-1.531	-1.404

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Baten	0	31
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.531**	**-1.374**
Totaal 5.4 Musea	**-1.531**	**-1.374**
5.5 Cultureel erfgoed		
Lasten	-274	-271
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-274**	**-271**
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	**-274**	**-271**
5.6 Media		
Lasten	-5.496	-5.378
Baten	1.203	1.167
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.293**	**-4.211**
Totaal 5.6 Media	**-4.293**	**-4.211**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Lasten	-17.064	-15.562
Baten	376	347
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-16.687**	**-15.215**
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-16.687**	**-15.215**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Lasten	-30.284	-29.602
Baten	12.997	13.987
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-17.287**	**-15.615**
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-17.287**	**-15.615**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		
Lasten	-10.953	-11.574
Baten	133	218
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-10.820**	**-11.356**
Totaal 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**-10.820**	**-11.356**
6.3 Inkomensregelingen		
Lasten	-78.095	-77.934
Baten	55.975	58.042
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-22.119**	**-19.892**
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	**-22.119**	**-19.892**
6.4 WSW en beschut werk		
Lasten	-9.400	-8.643
Baten	167	136

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-9.233**	**-8.507**
Totaal 6.4 WSW en beschut werk	**-9.233**	**-8.507**
6.5 Arbeidsparticipatie		
Lasten	-14.350	-14.981
Baten	500	791
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-13.851**	**-14.190**
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	**-13.851**	**-14.190**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Lasten	-9.749	-10.252
Baten	1.162	1.252
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.587**	**-9.001**
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-8.587**	**-9.001**
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)		
Lasten	-13.798	-13.324
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-13.798**	**-13.324**
Totaal 6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	**-13.798**	**-13.324**
6.71B Begeleiding (WMO)		
Lasten	-8.959	-9.885
Baten	150	103
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.809**	**-9.782**
Totaal 6.71B Begeleiding (WMO)	**-8.809**	**-9.782**
6.71C Dagbesteding (WMO)		
Lasten	-2.677	-2.677
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.677**	**-2.677**
Totaal 6.71C Dagbesteding (WMO)	**-2.677**	**-2.677**
6.72A Jeugdhulp begeleiding		
Lasten	-15.448	-13.348
Baten	0	14
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-15.448**	**-13.334**
Totaal 6.72A Jeugdhulp begeleiding	**-15.448**	**-13.334**
6.72B Jeugdhulp behandeling		
Lasten	-14.946	-6.449
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-14.946**	**-6.449**
Totaal 6.72B Jeugdhulp behandeling	**-14.946**	**-6.449**
6.72C Jeugdhulp dagbesteding		

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Lasten	-5.701	-7.895
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.701**	**-7.895**
Totaal 6.72C Jeugdhulp dagbesteding	**-5.701**	**-7.895**
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig		
Lasten	-7.273	-5.544
Baten	0	500
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.273**	**-5.044**
Totaal 6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	**-7.273**	**-5.044**
6.73A Pleegzorg		
Lasten	-3.110	-2.635
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.110**	**-2.635**
Totaal 6.73A Pleegzorg	**-3.110**	**-2.635**
6.73B Gezinsgericht		
Lasten	-3	-1.628
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3**	**-1.628**
Totaal 6.73B Gezinsgericht	**-3**	**-1.628**
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig		
Lasten	-726	-5.916
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-726**	**-5.916**
Totaal 6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	**-726**	**-5.916**
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		
Lasten	-17.455	-19.123
Baten	0	215
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-17.455**	**-18.907**
Totaal 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	**-17.455**	**-18.907**
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		
Lasten	-10.948	-5.556
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-10.948**	**-5.556**
Totaal 6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**-10.948**	**-5.556**
6.74C Gesloten plaatsing		
Lasten	0	-2.804
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**0**	**-2.804**
Totaal 6.74C Gesloten plaatsing	**0**	**-2.804**
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		
Lasten	-445	-366

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Baten	80	82
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-365**	**-284**
Totaal 6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	**-365**	**-284**
6.82A Jeugdbescherming		
Lasten	-3.372	-2.401
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.372**	**-2.401**
Totaal 6.82A Jeugdbescherming	**-3.372**	**-2.401**
6.82B Jeugdreclassering		
Lasten	-519	-1.237
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-519**	**-1.237**
Totaal 6.82B Jeugdreclassering	**-519**	**-1.237**
7.1 Volksgezondheid		
Lasten	-9.355	-8.968
Baten	8.249	7.917
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.106**	**-1.051**
Totaal 7.1 Volksgezondheid	**-1.106**	**-1.051**
7.2 Riolering		
Lasten	-8.658	-8.807
Baten	8.246	8.448
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-412**	**-359**
Totaal 7.2 Riolering	**-412**	**-359**
7.3 Afval		
Lasten	-14.198	-13.999
Baten	20.138	20.663
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.939**	**6.664**
Totaal 7.3 Afval	**5.939**	**6.664**
7.4 Milieubeheer		
Lasten	-1.800	-1.674
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.800**	**-1.674**
Totaal 7.4 Milieubeheer	**-1.800**	**-1.674**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		
Lasten	-915	-765
Baten	639	703
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-276**	**-62**
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-276**	**-62**

Overzicht op taakveldniveau	Begroting na wijziging	Jaarrekening
8.1 Ruimte en leefomgeving		
Lasten	-9.698	-7.955
Baten	2.174	1.662
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.524**	**-6.293**
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	**-7.524**	**-6.293**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		
Lasten	-20.487	-16.473
Baten	19.348	16.616
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.139**	**143**
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**-1.139**	**143**
8.3 Wonen en bouwen		
Lasten	-15.376	-11.747
Baten	9.361	4.881
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-6.015**	**-6.866**
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	**-6.015**	**-6.866**
Gerealiseerd saldo	**-7.829**	**6.868**

Verdeling Taakvelden

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's/beleidsvelden zijn verdeeld.

Programma	Taakvelden	Produkten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	610.01 - Participatie
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	920.01 - Kwijtschelding van belastingen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.1 - Economische ontwikkeling	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.25 - Beheer warenmarkten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.4 - Economische promotie	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.2 - Onderwijshuisvesting	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.04 - Onderwijsachterstanden
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.06 - Voortijdig schoolverlaten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.07 - Leerlingenvervoer
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.08 - Zorgstructuur onderwijs
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	482.02 - Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	610.02 - Hoogwaardig handhaven
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	920.01 - Kwijtschelding van belastingen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.4 - WSW en beschut werk	611.03 - Wet sociale werkvoorziening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.5 - Arbeidsparticipatie	610.01 - Participatie
2. Samen leven en ondersteunen	0.10 - Mutaties reserves	682.01 - Jeugd voorzieningen
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.01 - Universele preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	714.01 - Gezondheidszorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.01 - Wmo algemene voorziening
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.05 - Wmo maatschappelijke zorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.01 - Universele preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.02 - Selectieve preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	670.01 - Wmo algemene voorziening

2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	670.05 - Wmo maatschappelijke zorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.4 - WSW en beschut werk	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.4 - WSW en beschut werk	670.01 - Wmo algemene voorziening
2. Samen leven en ondersteunen	6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	670.01 - Wmo algemene voorziening
2. Samen leven en ondersteunen	6.71a - Hulp bij het huishouden (WMO)	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.71b - Begeleiding (WMO)	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.71c - Dagbesteding (WMO)	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.72a - Jeugdhulp begeleiding	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.72a - Jeugdhulp begeleiding	682.01 - Jeugd voorzieningen
2. Samen leven en ondersteunen	6.72b - Jeugdhulp behandeling	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.72c - Jeugdhulp dagbesteding	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.72d - Jeugdhulp zonder verblijf overig	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.73a - Pleegzorg	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.73b - Gezinsgericht	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.73c - Jeugdhulp met verblijf overig	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.74a - Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.74b - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.74c - Gesloten plaatsing	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.81b - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	670.04 - Wmo preventie
2. Samen leven en ondersteunen	6.81b - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	670.05 - Wmo maatschappelijke zorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.82a - Jeugdbescherming	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.82b - Jeugdreclassering	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	7.1 - Volksgezondheid	670.04 - Wmo preventie
2. Samen leven en ondersteunen	7.1 - Volksgezondheid	714.01 - Gezondheidszorg
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.63 - Parkeerbelasting	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.8 - Overige baten en lasten	922.33 - Algemene baten en lasten stadsbeheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	1.2 - Openbare orde en veiligheid	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.18 - Algemeen beheer

3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.2 - Parkeren	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.18 - Algemeen beheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.2 - Riolering	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.2 - Riolering	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.3 - Afval	721.19 - Afvalinzameling
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.4 - Milieubeheer	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.4 - Milieubeheer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.4 - Milieubeheer	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.18 - Algemeen beheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.48 - Groot onderhoud
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	530.05 - Strategisch beleid sport
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
4. Vrije tijd	3.4 - Economische promotie	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	4.1 - Openbaar basisonderwijs	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling
4. Vrije tijd	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
4. Vrije tijd	5.1 - Sportbeleid en activering	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling
4. Vrije tijd	5.1 - Sportbeleid en activering	530.05 - Strategisch beleid sport
4. Vrije tijd	5.2 - Sportaccommodaties	530.02 - Exploitatie sportaccommodaties
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	541.16 - Monumentenbeleid
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
4. Vrije tijd	5.4 - Musea	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.4 - Musea	630.02 - Welzijnsaccommodaties
4. Vrije tijd	5.5 - Cultureel erfgoed	541.16 - Monumentenbeleid
4. Vrije tijd	5.6 - Media	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.6 - Media	630.02 - Welzijnsaccommodaties

4. Vrije tijd	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
4. Vrije tijd	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
5. Veiligheid	0.10 - Mutaties reserves	140.18 - Handhaving openbare ruimten
5. Veiligheid	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	002.27 - Veiligheid en openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.26 - Vergunningen apv- en bijzondere wetten
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.27 - Veiligheid en openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.18 - Handhaving openbare ruimten
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.19 - Dienstverlening handhaving openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.28 - Opvang zwerfdieren
5. Veiligheid	7.4 - Milieubeheer	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
5. Veiligheid	8.3 - Wonen en bouwen	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
6. Dienstverlening en participatie	0.1 - Bestuur	001.01 - Functioneren bestuur
6. Dienstverlening en participatie	0.1 - Bestuur	001.06 - Griffie
6. Dienstverlening en participatie	0.10 - Mutaties reserves	003.01 - Publieksplein
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	002.21 - Basisregistraties ppl
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	003.01 - Publieksplein
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	0.4 - Overhead	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	0.8 - Overige baten en lasten	922.90 - Algemene baten en lasten concern (progr.6)
6. Dienstverlening en participatie	2.1 - Verkeer en vervoer	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	3.1 - Economische ontwikkeling	001.01 - Functioneren bestuur
6. Dienstverlening en participatie	8.1 - Ruimte en leefomgeving	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	8.3 - Wonen en bouwen	820.16 - Wabo-vergunningen
7. Inrichting van de stad	0.1 - Bestuur	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.73 - Grondbedrijf algemeen
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	0.4 - Overhead	820.76 - Vastgoedbeheer
7. Inrichting van de stad	0.4 - Overhead	960.30 - Saldi van kostenplaatsen directie stad
7. Inrichting van de stad	0.5 - Treasury	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen

7. Inrichting van de stad	0.5 - Treasury	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	0.8 - Overige baten en lasten	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	2.1 - Verkeer en vervoer	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	820.76 - Vastgoedbeheer
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	3.4 - Economische promotie	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
7. Inrichting van de stad	3.4 - Economische promotie	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	830.80 - Binnenstad
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.42 - Grondexploitatie palenstein
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.73 - Grondbedrijf algemeen
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	820.46 - Volkshuisvestingsbeleid
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	822.36 - Woonwagenhuisvesting
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	922.98 - Dekking eenmalig concern
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	913.01 - Beleggingen (exploitatie)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	915.01 - Treasury
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.61 - OZB woningen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.62 - OZB niet-woningen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.64 - Belastingen overig	002.47 - Belastingen

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	921.01 - Algemene uitkering
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.8 - Overige baten en lasten	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.4 - Economische promotie	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	7.2 - Riolering	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	7.3 - Afval	002.47 - Belastingen
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0.9 - Vennootschapsbelasting (VpB)	909.09 - Vennootschapsbelasting
Overzicht overhead	0.1 - Bestuur	999.15 - Juridische Advisering en Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	999.15 - Juridische Advisering en Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	999.26 - Overhead Strategie, Beleid, programma’s
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	999.99 - Concern
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.29 - Communicatie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.10 - Directie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.11 - Communicatie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.12 - Financiën
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.13 - Concerncontrol
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.14 - Personeel en organisatie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.15 - Juridische Advisering en Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.18 - Informatie & Automatisering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.23 - Overhead vrije tijd
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.24 - Overhead Zorg en JGH
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.25 - Overhead Inkomen en Zekerheid
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.26 - Overhead Strategie, Beleid, programma’s
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.27 - Overhead Publieksplein
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.33 - Overhead Stedelijke ontwikkeling
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.35 - Afdelingsoverhead Projectenbureau
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.36 - Overhead Veilgheid, Vergunningen en Handhaving
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.37 - Vastgoed
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.38 - Overhead Stadsbeheer
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.39 - Overhead Afvalinzameling
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.99 - Concern
Overzicht overhead	0.8 - Overige baten en lasten	999.99 - Concern

Bijlagen

Bijlage 1 Afkortingen en begrippen

Lijst afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AI	Artificial Intelligence
ALV	Algemene Ledenvergadering
A&O	Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds gemeenten
AOW	Algemene Ouderdomswet
APPA	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
BDU	Brede Doeluitkering
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIE	Bouwgrond in Exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BKOR	Beeldende Kunst Openbare Ruimte
BLEIZO	Bleiswijk - Zoetermeer
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOL	Beroepsondersteunende Opleiding
BPH	Businesspark Haaglanden
BRAVO	Brede Activiteiten voor Ouderen
BRM	Bouwrijpmaken
BRO	Besluit Ruimtelijke Ordening
BRP	Basisregistratie Personen
BSN	Burgerservicenummer
BTW	Belasting over Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ministerie)
CAK	Centraal Administratiekantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CEO	Cliënt Ervaringsonderzoek
CISO	Chief Information Security Officer
CKC	Centrum voor Kunst en Cultuur
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronvirus Disease
CV	Commanditaire Vennootschap
CV	Curriculum Vitae
CV	Centrale Verwarming
CVW	Centrum Veilig Wonen
DAEB	Diensten van Algemeen en Economisch Belang
DB	Dagelijke Bestuur

BRC	Berging Rekening Courant
DEZO	Duurzame Energiecoöperatie Zoetermeer
DIF	Dutch Innovation Factory
DIP	Dutch Innovation Park
DNB	De Nederlandse Bank
DPIA	Dataprotection Impact Assessment
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DTN	Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland
DU	Decentralisatieuitkering
DUMAVA	Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate
F&C	Financiën en Control
FG	Functionaris Gegevensbescherming
FIPO	Financiële Positie Grondbedrijf
FTE	Full Time Equivalent (formatieplaats(en))
G40	Netwerk van veertig Nederlandse steden
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GDO	Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, Fruit-, en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst

DBB	De Binnenbaan
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GI	Gecertifceerde Instelling
GIR	Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem
GNB	Gegevens Niet Bekend
GO	Groot Onderhoud
GOO	Gemeentelijke Opvang voor Oekraïners
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GSL	Groen, Spelen, Leren
GZ	Gemeente Zoetermeer
HA	Hectare
HAR	Hotel- en Accommodatieregeling
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HEIT	Haags Economisch Interventieteam
HGOS	Historisch Genootschap Oud Soetermeer
HH	Huishoudelijke Hulp
HIC	High Impact Crime
HSL	Hogesnelheidslijn
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDU	In-, Door- en Uitstroom
IENW	Infrastructuur en Waterstaat (ministerie van)
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IIT	Individuele Inkomenstoeslag
IKC	Integraal Kindcentrum
ILO	International Labour Organization
IMVA	Immateriële Vaste Activa

GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPI	Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid
IREZ	Initiatievenregeling Energie Zoetermeer
ISK	Internationale Schakelklassen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IT	Informatietechnologie
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
IZA	Integraal Zorgakkoord
JGH	Jeugd- en Gezinshulp
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JOGG	Jongeren Gewoon Gezond
J&V	Justitie en Veiligheid (ministerie)
KDC	Kinderdienstencentra
KVK	Kamer van Koophandel
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LEIZO	Leiden-Zoetermeer
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MER	Milieueffectrapportage
MFR	Metropolitane Fietsroute
MJOP	Meerjarenonderhoudprogramma
MKA	Meldkamer Ambulancezorg

IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
MKBA	Maatschappelijke Kosten-batenanalyse
M&O	Misbruik en Oneigenlijk gebruik
MOVE	Mobiliteit en Verstedelijking
MPG	Meerjarenperspectief Grondbeleid
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
MVA	Materiële Vaste Activa
MW	Megawatt
NAR/NARIS	Nationaal Adviesbureau voor Risicomanagement
NCW	Netto Contante Waarde
NIS	Network and Information Security
NME	Natuur- en Milieueducatie
NOM	Nul op de Meter
NP	Nabestaandenpensioen
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NTO	Nog te Ontvangen
NUG	Niet-uitkeringsgerechtigde
NV	Naamloze Vennootschap
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAD	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OER	Omgevingseffectrapportage
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OMG	Omgaan met Geld
OMO	Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust
OP	Ouderdomspensioen
OV	Openbaar Vervoer

MKB	Midden- en Kleinbedrijf
PBD	Plastic, Blik, Drankenkartons
P&C	Planning & Control
PFAS	Poly- en Perfluoralkylstoffen
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGACTER	Persoonsgerichte Aanpak Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering
PGB	Persoonsgebonden Budget
PI	Penitentiere Inrichting
PN	Perspectiefnota
P&O	Personeel en Organisatie
POO	Particuliere Opvang Oekraïners
POC	Percentage of Completion
POH	Praktijkondersteuners Huisarts
POK	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PVT	Participatieverklaringstraject
PW	Participatiewet
PZH	Provincie Zuid-Holland
Q2	Tweede kwartaal
RAVH	Regionale Ambulancevoorziening Haaglanden
RES	Regionale Energiestrategie
RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht
RIEC	Regionale Informatie- en Expertisecentra
RIF	Reserve Investeringsfonds 2030
RIO	Reïntegratieofficier
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdige schoolverlaters
RMT	Regionaal Mobiliteitsteam
RRT	Regionale Regietafels

OZB	Onroerendezaakbelasting
RSZ	Ruimtelijke Strategie Zoetermeer
RTA	Regionaal Transitie Arrangement
RVU	Regeling Vervroegd Uittreden
RWC	Regionaal werkcentrum
SB	Stedelijk Beheer
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SBJH	Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
SCA	Sociaal Culturel Accommodatie(s)
SEBO	Sociaal Economisch Betrokken Ondernemen
SISA	Single Information Single Audit
SKBN	Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SPUK	Specifieke Uitkering
SUVIS	Specifieke uitkering ventilatie in scholen
SVN	Stimuleringsfonds Nederlandse gemeenten
SW	Sociale Werkvoorziening
SWS	Stichting Waarborgfonds Sport
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ministerie)
TB1/TB2	Tussenbericht 1 en 2
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TSD	Toekomst Sociaal Domein
TUZ	Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer
UG	Uitgezette Gelden
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VGB	Vastgoedbedrijf

RSIV	Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTA	Voorbereiding, Toezicht en Administratie
VTH	Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVH	Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)
WAS	Wijk en Agent Samen
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
WRM	Woonrijpmaken
WRO	Wet Ruimelijke Ordening
WSP-ZHC	WerkgeversServicepunt Zuid-Holland Centraal
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw

VMBO	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
ZAGG	Zoetermeerse Aanpak Gezond Gewicht
ZAGG	Zoetermeerse Aanpak Gewoon Gezond
ZH	Zuid-Holland
ZHC	Zuid-Holland Centraal
ZIN	Zorg in Natura
ZM	Zoetermeer
ZORO	Zoetermeer Rotterdam
ZV	Ziekteverzuim

WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

Begrippenlijst

Accres	Jaarlijkse groei van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde Rijksuitgaven. Stijgen de Rijksuitgaven dan stijgt ook de omvang van het Gemeentefonds en andersom.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De afschrijving wordt geacht waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de raming van baten en lasten.
Algemene reserves	Deel van het eigen vermogen dat dienstdoet als weerstandsvermogen en als buffer voor calamiteiten.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds, aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene, vrij te besteden middelen.
Baten	De aanduiding in het BBV voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begroting	Jaarlijkse verwachtingen op het gebied van beleid (programmaplan en paragrafen) en financiën (overzicht van baten en lasten met toelichting en uiteenzetting van de financiële positie met toelichting).
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
Budgettair neutraal	Een maatregel die de begroting van baten en lasten per saldo niet beïnvloedt.
Collegeprogramma	Dit zijn de hoofdlijnen van het beleid voor een betreffende collegeperiode.
Contractloonstijging	Stijging van het inkomen per werknemer als gevolg van een afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de inwoners worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en reiniging). De mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is er sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid	Verhouding tussen ingezette middelen (kosten) en gerealiseerde doelen (opbrengsten).

Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- (kort geld) en kapitaalmarkt (lang geld) wordt dit glad gestreken.
Gemeentefonds	Het landelijke begrotingsfonds onder ministerieel beheer waarin een deel van de opbrengst van de meeste Rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn doorgaans vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten en baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijk aard ter overbrugging van een gefaseerde overheveling van specifieke Rijksuitkeringen naar de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
Investering met economisch nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt een prijs te krijgen is.
Investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt geen prijs te krijgen is.
Jaarstukken	Jaarlijkse realisatie op het gebied van beleid (in het jaarverslag met een programmaverantwoording en de paragrafen) en financiën (in de jaarrekening met een programmarekening met toelichting en de balans met toelichting).
Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Door de dalende boekwaarde vanwege jaarlijkse afschrijving nemen de rentekosten in de loop van de jaren af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een beleidsterrein in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het in het desbetreffende werkterrein om gaat.
Kort geld	Gelden die worden geleend op de geldmarkt.

Lang geld	Gelden die worden geleend op de kapitaalmarkt.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges voor paspoorten, leges voor rijbewijzen). Leges mogen kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht in het toekomstig liquiditeitsverloop wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, bezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Nominale compensatie	De aanpassingen van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Open-einde-regelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op geldelijke bijdrage van de overheid of de sociale fondsen ongeacht of deze overheid / fondsen voldoende budget daarvoor hebben. Deze derden moeten voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Anders dan door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling niet beheersen.
Perspectiefnota	Nota van het college aan de raad, die in het voorjaar verschijnt en tijdens het zogenoemde voorjaarsdebat wordt besproken. Hierin worden de uitgangspunten voor het beleid voor de komende jaren voorgelegd. Daarvan afgeleid worden centrale thema's voor het volgende jaar aangegeven.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Treasury	De treasury is het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Ook worden regels opgenomen over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college. In het treasurystatuut worden ook regels opgenomen over de treasuryparagraaf.

Tussenbericht	Tussentijdse informatie van het college aan de raad over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie) kosten op te vangen. Voorzieningen vormen geen deel van het eigen vermogen maar kunnen wel als eigen financieringsmiddelen dienen.

Bijlage 2 Staat van de gemeente

Rapportage interbestuurlijk toezicht over 2024

Toezichtgebied	IBT-ladder	IBT score per toezichtgebied	Toelichting
Huisvesting vergunninghouders	2b Afspraken maken	oranje	De gemeente had op 31 december 2024 een achterstand van 68 vergunninghouders en is daarom op 1 januari 2025 op oranje in de IBT-ladder geplaatst: afspraken maken met termijn.
Informatie- en archiefbeheer	2a Informatie opvragen	geel	De KPI-rapportage van de archivaris is na behandeling in het college van B&W op 23 april 2024 aan de raad en de provincie gestuurd. Uit het verslag is naar voren gekomen dat de gemeente stappen heeft gezet in de verdere verbetering van het archief- en informatiebeheer, maar nog niet geheel voldoet aan de wettelijke eisen. De gemeente scoort geel. De bevindingen van de gemeentearchivaris zijn betrokken als input in het Projectplan voor het concernbreed verbeteren van het Informatiebeheer, zoals afgesproken in het Raadsbesluit Evaluatie Nelson Mandelabrug 2024-003556. Daarnaast worden diverse verbeteringen doorgevoerd, waaronder het vaststellen van een nieuw functiehuis voor Team Informatiebeheer en de professionalisering van het toezicht op het archief- en informatiebeheer. Verder vindt een doorontwikkeling van de kwaliteitszorg met het kwaliteitszorgsysteem plaats en worden eerder opgestelde verbeterplannen gefaseerd uitgevoerd. De organisatie gaat informatiebeheerplannen opstellen en beheerfunctionaliteit toevoegen aan applicaties, werken aan de implementatie van Zaakgericht werken en Digitaal Samenwerken en het toepassen van DPIA's (Data Protection Impact Assessments) binnen informatiebeheer. Tenslotte wordt ingezet op de verbetering van (de naleving van) het migratie- en vernietigingsproces.
Monumentenzorg en archeologie	2a Informatie opvragen	geel	Het oordeel voor 2024 is gebaseerd op de nieuwe indicatoren zoals vermeld in het Uitvoeringsprogramma IBT 2024. De gemeente scoort geel omdat de actualiteit van het beleid (archeologie) en de formatie niet lijken te voldoen. Over de verdere invulling gaan de provincie en de gemeente in gesprek.
Omgevingsrecht	1 Signaleren	groen	De gemeente voldoet aan de minimale procescriteria die de provincie hanteert voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op grond van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. Zoetermeer beschikt over een actueel VTH-beleid voor 2024-2028, dat in juli 2024 door het college is vastgesteld. Tegelijk met dit beleid is ook het VTH-uitvoeringsprogramma 2024 vastgesteld, waarin een evaluatie van de VTH-uitvoering in 2023 is opgenomen. De gemeenteraad is tijdig geïnformeerd over het VTH-beleid en het uitvoeringsprogramma. Deze documenten, die samen zorgen voor een programmatische en strategische uitvoering en handhaving, hebben betrekking op de VTH-taken die door de gemeentelijke organisatie zelf worden uitgevoerd (de zogenaamde thuistaken). Deze documenten, die samen zorgen voor een programmatische en strategische uitvoering en handhaving, hebben betrekking op de VTH-taken die door de gemeentelijke organisatie zelf worden uitgevoerd (de zogenaamde thuistaken). Zoetermeer heeft haar milieu-VTH-taken ondergebracht bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Binnen het Algemeen Bestuur van de ODH zijn de Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Omgevingsdienst Milieutoezicht (met de risicoanalyse, probleemanalyse en prioriteiten milieutoezicht), de (concept)begroting 2024 en de (concept)jaarstukken 2023 ingestemd of vastgesteld. De raad wordt eveneens geïnformeerd over de milieutaken, met name via (concept)begrotingen en (concept)jaarverslagen die in een raadsvergadering worden behandeld als ingekomen stukken en/of als besluitpunt. Voor 2024 staat Zoetermeer op trede 1 (groen/signaleren), waarbij de toezichthouder de gemeente verzoekt aandacht te hebben voor de door de provincie gehanteerde termijnen.
Ruimtelijke Ordening	0 Geen interventie	groen	De bestemmingsplannen zijn geactualiseerd en voldoen aan de Omgevingsverordening.

Bijlage 3 Verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	Het doel/beleid van de gemeente is het gemeentelijke belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van de BNG, handhaven.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in de BNG als een duurzame (langjarige) belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Basis voor de dividenduitkering 2024 is het nettoresultaat BNG 2023 Het nettoresultaat BNG 2023 bedraagt € 254 mln. (2022: € 300 mln.). Het dividend 2024 bedraagt € 7.600, per aandeel € 2,16 (dividend 2023 € 8.800, per aandeel € 2,50).
Risico	De politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. BNG heeft als rating driemaal AAA.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft 3.510 aandelen (nominaal à € 2,50, totaal € 8.775). Dit is een belang van 0,0063%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het dividend is een algemeen dekkingsmiddel.
Relatie met programma	Programma OAD
Beleidsvoornemens / beleidskader	De gemeente heeft geen specifieke beleidsvoornemens.
Vestigingsplaats	Den Haag

Doel/openbaar belang	Het doel van BNG Bank 'Gedreven door maatschappelijke impact' vormt de basis van onze strategie Ons Kompas Naar Impact. Een strategie die is gericht op sociaal en duurzaam in combinatie met gezonde financiële resultaten. Zo streeft BNG Bank een jaarlijkse groei in impact na die wij (gekoppeld aan vijf SDG's, Sustainable Development Goals) via onze klanten realiseren. Daarnaast koersen we op een reductie van CO2 van onszelf en onze klanten.
Beleid/voortgang	BNG Bank is van oudsher de bank van en voor het publieke domein. Het doel 'Gedreven door maatschappelijke impact' is leidend voor alle activiteiten van de bank. 'Maatschappelijke impact' verwijst naar de wereld waarin wij wonen, leven en werken. Dat wonen, leven en werken wordt mede mogelijk gemaakt door onze kredieten en door de inspanningen van onze klanten en partners. Impact maken wil dus zeggen dat we invloed hebben op de kwaliteit van leven in ons land.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 4.615, waarvan € 4.306 mln. van aandeelhouders Per eind 2023: € 4.712 waarvan € 4.412 mln. van aandeelhouders
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 107.768 mln. Per eind 2023: € 110.819 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2023 voor aandeelhouders bedraagt € 254 mln. (2022: € 300 mln.). Hiervan wordt 50% uitgekeerd als dividend , € 2,16 per aandeel (2022 € 2,50). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen BNG.

Stedin	
Doel	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in Stedin als een duurzame belegging. De gemeente heeft geen prestatiedoelstellingen.

Financiële effecten (gemeente)	Basis voor de dividenduitkering 2024 gewone aandelen is het nettoresultaat Stedin 2023. Het nettoresultaat Stedin 2023 bedraagt € 169,8 mln. (2022: € 44 mln.). Hiervan wordt € 52,4 mln. als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders (2022: € 15,6 mln.), een dividend van € 1,07 mln., € 9,22 per aandeel (2022: € 0,364 mln., € 3,13). Over de preferente aandelen Stedin ontvangt Zoetermeer jaarlijks 3% rente € 0,267 mln.). Het dividend Stedin (gewone aandelen en preferente aandelen) is voor de komende jaren begroot op € 1,267mln. De aandelen Stedin kunnen alleen vervreemd worden door een aan/verkoop aan overheidsinstellingen.
Risico	De potentiële investeringen ten behoeve van de energietransitie betreffen aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van ‘Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas 2022-2026’ (opgesteld door de toezichthouder ACM [Autoriteit Consument & Markt]) kunnen de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas gedeeltelijk op een later moment in de tarieven worden doorbelast. Kortom de kost gaat voor de baat uit. De congestie (tekort aan transportcapaciteit) loopt gestaag op. In grote delen van Nederland is de grens van de capaciteit van het hoogspanningsnet van TenneT in zicht of al bereikt. Naast congestie op het hoogspanningsnet van Tennet lopen we ook steeds vaker tegen de grenzen van ons eigen regionale net aan. Meer over onze congestiegebieden is te lezen op 'File op het stroomnet: congestie'. Stedin heeft als een rating van A-.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente bezit 116.280 gewone aandelen (nominale waarde € 0), een belang van 2,04% en 18.518 preferente aandelen (waarde € 480,69, totaal € 8.901.417, nominale waarde € 100), een belang van 4,45%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Relatie met programma	Programma OAD. Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De afgelopen jaren heeft Stedin met behulp van de ('oude' en 'nieuwe') aandeelhouders het eigen vermogen versterkt om tegen aantrekkelijke voorwaarden geld te kunnen aantrekken om de benodigde uitgaven voor de energietransitie mogelijk te maken. In 2024 is dit traject afgesloten met het binnenhalen van nieuwe aandeelhouders uit de provincies Utrecht en Zeeland, waarmee de spreiding van aandeelhouders over het verzorgingsgebied van Stedin ook nog eens sterk is verbeterd.

	Stedin richt zich de komende jaren op de ontwikkeling van nieuwe warmtenetten binnen haar eigen verzorgingsgebied.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Missie: Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Visie: De energietransitie mogelijk maken door het sneller bouwen, optimaal benutten en goed beheren van de netten. Prioriteiten: Netcapaciteit (Bouwen en Benutten). Netkwaliteit (Beheren). Overige doelen: Dienstverlening & effectiviteit, Markt facilitering, Duurzaamheid, Duurzame gassen & alternatieve warmte. Randvoorwaarden: Financieel gezond, Medewerkers & leiderschap & cultuur, ICT & verandercapaciteit, Veiligheid & cybersecurity.
Beleid /voortgang	Iedereen in ons verzorgingsgebied toegang geven tot het net. Om dat mogelijk te maken moeten we onze netcapaciteit uitbreiden en de kwaliteit van ons net hoog houden. Dat is onze maatschappelijke opdracht én de kern van onze nieuwe strategie voor de periode 2023-2027. Dat doen we door te bouwen, te benutten en te beheren.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 2.589 mln., waarvan van aandeelhouders € 2.083 mln. Per eind 2023: € 3.221 mln., waarvan van aandeelhouders € 2.715 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 4.916 mln. Per eind 2023: € 5.063 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2023 voor aandeelhouders bedraagt € 164,2 mln. (2022: € 43,6 mln.). Hiervan is € 52,4 mln. (2022: € 15,6 mln.) uitgekeerd als dividend (€ 9,22 per aandeel, 2022: € 3,13). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen Stedin.

Dunea	
Doel	Het gemeentelijk belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van Dunea, handhaven.

Beleid	Het aandelenbezit Dunea betreft een duurzame belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Volgens de statuten keert Dunea geen winst of dividend uit aan de aandeelhouders.
Risico	Op dit moment heeft Dunea een reserve overcapaciteit van minder dan 5% (5% is het gewenste minimum). De verwachting is dat dit de komende jaren richting 0% gaat. De reservecapaciteit daalt enerzijds door de snelle groei van het aantal inwoners in het verzorgingsgebied en anderzijds doordat het uitvoeren van nieuwe projecten wordt vertraagd doordat de vergunningverlening voor het opstarten van projecten steeds meer tijd vergt. Er moeten zich dan geen extreme situaties voordoen waardoor de gevraagde capaciteit niet gerealiseerd kan worden. Wanneer dit onverhoopt toch plaatsvindt, dan treedt het (landelijk vastgelegde) noodplan inwerking voor het afsluiten van vooraf vastgelegde activiteiten/bedrijven. Huishoudens blijven daarbij voorzien van drinkwater, maar in het uiterste geval kan de waterdruk worden verlaagd. Zie voor nadere toelichting bij het kopje Beleidsvoornemens / beleidskader.
Financieel en bestuurlijk belang	Vastgelegd is dat de verdeling van de aandelen Dunea naar rato van het inwonertal van de aandeelhoudende gemeenten is. Periodiek (ongeveer eenmaal per vijf jaar) vindt herverdeling van het geplaatste aandelenkapitaal plaats om niet. In 2023 heeft een herverdeling plaatsgevonden. De gemeente heeft nu een belang van 9,33% (373.309 aandelen met een nominale waarde van € 5) in Dunea (was 9,68%). Tot 2022 werd aan precariorechten op waterleidingen € 0,3 mln. geheven. Vanaf 2022 is het precario op ondergrondse leidingen (wettelijk) afgeschaft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Er zijn geen specifieke beleidsvoornemens.
Relatie met programma	Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen. Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Een grote uitdaging voor Dunea is het verhogen van de productie. Het aantal klanten (voornamelijk huishoudens) van Dunea groeit meer en sneller dan tot nu toe verwacht. Ook is de verwachting dat het watergebruik per persoon de komende jaren stijgt. Dit betekent dat geplande projecten en daarmee de investeringen naar voren moeten worden gehaald. De vergunningverlening voor nieuwe projecten wordt alleen steeds omvangrijker en tijdrovender wat vertragend werkt.

	Bijkomend probleem is dat een aantal systemen toe is aan groot onderhoud en dat dat tijdelijk ten koste gaat van de productie. Hierbij komt kijken dat het steeds tijdrovender wordt om alle benodigde procedures (met name rond natuurvergunningen) te volgen voordat nieuwe investeringen en groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS en de vervuiling van rivierwater meer investeringen. Voor het onderhoud van het duingebied zijn meer investeringen en beheer nodig. De bovengenoemde ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en daarnaast stijgen de kosten door de gevolgen van de hoge inflatie (met name de kosten voor energie en in iets mindere mate de arbeidskosten zijn hard gestegen. De tarieven stijgen de komende jaren beperkt.
Vestigingsplaats	Voorburg
Doel / openbaar belang	Missie: Onze klanten kunnen erop rekenen dat we iedere dag lekker en betrouwbaar drinkwater leveren en met passie en toewijding voor onze natuur zorgen. Visie: We werken er samen voortvarend en doortastend aan om drinkwater en natuur vanzelfsprekend te houden voor toekomstige generaties.
Beleid / voortgang	Onze strategie is erop gericht om een duurzaam en robuust drinkwatersysteem te creëren met meerdere bronnen, dat ook op de lange termijn goed en veilig drinkwater en leveringszekerheid biedt voor onze klanten. Deze strategie is in 2019 ingezet. Het in 2022 gelanceerde programma Drinkwater voor de Toekomst is in 2024 niet gewijzigd. Met dit strategische programma werken we toe naar een hybride systeem, na 2040. Dat is een systeem waarin we ons huidige natuurlijke rivier-duinsysteem (A) combineren met innovatieve systemen van directe zuivering uit nieuwe bronnen dichtbij (B). Met de duinen realiseren we onder meer voorraadvorming, temperatuurafvlakking en stabiele zuivering; nieuwe zuiveringstechnieken helpen ons tegelijkertijd om een passend antwoord te vinden op bijvoorbeeld nieuwe opkomende stoffen.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 252 mln. Per eind 2023 € 258 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 371 mln. Per eind 2023: € 387 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2023 bedraagt € 6,9 mln. (2022: € 6,3 mln.). Dit resultaat is door Dunea toegevoegd aan het eigen vermogen om haar solvabiliteit op orde te houden en om ruimte te krijgen/behouden om in haar toekomstige financieringsbehoefte te voorzien. Het uitkeren van een dividend ten laste van het resultaat is statutair uitgesloten.

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden	
Doel	Doelen van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR GGD en VT Haaglanden) zijn: 1. Het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid. 2. Het voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Wet publieke gezondheid verplicht gemeenten gezamenlijk een GGD in te stellen en in stand te houden. De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet bieden de wettelijke grondslag voor een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, dat op grond van de GR de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis wordt genoemd. De GR GGD en VT Haaglanden is de voortzetting van de GR GGD Haaglanden en is sinds 1 januari 2018 aangegaan door de gemeenten Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	Het takenpakket van de GR GGD VT Haaglanden bestaat uit het basispakket GGD, het pluspakket GGD en het pakket VT. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR GGD en VT Haaglanden stelt het uitvoeringsniveau van de takenpakketten vast. De uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden van de gemeente Den Haag voeren de taken uit. Om de relatie opdrachtgever en opdrachtnemer invulling te geven en te versterken zijn afspraken en voorwaarden over de uitvoering vastgelegd in een raamovereenkomst en een dienstverleningshandvest tussen de GR (het openbaar lichaam) en de gemeente Den Haag. De uitwerking van het uitvoeringsniveau van de takenpakketten is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Tot het basispakket GGD behoren de taken die de GGD wettelijk verplicht uitvoert. Tot het pluspakket GGD behoren met name de lijkschouw, de reizigersadvisering en –vaccinatie en de gemeenschappelijke taken over de inspectie van seksinrichtingen. Tot het pakket VT behoren de instandhouding van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en taken als voorlichting, coördinatie huisverbod en het verstrekken van informatie en advies. De deelnemende gemeenten kunnen desgewenst ook kiezen voor een lokaal pakket. Dit valt buiten de scope van de GR GGD en VT Haaglanden. De afspraken over de lokale taken worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst

	tussen de gemeente Den Haag en de betreffende regiogemeente. De lokale taken worden uitgevoerd door de betreffende uitvoeringsorganisatie GGD of VT van de gemeente Den Haag. De kosten voor de taken uit het basispakket GGD worden in rekening gebracht op basis van het inwonertal (inwonerbijdrage). Een uitzondering hierop betreft de taak Toezicht kinderopvang. Die wordt bekostigd op basis van een tarief per eenheid. Dat geldt ook voor de taken uit het pluspakket GGD. Voor het pakket VT is in de begroting een onderscheid gemaakt tussen een Wmo-deel en een jeugddeel. Het Wmo-deel komt voor rekening van de centrumgemeenten Delft en Den Haag. Bij het jeugddeel zijn de variabele lasten verdeeld op basis van o.a. het aantal meldingen en adviezen. Daarnaast worden de vaste lasten verdeeld op basis van een inwonerbijdrage.
Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage van Zoetermeer aan de GGD bedraagt voor 2024 in totaal € 1,572 mln., waarvan € 1,513 mln. voor het basispakket en € 59.000 voor het pluspakket. De bijdrage Veilig Thuis voor Zoetermeer is voor 2024 vastgesteld op € 1,358 mln. De bijdrage voor de GR-ondersteuning is vastgesteld op € 53.000. De totale bijdrage 2024 aan de GR GGD en VT Haaglanden bedraagt daarmee € 2,983 mln.
Risico	In de GR is bepaald dat financiële tekorten van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden, die niet worden gedekt door voorzieningen daaromtrent in de dienstverleningsovereenkomst, niet ten laste van het openbaar lichaam komen. Kosten in verband met veranderingen in taken of eisen aan de GR als gevolg van wetswijzigingen, calamiteiten e.d. zijn – voor zover deze niet binnen bepaalde bandbreedtes vallen – voor rekening van het openbaar lichaam. Eventuele additionele kosten komen ten laste van het weerstandsvermogen van de GR. Als deze niet toereikend is, komen deze kosten rechtstreeks in rekening bij de GR-deelnemers.
Financieel en bestuurlijk belang	De wethouder Zorg vertegenwoordigt de gemeente in het AB. Op grond van de GR kan het AB commissies van advies instellen, waaronder vaste bestuurlijke commissies, bestaande uit leden van colleges van B&W die deelnemen aan de regeling en Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille hebben. In de vergadering van het AB van de GR GGD en VT Haaglanden op 9 juli 2018 heeft het AB besloten om vooralsnog geen Bestuurlijke Advies Commissie voor zowel GGD als VT Haaglanden in te stellen. Mocht daar behoefte aan zijn dan kan deze door het AB worden ingesteld. Daarnaast is besloten om de ambtelijke vaste commissies van advies Veilig Thuis en GGD, bestaande uit beleidsambtenaren met Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille, in stand te houden.
Bijdrage aan doelstelling programma	Van programma 2 Samen leven en ondersteunen zijn de volgende doelstellingen van belang: 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp en 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.

Vestigingsplaats	Den Haag
Beleid / voortgang	GGD *Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA)* GGD Haaglanden ondersteunt de gemeenten Haaglanden vanuit drie rollen: 1. Kennispartner in de regionale preventie-infrastructuur. 2. Adviseur voor gemeenten bij het opstellen van de integrale plannen en inhoudelijk op onderdelen (GALA). 3. Regionale verkenning en coördinatie voor vier inhoudelijke onderwerpen: Kansrijke Start, Overgewicht, Valpreventie en Gezonde Leefomgeving. VTH Voor 2024 lag de nadruk bij Veilig Thuis op: 1. Uitvoering van het verbeterplan om de kerndienstverdeling verder op orde te brengen. 2. Het versterken van de ketensamenwerking. 3. Deelname aan de proeftuin in de regio Haaglanden. De proeftuin is een van de elf proeftuinen in Nederland waarin het toekomstige Regionale Veiligheidsteam wordt beproefd. Deze nieuwe organisatie is onderdeel van de structuurwijziging in de jeugdbeschermingsketen aangekondigd in het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen per 31-12-2023 is € 2,432 mln. positief. Dit eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves. Veilig Thuis: Versterken lokale teams (€ 1,342 mln.) GGD: Tijdelijke intensivering (€0, 493 mln.) en Onverdeeld resultaat van de jaarrekening 2023 (€ 0,597 mln.).
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2023: € 1,054 mln.
Resultaat verbonden partij	Het resultaat 2023 van de GR GGD en VT Haaglanden is € 0,597 mln. voordelig. Dit valt uiteen in een voordeel op programma GGD van € 0 (incl. overhead), een voordeel op het programma Veilig Thuis (VT) van € 0,326 mln. (incl. overhead) en een voordeel op de GR-ondersteuning van € 0,271 mln. Dit resultaat is toegevoegd aan de bestemmingsreserves bij de GR.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden	
Doel	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is een bedrijfsvoeringsorganisatie die tot doel heeft het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken jeugdhulp. De bedrijfsvoeringsorganisatie is een samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	De samenwerking richt zich met name op het uitvoeren van de gezamenlijke inkoop en contractering, het op verzoek namens gemeenten optreden richting leveranciers om de voorwaarden en eisen, waaronder de overeenkomsten die worden afgesloten te harmoniseren en het op verzoek van een individuele (of cluster van) gemeente(n) contracteren met leveranciers.
Financiële effecten (gemeente)	De door het Servicebureau begrote uitgaven worden door de gemeenten gedragen overeenkomstig vastgelegde verdeelafspraken. De bijdrage voor Zoetermeer was voor 2024 geraamd op € 490.805 excl. BTW. Eventuele resterende tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente.
Risico	(Gedeeltelijk) Terugtredende deelnemers is een risico voor de continuïteit van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.
Financieel en bestuurlijk belang	Het bestuur van het Servicebureau gevormd door een voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en een penningmeester. De directeur van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden treedt op als secretaris van het bestuur. Financiële tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden draagt bij aan doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp

Beleid /voortgang	In 2024 heeft het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden een bijdrage geleverd aan de regionale aanpak kostenbeheersing jeugd. Ook is een start gemaakt met de inrichting van het regionale zorglandschap vanaf 2027.
Eigen vermogen verbonden partij	Eind 2023: € 0,285 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Eind 2023: € 4,139 mln.
Resultaat verbonden partij	2023: € 0,461 mln.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden	
Doel	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, en geneeskundige hulpverlening.
Beleid	De taken van de VRH staan benoemd in artikel 3 van de GR. Aan het Algemeen Bestuur worden de taken overgedragen zoals genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's; 1. Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; 2. Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen en ook in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; 3. Het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid (brandweerzorg); 4. Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; 5. Het instellen en in stand houden van een brandweer; 6. Het instellen en in stand houden van een GHOR; 7. Het voorzien in de meldkamerfunctie; 8. Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;

	9. Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder 4, 5, 6, en 7 genoemde taken.
Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage voor 2024 was € 11,83 mln.
Risico	Het weerstandsvermogen van de VRH is voldoende na het toevoegen van een deel van het resultaat van 2023.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente Zoetermeer heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de VRH. De vertegenwoordiger is de burgemeester (lid van het Algemeen - en Dagelijkse Bestuur, ook plaatsvervangend voorzitter.
Bijdrage aan doelstelling programma	Waarborgen van de brandveiligheid en het voorbereiden op en bestrijden van de gevolgen van een mogelijke ramp.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid
Beleidsvoornemens / beleidskader	De beleidsmatige ontwikkelingen binnen de VRH spelen zich af binnen de kolommen brandweer, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke crisisbeheersing en in het verlengde daarvan de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsook de gemeenschappelijke meldkamer.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	In regionaal verband zetten de brandweer, de GHOR, de gemeenten en de politie zich samen in voor de veiligheid van iedereen die in Haaglanden woont, werkt of de regio bezoekt.
Beleid /voortgang	Brandweer Haaglanden levert 365 dagen per jaar, 24 uur per dag brandweerzorg in de regio Haaglanden. Brandweerzorg omvat brandbestrijding, maar ook waterongevallenbestrijding, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en technische hulpverlening. De brandweer beschikt hiervoor over 23 kazernes met vrijwilligers, beroeps of een combinatie daarvan. Zoetermeer telt 2 kazernes die volledig ‘beroeps’ zijn. Naast deze taken in het kader van incidentbestrijding, is risicobeheersing een andere hoofdtaak van de brandweer. Deze taak heeft o.a. als doel om brandincidenten te voorkomen of te beperken en kijkt naar de mogelijkheden voor een veilig en effectief brandweeroptreden. Speerpunten voor de brandweer blijven onveranderd de ontwikkelingen

	op het gebied van energietransitie en verdichting. Organisatorisch blijft ingezet worden op duurzame inzetbaarheid. Momenteel maakt de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) deel uit van de VRH. Per 1 april 2025 zal de VRH deze meldkamer overdragen aan de Gemeente Den Haag-GGD Haaglanden. Met deze overdracht wordt deze meldkamertaak – zoals verplicht sinds de inwerkingtreding van de Wet Ambulancezorgvoorzieningen – belegd bij de regionale vergunninghouder op het gebied van ambulancezorg: de Regionale Ambulancevoorziening Haaglanden (RAVH). De gemeente Den Haag-GGD Haaglanden maakt deel uit van de RAVH. De aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) op dit punt bevindt zich in een afrondende fase. Naast deze wijziging, is met de gewijzigde GR ook aangesloten bij recente aanpassingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het Regionaal Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing beschrijft het beleid van de VRH voor de multidisciplinaire voorbereiding op en uitvoering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing voor de periode van 2023-2026. Inmiddels is ongeveer vier jaar geleden de landelijke evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's afgerond. Mede op basis hiervan wordt landelijk gewerkt aan een herziening van deze wet. De aanbieding van dit wetsvoorstel aan de Tweede Kamer is voorzien in 2026. De GHOR richt zich met de thema's 'verbreden van het netwerk' en 'creëert een actueel en gedeeld beeld'' op het aansluiten bij bestaande en nieuwe netwerken, het vormen van nieuwe samenwerkingsverbanden en het verrichten van onderzoek naar dynamische samenwerkingsverbanden over (regio)grenzen heen. En er wordt toegewerkt naar een gezamenlijk informatieknooppunt tussen veiligheid en zorg.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2023: € 6,865 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2023: € 118,103 mln.
Resultaat verbonden partij	Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2023 bedraagt voordelig € 4,6 mln.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden

Doel	De Omgevingsdienst Haaglanden werkt aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen zij door het toetsen en verlenen van (milieu)vergunningen en het toezicht houden, handhaven en adviseren van wettelijke milieutaken.
Beleid	Als principe geldt dat de deelnemers verantwoordelijk zijn voor het beleid. Beleidsvorming gebeurt aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving, aanwezige eigen beleidsruimte en gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. De uitvoering van deze beleidskaders wordt gelegd bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH), voor zover het de uitvoering van over te dragen taken betreft. Bij het ontbreken van beleidsdocumenten volgt de ODH de voor die betreffende overheid geldende landelijke wet- en regelgeving en/of adviseert de opdrachtgevers om beleid op te stellen.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemersbijdrage 2024 voor Zoetermeer bedraagt € 1.285.249. Financiering van de taakuitvoering door de ODH heeft in 2024 plaatsgevonden op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. De verantwoording vindt zowel collectief als per deelnemer plaats op basis van nacalculatie
Risico	Op 24 november 2021 heeft het AB de Integrale nota ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing, reserves en voorzieningen’ vastgesteld. Daarin zijn de o.a. de volgende uitgangspunten opgenomen: • Het weerstandsvermogen wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de financiële omvang van de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen risico’s, waarbij de ODH streeft naar een weerstandsratio van tussen de 1,0 en 1,4; • Bij de kwantificering van de risico’s worden uitsluitend de risico's betrokken die van belang zijn voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de ODH. De maximumomvang van de weerstandscapaciteit is bepaald op maximaal 5% van de bij de begroting geraamde structurele exploitatielasten.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de regeling. De deelnemers zijn samen eigenaar van de ODH en sturen deze samen aan. De vertegenwoordiger vanuit de gemeente Zoetermeer is met ingang van juli 2022 wethouder Weerwag als lid van het Algemeen Bestuur.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ODH zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. De ODH zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH.

Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid (onderdeel toezicht en handhaving) Programma 6 Dienstverlening en Samenspraak (onderdeel vergunningverlening)
Beleidsvoornemens / beleidskader	De ODH is een samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (ingangsdatum 1 april 2013).
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	Op grond van het beoogde profiel en de daarbij behorende kenmerken is aan de ODH een aantal concrete doelstellingen verbonden. Deze zijn als volgt: • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering gaat voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen zoals die gelden voor robuustheid, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt. • Zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen. • Zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering aanmerkelijk efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH. • Zorgt voor een breder pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialisme vorming en doorgroeimogelijkheden dan de huidige die er zijn binnen de deelnemende organisaties. • Zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd. • Zorgt als klantgerichte organisatie voor borging van de relaties en contacten met de deelnemers c.q. opdrachtgevers (bestuurlijk en ambtelijk) en de bedrijven.
Beleid /voortgang	De ODH staat voor professionele dienstverlening op gebied van milieuvergunningverlening en –handhaving en op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken in de regio Haaglanden. Uitgangspunten daarbij zijn slagvaardigheid en kwaliteit. De ODH geeft hieraan vorm door de capaciteit en gespecialiseerde kennis van de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende overheden te bundelen. De ODH krijgt de komende jaren met een aantal uitdagingen te maken: 1. De komst van de Omgevingswet.

	2. Het rapport van d commissie Aartsen. Dit het rapport heeft geleid tot het opstellen van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel, waarmee de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland verder wordt gestimuleerd.
Eigen vermogen verbonden partij	31-12-2022: € 2,953 mln. 31-12-2023: € 2,654 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	31-12-2022: € 15,449 mln. 31-12-2023: € 7,256 mln.
Resultaat verbonden partij	De jaarrekening 2023 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 0,897 mln.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bleizo is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. In 2024 is het doel van de gemeenschappelijke regeling aangepast aan de gewijzigde inzichten van de beide deelnemende gemeenten: De GR Bleizo heeft tot doel het binnen diens rechtsgebied ontwikkelen en realiseren van de door de deelnemende gemeenten gezamenlijk besloten ontwikkelperspectief, tot een gemengd woon-werkgebied.
Beleid	Het ontwikkelen van het gebied rond het OV-knooppunt Bleizo richt zich op het realiseren van het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo (2021).
Financiële effecten (gemeente)	Er zijn geen directe geldstromen tussen de gemeente Zoetermeer en de GR Bleizo. De deelnemende gemeenten delen ieder voor 50% in de winst of in het verlies van de gemeenschappelijke regeling. De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 9,6 mln. (NCW per 1-1-2024 en excl. vennootschapsbelasting). Tussentijdse bewaking van het resultaat geschiedt door het periodiek herzien van de grondexploitatie.De deelname in de

	gemeenschappelijke regeling heeft verder geen structureel financieel effect op de begroting. Het doorrekenen van de financiële effecten van een gewijzigd ontwikkelperspectief maakt deel uit van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West.
Risico	De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van de planontwikkeling kan worden gedekt vanuit het positieve resultaat. Met het vaststellen van een nieuwe ontwikkelperspectief en ontwikkelstrategie veranderen ook de risico's. In 2023 heeft Adventure World conservatoir beslag gelegd op de gronden van Bleizo-West en een schadeclaim geëist van € 41 mln. Dit risico is vervallen. De rechter heeft de claim van Adventure World afgewezen.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: Algemeen bestuur: wethouders Weerwag en Iedema en raadsleden Meurs en van der Vlies. Dagelijks bestuur: wethouders Weerwag en Iedema.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het sleutelproject Bleizo ligt buiten de gemeentegrenzen van Zoetermeer maar is van directe invloed op de ontwikkeling van Zoetermeer.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Versterken van de OV-bereikbaarheid, imago, economie en werkgelegenheid van Zoetermeer.
Vestigingsplaats	Lansingerland
Doel / openbaar belang	De GR Bleizo opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid / voortgang	Voor het nog te ontwikkelen westelijk deel van Bleizo is in 2021 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo vastgesteld. De gronduitgifte heeft echter jarenlang 'on hold' gestaan.. De belangrijkste issues waren het feit dat Lansingerland geen alternatieve locaties heeft aangewezen voor windenergie en een verschil van mening over de status van Bleizo-West in de bedrijfsterreinenstrategie. Eind 2024 is met het sluiten van een concept bestuursovereenkomst tussen de provincie en de gemeente Lansingerland een einde gekomen aan deze impasse. De planontwikkeling voor PROEFtuin Bleizo is recent weer opgepakt. De activiteiten van GR Bleizo waren in 2024 beperkt:

	• Algemene activiteiten van de projectorganisatie; • Beheer van de gronden; • Activiteiten ten behoeve van de visievormingen ontwikkeling van Bleizo-West; Deze activiteiten passen binnen de exploitatiebegroting van Bleizo.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen bedraagt € 2,3 mln. per ultimo 2023. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2023: € 40,3 mln. Per 31-12-2023: € 41,5 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 9,6 mln. (NCW per 1/1/2024). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Bedrijvenschap Hoefweg/Prisma	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. Het doel is het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, en ook uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, en ook voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
Beleid	De van de algemene doelstelling 'realiseren van een bedrijventerrein' afgeleide subdoelstellingen zijn vastgelegd en financieel vertaald in de grondexploitatie van het bedrijvenschap. Partijen zijn met de marktpartijen die ook grondposities bezitten een vorm van samenwerking (CV/BV-structuur) overeengekomen, genaamd Prisma, die gericht is op een optimale en integrale realisering van het gehele plangebied.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer neemt op basis van 50%-50% verdeling deel in de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de gemeente voor 50% participeert in het tekort of het overschot dat de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk behaalt met de ontwikkeling van haar deel van het bedrijventerrein Prisma. Bedrijvenschap Hoefweg heeft in oktober

	2024 de resterende gronden verkocht aan GR Bleizo en het resterende openbaar gebied aan de gemeente Lansingerland. Er zijn nu geen uitgeefbare gronden meer. Het Algemeen Bestuur heeft in juli 2024 het liquidatieplan vastgesteld. Opheffing van GR Hoefweg was voorzien op 01-01-2025. Door vertraging in de afwikkeling van Prisma, waar de GR Hoefweg in deelneemt zal de opheffing in Q1 van 2025 plaatsvinden. De huidige verwachting is dat de grondexploitatie wordt afgesloten met een verwacht positief resultaat van € 11,1 mln. (NCW per 1-1-2024). De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting.
Risico	
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: • Algemeen bestuur: wethouders Weerwag en Iedema en de raadsleden Meurs en van der Vlies. • Dagelijks bestuur: wethouders Weerwag en Iedema.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een directe positieve invloed op de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor bedrijven in Zoetermeer en haar omgeving.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Het realiseren van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven door het aanbieden van bouwrijpe grond. Dit leidt tot een toename van de werkgelegenheid voor onder andere de Zoetermeerse bevolking. De nog uit te geven gronden van GR Hoefweg maakten deel uit van het Ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo. In oktober 2024 zijn deze gronden verkocht aan de GR Bleizo. Voorts zijn enkele kleine snippers openbaar gebied overgedragen aan de gemeente Lansingerland. Per eind 2024 zitten er geen gronden meer in de GR Hoefweg.
Vestigingsplaats	Lansingerland
Doel / openbaar belang	De GR Hoefweg opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid / voortgang	De Samenwerkingsovereenkomst Prisma zou tot 2021 lopen. Vanwege een juridisch dossier bij Prisma is de liquidatie daarvan nog niet mogelijk. Vanuit Bedrijvenschap Hoefweg wordt er ingezet op een zo snel mogelijke beëindiging van de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRPD en Maasstede Bleiswijk BV in Prisma.

	Voor 2024 stonden de werkzaamheden rond de afsluiting van Prisma en van het Bedrijvenschap centraal. De resterende uitgeefbare gronden zijn verkocht aan GR Bleizo ten behoeve van de realisatie van het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo. De opheffing van GR Hoefweg is voorbereid. Door vertraging bij de opheffing van Prisma schuift de geplande opheffing van Hoefweg door van 01-01-2025 naar later in 2025.
Eigen vermogen verbonden partij	Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft per 31-12-2023 een eigen vermogen van € 9,1 mln. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen. Op basis van de verwachting van een positief eindresultaat van de grondexploitatie wordt aan het einde van de looptijd een voordelig saldo verwacht dat voor 50% ten gunste van Zoetermeer komt.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2023: € 8 mln. Per 31-12-2023: € 7 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat, op basis van peildatum einde looptijd, een positief resultaat zien van € 11,1 mln. (NCW op prijspeil 1-1-2024). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag	
Doel	Het realiseren van een welvarende en bereikbare Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) door het vrijwillig samenwerken met 23 gemeenten.
Beleid	Om deze doelstelling te halen wordt er in de MRDH gezamenlijk gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie. Daarvoor is op 26 mei 2023 de strategische agenda MRDH 2023-2026 ‘Met elkaar, voor elkaar!’ door het algemeen bestuur vastgesteld. Hierin staan vier regionale opgaven en zes opdrachten centraal. Vier Regionale opgaven: 1. Herstel van de regio; 2. Groei van de regio; 3. Vernieuwing van de regio;

4. Kwaliteit van de regio.

Zes opdrachten

1. Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren;
2. Toekomstbestendige economie stimuleren;
3. Vernieuwen van werklocaties;
4. Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren;
5. Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk;
6. Herstellen van het OV-systeem.

In de strategische agenda wordt per opdracht de inzet, de aanpak en rollen, verwachte resultaten, de impact, de middelen en de samenhang gedefinieerd.

De MRDH richt zich op de sectoren waar de arbeidsmarkt het meest knelt en waar het maatschappelijk nut groot is: de IT-, energie-, techniek-, greenport-, zorg- en High Tech Systems Materials-sector en het haven industrieel complex. De MRDH verbindt deze sectoren met het juiste mbo- en hbo-onderwijs en LLO-skills-opleidingen (LLO staat voor Leven Lang Ontwikkelen). Er wordt ingezet op het versterken van het mkb en het stimuleren van innovatie. Verhoging van de productiviteit is nodig en moet deels een antwoord zijn op de steeds verder oplopende personeelstekorten. Slimme innovaties bieden hier oplossingen voor. De MRDH stimuleert innovatie door met strategische partners zoals InnovationQuarter en de provincie Zuid-Holland financiering en schaalvergroting van programma's te organiseren waardoor deze meer maatschappelijke- en economische effecten opleveren. De sectoren IT, energie, techniek, greenport, zorg en High Tech Systems Materials krijgen focus, net zoals het haven-industrieel complex en het daarvoor noodzakelijke mbo- en hbo-onderwijs en LLO-skills onderwijs. Naast arbeid zijn productiviteit en nieuwe bedrijvigheid bepalende factoren voor economische groei. Hiervoor is innovatie nodig. De MRDH focust hierbij op startups, scaleups en het mkb.

Aan de hand van de Strategie werklocaties MRDH sturen de 21 gemeenten op het versterken van de ruimtelijke economische structuur van de regio door marktevenwicht tussen vraag en aanbod van ruimte te stimuleren, het beter benutten van de bestaande werklocaties en het aanjagen van vergroening en verduurzaming. De strategie bestaat uit de modules kantoren, detailhandel en bedrijventerreinen, waarin een visie, strategische opgaven en regionale afspraken zijn opgenomen.

Binnen de MRDH-begroting is Verbeteren Bereikbaarheid vertaald in twee programma's: een programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en een programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer betreft de uitvoering van wettelijke taken concessieverlening openbaar vervoer, beheer en onderhoud openbaar vervoer, infrastructuur en de planvormingsbevoegdheid in overeenstemming met de Planwet

	verkeer en vervoer. Dat laatste vraagt om de inzet van de MRDH voor algemene strategie- en beleidsontwikkeling, autonetwerk, verkeersmanagement en ITS, fietsnetwerk, ketenmobiliteit, reisgedrag en logistiek, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid. Vanuit het programma volgen infrastructurele opgaven die, voor zover de MRDH er financieel aan bijdraagt, onderdeel worden van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Naast het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie heeft de MRDH zich in 2024 ingezet op regionale samenwerking bij de energietransitie door het Bestuurlijk Netwerk Energie vanuit de MRDH facilitair te ondersteunen (ter beschikking stellen vergaderruimte, geen inhoudelijke rol meer). De 21 gemeenten werken samen binnen het Bestuurlijk Netwerk Energie aan de energietransitie. Gezamenlijk is de Regionale Energiestrategie regio Rotterdam Den Haag (opdracht vanuit het landelijk Klimaatakkoord) opgesteld (RES 1.0) die de komende jaren geactualiseerd worden. In een RES-regio maken provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders afspraken over het opwekken van duurzame elektriciteit, de warmtevoorziening van de gebouwde omgeving en de ontwikkeling van een regionale energie infrastructuur.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer verstrekt via haar eigen begroting een jaarlijks bijdrage per inwoner. Voor 2024 is deze bepaald op € 2,97 per inwoner. In 2024 bedraagt dit in totaal € 377.344.
Risico	In 2019 is een geactualiseerde beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opgesteld. De beleidsnota is 12 juli 2019 vastgesteld. Voor de activiteiten binnen verkeer en vervoer is binnen de projecten een risicobuffer aanwezig. Wanneer deze niet toereikend is worden projecten uitgesteld of wordt de bijdrage vanuit BDU-middelen lager. Voor de infrastructurele projecten houdt de MRDH rekening met de mogelijkheid van een ‘overplanning’. Dat kan inhouden dat in enig jaar het BDU-fonds (tijdelijk met een maximum van 3 jaar) negatief is. Aan het einde van deze periode dient het saldo nihil te zijn. Voor 2024 en de meerjarenbegroting tot en met 2027 worden geen tekorten voorzien. Het fonds heeft een beperkte investeringsruimte voor projecten die nu nog in de verkenning- en planstudiefase zitten. Maar deze investeringsruimte is onvoldoende om alle ambities uit de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid te kunnen realiseren. De MRDH heeft in december 2016 de verantwoordelijkheid voor de financiering van de investeringen in railvoertuigen en railinfrastructuur van de regionale OV-bedrijven overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Dat brengt risico’s met zich mee, die in een in 2016 uitgevoerd extern onderzoek nader zijn geduid. In 2024 is een voorstel gemaakt om de verordening die de leningen mogelijk maakt uit te breiden met leningen voor opstallen van busstallingslocaties. Om de risico’s te dekken is een reserve gevormd die gevoed wordt vanuit een opslag die de vervoersbedrijven betalen. Op 12 juli 2019 stelde het algemeen bestuur de ‘Algemene regels voor uittreding uit de Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014’ vast. Daarin staat opgenomen dat bij uittreding een uittreedsom wordt bepaald: het bedrag dat de uittredende deelnemer dient te betalen aan de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (GR MRDH) en dat bestaat uit de schade die de GR MRDH lijdt als gevolg van de uittreding.

	Voor risico's die samenhangen met de strategische agenda economisch vestigingsklimaat is geen weerstandsvermogen benodigd. De MDRH is extra prudent bij het aangaan van verplichtingen. Het openbaar vervoer, één van de kerntaken van de Metropoolregio, is door de COVID-19-pandemie hard geraakt. Er is sprake van een forse daling van de reizigersinkomsten. Voor de jaren 2020, 2021 en 2022 heeft het rijk een beschikbaarheidsvergoeding en in 2023 een Transitievergoeding verstrekt. Met het Rijk is niet tot overeenstemming gekomen over een pakket van maatregelen om verschraling van het openbaar vervoer te voorkomen. Dit heeft in 2023 geleid tot aanpassing van de dienstregeling. Het algemeen bestuur heeft op 15 december 2023 ingestemd met de besluiten in het kader van Borging toekomstbestendig OV in de hele regio. Financieel is besloten om een reservering in de OV-exploitatiebegroting op te nemen van € 145 mln. Van de € 145 mln. wordt € 137 mln. gedekt uit de beschikbare financiële ruimte binnen het BDU-saldo. Het besluit voor deze aanvullende middelen voor het OV zullen uiteindelijk worden verwerkt in de subsidies voor de exploitatie van het openbaar vervoer. In 2024 is via de motie Bikker voorkomen dat het vervoerstarief zou stijgen met 11,7%. Voor 2025 wordt zo'n stijging wel voorzien. Er zijn geen plannen tot verdere aanpassing van de dienstregeling.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 21 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De burgemeester had zitting in het Algemeen Bestuur. Wethouder Iedema neemt deel aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en Wethouder Frinking is lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit.
Bijdrage aan doelstelling programma	Doelstelling 1.3 Bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Uitvoering geven aan de in de strategische agenda MRDH 2023-2026 'Met elkaar, voor elkaar' opgenomen ambities.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel / openbaar belang	Realisatie van een duurzame internationale metropoolregio waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooien, (internationale) bezoekers zich welkom voelen en belangrijke woon-, werk, onderwijs- en recreatieve bestemmingen eenvoudig en goed bereikbaar zijn. Versterken internationale concurrentiepositie en economisch vestigingsklimaat van de regio.

Beleid /voortgang	• Afronden variantenstudie (lightrail) Zoetermeer-Rotterdam (ZoRo) en bepalen/zetten vervolgstappen. • Uitwerking en waar mogelijk realisatie van kortetermijnmaatregelen OV-verbinding Zoetermeer-Rotterdam. • Realiseren actieplan Verkeersveiligheid. • Bijdrage aan realisatie van een hoogwaardig en veilig Metropolitaan Fietsroutenetwerk: Rotterdam-Zoetermeer. • Bijdrage aan programmalijn Metropolitaan OV en Verstedelijking met onder meer OV Zoetermeer-Rotterdam. • Versterken agglomeratiekracht. • Herontwikkeling van station Zoetermeer. • Participatie Project RandstadRail lijnen 3 en 4 (gekoppeld rijden). • Bijdrage aan Entreegebied station Zoetermeer. • Ontwikkeling dan wel transformatie van de ‘werklocaties’: van kantoren en bedrijventerreinen. • Bijdrage in de uitvoering van de Digitaliseringvoucher regeling MKB Zoetermeer.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 35,4 mln. Per eind 2023: € 33,85 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 1.532,7 mln. Per eind 2023: € 1.550,1 mln.
Resultaat verbonden partij	2023 € 0,905 mln. (2022: € 0,455 mln.)

Werkbedrijf De Binnenbaan BV	
Doel	Werkbedrijf De Binnenbaan BV heeft primair tot doel om zo effectief en efficiënt mogelijk de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) uit te voeren voor mensen met een sw-indicatie voor de Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. De Binnenbaan BV is daarnaast verantwoordelijk voor de re-integratie naar werk van mensen uit de doelgroep van de Participatiewet. Onderdeel hiervan is de ondersteuning van mensen met een arbeidsbeperking naar (beschut) werk.

Beleid	Met de komst van de participatiewet in 2015 is de instroom in de Wsw afgesloten. Wel blijft De Binnenbaan BV verantwoordelijk voor de huidige sw-werknemers en biedt de Binnenbaan de voorziening Beschut Werk aan zoals geregeld onder de Participatiewet. Het re-integratiebeleid van de gemeente is opgenomen in de nota ‘Meedoen met Meerwaarde’.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemende gemeenten betalen de werkelijke kosten voor de uitvoering van de Wsw aan De Binnenbaan BV. De rijksbijdrage per arbeidsjaar loopt terug doordat er geen instroom meer mogelijk is in de Wsw en het bestand langzaam ouder wordt en daardoor uitstroomt. De gemeente Zoetermeer staat garant voor het werkkapitaal van De Binnenbaan BV. Naast de werkelijke kosten van de uitvoering van de Wsw betalen de aandeelhoudende gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg een tarief met risico-opslag voor de overige diensteverlening die zij afnemen. De gemeente Zoetermeer betaalt naast de werkelijke kosten volgens de vijfjarige Dienstverleningsovereenkomst en de jaarlijks Opdracht- en budgetbrief een tarief voor de overeengekomen dienstverlening voor de doelgroep Participatiewet. De loonkosten van mensen met een beschutte werkplek worden volledig vergoed.
Risico	De dalende rijksbijdrage en instroomstop voor de doelgroep Wsw leidt tot een daling van inkomsten van De Binnenbaan en daarmee tot druk op het exploitatieresultaat. De aandeelhoudende gemeenten hebben besloten de Wsw activiteiten voort te zetten in combinatie met re-integratie activiteiten in Werkbedrijf De Binnenbaan BV om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden.
Financieel en bestuurlijk belang	Werkbedrijf De Binnenbaan BV is een Privaatrechtelijke onderneming met drie aandeelhouders. De gemeente Zoetermeer houdt 98% van de aandelen en de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg elk 1%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Doelstelling 1.5: Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Beleidsvoornemens / beleidskader	Zie bij Beleid en doelstelling 1.5.
Vestigingsplaats	Statutaire vestigingsplaats in Zoetermeer, nevenlocaties in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
Doel / openbaar belang	Werkvoorziening voor personen met een arbeidshandicap en begeleiding van mensen naar werk. Dat is een publiek belang..

Beleid / voortgang	De aandeelhoudende gemeenten voeren de regie op de Wsw en beheren de geldstromen (rijksbijdrage + gemeentelijke bijdrage). Gemeente Zoetermeer voert alle re-integratie activiteiten via de Binnenbaan uit. De gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg voeren de re-integratie van de doelgroep Participatiewet geheel, respectievelijk grotendeels zelf uit.
Eigen vermogen verbonden partij	Per 1-1-2023: € 0,773 mln. Per 31-12-2023: € 1,176 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2023: € 6,160 mln. Per 31-12-2023: € 6,706 mln.
Resultaat verbonden partij	2023: € 0,403 mln.

VNG	
Doel	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de organisatie die alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden verbindt. De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen. Belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven zijn de kerntaken van de VNG.
Beleid	Gemeenten houden zich bezig met een breed scala van onderwerpen. De VNG houdt zich dan ook bezig met alle beleidsvelden waar gemeenten zich mee bezig houden.
Financiële effecten (gemeente)	Het bedrag dat een gemeente aan contributie betaalt, is afhankelijk van het aantal inwoners. Het uitgangspunt voor het aantal inwoners wordt per 1 januari van het voorgaande jaar bepaald aan de hand van de cijfers van het CBS: Zoetermeer had op 1 januari 2023 126.998 inwoners. Zoetermeer valt onder de categorie van 25.000 tot 200.000 inwoners en betaalde in 2024 € 1,521 per inwonersaantal tussen 25.000 en 200.000. Voor 2024 kwam dit neer op € 200.719. De contributie steeg in 2024 met 6,1% ten opzichte van 2023. Deze stijging was bedoeld voor loon- en prijsontwikkeling

	op basis van CPB-indexcijfers. Dit omvatte ook een stijging van 1% bedoeld voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie VNG vanuit de contributie.
Risico	Geen.
Financieel en bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij Algemene Ledenvergaderingen. Wethouder Iedema is lid van het College van Arbeidszaken.
Bijdrage aan doelstelling programma	De inspanningen op het gebied van belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven van de VNG dragen bij aan alle programma's.
Relatie met programma	Alle.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De VNG focuste t/m 2024 op zes inhoudelijke thema's: de informatiesamenleving, de gemeentelijke dienstverlening, fysieke opgaven, de inclusieve samenleving, democratisch besturen en een actieve ledenorganisatie. Onder de titel 'Stap naar voren' focust de nieuwe verenigingsstrategie van de VNG t/m 2030 op vijf ontwikkelthema's: 1. Gemeenten ontwikkelen zich tot één sterke bestuurslaag 2. Gemeenten investeren in het leren van elkaar om hun bestuurskracht en de kwaliteit van de uitvoering te versterken 3. De VNG ontwikkelt zich verder als knooppunt van netwerken 4. De VNG ontwikkelt zich ook tot de vereniging van gemeenten die samenwerken in regio's We versterken de betrokkenheid van de leden bij de besluitvorming en de kwaliteit daarvan, en ook het bijbehorende mandaat van de VNG naar het rijk.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	Drie pijlers, kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening voor gemeenten vormen de basis van de vereniging.
Beleid /voortgang	In 2024 hebben de gemeenten gezamenlijk in kaart gebracht wat voor 2025-2030 de belangrijkste thema's zijn en wat deze betekenen voor de rol en het functioneren van het lokaal bestuur. Het streefbeeld voor 2030 is drieledig. Ten eerste

	ziet de VNG graag dat de bestuurs- en uitvoeringskracht van gemeenten volledig aansluiten bij de opgaven van de lokale overheid. Ten tweede dat gemeenten als collectief dan een cultuur hebben gecreëerd waarin (van en met elkaar) leren en ontwikkelen, op alle niveaus, centraal staat en daarin actief wordt geïnvesteerd. Laatste onderdeel van het streefbeeld is dat in 2030 sprake is van een robuuste gemeentelijke kennisinfrastructuur die ondersteunend is aan de visie-, beleidsontwikkeling, sturing en uitvoering en deze wordt gevoed door gemeenten, medeoverheden en kennisinstellingen.
Eigen vermogen verbonden partij	Eind 2023: € 56,301 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Eind 2023: € 118,819 mln. (schulden: € 116,669 mln. + voorzieningen: € 2,150 mln.).
Resultaat verbonden partij	Financieel resultaat 2023: € 3,758 mln. positief.

Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)	
Doel	• Het versterken van de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten op het gebied van bedrijfshuisvesting ten behoeve van het behouden en vestigen van bedrijven en daarmee de werkgelegenheid in de Haagse regio. Met de samenwerking wordt beoogd het thema ‘werken’ een gelijkwaardige plek te geven in de complexe integrale verstedelijkingsopgave. Deelnemende gemeenten zijn: Den Haag, Rijswijk, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Delft, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer. • Verkend is een mogelijke doorontwikkeling van de organisatie gericht op de landelijke opgave: ruimte voor economie door het juiste bedrijf op de juiste plek en het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen. Dit heeft geresulteerd in voortzetting van de huidige samenwerking met een verbreding met industrieschap IPP Haaglanden en afspraken over verdieping op thema's en praktijkcasussen.
Beleid	De stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer:

	• Het (verder) professionaliseren van het regionaal loket (front-office) van Businesspark Haaglanden voor ondernemers; • Het intensiveren van de samenwerking met adviseurs in bedrijfshuisvesting; • Het begeleiden van het proces van uitplaatsingen van bedrijven als gevolg van transformatie/herstructurering; • Het leveren van een bijdrage aan het formuleren van nieuw beleid (door monitoring & signalering vraag/aanbodontwikkeling binnen de regio) en het tot uitvoering brengen van beleid; • Het als netwerkorganisatie aanspreekpunt zijn voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Provincie Zuid-Holland en om de vragen met betrekking tot beter benutten verder te onderzoeken en mee te denken over (de ontwikkeling van) instrumenten om daadwerkelijk de ruimte beter te gaan benutten.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer heeft op de eigen begroting jaarlijks ongeveer € 25.000 voor de bijdrage aan de stichting. Dit bedrag is gebaseerd op de verdeelsleutel die staat opgenomen in het reglement. Zoetermeer draagt 15% van de jaarlijkse kosten bij.
Risico	Voor de gemeente zijn er geen financiële risico's aanwezig. Bij een eventueel financieel risico van de stichting is de gemeente maximaal de eigen bijdrage voor een jaar kwijt.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 7 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De wethouder economie heeft zitting in het Bestuur. De gemeente is in de directieraad ambtelijk vertegenwoordigd.
Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 bevorderen groei werkgelegenheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Beleidsvoornemens/ beleidskader	Uitvoering geven aan het jaarplan. De activiteiten van BPH zijn gericht op behouden van wat er is totdat er meer duidelijk is over de doorontwikkeling. Activiteiten worden ingestoken vanuit twee lijnen: 1. Beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen; 2. Juiste bedrijf op de juiste plek Centrale actiepunten zijn: • BPH deelt als netwerkorganisatie beschikbare kennis en kunde.

	• BPH is een netwerkorganisatie en gesprekspartner voor PZH en MRDH en andere samenwerkingsverbanden gericht op bedrijvigheid (zoals: SKBN). • BPH heeft het aanbod van bedrijfshuisvesting van de deelnemende gemeenten scherp in beeld. • BPH draagt op de schaal van de Haagse regio bij aan het bij elkaar brengen van vraag naar en aanbod van voldoende en passende bedrijfshuisvesting.
Vestigingsplaats	Zetel in de gemeente ‘s- Gravenhage
Doel/openbaar belang	De schaal waarop de bedrijventerreinenmarkt zich beweegt, is bovengemeentelijk. Bedrijven kijken veelal op regionale schaal naar vestigingsplaatsen en uitbreidingsmogelijkheden. Activiteiten van bedrijven volgen zelden bestuurlijke grenzen maar vinden plaats in een marktregio. Binnen de MRDH is de Haagse regio één van de drie marktregio’s, waarbinnen bedrijven zich vestigen dan wel uitbreiden en/of verhuizen. De gezamenlijke doelen zijn economische ontwikkeling en het creëren en behoud van werkgelegenheid in de Haagse regio, het bieden van voldoende passende vestigingsplekken op bedrijventerreinen en het tegengaan van onnodige onderlinge concurrentie tussen gemeenten. Businesspark Haaglanden werkt vraaggericht en zoekt naar pragmatische oplossingen, op het juiste schaalniveau.
Beleid/voortgang	Er zijn regionaal een aantal ontwikkelingen gaande: a) schaarse ruimte en tekort aan nieuw uitgeefbare grond voor bedrijven en werklocaties in stedelijk gebied, b) transformaties in stedelijke gebied waar bedrijven worden verjaagd en c) de druk op bestaande terreinen als gevolg van o.a. die woningbouwontwikkelingen. Hierdoor ontstaat de noodzaak om de ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten en daarbij te streven naar het juiste bedrijf op de juiste plek. Dit zijn oplossingsrichtingen waar gelet op omvang, benodigd kapitaal, complexiteit, samenhang en afstemming in de regio gezamenlijk op ingezet moet worden. Een heldere structuur én een goede uitvoeringsorganisatie is van belang om resultaat te boeken. Geconstateerd is dat op verschillende ambtelijke en bestuurlijke tafels in wisselende samenstellingen over bovenstaande onderwerpen wordt gesproken. BPH verkent welke rol zij daarin kan innemen. Eind 2024 is daarvoor de samenwerking uitgebreid met industrieschap IPP Haaglanden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2023: € 30.000 Per begin 2023: € 58.011
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2023: € 45.090 Per begin 2023: € 0
Resultaat verbonden partij	2023: € 17.079 voordelig 2022: € 13.487 nadelig

Vereniging De Brede Stroomversnelling	
Doel	Uitvoering van het klimaatbeleid. De raad heeft op 12 september 2016 besloten om Nul op de Meter concepten toe te passen waar mogelijk.
Beleid	Stroomversnelling en haar leden hebben als oogmerk een impuls te geven aan de energietransitie in de gebouwde omgeving. Stroomversnelling is in eerste instantie een vereniging van corporaties, bouwers, toeleverende industrie, netwerkbedrijven en regionale overheden maar de bedoeling - van de initiatiefnemers en de huidige trekkers – is breder. Stroomversnelling wil een beweging zijn waarin deelnemers zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de energietransitie en waarin ze, door samen op te trekken, versnelling weten te realiseren in het realiseren van deze doelstelling.
Financiële effecten (gemeente)	Jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage van € 5.000.
Risico	Ten tijde van het uitbrengen van de jaarrekening 2023 van de vereniging is er nog steeds sprake van onduidelijkheid over het recht op teruggave van omzetbelasting op inkopen en de verplichting tot het afdragen van omzetbelasting over subsidieontvangsten. Hierover is overleg gaande met de Belastingdienst. Het overleg met de Belastingdienst kan leiden tot zowel een teruggave als een naheffing van omzetbelasting over de periode 2015 tot en met 2018. Er is ondertussen wel een formeel verzoek gedaan voor teruggave over de periode 2018 die kan leiden tot een storting van de belastingdienst. De gemeente is alleen lid en is geen risicodrager. Als de vereniging bij ontbinding een tekort heeft, hoeft de gemeente als lid daaraan niet bij te dragen. Dit hangt samen met de rechtspersoonlijkheid van de vereniging en het feit dat de vereniging een eigen, afgescheiden vermogen heeft. Als de vereniging wordt ontbonden, gaat dat volgens de regels over de vereffening van het afgescheiden vermogen.
Financieel en bestuurlijk belang	Stroomversnelling heeft op dit moment ongeveer 50 leden en meerdere partnerschappen. De samenstelling van het ledenbestand geeft direct een helder beeld van de breedte van Stroomversnelling: woningcorporaties, aanbieders (bouwbedrijven), toeleverende industrie, gemeentes en netwerkbedrijven. Daarnaast heeft Stroomversnelling al een aantal partners - CVW, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, Efectis, de Woonbond en Hogeschool Utrecht. Stroomversnelling is zelf partner van de vernieuwingsagenda van Aedes. Stroomversnelling staat open voor elke partij die inzet wil leveren op, en kan bijdragen aan, de (door)ontwikkeling van woningconcepten en de transitieopgave. Omdat het een vereniging is van koplopers en actieve volgers wordt altijd kritisch gekeken hoe partijen die zich willen aansluiten de beweging en benodigde ontwikkeling verder kunnen

	versterken. Het doel is daarom niet veel groter te worden in aantallen dan ongeveer 100 leden. Deze beperkte groeidoelstelling heeft consequenties voor de financiële slagkracht van de vereniging. Om die reden is er veel aandacht voor bijdragen van overheden.
Bijdrage aan doelstelling programma	3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	1. Volop werken aan de ontwikkeling, van het aanbod, de vraag en de daaraan gerelateerde marktcondities voor concepten waarmee woningen en/of wijken aardgasvrij en spijtvrij CO2- en/of energieneutraal gemaakt kunnen worden in alle marktsegmenten. 2. De realisatie van een zodanige kostprijsreductie (schatting 25%-30%), op NOM of NOM-Ready aanbod met gegarandeerde functionele prestaties (minimaal rond energie, binnenmilieu en veiligheid), waarmee een woonlastenneutraal aanbod voor de bewoner en een gezonde business case voor de investeerder in de oplossingen (inclusief de afnemers) mogelijk is.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	De vereniging Stroomversnelling heeft als doel het verenigen van leden die renovatie- en nieuwbouwbouwconcepten met minimaal het ambitieniveau van Nul op de Meter (NOM) ontwikkelen, bouwen, afnemen of het afnemen willen faciliteren. De leden beogen NOM te bereiken met uitsluitend gebruik van duurzame energie, opgewekt uit niet fossiele brandstoffen.
Beleid /voortgang	Ad 1. Pas wanneer 25% van het potentieel is bereikt, is de fase van ontwikkeling (door koplopers en volgers) afgerond en de fase van autonome opschaling bereikt. Ad 2. Jaarlijkse productieaantallen van 50.000 gekoppeld aan renovatie, 25.000 aan nieuwbouw en 100.000 aan installatievervanging.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 402.218 Per eind 2023: € 437.610
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2023: € 668.617 Per eind 2023: € 335.734

Resultaat verbonden partij	2023: € 27.864 nadelig 2022: € 5.824 nadelig

Bijlage 4 Verplichte indicatoren

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | 2023

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

12,7% Zoetermeer

41,0% Nederland

berekening | 2022

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | 2020 - 2024

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

10,9 Zoetermeer

9,1 Nederland

BAG/ABF | 2023

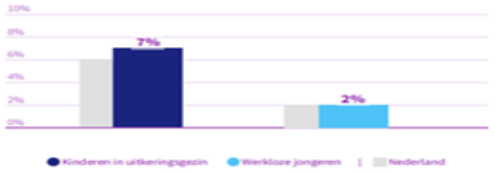
Jongeren met een delict voor de rechter

1% Zoetermeer

1% Nederland

CBS | 2023

Achterstand onder jeugd
Zoetermeer

CBS | 2023

Netto arbeidsparticipatie

71,6% Zoetermeer

73,1% Nederland

CBS | 2023

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

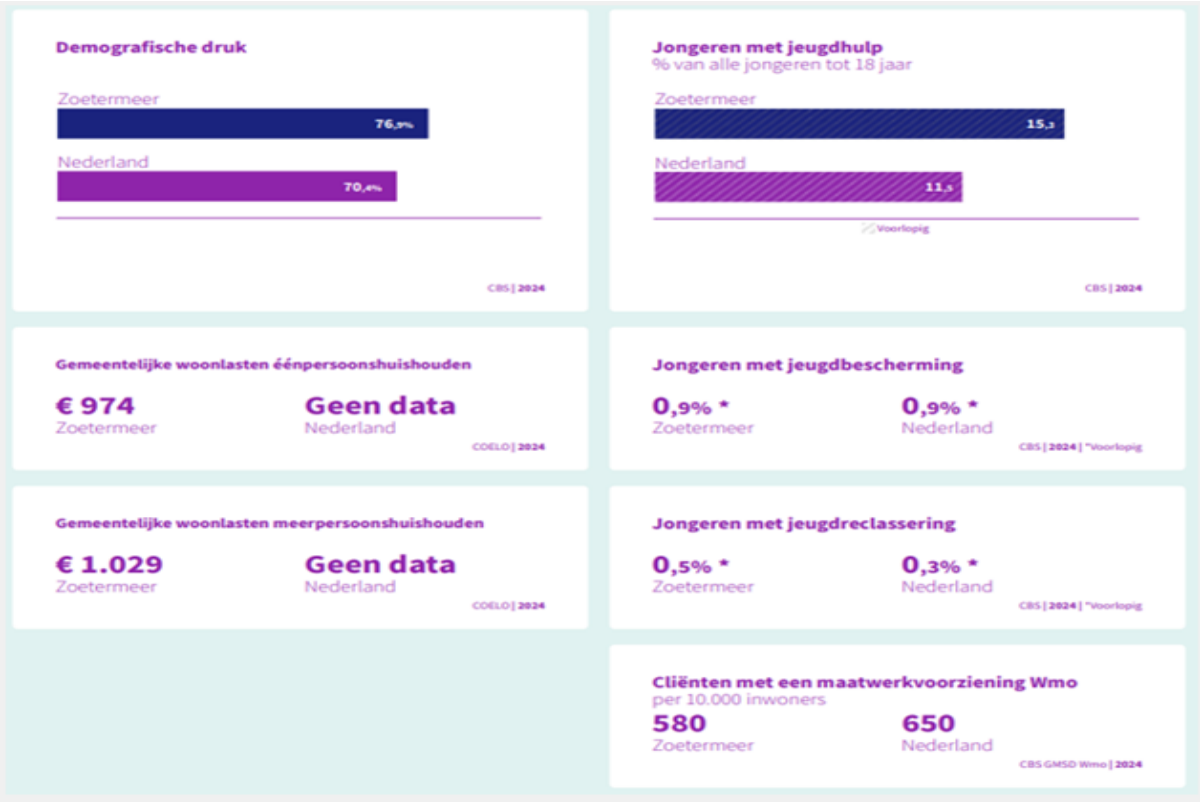
CBS | 2024

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

217,5 Zoetermeer

197,7 Nederland

CBS | 2022

Demografische druk
Zoetermeer
76,9%
Nederland
70,4%
CBS | 2024
Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar
Zoetermeer
15,3
Nederland
11,5
Voorlopig
CBS | 2024
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden
€ 974
Zoetermeer
Geen data
Nederland
CODELO | 2024
Jongeren met jeugdbescherming
0,9% *
Zoetermeer
0,9% *
Nederland
CBS | 2024 | *Voorlopig
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden
€ 1.029
Zoetermeer
Geen data
Nederland
CODELO | 2024
Jongeren met jeugdreclassering
0,5% *
Zoetermeer
0,3% *
Nederland
CBS | 2024 | *Voorlopig
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners
580
Zoetermeer
650
Nederland
CBS GMSD Wmo | 2024

Bijlage 5 Cijferanalyse jeugd en Wmo-nieuw

Bijlage College producten, kosten en prestatie

Inleiding Bijlage college

Deze bijlage is toegevoegd naar aanleiding van de motie ‘Inzicht in verschillen’ (1907-12). Van gemiddelde tevredenheidsindicatoren die niet zijn uitgesplitst, zijn geen of onvoldoende gegevens beschikbaar om deze weer te geven. Meer informatie en meetfactoren zijn te vinden in publicaties die via de gemeentelijke website bereikbaar zijn: www.zoetermeer.incijfers.nl.
Voor onderstaande indicatoren zijn voldoende gegevens beschikbaar om de spreiding van scores weer te geven.

Programma 1 Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)			
400.01 Onderwijshuisvesting			
Lasten	-11.131	-10.723	408
Baten	1.230	1.444	215
Toevoegingen	-2.483	-2.329	154
Onttrekkingen	3.280	3.280	0
Totaal 400.01 Onderwijshuisvesting	**-9.104**	**-8.328**	**776**
480.01 Lokaal onderwijsbeleid			
Lasten	-2.287	-2.362	-74
Baten	1.610	1.746	137
Totaal 480.01 Lokaal onderwijsbeleid	**-678**	**-615**	**62**
480.04 Onderwijsachterstanden			
Lasten	-5.993	-6.547	-554
Baten	5.511	6.426	916
Totaal 480.04 Onderwijsachterstanden	**-482**	**-121**	**361**
480.07 Leerlingenvervoer			
Lasten	-2.028	-2.274	-247
Baten	0	1	1
Totaal 480.07 Leerlingenvervoer	**-2.028**	**-2.273**	**-246**
482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie			
Onttrekkingen	0	0	0
Totaal 482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie	**0**	**0**	**0**
Totaal Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	**-12.292**	**-11.338**	**954**
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)			
480.06 Voortijdig schoolverlaten			
Lasten	-2.528	-2.223	305
Baten	618	558	-61
Totaal 480.06 Voortijdig schoolverlaten	**-1.910**	**-1.666**	**244**
480.08 Zorgstructuur onderwijs			
Lasten	-585	-525	60
Baten	132	132	0
Totaal 480.08 Zorgstructuur onderwijs	**-453**	**-393**	**60**
482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie			
Lasten	-144	-256	-111

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Totaal 482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie	**-144**	**-256**	**-111**
Totaal Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	**-2.507**	**-2.315**	**193**
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)			
310.15 Economische ontwikkeling			
Lasten	-2.450	-2.270	180
Baten	574	524	-50
Onttrekkingen	70	70	0
Totaal 310.15 Economische ontwikkeling	**-1.806**	**-1.676**	**130**
310.25 Beheer warenmarkten			
Lasten	-233	-244	-11
Baten	238	166	-73
Totaal 310.25 Beheer warenmarkten	**5**	**-79**	**-83**
Totaal Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	**-1.802**	**-1.755**	**47**
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)			
310.15 Economische ontwikkeling			
Lasten	-373	-383	-10
Totaal 310.15 Economische ontwikkeling	**-373**	**-383**	**-10**
Totaal Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	**-373**	**-383**	**-10**
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)			
482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie			
Lasten	-1.986	-1.678	309
Baten	1.885	1.786	-98
Totaal 482.02 Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie	**-102**	**108**	**210**
610.01 Participatie			
Lasten	-15.173	-14.981	192
Baten	500	791	291
Onttrekkingen	255	250	-5
Totaal 610.01 Participatie	**-14.418**	**-13.940**	**478**
611.03 Wet sociale werkvoorziening			
Lasten	-7.892	-7.959	-67
Baten	167	136	-31
Totaal 611.03 Wet sociale werkvoorziening	**-7.725**	**-7.822**	**-97**
Totaal Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	**-22.245**	**-21.653**	**591**
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)			

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
610.02 Hoogwaardig handhaven			
Lasten	-1.905	-1.895	9
Baten	994	468	-526
Totaal 610.02 Hoogwaardig handhaven	**-910**	**-1.427**	**-516**
610.03 Inkomensondersteunende voorzieningen			
Lasten	-76.614	-77.036	-422
Baten	56.079	58.988	2.908
Totaal 610.03 Inkomensondersteunende voorzieningen	**-20.535**	**-18.048**	**2.487**
920.01 Kwijtschelding van belastingen			
Lasten	-1.790	-1.766	24
Baten	0	55	55
Totaal 920.01 Kwijtschelding van belastingen	**-1.790**	**-1.711**	**79**
Totaal Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	**-23.235**	**-21.186**	**2.049**
Totaal programma	**-62.453**	**-58.629**	**3.824**

1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Leerwinst doelgroeppeuters VVE taal (Realisatie 2024)

Bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand (doelgroepkinderen) die een Voor- en Vroegschools Educatie (VVE) programma volgen, wordt de vooruitgang op het gebied van taal en rekenen gevolgd. Dit gebeurt bij peuters (2 en 3 jaar) en kleuters (4 en 5 jaar). We kijken of de doelgroepkinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland. In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van taal bij de doelgroeppeuters.
Bron: Monitor VVE Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	51%	51%
Realisatie	37%	22%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We zien dat de percentages meer dan gemiddelde leerwinst op het gebied van taal de laatste jaren daalt. Dit komt waarschijnlijk doordat meer kinderen meertalig opgroeien. Onder andere door social media gebruiken kinderen steeds vaker Engelse woorden in plaats van Nederlandse. We zien wel dat de spraaktaalontwikkeling van de kinderen vaak sterk verbetert door het vve-aanbod. Deze ontwikkelingslijn wordt niet meegenomen in de monitor. Vanaf 2025 gaan we een andere monitor gebruiken. Dan krijgen we een breder beeld van de totale ontwikkeling van deze kinderen.

Leerwinst doelgroeppeuters VVE rekenen (Realisatie 2024)
Bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand (doelgroepkinderen) die een Voor- en Vroegschools Educatie (VVE) programma volgen, wordt de vooruitgang op het gebied van taal en rekenen gevolgd. Dit gebeurt bij peuters (2 en 3 jaar) en kleuters (4 en 5 jaar). We kijken of de doelgroepkinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland. Deze tabel gaat over rekenen.
Bron: Monitor VVE Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	51%	51%
Realisatie	53%	35%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De meer dan gemiddelde leerwinst is het afgelopen jaar gedaald. Dit komt waarschijnlijk omdat er steeds meer zorgkinderen in de groep geplaatst worden.

Leerwinst doelgroepkleuters VVE taal (Realisatie 2024)
Bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand (doelgroepkinderen) die een Voor- en Vroegschools Educatie (VVE) programma volgen, wordt de vooruitgang op het gebied van taal gevolgd. Dit gebeurt bij peuters (2 en 3 jaar) en kleuters (4 en 5 jaar). Gekeken wordt of de doelgroepkinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland.
Bron: Monitor VVE Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	41%	41%
Realisatie	38%	19%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We zien dat het percentages meer dan gemiddelde leerwinst de laatste jaren daalt. Dit komt onder andere doordat steeds meer kinderen meertalig opgroeien. Onder andere door social media gebruiken kinderen steeds vaker Engelse woorden in plaats van Nederlandse. Daarnaast zijn er steeds meer kinderen niet schoolrijp, wanneer ze instromen in de kleuterklas. Dit maakt dat zij ook lastiger aan leren toekomen. We zien wel dat de spraaktaalontwikkeling van de kinderen vaak sterk verbetert door het vve-aanbod. Deze ontwikkelingslijn wordt niet meegenomen in de monitor.

Leerwinst doelgroepkleuters VVE rekenen (Realisatie 2024)
Bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand (doelgroepkinderen) die een Voor- en Vroegschools Educatie (VVE) programma volgen, wordt de vooruitgang op het gebied van rekenen gemonitord. Dit gebeurt bij zowel peuters (2 en 3 jaar) als kleuters (4 en 5 jaar). Gekeken wordt of de doelgroepkinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland.
Bron: Monitor VVE Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	41%	41%
Realisatie	41%	21%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Waarschijnlijk komt dit doordat er steeds meer kinderen niet schoolrijp zijn, wanneer ze instromen in de kleuterklas. Dit maakt dat zij ook lastiger aan leren van rekenvaardigheden toekomen.

1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Succesvolle plaatsing maatwerktraject (Realisatie 2024)

Het aantal begeleide voortijdig schoolverlaters dat in het verslagjaar succesvol op een maatwerktraject is geplaatst richting onderwijs, werk of hulpverlening. Dit geldt ook voor jongeren die al eerder zijn uitgevallen en opnieuw begeleiding hebben gekregen.
Bron: Jaarverslag Leerplicht/RMC

Type	2023	2024
Begroting	90%	92%
Realisatie	92%	92%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: N.v.t.

1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Aantal bijstandsuitkeringen in % van de Zoetermeerse beroepsbevolking (Realisatie 2024)

Het aantal bijstandsuitkeringen uitgedrukt als percentage van de Zoetermeerse beroepsbevolking.
Bron: Suites4-Sociaal

Type	2023	2024
Begroting	3,5%	3,7%
Realisatie	3,7%	3,5%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: We zien dat het aantal bijstandsuitkering vergeleken met de Zoetermeerse beroepsbevolking iets is teruggelopen. Dit is een positieve ontwikkeling. De inspanningen van De Binnenbaan werpen hun vruchten af en de economie trekt aan.

% Van de uitstroom dat binnen 1 jaar weer instroomt (terugvalpercentage) (Realisatie 2024)

Het aantal instromers, dat in het vorige (voorafgaand aan de verslagperiode) kalenderjaar was uitgestroomd naar werk, als percentage van de uitstroom naar werk van het vorige kalenderjaar.
Bron: Domein/CBS

Type	2023	2024
Begroting	15%	15%
Realisatie	7%	11%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aandeel dat terugvalt in de uitkering is 11%. Dit is lager van de begrote 15%. Dit is te verklaren doordat De Binnenbaan goede nazorg levert bij mensen die uitstromen naar werk. Hierdoor vallen zij minder snel terug in de bijstand.

1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Aantal unieke klanten dat bijzondere bijstand ontvangt (Realisatie 2024)
Het aantal unieke mensen (=BSN) dat in het kalenderjaar en enige vorm bijzondere bijstand ontvangt.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	2.000	2.400
Realisatie	2.349	2.298

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We zien een lichte daling ten opzichte van 2023. We weten niet met zekerheid hoe dit komt. De daling zou kunnen komen door de energietoeslag en stijging van het minimumloon. De doelgroep had daardoor mogelijk iets meer te besteden en dus misschien de bijzondere bijstand minder nodig.

Aantal personen met een Zoetermeerpas (Realisatie 2024)
Het aantal unieke mensen (=BSN) dat in het kalenderjaar een Zoetermeerpas heeft.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	8.200	10.000
Realisatie	10.986	9.634

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Dat het aantal inwoners met een Zoetermeerpas is gedaald heeft twee redenen. Ten eerste hebben we hebben een opschoonactie gedaan bij pashouders die de pas al een aantal jaar niet gebruiken, maar waarvan de pas wel steeds automatisch verlengd is. Deze mensen hebben uiteraard wel recht en kennen we weer toe als zij een nieuwe aanvraag indienen. Daarnaast zijn we strakker gaan toetsen of een inwoner echt in aanmerking komt, voordat we de pas toekennen. Dit heeft ook geleid tot het afwijzen van Zoetermeerpassen in 2024.

Aantal personen met collectieve ziektekostenverzekering minima (Realisatie 2024)
Het aantal unieke mensen (=BSN) dat in het kalenderjaar een gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering heeft.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	4.500	4.500
Realisatie	4.137	4.231

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We zien een iets lager bereik bij de gemeentepolis dan begroot. Dit hoeft echter niet negatief te zijn, omdat de gemeentepolis niet voor iedereen de best passende verzekering is. . Daarom hebben we er richting de doelgroep minder reclame voor gemaakt dan de afgelopen jaren.

Aantal unieke personen individuele inkomenstoeslag (Realisatie 2024)
Het aantal unieke mensen (=BSN) dat in het kalenderjaar een individuele inkomenstoeslag heeft.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	1.450	1.450
Realisatie	1.382	1.323

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We zien een lichte daling als we kijken naar het vorige jaar. In 2024 is ingezet op de vereenvoudiging van de toeslag. We kunnen daar in 2025 pas de effecten van zien. Het is een toeslag die over een jaar wordt toegekend.

Opgelegde maatregelen (Realisatie 2024)
Het aantal maatregelen dat in een kalenderjaar is opgelegd aan bijstandsontvangers.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	150	100
Realisatie	87	114

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Een maatregel is een korting op de uitkering en wordt opgelegd als een kandidaat zich niet houdt aan de opgelegde arbeidsverplichtingen. We zien een stijging ten opzichte van vorig jaar en ook een stijging ten opzichte van de begroting. Dit betekent dat er bij De Binnenbaan fors wordt ingezet op het nakomen van de arbeidsverplichtingen.

Beperken instroom preventiequote (Realisatie 2024)

Het percentage van alle afgehandelde aanvragen levensonderhoud in een kalenderjaar dat niet tot een uitkering leidt. Oorzaken hiervoor zijn een goede klantherkenning (met bijvoorbeeld directe bemiddeling naar werk) en gedegen screening van wettelijke eisen (geen recht op bijstand door bijvoorbeeld partnerinkomen en/of vermogen).
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	40%	40%
Realisatie	29%	35%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: 35% van de meldingen leidt niet tot een bijstandsaanvraag. Dit is lager dan de indicator van 40%. Dit is mogelijk ook een gevolg van een dienstverlening waarbij er niet meteen een buiten behandelingstelling volgt als de bewijsstukken niet compleet zijn.

Aantal opgelegde boeten (Realisatie 2024)

Het aantal boeten dat op grond van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid in een kalenderjaar is opgelegd. Het betreft boetes met een benadelingsbedrag van boven de € 340.
Bron: Suites4Sociaal Domein/Menzis/Zorg en Zekerheid

Type	2023	2024
Begroting	150	100
Realisatie	31	15

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Positief is dat de realisatie van het aantal boetes wat opgelegd is, lager is dan ingeschat. We zien minder fraudegevallen die leiden tot een boete van € 340 of hoger.

% Van de doelgroep met Kwijtschelding (Realisatie 2024)

Het aantal mensen van de doelgroep (=melders) dat in het kalenderjaar geheel of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen krijgt. Dit uitgedrukt in een percentage van de doelgroep.
Bron: Belastingadministratie

Type	2023	2024
Begroting	75%	75%
Realisatie	71%	76%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: N.v.t.

Aantal handhavingszaken (Realisatie 2024)

Het aantal in het kalenderjaar afgehandelde handhavingszaken op grond van de Participatiewet die daadwerkelijk tot een wijziging of beëindiging van de uitkering hebben geleid.
Bron: Key2Handhaven

Type	2023	2024
Begroting	250	250
Realisatie	190	130

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De begrotingscijfers dateren van ver voor Corona tijd en zijn door alle veranderingen in de maatschappij en rechtspraak niet meer van deze tijd. Mede door de Toeslagenaffaire en de Boodschappenaffaire dient er ook qua handhaving rekening te worden gehouden met de ***menselijke maat***.
Deze maatstaf is niet alleen merkbaar binnen de gemeente, echter ook in de rechtspraak. Hierdoor is de bewijslast in onderzoeken naar misbruik en oneigenlijk gebruik zwaarder geworden en dient er uitgebreider onderzoek te worden verricht.
Ook het evenredigheidsbeginsel speelt een rol in de daling van de cijfers. In beginsel heeft de toets weliswaar voornamelijk te maken met de terugvordering en de gevolgen die daaruit voortkomen. De onderzoeken van de sociale recherche moeten hierdoor echter ook steeds beter en uitgebreider worden gemotiveerd in de rapportages, die ten grondslag liggen aan de gevolgen voor de uitkering.

Aantal beëindigingen als gevolg van handhaving (Realisatie 2024)
Het aantal in het kalenderjaar afgehandelde handhavingszaken op grond van de Participatiewet die daadwerkelijk tot beëindiging van de uitkering hebben geleid.
Bron: Key2Handhaven

Type	2023	2024
Begroting	80	80
Realisatie	41	45

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De begrotingscijfers dateren van ver voor Corona tijd en zijn door alle veranderingen in de maatschappij en rechtspraak niet meer van deze tijd.

Mede door de Toeslagenaffaire en de Boodschappenaffaire dient er ook qua handhaving rekening te worden gehouden met de ***menselijke maat***.
Deze maatstaf is niet alleen merkbaar binnen de gemeente, echter ook in de rechtspraak. Hierdoor is de bewijslast in onderzoeken naar misbruik en oneigenlijk gebruik zwaarder geworden en dient er uitgebreider onderzoek te worden verricht.
Ook het evenredigheidsbeginsel speelt een rol in de daling van de cijfers. In beginsel heeft de toets weliswaar voornamelijk te maken met de terugvordering en de gevolgen die daaruit voortkomen. De onderzoeken van de sociale recherche moeten hierdoor echter ook steeds beter en uitgebreider worden gemotiveerd in de rapportages, die ten grondslag liggen aan de gevolgen voor de uitkering.

Aantal gestarte schuldhulpregelingen (Realisatie 2024)

Het aantal gestarte schuldregelingen voor schuldbemiddeling en saneringskrediet.
Bron: Cognos

Type	2023	2024
Begroting	140	140
Realisatie	105	111

Toelichting
Doel gehaald: Gedeeltelijk.
Toelichting: Het aantal schuldregelingen is in 2024 met 5,4% gestegen ten opzichte van 2023 (105 schuldregelingen).

% Succesvol afgeronde schuldregelingen (Realisatie 2024)

Het aantal succesvol afgeronde schuldregelingen als percentage van het totaal aantal gestarte schuldregelingen.
Bron: Cognos

Type	2023	2024
Begroting	85,0%	85,0%
Realisatie		

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Vanaf 1 juli 2023 is de aflostermijn die voor een schuldregeling geldt, verkort tot 18 maanden. Een simpel rekenkundig percentage over heel 2023 geeft niet een volledig beeld weer aangezien een deel van de schuldregelingen dat in 2023 is gestart nog doorloopt tot 2026 of later.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)			
671.01 Universele preventie jeugd			
Lasten	-4.784	-4.619	165
Totaal 671.01 Universele preventie jeugd	**-4.784**	**-4.619**	**165**
671.02 Selectieve preventie jeugd			
Lasten	-2.032	-2.065	-33
Baten	0	4	4
Totaal 671.02 Selectieve preventie jeugd	**-2.032**	**-2.061**	**-29**
671.03 Maatwerk jeugd			
Lasten	-5.191	-4.164	1.027
Baten	0	19	19
Onttrekkingen	112	138	26
Totaal 671.03 Maatwerk jeugd	**-5.079**	**-4.008**	**1.071**
671.04 Specialistische jeugdhulp			
Lasten	-84.927	-81.213	3.715
Baten	133	909	776
Totaal 671.04 Specialistische jeugdhulp	**-84.794**	**-80.304**	**4.490**
682.01 Jeugd voorzieningen			
Lasten	-115	-125	-10
Onttrekkingen	115	125	10
Totaal 682.01 Jeugd voorzieningen	**0**	**0**	**0**
Totaal Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	**-96.690**	**-90.992**	**5.698**
Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)			
662.01 Wmo maatwerk			
Lasten	-25.776	-26.796	-1.019
Baten	1.312	1.355	43
Onttrekkingen	56	40	-16
Totaal 662.01 Wmo maatwerk	**-24.408**	**-25.401**	**-992**
670.01 Wmo algemene voorziening			
Lasten	-27.323	-26.379	945
Baten	8.545	9.161	616
Onttrekkingen	724	584	-140
Totaal 670.01 Wmo algemene voorziening	**-18.054**	**-16.634**	**1.420**
670.05 Wmo maatschappelijke zorg			

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-1.400	-1.432	-33
Baten	594	575	-19
Totaal 670.05 Wmo maatschappelijke zorg	**-805**	**-857**	**-52**
Totaal Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)	**-43.268**	**-42.892**	**376**
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)			
670.04 Wmo preventie			
Lasten	-8.490	-8.193	298
Baten	8.249	7.947	-302
Totaal 670.04 Wmo preventie	**-241**	**-245**	**-4**
714.01 Gezondheidszorg			
Lasten	-1.845	-1.744	101
Totaal 714.01 Gezondheidszorg	**-1.845**	**-1.744**	**101**
Totaal Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	**-2.087**	**-1.990**	**97**
Totaal programma	**-142.045**	**-135.874**	**6.171**

2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat niet vrij toegankelijke jeugdhulp ontvangt (Realisatie 2024)
Het aantal jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar dat een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt.
Bron: Datawarehouse Z'meer

Type	2023	2024
Begroting	4.600	4.700
Realisatie	4.893	4.747

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal jeugdigen met specialistische jeugdhulp is vooralsnog lager dan vorig jaar. Het streefcijfer is echter niet gehaald.
NB. Dit is een voorlopig cijfer. Afhankelijk van declaraties kan het aantal nog veranderen.

% Jeugdigen dat niet vrij toegankelijke jeugdhulp ontvangt tov tot jeugdigen 0-18 jaar Z'meer (Realisatie 2024)
Het percentage jeugdigen van 0-18 jaar dat niet vrij toegankelijke jeugdhulp ontvangt afgezet tegen het totaal aan jeugdigen van 0-18 jaar in Zoetermeer.
Bron: CBS

Type	2023	2024
Begroting	15,0%	17,0%
Realisatie	18,1%	

Toelichting
Doel gehaald: P.M.
Toelichting: Het definitieve percentage over heel 2023 was 18,1% (in de Jaarrekening 2023 stonden nog voorlopige cijfers). Het CBS heeft nog geen cijfers over heel 2024. Er zijn alleen voorlopige cijfers over het eerste half jaar van 2024. Het percentage voor Zoetermeer (15,3%) is daarbij bijna gelijk aan het percentage van het eerste half jaar van 2023 (15,5%).

Bereik basispakket JGZ (Realisatie 2024)
Het bereik tijdens de verschillende contactmomenten (0 – 1 jaar, 1 – 4 jaar, groep 2 basisonderwijs, groep 7 basisonderwijs, klas 2 voortgezet onderwijs) wordt weergegeven als percentage van het totaal aantal jeugdigen in deze groepen.
Bron: Verantwoording JGZ

Type	2023	2024
Begroting	87,0%	87,0%
Realisatie	85,4%	86,1%

Toelichting

Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het percentage gaat over het bereik in de leeftijdsgroep 0-4 jaar. In 2023 was het bereik voor deze leeftijdsgroep 85,4% (bijgewerkt percentage ten opzichte van de Jaarrekening 2023). Dit betekent dat het bereik in het afgelopen jaar iets is gestegen, maar nog steeds lager ligt dan gewenst.
In de leeftijdsgroep 4-18 jaar is het bereik 65,6%. Ook hier is een lichte stijging te zien; in 2023 was het bereik 63,3% (bijgewerkt percentage ten opzichte van de Jaarrekening 2023).

2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

% Klanten dat (zeer) tevreden is over de kwaliteit van de Hulp bij het Huishouden (Realisatie 2024)

In het nieuwe Cliëntervaringsonderzoek wordt niet meer gewerkt met een rapportcijfer van 1-10 maar met percentages.
Bron: CEO

Type	2023	2024
Begroting	85%	75%
Realisatie	69%	74%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De vraag naar huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo groeit. Het is voor het college en aanbieders een uitdaging om inwoners op tijd goede

ondersteuning te geven. Samen met de gemeente en aanbieders is er hard gewerkt aan deze uitdaging. Het college is blij om te zien dat het tevredenheidspercentage is gestegen vergeleken met voorgaande jaren.

Aantal unieke klanten met een Wmo-maatwerkvoorziening (Realisatie 2024)

De bron van de indicator is de gemeentelijke monitor Sociaal Domein. Hiermee kunnen we vergelijken met andere gemeenten in de categorie 100.000 tot 300.000 inwoners.
Bron: Gemeentelijke monitor Sociaal Domein

Type	2023	2024
Begroting	7.800	7.800
Realisatie	7.295	7.449

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal unieke klanten met een Wmo-maatwerkvoorziening gaat over klanten met averschillende maatwerkvoorzieningen, zoals scootmobielen, rolstoelen, woningaanpassingen en huishoudelijke ondersteuning. Het aantal klanten is sterk afhankelijk van de individuele hulpvraag van inwoners. Hierdoor ligt het geschatte resultaat en de realisatie uit elkaar. Over het algemeen stijgt het aantal klanten al jaren. Deze stijging zien we terug in de realisatie van 2024 vergeleken met 2023.

Aantal multiprobleem-huishoudens waar zorgcoördinatie is geweest (Realisatie 2024)

Het gaat om de feitelijke aantallen gemeld bij de zorgnetwerken.
Bron: Wijkzorgnetwerken

Type	2023	2024
Begroting	120	120
Realisatie	166	394

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De groei vergeleken met de begroting 2024 en realisatie 2023 is groot. Daar zijn 3 verklaringen voor: de voornaamste is de implementatie van de Lokale Zorg- en Veiligheidskamer. We merken dat hier veel meer personen/huishoudens gemeld worden en in beeld komen. Daarnaast is de telling veranderd en worden ook kortdurende trajecten of interventies meegeteld. Tot slot zien we dat op meerdere plekken collega's vaker in contact komen met complexe of zorgelijke situatie, zoals inkomensregisseurs of Wmo-consulenten, en die bij procescoördinatie aanmelden.

Aantal meldingen fraude en onrechtmatigheden in afwachting van onderzoek (Realisatie 2024)
Het aantal fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen met betrekking tot de Wmo en Jeugdwet dat wacht op onderzoek.
Bron: Suite (cliënt niveau) / Cognos

Type	2023	2024
Begroting	35	35
Realisatie	75	48

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal meldingen fraude en onrechtmatigheden dat wacht op onderzoek in 2024 is gedaald vergeleken met 2023. Dit komt door een nieuwe werkwijze. Er worden periodieke controles uitgevoerd en proactief, controlerend toezicht in plaats van onderzoek achteraf. Het aantal openstaande meldingen is nog steeds hoger dan verwacht. De oorzaak is te weinig capaciteit.

% Meldingen fraude of onrechtmatigheden dat is afgehandeld (Realisatie 2024)
Het percentage fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen met betrekking tot de Wmo en Jeugdwet dat is afgehandeld.
Bron: Suite (cliënt niveau)/Bestand zorgaanbiederniveau

Type	2023	2024
Begroting	40%	40%
Realisatie	40%	69%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het verwachte aantal afgehandelde meldingen is behaald.

% Onderzochte fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen dat heeft geleid tot rechtsgevolg (Realisatie 2024)
Het percentage fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen met betrekking tot de Wmo en jeugdwet dat heeft geleid tot rechtsgevolg.
Bron: Suite

Type	2023	2024
Begroting	60%	60%
Realisatie	5%	6%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen dat leidt tot rechtsgevolg daalt vanwege de nieuwe werkwijze met periodieke controles en proactief toezicht. Deze indicator sluit niet meer aan bij de nieuwe werkwijze en wordt aangepast.

Aantal unieke klanten van het samenwerkingsverband InZet (Realisatie 2024)
Betreft het aantal uniek geregistreerde cliënten bij inZet.
Bron: inZet

Type	2023	2024
Begroting		2.250
Realisatie	1.764	2.590

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het bereik van het aantal cliënten is toegenomen.

% Van de inwoners dat bekend is met het samenwerkingsverband InZet (Realisatie 2024)
% Van de inwoners dat bekend is met het samenwerkingsverband InZet met als streefwaarde 80%.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		80%
Realisatie	23%	24%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Het percentage inwoners dat bekend is met inZet is bijna hetzelfde gebleven als in 2023. In eerdere jaren was er een sterkere stijging. Het blijft een uitdaging om de naamsbekendheid van inZet te vergroten. Het streven is dat uiteindelijk 80% van de inwoners van inZet gehoord heeft.

% Klanten van het samenwerkingsverband InZet in cliëntprofiel ‘begeleiding’ dat (ook) gebruik maakt van groepsaanbod (Realisatie 2024)

% Klanten van het samenwerkingsverband InZet in cliëntprofiel 'begeleiding' dat (ook) gebruik maakt van groepsaanbod met als streefwaarde 50%.
Bron: inZet

Type	2023	2024
Begroting		50,0%
Realisatie		5,0%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het doel is dat uiteindelijk 50% van de cliënten van inZet gebruik maakt van groepsaanbod. De eerste jaren van inZet waren vooral gericht op opstarten en de organisatie opbouwen. In 2024 is inZet begonnen met het verder ontwikkelen van het aanbod en het creëren van meer groepsaanbod. Dat is deels een verklaring waarom de realisatie laag is. Een andere verklaring zit in de meetwijze van de indicator. Deze meet alleen het percentage cliënten dat gebruik maakt van (nieuwe) vormen van groepsaanbod in plaats van of naast individuele ondersteuning. Zo wordt de beweging van individuele begeleiding naar collectieve begeleiding inzichtelijk gemaakt. Het gebruik van andere groepsactiviteiten, zoals dagbesteding of welzijnsactiviteiten, wordt niet gemeten met deze indicator.

Aantal mensen dat gebruik heeft gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning (Realisatie 2024)

Feitelijk aantal deelnemers aan deze voorziening.
Bron: Adviespunt Zorgbelang

Type	2023	2024
Begroting		168
Realisatie	119	163

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal mensen dat gebruik maakt van onafhankelijke cliëntondersteuning is toegenomen. Adviespunt Zorgbelang ziet vooral meer vragen over jeugd- en gezinshulp en passend onderwijs.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)			
721.19 Afvalinzameling			
Lasten	-14.008	-13.845	163
Baten	20.138	20.663	525
Totaal 721.19 Afvalinzameling	**6.130**	**6.817**	**688**
723.36 Milieubeleid			
Lasten	-5.982	-3.800	2.181
Baten	3.099	1.699	-1.399
Onttrekkingen	1.149	615	-534
Totaal 723.36 Milieubeleid	**-1.734**	**-1.487**	**248**
Totaal Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	**4.395**	**5.331**	**935**
Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)			
810.18 Algemeen beheer			
Lasten	-3.599	-2.520	1.079
Baten	11	4	-7
Totaal 810.18 Algemeen beheer	**-3.588**	**-2.516**	**1.071**
810.28 Dagelijks beheer en klein onderhoud			
Lasten	-24.903	-23.730	1.172
Baten	1.878	1.844	-34
Onttrekkingen	1.500	1.500	0
Totaal 810.28 Dagelijks beheer en klein onderhoud	**-21.525**	**-20.386**	**1.139**
810.38 Exploitaties			
Lasten	-8.961	-8.497	465
Baten	10.907	11.749	842
Totaal 810.38 Exploitaties	**1.946**	**3.253**	**1.307**
810.48 Groot onderhoud			
Lasten	-15.431	-15.667	-236
Baten	184	1.526	1.342
Toevoegingen	-184	-184	0
Onttrekkingen	601	104	-497
Totaal 810.48 Groot onderhoud	**-14.830**	**-14.221**	**609**
922.33 Algemene baten en lasten stadsbeheer			
Lasten	0	-345	-345
Totaal 922.33 Algemene baten en lasten stadsbeheer	**0**	**-345**	**-345**

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Totaal Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)	**-37.996**	**-34.215**	**3.781**
Totaal programma	**-33.600**	**-28.884**	**4.717**

3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Totaal aantal MW-vermogen wind energie (Realisatie 2024)

De totaalsom van het vermogen in MegaWatt (MW) van de in Zoetermeer geplaatste windturbines.
Bron: Landelijke Klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	9	9
Realisatie	9	9

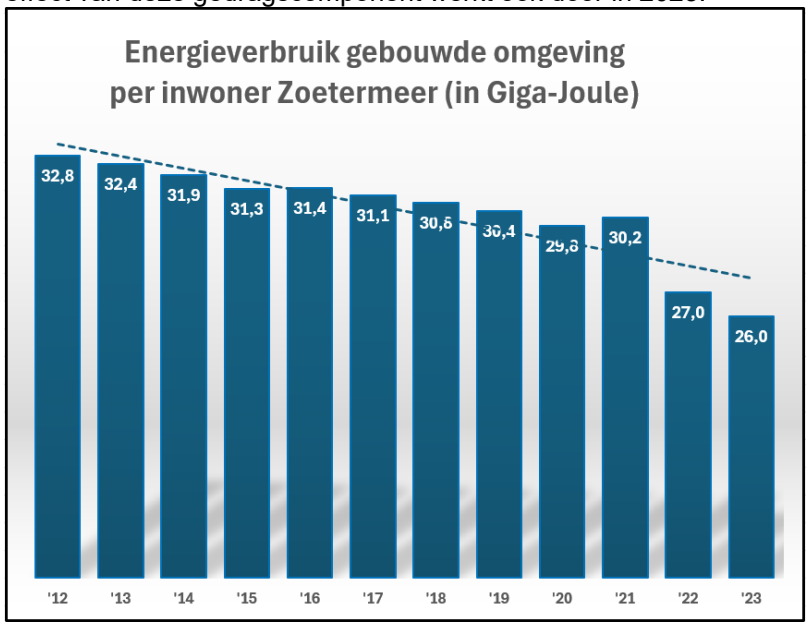
Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Er is geen wens tot uitbreiding van windmolens. Het aantal windmolens is gelijk gebleven.
Deze indicator is bij de Programma Begroting 2025 komen te vervallen.

Jaarlijks energieverbruik gebouwde omgeving per inwoner in Giga-Joule (GJ) (realisatie 2024)

Het totale energieverbruik in de gebouwde omgeving per inwoner in Zoetermeer in Giga-Joule.
Bron: Landelijke Klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	29,75	29,50
Realisatie	26,40	26,00

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het energieverbruik per inwoner laat al een aantal jaar op rij een lichte afname zien. Dit wordt verklaard door de autonome ontwikkelingen in het energiezuiniger maken van woningen en apparaten. In 2022 was er een forse afname (zie ook grafiek) als gevolg van de enorme stijging van de energieprijzen in dat jaar en de oproep om zuinig om te gaan met energie (met name gas). Veel inwoners hebben hun stookgedrag daarop aangepast. Het effect van deze gedragscomponent werkt ook door in 2023.

NB: Omdat de Klimaatmonitor op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achterloopt, wordt hier het (geschatte) aandeel over het voorgaande jaar (2023) gepresenteerd.
Deze indicator is bij de Programma Begroting 2025 komen te vervallen.

Aandeel duurzame energie % (in Zoetermeer opgewekte elektriciteit) (Realisatie 2024)
Het aandeel duurzame elektriciteit (afkomstig van wind- en zon) in het totale verbruik van elektriciteit.
Bron: Inschatting o.b.v. Landelijke Klimaatmonitor

Type	2023	2024
Begroting	5,5%	10,5%
Realisatie	10,0%	14,0%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aandeel duurzame elektriciteit wordt niet volledig in Zoetermeer opgewekt; hier zit ook de landelijke opwek van bijvoorbeeld windmolens op zee in verwerkt.
NB: Omdat de Klimaatmonitor op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achterloopt, wordt hier het (geschatte) aandeel over het voorgaande jaar (2023) gepresenteerd.

Hoogte van de afvalstoffenheffing in euro's (Realisatie 2024)
Het bedrag dat per huishouden gemiddeld betaald wordt, zodat het afval opgehaald en verwerkt wordt. Daadwerkelijke bedrag is afhankelijk van het aantal personen in het huishouden.
Bron: Legesverordening

Type	2023	2024
Begroting	296	297
Realisatie	334	345

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De afvalstoffenheffing is om twee redenen omhooggegaan:

1. De kosten voor kwijtschelding zijn hoger door het ophogen van de kwijtscheldingsnorm bij de gemeentelijke belastingen. Dit heeft een effect van € 2,90 op de afvalstoffenheffing;
2. Door de inflatie zijn de lasten op afval aanzienlijk verhoogd (8,5%). Dit is verwerkt in de afvalstoffenheffing.

% Inwoners dat (zeer) tevreden is over de afvalinzameling (Realisatie 2024)

Het gedeelte van de deelnemende inwoners (respondenten Stadspeiling) dat aangeeft (zeer) tevreden te zijn over de huisvuilinzameling door de gemeente Zoetermeer.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	75%	75%
Realisatie	86%	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Er is in 2024 geen Stadspeiling over dit onderwerp gehouden.

Hoeveelheid gescheiden textiel per inwoner per jaar in kilogrammen (Realisatie 2024)

De hoeveelheid textiel in kilogrammen dat per inwoner per jaar gemiddeld gescheiden wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	3,1	3,5
Realisatie	3,8	4,0

Toelichting
Doel gehaald (Jaarlijks meer): Ja.
Toelichting: Ten opzichte van 2023 is er meer ingezameld.

Hoeveelheid gescheiden glas per inwoner per jaar in kilogrammen (Realisatie 2024)

De hoeveelheid glas in kilogrammen dat per inwoner per jaar gemiddeld gescheiden wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	17,2	17,6
Realisatie	16,4	15,2

Toelichting
Doel gehaald (Jaarlijks meer): Nee.
Toelichting: We zitten in een dalende trend voor wat betreft glas scheiden. Mogelijke oorzaken zijn dat er minder glas in omloop is en door het statiegeld op glas.

Hoeveelheid gescheiden oud papier en karton per inwoner per jaar in kilogrammen (Realisatie 2024)

Het oud papier en karton in kilogrammen dat per inwoner per jaar gemiddeld gescheiden wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	33,9	32,0
Realisatie	32,0	30,0

Toelichting
Doel gehaald (Jaarlijks meer): Nee.
Toelichting: Er wordt jaarlijks minder papier en karton gescheiden ingeleverd. Landelijk zien we al jaren een dalende trend in papiergebruik. In feite is er steeds minder papier en karton in omloop (o.a. door de digitalisering).

Hoeveelheid gescheiden PBD per inwoner per jaar in kilogrammen (Realisatie 2024)

De hoeveelheid plastic, blik en drankenkartons-afval in kilogrammen dat per inwoner per jaar gemiddeld gescheiden wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	9,0	9,5
Realisatie	8,4	8,0

Toelichting
Doel gehaald (Jaarlijks meer): Nee.

Toelichting: De hoeveelheid ingezamelde PBD (plastic, blik en drinkkartons) is gedaald. De oorzaak kan de invoering van statiegeld op flesjes en blikjes zijn (sinds 1 april 2023).

Hoeveelheid gescheiden GFT per inwoner per jaar in kilogrammen (Realisatie 2024)
De hoeveelheid groente-, fruit- en tuinafval in kilogrammen dat per inwoner per jaar gemiddeld gescheiden wordt weggegooid.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	49,6	50,0
Realisatie	50,4	48,0

Toelichting
Doel gehaald (Jaarlijks meer): Nee.
Toelichting: Er is een daling ten opzichte van 2023 te zien. De oorzaak kan het gevolg zijn van droogte en daarmee een mindere groei van het tuingroen.

3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte
De doelen van de prestatie-indicatoren zijn behaald. Dit betreft het gemiddelde van alle prestatie-indicatoren gezamenlijk.

De gemeente voert per kwartaal steekproefsgewijs inspecties uit op de afgesproken beeldkwaliteit van de openbare ruimte. Dit is de Quickscan beeldkwaliteit.
Uit deze objectieve Quickscan beeldmetingen (3x uitgevoerd in 2024) komen de onderstaande kwaliteitsscores:

- Bedrijventerreinen: 94,7%
- Hoofdinfrastructuur: 92,8%
- Recreatiegebieden: 93,7%
- Winkelcentra: 95,9%
- Woongebieden: 96,4%

Uit de Stadspeiling blijkt dat 85% van de inwoners tevreden is over de kwaliteit van de openbare ruimte en dat de waardering voor de groene kwaliteit van Zoetermeer met gemiddeld een 7,5 wordt gewaardeerd (Bron: Beeldkwaliteit Zoetermeer Jaaroverzicht quickscanrapportage 2024 (verder: Quickscan) / Stadspeiling 2024).

Kwaliteitsniveau verharding (Realisatie 2024)

Het gedeelte van de steekproefsgewijs beoordeelde, evenredig over de 7 wijken van Zoetermeer verspreide plekken dat voldoet aan afgesproken beeldkwaliteitsniveau A+, A, B, C of D, voor verharding. Gaat om een gemiddelde van de 3 kwartalen en ongeveer 1.700 individuele metingen. De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus.
Bron: Quickscan

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	95%	97%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: We voldoen aan de norm van 90% voor het kwaliteitsniveau van de verharding in de openbare ruimte; 97% is op orde.
De verschillende soorten asfalt laten een zeer hoge score zien (A-kwaliteit). Alle soorten elementen verharding scoren een B-kwaliteit.

Kwaliteitsniveau meubilair (Realisatie 2024)

Het gedeelte van de steekproefsgewijs beoordeelde, evenredig over de 7 wijken van Zoetermeer verspreide plekken dat voldoet aan afgesproken beeldkwaliteitsniveau A+, A, B, C of D, voor meubilair. Gaat om een gemiddelde van de 3 kwartalen en ongeveer 1.700 individuele metingen. De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus.
Bron: Quickscan

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	91%	95%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: We voldoen aan de norm van 90% voor het kwaliteitsniveau van het meubilair in de openbare ruimte; 95% is op orde.

Kwaliteitsniveau groen (Realisatie 2024)

Het gedeelte van de steekproefsgewijs beoordeelde, evenredig over de 7 wijken van Zoetermeer verspreide plekken dat voldoet aan afgesproken beeldkwaliteitsniveau A+, A, B, C of D, voor groen. Gaat om een gemiddelde van de 3 kwartalen en ongeveer 1.700 individuele metingen. De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus.
Bron: Quickscan

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	87%	89%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: We voldoen niet aan de norm van 90% voor het kwaliteitsniveau voor het groen in de openbare ruimte; 89% is op orde.
Er is verbetering mogelijk op het gebied van snoeien van hagen, overgroei van gras bij randen en te hoge grashoogtes.

Kwaliteitsniveau verzorging (Realisatie 2024)
Het gedeelte van de steekproefsgewijs beoordeelde, evenredig over de 7 wijken van Zoetermeer verspreide plekken dat voldoet aan afgesproken beeldkwaliteitsniveau A+, A, B, C of D, voor verzorging. Gaat om een gemiddelde van de 3 kwartalen en ongeveer 1.700 individuele metingen. De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus.
Bron: Quickscan

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	94%	93%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: We voldoen aan de norm van 90% voor het kwaliteitsniveau van de verzorging in de openbare ruimte; 93% is op orde.

Programma 4 Vrije tijd

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)			
530.02 Exploitatie sportaccommodaties			
Lasten	-11.679	-11.450	229
Baten	4.785	4.672	-113
Totaal 530.02 Exploitatie sportaccommodaties	**-6.894**	**-6.778**	**116**
540.03 Cultuur			
Lasten	-9.781	-9.598	184
Baten	417	370	-47
Totaal 540.03 Cultuur	**-9.364**	**-9.227**	**137**
540.04 Beeldende kunst in de openbare ruimte			
Lasten	-507	-455	52
Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen	314	307	-7
Totaal 540.04 Beeldende kunst in de openbare ruimte	**-192**	**-148**	**45**
560.38 Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen			
Lasten	-2.301	-2.517	-215
Baten	308	260	-48
Totaal 560.38 Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen	**-1.993**	**-2.256**	**-263**
630.02 Welzijnsaccommodaties			
Lasten	-4.477	-4.192	284
Baten	4.626	4.584	-42
Totaal 630.02 Welzijnsaccommodaties	**149**	**392**	**243**
Totaal Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	**-18.295**	**-18.018**	**277**
Bevorderen levendige stad (4.2)			
002.31 Evenementen			
Lasten	-1.127	-1.133	-5
Baten	41	48	7
Onttrekkingen	0	0	0
Totaal 002.31 Evenementen	**-1.087**	**-1.085**	**2**
530.04 Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling			
Lasten	-3.232	-2.612	620
Baten	674	698	24
Totaal 530.04 Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling	**-2.558**	**-1.914**	**644**
530.05 Strategisch beleid sport			

Programma 4 Vrije tijd	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-527	-436	91
Baten	87	91	4
Onttrekkingen	25	10	-15
Totaal 530.05 Strategisch beleid sport	**-415**	**-336**	**80**
540.03 Cultuur			
Lasten	-3.373	-3.489	-116
Totaal 540.03 Cultuur	**-3.373**	**-3.489**	**-116**
540.04 Beeldende kunst in de openbare ruimte			
Lasten	-131	-129	2
Totaal 540.04 Beeldende kunst in de openbare ruimte	**-131**	**-129**	**2**
541.16 Monumentenbeleid			
Lasten	-274	-286	-12
Totaal 541.16 Monumentenbeleid	**-274**	**-286**	**-12**
Totaal Bevorderen levendige stad (4.2)	**-7.837**	**-7.237**	**600**
Totaal programma	**-26.132**	**-25.255**	**877**

4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen

Waardering Bibliotheek (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor de bibliotheek.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,1	8,0

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: 53% van de respondenten heeft een bezoek gebracht aan Bibliotheek. De meeste respondenten (zeer) tevreden zijn met de bibliotheek en het een fijne plek vinden.

Waardering CKC & partners (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor het CKC & partners.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,9	7,9
Realisatie	8,3	8,1

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De meeste respondenten zijn (zeer) tevreden met het grote aanbod.

Waardering Poppodium Boerderij (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor Poppodium Boerderij.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,3	8,2

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Ongeveer een op de zeven respondenten (14,6%) heeft het Poppodium bezocht.

Waardering Stadstheater (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor het Stadstheater.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,2	8,2

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Bijna de helft van de respondenten (46,1%) bezocht het Stadstheater. Bezoekers zijn (zeer) tevreden.

Waardering Nationaal Videogame Museum (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor het Nationaal Videogame Museum.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		8,0
Realisatie		7,9

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Dit is een nieuwe indicator vanaf 2024. De doelstelling is net niet behaald. Ongeveer tweederde van de bezoekende respondenten (66,9%) geeft het museum een goed.

Waardering Franx (voorheen Terra Art Projects) (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor Franx.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,7	7,7
Realisatie	7,9	7,5

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Bijna de helft (48,5%) zegt de aanwezigheid van een organisatie voor beeldende kunst (zeer) belangrijk te vinden. Ongeveer een zevende van de respondenten (14,8%) bezocht de Kunstgarage.

Waardering ZFM (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer van de respondenten van de Stadspeiling voor ZFM.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,6	7,6
Realisatie	7,6	7,3

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: ZFM laat een lichte daling zien.

Waardering sportverenigingen (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor de sportverenigingen voor alle sportverenigingen samen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,8	7,4

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De doelstelling is net niet behaald.

Waardering openbare buitensportvoorzieningen (Realisatie 2024)
Gemiddeld rapportcijfer van de respondenten van de Stadspeiling voor de openbare buitensportvoorzieningen.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		7,5
Realisatie		6,5

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het is het eerste jaar dat dit wordt gemeten in de Stadspeiling sport. Dit laat zien dat de respondenten het met een voldoende waarderen, maar ruimte zien voor verbetering.

Waardering hardloop- en fietsroutes (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer van de respondenten van de Stadspeiling voor de openbare buitensportvoorzieningen hardloop- en fietsroutes.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	-	7,5
Realisatie		7,6

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Deze indicator is voor het eerst meegenomen in de programmabegroting. Het resultaat is ongeveer gelijk aan het doel.

4.2 Bevorderen levendige stad

Aantal evenementen (Realisatie 2024)
Een publiek toegankelijk evenement georganiseerd door derden, gratis of tegen betaling dat bijdraagt aan bruis in de stad, zowel in de open lucht als binnen.
Bron: Gemeente

Type	2023	2024
Begroting	70	70
Realisatie	127	145

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Er zijn in totaal 145 evenementen georganiseerd in Zoetermeer, waarvan 120 kleine evenementen (bijvoorbeeld een activiteit bij een winkelcentrum), 15 middelgrote evenementen (bijvoorbeeld een kermis of braderie) en 10 grote evenementen (bijvoorbeeld een festival).

Aantal uitleningen Bibliotheek Zoetermeer (Realisatie 2024)
Totaal aantal uitleningen vanuit alle bibliotheekvestigingen Zoetermeer.
Bron: Aangeleverd Bibliotheek Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	725.000	725.000
Realisatie	675.044	609.544

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Bibliotheek Zoetermeer heeft haar hoofdvestiging in het Stadscentrum en wijkvestigingen in Rokkeveen en Oosterheem. Van de respondenten heeft minimaal 52,8% één bezoek aan de bibliotheek gebracht. Ongeveer een vijfde van de respondenten (21,6%) heeft de bibliotheek meer dan vier keer bezocht.

CKC & partners leerling contracturen (Realisatie 2024)

Gemiddeld rapportcijfer (respondenten Stadspeiling) voor het CKC.
Bron: CKC

Type	2023	2024
Begroting	184.000	184.000
Realisatie	177.077	194.500

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De stijging heeft zich sinds 2022 voortgezet; er is ruim 5% meer gerealiseerd dan begroot.

Aantal deelnemers CKC & partners (Realisatie 2024)

Totaal aantal deelnemers aan CKC-cursusaanbod zoals gerapporteerd in het jaarverslag.
Bron: CKC

Type	2023	2024
Begroting	27.500	27.500
Realisatie	29.322	35.455

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Er zijn 8% meer deelnemers dan het doel. Vanaf 2022 is er sprake van een stijging.

Aantal bezoekers Poppodium Boerderij (Realisatie 2024)

Totaal aantal bezoeken aan het poppodium, zoals gerapporteerd in haar jaarverslag.
Bron: Poppodium Boerderij

Type	2023	2024
Begroting	55.000	55.000
Realisatie	56.374	55.519

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Poppodium Boerderij heeft bij alle activiteiten - inclusief de bezoekers aan het oefencentrum - een bezoekersaantal van 55.519 gerealiseerd.

Aantal bezoekers Stadstheater (Realisatie 2024)

Totaal aantal bezoeken aan voorstellingen in het Stadstheater, zoals gerapporteerd in haar jaarverslag.
Bron: Stadstheater Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	115.000	115.000
Realisatie	101.645	105.431

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Er is een groei te zien vergeleken met 2023. Het herstel na de coronacrisis heeft zich goed doorgezet, al zijn de bezoekersaantallen nog niet op het oude niveau.

Aantal bezoekers Nationaal Videogame Museum (Realisatie 2024)

Totaal aantal bezoeken aan het Nationaal Videogame Museum, zoals gerapporteerd in haar jaarverslag.
Bron: Nationaal Video Museum

Type	2023	2024
Begroting		25.000
Realisatie		75.000

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Deze indicator is voor het eerst opgenomen in Programmabegroting 2024. Het NVGM heeft op de locatie Luxemburglaan de stijgende lijn als het gaat om bezoekersaantallen doorgezet. In 2024 is het aantal bezoekers, inclusief schoolbezoeken, ongeveer 75.000.

Aantal bezoekers Franx (voorheen Terra Art Projects) (Realisatie 2024)
Totaal aantal bezoeken aan Franx, zoals gerapporteerd in haar jaarverslag.
Bron: Franx

Type	2023	2024
Begroting	15.000	15.000
Realisatie	10.589	12.273

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: De bezoekersaantallen zijn gestegen vergeleken met 2023. Het doel was in 2023 niet gehaald omdat het aantal bezoekers voor nevenactiviteiten en horeca lager was dan begroot. In 2024 is hier extra aandacht aan besteed, wat leidde tot een stijging. Toch is het doel ook voor 2024 niet behaald.

Aantal deelnemers aan sportactiviteiten georganiseerd door combinatiefunctionarissen sport (Realisatie 2024)
Aantal deelnemers aan sportactiviteiten georganiseerd door buurtsportcoaches.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	80.000	80.000
Realisatie	70.811	

Toelichting
Doel gehaald: Onbekend.
Toelichting: Door miscommunicatie is er geen betrouwbaar cijfer beschikbaar. Hierdoor is dit jaar geen resultaat bekend.

Bezetting binnensportvoorzieningen (Realisatie 2024)
Bezetting binnensportaccommodatie uitgedrukt in percentages.
Bron: Registratie Vastgoedbedrijf

Type	2023	2024
Begroting	70%	70%
Realisatie	89%	87%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De zalen zitten in de avonden tijdens de piekmomenten vol. Verenigingen rekken de gebruikstijden op om hun trainingen in te plannen en stappen soms over naar gymzalen die eigenlijk niet geschikt zijn voor wedstrijdsport.

Bezetting buitensportaccommodaties (Realisatie 2024)
Bezetting buitensportaccommodatie uitgedrukt in percentages.
Bron: Registratie Vastgoedbedrijf

Type	2023	2024
Begroting	100%	100%
Realisatie	100%	100%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De buitensportaccommodaties worden het hele jaar verhuurd aan de hoofdgebruikers.

% Sportdeelname van jongeren (< 30 jaar) (Realisatie 2024)

% respondenten tot 30 jaar (respondenten Stadspeiling) dat aan een georganiseerde en/of ongeorganiseerde sportactiviteit doet.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting	74%	74%
Realisatie	75%	84%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Er is een opvallende stijging te zien.

% Sportdeelname van ouderen (> 65 jaar) (Realisatie 2024)

% respondenten van 65 jaar en ouder (respondenten Stadspeiling) dat aan een georganiseerde en/of ongeorganiseerde sportactiviteit doet.
Bron: Stadspeiling+

Type	2023	2024
Begroting	65%	65%
Realisatie	67%	63%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Er is een daling vergeleken met 2023. Terwijl de jongere respondenten (<30 jaar) juist opvallend meer sporten.

% Verhuurde wijk- en schooltuinen (Realisatie 2024)
Bezetting wijk- en schooltuinen uitgedrukt in percentages.
Bron: Registratie Vastgoedbedrijf

Type	2023	2024
Begroting		80%
Realisatie		100%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Dit een nieuwe indicator in de Programmabegroting 2024. Alle verhuurbare tuintjes op de verschillende wijktuinen zijn verhuurd. Er is een wachtlijst.

Programma 5 Veiligheid

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 5 Veiligheid	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)			
002.27 Veiligheid en openbare orde			
Lasten	-14	-56	-43
Totaal 002.27 Veiligheid en openbare orde	**-14**	**-56**	**-43**
140.18 Handhaving openbare ruimten			
Onttrekkingen	281	200	-81
Totaal 140.18 Handhaving openbare ruimten	**281**	**200**	**-81**
Totaal Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)	**267**	**144**	**-124**
Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)			
002.27 Veiligheid en openbare orde			
Lasten	-269	-289	-20
Totaal 002.27 Veiligheid en openbare orde	**-269**	**-289**	**-20**
140.18 Handhaving openbare ruimten			
Lasten	-2.920	-3.069	-150
Baten	59	1	-58
Totaal 140.18 Handhaving openbare ruimten	**-2.861**	**-3.068**	**-208**
140.19 Dienstverlening handhaving openbare orde			
Lasten	-37	-16	21
Baten	19	0	-19
Totaal 140.19 Dienstverlening handhaving openbare orde	**-18**	**-15**	**2**
Totaal Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)	**-3.147**	**-3.372**	**-225**
Behouden veiligheid in de stad (5.3)			
002.26 Vergunningen apv- en bijzondere wetten			
Lasten	-486	-511	-26
Baten	126	91	-35
Totaal 002.26 Vergunningen apv- en bijzondere wetten	**-359**	**-420**	**-61**
002.27 Veiligheid en openbare orde			
Lasten	-15.706	-14.935	770
Baten	1.212	1.122	-90
Totaal 002.27 Veiligheid en openbare orde	**-14.494**	**-13.814**	**680**
140.28 Opvang zwerfdieren			
Lasten	-142	-74	68
Totaal 140.28 Opvang zwerfdieren	**-142**	**-74**	**68**
820.26 Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten			

Programma 5 Veiligheid	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-2.448	-2.392	57
Baten	34	28	-7
Totaal 820.26 Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten	**-2.414**	**-2.364**	**50**
Totaal Behouden veiligheid in de stad (5.3)	**-17.409**	**-16.672**	**737**
Totaal programma	**-20.289**	**-19.901**	**388**

5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Uitvoeren van voorlichtings-, subsidie- en /of handhavingsacties ter voorkoming en vermindering van criminaliteit (Realisatie 2024)
Om criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen, wordt er voorlichting en subsidies gegeven en worden handhavingsacties uitgevoerd.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	5	5
Realisatie	5	93

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Vanuit het landelijk programma Preventie met Gezag heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid een uitkering (SPUK) toegekend die gericht is op het versterken van de lokale aanpak gericht op het voorkomen van aanwas en doorgroei in jeugdcriminaliteit. Vanuit deze uitkering worden de aanpakken RIO en IPTA gedeeltelijk gefinancierd. Daarnaast is de uitkering ingezet om (onderzoek naar) digitale jeugdcriminaliteit en online aanjaging van openbare orde verstoring te betalen en is een start gemaakt met interventies gericht op specialistisch jongerenwerk en deskundigheidsbevordering voor lokale professionals.
Daarnaast is met financiële ondersteuning van het ministerie van Justitie en Veiligheid ingezet op de schoolgerichte aanpak Dealbreakers, gericht op het voorkomen van jonge aanwas in de georganiseerde (drugs)criminaliteit. Vanuit deze aanpak is o.a. ingezet op (positieve) rolmodellen, ondersteuning van onderwijzers en bewustwording van kinderen middels escaperoom.
Tenslotte heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid middelen toegekend (DU) om een Social Hub op te zetten, met het doel jonge aanwas te voorkomen. Hierbij is gekozen voor een locatie in de kwetsbare wijk Meerzicht. Aangezien het gaat om een vorm van primaire preventie wordt de opdracht

gezamenlijk uitgevoerd door sociaal domein, wijkaanpak, vrije tijd en veiligheid onder leiding van het projectbureau.
Halt heeft 90 voorlichtingsacties op scholen gegeven over “geweld en wapenbezit”en “online fraude en cybercriminaliteit”. In het kader van het vergroten van weerbaarheid tegen digitale criminaliteit, is in drie wijken voorlichting gegeven aan ouderen.
In het kader van het thema wapens en jongeren zijn de mogelijkheden onderzocht om een Zoeter-meers lesprogramma te ontwikkelen gericht op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren. Het lesprogramma wordt onderdeel van de bredere aanpak rondom dit thema.

Aantal personen met een tijdelijk huisverbod dat recidiveert (Realisatie 2024)

Het tijdelijk huisverbod dient ertoe een einde te maken aan een gewelddadige situatie in de huiselijke sfeer en om de juiste hulpverlening op te starten. Om te kunnen bepalen of dit een effectief instrument, wordt het aantal gevallen van recidive in kaart gebracht.
Bron: Konraad

Type	2023	2024
Begroting	2	2
Realisatie	3	4

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Dit jaar zijn er vier personen die binnen één jaar opnieuw een huisverbod opgelegd hebben gekregen. Hiervoor is geen verklaring te geven.

5.2 Behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Aantal WAS teams (Realisatie 2024)

Wijkbewoners die samen met de politie hun krachten bundelen om de veiligheid en de leefbaarheid in de eigen wijk te verbeteren.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	8	8
Realisatie	8	8

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Ook in 2024 zijn de acht buurtpreventieteams "Wijk en Agent Samen" (WAS) actief in de wijken om bij te dragen aan een veiliger Zoetermeer.

5.3 Behouden veiligheid in de stad

Aantal RR handhavingsacties (Realisatie 2024)

De integrale randstadrailacties zorgen voor borging van de sociale veiligheid in het openbaar vervoer op het traject Randstadrail in Zoetermeer. De acties hebben o.a. tot doel het verminderen en het terugdringen van overlast op en rondom de haltes.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	4	4
Realisatie	1	0

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het aantal van 4 is niet gerealiseerd. Er worden geen integrale controles met de vervoerder, politie en handhaving meer uitgevoerd. Dit komt door een andere inzet/ prioritering van de beschikbare capaciteit bij politie. Zonder politie worden er geen integrale acties uitgevoerd. De vervoerder houdt zelf controles in het openbaar vervoer.

Aantal aangepakte criminele en overlast gevende jeugdgroepen (Realisatie 2024)
Aantal problematische en criminele jeugdgroepen die vanuit een multidisciplinaire zijn aangepakt door gemeente, politie en overige partners om (jeugd)overlast tegen te gaan en recidive van crimineel gedrag te voorkomen.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	2	2
Realisatie	1	2

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In het voorjaar 2024 is de aanpak van het Zoetermeerse rivaliserende jeugdnetwerk, die sinds 2022 uitgevoerd werd, afgesloten door de Lokale Driehoek.
In het najaar van 2024 is een aanpak op een nieuwe overlastgevende jeugdgroep gestart. Deze aanpak wordt in 2025 voortgezet. Er zijn dus twee groepen aangepakt in 2024.

Schadebedrag jaarwisseling (€) (Realisatie 2024)
De totale schade aan gemeentelijke eigendommen tijdens de jaarwisseling in Zoetermeer.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	99.999	99.999
Realisatie	52.787	62.952

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Dit jaar bedraagt de schade aan de gemeentelijke eigendommen € 62.952. Ten opzichte van 2023/2024 betekent dit een toename van € 10.165. De grootste schadeposten zijn wederom schade aan verharding (€ 6.300) en afvalbakken (€ 28.122). Voor de schadepost verharding betekent dit een afname van € 9.050 en voor de schadepost afvalbakken betekent dit een toename van € 8.323 ten opzichte van de jaarwisseling 2023-2024. Het aantal vernielde afvalbakken bedraagt ongeveer 2% van het totale aantal afvalbakken in Zoetermeer. Dit jaar was er ook een grote schadepost (€ 12.000) voor vernieling van een bedieningsunit van een ondergrondse container.

Aantal integrale controles in het kader van de Alcoholwet (Realisatie 2024)
Bij een integrale controle in het kader van de Alcoholwet wordt naast de leeftijdsgrenzen ook gekeken naar de vergunning of ontheffing, de inrichtingseisen en het eventuele terras.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	100	100
Realisatie	53	220

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In 2024 is een intensieve, projectmatige aanpak van horecacontroles gestart waardoor er meer controles hebben plaatsgevonden dan begroot.

Aantal milieu gerelateerde klachten (Realisatie 2024)
Milieu gerelateerde klachten (bron Omgevingsdienst Haaglanden). Omwonende die overlast ondervinden van bedrijven hebben de mogelijkheid om via de gemeente of de ODH een milieugerelateerde (geluid, afval, geur, etc.) klacht te melden.
Bron: Rapportage ODH

Type	2023	2024
Begroting	127	127
Realisatie	134	119

Toelichting
Doel gehaald: Ja (minder dan 127 klachten).
Toelichting: Het aantal klachten is ongeveer gelijk gebleven. De meeste klachten gaan, net als voorgaande jaren, over geluidsoverlast (94 keer).

Controles volgens controleplan preventie brandveiligheid (Realisatie 2024)
Omschrijving

Het aantal controles dat is uitgevoerd van (tijdelijke) gebruiksvergunning en het toezicht houden op de brandveiligheid is een kerntaak van de brandweer.
Bron: Rapport VRH

Type	2023	2024
Begroting	165	165
Realisatie	217	253

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: In totaal zijn er 253 controles uitgevoerd (bouwen 11, gebruik 242).

Deelname gemeente Zoetermeer aan multidisciplinaire, regionale oefening (Realisatie 2024)
Zoals afgesproken in het Besluit Veiligheidsregio's zorgt het bestuur van de veiligheidsregio ervoor dat de onderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing jaarlijks een gezamenlijke oefening houden.
Bron: Rapport VRH

Type	2023	2024
Begroting	1	1
Realisatie	1	1

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: De oefening van het Gemeentelijke Beleidsteam heeft in juli plaatsgevonden.

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 6 Dienstverlening en participatie	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Continueren klanttevredenheid (6.1)			
002.21 Basisregistraties ppl			
Lasten	-628	-631	-3
Totaal 002.21 Basisregistraties ppl	**-628**	**-631**	**-3**
003.01 Publieksplein			
Lasten	-7.860	-7.772	88
Baten	2.848	2.947	99
Onttrekkingen	5	18	13
Totaal 003.01 Publieksplein	**-5.007**	**-4.807**	**200**
820.16 Wabo-vergunningen			
Lasten	-4.243	-4.145	98
Baten	4.040	2.357	-1.683
Totaal 820.16 Wabo-vergunningen	**-203**	**-1.788**	**-1.585**
Totaal Continueren klanttevredenheid (6.1)	**-5.838**	**-7.226**	**-1.388**
Bevorderen van de participatie (6.2)			
001.01 Functioneren bestuur			
Lasten	-3.493	-4.097	-604
Baten	0	46	46
Totaal 001.01 Functioneren bestuur	**-3.493**	**-4.051**	**-559**
001.06 Raad			
Lasten	-2.879	-2.622	257
Totaal 001.06 Raad	**-2.879**	**-2.622**	**257**
922.90 Algemene baten en lasten concern (progr.6)			
Lasten	-398	0	398
Totaal 922.90 Algemene baten en lasten concern (progr.6)	**-398**	**0**	**398**
Totaal Bevorderen van de participatie (6.2)	**-6.770**	**-6.673**	**97**
Totaal programma	**-12.609**	**-13.899**	**-1.290**

6.1 Continueren klanttevredenheid

Dienstverlening is van ons allemaal. Zeg wat je doet en doe wat je zegt is ons motto. En we werken met servicenormen, zodat de verwachtingen helder zijn. We meten of we aan onze servicenormen voldoen en meten de kwaliteit door onze inwoners naar hun ervaring te vragen.

% Telefonische bereikbaarheid Gemeentelijk Informatie Punt (Realisatie 2024)
Aantal telefoontjes dat direct is beantwoord door medewerkers achter nummer 14079. Uitgedrukt als percentage van het totaal aantal binnengekomen telefoongesprekken (in 2024 waren dit er 127.407). Als een vraag te uitgebreid of technisch is, wordt een terugbelverzoek gemaakt voor de vakafdeling.
Bron: CMS, Ringmaster

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	88%	94%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal telefoontjes was vergelijkbaar met 2023. Er was een toename aan telefoontjes in verband met de paspoortpiek, maar de druk op de telefonie vanuit belastingen was minder (minder WOZ-stijging), de energietoeslag is weggevallen en de achterstanden bij de Wmo zijn afgenomen. Het afgelopen jaar hebben er ook minder personele wisselingen plaats gevonden. Hierdoor beschikken we over voldoende capaciteit en kwaliteit.

Gemiddeld rapportcijfer voor de kwaliteit van de telefonische dienstverlening (Realisatie 2024)
De waardering voor de telefonische dienstverlening.
Bron: Stadspeiling

Type	2023	2024
Begroting		
Realisatie	6,8	7,4

Toelichting
Doel gehaald: Ja.

Gemiddeld rapportcijfer voor de kwaliteit van de persoonlijke dienstverlening (Realisatie 2024)
De waardering voor de persoonlijke dienstverlening aan de balies van burgerzaken.
Bron: Klant in focus

Type	2023	2024
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,4	8,5

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Inwoners geven aan dat ze niet alleen gastvrij ontvangen worden maar ook deskundig geholpen worden. Bij de nieuwe receptiebalie kunnen de inwoners direct terecht voor een vraag. We hebben de maandag opengesteld waardoor de drukte in de hal meer verspreid is.

Gemiddeld rapportcijfer voor de kwaliteit van de digitale dienstverlening (Realisatie 2024)
Digitale dienstverlening betreft zowel de digitale formulieren op de website voor diverse producten en diensten en de website in het geheel.
Bron: Klant in focus

Type	2023	2024
Begroting	7,3	7,3
Realisatie	7,0	6,6

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Er is gebruik gemaakt van een nieuwe manier van meten (Klant in Focus). Dit heeft invloed gehad op de waardering. We kunnen nog geen oorzaak vinden voor de daling.

% Gegronde klachten t.o.v. totaal aantal klachten (Realisatie 2024)

Het percentage klachten dat na onderzoek gegrond is.
Bron: Key2Zaken

Type	2023	2024
Begroting	20%	20%
Realisatie	11%	16%

Toelichting
Doel gehaald: Ja.
Toelichting: Het aantal klachten is in 2024 is afgenomen. In 2024 zijn er 455 klachten ontvangen en in 2023 599 klachten.

% Klachten binnen wettelijke termijn van zes weken afgehandeld (Realisatie 2024)

Het aantal klachten dat binnen 6 weken is afgehandeld. Uitgedrukt als percentage van het totaal aantal ontvangen klachten.
Bron: Key2Zaken

Type	2023	2024
Begroting	90%	90%
Realisatie	71%	69%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Het doel om 90% van de klachten binnen 6 weken af te handelen is niet gehaald. Dit komt bijvoorbeeld doordat klachten te laat worden opgepakt of in overleg met de inwoner meer tijd in beslag nemen. Ook wordt na de klacht niet altijd afgemeld in het zaaksysteem.

Waardering voor de informatievoorziening tijdens een vergunningaanvraag (Realisatie 2024)

Hoe ervaren de inwoners de informatievoorziening tijdens een vergunningaanvraag en waar we deze kunnen verbeteren.
Bron: Gemeente Zoetermeer

Type	2023	2024
Begroting	7,0	7,0
Realisatie		

Toelichting
Doel gehaald: Niet van toepassing
Toelichting: Voor 2024 hebben we dit cijfer nog niet.

% Wachttijd bij een afspraak in de centrale hal van Publieksplein die binnen 10 minuten is afgehandeld (Realisatie 2024)
Het percentage van het aantal afspraken, dat binnen 10 minuten van de afspraaktijd is geholpen. Het percentage wordt afgezet tegen het totaal aantal afspraken.
Bron: Q matic

Type	2023	2024
Begroting	92%	93%
Realisatie		92%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: Door de paspoortpiek en een aantal ICT-storingen (veelal landelijk) hebben de inwoners soms langer moeten wachten. In 2024 zijn naast de andere producten en diensten 24.452 reisdocumenten aangevraagd. Dat is een toename van 200%.

Programma 7 Inrichting van de stad

Gerealiseerd resultaat
Bedragen x €1.000

Programma 7 Inrichting van de stad	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)			
810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer			
Lasten	-229	-124	105
Totaal 810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer	**-229**	**-124**	**105**
820.36 Uitvoering volkshuisvestingsregelingen			
Lasten	-1.739	-264	1.476
Baten	1.490	31	-1.459
Totaal 820.36 Uitvoering volkshuisvestingsregelingen	**-249**	**-233**	**16**
820.46 Volkshuisvestingsbeleid			
Lasten	-1.363	-1.285	78
Baten	568	547	-21
Totaal 820.46 Volkshuisvestingsbeleid	**-795**	**-738**	**57**
822.36 Woonwagenhuisvesting			
Lasten	-300	-174	125
Baten	69	58	-11
Totaal 822.36 Woonwagenhuisvesting	**-231**	**-116**	**114**
Totaal Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)	**-1.504**	**-1.211**	**293**
Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)			
810.11 Strategie en programmacoordinatie			
Lasten	-234	-228	6
Onttrekkingen	48	10	-38
Totaal 810.11 Strategie en programmacoordinatie	**-186**	**-218**	**-32**
810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer			
Lasten	-5.328	-9.879	-4.551
Baten	227	320	93
Toevoegingen	-5.067	-5.067	-1
Onttrekkingen	9.259	8.695	-563
Totaal 810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer	**-909**	**-5.931**	**-5.023**
830.18 Grondexploitatie oosterheem			
Lasten	-3.505	-3.372	133
Baten	5.027	5.317	290
Toevoegingen	-1.522	-1.945	-423
Totaal 830.18 Grondexploitatie oosterheem	**0**	**0**	**0**
830.42 Grondexploitatie palenstein			

Programma 7 Inrichting van de stad	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-3.375	-1.720	1.655
Baten	3.375	1.720	-1.655
Totaal 830.42 Grondexploitatie palenstein	**0**	**0**	**0**
830.73 Grondbedrijf algemeen			
Lasten	-4.581	-5.107	-526
Baten	-371	113	484
Toevoegingen	949	-4.500	-5.449
Onttrekkingen	4.793	9.695	4.901
Totaal 830.73 Grondbedrijf algemeen	**790**	**200**	**-590**
830.74 Grondbedrijf verspreide gronden en panden			
Lasten	-2.510	-1.448	1.062
Baten	3.126	1.448	-1.678
Totaal 830.74 Grondbedrijf verspreide gronden en panden	**616**	**0**	**-616**
830.75 Grondbedrijf projecten in voorbereiding			
Lasten	-76	0	76
Baten	76	0	-76
Totaal 830.75 Grondbedrijf projecten in voorbereiding	**0**	**0**	**0**
830.76 Grondbedrijf projecten in uitvoering			
Lasten	-8.789	-5.590	3.199
Baten	12.236	7.710	-4.526
Toevoegingen	-3.447	-2.120	1.328
Totaal 830.76 Grondbedrijf projecten in uitvoering	**0**	**0**	**0**
830.80 Binnenstad			
Lasten	-304	-420	-115
Baten	304	420	115
Totaal 830.80 Binnenstad	**0**	**0**	**0**
913.03 Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)			
Lasten	-1.923	-2.188	-265
Baten	3.176	3.263	87
Toevoegingen	-676	-676	0
Totaal 913.03 Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)	**577**	**399**	**-178**
922.30 Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)			
Lasten	-821	-604	217
Baten	3.850	3.968	118

Programma 7 Inrichting van de stad	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Toevoegingen	-3.850	-3.965	-115
Onttrekkingen	420	333	-87
Totaal 922.30 Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)	**-401**	**-268**	**133**
Totaal Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)	**488**	**-5.817**	**-6.305**
Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)			
810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer			
Lasten	-1.979	-1.835	145
Baten	32	0	-32
Totaal 810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer	**-1.947**	**-1.835**	**112**
822.36 Woonwagenhuisvesting			
Lasten	-10	-10	0
Totaal 822.36 Woonwagenhuisvesting	**-10**	**-10**	**0**
Totaal Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)	**-1.957**	**-1.845**	**112**
Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)			
810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer			
Lasten	-1.146	-1.093	53
Baten	16	92	77
Onttrekkingen	31	31	0
Totaal 810.23 Ruimtelijke plannen en verkeer	**-1.098**	**-969**	**129**
Totaal Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)	**-1.098**	**-969**	**129**
Overige (7.5)			
820.76 Vastgoedbeheer			
Lasten	-1.621	-1.931	-310
Baten	1.588	1.182	-406
Totaal 820.76 Vastgoedbeheer	**-33**	**-749**	**-716**
922.30 Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)			
Lasten	-90	-41	49
Totaal 922.30 Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)	**-90**	**-41**	**49**
960.30 Saldi van kostenplaatsen directie stad			
Lasten	-1.631	-1.631	0
Totaal 960.30 Saldi van kostenplaatsen directie stad	**-1.631**	**-1.631**	**0**
Totaal Overige (7.5)	**-1.754**	**-2.421**	**-667**
Totaal programma	**-5.824**	**-12.263**	**-6.438**

7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Aantal vastgestelde bestemmingsplannen (Realisatie 2024)

Het aantal bestemmingsplannen dat door de gemeenteraad is vastgesteld in dat specifieke jaar. Met de komst van de Omgevingswet is dit geen goede indicator meer. Een nieuwe indicator wordt in het kader van (de doelen van) de omgevingsvisie geformuleerd.
Bron: Ruimtelijke plannen.nl

Type	2022	2023	2024
Begroting	0	0	0
Realisatie	3	6	3

Toelichting
Doel gehaald: Niet van toepassing.
Toelichting: In 2024 zijn er drie bestemmingsplannen vastgesteld:

- Seghwaert 2006 – Vaartdreef: Dit wijzigingsplan betreft de verbouwing van de locatie 't Seghwaert van bejaardenwoningen/flat naar reguliere woningbouw.
- Transformatorstation Zoetermeer 2 Wiltonstraat: Dit plan betreft de bouw van een transformatorstation door Stedin op de locatie Wiltonstraat.
- Transformatorstation Zoetermeer 13 Edisonstraat: Dit plan betreft de bouw van een transformatorstation door Stedin op de locatie Edisonstraat.

7.5 Overige

Leegstand gemeentelijke Vastgoedportefeuille (Realisatie 2024)

Het aantal m2 bruto-vloeroppervlakte (bvo) van de gemeentelijke gebouwen of gebouwdelen dat niet verhuurd is en dus leegstaat (exclusief tijdelijke leegstand ivm herontwikkeling), uitgedrukt als percentage van het totaal aantal m2 bvo. Het percentage leegstand gemeentelijk vastgoed is maximaal 2,9%.
Bron: Gemeentelijke database

Type	2023	2024
Begroting	2,9%	2,9%
Realisatie	1,0%	3,0%

Toelichting
Doel gehaald: Nee.
Toelichting: In 2024 was er een leegstand van 3,04%, wat hoger is dan de doelstelling van 2,9%. Dit verschil is voornamelijk te wijten aan de leegstand van Stadhuisplein 23, Zuidwaarts 2 en de gedeeltelijke leegstand van locatie Croesinckplein (Welkom2). Met de beoogde invulling van deze panden zal de leegstand in 2025 weer onder de doelstelling komen.